

BERGEN
KOMMUNE

Byrådets forslag
REVIDERT BUDSJETT 2025
1. TERTIALRAPPORT

INNHold

Innstilling til vedtak	4
Oppsummering.....	6
Forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet	10
Omtale av sentrale budsjettposter	25
Investeringer - sentrale poster og finansiering.....	29
Effektivisering, innsparing og strukturtiltak.....	38
Bosetting og integrering av flyktninger.....	51
Status verbalvedtak og merknader	54
Øvrig finansrapp. iht. finansreglement og forskrift	72
Status - sykefravær.....	76
Andre forhold	82
Sentrale tabeller og oversikter	88
Kommunens tjenesteområder	94
01A-Barnehage.....	94
01B-Skole.....	111
01C-Spesialpedagogiske tjenester	139
02-Barnevern.....	145
03A-Tjenester til eldre.....	151
03B-Tjenester til funksjonshemmede	167
03C-Tjenester til utviklingshemmede	171
03D-Psykisk helse	182
04A-Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	193
04B-Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	201
04C-Introduksjons- og tolketjenester	208
05A-Forebyggende helsearbeid	215
05B-Behandling og rehabilitering.....	222
06-Overføringer til trossamfunn	228
07-Brannvesen	231
08-Samferdsel.....	244
09-Boligtiltak	275
10A-Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	287
10B-Private planer og byggesak	299
10C-Naturforvaltning og parkdrift	309
10D-Klima og miljø	336

11A-Lærlinger	347
11B-Arbeidsmarkedstiltak	349
12-Kultur	352
13-Idrett	367
14-Næring.....	381
15-Bystyrets organer og administrasjon	388
16-Administrasjon og fellesfunksjoner	391
17-Beredskap og sivilforsvar	418
18A-Vann og avløp	422
18B-Renovasjon.....	445
20-Interne tjenester / fordelte kostnader	452
21-Pensjon og fellesposter	454

Innstilling til vedtak

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Rapportering etter 1. tertial for drift og investeringer, inkludert rapportering på mål, verbalvedtak og flertallsmerknader fra bystyrets budsjettvedtak for 2025, tas til orientering.
2. Sentrale poster (tjenesteområde 23) justeres slik det fremgår av kapitlet *Omtale av sentrale budsjettposter*.
3. Driftsbudsjettet på tjenesteområdene 1-21 justeres slik det fremgår av sakens premisser under de enkelte tjenesteområdene og med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
4. Investeringsbudsjettet justeres slik det fremgår av sakens premisser under de enkelte tjenesteområdene, samt kapitlet *Investeringer – sentrale poster og finansiering*, og med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
5. Nye lån til avgiftsfinansierte investeringer reduseres med 173 mill. og nye lån til ikke-avgiftsfinansierte investeringer økes med 488 mill. Sentral korreksjon av samlet investeringsnivå reduseres fra 735 til 535 mill. Dette er i henhold til kapitlet *Investeringer – sentrale poster og finansiering*.
6. Netto mindretgift som følge av budsjettjusteringer i revidert budsjett 2025 på totalt -14,1 mill. dekkes ved bruk av bundne fond (-1,1 mill.) og reduksjon av bruk av disposisjonsfond (15,2 mill.) jf. sakens premisser slik de fremgår av kapitlene *Oppsummering og Sentrale tabeller og oversikter*.
7. Status for økonomiplantiltak, slik det fremgår under de enkelte tjenesteområdene, tas til orientering.
8. Bystyret ber byrådet om å sikre at kommunen skalerer opp bruk av Google Workspace for Education, og samtidig faser ut bruk av Microsoft i Bergensskolen. Det forutsettes at samtlige elever benytter valgt løsning fra skoleåret 2025/2026. Besparelser knyttet til valgt løsning innarbeides ved rullering av kommunens handlings og økonomiplan, jf. omtale under pkt. 1 i kapitlet *Andre forhold*.
9. Bystyret tar til orientering status om Sølvswarefabrikker / Nonneseter som gitt under pkt. 2 i kapitlet *Andre forhold*.
10. Med henvisning til pkt. 3 i kapitlet *Andre forhold* gir bystyret byrådet fullmakt til å gå i forhandlinger – og inngå kontrakt med forbehold om bystyrets vedtak – om kjøp av eiendomsselskapet i Fyllingsdalen på markedsmessige betingelser, for å sikre tomt til fremtidig sykehjemsutbygging. Bystyret ber byrådet om, ved første mulige anledning, å komme tilbake til bystyret med en eventuell sak om kjøp av aksjer.
11. Bystyret tar til orientering status om Finansiering av etterdrift av deponier som gitt under pkt. 4 i kapitlet *Andre forhold*.
12. Med henvisning til pkt. 5 i kapitlet *Andre forhold*, vedtas følgende:

a) Bystyret ber byrådet sikre at innarbeidelse av selvpålagte lokale krav i investeringsprosjekter skal begrenses til den grad det er hensiktsmessig og kostnadsbesparende på kort og lang sikt.

b) Bystyret ber byrådet jobbe videre med kostnadsreducerende tiltak i byggeprosjektet med mål om kostnadsbesparende gevinst for kommunens investering, og med tanke på fremtidige driftskostnader.

13. Med henvisning til pkt. 6 i kapitlet *Andre forhold*, ber bystyret byrådet gjennomgå konkurransegrunnlaget for Møllendalsveien 19 og vurdere muligheten for å redusere selvpålagte krav, som for eksempel krav om utslippsfri anleggs plass, med mål om å sikre gjennomføring av prosjektet innenfor forsvarlige økonomiske rammer.
14. Bystyret ber byrådet vurdere en ny organisering av tjenester og botilbud for personer med rus- og psykiske helseutfordringer. Målet med ny organisering skal være å sikre et godt tilbud, godt arbeidsmiljø for ansatte og mer effektiv drift enn i dag. Byrådet bes særlig vurdere økt bruk av ambulante tjenester.
15. Bergen kommune har de siste årene gjennomført et omfattende forbedringsarbeid i barnevernstjenestene, blant annet som en oppfølging av forvaltningsrevisjonen fra 2022. Samtidig har byrådet vist til vedvarende utfordringer knyttet til rekruttering, høyt sykefravær og kvaliteten på saksbehandlingen i tjenestene. Bystyret ber byrådet gjennomgå hvilken effekt forbedringsarbeidet, tiltakspakken for barnevernet og andre relevante tiltak har hatt så langt. Videre bes byrådet vurdere behovet for nye tiltak som kan møte de gjenstående utfordringene. Dette inkluderer strukturelle grep knyttet til organiseringen av barnevernet, som kan bidra til å styrke kvaliteten på tjenestene til barn, unge og deres familier.
16. Byrådet ønsker å gjøre uteområdet ved MO-Gyldenpris mer attraktivt enn i dag. Aktuelle tiltak er bedre beskyttelse for vær, vind og innsyn og mer vegetasjon. Bystyret ber byrådet forberede en anskaffelse, og eventuelt komme tilbake til bystyret ved budsjettbehov.

Oppsummering

Sammendrag

I Revidert budsjett/Tertialrapport 1-2025 foreslås det budsjettjusteringer som til sammen gir en reduksjon i utgiftene på 14 mill. Dette består av en svekkelse på sentrale budsjettposter på til sammen 58 mill., og en reduksjon i utgifter på tjenesteområdene på 72 mill.

I vedtatt budsjett for 2025 er det budsjettert med et negativt netto driftsresultat på 266 mill. I justert budsjett, som er utgangspunkt for endringene i fm. denne saken, er netto driftsresultat 294 mill. (negativt). Forskjellen skyldes bruk av øremerkede midler som er satt på fond tidligere og som byrådet har fullmakt til å disponere.* Justeringene som foreslås nå i revidert budsjett gir et negativt driftsresultat på 280 mill., tilsvarende -1 %.

*Det gjelder f.eks. statlige tilskudd til ALIS-stillinger (allmennleger i spesialisering) og områdesatsing. Disse midlene kan kun brukes til det konkrete formålet de er tildelt til, men midlene brukes ikke alltid samme år som inntekten regnskapsføres. Da settes midlene på fond, og brukes påfølgende år. Over tid går derfor dette i null.

Prognosene tilsier til sammenligning et merforbruk i år på 126 mill. sammenlignet med budsjettet. Dersom prognosene nå i fm. Revidert budsjett/Tertialrapport 1 skulle blitt hensyntatt gjennom budsjettjusteringer, ville det gitt et negativt netto driftsresultat på 420 mill. (-1,4 %). Det er imidlertid usikkerhet knyttet til anslagene så tidlig på året. Samtidig vil byrådet arbeide kontinuerlig i tiden fremover med kostnadsreduksjoner i tjenestene med mål om å holde budsjetttrammene. Budsjettet er allerede kraftig i minus, og selv om prognostisert underskudd er anslått betydelig lavere enn regnskapsresultatet for 2024, er det avgjørende for den økonomiske bærekraften at kostnadsutviklingen kommer under kontroll. Byrådet forventer at tett oppfølging og stram økonomistyring, samt effekter av pågående omstillings- og utredningsarbeid, jf. vedtatte verbalvedtak, vil resultere i nødvendig kostnadskontroll.

Samlet oversikt og konsekvens for driftsresultatet

Tabellen under oppsummerer utviklingen i netto driftsresultat fra vedtatt budsjett 2025 til revidert budsjett, inkludert de budsjettjusteringene som foreslås i denne saken. Videre viser den hvordan endringen i driftsresultatet foreslås disponert/finansiert.

Mindrebruket salderes ved å redusere bruk av disposisjonsfond med 15,2 mill. I tillegg er det fondsføringer på selvkostområdet på -1,1 mill. Nytt budsjett etter foreslåtte justeringer gir et driftsresultat på -1,0 % (279,6 mill.).

Merk at et netto driftsresultat med positivt fortegn i tabellen under er et negativt resultat.

Driftsregnskap (beløp i mill.)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Sentrale inntekter	-23 131,7	-23 131,7	64,4	-23 067,2
Netto finansutgifter	1 313,6	1 313,6	-6,5	1 307,1
Tjenesteområdene - drift	22 084,3	22 111,7	-72,1	22 039,7

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Netto driftsresultat	266,2	293,7	-14,1	279,6
Sum driftsinntekter	-29 413,2	-29 418,0	52,3	-29 365,7
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-0,9%	-1,0%		-1,0%
Disponering av driftsresultat				
Overføring til investering	114,1	114,1	0,0	114,1
Netto bruk disposisjonsfond	-361,2	-361,6	15,2	-346,4
Netto avsetning bundne fond	-19,2	-46,3	-1,1	-47,4
Netto disponering	-266,2	-293,7	14,1	-279,6

Tabellen under viser hvordan netto driftsresultat ville sett ut dersom en skulle budsjettjustert fullt ut i tråd med prognosen.

Også her er et netto driftsresultat med positivt fortegn et negativt resultat.

Driftsregnskap (beløp i mill.)	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Prognoseavvik	Nytt budsjett dersom det justeres for alle prognoseavvik
Sentrale inntekter	-23 131,7	-23 131,7	64,4	-23 067,2
Netto finansutgifter	1 313,6	1 313,6	-6,5	1 307,1
Tjenesteområdene - drift	22 084,3	22 111,7	68,4	22 180,1
Netto driftsresultat	266,2	293,7	126,3	420,0
Sum driftsinntekter	-29 413,2	-29 418,0	52,3	-29 365,7

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-0,9%	-1,0%		-1,4 %
--	--------------	--------------	--	---------------

Sentrale budsjettposter

Revidert nasjonalbudsjett 2025 (RNB) ble lagt frem i mai og frie inntekter er oppdatert i tråd med endringene som fremkom. Skatteinntektene er nedjustert med 68 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett blant annet som følge av endrede skatteregler og redusert lønnsvekst sammenlignet med det som ble lagt til grunn i Statsbudsjettet 2025. Deler av reduksjonen i skatteinntektene kompenseres av økt rammetilskudd, blant annet reduksjon i skatteinntekter som følge av endrede skatteregler. Netto reduksjon av skatt- og rammetilskudd er 44 mill.

I tillegg nedjusteres integreringstilskuddet med 22 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett. Årsaken er færre bosatte i 2024 enn det som var planlagt og følgelig mottas det mindre tilskudd i år 2/inneværende år.

Summen av endringer i sentrale inntekter og finansposter utgjør 58 mill. Se kapittel *Omtale av sentrale budsjettposter* for nærmere omtale.

Tjenesteområdene (1-21)

Byrådsavdelingene prognostiserer et negativt budsjettavvik på tjenesteområde 1-21 på 68,4 mill. for 2025. Det er tidlig på året og knyttet usikkerhet til prognosene.

Tjenesteområder som skiller seg ut med vesentlige negative avvik er 01A - Barnehage, 03C - Tjenester til utviklingshemmede og 03D - Psykisk helse.

For 01A - Barnehage skyldes avviket i stor grad en økning i fødselstall i 2024, som medfører at reduksjonen i barnehagebarn blir mindre enn lagt til grunn i budsjettet. I tillegg har vedtak fra Statsforvalteren medført økte utgifter til tilskudd til private barnehager. For tjenesteområde 03C - Tjenester til utviklingshemmede gjelder avviket nye brukere og eksisterende brukere med mer sammensatte behov. Mer omfattende tjenester hos brukere og en økning i antall utskrivningsklare pasienter fra Helse Bergen er årsak til avvik hos 03D - Psykisk helse.

Behovet for boliger til flyktninger er lavere enn budsjettet, noe som gir vesentlig lavere utgifter på tjenesteområde 09 - Boligtiltak. Som følge av oppdaterte prognoser fra Fjordkraft er prognosene for kommunens energiutgifter justert ned på tvers av tjenesteområder, hvor tjenesteområdene Skole, Tjenester til eldre og Idrett er områdene som nedjusteres mest. Budsjettet for tjenesteområde 01A - Barnehage nedjusteres som følge av reduksjon i moderasjoner pga lavere foreldrebetaling. Samtidig styrkes barnehagebudsjettet i tråd med demografiske endringer og justering av tilskuddet til private barnehager. Tjenesteområde 03D styrkes som følge av økt antall brukere med omfattende helseutfordringer.

Tabellen under viser de beløpsmessig største realendringene som foreslås på tjenesteområde 1-21.

Tjenesteområde	Tiltak	2025
Flere	Energi i eide og leide bygg og anlegg	-65,5
Barnehage	Nedgang i moderasjoner	-17,5
Boligtiltak	Flyktningeboliger	-15,0
Barnehage	Justering i tråd med demografisk utvikling	26,5
Barnehage	Økte kostnader til tilskudd til private barnehager etter vedtak fra Statsforvalteren	12,3
Psykisk helse	Utgifter til bo- og tjenestetilbud psykisk helse	14,7

Selv om flere av kommunens store tjenesteområder har negative budsjettavvik, foreslås det ikke å justere budsjettene fullt ut i tråd med prognosene. Avvikene skyldes i stor grad aktivitetsvekst, uten at dette kan knyttes til konkrete endrede forutsetninger. Gitt den alvorlige økonomiske situasjonen i kommunen, og et allerede budsjettert underskudd i 2025, vil byrådet intensivere arbeidet med god økonomistyring og effektivisering av tjenestene med mål om å bringe budsjettet i balanse.

Bystyret vedtok i HØP25-28 flere endringer og strukturtiltak for å sikre gode og likeverdige tjenester, samtidig som kommunen skal bevege seg mot en mer bærekraftig økonomi. Det forventes at resultatene av dette arbeidet, sammen med god økonomisk styring, gradvis vil gi effekter og innsparinger som ikke er budsjettert inneværende år. Byrådet vil arbeide med avvikshåndtering innenfor aktuelle tjenesteområder og vurdere handlingsrommet også på andre områder, med mål om å unngå de prognostiserte avvikene.

For detaljer om prognoser og forslag til justeringer, se omtale under de respektive tjenesteområdene.

Investeringer

I revidert budsjett foreslås det en nedjustering av årets investeringsbudsjett med 197 mill. brutto sammenlignet med justert budsjett. Dette er summen av oppdatert prognose for både ikke-avgiftsfinansierte og avgiftsfinansierte investeringer. Førstnevnte har en total økning på 8 mill., mens det på selvkostområdet foreslås endringer som gir en reduksjon i investeringsbudsjettet på 205 mill. I tillegg foreslås det å redusere den sentrale korreksjonen (den ufinansierte delen av investeringsbudsjettet) med 200 mill.

I vedtatt budsjett var investeringsnivået for ikke-avgiftsfinansierte på 2,8 mrd. Dette beløpet økte til ca. 3,2 mrd. etter at årsavvik fra 2024 ble overført til 2025, ref. byrådssak 1082/25. Nå i revidert budsjett foreslås det en ytterligere økning slik at ny investeringsprognose er på 3,4 mrd.

Sammenlignet med vedtatt budsjett gir foreslåtte endringer i investeringsbudsjettet et økt låneopptak på til sammen 315 mill.

Se eget kapittel om investeringer for utfyllende omtale.

Finansielle måltall - oppdatert status

Under gis en oppdatert status for de tre tallfestede finansielle måltallene som bystyret har vedtatt.

Ettersom det foreslås en økning i låneopptaket øker også gjeldsgraden, fra 66 % i vedtatt budsjett til 67 % etter revidert budsjett. Målet er at gjeldsgraden ikke overstiger 70%.

Måltallet for netto driftsresultat på 1,7% av driftsinntektene er satt for å sikre økonomisk bærekraft over tid, ved at man dekker opp utgifter i driften, samtidig som midler kan avsettes til disposisjonsfond eller til finansiering av investeringer. Tabellen under viser utviklingen i anslått netto driftsresultat for 2025 så langt i år.

Endringene i bruk av/avsetning til disposisjonsfond utgjør 15,2 mill. Disposisjonsfondet som andel av driftsinntektene for 2025 forblir uendret.

	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Forslag til nytt budsjett	Måltall
Netto driftsresultat	-0,9%	-1,0%	-1,0%	1,7%
Disposisjonsfond	9%	9%	9%	10%
Gjeldsgrad	66%	66%	67%	70%

Forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet

Samletabell med alle forslag til budsjettjusteringer i driftsbudsjettet

Ved å klikke på knappen ved siden av tjenesteområdet kan du se de enkelte budsjettjusteringene. De ulike filtrere gir deg mulighet til å begrense utvalget til byrådsavdelinger, tiltakstyper og tjenesteområder.

Merk at for årene 2026-2029 er beløpene retningsgivende. Byrådet vil komme tilbake til bystyret med forslag til endringer i neste økonomiplanperiode i fm. fremleggelsen av Innstilling 1. Av den grunn er heller ikke de foreløpig anslåtte effektene etter 2025 saldert i denne saken.

Forslag til budsjettjusteringer

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Barnehage	Avvikling av vikarordningen for	-176	-176	-176	-176	-176

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
	Helsetjenester i HR Bemanning					
Barnehage	Bemanningstjenester - Overføring av støttefunksjon til barnehage til riktig tjenesteområde	6 192	6 192	6 192	6 192	6 192
Barnehage	EBE - reduserte energikostnader	-4 440	0	0	0	0
Barnehage	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-243	-243	-243	-243	-243
Barnehage	Energi leide bygg og anlegg	-120	0	0	0	0
Barnehage	Justering i tråd med demografisk utvikling	26 500	26 500	26 500	26 500	26 500
Barnehage	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-112	0	0	0	0
Barnehage	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling barnehage og skole	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Barnehage	Nedgang i moderasjoner	- 17 500	- 17 500	- 17 500	- 17 500	- 17 500
Barnehage	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	333	333	333	333	333
Barnehage	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	-250	0	0	0	0
Barnehage	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	978	978	978	978	978
Barnehage	Økte kostnader til tilskudd til private barnehager etter vedtak fra Statsforvalteren	12 300	6 000	6 000	6 000	6 000
Skole	EBE - reduserte energikostnader	- 27 500	0	0	0	0
Skole	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	21 730	21 730	21 730	21 730	21 730
Skole	Energi leide bygg og anlegg	-422	0	0	0	0
Skole	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-371	0	0	0	0
Skole	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling barnehage og skole	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Skole	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	1 991	1 991	1 991	1 991	1 991
Skole	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	868	0	0	0	0
Skole	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	14 746	14 746	14 746	14 746	14 746
Skole	Tilbakeføring driftskonsekvenser Minde skole idrettshall	-234	-234	-234	-234	-234
Skole	Tilbakeføring driftskonsekvenser ny ungdomsskole i sentrum	-8	-8	-8	-8	-8
Skole	Ungt Entreprenørskap	650	650	650	650	650
Spesialpedagogiske tjenester	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-27	-27	-27	-27	-27
Spesialpedagogiske tjenester	Energi leide bygg og anlegg	-33	0	0	0	0
Spesialpedagogiske tjenester	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-101	0	0	0	0
Spesialpedagogiske tjenester	Logopedi og synspedagogikk - Teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	1 791	1 791	1 791	1 791	1 791
Spesialpedagogiske tjenester	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	11	11	11	11	11
Spesialpedagogiske tjenester	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	4 654	4 654	4 654	4 654	4 654
Barnevern	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-216	-216	-216	-216	-216
Barnevern	Energi leide bygg og anlegg	-195	0	0	0	0
Barnevern	Erstatninger barnevern	4 125	0	0	0	0
Barnevern	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-161	0	0	0	0
Barnevern	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	348	348	348	348	348
Barnevern	Reduksjon kontorlaglig	-500	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Barnevern	Redusere utgifter til bilbruk	-437	0	0	0	0
Barnevern	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-455	0	0	0	0
Barnevern	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-4 323	-4 323	-4 323	-4 323	-4 323
Barnevern	Vakante stillinger	-4 108	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Avvikling av vikarordningen for Helsetjenester i HR Bemanning	176	176	176	176	176
Tjenester til eldre	Brakerstyrt personlig assistanse - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	- 17 524	- 17 524	- 17 524	- 17 524	- 17 524
Tjenester til eldre	EBE - reduserte energikostnader	- 12 000	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	- 44 549	- 44 549	- 44 549	- 44 549	- 44 549
Tjenester til eldre	Energi leide bygg og anlegg	-729	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Kompensasjon for lønns- og pensjonsendringer - Teknisk justering mellom tjenesteområder / byrådsavdelinger	-442	-442	-442	-442	-442
Tjenester til eldre	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-108	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	1 009	1 009	1 009	1 009	1 009
Tjenester til eldre	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-3 214	0	0	0	0
Tjenester til eldre	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-3 947	-3 947	-3 947	-3 947	-3 947
Tjenester til funksjonshemmede	Brakerstyrt personlig assistanse - teknisk justering - omfordeling	17 524	17 524	17 524	17 524	17 524

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
	mellom tjenesteområder					
Tjenester til funksjonshemmede	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-1 419	-1 419	-1 419	-1 419	-1 419
Tjenester til funksjonshemmede	Energi leide bygg og anlegg	-7	0	0	0	0
Tjenester til funksjonshemmede	Logopedi og synspedagogikk - Teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	-1 791	-1 791	-1 791	-1 791	-1 791
Tjenester til funksjonshemmede	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	1 471	0	0	0	0
Tjenester til funksjonshemmede	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-184	-184	-184	-184	-184
Tjenester til utviklingshemmede	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-4 904	-4 904	-4 904	-4 904	-4 904
Tjenester til utviklingshemmede	Energi leide bygg og anlegg	-768	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-40	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	149	149	149	149	149
Tjenester til utviklingshemmede	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	20 602	0	0	0	0
Tjenester til utviklingshemmede	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	- 13 671	- 13 671	- 13 671	- 13 671	- 13 671
Psykisk helse	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-2 251	-2 251	-2 251	-2 251	-2 251
Psykisk helse	Energi leide bygg og anlegg	-393	0	0	0	0
Psykisk helse	Husleie Knappentunet	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
Psykisk helse	Kompensasjon for Lønns- og pensjonsendringer - Teknisk justering	442	442	442	442	442

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
	mellom tjenesteområder / byrådsavdelinger					
Psykisk helse	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-72	0	0	0	0
Psykisk helse	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	118	118	118	118	118
Psykisk helse	Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-1 600	0	0	0	0
Psykisk helse	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	1 505	0	0	0	0
Psykisk helse	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-188	-188	-188	-188	-188
Psykisk helse	Utbedring av bofellesskap	800	0	0	0	0
Psykisk helse	Utgifter til bo- og tjenestetilbud psykisk helse	14 654	3 200	3 200	3 200	3 200
Psykisk helse	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1 900	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Avskrivninger	0	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-433	-433	-433	-433	-433
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Energi leide bygg og anlegg	-185	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-17	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	201	201	201	201	201
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Redusere utgifter til bilbruk	-437	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Reduserte utgifter til kurs og konferanser	-400	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	-80	0	0	0	0
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-3 733	-3 733	-3 733	-3 733	-3 733

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-1 100	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Avskrivninger	997	997	997	997	997
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Effektivisering tilrettelagt botilbud	-185	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-99	-99	-99	-99	-99
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Energi leide bygg og anlegg	-250	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Fellesfunksjoner - sentralisere og effektivisere	-4 200	-8 400	-8 400	-8 400	-8 400
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-206	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	342	342	342	342	342
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	313	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-1 487	-1 487	-1 487	-1 487	-1 487
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Tiltak for trygg deltakelse i Regnbuedagene	200	0	0	0	0
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Vektertjeneste	-190	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Avskrivninger	632	632	632	632	632
Introduksjons- og tolketjenester	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	1 152	1 152	1 152	1 152	1 152
Introduksjons- og tolketjenester	Energi leide bygg og anlegg	-48	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-55	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	25	25	25	25	25
Introduksjons- og tolketjenester	Reduksjon i lønnsutgifter ved Bergen Læringssenter som følge av lavere bosetting	-3 000	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Reduksjon i lønnsutgifter ved introduksjonssenteret	-2 000	0	0	0	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
	som følge av lavere bosetting					
Introduksjons- og tolketjenester	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-4 449	0	0	0	0
Introduksjons- og tolketjenester	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	6 601	6 601	6 601	6 601	6 601
Introduksjons- og tolketjenester	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	0	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-5 121	-5 121	-5 121	-5 121	-5 121
Forebyggende helsearbeid	Energi leide bygg og anlegg	-185	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-20	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Lønnsutgifter for helsetjenester til Ukrainske flyktninger	5 400	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	479	479	479	479	479
Forebyggende helsearbeid	Reversering av tiltak Ukraina-helsetasjon og skolehelsetjenesten	4 100	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-45	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	2 229	2 229	2 229	2 229	2 229
Forebyggende helsearbeid	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-877	0	0	0	0
Forebyggende helsearbeid	Vaksiner - bortfall av utgifter	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Behandling og rehabilitering	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-6 670	-6 670	-6 670	-6 670	-6 670
Behandling og rehabilitering	Energi leide bygg og anlegg	-289	0	0	0	0
Behandling og rehabilitering	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-62	0	0	0	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Behandling og rehabilitering	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	157	157	157	157	157
Behandling og rehabilitering	Reduserte administrative funksjoner - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	-6 137	-6 137	-6 137	-6 137	-6 137
Behandling og rehabilitering	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	3 812	0	0	0	0
Behandling og rehabilitering	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	2 480	2 480	2 480	2 480	2 480
Behandling og rehabilitering	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-500	0	0	0	0
Overføringer til trossamfunn	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljerings)	-1 276	0	0	0	0
Brannvesen	EBE - reduserte energikostnader	-1 600	0	0	0	0
Brannvesen	Energi leide bygg og anlegg	-35	0	0	0	0
Brannvesen	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-52	0	0	0	0
Brannvesen	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	371	371	371	371	371
Brannvesen	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-1 638	-1 638	-1 638	-1 638	-1 638
Samferdsel	Energi leide bygg og anlegg	-1 947	0	0	0	0
Samferdsel	Forventet merinntekt piggdekkoblater	-1 500	0	0	0	0
Samferdsel	Forventet mindreinntekt boligsone	1 000	0	0	0	0
Samferdsel	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-66	0	0	0	0
Samferdsel	Merinntekter uteservering på offentlig grunn	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Samferdsel	Mindreinntekt billettinntekter for nyetablerte parkeringsplasser	2 500	2 000	2 000	2 000	2 000
Samferdsel	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	627	627	627	627	627
Samferdsel	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-2	-2	-2	-2	-2
Boligtiltak	Avskrivninger	116	116	116	116	116
Boligtiltak	Endring bostøtte	-2 952	-2 952	-2 952	-2 952	-2 952
Boligtiltak	Energi leide bygg og anlegg	-41	0	0	0	0
Boligtiltak	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	83	83	83	83	83
Boligtiltak	Reduserte utgifter til boliger for flyktninger	- 15 000	0	0	0	0
Boligtiltak	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljer)	- 13 131	0	0	0	0
Boligtiltak	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-200	-200	-200	-200	-200
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Energi leide bygg og anlegg	-25	0	0	0	0
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-37	0	0	0	0
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	384	384	384	384	384
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-529	-529	-529	-529	-529
Private planer og byggesak	Retting av oppført boligbygg	153	153	153	153	153
Private planer og byggesak	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	291	291	291	291	291
Naturforvaltning og parkdrift	Energi leide bygg og anlegg	-488	0	0	0	0
Naturforvaltning og parkdrift	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	586	586	586	586	586
Naturforvaltning og parkdrift	Reversering midlertidig plassering på tj.	8	8	8	8	8

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
	områder - Lønnsavregning 2025					
Naturforvaltning og parkdrift	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-1	-1	-1	-1	-1
Klima og miljø	Energi leide bygg og anlegg	-24	0	0	0	0
Klima og miljø	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	1 018	1 018	1 018	1 018	1 018
Klima og miljø	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-314	-314	-314	-314	-314
Klima og miljø	Tilskudd til ombrukssentral på Dokken	330	330	330	0	0
Lærlinger	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-11	0	0	0	0
Lærlinger	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-811	-811	-811	-811	-811
Arbeidsmarkedstiltak	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	13	13	13	13	13
Arbeidsmarkedstiltak	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-102	-102	-102	-102	-102
Arbeidsmarkedstiltak	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	0	0	0	0	0
Kultur	EBE - reduserte energikostnader	-900	0	0	0	0
Kultur	Endring pensjonssatser detaljeringsaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-78	-78	-78	-78	-78
Kultur	Energi leide bygg og anlegg	-348	0	0	0	0
Kultur	Etablering av Kulturkvartalet - Justering estimat tilskudd til husleie	1 000	1 000	0	0	0
Kultur	Griegghallen IKS - justering av kommunens andel av kapitalkostnader knyttet til fornyelsesprosjektet	150	0	0	0	0
Kultur	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringsaken	-66	0	0	0	0
Kultur	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	341	341	341	341	341

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Kultur	Reversering korleksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-120	0	0	0	0
Kultur	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-1 952	-1 952	-1 952	-1 952	-1 952
Kultur	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-1	-1	-1	-1	-1
Idrett	EBE - reduserte energikostnader	-8 400	0	0	0	0
Idrett	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	1	1	1	1	1
Idrett	Energi leide bygg og anlegg	-442	0	0	0	0
Idrett	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-8	0	0	0	0
Idrett	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	950	950	950	950	950
Idrett	Reversering korleksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-90	0	0	0	0
Idrett	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-764	-764	-764	-764	-764
Idrett	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	5	5	5	5	5
Idrett	Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena / rentekostnader kortsiktige lån	1 496	-442	-646	-408	0
Næring	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-18	-18	-18	-18	-18
Næring	Energi leide bygg og anlegg	-299	0	0	0	0
Næring	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-18	0	0	0	0
Næring	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	346	346	346	346	346

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Næring	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-305	-305	-305	-305	-305
Næring	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	1	1	1	1	1
Bystyrets organer og administrasjon	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-53	-53	-53	-53	-53
Bystyrets organer og administrasjon	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-45	0	0	0	0
Bystyrets organer og administrasjon	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	978	978	978	978	978
Bystyrets organer og administrasjon	Teknisk flytting mellom tjenesteområder BORG - reversering	-2 059	-2 059	-2 059	-2 059	-2 059
Administrasjon og fellesfunksjoner	Avskrivninger	4 221	4 221	4 221	4 221	4 221
Administrasjon og fellesfunksjoner	Avskrivninger	1 563	1 563	1 563	1 563	1 563
Administrasjon og fellesfunksjoner	Bemannings tjenester - Overføring av støttefunksjon til barnehage til riktig tjenesteområde	-6 192	-6 192	-6 192	-6 192	-6 192
Administrasjon og fellesfunksjoner	EBE - reduserte energikostnader	-2 900	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-604	-604	-604	-604	-604
Administrasjon og fellesfunksjoner	Energi leide bygg og anlegg	-484	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Ettergodtgjøring folkevalgte	1 000	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Krav om innrulleringen av mobile enheter av sikkerhetsmessige grunner	600	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	1 636	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling barnehage og skole	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Administrasjon og fellesfunksjoner	Nytt HR- og økonomisystem - øke ramme på driftsmidler og nedjustere ramme på investeringsmidler	2 600	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	-10 602	-10 602	-10 602	-10 602	-10 602
Administrasjon og fellesfunksjoner	Reduserte administrative	5 610	5 610	5 610	5 610	5 610

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
	funksjoner - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder					
Administrasjon og fellesfunksjoner	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	1 224	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-5 487	-5 487	-5 487	-5 487	-5 487
Administrasjon og fellesfunksjoner	Teknisk flytting mellom tjenesteområder BORG - reversering	2 059	2 059	2 059	2 059	2 059
Administrasjon og fellesfunksjoner	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-2	-2	-2	-2	-2
Administrasjon og fellesfunksjoner	Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	-320	0	0	0	0
Administrasjon og fellesfunksjoner	Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	1 157	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Avskrivninger	2 103	2 103	2 103	2 103	2 103
Beredskap og sivilforsvar	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	-134	-134	-134	-134	-134
Beredskap og sivilforsvar	Energi leide bygg og anlegg	-21	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Kurs - reversering midlertidig fordeling i detaljeringssaken	-9	0	0	0	0
Beredskap og sivilforsvar	Oppgavegjennomgang - reversering tidligere omfordeling	722	722	722	722	722
Beredskap og sivilforsvar	Reduserte administrative funksjoner - teknisk justering - omfordeling mellom tjenesteområder	527	527	527	527	527
Beredskap og sivilforsvar	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-493	-493	-493	-493	-493
Renovasjon	Energi leide bygg og anlegg	-9	0	0	0	0
Renovasjon	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	54	54	54	54	54
Interne tjenester / fordelte kostnader	Engangsutgifter i renholdsprosjektet	5 080	0	0	0	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområde	Tiltak	Beløp 2025	Beløp 2026	Beløp 2027	Beløp 2028	Beløp 2029
Interne tjenester / fordelte kostnader	Innsparing fra renholdsprosjektet - effekt av revidert oppstart	6 166	0	0	0	0
Interne tjenester / fordelte kostnader	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	-448	-448	-448	-448	-448
Pensjon og fellesposter	Avskrivninger	-5 966	-5 966	-5 966	-5 966	-5 966
Pensjon og fellesposter	Avskrivninger	-3 666	-3 666	-3 666	-3 666	-3 666
Pensjon og fellesposter	Endring pensjonssatser detaljeringssaken - reversering midlertidig teknisk plassering	43 939	43 939	43 939	43 939	43 939
Pensjon og fellesposter	Motkonto renter selvkostområder	-29 825	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Motpost selvkostavskrivninger	3 000	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Reduserte forsikringskostnader	-5 653	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Reversering korreksjon flytting mellom tjenesteområder slik at ramme per tjenesteområde ikke avviker fra VB (fra detaljering)	-6 685	0	0	0	0
Pensjon og fellesposter	Reversering midlertidig plassering på tj. områder - Lønnsavregning 2025	7 557	7 557	7 557	7 557	7 557
Pensjon og fellesposter	Teknisk justering tjenesteområder BNKI	-2	-2	-2	-2	-2
Sentrale inntekter og finansposter	Avdrag, utlån mv.	1 421	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Integreringstilskudd	22 000	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Rentekompensasjon og kompensasjonstilskudd	-1 553	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Renter mv.	-1 421	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Skatt og rammetilskudd	44 000	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Sluttsaldering	15 246	0	0	0	0
Sentrale inntekter og finansposter	Utbytte	-6 500	0	0	0	0
Totalsum		0	1 097	-107	-199	209

Omtale av sentrale budsjettposter

Sentrale inntekter

Beløp i mill.	Regnskap i fjor	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Inntekts- og formueskatt	-11 769	-12 966	68,0	-12 898
Rammetilskudd	-7 793	-8 204	-24,0	-8 228
Eiendomsskatt	-1 141	-1 141	0,0	-1 141
Andre generelle driftsinntekter	-804	-821	20,4	-801
Sum sentrale inntekter	-21 507	-23 132	64,4	-23 068

Frie inntekter

[Revidert nasjonalbudsjett 2025 \(RNB\)](#) ble lagt frem i mai og gir et oppdatert anslag på kommunens frie inntekter. I statsbudsjettet for 2025 ble det lagt til grunn en realvekst i kommunens frie inntekter på 13 mrd. (inkludert tilleggsbevilgning på 5 mrd.). I RNB anslås en nedgang i kommunesektorens skatteinntekter knyttet til inntekt og formue på om lag 900 mill., hvorav 535 mill. knytter seg til kommuner (det resterende er fylkeskommuner). Deler av nedjusteringen (205 mill.) knytter seg til endrede skatteregler, mens øvrig nedjustering ses i sammenheng med nedjustering av lønnsvekst (330 mill.). I Statsbudsjettet 2025 ble det lagt til grunn en lønnsvekst på 4,5 %, som i RNB er nedjustert til 4,4%.

I tillegg nedjusteres skatteanslaget som følge av oppdaterte folketall per 01.01.2025. Faktisk folketall er lavere enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet 2025 og følgelig nedjusteres skatteinntektene. I forbindelse med saldering av statsbudsjettet 2025 inngikk en økning av minstepensjonene for enslige med 6000 kr fra 1. mai 2025, samtidig som skattefritak for minste pensjonsnivå ble opprettholdt. Dette forventet å gi en reduksjon i kommunenes skatteinntekter med 117 mill. Effekten var kjent først etter behandling av budsjett 2025/handlings- og økonomiplan 2025-2028, derfor foreslår det å innarbeide den nå. Skattereduksjonen kompenseres derimot gjennom økt rammetilskudd.

For Bergen utgjør reduserte skatteinntekter 68 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett:

	Kommunene totalt	Bergen
Reduserte skatteinntekter endrede skatteregler	205	11
Reduserte skatteinntekter redusert lønnsvekst	330	17
Sum endringer RNB	535	28

Nedjustert skatteanslag som følge av oppdatert folketall per 01.01.2025	760	28
Økt minstepensjon for enslige fra statsbudsjettet 2025	170	12
Sum totalt	1295	68

Endringer i rammetilskuddet knytter seg i hovedsak til kompensasjon av bortfall av skatteinntekter, blant annet kompensasjon av endrede skatteregler og økt minstepensjon for enslige. Som følge av reduserte skatteinntekter, reduseres også inntektsutjevningen. Skatteinntektene varierer til dels mye mellom kommunene, og gjør at kommunene har et ulikt utgangspunkt for å tilby et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. For å ivareta målet om at inntektssystemet skal utjevne kommunenes forutsetninger er det en utjevning av skatteinntektene mellom kommunene - inntektsutjevningen. Siden Bergen kommune har skatteinntekter som er høyere enn gjennomsnittet, må Bergen avgi skatteinntekter. Denne reduseres noe (Bergen avgir mindre), som følge av oppdatert skatteanslag.

I tillegg endres systemet for egenbetaling i vaksinasjonsprogrammet for voksne. Kommunen blir ikke lenger fakturert for vaksiner de bestiller fra Folkehelseinstituttet. Dette reduserer rammetilskuddet med om lag 3 mill., som også gir reduserte utgifter. Se tjenestoområde 05A - Forebyggende helsearbeid for nærmere omtale.

	Kommunene totalt	Bergen
Kompensasjon endrede skatteregler	-205	-11
Kommunene faktureres ikke for vaksiner fra Folkehelseinstituttet	55	3
Inntektsutjevning	-	-4
Økt rammetilskudd som kompensasjon for redusert skatteanslag økt minstepensjon	-170	-12
Sum	-320	-24

Det er også endringer i frie inntekter i RNB knyttet til ny offentlig AFP og nye regler for personer med særaldersgrenser. Effektene er foreløpig ikke innarbeidet i påvente av kartlegging av utgiftssiden, som vil være klart til 2. tertialrapport. Se tjenestoområde 21 for nærmere omtale.

Andre generelle statstilskudd

Integreringstilskudd

Som følge av færre bosatte i 2024 (938) enn det som var forutsatt (1000), mottar kommunen mindre i integreringstilskudd enn det som lå til grunn i Vedtatt budsjett. Integreringstilskuddet mottas over fem år, slik at dette er inntekter i år 2 som bortfaller og som beløper seg til om lag 27 mill. Samtidig forventes det at det blir flere tilflyttere til Bergen fra andre kommuner enn det som er lagt til grunn i Vedtatt budsjett. Det kan derfor legges til grunn en økt inntekt på 5 mill., som samlet gir en mindreinntekt på 22 mill. Se for øvrig eget kapittel om *Bosetting og integrering av flyktninger*.

Statlig rentekompensasjon

Det forventes kr 1,5 mill. i økt statlig rentekompensasjon sammenlignet med vedtatt budsjett. Årsaken er at anslaget for kompensasjonsrenten er noe høyere enn lagt til grunn i vedtatt budsjett.

Finansposter

Tabellen summerer opp forslag til budsjettjusteringer innenfor finanspostene.

Beløp i mill.	Regnskap i fjor	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Renteinntekter inkl. gevinst finansielle instrumenter	-663,1	-531,8	-37,0	-568,8
Renteutgifter inkl. tap finansielle instrumenter	1 186,6	1 296,2	35,6	1 331,8
Avdrag på lån	900,0	970,5	1,4	971,9
Utbytte fra selskaper	-506,6	-421,0	-6,5	-427,5
Sum finansposter	916,9	1 313,9	-6,5	1 307,4

Renteinntekter inkl. gevinst finansielle instrumenter

Prognosen for årets renteinntekter ser ut til å bli 37,0 mill. høyere enn justert budsjett. Den største posten gjelder byggelånsrenter. Her forventes det en merinntekt på 24,2 mill. med bakgrunn i et noe konservativt anslag for budsjettposten i Vedtatt budsjett. Det resterende positive avviket skyldes i hovedsak økte inntekter knyttet til rentesikringsinstrumenter (rentebytteavtaler). Budsjettet foreslås justert tilsvarende.

Renteutgifter inkl. tap finansielle instrumenter

Prognose for årets renteutgifter m.m. ser ut til å bli 35,6 mill. høyere enn vedtatt budsjett. Budsjettet foreslås justert tilsvarende.

For nærmere redegjørelse vises det til avsnittet "Øvrig finansrapportering i henhold til finansreglement og forskrift."

Avdrag på lån

Budsjettet for avdrag foreslås økt med kr 1,4 mill.

Utbytte fra selskaper

Det foreslås følgende endringer til budsjettert utbytte:

Beløp i mill.	Justert budsjett	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Eviny AS	400,0	-5,1	394,9
BIR AS	10,0	0,0	10,0
Bergen Parkering AS	2,0	6,0	8,0
Bergen Kino AS	2,0	0,0	2,0
Fløibanen AS	7,0	5,6	12,6
Sum	421,0	6,5	427,5

Bergen kommune mottok 394,8 mill. i utbytte for regnskapsåret 2024 fra Eviny. Dette er noe mindre enn de 400 mill. som er budsjettert. Videre mottar kommunen 5,6 mill. mer i utbytte fra Fløibanen AS enn det som lå til grunn. Årsaken er høye inntekter som følge av flere påstigninger på banen enn tidligere år. Bergen Parkering AS avgir 6 mill. mer i utbytte enn budsjettert som følge av blant annet høy egenkapital etter salg av aksjer i Hi Tech Mobility AS. I sum øker utbytteinntektene med 6,5 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett.

Sluttsaldering av tertialrapporten

Foreslåtte endringer på sentrale budsjettposter (tjenesteområde 23) summerer seg til 57,9 mill. kroner i reduserte inntekter. Som gjennomgått over, knytter denne økningen seg primært til nedjustert anslag på skatt.

På tjenesteområdene 1-21 foreslås det netto nedjusteringer på i alt -72,1 mill. kroner.

Disponering av endringen i netto driftsresultat fordeler seg på økt bruk av bundne driftsfond (-1,1 mill. kroner) og reduksjon av bruk av disposisjonsfond (15,2 mill. kroner). Det foreslås ingen endring i driftsfinansiering av investeringer. Total reduksjon av bruk av fond i 2025 er derfor 14,1 mill.

Oppsummering	Beløp (mill. kroner)
Sum sentrale poster	57,9
Sum tjenesteområde 1-21	-72,1

Konsekvens for driftsresultat (pluss = netto merutgift)	-14,1
Disponering av driftsresultat	
Avsetning/bruk til disposisjonsfond (minus = bruk)	15,2
Bruk av bundne fond	-1,1
Sum disponering av driftsresultat	14,1

Investeringer - sentrale poster og finansiering

I revidert budsjett 2025 foreslås det å øke forventet investeringsnivå for de ikke-avgiftsfinansierte investeringene fra 3,2 mrd. til 3,4 mrd., altså en økning på ca. 200 mill. For de avgiftsfinansierte investeringene foreslås en nedjustering i investeringsbudsjettet med ca. 200 mill. Oppdatert investeringsprognose samlet sett er nå 4,1 mrd. Det inkluderer 92,7 mill. i tilskudd til andres investeringer, og som er kommunens overføring til Bergen Kirkelige Fellesråd.

Tabellen under viser fordeling mellom hhv. avgiftsfinansierte og ikke-avgiftsfinansierte investeringer:

Beløp i hele mill.	Vedtatt budsjett	Justert budsjett	Oppdatert prognose 2024	Forslag budsjettjustering
Avgiftsfinansierte investeringer	835	867	662	-205
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer	2 812	3 197	3 406	209
Totalsum	3 646	4 064	4 068	4

Differansen mellom vedtatt budsjett og justert budsjett er den såkalte «oppbudsjetteringen» ([sak 1082/25](#)), hvor mer- og mindreforbruk fra 2024 ble overført til årets investeringsbudsjett. For avgiftsfinansierte investeringer utgjorde den summen 32 mill. og for ikke-avgiftsfinansierte investeringer utgjorde den 385 mill.

Blant endringene i årets prognose ligger forslag til en justering av sentral korreksjon (den ufinansierte delen av investeringsbudsjettet) med 200 mill., fra 735 til 535 mill. Vi forventer nå å investere for 600 mill. mer enn det som lå til grunn i vedtatt budsjett. Årsaken er en kombinasjon av flere ting. Det er høy gjennomføringsevne i kommunen, og mange store investeringsprosjekter pågående på samme tid, gir økt aktivitet. Det, i kombinasjon med at budsjettene er stadig mer gjennomarbeidet, gjør at vi treffer bedre på de prognosene som ligger inne. Det er nå et lavere behov for å for skyve investeringsmidler til senere år enn det vi tidligere har måttet gjøre. I tillegg har vi fått en stor kostnadsøkning på prosjektet

«Kjøp av boliger til flyktninger» under tjenesteområde 08 – Boligtiltak. I vedtatt budsjett var det ikke satt av midler til formålet, men i bystyresak 12/25 ble byrådet gitt fullmakt til å fremskaffe boliger i markedet til bosetting av flyktninger. Basert på behov er det besluttet kjøp av ca. 60-65 boliger i 2025, og det er estimert at en vil kjøpe for 235 mill. i år.

Aktiviteten så langt i år tyder på at vi investeringstakten er like høy i år som i fjor, og da ble det investert for ca. 3,4 mrd. i ikke-avgiftsfinansierte investeringer. Det foreslås dermed at prognosen oppjusteres til omtrent samme nivå som regnskapsført beløp i 2024. Det vil gi en betydelig økning i lånebehov som omtales i eget avsnitt under.

Avgiftsfinansierte investeringer

For de avgiftsfinansierte investeringene (investeringer som finansieres med gebyrinntekter, i all hovedsak innenfor vann- og avløpsområdet), foreslås følgende endringer:

Endringskode (beløp i mill.)	Forslag til endring
Forskyving påbegynte prosjekter	-18,5
Forskyvning ikke påbegynte prosjekter	- 289,8
Kostnadsendringer	95,0
Prosjekt utgår/inntrekk av midler	8,1
Totalsum	- 205,2

Endringene beløper seg til totalt 205 mill. Blant endringene ligger det inne en rekke forslag om å enten forskyve eller flytte frem budsjettmidler på grunn av oppdaterte fremdriftsplaner. Netto utgjør forskyvingene til 2026 eller senere år 300 mill. Den største endringen gjelder Dig og NoDig rammeavtaler hvor det foreslås å flytte 98 mill. utover i perioden pga. forsinket fremdrift.

De aller fleste investeringene innenfor selvkostområdet ligger under tjenesteområde 18A og 18B. Inne på de enkelte tjenesteområdene vil man i tabellen under avsnittet om investeringer kunne lese mer om endringene som er knyttet til hver enkelt investering.

Det foreslås at låneopptaket reduseres tilsvarende endringene.

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

I justert budsjett var investeringsnivået for ikke-avgiftsfinansierte på 3,2 mrd. Det foreslås nå å øke dette beløpet til ca. 3,4 mrd. Økningen på 208 mill. er todelt, hvorav 8 mill. er en oppjustering i tråd med endring i prognose og utgjør summen av alle konkrete endringer som foreslås for de ulike investeringsprosjektene, og som er vist i tabellen under. Samtidig foreslås det å redusere den sentrale korreksjonen (den ufinansierte delen av investeringene) med 200 mill.

For de ordinære, ikke-avgiftsfinansierte investeringene foreslås følgende endringer:

Endringskode (beløp i mill.)	Forslag til endring
Diverse endringer	4,6
Forskyving påbegynte prosjekter	20,1
Forskyvning ikke påbegynte prosjekter	-182,8

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Kostnadsendring grunnet prisjustering	6,2
Kostnadsendring grunnet prosjektendring	264,5
Kostnadsendring utover generell prisstigning	68,9
Nye ikke-planfestede investeringer	2,5
Nye planfestede investeringer	2,0
Prosjekt utgåar/inntrekk av midler	-177,7
Endring "sentral korreksjon"	200,0
Totalsum	208,2

Blant endringene utgjør forskyvinger til senere år i tråd med oppdaterte fremdriftanslag 160 mill. Videre foreslås det kostnadsøkninger for ca. 340 mill. Den største økningen er knyttet til "Kjøp av boliger til flyktninger", hvor det foreslås en økning på 235 mill. I tillegg foreslås det å trekke inn nesten 180 mill. i ubrukte midler. Dette er først og fremst avsluttede prosjekter som har endt opp med et mindreforbruk.

Som det fremgår av tabellen under foreslås det nye investeringer for til sammen 4,4 mill. Det gjelder følgende prosjekter:

Tjenesteområde	Investering (beløp i mill.)	Sum 2025	Sum totalt
03A Tjenester til eldre	Tilpasning av lokaler - Fyllingsdalen sykehjem	2,4	2,4
13 Idrett	Ski- og joggeløyper - Rulleski Totland	2,0	10,0
Sum		4,4	12,4

Det vises til nærmere omtale av de nye investeringene på de aktuelle tjenesteområdene.

Formålet med den sentrale korreksjonen er å justere ned summen av det totale investeringsnivået til et realistisk nivå, da vi vet at noen prosjekt vil bli forsinket og at kostnadene for noen prosjekt vil bli lavere enn P85-kostnadsramme. Den sentrale korreksjonen utgjør differansen mellom summen av alle investeringer som ligger inne i investeringsbudsjettet og det nivået som blir vurdert som realistisk å klare å investere for. Vanlig praksis er å justere ned den sentrale korreksjonen etterhvert som forsinkelser blir konkretisert på enkeltprosjekter. Nå, i fm. revidert budsjett, ser det ut til at summen av forsinkelser på enkeltprosjekter er lav sammenlignet med tidligere år. Dette tilsier at det er høy investeringsaktivitet i kommunen, og at det gjeldende nivået på den sentrale korreksjonen er for høyt, og foreslås derfor nedjustert. Den høye investeringsaktiviteten skyldes at det er flere store prosjekt som er i en byggefase. Det gjelder blant annet Midtbygda sykehjem, Garnes ungdomsskole, Sentralbadet Scenekunsthuss.

Finansiering

Den største endringen knyttet til finansiering er bruk av lån. For avgiftsfinansierte investeringer foreslås en netto nedjustert låneramme sammenlignet med vedtatt budsjett på 173 mill. Ved overføring av mindreforbruk fra 2024 økte lånebehovet med 32 mill., mens det nå i revidert budsjett foreslås en nedjustering av lånerammen med 205 mill., og som er i tråd med endring i investeringsprognosen.

Videre foreslås en oppjustering av lån til ikke-avgiftsfinansierte investeringer med 488 mill. Også denne endringen er en kombinasjon av flere elementer. Overføring av samlet mindreforbruk fra 2024 medførte en oppjustering i låneramme med 307 mill. I tillegg kommer endring i prognose og oppjustering av forventet investeringsnivå i revidert budsjett, hvor lånebehovet øker med ytterligere 180 mill.

Økt låneopptak vil ha liten til ingen effekt på driftsbudsjettet i år, noe som blant annet skyldes at det å ta opp lån kan gi en inntektsside før prosjektene blir realisert i form av renteinntekter, samt at deler av avdragene først vil komme til neste år. Økningen vil imidlertid medføre en betydelig merkostnad i driftsbudsjettet fra og med 2026 ut ifra dagens renteprognoser:

Beløp i mill.	2026	2027	2028	2029
Renter	21,6	19,8	18,6	17,5
Avdrag	19,6	19,2	18,8	18,5
Sum	41,2	39,0	37,5	35,9

I tillegg er det foreslått noen endringer i øremerket finansiering. Det gjelder blant annet en økning i "tilskudd fra andre" på 14 mill., og økt bruk av bundne fond på 17 mill. Endringene er spredd jevnt ut på flere prosjekt.

Ifm. oppbudsjetteringen ble forventet MVA-kompensasjon oppjustert med 25 mill., og i revidert budsjett foreslås det en nedjustering på 5,5 mill. Total endring siden vedtatt budsjett er 20 mill. For 2025 forventes det nå at investeringene vil gi kommunen ca. 450 mill. i MVA-kompensasjon.

Innenfor "Utlån av egne midler" foreslås det en økning på 39,1 mill., og som gjelder realisering av et felles bossettanlegg på Mindemyren. Kommunens andel av forskutteringsbeløpet overføres til BIR med 50 % i 2024 og 50 % i 2025. Dette ble vedtatt i Bystyret i [sak 333/34](#), og det er endringen som gjelder 2025 som nå foreslås innarbeidet. Utlånet finansieres ved bruk av ubundet investeringsfond.

Oppsummering

Under følger en tabell som oppsummerer de mest sentrale tallene knyttet til ikke-avgiftsfinansierte investeringer og som er nevnt i dette kapitlet (beløp i hele mill.):

	Vedtatt budsjett	Ubrukt fra 2024	Justert budsjett	Endring prognose	Oppdatert prognose
Investeringer ekskl. korr.	3 547	386	3 933	8	3 941
Korreksjonslinje	-735	-	-735	200	-535
Sum investeringer	2 812	386	3 197	208	3 406

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

(inkl. korr.)					
Lån	-2 083	-307	-2 390	-180	-2 571
Øvrig finansiering	-728	-79	-807	-28	-835
Sum finansiering	-2 812	-386	-3 197	-208	-3 406
Sum (balanse)	-	-	-	-	-

Ferdigstilte/sluttmeldte investeringsprosjekter

T viser oversikt over investeringsprosjekter som er ferdigstilt og tatt i bruk i perioden mars 2024 til mars 2025:

Tj.omr.	Investering	Prosjekt	Ferdigstilt måned/ år	Status sluttmelding	Saksnr./ referanse
03C	Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap	Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap	06.01.2025	Ikke påbegynt	
01A	Søre Skogvei barnehage - totalrehabilitering	Søre Skogvei barnehage - totalrehabilitering	17.12.2024	Ferdig	2019/33553
03C	Kong Oscars gt. 90	Kong Oscars gt. 90	17.12.2024	Ferdig	2022/52115
01B	Varden skole	Varden skole utvidelse - prosjektutvikling	17.12.2024	Ikke påbegynt	
09	Boligprogram - 125 nye boliger	Ytre Morvik	21.10.2024	Ferdig	2023/161189
07	Fana brannstasjon - nybygg	Fana brannstasjon - nybygg	30.09.2024	Ikke påbegynt	
01B	Haukeland skole - kapasitetsutvidelse	Haukeland skole - kapasitetsutvidelse	01.11.2024	Ikke påbegynt	
12	Fyllingsdalen kulturhus - prosjektering og regulering	Fyllingsdalen kulturhus - prosjektutvikling	17.12.2024	Under utarbeidelse	
15	Oppgradering av Magistraten - prosjektutvikling	Oppgradering av Magistraten - prosjektutvikling	17.12.2024	Ferdig	2022/131414

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

12	Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging	Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging	14.03.2025	Ikke påbegynt	
13	Kunstgressprogram	Paradis kunstgressbaner - rehab	2024	Under utarbeidelse	2022/23264-86
13	Kunstgressprogram	Åstveit 1 kunstgress rehabilitering	2024	Ikke påbegynt	
13	Kunstgressprogram	Kalandseid kunstgress rehabilitering	2024	Under utarbeidelse	2024/06593-80
13	Investeringer driftsmateriell	Lysstyringssystem	2024	Ferdig	2022/55729-50
13		Terrengkjøretøy Gullbotn skiløyper	2024	Ferdig	2023/273533-13
13	Investeringer driftsmateriell	Rensemaskin for friidrettsdekker	2024	Ferdig	2024/49200-10
13	Investeringer driftsmateriell	Gulvvaskemaskin (2024)	2024	Under utarbeidelse	2024/148967-3
13	Investeringer driftsmateriell	ATV' er (2024)	2024	Ferdig	2024/148967-5
13	Investeringer driftsmateriell	Utstyr Rugbybane Leikvang stadion	2024	Under utarbeidelse	2024/148967-4
13	Oppgradering av lysanlegg	Nesttun idrettspark - oppgradering lysanlegg	Høst 2024	Ferdig	2024/110066-3
13	Oppgradering av lysanlegg	Olsvik kunstgressbane - oppgradering lysanlegg	Høst 2024	Ferdig	2024/116039-4
10C	Rollandsparken - naturlekepark	Rollandsparken-konseptutvikling av ny lekeplass	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Store Lungegårdsvann	Store Lungegårdsvann - Sirkulasjonsmodell	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10D	Ladeinfrastruktur for bil	Ladepunkter på offentlig vei	Høst 2024	Ikke påbegynt	

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

08	Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett	Sykkeltiltak - Dokkeveien byggefase	Høst 2024	Ikke påbegynt	
08	Trafikksikring	Grimseidveien mur	Vår 2025	Ikke påbegynt	
10C	BUDSJETTPOST DEN GRØNNE AKSE	Den grønne akse - konseptutvikling	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	BUDSJETTPOST DEN GRØNNE AKSE	Rehabilitering av strømuttak i byrom	Høst 2024	Under utarbeidelse	
10C	Gateopprustning Torgallmenningen og gater rundt	Opprusting av dekket på Torgallmenningen	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Løvtstien etappe 4 - delstrekning 2	Løvtstien etappe 4 - delstrekning 2	Vår 2024	Ikke påbegynt	
10C	Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene	Benker	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Turveinett/friluftstiltak inkl. Byfjellene	Gapahuker	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering	Overordnet plan - Torget og Bryggen	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering	Utvikling Torget	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	BUDSJETTPOST DEN GRØNNE AKSE	Etablering av belyningsanlegg til Petedalsmyra fotballbane	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	BUDSJETTPOST Parker rehabilitering	Etterarbeider Biblioteksplassen	Høst 2024	Ikke påbegynt	
08	Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett	Sykkeltiltak - Gabriel Tischendorfs vei	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Klimatilpasning, tiltak	Separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet	Høst 2024	Ikke påbegynt	

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

08	Mobilitetstiltak Gåbyen	Gangveier kollektivtraseer - Laksevåg	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10D	Mobilpunkter Bergenhus og Årstad	Mobilpunkter Bergenhus og Årstad	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Torgboder pilot	Torgboder pilot	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene	Badeplass Storavann	Høst 2024	Ikke påbegynt	
10C	Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene	Riplegården aktivitetsplass	Vår 2024	Ikke påbegynt	
18A	Dig og NoDig rammeavtaler (forny) va-ledninger (IN)	St. Olavs vei vannledning	des. 24	Godkjent	2022/34577-2
18A	Dig og NoDig rammeavtaler (forny) va-ledninger (IN)	Titlestadveien vannledning	des. 24	Godkjent	2022/34580-2
7	Bilpark brann	Travaljebil	des. 24	Ferdig	2024/144102
7	Bilpark brann	Travaljebil	des. 24	Ferdig	2024/144102
7	Bilpark brann	Travaljebil	apr. 25	Ferdig	2024/144102
7	Nytt øvelsesfelt på Flesland	gassanlegg Flesland og utstyr	des. 24	Ferdig	2025/144100-1
7	Nytt øvelsesfelt på Flesland	Evalueringsbygg med innhold	des. 24	Ferdig	2021/40674
18A	Storavatnet dammer	Storavatnet dammer	des. 24	Under utarbeidelse	
18A	Øvre Smøråsvegen va-anlegg	Øvre Smøråsvegen va-anlegg	mar. 24	Godkjent	2019/13772-132
7	Bilpark brann	Kommandobil brannsjef	okt. 24	Ferdig	2025/144091-1
7	Ombygging av brannstasjoner ren og skitten sone konseptutvikling	Bestilling investeringsprosjekt ren og skitten sone	des. 24	Ferdig	2023/22289

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

18A	Paradis forn og omlegg va-ledning (trinn 1+2)	Paradis forn og omlegg va-ledning (trinn 1+2)	des. 24	Godkjent	
18A	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	Godviksvingane overvannsledning	des. 24	Under utarbeidelse	
18A	Sætrevegen ringledning - utfør (IN)	Sætrevegen ringledning - utfør (IN)	des. 24	Innsendt	2019/68663-46
10A	Rapportutvikling offentlige planer	Nytt sakssystem rapporttilpasning	des. 24	Ferdig	
10B	Rapportutvikling offentlige planer	Nytt sakssystem rapporttilpasning - selvkost	des. 24	Ferdig	
10A	eByggesak Plan- og bygningsetaten	eByggesak Plan- og bygningsetaten	sep. 24	Ferdig	
10B	eByggesak Plan- og bygningsetaten	eByggesak Plan- og bygningsetaten - selvkost	des. 24	Ferdig	
18A	Kjøkkelvikdalen vannledning	Kjøkkelvikdalen vannledning	des. 24	Innsendt	2019/68666-39
18A	Holen skole	Holen skole	aug. 24	Under utarbeidelse	2020/37146
18A	Dig og NoDig rammeavtaler (forny) va-ledninger (IN)	Lerkerinden vannledning	nov. 24	Innsendt	
18A	Dig og NoDig rammeavtaler (forny) va-ledninger (IN)	Karensfryd vannledning	jun. 24	Innsendt	
18A	Dig og NoDig rammeavtaler (forny) va-ledninger (IN)	Starefossen vannledning	jun. 24	Innsendt	

Effektivisering, innsparing og strukturtiltak

Trykk på knappen ved siden av Effektivisering, Kutt eller Inntektsendringer i tabellen under for å se de enkelte tiltakene. I menyen under kan man også filtrere på tiltak, tjenesteområde og byrådsavdeling.

Effektivisering og omstilling

Beløp i mill kr

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Avvikle avtale med Barnas kulturhus	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Avvikle avtale med Vil Vite for barnehagene	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Avvikle bemanningstilskudd åpne barnehager	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Avvikle Trengereid barnehage	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Tilpasning av kommunal innsats migrasjonspedagogikk	-5,7	-5,7	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,4	-0,4	0,0
Inntektsendringer	Økt pris på SFO	-9,7	-9,7	0,0
Kutt	Avvikle gratis SFO asylsøkere Ukraina	-1,7	-1,7	0,0
Kutt	Avvikle internordisk samarbeid skole.	-0,7	-0,7	0,0
Kutt	Avvikle kravet om egen digital enhet på mellomtrinnet	-7,0	-7,0	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Avvikle kulturkarusell-midler	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Avvikle nærmiljøpakke	-0,8	-0,8	0,0
Kutt	Avvikle tilskudd Fargespill	-0,3	-0,3	0,0
Kutt	Avvikle tilskudd til private SFO	-2,3	-2,3	0,0
Kutt	Avvikle tilskudd Ungt Entreprenørskap	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Redusere midler til parallellklasser i nynorsk	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Redusert tilskudd til International School of Bergen	-4,7	-4,7	0,0
Kutt	Tilpasning av nivå på vedtak om undervisning i morsmål og forsterket norsk	-11,0	-11,0	0,0
Effektivisering	Omorganisering av Etat for spesialpedagogiske tjenester	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Omlagging av tilbudet til barn med hørselsutfordringer	-0,7	-0,7	0,0
Effektivisering	Bedre styring og prioritering av hjelpetiltak	-5,0	-5,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,2	-0,2	0,0
Effektivisering	Bo lenger hjemme - Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder	-17,0	-17,0	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,4	-0,4	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	4,5	4,5	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Avvikle vikarordning for helsetjenester i Bemanningstjenester	-1,9	-1,9	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kutt i tilskudd	0,0	0,0	0,0
Kutt	Omstrukturering av aktivitetssentre for eldre	-13,8	-3,4	-10,3
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-5,3	-5,3	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	3,9	3,9	0,0
Effektivisering	Effektivisering i tjenestene (forenkle, fornye og forbedre)	-2,0	-2,0	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	-19,5	-19,5	0,0
Kutt	Endret utforming av støttekontaktilbud for personer med utviklingshemming	-3,0	-1,5	-1,5
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-2,7	-2,7	0,0
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	9,2	9,2	0,0
Kutt	Avvikle aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen sentrum	-5,2	-2,6	-2,6
Kutt	Begrense utvidelse av Rask psykisk helsehjelp til personer mellom 16 og 23 år	-3,5	-3,5	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Reduksjon i årsverk aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen vest	-1,2	-0,5	-0,7
Effektivisering	Besparelse ved bruk av rammeavtale for vektertjenester	-1,4	-0,8	-0,5
Inntektsendringer	Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	1,6	1,6	0,0
Kutt	Avvikle MO-senter i Eidsvåg og styrke innsatsen på åpne rusområder	-4,6	-1,2	-3,4
Kutt	Endring i aktivitetstilbud og MO Wergeland	-2,6	-2,6	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kutte to psykologstillinger ved Utekontakten	-1,8	-1,8	0,0
Kutt	Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-5,2	-5,2	0,0
Kutt	Redusert bemanning på natt ved botilbud	-0,8	-0,8	0,0
Kutt	Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-0,1	-0,1	0,0
Effektivisering	Redusert bemanning ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Reduserte eiendomskostnader ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-4,1	-4,1	0,0
Effektivisering	Samlokalisere og effektivisere gjeldsrådgivning	-0,6	-0,6	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Effektivisering	Sentralisere og effektivisere fellesfunksjoner	-0,7	-0,7	0,0
Kutt	Avslutning av pilot ved Mulighetssenteret	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-12,0	-12,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-4,2	-4,2	0,0
Kutt	Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,5	-0,5	0,0
Effektivisering	Mindre bruk av vikar ved i norskopplæring av flyktninger og innvandrere	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Reduksjon i ledergruppen ved Bergen Læringssenter	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Reduksjon i årsverk til lærerstillinger ved Bergen læringssenter	-3,1	-3,1	0,0
Effektivisering	Redusere administrasjonen med to årsverk	-2,0	-2,0	0,0
Kutt	Besparelse ved redusert åpningstid	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Endring av sats for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år	-5,3	-5,3	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Redusere antall årsverk ved Tolketjenesten / Redusere bruk av innleid tolk	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Redusere reiseutgifter til innleide tolker	-1,0	-1,0	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Redusere årsverk til tospråklige assistenter	-4,9	-4,9	0,0
Kutt	Redusere årsverk til undervisningsstillinger ved Grunnskolen for voksne	-3,0	-3,0	0,0
Kutt	Redusert periode med startstønad	-3,2	-3,2	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Avvikle helsestasjon i Laksevåg og Kringlebotn	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Avvikle kurset «Godt samliv»	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kutt i tilskudd	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Reduksjon med to årsverk for helsesykepleiere i Tverrfaglig utviklingsteam (TUT-team)	-1,6	-1,6	0,0
Kutt	Redusert aktivitet i Frisklivssentralen	-4,2	-2,9	-1,3
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Ukraina-mottak i helsestasjon og skolehelsetjenesten legges ned	-4,1	0,0	-4,1
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Reduksjon i tiltakspakke til fastlegetjenesten	-5,0	-5,0	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-3,5	-3,5	0,0
Kutt	Bergen kirkelige fellesråd - redusert tilskudd	-2,0	-2,0	0,0
Effektivisering	Brannvesenet reduserte kostnader til dronetjeneste	-0,8	-0,8	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Brannvesenet reduserte kostnader kurs og velferd	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Inntektsendringer	Fjerne elbilrabatt i boligsoner	-7,0	-7,0	0,0
Inntektsendringer	Parkering Åsane Arena	2,0	2,0	0,0
Inntektsendringer	Økte inntekter parkeringsanlegg	-25,2	-25,2	0,0
Kutt	Avvikling av lysstyringsprogrammet "City Touch"	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kutt i renhold der arrangør har det fulle ansvar for renhold	-0,3	-0,3	0,0
Kutt	Reduksjon i bruk av konsulentttjenester	-1,8	-1,8	0,0
Kutt	Redusert bekjempelse av fremmede plantearter	-2,0	-2,0	0,0
Kutt	Redusert renhold av sidegater tilknyttet store offentlige plasser	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Redusert tung sikring av arrangementer	-2,0	-2,0	0,0
Effektivisering	Reduksjon årsverk	-1,0	-1,0	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Inntektsendringer	EBF - Husleieinntekter - nye boliger	-26,4	-26,4	0,0
Kutt	Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-3,2	-3,2	0,0
Kutt	Redusere utgifter til planlagt vedlikehold av kommunale boliger	-3,7	-3,7	0,0
Kutt	Redusert bostøtte ved endring i regelverk for bostøtte	-13,6	-13,6	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,1	-0,1	0,0
Inntektsendringer	Effekt av oppdaterte gebyrer på Eierseksjonering	-0,3	-0,3	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kutte kjøp av tjenester på Byrådsavdeling for byutvikling	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-2,2	-2,2	0,0
Kutt	Reduserte tilskudd Byutvikling	-0,2	-0,2	0,0
Inntektsendringer	Gebyrendringer Plan- og bygningsetatens selvkostområder	-10,0	-10,0	0,0
Inntektsendringer	Retting av oppført boligbygg	13,6	0,0	13,6
Kutt	Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-1,1	-1,1	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Kutt av støtte til utlån av kanoer v/Skomakerdiket	-0,1	-0,1	0,0
Kutt	Kutt i vakant stilling Anleggsgartner	-0,7	-0,7	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Kutt i vakant stilling Plan og utviklingsavdelingen	-0,9	-0,9	0,0
Kutt	Kutt i vakant stilling Skog- og arealforvalter	-0,9	-0,9	0,0
Kutt	Reduksjon i bruk av konsulenttenester	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Redusert tilbud av offentlige toalett	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Reduserte tilskudd Byutvikling	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Kutt i oppfølging av Grønn strategi	-9,8	-9,8	0,0
Kutt	Reduksjon i utvidelse av trygg sykkelparkering	-0,6	-0,6	0,0
Kutt	Redusert opprydding av forsøpling/forurensing langs veg, vassdrag og sjø	-0,8	-0,8	0,0
Kutt	Reduserte tilskudd Byutvikling	-4,9	-4,9	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1,0	-1,0	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Kulturetaten	-5,0	-3,0	-2,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,1	-0,1	0,0
Inntektsendringer	Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-15,7	-15,7	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon Kulturetaten	-5,0	-3,0	-2,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,1	-0,1	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Stiftelsen Spillhus Bergen (824751862) / Bergen Game Technology Hub	-2,2	-2,2	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Etat for idrett	-2,2	-2,2	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,3	-0,3	0,0
Inntektsendringer	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-2,8	-2,8	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-1,7	-1,7	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon Etat for idrett	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-0,5	-0,5	0,0
Inntektsendringer	Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-10,8	-10,8	0,0
Kutt	Invest In Bergen	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-0,6	-0,6	0,0
Effektivisering	Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1,2	-1,2	0,0
Effektivisering	EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-0,2	-0,2	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Effektivisering	Redusere bemanning i Etat for boligforvaltning med 0,5 årsverk	-0,5	-0,5	0,0
Effektivisering	Redusere bilutgifter i Etat for bygg og eiendom	-2,1	-2,1	0,0
Effektivisering	Redusere FDV-utgifter gjennom økt salg av eiendom	-0,5	-0,5	0,0
Effektivisering	Redusere lisensutgifter i Etat for bygg og eiendom	-1,9	-1,9	0,0
Inntektsendringer	Øke inntekter fra toaletter og parkering i Etat for bygg og eiendom	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Avslutte medlemskap i Nasjonalt program for leverandørutvikling	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-3,6	-3,6	0,0
Kutt	Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Ikke erstatte medarbeidere som har sluttet i Seksjon for digital transformasjon	-3,1	-3,1	0,0
Kutt	Ikke erstatte vakante stillinger i Etat for bygg og eiendom	-3,0	-3,0	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	-0,4	-0,4	0,0
Kutt	Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling for barnehage og skole	-6,0	-6,0	0,0
Kutt	Kutte budsjett til konsulenttjenester i Seksjon for administrasjon	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Kutte stillinger på Byrådsavdeling for byutvikling	-3,0	-3,0	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Redusere avsetning til mangfoldsmidler i HR konsern	-1,2	-1,2	0,0
Kutt	Redusere staben i Innkjøp konsern med ett årsverk	-1,1	-1,1	0,0
Kutt	Redusere staben i Økonomi konsern med ett årsverk	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Redusere utgifter til kurs og kompetanse i Etat for bygg og eiendom	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-13,4	-13,4	0,0
Kutt	Reduserte administrative utgifter i BBSM	-0,5	-0,5	0,0
Kutt	Restriktiv ansettelesespolitikk i BBSM	-5,0	-5,0	0,0
Kutt	Si opp Bergen kommunes avtale med NHH om støtte til DIG-senteret	-1,5	-1,5	0,0
Kutt	Tilskudd til FN-sambandet - Internasjonal uke utgår	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-0,2	-0,2	0,0
Kutt	Kurs, seminar og reiser	0,0	0,0	0,0
Kutt	Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetens hus	-6,0	-5,0	-1,0
Kutt	Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetens hus - justering av arealbruk	-2,8	-2,8	0,0
Effektivisering	Effekt av ny renholdsnorm	-15,0	-8,8	-6,2
Effektivisering	Redusere utgifter gjennom omorganisering av renhold i Etat for bygg og eiendom	-0,8	-0,8	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltakstype	Tiltak	Budsjett	Årsprognose	Avvik
Kutt	Redusere byrådets tilleggsbevilgningskonto	-1,0	-1,0	0,0
Kutt	Sekkepost for konseptvalgutredning (KVU)	-2,5	-2,5	0,0
Totalsum		-445,6	-423,5	-22,1

Bosetting og integrering av flyktninger

De siste tre årene har Bergen kommune bosatt langt flere flyktninger enn noen gang tidligere, som følge av Russlands angrepskrig mot Ukraina. I 2024 bosatte kommunen 894 flyktninger, 938 inkludert familiegjenforente. Etter flere år med svært høye ankomster fra Ukraina, er det forventet færre i 2025. Bystyret vedtok i sak om bosetting av flyktninger 2025 å bosette 400 flyktninger i år. Selv om 400 er et lavere bosettingstall enn i årene 2022 til 2024, er det allikevel rundt dobbelt så mange som i et normalår.

Per 30. april 2025 er 164 flyktninger bosatt i Bergen kommune, 177 inkludert familiegjenforente. Den relativt høye bosettingen i starten av året er hovedsakelig knyttet til tilgangen på kommunale boliger som ble tildelt most slutten av 2024 og ble klare ved starten av 2025. De fleste som er bosatt hittil i 2025 er ukrainere, men Bergen kommune bosetter også flyktninger fra andre konfliktområder.

Økonomiske konsekvenser som følge av høy bosetting av flyktninger

Bosetting og inkludering av flyktninger påvirker de fleste av kommunens tjenester, og har betydelige organisatoriske og økonomiske konsekvenser. Det er krevende å anslå de økonomiske konsekvensene av den høye bosettingen av flyktninger de siste årene. Det må derfor tas forbehold om stor usikkerhet ved anslagene og at oversikten i tabellen under ikke er komplett. For flere tjenesteområder er det vanskelig å skille utgifter til flyktninger fra andre utgifter, og det vil i tillegg til oversikten være utgifter på andre områder som er utfordrende å tallfeste.

Tabell: Anslåtte utgifter over driftsbudsjettet i 2025 knyttet til bosetting og integrering av flyktninger

<i>beløp i mill.</i>	Revidert budsjett 2025
Inntekter	
Ordinært integreringstilskudd	644
Særskilt tilskudd til enslige mindreårige	84
Eldretilskudd	5
Barnehagetilskudd	1
Ekstratilskudd (for personer med funksjonsnedsettelse)	31
Norsktilskudd og betalingsselever Bergen Læringssenter	51
Vertskommunetilskudd	6
Effekt av tilflytting fra andre kommuner	7
Sum inntekter	829
Utgifter per tjenesteområde	
01A Barnehage	6
01B Skole	47
01C Spesialpedagogiske tjenester	4

<i>beløp i mill.</i>	Revidert budsjett 2025
02 Barneverntjenesten Enslig mindreårige	115
03A Tjenester til eldre	2
04B Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	195
04C Introduksjons- og tolketjenester	403
05A Forebyggende helsearbeid	13
05B Behandling og rehabilitering	7
09 Boligtiltak	85
12 Kultur	0
16 Administrasjon og fellesfunksjoner	2
Sum utgifter	880
Sum (merutgift)	-51

De største utgiftspostene er knyttet til økonomisk sosialhjelp og andre sosiale tjenester, bolig og introduksjons- og tolketjenester. I 2025 ser vi spesielt en økning av utgiftene knyttet til sosialhjelp til flyktninger. Klienter fra Ukraina har lengre stønadstid enn andre grupper, blant annet på grunn av språkutfordringer. Eldre ukrainere har ikke trygderettigheter, og vil derfor kunne gå på sosialhjelp lenge. Dersom det blir endringer i situasjonen i Ukraina, eller at flere enn antatt kommer i jobb eller utdanning, vil dette kunne påvirke sosialhjelpsutgiftene i 2025.

Inntektssiden

Kommuner som tar imot flyktninger blir kompensert for sine utgifter gjennom ulike statlige tilskuddsordninger, herunder ordinært integreringstilskudd, eldretilskudd, vertskommunetilskudd, barnehagetilskudd, norsktilskudd og tilskudd til enslige mindreårige flyktninger. I 2025 forventer Bergen kommune å motta anslagsvis 829 millioner kroner samlet fra disse tilskuddsordningene.

Kommuner som bosetter flyktninger, mottar integreringstilskudd for de fem første årene en flyktning er bosatt. Integreringstilskuddet er et per capita-tilskudd, som vil si at kommunen mottar tilskudd for hver enkelt flyktning. Siden det ble bosatt færre flyktninger i Bergen enn planlagt i 2024, med 894 bosatte av et vedtak på 1000, vil kommunen motta tilsvarende lavere integreringstilskudd i 2025. I hvilken grad kommunen vil ha utgifter til flyktninger utover de fem årene, vil avhenge av om flyktningene kommer i arbeid og blir selvforsørget.

Som følge av de høye utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger, pågår det et arbeid på tvers av byrådsavdelinger med formål om å få økonomien til integreringsfeltet i økonomisk balanse. Kartleggingen vil fortsette utover i 2025, og ses i sammenheng med handlings- og økonomiplan for 2026-2029.

Investeringer

Utover driftsutgiftene i tabellen over er det ved utgangen av mai 2025 investert om lag 81 millioner gjennom kjøp av boliger til flyktninger. Det er så langt i år kjøpt 23 boliger, og målet for 2025 er å kjøpe 65 boliger for om lag 235 millioner. Boligene er kjøpt i det åpne private markedet. Kjøpene er

lånefinansiert og innebærer rente- og avdragsutgifter i kommende år. Se for øvrig tjenesteområde 09 - Boligtiltak for nærmere omtale.

Status verbalvedtak og merknader

Oversikten viser en liste over merknader og verbalvedtak vedtatt av bystyret i forbindelse med behandling av økonomiplan for 2025-2028 (Bystyresak 496/24) med status pr 1. tertial 2025.

Status verbalvedtak og merknader

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
01A	Barnehage	Verbalvedtak 10 m. Bystyret ber byrådet vurdere nedleggelse, sammenslåing eller relokalisering av små barnehager, og barnehager i lite hensiktsmessige bygg og usikker driftsøkonomi, og komme tilbake med en sak til bystyret.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Arbeidet med å tilpasse barnehagestrukturen startet opp i siste del av 2024. En arbeidsgruppe i Byrådsavdeling for barnehage og skole har arbeidet med saken. Det planlegges for behandling i Bystyret ved slutten av 2025, slik at eventuelle endringer i barnehagestrukturen kan tre i kraft fra barnehageåret 2026/2027.
01A	Barnehage	Verbalvedtak 12 Det vises til byrådets Tilleggsinnstilling hvor det foreslås å endre de lokale retningslinjene for tildeling av tilskudd til åpne barnehager knyttet til besøkstall. Bystyret ber byrådet om å komme tilbake med en vurdering av en eventuell endring i tilskuddsmodellen, og bystyret forutsetter at det skjer etter en involvering av byens åpne barnehager.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byrådsavdeling for barnehage og skole jobber med en politisk sak om endring av retningslinjene for tilskudd til åpne barnehager. Utkastet forventes lagt frem for politisk behandling før sommeren 2025. Forslag til ny tildelingsmodell tar sikte på at tilskuddet skal bli riktig fordelt, og at barnehagene i større grad skal få tilskudd etter reelt antall barn som benytter tilbudet. For å sikre involvering av åpne barnehager er det planlagt et møte med NÅBO (Nettverk for Åpne Barnehager i Bergen og Omegn) i løpet av mai 2025. NÅBO vil på dette møtet kunne komme med innspill til ny tildelingsmodell.
01B	Skole	Merknad 3. Skolestruktur Bystyret viser til den igangsatte rulleringen av skolebruksplanen, og vil ta stilling til eventuelle endringer i skolestruktur når den skal behandles i bystyret.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Proessen med rullering av skolebehovsplanen pågår. Skolebehovsplanen er lagt ut på offentlig høring 8. mai, med høringsfrist 20. juni 2025. Det er planlagt behandling av skolebehovsplanen i Bergen bystyre i november 2025.
01B	Skole	Merknad 4. International school of Bergen International school of Bergen er et viktig virkemiddel for Bergen som en internasjonal by med global spisskompetanse i helse, industri, maritim sektor og akademia. Bystyret tilbakefører 1 MNOK av nedtrekket for 2025 og ber byrådet gå i dialog med skolen om fremtidig økonomisk støtte i økonomiplanperioden. Bystyret ber byrådet	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Tilskudd 2025 til International school of Bergen overføres i tråd med budsjettvedtaket. Det har vært dialog med International school of Bergen hvor blant annet forutsetningene for kommunens tilskudd var tema. Nivå på fremtidig tilskudd fremmes i byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenestoområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		komme tilbake til saken i forbindelse med revidert budsjett.		
01B	Skole	Merknad 5. Ungt entreprenørskap Bystyret viser til at mange kommuner i Vestland er medlem av Ungt Entreprenørskap. Bergen kommune har tidligere deltatt gjennom å gi tilskudd, og ikke gjennom medlemskap. Bystyret ber om at medlemskap i organisasjonen vurderes i forbindelse med revidert budsjett.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Etat for skole har tidligere fulgt opp arbeidet Ungt Entreprenørskap har gjort med utgangspunkt i tilskuddet gitt Ungt Entreprenørskap. Tilskuddet ble i forbindelse med behandling av HØP 2025-2028 tatt ut av kommunens tilskuddsliste. Byrådet har i forbindelse med revidert budsjett i 2025 gjort en vurdering vedrørende eventuelt medlemskap i Ungt entreprenørskap. Den økonomiske situasjonen til Bergen kommune er presset, og det er budsjetttert med underskudd i både 2025 og 2026. Byrådet kan ikke forplikte kommunen til nye kostnader slik situasjonen er nå, og man kan derfor ikke inngå medlemskap i Ungt entreprenørskap på nåværende tidspunkt.
01B	Skole	Merknad 6. Morsmålsundervisning Morsmålsundervisning er et viktig virkemiddel for en vellykket integrering. Området tilføres 2,5 MNOK i denne budsjettenigheten. Bystyret ber byrådet komme tilbake til bystyret med effekter av omleggingen og innretningen i forbindelse med HØP.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Morsmål/tospråklig opplæring i fag for elever i Bergen skal fra skoleåret 2025-2026 normalt gis inntil de første to årene etter at elevene er kommet til Norge. Skolene har sendt inn søknader for kommende skoleår, og disse behandles fortløpende av Etat for skole. Byrådsavdeling for barnehage og skole vil i Handlings- og økonomiplan for 2026-2029 beskrive organisering og effekter i forbindelse med merkningen.
01B	Skole	Merknad 7. Christie Krybbe skoler Christie Krybbe Skoler er et viktig og levende kulturminne. For å møte nyere tids krav som skole skal Øvregaten 5 og eventuelt også Apotekerhagen omreguleres til skoleformål. En slik løsning er hovedsakelig ment å løse skolens gym- og aktivitetsbehov. Bystyret ber byrådet om å starte reguleringsarbeidet for dette i 2025, og komme tilbake til bystyret med økonomisk ramme for ombyggingen.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byrådsavdeling for barnehage og skole sendte i februar 2025 ut bestilling for reguleringsarbeidet til Byrådsavdeling for Finans ved Etat for utbygging. Økonomisk ramme for utbyggingen vil følge av videre prosess.
01B	Skole	Merknad 8. Opplæringsbasseng på Ytre Arna skole Det settes i denne budsjettavtalen av midler til å etablere svømmebasseng i prosjektet Ytre Arna skole. I tillegg til midlene	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Opplæringsbassenget på Ytre Arna skole blir en del av rehabiliteringsprosjektet ved Ytre Arna skole. Oppstartsdato for dette arbeidet er per april 2025 ikke bestemt.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		avsatt i perioden 2025-28, bes byrådet tilføre 19,25 MNOK i investeringsbudsjettet for 2029.		
01B	Skole	Verbalvedtak 10 k. Bystyret ber byrådet vurdere tildelingsmodellen for skole i lys av utviklingen i andelen elever med særskilte behov. En ny modell må sørge for en likeverdig budsjettfordeling innenfor budsjetttrammene. Modellen skal gi incentiver til god ressursutnyttelse. En ny modell bør være utredet og forelagt relevante parter med sikte på implementering fra høsten 2026. Bystyret ber byrådet styrke arbeidet med økonomioppfølging i skolene. Det skal igangsettes et prosjekt i regi av byrådsavdelingen for å framskaffe relevant informasjon om kostnadsdrivere og ressursbruk i skoler. Prosjektet skal både bruke tilgjengelig styringsinformasjon og undersøke disposisjoner i enkeltskoler for å sikre overføring av beste praksis mellom skoler. Skoler som har uforholdsmessig store underskudd underlegges særskilt kontroll og styring fra Etat for skole.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med å utvikle en ny tildelingsmodell for grunnskolene i Bergen. Det er satt ned en prosjektgruppe med medlemmer i byrådsavdelingen sentralt, Etat for skole og Etat for spesialpedagogiske tjenester. Prosjektgruppen har etablert et samarbeid med Trondheim kommune som også skal ha ny tildelingsmodell klar fra høsten 2026. Tildelingsmodellen som brukes i dag ble vedtatt i 2004. Modellen er komplisert og består av svært mange variabler. Kompleksiteten i modellen gjør den vanskelig å forstå. I tillegg til de midlene som tildeles ut fra modellen, er det flere ekstra poster som blir tildelt skjønnsmessig utenfor modellen. Dette kan gi en uforutsigbar tildeling, som gjør god økonomistyring mer krevende for rektorene. Byrådsavdelingen er godt i gang med å utvikle en ny tildelingsmodell. Målet er å utvikle en modell som gir et godt styringsverktøy for rektorene som er rettferdig, objektiv, enkel å forstå, forutsigbar og skal fremme effektiv drift av skolene. Den nye modellen vil ta utgangspunkt i læretetthetsnormen og geografiske forskjeller i levekår. I løpet av sommeren 2025 skal ny tildelingsmodell testes på pilotskoler. Målet er at ny modell skal være klar til å tas i bruk fra høsten 2026. Fagorganisasjonene vil bli involvert i prosessen og få mulighet til å medvirke i utforming av ny tildelingsmodell. Byrådsavdeling for barnehage og skole har styrket sin kompetanse på økonomistyring. Det arbeides med å kartlegge og fremskaffe informasjon om kostnadsdrivere og ressursbruken i skolene. Det skal arbeides for å etablere systemer som gir god styringsinformasjon, og som skal bidra til å overføre beste praksis mellom skoler.
01B	Skole	Verbalvedtak 10 l. Bystyret ber byrådet gå i dialog med nasjonale myndigheter om innretningen på lærernormen, slik at den gjelder på kommunenivå.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	KS inviterer hvert år kommunene og fylkeskommunene til å gi innspill på aktuelle strategiske spørsmål som skal bidra til å utvikle ny politikk eller sette dagsorden. Dette gjøres via <u>Debattheft 2025 - KS «Fra forventning til virkelighet»</u>. Byrådet har vedtatt <u>Bergen kommunes innspill til</u>

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenestoområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
				<u>KS</u> . Byrådsavdeling for barnehage og skole kom i denne forbindelse med innspill om innretningen av lærernormen.
01B	Skole	Verbalvedtak 10 n. Bystyret ber byrådet vurdere å gå over til kun ett operativsystem i Bergensskolen, og komme tilbake med et forslag til HØP 2026.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sak om å vurdere et nytt operativsystem for bergensskolen er ferdigtilt. I forbindelse med fremleggelse av revidert budsjett søkes det vedtak om å sikre at Bergensskolene går over til å hovedsakelig benytte Google Workspace for Education.
01B	Skole	Verbalvedtak 10 o. Bystyret ber byrådet se på organiseringen av tilsynet med skolebygg etter skoletid, med mål om en mer kostnadseffektiv organisering og bedre utnytting av bygningsmassen.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Det har vært nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Byrådsavdeling for finans, Byrådsavdeling for barnehage og skole og Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett som har sett på hvordan tilsynet kan organiseres på skolebygg og idrettsanlegg etter skoletid. I dag finnes det ulike tilsynsordninger. 62 skoler har tilsynsvakter, 3 skoler har aktivitetsverter og i tillegg har 15 idrettshaller ved skoler en vertskapsrolle med ulike idrettslag. Temaet omtales i skolebehovsplanen som kommer på høring i vår, og forslag til tilskuddsmodell vil legges frem som en del av Handlings- og økonomiplanen 2026-2029.
01C	Spesialpedagogiske tjenester	Verbalvedtak 10 j. Bystyret ber byrådet om å vurdere organiseringen av det spesialpedagogiske feltet, både innenfor barnehage og skole, samt administrativ organisering. Herunder skal det ses på arbeidet med sakkyndige vurderinger og utmåling av vedtak om spesialpedagogisk hjelp og undervisning, med sikte på å sikre et mer bærekraftig nivå og en likartet vurdering mellom byområdene. Det forutsettes at omorganiseringen gir grunnlag for å ta ut effektiviserings-gevinster på administrativt nivå. Et forslag om ny organisering skal presenteres ifm. revidert budsjett 2025, slik at det kan tre i kraft fra skole- og barnehageåret 25/26.	Byrådsavdeling for barnehage og skole	Sak om vurdering av det spesialpedagogiske feltet er i prosess og forventes å komme til behandling i Bergen bystyre i juni 2025.
03A	Tjenester til eldre	Verbalvedtak 10 h. Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene.	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Prosjekt "Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg" ble etablert 01.02.24 for å svare ut budsjettvedtak 10 i, Handlings- og økonomiplan 2025-2028. Prosjektgruppen består av representanter fra relevante etater, byrådsavdelingen, hovedverneombud

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.		og hovedtillitsvalgt. Prosjektet som varer til 01.02.25, består av fem Arbeidspakker: • Arbeidspakke 1 handler om å forankre prosjektet i- og utenfor organisasjonen. • I arbeidspakke 2 kartlegges nivået på tjenestene i Bergen, og vi sammenligner tjenestenivået med andre store kommuner, og innad i kommunen, på tvers av tjenester. • Arbeidspakke 3 skal beskrive dagens praksis for tildeling og utmåling for ulike tjenester og oppgaver. • I arbeidspakke 4 innhenter prosjektet forslag til tiltak fra ansatte i tjenestene. • I arbeidspakke 5 vil forslag til tiltak risikovurderes og eventuelt prøves ut/ iverksettes. Styringsgruppen som består av administrativ ledelse på nivå en og to, samt hovedverneombud og tillitsvalgte, vil gi anbefaling om hvilke tiltak som skal tas videre. Beslutning om gjennomføring vil bli tatt av den som har fullmakt til å ta beslutningen. Enkelte tiltak vil kunne tas administrativt, mens andre må beslutes av byrådet eller bystyret. Det kan også komme forslag som forutsetter endringer i nasjonale veiledere/retningslinjer eller lov/forskrift. Andre storkommuner er orientert om prosjektet, og landets 10 største kommuner og KS ønsker å samarbeide med Bergen kommune. Prosjektet samarbeider tett med tilsvarende prosjekt i Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold. Eldrerådet, KRPF og Ungdomsrådet er informert om prosjekt, og vil få komme med innspill underveis. Hittil i prosjektet er det identifisert noen områder som vi vil se nærmere på: • Vi ser at aldersgruppen 0-49 år har høyest timeforbruk, og timeomfanget har økt vesentlig fra 2017. Tilsvarende utviklingstrekk ser vi i de andre ASSS kommunene. • Bergen tildeler i snitt flere timer hjemmetjenester per innbygger

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
				sammenlignet med Oslo, Stavanger og Trondheim. • Brukere av tjenester til utviklingshemmede tildeles flere timer hjemmebaserte tjenester per uke, sammenlignet med øvrige hjemmetjenestebrukere. De har også i snitt flere timer/uke med omsorgslønn og med dagsentertilbud. • En stor andel hjemmetjenestebrukere er vurdert til å ha et "begrenset hjelpebehov", og 2131 brukere får hjelp mindre enn 1,5 timer/uke. Prosjektet vil vurdere om noen av disse brukerne kan avhjelpest på andre, og mindre ressurskrevende måter for kommunen, for eksempel med helseteknologi og ved at for eksempel apotekene kan ivareta enkelte av oppgavene.
03A	Tjenester til eldre	Verbalvedtak 10 i. Bystyret ber byrådet om å iverksette arbeidet med å gjennomgå og redusere bruken av vikarer i tjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO) har startet et prosjekt for å gjennomgå og redusere bruken av vikarer i tjenestene. Prosjektet heter «Redusert vikarbruk i BEHO». Eier av prosjektet er Ingelin Søråas, seksjonssjef for HR og organisasjon i BEHO. Prosjektleder er Gunn-Britt Grøvan, rådgiver for rekruttering og kompetanse i BEHO. I styringsgruppen sitter Bernt Tungodden, seksjonssjef for Økonomi i BEHO, etatsdirektørene i BEHO og tillitsvalgtrepresentant og hovedverneombud. Prosjektgruppen består av representanter fra alle etater i BEHO og tillitsvalgt og verneombud. Det er opprettet et mandat for prosjektet, og prosjektet er etablert med prosjektdokumentasjon (milepælsplan), fremdriftsplaner og tiltak. <u>Prosjektets milepæler:</u> 1 En kulturendring blant ansatte, som rommer forståelse for nødvendige endringer i arbeidsform og organisasjonsstruktur er satt i gang i etatene. 2 Enheter som kategoriseres med høyt vikarforbruk er identifisert og beskrevet, og erfaringer fra enheter som kategoriseres med lavt vikarforbruk er innhentet. 3 Dagens rutiner for innhenting av vikar er gjennomgått.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
				4 Overordnet felles rutine er oppdatert og iverksatt. 5 Tillat minimumsbemanning, som sikrer at enheten drifter forsvarlige helsetjenester ved fravær i enhet, er beskrevet i rutinen. 6 Ulike digitale og organisatoriske hjelpemidler som kan redusere vikarbruk er vurdert og foreslått. <u>Status pr 30.4.25:</u> Prosjektet har innhentet dagens rutiner for vikarbruk i alle våre enheter og samlet inn dokumentasjon og tall til en analyse av enheter med høyt og lavt vikarforbruk. Blant parameterne som analyseres er sykefravær, størrelse på enhet, antall ansatte, organisering av fagpersonell, turnover blant ansatte og ledere, stillingsstørrelser m.m. Vi har etablert kontakt med Trondheim kommune som har 2 års erfaring etter innføring av ulike tiltak for å redusere vikarbruk i deres kommunale helsetjenester. Prosjektet ser frem til erfaringsutveksling. Rutinen for vikarinnleie som er under utarbeidelse, er en overordnet rutine for hele BEHO.
03A	Tjenester til eldre	Verbalvedtak 11 a. Bystyret ber byrådet om å starte en prosess med sikte på å gjennomføre en utlysning etter et sykehjem med rundt 200 plasser i løpet av 2. halvår 2025	Byrådsavdeling for finans	Et utlysningsprosjekt er etablert hos Etat for utbygging. I begynnelsen av april ble det gjennomført et markedsdialogmøte med over 50 representanter for lokale og nasjonale entreprenører og eiendomsutviklere, der innhold og rammer for utlysningsprosjektet ble presenter. I første halvdel av mai ble det avholdt én-til-én innspillmøter med flere av aktørene. Arbeidet med å utarbeide et konkurransegrunnlag fortsetter gjennom våren og sommeren, med sikte på å gjennomføre en utlysning i løpet av 2. halvår 2025.
03D	Psykisk helse	Verbalvedtak 10 t. Bystyret ber byrådet om å arbeide for at flest mulig anskaffelser av tjenestetilbud fra eksterne leverandører innenfor psykisk helse og rus skjer gjennom rammeavtaler for å sikre kommunen best mulig priser og vilkår, samtidig som kommunen ivaretar et tjenestetilbud av høy kvalitet til brukerne.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Vurderingen av hvilke enkeltanskaffelser som skal samles i rammeavtaler forventes å være ferdig innen utgangen av juni 2025. Første anbudskonkurranse, av potensielt flere, planlegges utlyst 2026. Nye kontrakter forventes å erstatte eksisterende enkeltavtaler gradvis i løpet av 2027. Tidspunktet for utfasing av enkeltavtaler vil avhenge av oppsigelsestider og leverandørenes tilbud om oppstart for nye kontrakter eller rammeavtaler.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status	
03D	Psykisk helse	Verbalvedtak 10 x. Bystyret ber byrådet legge frem en sak om psykisk helse hos barn og unge. Saken bør gjøre rede for hva veksten i psykiske lidelser blant barn og unge innebærer for Bergen kommune og hvordan denne håndteres.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Saken om psykisk helse barn og unge er under utarbeidelse og forventes ferdigstilt vår/sommer 2025	
04B	Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	Verbalvedtak 10 v. Sosialhjelpssatsene fastsettes som følger med virkning fra 01.03.25	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Tiltaket er iverksatt med følgende nye sosialhjelpsatser:	
				Nye sosialhjelpssatser gjeldende fra 1. mars 2025	
					Bergen
				Enslig uten barn	9 070
				Ektepar/samboere	14 233
				Person som deler husholdning	6 880
				Hjemmeboende ungdom under 25 år	6 530
				Barn 0-5 år	4 540
				Barn 6-10 år	5 380
				Barn 11-17 år	6 530
04C	Introduksjons- og tolketjenester	Merknad 1. Sysselsetting av flyktninger Bergen har lave tall på sysselsetting av flyktninger og for få flyktninger skaffer bolig selv gjennom avtalt selvbosetting. Bystyret ber byrådet jobbe for å øke deltakelsen i arbeidslivet, og har som mål å øke antallet som kommer ut i jobb betraktelig.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Tjenestene som jobber med kvalifisering av flyktninger i Etat for inkludering og Nav har iverksatt flere ulike tiltak for å sikre raskere overgang til arbeid for nyankomne flyktninger. Et av grepene har vært å få til et tettere samarbeid mellom Etat for inkludering og Nav, og særlig den statlige linjen. Nav har god markedskompetanse og et stort arbeidsgivernettsverk, og flere arbeidsrettede tiltak og verktøy som kan stimulere til økt overgang til arbeid. Eksempler på dette er lønnstilskudd, mentortilskudd og inkluderingstilskudd. Bergen kommune er også opptatt av å kvalifisere deltakere til bransjer hvor det er et behov for arbeidskraft, og Etat for inkludering har to arbeidsrettede tiltak som retter seg mot helse- og omsorgsbransjen: <i>Pleieassistent-ekspressen</i> og <i>Opplæring i helsearbeiderfaget for innvandrere</i> . Samtidig som kommunen har satt i gang en rekke nye tiltak for å øke andelen som kommer i jobb, er det viktig å anerkjenne at dette er	

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenestoområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
				krevenne. De fleste flyktningene som kommer til Norge fra Ukraina har fullført videregående opplæring, som betyr at de kun har rett til seks måneder i introduksjonsprogram. Selv om introduksjonsprogrammet nå inneholder flere arbeidsrettede elementer enn tidligere, er det krevende å oppnå et tilstrekkelig norsknivå for å få seg jobb etter kun seks måneder. Samtidig er det grunn til å tro at de iverksatte arbeidsrettede tiltakene vil føre til at flere får seg arbeid, spesielt etter hvert som botiden i Norge øker.
04C	Introduksjons- og tolketjenester	Verbalvedtak 10 w Bystyret ber byrådet om å legge frem en sak om organisering av tolketjenesten i Bergen kommune. Bystyret ber byrådet vurdere organisering, og se til hvordan andre bykommuner i Norge har organisert tolketjenestene.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Saken om organisering av tolketjenesten er under utarbeidelse våren 2025.
04C	Introduksjons- og tolketjenester	Verbalvedtak 10 y. Bystyret slutter seg til byrådets forslag om å legge til grunn en bosetting på 400 flyktninger i budsjettet for 2025, og ber byrådet jobbe for at integreringsfeltet skal komme i balanse i økonomiplanperioden. Bystyret ber byrådet jobbe målrettet for å øke andelen flyktninger som kommer i jobb, og for å redusere kommunens kostnader til sosialhjelp og bolig knyttet til denne målgruppen.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Det er startet en prosess for å følge opp vedtaket om å få flyktningfeltet i balanse i økonomiplanperioden. Samtidig har tjenestene som jobber med kvalifisering av flyktninger iverksatt flere ulike tiltak for å sikre raskere overgang til arbeid for nyankomne flyktninger.
04C	Introduksjons- og tolketjenester	Verbalvedtak 10 z. Bystyret ber byrådet om å tilpasse og redusere introduksjonsstønad til deltakere i introduksjonsprogrammet i Bergen under 25 år til satsene i lov om integrering.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Dette verbalvedtaket er gjennomført.
05A	Forebyggende helsearbeid	Merknad 10. Helsestasjon i Loddefjord Bystyret ber byrådet vurdere å flytte helsestasjonen på Haugatun til en mer sentral og hensiktsmessig plass i Loddefjord for å	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Ny lokasjon for helsestasjon i Loddefjord er i prosess, endelig avklaring ventes våren 2025

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		sikre økt tilgjengelighet for flest mulig brukere.		
07	Brannvesen	Merknad 11. Dekontamineringsvask, Bergen Brannvesen Bystyret ber byrådet om at dekontamineringsvask for utstyr sikres innenfor rammen til Bergen Brannvesen. Denne typen periodisk vask er et tiltak for å forebygge kreft blant brannfolk, og tiltaket er pilot i Norden etter initiativ fra blant annet «Brannmenn mot kreft».	Byrådsavdeling for byutvikling	Bergen brannvesen har inngått avtale med Decontex Nor om dekontaminering av brannbekledning. Bekledning som har vært eksponert for røyk og skadelige gasser, blir ikke helt rene i tradisjonell vask. For at de skal bli 100 % fri for skadelige stoffer, må tekstilene dekontamineres. I denne prosessen brukes det flytende CO2 som er den eneste kjente metoden for fullstendig rengjøring av tekstiler og membran i branntøy.
08	Samferdsel	Verbalvedtak 10 p. Bystyret ber byrådet utarbeide en prinsippsak om reklame i offentlig rom, med mål om å sikre drift eller etablering av sosial infrastruktur.	Byrådsavdeling for byutvikling	Saken er under behandling i Byrådsavdeling for byutvikling.
08	Samferdsel	Verbalvedtak 10 q. Bystyret ber byrådet om å innføre en løsning der biler som benytter kommunale ladepunkter langs offentlig vei også betaler for parkeringen.	Byrådsavdeling for byutvikling	Saken er under behandling og behandles i samme sak som verbalvedtak 10r, om å utrede og etablere en prismodell for ladepunkter i boligsoneanlegg. Byrådet tar sikte på å behandle saken før sommeren 2025.
08	Samferdsel	Verbalvedtak 10 r. Bystyret ber byrådet om å utrede og etablere en prismodell for ladepunkter i boligsoneanlegg som gir økonomisk inndekning både for faktisk strømforbruk og for årskostnaden ved etablering og drift av teknisk infrastruktur.	Byrådsavdeling for byutvikling	Saken er under behandling og behandles i samme sak som verbalvedtak 10q, om å innføre en løsning der biler som benytter kommunale ladepunkter langs offentlig vei også betaler for parkeringen. Byrådet tar sikte på å behandle saken før sommeren 2025.
08	Samferdsel	Verbalvedtak 10 s. Bystyret ber byrådet om å prioritere fysiske trafikksikringstiltak ved Kaland skole innenfor budsjettrammene for Handlings- og økonomiplan for 2025-2028	Byrådsavdeling for finans	I HØP2025-2028 er det avsatt egne prosjektutviklingsmidler på 3,5 mill. kroner for Kaland skole, for et prosjekt som også skal adressere utfordringer relatert til skolens trafikksituasjon og uteområde. Det er identifisert behov for å bygge om parkeringsplassen nærmest hovedvei for å gjøre den sikrere for av- og påstigning, og parkering. Det er også planlagt å sette opp en veibom, som kan fjernstyres fra bussene, og som vil bidra til å redusere risikoen for gående.
09	Boligtiltak	Verbalvedtak 10 g. Bystyret ber byrådet om å tre ut av dyre utleieboliger og erstatte disse med rimeligere utleieboliger, der	Byrådsavdeling for finans	Kommunen har ca 260 leiekontrakter for boliger til flyktninger, hvorav ca 140 er uoppsigelige i leieperioden. Det har siden senhøstes vært noe turnover på avtalene som kan sies opp, og frem mot sommeren vil totalt 20 slike leieavtaler være avsluttet. Man

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenestoområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		leiekontraktene åpner for dette f.eks. ved utflytting eller skifte av leietaker.		har lyktes med å omplassere beboerne innenfor den eksisterende kommunale boligmassen. Videre vil kommunen utøve en opsjon på å tre ut av 19 leiekontrakter med én eiendomsaktør med virkning fra juni 2026, ett år før tiden.
09	Boligtiltak	Verbalvedtak 10 u. Bystyret ber byrådet legge frem sak om endrede retningslinjer for kommunal bostøtte innen første halvår 2025.	Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	Bergen bystyre behandlet sak om "Nye retningslinjer for kommunal bostøtte" i møtet 29.04.2025 sak 128/25 og fattet følgende vedtak: 1. Bystyret vedtar nye retningslinjer for kommunal bostøtte med virkning fra 1. juli 2025, med unntak for særregel «Utviklingshemmede i boliger øremerket denne gruppen får bostøtte beregnet uten tillegg for formue". Bystyret ber byrådet utrede en eventuell endring i forbindelse med revidert budsjett for 2025. 2. Bystyret ber byrådet legge til rette for bruk av teknologi som forenkler og forbedrer tjenesten til innbyggerne.
10A	Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	Merknad 22. Flere boliger i sentrum Bystyret ber byrådet vurdere muligheten for boliger i den sørlige delen av Lungegårdsparken, for å sikre anleggsbidrag til opparbeidelse av en samlet sjøfront, herunder bystrandprosjektet. Boliger i dette området bør ikke være tung og høy blokkbebyggelse.	Byrådsavdeling for finans	Arealet det er pekt på i budsjettmerkningen er avsatt til sentrumsformål i KPA, Det må derfor gjennom en detaljregulering for å kunne benyttes til bolig. Byrådet har satt i bestilling en enkel utredning av hvilket utbyggingsvolum som vil være påregnelig for denne tomten regulert som bolig. Det krever noe bistand fra ressurser med planfaglig kompetanse for å svare ut merkningen på en tilstrekkelig faglig forsvarlig måte. Arbeidet pågår.
10B	Private planer og byggesak	Merknad 12. Omorganisere klagebehandling Bystyret ber byrådet utrede en omorganisering av kommunens klagesaksbehandling innenfor plan- og byggesaker med sikte på at det etableres en egen klagesaksenhet på nivå 1 under byrådsavdeling for byutvikling. Målet med omorganiseringen er effektivisering, kortere saksbehandlingstid og styrket rettsikkerhet. Bystyret ber om at det legges frem en sak for bystyret i løpet av første halvår 2025.	Byrådsavdeling for byutvikling	Saken er under behandling.
10B	Private planer og byggesak	Merknad 13. Befaring planprosesser Bystyret ber byrådet gjennomgå Plan- og bygningsetatens	Byrådsavdeling for byutvikling	Det er allerede en etablert praksis med befaring i plansakene på seksjonene for private planer i Plan- og bygningsetaten, og dette er vurdert som et nyttig ledd i

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		praksis knyttet til befaringer i planprosesser med mål om å styrke muligheten for befaring tidlig i planprosessen.		saksbehandlingen. For å styrke praksisen foreslår Plan- og bygningsetaten at de oppdaterer sine prosedyrer slik at det kommer tydeligere frem at befaring skal prioriteres, særlig i oppstartsfasen. Etaten vurderer det som viktig at behov for befaring ikke er et absolutt krav, men at etaten kan ta stilling til hvorvidt det er fordelaktig i den konkrete saken. Når det gjelder befaring med forslagstiller/konsulent, foreslår Plan- og bygningsetaten at det tydeliggjøres at Seksjon for private planer kan stille på felles befaring på kommunens nettsider; <u>Veileder private planforslag</u>. Plan- og bygningsetaten foreslår videre å legge inn i prosedyrene sine at saksansvarlig kan vurdere behov for felles befaring. Plan- og bygningsetaten har ikke tatt stilling til om en felles befaring skal være gebyrbelagt, enten som en del av behandlingsgebyret eller tilsvarende et arbeidsmøte før førstegangsbehandling. Dette kan vurderes i arbeidet med gebyrforskriften 2026.
10C	Naturforvaltning og parkdrift	Merknad 14. Renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen Det er i budsjettet satt av 0,5 MNOK til renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen. Bystyret ber byrådet sørge for styrket renhold i området, som inkluderer Christie Krybbe, Lille Øvregaten og andre relevante områder.	Byrådsavdeling for byutvikling	Bymiljøetaten har fortsatt med forsterket renhold i Vågsbunnen og Lille Øvregate og har derfor behov for disse midlene. Ettersom miljøet fra Vågsbunnen har flyttet seg rundt i byen, er det oppstått et behov for forsterket renhold flere steder, noe som har medført økte kostnader.
10C	Naturforvaltning og parkdrift	Merknad 15. Miljøkartlegging skogsbilveier Fanafjellet På bakgrunn av de mange sakene knyttet til ulovlig bygging av skogsbilveier, er det behov for at Bergen kommune får oversikt over skadene på natur og miljø. En kartlegging er nødvendig for å vurdere de langsiktige konsekvensene og legge grunnlaget for opprydding. Kartleggingen bør i første omgang konsentreres rundt veiene på Fanafjellet, og bør dekke elementer som analyser av vannkvalitet mm.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Miljøkartlegging bør omfatte både vannmiljøundersøkelser og kartlegging av naturmangfold. Kostnaden ved dette forventes å være opp mot kr. 1 mill. Gjennomføring av miljøkartleggingen bør gjennomføres på vår/forsommer. Byrådet vil vurdere tiltaket i arbeidet med handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
10C	Naturforvaltning og parkdrift	Merknad 19. Lyssetting av Fløysvingene Bystyret ber byrådet i forbindelse med revidert budsjett komme tilbake til bystyret med en sak om hvordan lyssetting av Fløysvingene kan igangsettes og realiseres i 2025. Bystyret ber byrådet se saken i sammenheng med den planlagte opprustingen av Fløysvingene.	Byrådsavdeling for byutvikling	Saken er behandlet av byrådet og legges frem for bystyret i juni.
12	Kultur	Merknad 18. Aktivitet for barn og unge i sentrum Engangstilskuddet til Bergen Sentrum AS bevilges for å legge til rette for sommeraktivitet for barn og unge på uteområdet ved byROMMET.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Tilskudd på kr. 0,75 mill. overføres til Bergen Sentrum AS i tråd med budsjettvedtaket.
12	Kultur	Merknad 2. Bergen kino Bystyret ber byrådet om ikke å utrede salg av kommunens andel av Bergen Kino AS. Bedriften bes styrke sin innsats for BIFF og som samlingspunkt for næringen.	Byrådsavdeling for finans	Utredning vedr. salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS I forbindelse med budsjettforhandlingene for 2025 ble byrådets tidligere forslag om å utrede salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS trukket. Salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS er dermed ikke en relevant problemstilling. Styrking av samarbeidet med Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF), og Bergen kino som samlingspunkt for næringen I aksjonæraftalen for Bergen Kino AS, datert 2. november 2012, fremgår bl.a. følgende: Pkt. 2 – bakgrunn og formål <i>«...Bedriften skal videre yte tilskudd til virksomheter som bidrar til å utfylle bredden i filmtilbudet til byens befolkning, herunder en årlig filmfestival»</i> Pkt. 5.8 om årlige eiermøter <i>«I saker som gjelder den operasjonelle driften av Selskapet, eller tilknyttede selskaper, er Partene enige om at det som hovedregel velges den løsning som må antas å gi den bedriftsøkonomisk beste løsningen for Selskapet, jf. også pkt. 2, siste avsnitt. Unntak fra dette skal gjelde hvis det er klart at en slik løsning får negative konsekvenser for Selskapet sitt kulturelle tilbud, herunder filmtilbud til innbyggerne i Bergen. Partene er i den forbindelse enige om at Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF) skal videreføres i sin nåværende form».</i>

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenestoområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
				Daglig leder i Bergen Kino AS har nå også opplyst at selskapet har et tett, løpende samarbeid med BIFF, og bidrar med kompetanse, kinosaler og medarbeidere til BIFF og andre aktører i bransjen. Det er videre satt ned en arbeidsgruppe bestående av nøkkelpersonell både fra Bergen Kino AS og BIFF, og selskapet opplyser å ha et godt samarbeid med Vestnorsk Filmsenter AS. Disse samarbeidsarenaene har bl.a. som formål å ytterligere styrke Bergen Kino AS som samlingspunkt for næringen.
12	Kultur	Merknad 21. Ferietilbud for skoleelever Bystyret ber byrådet overføre ansvaret for ferietilbud for skoleelever til BNKI for å i større grad samle kommunenes ferietilbud. BNKI må sikres tilstrekkelig kapasitet til å håndtere de ulike ferietilbudene.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	BNKI ved Etat for idrett har overtatt ansvaret for ferietilbud for skoleelever. Tiltaket forventes gjennomført innenfor den avsatte budsjettramme på kr. 1,55 mill.
12	Kultur	Verbalvedtak 11 b. Bystyret ber byrådet sette i gang prosessen med å tilgjengeliggjøre Arna Prestegård som et forsamlingshus til kulturell aktivitet for lokalsamfunnet. Byrådet bes om å avklare hvilke investeringer og nødvendige utbedringer som må gjennomføres for at en slik tilgjengeliggjøring skal la seg gjennomføre.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Arna prestegård er i dag regulert til bruk som bolig. Det er gjennomført en forhåndskonferanse, og det er slått fast at det må søkes om en bruksendring fra bolig til grendahus for at det skal kunne brukes til kulturelle aktiviteter i lokalsamfunnet i Arna. Det vil innebære krav til tiltak og utbedringer av huset for å få godkjent en slik søknad. Byrådet foreslår under «forslag budsjettjusteringer – drift» å omdisponere kr. 0,2 mill. for å gjennomføre en mulighetstudie. Formålet er å avklare hvilke tiltak og utbedringer som må gjøres og hva dette forventes å koste.
13	Idrett	Merknad 20. Etablering av kunstgress på Skansemyren Bystyret ber byrådet avklare muligheten for etablering av kunstgress på grusplassen ved Skansemyren idrettsplass. Bystyret ber om at tiltaket vurderes innenfor de avsatte midlene for nærmiljøanlegg eller kommer tilbake til bystyret i forbindelse med revidert budsjett.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Det er ikke rom for å gjennomføre tiltaket innenfor den avsatte ramme til nærmiljøanlegg (se egen omtale). Et grovt estimat for etablering av kunstgress på Skansemyren, inkludert nødvendige grunnarbeider og utbedring av overvannsproblemer, indikerer en kostnad på kr. 6 mill.
13	Idrett	Merknad 9. Bassengkapasitet i Laksevåg Bystyret påpeker at det er viktig å ha opplæringsbasseng innenfor rimelig geografisk nærhet. I Laksevåg er to	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Byrådet har satt i bestilling et arbeid hos BNKI for å se på bassengkapasitet og mulige lokasjoner for et nytt opplæringsbasseng i Laksevåg bydel. Det vil bli satt ned et arbeidsgruppe bestående av representanter fra BNKI, BBS, Etat for bygg og eiendom, Svømmekretsen og aktuelle svømmeklubber. Arbeidet vil starte medio august.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomsr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		skolebasseng nedlagt, og det etableres ikke basseng i forbindelse med de justerte planene for Laksevågshallen. Byrådet bes i samarbeid med relevante aktører vurdere mulig lokalisering for et mindre opplæringsbasseng i Laksevåg. I et slikt arbeid må man også vurdere tilpassede og rimeligere løsninger i samarbeid med svømmesporten.		
13	Idrett	Verbalvedtak 10 aa. Bystyret ber byrådet gå i dialog med aktører i lokalsamfunnet i Loddefjord for å kartlegge alternative løsninger for et Fysaktilbud.	Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	Byrådet er i dialog med lokale aktører for å utforske muligheter for å realisere Fysak i Loddefjord.
15	Bystyrets organer og administrasjon	Merknad 16. Høring om sikkerhet på bybane i blandet trafikk I bakgrunn av skadestatistikk for myke trafikanter og varsler fra førere vil det bli avholdt høring om sikkerhet for bybanen i blandet trafikk.	Bystyrets organer	Bystyrets kontor har pr. 1. tertial ikke tatt stilling til hvordan denne merkningen skal håndteres.
15	Bystyrets organer og administrasjon	Merknad 17. Investeringer i nye systemer Bystyret forutsetter at investeringer i nye systemer frigjør ressurser. DigDem innføres i 2025 for den politiske møteaktiviteten, og bystyret ber om at det i forbindelse med revidert budsjett redegjøres for gevinster systemet fører til.	Bystyrets organer	Bystyret bestemte i mai 2022 (sak 143/22) at kommunen skulle anskaffe og ta i bruk en digital løsning for gjennomføring av politiske møter. Hovedformålet var og er å forenkle og effektivisere gjennomføring av politiske møter. Dette handler om å gi de folkevalgte bedre arbeidsbetingelser, gjøre arbeidet for administrasjonen mer effektivt og gi publikum enklere tilgang til saker og beslutningsprosesser. Ny løsning ble anskaffet høsten 2024 og tatt i bruk i de fleste politiske utvalg i januar/februar 2025, mens innføring av medvirkningsrådene og klagenemnden pågår i disse dager. Gevinster av denne typen endringer kan både handle om reduserte kostnader, spart tid og økt kvalitet. Innføringen av ny politisk møteportal forventes primært å gi gevinster på de to sistnevnte, men vil over tid også kunne gi gevinster i form av reduserte kostnader. Noen gevinster oppnås relativt raskt, men en relativt stor andel vil realiseres over tid. Gevinstplanen for prosjektet ny politisk møteportal har derfor et 2-års perspektiv. Bystyrets kontor vil gjennomføre ulike typer målinger for å dokumentere gevinster utover dette året og gjennom 2026. Slik bystyrets

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenestoområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
				kontor opplever det, har ny løsning allerede gitt klare besparelser i administrativ ressursbruk i forberedelser av de politiske møtene. Dette er ressursbesparelser som også har vært helt nødvendig for å kunne håndtere løpende opplæring, utrulling og ferdigstilling av prosjektet. Etter hvert, når hele løsningen er i drift i alle råd og utvalg, vil de administrative besparelsene frigjøre kapasitet til å videreutvikle bystyrets kontor sine kjerneoppgaver og bistå de folkevalgte ytterligere på viktige områder. Gjennom resten av 2025 vil ytterligere funksjoner og komponenter i løsningen rulles ut. Dette handler blant annet om automatisk møteprotokoll, varainnkalling, ny løsning for streaming, etc. Dette er funksjoner som forventes å gi ytterligere gevinster, blant annet ved at eksisterende systemer og avtaler kan fases ut. Det er også slik at realisering av gevinster er avhengig av at brukerne blir vant med og bygger kompetanse i bruken av løsningen. Det forventes derfor at gevinster for ulike brukergrupper vil bli både større og tydeligere etter en tids bruk. Arbeidet med gevinstrealisering vil være et løpende arbeid, som vil være naturlig å rapportere på jevnlig for å måle resultater mot opprinnelige målsettinger.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Merknad 23. Gassverket Bystyret viser til tidligere vedtatt merknad om fremtidig bruk av gassverkbygget. Uavhengig av utredningsarbeidet som nå foregår, ber bystyret byrådet konkret vurdere hvordan og hvorvidt eksterne aktører kan tilbys leiekontrakt eller kjøp mot oppgradering av bygningsmassen.	Byrådsavdeling for finans	Som en del av det pågående utredningsarbeidet er det opplyst fra Plan- og bygningsetaten v/byggesaksavdelingen, at det ikke vil være mulig å få tillatelse til framtidig rehabilitering uten å håndtere de forurensede masser i grunnen. I følge samme etat, vil ingen bruk tåle å være i bygget, slik tilstanden er nå. Både Norconsult og Multiconsult har i tidligere rapporter synliggjort at det må påregnes store kostnader knyttet til å løse påviste problemer på eiendommen, herunder opprydding av forurensede masser i grunnen. Inntil det i utredningsarbeidet er avklart hvilke konkrete oppryddingstiltak som vil være nødvendige, samt det økonomiske omfanget disse tiltakene representerer, mener byrådet at det foreløpig er for prematurt å foreta den vurderingen som etterspørres i merknaden.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Verbalvedtak 10 a. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med vurdering av organisering av konserntjenestene i 2025, med mål om en mer effektiv og formålstjenlig	Byrådsleders avdeling	Arbeidet med vurdering av organisering av konserntjenestene er godt i gang. Bestillingen er overordnet operasjonalisert og forankret, og det er utviklet en felles metode og prosess for alle hovedaktivitetene.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenestoområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
		organisering som kan gi varige kostnadsreduksjoner.		
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Verbalvedtak 10 b. Bystyret ber byrådet etablere ordninger for å håndtere overtallige som sikrer rettferdig og lik behandling av kommunens ansatte. Det må vurderes både ordninger for en sentral enhet som koordinerer plassering av overtallige og ordninger med målrettede sluttpakker for ansatte som berøres av omstillinger med overtallighet.	Byrådsleders avdeling	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. Det er etablert en samordnet og koordinert håndtering av overtallige (Sentral koordinerende funksjon), oversikt over alle rekrutteringsprosesser i kommunen, og det er lagt til rette for mobilitet i organisasjonen ved å blant annet gjøre internt ledige stillinger mer tilgjengelige i organisasjonen.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Verbalvedtak 10 c. Bystyret ber byrådet lage en ordning for restriktiv ansettelsespolitikk for administrative stillinger i hele organisasjonen. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med omstilling slik at kommunen både kan nå målene for effektivisering og samtidig sikre de ansattes rettigheter og at kompetansen i organisasjonen opprettholdes.	Byrådsleders avdeling	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. I saken er det svart ut hva som omfattes av restriktiv ansettelsespolitikk og hvordan en restriktiv ansettelsespolitikk skal praktiseres. Det er også gjort et omfattende arbeid med å revidere styrende dokumentasjon som gjelder omstilling, for å sikre at prosesser skjer arbeidsrettslig korrekt og enhetlig for ansatte.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Verbalvedtak 10 d. Bystyret ber byrådet om å sikre at alle utleieavtaler som leietaker ønsker å forlenge ved avtalens utløp, videreføres på reforhandlede og markedsmessige vilkår.	Byrådsavdeling for finans	Kommunen har i dag ca 190 kontrakter for utleie av kommunalt eide bygg og ca 350 kontrakter for utleie av kommunalt eid tomtegrunn. Leieavtalene knyttet til tomtegrunn er foreløpig ikke digitalisert, så for disse er det per dags dato vanskelig å gi detaljert status. Av de 190 leiekontraktene som gjelder kommunale bygg, så er 149 kontrakter tidsubestemte; dvs. at de løper til de blir sagt opp av én av partene. I den grad disse inneholder leieregulering i leieperioden så er det begrenset til årlig KPI-justering. For de resterende 41 leiekontraktene som ikke er tidsubestemte, så er det 5 som hadde nådd sin sluttdato ved årsskiftet. En av disse avtalene er avvirket, mens 4 avtaler enten er reforhandlet eller er under reforhandling med utgangspunkt i at prisene skal være markedsmessige: 1. Rundetårnet på Torget– avtalen med Reitan Convenience (Narvesen) er forlenget med 5 år.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjomr.nr.	Tjenesteområde	Merknad / Verbalvedtak	Avdeling	Status
				2. Jekteviken 5 – avtale med Dyrebeskyttelsen Bergen, avtalen er forlenget med 1 år, leietaker er i prosess med å finne andre lokaler. 3. Vågsalmenningen 12 (gml Norges Bank) – reforhandling med KRAFT BERGEN AS. Eksisterende leieavtale allerede på markedsmessige vilkår. 4. Nordnes Bydelshus – Spisekroken reforhandling om 5 års forlengelse pågår. Eksisterende leieavtale allerede på markedsmessige vilkår. 10 kontrakter løper ut i 2025 og skal reforhandles, de viktigste er Posten (Bringbygget), HI i Havnelageret, og avtalen med Statsraad Lehmkuhl i Skur 7. De resterende avtalene løper ut i 2026 eller senere. I 2026 skal leieavtalen med Fjeldets bataljon for leie av Krybbesmauet 5 reforhandles.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Verbalvedtak 10 e. Bystyrets organer skal ha fast tilhold i rådhuset, og bystyret ber byrådet utrede og fremme egne investeringsforslag for bruk av Magistraten og Manufakturhuset som kan erstatte deler av det kontorbehovet som i dag er løst gjennom eksterne leiekontrakter.	Byrådsavdeling for finans	Eiendommene vil inngå i et større prosjekt som omhandler effektivisering av kommunens arealbruk. I den forbindelse vil det bli konkretisert hvilke bygningsmessige tiltak som er nødvendig for at byggene skal kunne fungere som kontorarbeidsplasser. Når behovene er tilstrekkelig avklart, vil de bli spilt inn på ordinær måte i budsjettprosessen.
16	Administrasjon og fellesfunksjoner	Verbalvedtak 10 f. Bystyret ber byrådet om å utrede og iverksette tiltak for å redusere lisensutgiftene.	Byrådsavdeling for finans	Seksjon for digital transformasjon har startet arbeidet med å utrede og iverksette tiltak for å redusere lisensutgiftene for Bergen kommune. I den foreløpige utredningen er det identifisert potensielle tiltaksområder og metodikker for å redusere utgiftene. Forutsetninger, konsekvenser og effekter av disse må utredes videre før eventuelle tiltak presenteres.

Øvrig finansrapp. iht. finansreglement og forskrift

Markedsendringer i 2025

Rente for et lån med 3 måneders løpetid har vært stabil siden sommeren 2023. Etter årsskiftet er rentenivået redusert med om lag 0,1 prosentpoeng. Rentenivå for langsiktige lån med fast rente i 5 år er nå ca. 3,9 % som er 0,2 prosentpoeng lavere enn ved årsskiftet.

Lånebehov fram til 31.12.2025

Refinansieringsbehov i perioden 1.5.25 - 31.12.25 er om lag 4,1 mrd. kr etter at det er tatt hensyn til forventede avdrag i drifts- og investeringsbudsjettene.

Lån til investeringsformål

Budsjetterte nye lån til investeringsformål i vedtatt budsjett 2025 utgjør kr 2.918 mill. Per 30.4.25 var det tatt opp kr 2.100 mill. i nye lån til investeringsformål.

Plasseringer

Pr. 30.4.25 hadde bykassen og lånefondet inntestående 3.461 mill. på ordinære bankkonti i DNB og andre banker. (Saldo på konto for skattetrekkmidler er ikke inkludert.) Saldo på bankkonto påvirkes av at det er tatt opp hele 2.100 mill. kr til investeringsformål og 750 mill. kr i Startlån i løpet av første tertial.

Rentevilkår plasseringer

Plassering	Rentevilkår
DNB Bank ASA	Iht. bankavtale 01.10.23 - 30.09.27
Sparebanker flytende rente og innskudd i Nordea Bank	Gjennomsnitt: NIBOR 3 mnd. + 0,54 % poeng

Gjeld

Totalgjelden i lånefondet utgjorde kr 31.557 mill. pr. 30.04.25. Inkludert Startlån var dette en økning på 2.709 mill. fra årsskiftet.

Pr 30.04.25 var veid gjeldsløpetid 5,5 år i henhold til lånekontraktene, og vektet rentebindingstid var 2,1 år (veid tid til neste renteregulering.) Nivåene var om lag de samme som per 31.12.2024. Veid gjennomsnittlig lånerente var 4,2 %. Dette var en økning på 0,1 prosentpoeng siden årsskiftet. Tabellen under viser nøkkeltall for gjeld.

Nøkkeltall innlån 2025

Tall i mill. kr	31.12.24	30.04.25
Lån fra Husbanken	8 936,7	9 545,5
Andel lån med fast rente	100 %	92,1 %
Gjennomsnittlig fast rente	3,19 %	3,19 %
Gjennomsnittlig flytende rente	3,71 %	4,65 %
Gjeldsbrevlån	7 281,5	6 781,5
Andel lån med fast rente	37,9 %	33,3 %
Gjennomsnittlig fast rente	4,03 %	4,59 %
Gjennomsnittlig flytende rente	5,05 %	4,92 %
Obligasjons - og sertifikatlån	12 630,0	15 230,0
Andel lån med fast rente	34,0 %	44,3 %
Gjennomsnittlig fast rente	4,00 %	4,22 %
Gjennomsnittlig flytende rente	4,98 %	4,86 %
Totale innlån		
Rentefrie lån	1,5	1,5
Lån med fast rente	15 996,2	17 805,1
Lån med flytende rente	12 850,5	13 750,4
Sum gjeld	28 848,2	31 557,0
Gjennomsnittlig fast rente	3,55 %	3,76 %
Gjennomsnittlig flytende rente	5,01 %	4,87 %
Andel lån med fast rente	55,4 %	56,4 %
Andel fastrente med regulering innen ett år	10,0 %	6,2 %
Vektet gjennomsnittlig lånerente inkl. rentebyteavtaler	4,11 %	4,21 %

Fastrentelån i første tertial

Gjeldens fastrenteandel har vært stabil hittil i 2025 og har utgjort 55-56%. Fastrentelån er i stor grad refinansiert ved forfall. Rentenivået på nye fastrentelån har vært høyere enn rentenivået på fastrentelån som har forfalt i løpet av første tertial.

Avdrag og innfrielser de neste 12 mnd. basert på gjeld pr 30.4.25.

I løpet av de kommende 12 måneder forfaller 8 1/4 mrd. kr i lån til betaling. Dette tilsvarer 26 % av gjelden pr 30.4.25. Av beløpet er det vel kr 945 mill. kr i avdrag på investeringslån i år og ca 300 mill. kr i Startlån. (inkludert ekstraordinære avdrag) Til sammen utgjør årets ikke- forfalte avdrag ca 4 % av gjeld per 30.4.2025.

I gjelds og finansreglementet er det en bestemmelse som fastsetter at andelen forfall på gjeld de neste 12 mnd ikke skal utgjøre mer enn 20 % av gjelden etter at planlagte avdrag er trukket fra. I første tertial 2025 forfaller det 150 mill. kr i avdrag på Startlån. For å ikke komme i brudd med bestemmelsen i finansreglementet må det belastes 500 mill. kr i avdrag i første tertial 2026.

Forfall

Lånefondets gjeld i mill. kr fordelt etter årstall når lån og avdrag forfaller til betaling:

Årstall	Beløp i mill. kr
1.5 - 31.12.25	5 312
2026	7 748
2027	5 739
2028	2 982
2029	1 986
2030	753
Etter 2030	9 023
Sum	31 557

Kommunens innlån i mill. kr i årets første fire måneder**Lån til investeringsformål:**

Type (tall i mill. kr)	Lånevilkår sammenlignet med Nibor/ swap	Lånedato	Innfrielsesdato	Lånebeløp	Refinansiering	Nye lån
Sertifikatlån	6 mnd. Nib. - 0,06 %- poeng	14.01.2025	29.08.2025	750,000	0,000	750,000

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Obligasjonslån FRN	3 mnd Nib + 0,344 %- poeng	24.01.202 5	28.01.2028	480,000	480,000	0,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,38 %-poeng	07.02.202 5	07.02.2029	600,000	600,000	0,000
Obligasjonslån fast	Swap + 0,29 %-poeng	27.02.202 5	27.08.2027	1 000,00 0	0,000	1 000,00 0
Obligasjonslån fast	Swap + 0,41 %-poeng	12.03.202 5	12.03.2028	750,000	500,000	250,00 0
Obligasjonslån fast	Swap + 0,36 %-poeng	24.03.202 5	14.06.2027	700,000	600,000	100,00 0
Sum				4 280,000	2 180,00	2 100,00 0
Lån til boligsosiale formål						
Type	Vilkår	Lånedato	Innfrielsesdat o	Lånebelø p	Refinansierin g	Nye lån
Startlån	Flytende rente	24.02.202 5	20.03.2055	350,000	0,000	350,00 0
Startlån	Flytende rente	24.02.202 5	20.03.2075	200,000	0,000	200,00 0
Startlån - forsøk førstegangsetab l.	Flytende rente	09.04.202 5	20.04.2055	200,000	0,000	200,00 0
Sum				750,000	0,000	750,00 0

Oppsummering

1. Med unntak av at høy andel gjeld som forfaller til betaling de neste 12 mnd, har finansforvaltningen vært i samsvar med gjeldende finans- og gjeldsreglement.
2. Prognosen viser ikke avvik for netto renter og avdrag sammenlignet med vedtatt budsjett.
3. Det forventes at resultatet av gjeldsforvaltningen når det målet som bystyret har fastsatt i finans- og gjeldsreglementet. For renteutgifter er målet fem års swaprente med tillegg av ½ prosentpoeng. Dette er samme rente som inngår ved beregning av kommunale avgifter. Prognosen for denne renten i år er ca 4,5 % som er om lag 0,15 prosentpoeng høyere enn i fjor.

Status - sykefravær

I sak 314/21 «Representantforslag fra Anette Strand (H) vedrørende redusert sykefravær i Bergen kommune» vedtok bystyret følgende:

«Bystyret viser til det pågående arbeidet med sykefravær, og arbeidet som er satt i gang i kjølvannet av ny IA- avtale i kommunen. Bystyret ber byrådet påse at dette gjøres som et tydelig prosjekt, med mål og delmål for å redusere sykefraværet, og jevnlig rapportere status og fremdrift og måloppnåelse til bystyret.»

Dette er en rapport for arbeidet med kommunens sykefravær basert på tilbakemeldinger fra byrådsavdelingene og Bystyrets organer. Rapporten omhandler fraværstall for 1. kvartal i perioden 2022-25 i tillegg til noen utdrag fra innmeldte fraværstiltak. Det gis også noen vurderinger knyttet mulige effekter av tiltakene.

Bergen kommune

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	13,3	12,3	11,8	12,2

Tabellen viser en økning i kommunens fravær med 0,4 prosentpoeng i 2025 sammenlignet med samme periode i 2024. Fra 2022 til 2024 viser fraværstallene nedadgående tendens. Grunnlaget for den relativt høye registreringen i 2022 kan trolig i stor grad tilskrives effekter av Koronapandemien.

Isolerte tall for april viser en reduksjon i sykefraværet på 1,2 prosentpoeng sammenlignet med 2024.

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for <u>april</u> (tall i %)	10,1	10,9	11,5	10,3

Byrådsleders avdeling (BLED)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	12,4	10,5	8,6	8,8

Tabellen viser årlig reduksjon i fraværet i perioden 2022-25. I 2025 er det registrert en økning på 0,2 prosentpoeng sammenlignet med året før.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Ved fravær følges ansatte opp gjennom dialog med nærmeste leder i tråd med kommunens rutiner. Det arbeides både med individrettede tiltak og tiltak rettet mot hele arbeidsmiljøet.

- Utviklingstrekk i sykefraværet følges blant annet opp gjennom byrådsavdelingens ledermøter, lederoppfølging og gjennom saker i arbeidsmiljøutvalget. Byrådsavdelingens arbeidsmiljøutvalg vurderes som en viktig arena for arbeidet med både HMS og IA.

Nærværprosjektet

- Nærværprosjektet er en viktig satsing for nåværende byråd. Prosjektet er organisatorisk forankret i Byrådsleders avdeling, og er til nå i 2025 styrket med 4 ansatte i tillegg til tidligere tilsatt prosjektleder. Formålet med prosjektet er å bidra til at enheter og ledere skal forbedre sitt nærværarbeid som et viktig bidrag til å redusere sykefraværet.

Byrådsavdeling for finans (BFIN)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	9,4	10,2	8,5	9,8

Tabellen viser en bølgetendens i utviklingen av fraværstallene. Fraværet i 2025 er 0,4 prosentpoeng høyere enn i 2022.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Etat for boligforvaltning har etablert en ordning der ansatte med korttidsfravær over normalen blir fulgt opp med samtaler der mulige tiltak drøftes.
- Ansattservice har etablert møteplasser med hver medarbeider for å knytte tettere relasjoner og tilrettelegge for diskusjoner om tema som ikke direkte knytter seg til det faglige, men mer til trivsel, utvikling og personlige forhold.
- Ansattservice vektlegger oppfølging av ledere ved avdelinger med relativt høyt fravær der målet er å identifisere årsaker og eventuelt sette inn tiltak.

Nærværprosjektet

- Etat for bygg og eiendom vektlegger nærværssamtale for alle ansatte som et viktig virkemiddel i arbeidet med å redusere sykefraværet.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	13,6	13,3	12,9	13,3

Tabellen viser årlig reduksjon i fraværet i perioden 2022-24. I 2025 er det registrert en økning i fraværet med 0,4 prosentpoeng sammenlignet med året før.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- I kommunaldirektørens stab er det laget nærværplan inklusivt mål for 2025. I planen inngår blant annet kartlegging av muskel og skjelettplager og psykososiale forhold. Formålet dette er å gjøre medarbeidere og ledere mer bevisst på hva som kan føre til fravær, og generelt bli bedre til å forebygge og arbeide systematisk.
- Etat for behandlingssentre og sykehjem har gjennom sitt innsatsteam for enheter med høyt fravær plukket ut de 4 enhetene med høyest fravær og skal følge der tilhørende ledergrupper skal følges opp i 6 måneder. Oppfølgingen er blant annet obligatorisk opplæring/kompetanseheving, gjennomgang og hjelp til å systematisere ledernes arbeidsoppgaver, konkret hjelp i enkeltsaker og bistand til å jobbe systematisk med HMS.
- I Etat for hjemmebaserte tjenester arrangeres det årlig en arbeidsmiljøgruppedag for alle enhetene. Temaene på disse dagene omhandler forebyggende og systematisk HMS-arbeid. I mars i år ble det gjennomført en dag kombinert med en mellomledersamling der temaet var «Trivsel og mistrivsel i arbeidsmiljøet – med arbeidsmiljøloven som rettesnor.»
- Etat for tjenester til utviklingshemmede arbeider aktivt med kultur for heltid, og ser heltid og sykefravær i sammenheng for å redusere behovet for innleie og vikarbruk. Etaten legger til grunn at trygge og tydelige ledere er viktig for å lykkes med å oppnå nærvær og heltid. Kommunens nye lederprogram er et viktig bidrag i den forbindelse.

Nærværprosjektet

- Etat for behandlingssentre og sykehjem deltar i prosjektet gjennom arbeidsgruppen for sykefravær og arbeidsgruppen for spesielle etater. Etat for hjemmebaserte tjenester deltar også i prosjektet. I mai 2025 skal tiltakene internundervisning til ansatte om rettigheter og plikter i sykefraværsoppfølgingen samt utarbeidelse av brosjyre til ansatte om rettigheter og plikter, prøves ut.

Byrådsavdeling for barnehage og skole (BBS)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	15,1	13,0	12,7	12,4

Tallene viser en årlig reduksjon i fraværet i hele perioden. 2025 sammenlignet med 2022 viser en reduksjon i fraværet med 2,7 prosentpoeng.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- BBS deltar i et samhandlingsforum for HMS som i tillegg består av representanter fra BEHO, BBSM og NAV, og der ulike tilnærminger til sykefravær og nærvær gis høy prioritet.
- Det er nedsatt en arbeidsgruppe med fokus på oppfølging av ansatte, bestående av representanter for BBS, BEHO, BBSM, BHT og hovedverneombudene. Det er utarbeidet et mandat for gruppens arbeid, som etter planen skal pågå i perioden 15. mai – 30. november i år. Byrådsavdelingene har nødvendige prosedyrer for oppfølging av ansatte ved belastninger, sorg, krise og alvorlige hendelser. Men det er behov for ytterligere tiltak for å støtte systematisk oppfølging av ansatte som har behov for det.
- «Handlingsplan for systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet i Byrådsavdeling for barnehage og skole» er utarbeidet. Planen bygger i stor grad på erfaringer med tilsyn fra Arbeidstilsynet.

Nærværprosjektet

- BBS er representert i arbeidsgrupper og styringsgruppen for det pågående nærværprosjektet. I Etat for barnehage er det igangsatt en egen satsing innenfor rammen av prosjektet. Målet er at satsingen skal gi ansatte en bedre arbeidshverdag, gi barna et bedre barnehagetilbud, gjøre det lettere for ledere å følge opp sine ansatte og redusere utgiftene til innleie av vikarer.

Byrådsavdeling for byutvikling (BBU)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	8,8	8,1	6,9	8,6

Tabellen viser årlig reduksjon i fraværet i perioden 2022-24. I 2025 er det registrert en økning med 1,7 prosentpoeng sammenlignet med året før.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- I arbeidet med å forebygge korttidsfraværet tilbyr Bymiljøetaten og Bergen Vann sine ansatte influensavaksine.
- Det er etablert nettverksgrupper bestående av seksjonsledere og avdelingsledere der det kan utveksles erfaringer på tvers. Ved sammensetting av gruppene vektlegges erfaring, alder og kjønn. Målet med ordningen er at flest mulig av ledergruppene skal arbeide mer effektivt og sammensveiset i utøvelse av ledelse for sine medarbeidere.
- Det tilrettelegges målrettet informasjon om nærvær og sykefraværsoppfølging for etatsledere. Informasjonen er lett tilgjengelig, og målet er at den skal bidra til økt kompetanse og være til inspirasjon.

Nærværprosjektet

- Byrådsavdelingen deltar i prosjektutviklingen samt følger opp fellestiltak fra prosjektet. Målet er å øke kompetansen, arbeide mere forebyggende og følge opp tettere.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold (BBSM)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefraværfor 1. kvartal (tall i %)	12,6	12,1	11,4	12,7

Tabellen viser årlig reduksjon i fraværet i perioden 2022-24. I 2025 er det registrert en økning med 1,3 prosentpoeng sammenlignet med året før.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Byrådsavdelingen bruker turnus med langvakter og utvidet arbeidstid, og arbeider med innføring av årsturnus. Dette skal sikre større forutsigbarhet for ansatte, redusere helsebelastninger og bidra til økt trivsel og nærvær.
- Med mål om å redusere varigheten på sykefravær og styrke kontakten med arbeidsplassen, er det innført rutiner i byrådsavdelingens enheter for hyppige oppfølgingsamtaler, tidlig utarbeidelse av oppfølgingsplaner og bruk av NAVs verktøy.
- Enheter i byrådsavdelingen har gjennomført et opplæringsprogram i «Nærværsarbeid» i samarbeid med NAV stat. Programmet har hatt fokus på å styrke lederes kompetanse i å fremme nærvær, følge opp ansatte systematisk og iverksette tiltak som reduserer sykefravær.
- Etatene arbeider med å utvikle egne nærværsplaner i tråd med byrådsavdelingens styringskort og årsoppdrag. Utarbeidelse av HMS-mål og styrking av nærværet inngår som sentrale satsingsområder. Arbeidet skal bidra til mer systematisk og målrettet innsats for et godt arbeidsmiljø og økt nærvær.

Nærværsprosjektet

- Byrådsavdelingen er representert i alle fem arbeidsgruppene i nærværsprosjektet. Deltakelsen sikrer at byrådsavdelingen bidrar aktivt i utviklingen av nye tiltak for å fremme nærvær, og at kunnskap og erfaringer fra arbeidsgruppene omsettes til lokale tiltak i egne etater.
- Byrådsavdelingens etater deltar aktivt i nærværsprosjektet, hvor ledere har gjennomført generell opplæring i nærværsarbeid og bruk av verktøy som nærværssamtaler, nærværssblomst og individuelle oppfølgingsplaner. Temaer som overgangsalder, emosjonell belastning og stressmestring er integrert i arbeidet. Erfaringene brukes aktivt i arbeidsmiljøgruppene, ledermøter og medarbeidersamtaler for å styrke forebyggende tiltak, fremme nærvær og redusere sykefravær.
- Flere enheter i byrådsavdelingen har deltatt som piloter i nærværsprosjektet, blant annet ved å teste ut verktøy som nærværssamtalen. Piloteringen har gitt verdifull innsikt i hvordan slike tiltak kan tilpasses, forankres og brukes systematisk for å styrke nærvær og forebygge sykefravær i organisasjonen.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett (BNKI)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	10,9	8,4	8,9	9,2

Tabellen viser en stigning i fraværstallene fra 2023. Fraværet i 2025 er 1,7 prosentpoeng lavere sammenlignet med i 2022.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Arbeidsmiljøutvalget har vedtatt at byrådsavdelings mål om at byrådsavdelingens sykefravær ikke skal overstige 5,8 % sykefravær revurderes. Bakgrunnen for vedtaket var måltallet skulle bli mer realistisk å oppnå og samtidig øke motivasjonen i dette arbeidet. Måltallet for BNKI er nå satt til maksimalt 7,5 %.
- Et lederseminar om kommunikasjon, konflikthåndtering, ledelse og oppfølging av sykemeldte er under planlegging.

Nærværprosjektet

- På ledermøter er det jevnlig fokus på nærvær og ulike virkemidler fra nærværprosjektet herunder ulike webinar.

Bystyrets organer (BORG)

År	2022	2023	2024	2025
Sykefravær for 1. kvartal (tall i %)	3,4	1,7	4,4	2,0

Tabellen viser en bølget tendens i utviklingen av fraværstallene. Fraværet i 2025 er 1,4 prosentpoeng lavere sammenlignet med 2022.

Forebyggende og inkluderende tiltak

- Sykemeldte får jevnlig oppfølging i form av samtaler og tilrettelegging. I det forebyggende arbeidet vektlegges tilpasning av arbeidsoppgaver som et viktig tiltak. Det gjennomføres jevnlig samtaler med ansatte hvor trivsel er et naturlig tema. Det oppleves at ansatte i stor grad tar kontakt dersom det for eksempel er behov for midlertidig tilrettelegging. God samhandling mellom ansatte og ledelsen skapes blant annet ved at det arbeides systematisk med psykologisk trygghet.
- Det er etablert et kontaktforum hvor personalleder, tillitsvalgte og bystyredirektøren deltar. Sentrale tema i forumet er arbeidsmiljø og sykefravær.

Mulige effekter av tiltak

Effekter av tiltakene i sykefraværsarbeidet er generelt vanskelig å måle, men det legges til grunn at kontinuitet og systematikk gir resultater.

Rapportering av HMS-hendelser vurderes som et viktig grunnlag for å fange opp utfordringer der det bør settes inn tiltak.

Dersom arbeidet med sykefraværet skal lykkes bør ledere på alle nivå være eiere av prosessene knyttet til arbeidet.

De innmeldte tiltakene erfares i stor grad som positive bidrag til arbeidet med å forebygge sykefraværet og øke nærværet.

Andre forhold

1. Valg av operativsystem i bergensskolen

I behandling av vedtatt handlings- og økonomiplan (sak 496/24, vedtakspunkt 10.n), ble Byrådet bedt om å vurdere å gå over til ett operativsystem i Bergensskolen, og komme tilbake med et forslag til HØP 2026.

Byrådet har nå vurdert saken, og vil fremme et forslag til vedtak i forbindelse med behandling av revidert budsjett.

I dag benytter om lag 90 prosent av skolene Google Chromebooks, med operativsystemet Google Workspace for Education. De resterende 10 prosent av skolene benytter Windows PC med Sharepoint og Teams. Seks skoler er med i en pågående pilot der man prøver ut Microsoft 365 Education, som er Microsoft sin skoleløsning. Denne kommer med en del tilleggsapplikasjoner for læring. Totalt er det i dag om lag 27.000 Chromebooks og om lag 3000 Windows-maskiner i Bergensskolen.

Det er vurdert fire alternative løsninger

1. Fortsette med dagens løsning
2. Bruke Google på 1.-4 trinn og Microsoft på 5.-10. trinn
3. Kun bruke Microsoft
4. Skalere opp kommunens bruk av Google Workspace for Education

Erfaring med Chromebooks og Google Workspace for Education er gode i Bergensskolen. Maskinene er rimelige og robuste, og har lang levetid, høy driftssikkerhet og gir lite utfordringer i skolehverdagen. Sammenlignet med Chromebooks, er Windows-maskiner dyrere i innkjøp, og medfører høyere lisenskostnader.

Dersom kommunen skal fortsette med dagens løsning eller en økt bruk av Microsoft-datamaskiner, er det varslet et økt behov for systemforvaltning. Denne kostnaden er forventet å påløpe fra og med høsten 2025. Kostnaden kan unngås dersom det nå vedtas at Bergensskolen skal redusere bruken av Microsoft og gå over til økt bruk av Google Workspace for Education.

Det er vurdert hvorvidt de ulike alternative løsningene vil kunne sikre elevene gode pedagogiske verktøy. De fleste av de digitale ressurser som er godkjent for bruk i Bergensskolen i dag, vil fungere i en løsning med Google Workspace for Education, enten som en applikasjon beregnet for Chromebook, eller via nettleser. Et fåtall ressurser uten alternative løsninger, vil ikke være tilgjengelig. Disse ressursene er i liten grad benyttet i dag.

En løsning som innbefatter lik eller økt bruk av Microsoft, vil medføre et behov for budsjettmidler til utvikling for å sikre at maskinene kan benyttes hjemme hos den

enkelte elev, samt for å sikre at eksamen kan avvikles. En tilsvarende kostnad er ikke nødvendig dersom man øker kommunens bruk av Google Workspace for Education.

Alternativ 1 – 3 vil alle medføre økte kostnader for kommunen i varierende grad. Total kostnadsøkning er estimert til mellom 3 og 12 millioner kroner, avhengig av alternativet som velges. Alternativ 4 er vurdert å gi en innsparing for kommunen, ved at man unngår utgifter til økt systemforvaltning i en størrelsesorden på 2,5 millioner kroner årlig. I tillegg er det estimert at alternativet vil gi en besparelse på om lag 1 million kroner årlig i lisensutgifter.

Basert på kommunens økonomiske situasjon, foreslår Byrådet å anbefale alternativ 4, og skalere opp kommunens bruk av Google slik at Google Workspace for Education blir bergensskolens operativsystem. Det er forventet at en ren løsning med Google Workspace for Education vil kunne sikre gode pedagogiske verktøy for alle elever.

For å unngå økte behov til systemforvaltning og økte lisenskostnader, anbefales det at løsningen iverksettes fra høsten 2025.

Byrådet foreslår følgende i forbindelse med bystyrets behandling av Revidert budsjett 2025:

- *Bystyret ber byrådet om å sikre at kommunen skalerer opp bruk av Google Workspace for Education, og samtidig faser ut bruk av Microsoft i Bergensskolen. Det forutsettes at samtlige elever benytter valgt løsning fra skoleåret 2025/2026. Besparelser knyttet til valgt løsning innarbeides ved rullering av kommunens handlings og økonomiplan.*

2. Sølvvarefabrikken / Nonneseter – oppdatering av status

I sak 176/24 Revidert budsjett 2024 (1. tertialrapport 2024) ga bystyret sin tilslutning til de prinsipielle rammene for en samarbeidsavtale med Vestland fylkeskommunen (VLFK) om riving av Sølvvarefabrikken og leilighetsbygget og opparbeiding av området rundt klosterruinene ved Nonneseter.

I tråd med premissene i saken ble det opprettet et prosjekt under ledelse av Bybanen Utbygging AS (BU), som det siste året har jobbet med å utvikle et forprosjekt for riving av den eksisterende bygningsmassen mellom Tårnfoten i nord og korkapellet i sør, og en etterfølgende opparbeiding av tomten til et nytt byrom. En viktig målsetting for prosjektet er å utvikle et byrom som både bedrer situasjonen for gående og syklende rundt Nonneseter bybanestopp, samtidig som man også ivaretar og sikrer de gjenværende middelalderruinene på en tilstrekkelig god måte. Til det siste har det hele tiden ligget som premiss at byrommet på en tydelig måte også skal reflektere det klosteret som en gang stod oppført på tomten.

Prosjektgruppen som BU leder er bredt sammensatt av representanter fra Fortidsminneforeningen (lokalt og sentralt), fra Bergen kommune v/Bymiljøetaten, Byantikvar, Byrådsavdeling for finans, Byrådsavdeling for byutvikling, og fra VLFK sentralt. Norconsult er engasjert av prosjektet som rådgiver og bidrar med ressurser innenfor utforming og arkitektur, samt de formelle søknadsprosessene. Underveis i prosessen har det i tillegg vært ført en tett og løpende dialog med lokale og nasjonale kulturminnemyndigheter, dvs. Riksantikvaren og Seksjon for kulturarv i VLFK.

I mars i år ble prosjektgruppen omforent om et endelig konsept og løsningsforslag for det nye byrommet. Løsningsforslaget fremgår i illustrasjonen under og viser et åpent og tilgjengelig byrom med en tydelig avtegning av fotavtrykket til det opprinnelige middelalderklosteret.

I april ble det sendt inn rammesøknad til Plan- og bygningsetaten (PBE) for riving og opparbeiding, og dispensasjonssøknad til Riksantikvaren for det samme, da tiltaket krever dispensasjon fra Kulturminneloven. Begge søknader er under behandling og forventes avklart før sommeren 2025.

Den videre fremdriftsplanen for prosjektet legger opp til at det omforente løsningsforslaget inkludert rivingen av eksisterende bygningsmasse– dersom nødvendige tillatelser blir gitt – blir detaljprosjektert gjennom høsten 2025 og vinteren 2026. Oppstart av innvendige rivingsarbeider er planlagt i april 2026, mens utvendige rivingsarbeider planlegges gjennomført sommeren 2026. Opparbeiding av det nye byrommet planlegges ferdigstilt i løpet av høsten 2026.

Som det også fremgår av sak 176/24 er prosjektet finansiert med 45 mill. kroner av fylkeskommunale midler i Miljøløftet. Den økonomiske usikkerheten knyttet til opparbeiding av arealet etter riving, utover det som er avsatt gjennom Miljøløftet, bæres imidlertid av Bergen kommune. De sist oppdaterte kostnadsanslagene, som baserer seg på den kunnskapen som foreligger i dag, tilsier at prosjektet med stor sannsynlighet vil kunne la seg realisere innenfor Miljøløftets rammer. Dette er likevel ingen garanti for at det ikke på et senere tidspunkt kan dukke opp enkeltelementer som utfordrer økonomien i prosjektet. Særlig gjelder dette tilretteleggingen av ulike behov knyttet til korkapellet i sør. Disse er sentrale temaer både i rammesøknaden til PBE og i dialogen med Riksantikvaren, og derfor ikke endelig avklart. Byrådet vil i senere rapporteringer komme tilbake til bystyret med eventuelle budsjettmessige inndekningsbehov knyttet til dette.

3. Tomt for fremtidig sykehjemsutbygging

Behovet for sykehjemsplasser vil være sterkt økende i årene som kommer, og det å sikre en tilstrekkelig dekningsgrad fremover vil kreve et betydelig løft i antall plasser. I tråd med budsjettvedtaket for 2025 er

byrådet i prosess med å forberede en ekstern utlysning etter et sykehjem med inntil 200 plasser.

En sykehjemsutbygging tar lang tid. Inkludert regulering og prosjektutvikling kan det gå fem år eller mer år fra det tidspunktet en tomt er avklart til et prosjekt faktisk kan komme til gjennomføring. Dersom byrådet skal rekke å få startet prosjektering av det lovede antall nye sykehjemsplasser i den vedtatte Handlings- og økonomiplanen, er det nødvendig å også få en snarlig avklaring av hvilken sykehjemstomt som skal være den neste etter den eksterne utlysningen. I forkant av beslutningen om å gjennomføre en ekstern utlysning, hadde det pågått en lengre utrednings- og tomtesøksprosess, som ble avsluttet i februar 2025. Etter en siling av 100 ulike tomtealternativer pekte utredningen på ett konkret tomtealternativ i Fyllingsdalen som spesielt godt egnet for en sykehjemsutbygging. Tomten er en næringseiendoms som i dag er eid av et eiendomsselskap, og som er under utvikling til boligformål.

Det har nå åpnet seg et tidsvindu der det kan være mulig å sikre denne tomten til en fremtidig sykehjemsutbygging. Dersom denne tomten ikke benyttes til sykehjemsformål vil det være behov for å starte en ny og tidkrevende tomtesøksprosess. Byrådet vil i denne sak derfor foreslå at en benytter den muligheten som nå er tilgjengelig. Helt konkret vil det innebære en dialog om å kjøpe aksjene i det selskapet som i dag eier tomten i Fyllingsdalen. Det er foreløpig ikke kjent hva som vil kunne bli kjøpesummen for aksjene i selskapet, men en avtale vil kun komme i stand dersom den fremforhandlede kjøpesummen ligger innenfor en uavhengig vurdering av markedspris, som byrådet er i prosess med å innhente.

Kjøp av aksjer er regulert av Kommuneloven med tilhørende bestemmelser, og tillates ikke lånefinansiert ved kjøp av aksjer i eiendomsselskaper som eier mer enn ett gårds- og bruksnummer. Den aktuelle tomten som selskapet eier i Fyllingsdalen, omfatter flere gårds- og bruksnummer. En avtale om kjøp av aksjene i det aktuelle selskapet vil derfor ikke påvirke kommunens låneopptak i 2025, ettersom kjøpet vil måtte finansieres ved bruk av fond. Det er derfor ikke kritisk at bystyret vedtar en konkret ramme for kjøpet nå i Revidert budsjett, kun at byrådet gis et mandat til å inngå en avtale om kjøp av aksjer på markedsmessige betingelser. Dersom byrådet kommer til enighet med selger om en aksjekjøpsavtale på markedsmessige betingelser, vil bystyret få et gjennomføringsvedtak til behandling, der bystyret også vil vedta den spesifikke fondsfinansieringen av aksjekjøpet.

Byrådet foreslår følgende i forbindelse med bystyrets behandling av Revidert budsjett 2025:

- *Bystyret gir byrådet fullmakt til å gå i forhandlinger – og inngå kontrakt med forbehold om bystyrets vedtak – om kjøp av eiendomsselskapet i Fyllingsdalen på markedsmessige betingelser, for å sikre tomt til fremtidig sykehjemsutbygging. Bystyret ber byrådet om, ved første mulige anledning, å komme tilbake til bystyret med en eventuell sak om kjøp av aksjer.*

4. Finansiering av etterdrift av deponier

I forvaltningsrevisjon av nedlagte kommunale avfallsdeponier (2022) stilte revisjonen spørsmål ved om sanering av avfallsdeponier, som er nedlagt så langt som 40 til 60 år tilbake i tid, kan belastes renovasjonsgebyret. Saken er sist fulgt opp i [Kontrollutvalget 20. mai 2025 i sak 48/25](#).

Byrådsavdeling for byutvikling har i lengre tid jobbet for å få en avklaring fra sentrale myndigheter. Endelig tilbakemelding fra Kommunal- og distriktsdepartementet ble mottatt i april 2025.

I tilbakemeldingen fra KDD er departementet tydelig på følgende:

«Det er forurensningsloven § 34 om avfallsgebyr som regulerer hvilke kostnader som skal dekkes av avfallsgebyret. Hvorvidt kommunens kostnader til sanering av et nedlagt avfallsdeponi er «kostnader forbundet med avfallssektoren» som skal dekkes av avfallsgebyret, vil etter vår vurdering utelukkende følge av forståelsen av forurensningsloven § 34.»

Avslutningsvis viser KDD til følgende:

«Ut fra dette er det vår vurdering at «generasjonsprinsippet» som ligger bak kommuneloven som nevnt, først og fremst knytter seg til hvordan kostnadene ved en investering som skal dekkes av gebyrer innenfor selvkost, skal håndteres i beregningen av samlet selvkost, jf. særlig kommuneloven § 15-1 tredje ledd bokstav c og selvkostforskriften § 5 første til tredje ledd. Disse bestemmelsene og det bakenforliggende «generasjonsprinsippet» gir imidlertid ikke svar på om en bestemt investering kan eller skal dekkes av gebyrer. Dette spørsmålet må som nevnt over vurderes ut fra gebyrhjemmelen i aktuell særlov eller forskrift med hjemmel i særlov.»

Bergen kommune mener fortsatt at kommunens kostnader til sanering av de nedlagte avfallsdeponiene er «kostnader forbundet med avfallssektoren», og at disse skal dekkes av avfallsgebyret.

Bergen kommunes håndtering av kostnadene ved sanering av nedlagte kommunale avfallsdeponi er håndtert i tråd med forurensningsloven § 34, og det er ikke grunnlag for å endre den praksis kommunen har fulgt.

5. Videre arbeid med investeringer

Den kraftige økningen i utgiftene knyttet til renter og avdrag, har gitt en investeringsportefølje som utfordrer kommunens økonomiske bæreevne. Arbeidet med å styrke gjennomførbarheten i investeringsprogrammet er i gang, og det er allerede gjort viktige grep: Flere prosjekter er redusert i omfang eller utsatt, og det er gjennomført et betydelig arbeid med optimalisering av arealbruk. Det er etablert en mer realistisk tilnærming til investeringer, der nødvendig vedlikehold og ansvarlige prioriteringer vektlegges.

Samtidig viser de samlede investeringene fortsatt et omfang og en kostnadsvekst som ikke er bærekraftig på lang sikt. Rentekostnadene vil forbli høye i overskuelig framtid, og kommuneøkonomien er presset. Byrådet mener derfor at det er nødvendig å gå ytterligere inn i prosjektenes innhold og forutsetninger. Kommunens ambisjoner og målsetninger må i større grad justeres etter det økonomiske handlingsrommet – ikke motsatt.

Selvpålagte krav utover nasjonale minimumskrav kan i noen tilfeller bidra til kvalitet og langsiktig verdi, men må innarbeides med nøkternhet og tydelig vurdering av kost-nytte. Ved å redusere kostnader gjennom smartere valg og mer effektive løsninger, kan flere prosjekter faktisk gjennomføres, innenfor de økonomiske rammene kommunen har. Å sikre kostnadseffektive investeringer handler dermed også om å unngå at viktige prosjekter må kuttes helt.

For å sikre en mer bærekraftig utvikling i investeringsporteføljen, vil byrådet jobbe systematisk videre med kostnadsreducerende tiltak. Målet er å redusere både investeringskostnader og fremtidige driftsutgifter, uten at det går på bekostning av kvalitet, sikkerhet eller lovpålagte krav.

Byrådet foreslår følgende i forbindelse med bystyrets behandling av Revidert budsjett 2025:

- *Bystyret ber byrådet sikre at innarbeidelse av selvpålagte lokale krav i investeringsprosjekter skal begrenses til den grad det er hensiktsmessig og kostnadsbesparende på kort og lang sikt.*
- *Bystyret ber byrådet jobbe videre med kostnadsreducerende tiltak i byggeprosjektet med mål om kostnadsbesparende gevinst for kommunens investering, og med tanke på fremtidige driftskostnader.*

6. Møllendalsveien 19

Møllendalsveien 19 er planlagt ombygget til et varig botilbud med elleve enheter for bostedsløse personer med rusproblematikk. Prosjektet skal erstatte et midlertidige tilbud. Målgruppen for botilbudet er bostedsløse personer med rusproblematikk. Konkurransen på prosjektet har ikke gitt tilbud innenfor budsjettrammen, blant annet som resultat av selvpålagte krav. På denne bakgrunn ble konkurransen avlyst, og konkurransegrunnlaget skal nå bearbeides.

Byrådet mener det er nødvendig å gjennomgå krav og forutsetninger for prosjektet på nytt, herunder selvpålagte krav, med mål om å redusere investeringskostnadene og sikre gjennomføring av prosjektet innenfor akseptabel ramme – samtidig som behovene til målgruppen blir ivaretatt.

Byrådet foreslår følgende i forbindelse med bystyrets behandling av Revidert budsjett 2025:

- *Bystyret ber byrådet gjennomgå konkurransegrunnlaget for Møllendalsveien 19 og vurdere muligheten for å redusere selvpålagte krav, som for eksempel krav om utslippsfri anleggs plass, med mål om å sikre gjennomføring av prosjektet innenfor forsvarlige økonomiske rammer.*

Sentrale tabeller og oversikter

Driftsresultat med disponering

Beløp i mill. kr

	Regnskap i fjor	Vedtatt budsjett	Just. bud.	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Sum generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd	-7 793,1	-8 204,1	-8 204,1	-24,0	-8 228,1
Inntekts- og formuesskatt	-11 769,5	-12 966,0	-12 966,0	68,0	-12 898,0
Eiendomsskatt	-1 140,8	-1 140,9	-1 140,9	0,0	-1 140,9
Andre generelle driftsinntekter	-804,4	-820,7	-820,7	20,4	-800,2
Sum Sum generelle driftsinntekter	-21 507,7	-23 131,7	-23 131,7	64,4	-23 067,2
Netto finansutgifter					
Renteinntekter	-676,3	-532,0	-532,0	-37,0	-569,0
Utbytter	-506,6	-421,0	-421,0	-6,5	-427,5
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Renteutgifter	1 187,7	1 296,2	1 296,2	35,6	1 331,8
Avdrag på lån	900,0	970,5	970,5	1,4	971,9
Sum Netto finansutgifter	905,2	1 313,6	1 313,6	-6,5	1 307,1
Sum netto avsetninger	-20 602,5	-21 818,0	-21 818,0	57,9	-21 760,1
Tjenesteområdene - drift	21 317,7	22 084,3	22 111,7	-72,1	22 039,7
Netto driftsresultat	715,2	266,2	293,7	-14,1	279,6
Sum driftsinntekter	-29 101,8	-29 413,2	-29 418,0	52,3	-29 365,7
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-2,5 %	-0,9 %	-1,0 %	-	-1,0 %

Beløp i mill. kr

	Regnskap i fjor	Vedtatt budsjett	Just. bud.	Forslag til budsjettjustering	Nytt budsjett
Avsetninger til bundne driftsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsetninger til disposisjonsfond	281,0	760,8	760,8	0,0	760,8
Bruk av bundne driftsfond	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av disposisjonsfond	-1 361,4	-1 113,9	-1 113,9	15,2	-1 098,7
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring til investering	345,1	100,1	100,1	0,0	100,1
Netto avsetninger - sentrale poster	-735,3	-253,0	-253,0	15,2	-237,7
Avsetninger til bundne driftsfond	170,9	8,2	8,2	0,0	8,2
Avsetninger til disposisjonsfond	12,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av bundne driftsfond	-126,2	-27,4	-54,5	-1,1	-55,7
Bruk av disposisjonsfond	-79,3	-8,1	-8,5	0,0	-8,5
Overføring til investering	42,0	14,0	14,0	0,0	14,0
Netto avsetninger i tjenesteområdene	20,1	-13,3	-40,7	-1,1	-41,9
Sum netto avsetninger	-715,2	-266,2	-293,7	14,1	-279,6

Totaloversikt drift for tjenesteområde 1-21 (inkl. bruk/avsetning til fond) - fordelt på byrådsavdelinger

Beløp i mill. kr

Avdelinger	Justert årsbudsjett 2025		Just. bud. 2025	Prognose inkl. tiltak	Avvik	Avvik i % av utgift	Forslag til budsjett- justering
	Utgift	Inntekt					
Byrådsleders avdeling	456,5	-78,4	378,1	373,1	4,9	1,1 %	-3,6
Byrådsavdeling for finans	3 594,5	-2 529,7	1 064,8	1 008,2	56,6	1,6 %	-59,2
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	9 201,4	-1 688,2	7 513,2	7 572,5	-59,3	-0,6 %	-5,3
Byrådsavdeling for barnehage og skole	7 986,0	-433,0	7 553,0	7 619,1	-66,1	-0,8 %	21,1
Byrådsavdeling for byutvikling	3 415,5	-2 671,5	744,0	743,7	0,2	0,0 %	-2,0
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	5 196,0	-577,9	4 618,2	4 644,7	-26,6	-0,5 %	1,1
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 357,8	-216,1	1 141,7	1 145,8	-4,1	-0,3 %	1,3
Bystyrets organer	134,7	-2,9	131,8	132,6	-0,8	-0,6 %	0,0
Fellesposter - bykassen	-774,5	-299,4	-1 073,9	-1 100,6	26,7	3,4 %	-26,8
Totalsum	30 568,0	-8 497,2	22 070,8	22 139,2	-68,4	-0,2 %	-73,3

Totaloversikt drift for tjenesteområde 1-21 (inkl. bruk/avsetning til fond) - fordelt på tjenesteområde

Beløp i mill. kr

Tjenesteområder	Justert årsbudsjett 2025		Just. bud. 2025	Prognose inkl. tiltak	Avvik	Avvik i % av utgift	Forslag til budsjett- justering
	Utgift	Inntekt					
Barnehage	3 296,7	-180,9	3 115,8	3 142,8	-27,0	-0,8 %	22,0
Skole	5 019,9	-285,0	4 734,9	4 742,7	-7,8	-0,2 %	8,9
Spesialpedagogiske tjenester	428,7	-10,5	418,2	417,3	0,9	0,2 %	6,3
Barnevern	1 095,2	-42,8	1 052,4	1 057,0	-4,6	-0,4 %	-5,9
Tjenester til eldre	5 537,7	-1 095,1	4 442,6	4 430,6	12,0	0,2 %	-81,3
Tjenester til funksjonshemmede	289,3	-43,5	245,7	245,7	0,0	0,0 %	15,6
Tjenester til utviklingshemmede	2 683,1	-648,0	2 035,1	2 084,4	-49,3	-1,8 %	1,4
Psykisk helse	1 087,1	-234,4	852,7	880,7	-28,0	-2,6 %	7,9
Tjenester til rusavhengige og bostedsløse	559,1	-58,0	501,1	499,4	1,7	0,3 %	-6,2
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	1 231,5	-84,3	1 147,1	1 138,4	8,8	0,7 %	-4,8
Introduksjons- og tolketjenester	487,4	-59,3	428,0	427,0	1,0	0,2 %	-1,1
Forebyggende helsearbeid	383,2	-37,2	345,9	355,3	-9,3	-2,4 %	3,0
Behandling og rehabilitering	1 023,4	-186,7	836,7	847,1	-10,4	-1,0 %	-7,2
Overføringer til trossamfunn	205,0	-2,8	202,2	202,2	0,0	0,0 %	-1,3
Brannvesen	454,4	-179,7	274,7	273,1	1,6	0,4 %	-3,0
Samferdsel	423,1	-343,9	79,2	78,8	0,4	0,1 %	-1,4
Boligtiltak	997,0	-796,4	200,7	181,0	19,7	2,0 %	-31,1

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjenesteområder	Justert årsbudsjett 2025		Just. bud. 2025	Prognose inkl. tiltak	Avvik	Avvik i % av utgift	Forslag til budsjett- justering
	Utgift	Inntekt					
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	150,7	-53,9	96,8	96,8	0,0	0,0 %	-0,2
Private planer og byggesak	303,9	-275,9	28,0	28,2	-0,2	-0,1 %	0,4
Naturforvaltning og parkdrift	212,8	-21,3	191,5	191,5	0,0	0,0 %	0,1
Klima og miljø	43,1	-4,1	38,9	38,9	0,0	0,0 %	1,0
Læringer	98,6	-32,2	66,4	65,4	1,0	1,0 %	-0,8
Arbeidsmarkedstiltak	36,8	-6,4	30,4	29,9	0,5	1,3 %	-0,1
Kultur	752,4	-121,2	631,2	634,3	-3,2	-0,4 %	-2,1
Idrett	516,2	-86,6	429,6	421,2	8,4	1,6 %	-7,3
Næring	92,9	-131,8	-38,9	-37,0	-1,9	-2,1 %	-0,3
Bystyrets organer og administrasjon	135,9	-2,9	133,0	133,8	-0,8	-0,6 %	-1,2
Administrasjon og fellesfunksjoner	1 558,0	-303,5	1 254,5	1 256,1	-1,6	-0,1 %	-0,9
Beredskap og sivilforsvar	44,4	-8,6	35,8	37,1	-1,3	-2,9 %	2,7
Vann og avløp	1 425,7	-1 425,6	0,1	0,1	0,0	0,0 %	0,0
Renovasjon	398,0	-389,7	8,3	8,3	0,0	0,0 %	0,0
Interne tjenester / fordelte kostnader	150,7	-154,9	-4,1	7,1	-11,2	-7,4 %	10,8
Pensjon og fellesposter	-553,9	-1 189,9	-1 743,8	-1 776,2	32,4	5,8 %	2,7
Sentrale inntekter og finansposter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
TJENESTE MANGLER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Sum tjenesteområder	30 568,0	-8 497,2	22 070,8	22 139,2	-68,4	-0,2 %	-73,3

Status drift for kommunen (1A)

Beløp i mill. kr

	Regnskap 2024	Vedtatt budsjett 2025	Just. bud. 2025	Forslag til budsjettjustering
Rammetilskudd	-7 793,1	-8 204,1	-8 204,1	-24,0
Innteks- og formuesskatt	-11 769,5	-12 966,0	-12 966,0	68,0
Eiendomsskatt	-1 140,8	-1 140,9	-1 140,9	0,0
Andre generelle driftsinntekter	-804,4	-820,7	-820,7	20,4
Sum generelle driftsinntekter	-21 507,7	-23 131,7	-23 131,7	64,4
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	21 317,7	22 084,3	22 111,7	-72,1
Avskrivninger	1 253,1	1 191,5	1 191,5	13,3
Sum netto driftsutgifter	22 570,8	23 275,8	23 303,2	-58,7
Brutto driftsresultat	1 063,0	144,1	171,5	5,7
Renteinntekter	-676,3	-532,0	-532,0	-37,0
Utbytter	-506,6	-421,0	-421,0	-6,5
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,3	0,0	0,0	0,0
Renteutgifter	1 187,7	1 296,2	1 296,2	35,6
Avdrag på lån	900,0	970,5	970,5	1,4
Netto finansutgifter	905,2	1 313,6	1 313,6	-6,5
Motpost avskrivninger	-1 253,1	-1 191,5	-1 191,5	-13,3

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

	Regnskap 2024	Vedtatt budsjett 2025	Just. bud. 2025	Forslag til budsjettjustering
Netto driftsresultat	715,2	266,2	293,7	-14,1
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	387,1	114,1	114,1	0,0
Avsetninger til bundne driftsfond	170,9	8,2	8,2	0,0
Bruk av bundne driftsfond	-126,2	-27,4	-54,5	-1,1
Avsetninger til disposisjonsfond	293,8	760,8	760,8	0,0
Bruk av disposisjonsfond	-1 440,8	-1 122,0	-1 122,4	15,2
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-715,2	-266,2	-293,7	14,1
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0,0	0,0	0,0	0,0

Totaloversikt investeringer (2A)

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	3 972,0	3 554,2	3 975,0	-3,0
Tilskudd til andres investeringer	92,7	92,7	92,7	0,0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	82,0	82,0	82,0	0,0
Utlån av egne midler	-1,4	0,1	39,3	-40,6
Avdrag på lån	5,0	5,0	5,0	0,0
Sum investeringsutgifter	4 150,4	3 734,0	4 194,1	-43,7
Kompensasjon for merverdiavgift	-454,4	-428,9	-448,8	-5,6
Tilskudd fra andre	-223,9	-187,5	-238,9	15,0
Salg av varige driftsmidler	-110,0	-110,0	-110,0	0,0
Salg av finansielle anleggsmidler	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdeling fra selskaper	0,0	0,0	0,0	0,0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1,1	-1,1	-1,1	0,0
Bruk av lån	-3 256,9	-2 918,0	-3 232,6	-24,3
Sum investeringsinntekter	-4 046,3	-3 645,5	-4 031,4	-14,9
Videreutlån	950,0	950,0	950,0	0,0
Bruk av lån til videreutlån	-952,9	-952,9	-952,9	0,0
Avdrag på lån til videreutlån	481,1	481,1	481,1	0,0
Mottatte avdrag på videreutlån	-478,2	-478,2	-478,2	0,0
Netto utgifter videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring fra drift	-114,1	-114,1	-116,5	2,3
Bruk av bundne investeringsfond	-20,4	-4,8	-37,5	17,2
Avsetning til bundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruk av ubundet investeringsfond	-82,0	-82,0	-121,1	39,1
Avsetning til ubundet investeringsfond	112,4	112,4	112,4	0,0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0,0	0,0	0,0	0,0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

	Just. bud. 2025	Vedtatt Årsprognose budsjett 2025	Avvik i kr	
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-104,1	-88,6	-162,7	58,6
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringer per tjenesteområde (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer					
Barnehage	122,2	108,4	140,5	-18,3	18,3
Skole	437,5	452,5	484,6	-47,0	47,0
Tjenester til eldre	311,0	297,9	354,8	-43,8	43,8
Tjenester til funksjonshemmede	2,6	2,8	3,3	-0,7	0,7
Tjenester til utviklingshemmede	289,3	267,0	226,6	62,7	-62,7
Psykisk helse	25,9	2,1	-0,8	26,7	-26,7
Sosialhjelp og andre sosiale tjenester	12,0	12,6	1,5	10,5	-10,5
Introduksjons- og tolketjenester	8,4	8,5	8,4	0,0	0,0
Forebyggende helsearbeid	-0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0
Behandling og rehabilitering	5,6	0,0	5,7	0,0	0,0
Brannvesen	67,1	74,9	56,5	10,6	-10,6
Samferdsel	562,0	459,1	533,4	28,6	-28,6
Boligtiltak	185,3	138,2	398,7	-213,4	213,4
Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,1
Private planer og byggesak	1,4	0,0	0,0	1,4	-1,4
Naturforvaltning og parkdrift	154,6	143,6	114,7	39,9	-39,9
Klima og miljø	22,8	15,0	29,0	-6,2	6,2
Kultur	355,4	289,6	415,5	-60,1	60,1
Idrett	174,4	147,5	184,8	-10,4	10,4
Næring	98,1	62,6	74,8	23,3	-23,3
Administrasjon og fellesfunksjoner	251,0	211,1	250,6	0,3	-0,3
Beredskap og sivilforsvar	4,7	4,6	4,7	0,0	0,0
Renovasjon	8,9	16,3	24,7	-15,7	15,7
Pensjon og fellesposter	4,3	4,3	1,1	3,3	-3,3
Sentrale inntekter og finansposter	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Sum Ikke-avgiftsfinansierte investeringer	3 104,6	2 718,8	3 312,8	-208,3	208,3
Avgiftsfinansierte investeringer					
Brannvesen	2,3	2,3	0,0	2,3	-2,3
Private planer og byggesak	0,9	0,0	0,0	0,9	-0,9
Vann og avløp	832,9	785,5	582,9	250,0	-250,0
Renovasjon	30,8	47,2	78,8	-48,0	48,0
Sum Avgiftsfinansierte investeringer	866,9	834,9	661,8	205,2	-205,2
Øvrige					
Næring	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0
Sum Øvrige	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0
Investeringer i varige driftsmidler	3 972,0	3 554,2	3 975,1	-3,1	3,1

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Overføringer til trossamfunn	92,7	92,7	92,7	0,0	0,0
Tilskudd til andres investeringer	92,7	92,7	92,7	0,0	0,0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Næring	4,0	4,0	4,0	0,0	0,0
Pensjon og fellesposter	78,0	78,0	78,0	0,0	0,0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	82,0	82,0	82,0	0,0	0,0

4. Utlån av egne midler

Beløp i mill. kr

	Just. bud. 2025	Vedtatt budsjett 2025	Årsprognose	Avvik i kr	Bud.endr.
Renovasjon	-1,5	0,0	39,1	-40,6	40,6
Sentrale inntekter og finansposter	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Utlån av egne midler	-1,4	0,1	39,3	-40,6	40,6
Sum del 1-4	4 145,4	3 729,0	4 189,1	-43,8	43,8

Kommunens tjenesteområder

01A-Barnehage

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter alle kommunale og private barnehager i Bergen kommune. Barnehagesektoren reguleres av Lov om barnehager (barnehageloven) med forskrifter. Bergen kommune er barnehagemyndighet for de private og kommunale barnehagene i kommunen og eier av de kommunale barnehagene. Eierforholdet ivaretas av Etat for barnehage, og er adskilt fra barnehagemyndigheten, som er organisert i en egen seksjon på nivå 1 i byrådsavdelingen.

Bergen kommune har som barnehageeier ansvar for drift, resultat og oppfølging av de 92 kommunale barnehagene, og skal sikre at de utfører tjenesten i tråd med lover og regler som gjelder for kommunal barnehagedrift. Kommunen som barnehagemyndighet skal gi veiledning og føre tilsyn med at alle barnehagene, både i privat og kommunal sektor drives i samsvar med gjeldende regelverk. Tjenesteområdet inneholder tilskudd til drift av alle kommunale og private barnehager i Bergen kommune.

Utvikling og utfordringer

Viktige begivenheter

I januar 2025 ble det tildelt fem millioner kroner til Bergen kommunes nærværprosjekt for de kommunale barnehagene. Det er i perioden januar til april fastsatt mandat og tiltak knyttet til denne satsingen, og rekruttert medarbeidere til prosjektet.

Kvalitetsutvikling i barnehager

Ny kvalitetsutviklingsplan «Sammen for kvalitet – lek og medvirkning»

Etat for barnehage har utarbeidet en strategi for første fase av iverksetting av ny kvalitetsutviklingsplan. I perioden januar til april 2025 er det gjennomført Kick-off, stytermøte, ledersamlinger og Sammen for kvalitet (SFK)-samlinger rettet mot ny plan. Det er også opprettet dialog med UH (universitet og høyskole) sektoren for å se på mulighet for samarbeid om kompetansetilbud og faglige ressurser med utgangspunkt i ny kvalitetsutviklingsplan.

Et trygt og godt barnehagemiljø

Systematisk arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø

SFK-samlinger for barnehagelærere og ledere, samt ledersamlinger, har satt søkelys på bergensbarnehagens visjon og verdier. I disse samlingene har det også blitt presentert ulike metoder som kan brukes internt i barnehagene for å styrke arbeidet med et trygt og godt barnehagemiljø.

Tre kommunale barnehager deltar inneværende barnehageår i «Læringsmiljøprosjektet» i regi av Utdanningsdirektoratet.

Barnehager godkjent etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger

Per april 2025 er 89 av 92 kommunale barnehager godkjente etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, det vil si 96,7 prosent. Liakroken og Melkeplassen barnehage ventes godkjent i 2025 etter at rehabilitering er gjennomført. For Gyldenpris barnehage ligger godkjenning frem i tid, da det er behov for større tiltak som må ivaretas ved rehabilitering.

Kompetanseutvikling

Systematisk kompetanseheving

Etat for barnehage gjennomfører opplæring i [ICDP](#) til ansatte i kommunale barnehager med mål om at det skal være minimum to ICDP-veiledere per barnehage. Det er gjennomført fem samlinger i perioden januar til april 2025. 23 ansatte startet ICDP-opplæring i januar 2025. Ansatte som deltar, representerer 10 barnehager.

Rekruttering

Det er en økende mangel på barnehagelærere, og flere barnehager har utfordringer med å rekruttere kvalifiserte barnehagelærere. Det er tre kommunale barnehager og seks private barnehager som i perioden har fått innvilget midlertidig dispensasjon fra lovkrav om pedagogisk bemanning.

Etat for barnehage har godkjent 27 søknader om videreutdanning for barnehagelærere og åtte til styrerskolen, alle med oppstart høst 2025.

Ni ansatte fra kommunale barnehager deltar i Høgskulen på Vestlandet sin arbeidsplassbaserte barnehagelærerutdanning ved Campus Bergen.

Inkluderende barnehetilbud

Styrking av språkutviklingen for minoritetsspråklige barn

I perioden januar til april 2025 er det gjennomført tverrfaglig samarbeid med Etat for spesialpedagogiske tjenester, Introduksjonssenteret (Etat for inkludering) og Senter for migrasjonshelse for å styrke arbeidet med språkutvikling for minoritetsspråklige barn. I tillegg har:

- 24 barnehager (11 kommunale og 13 private) mottatt migrasjonspedagogisk veiledning.
- 27 barnehager (21 kommunale og 6 private) mottatt tospråklig assistent.
- 36 barnehager (20 kommunale og 16 private) mottar tilskudd via støtteordningen «Tilskudd til barnehager med høy andel minoritetsspråklige barn».

Nærvær

Statistikk over sykefravær i de kommunale barnehagene viser et fravær på 15,3 prosent i januar, 16,3 prosent i februar og 14,3 prosent i mars 2025. Samlet sykefravær for første kvartal 2025 er 15,3 prosent. Dette er en liten nedgang sammenlignet med første kvartal i 2024 da sykefraværet var 15,3 prosent.

Etat for barnehage er tildelt innovasjonsmidler fra Statsforvalteren til ferdigstilling av verktøy for forebygging, håndtering og oppfølging av emosjonelle krav, samt til opplæring i og prosesser for å ta i bruk verktøyet.

Tverrfaglig samarbeid

Byrådsavdeling for barnehage og skole deltar i prosjektet «Sammen for de minste» som eies av Byrådsavdeling for barnevern, sosial og mangfold. I prosjektet arbeides det med å utvikle en digital opplæringsmodul for å øke felles kunnskap og samarbeid om barnesyn, barns rettigheter og barns psykiske helse i oppveksttjenestene. Prosjektet ønsker å samle erfaringer om hvordan barns stemmer blir hørt, og hvordan en kan fange barnets stemme i medvirkningsprosessen.

Barnehagemyndighet

Tilsyn

Barnehagemyndigheten har ikke gjennomført tilsyn i kommunale barnehager i perioden januar til april 2025.

Barnehagemyndigheten har i perioden sluttført sine tilsyn fra 2024 med private barnehager på plikten til å sette inn egnede tiltak og plikten til å lage en skriftlig plan etter barnehagelovens § 42 (aktivitetsplikt). To av barnehagene fikk brudd på barnehageloven og pålegg om retting. I perioden ble det også gitt veiledning til én eier i samme delplikter.

I perioden er det også sendt ut en sektorkartlegging til barnehagene, der de ble pålagt å gi opplysninger om antall meldinger styrer har mottatt om mistanke eller kjennskap til at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt i barnehagen, jf. barnehageloven § 42.

Godkjenning av barnehager

I perioden januar til april 2025 er det ikke etablert nye barnehager i Bergen kommune, men det er fattet syv vedtak om godkjenning etter barnehageloven § 14 til eksisterende barnehager etter rehabilitering, ombygging, ny helsevern godkjenning eller flytting av drift til nye lokaler.

Andre tiltak

Forsknings- og utviklingsprosjektet – MoveEarly

MoveEarly er et større forsknings- og utviklingsprosjekt ledet av Høgskulen på Vestlandet. Prosjektet har som mål å utvikle en pedagogisk praksis som sikrer et rikt miljø for bevegelse, lek og utforsking i barnehagen. Prosjektet pågår, og i perioden januar til april 2025 har 30 kommunale og private barnehager deltatt.

Foreldreundersøkelsen 2025

Foreldreundersøkelsen ble gjennomført i januar 2025. 78 prosent av foreldrene i de kommunale barnehagene svarte på undersøkelsen, en økning fra 62,9 prosent i fjor. Barnehageforeldre i Bergen er mest fornøyde med barnets trivsel, utvikling og relasjon til de ansatte. De er minst fornøyde med bemanningstettheten.

Svømmeopplæring

Utdanningsdirektoratet tildeler midler for at kommuner kan tilby svømmeopplæring for 4- og 5- åringer i barnehagene. Målet er å gjøre barna tryggere i vann og gi dem bedre svømmeferdigheter. I perioden januar til april 2025 deltok 568 barn, fordelt på 19 kommunale og 23 private barnehager.

Barnehageopptak

Frist for hovedopptak barnehageåret 2025-2026 gikk ut 1. mars. Til årets hovedopptak var det totalt 2559 søkere. Hovedopptaket pågår og forventes avsluttet innen utgangen av mai 2025.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Barnehage	2 929 847	-157 454	2 772 393	2 816 948	-44 555
To-språklig assistanse	18 115	-11 275	6 840	6 840	0
Førskolelokaler og uteareal	348 706	-12 142	336 563	319 010	17 553
Barnepark	0	0	0	0	0
Sum	3 296 668	-180 871	3 115 796	3 142 798	-27 001

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	20 238	-2 511	17 727	16 723	1 003	5,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	149 232	-12 330	136 902	132 693	4 209	2,8 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	3 127 904	-166 030	2 961 874	2 994 088	-32 214	-1,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-706	0	-706	-706	0	0,0 %
Sum	3 296 668	-180 871	3 115 796	3 142 798	-27 001	-0,8 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et samlet merforbruk på om lag 32,2 mill. kroner på tjenesteområde 01A Barnehage. Tjenesteområdet omfatter sentrale poster barnehage og Etat for barnehage med tilhørende enheter.

De kommunale barnehagene og etat for barnehage forventer et merforbruk på om lag 10,9 millioner kroner. Merforbruket skyldes blant annet fortsatt høyt sykefravær, som ikke kan håndteres uten å hente inn vikarer.

Budsjettert effekt at befolkningsendringer, økonomiske moderasjoner og tilskudd til private barnehager føres sentralt i byrådsavdeling. Fødselstallet økte i 2024, og dette medfører at forventet nedgang i barnehagebarn blir redusert sammenlignet med budsjettert. Faktisk barnetallsnedgang er estimert å redusere budsjettbehovet med om lag 30 millioner kroner. Dette er en reduksjon som er 26,5 millioner lavere enn budsjettert. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til faktisk antall barn i barnehagene til høsten. Beregningen inkluderer helårseffekt av redusert foreldrebetaling fra 2025.

Sammenlignet med budsjetterte utgifter til blant annet økonomiske moderasjoner, forventes det lavere kostnader i 2025 på om lag 17,5 millioner kroner.

Kommunen har fått et vedtak gjort av Statsforvalteren i Vestland, som tilsier at enkelte kostnader som har blitt holdt utenfor beregningen for tilskudd til private barnehager, må inkluderes. Dette medfører en kostnadsvekst på om lag 12,3 millioner kroner i 2025, hvorav om lag halvparten er etterbetaling fra 2024. Varig kostnadsvekst er beregnet til om lag 6 millioner kroner.

Totalt forventes det et merforbruk sentralt i avdelingen på om lag 21,3 millioner kroner. Det foreslås å justere budsjettet i henhold til dette merforbruket.

Til tross for et meldt merforbruk, foreslås det ikke å dekke det resterende inn med en budsjettjustering. Gitt den økonomiske situasjonen til kommunen er god økonomistyring, effektivisering av tjenestene og vurdering av tjenestenivået viktig for byrådet å arbeide videre med. Kommunens barnehager har et stort fokus på å holde kostnadene ved driften nede, og gjør løpende vurderinger og prioriteringer for forsvarlig drift opp mot gjeldende budsjetter. Flere tiltak er allerede iverksatt i barnehagene i et forsøk på å redusere kostnader, og det vil arbeides videre med kostnadsreduserende tiltak. Det forutsettes at fokuset på god økonomistyring fortsetter, og det forventes at dette kan resultere i en bedring sammenlignet med prognosene som foreligger per revidert budsjett.

Bystyret vedtok i HØP 2025-2028 flere endringer og strukturtiltak med hensikt å sikre gode og likeverdige tjenester, samtidig som en mer bærekraftig økonomi oppnås. Det forventes at resultatene av dette arbeidet og god styring vil gi gradvise effekter og gi innsparinger som ikke er budsjettert inneværende år. Byrådet vil arbeide med avvikshåndtering innenfor aktuelle tjenesteområder og vurdere handlingsrommet også på andre områder, med mål om å unngå de prognostiserte avvikene.

Byrådsleders avdeling forventer et mindreforbruk på kr. 1,0 mill. innen tjenesteområde 01A Barnehage. Dette skyldes i hovedsak vakante stillinger blant faste vikarer i Bemanningstjenester under HR Bemanning, som leies ut til barnehagene.

Byrådsavdeling for finans forventer et mindreforbruk på kr 4,4 mill. på tjenesteområde 01A Barnehage. Hovedårsaken til avviket er at energiutgiftene i barnehager forventes å bli kr 4,6 mill. lavere enn budsjettert. Dette skyldes at prisforventningene i strømmarkedet har falt etter at budsjettet ble lagt frem høsten 2024.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		3 115 796	3 065 399	3 045 235	3 039 690
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-4 560	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		5 222	5 584	5 584	5 584
Prisjustering og diverse endringer		662	5 584	5 584	5 584
Økte kostnader til tilskudd til private barnehager etter vedtak fra Statsforvalteren	Tilpasning til aktivitetsnivå	12 300	6 000	6 000	6 000
Justering i tråd med demografisk utvikling	Tilpasning til aktivitetsnivå	26 500	26 500	26 500	26 500
Nedgang i moderasjoner	Tilpasning til aktivitetsnivå	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Nye tiltak og realendringer		21 300	15 000	15 000	15 000
Forslag til ny ramme		3 137 758	3 085 983	3 065 818	3 060 273

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Oppjustering barnehage	17 800	17 800	0 Budsjettøkningen er implementert i tildelingen til de kommunale barnehagene. Blant annet er budsjettavsetningen til vikarbruk i barnehagene økt. Barnehagene har også fått en høyere sats per barn i driftsutgifter til bygg. Dette vil gi flere barnehager budsjettdekning for byggutgiftene. Til tross for økning, er ikke alle barnehager fullbudsjettet gjennom tildeling.
Avvikle Språkstien i Søre Skogvei	-720	-720	0 Språkstien språktiltak ble avviklet fra høsten 2024.
Tilpasning av budsjett for ringevikarer i barnehager - Bemanningstjenester	2 800	2 800	0 Styrking av budsjettet for å dekke lønnsutgifter ved fravær og helligdager for ringevikarer i HR bemanning, som leverer vikarer til barnehagene, er innarbeidet i rammen.
Lavere utbetalinger av moderasjoner og tilskudd barnehager	-13 000	-13 000	0 Grunnet lavere foreldrebetaling og færre barn reduseres moderasjonsutbetalingene.
Sum	6 880	6 880	0

Tilpasning til
aktivitetsnivå

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Transport ved oppgradering av barnehager	760	760	0	Øte transportkostnader for kommunale barnehager i 2023 i midlertidige bygg er med i tilskuddssatsen til private barnehager for 2025.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-63	-63	0	Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
Barnehagetilbud til bosatte flyktninger	-4 205	-4 205	0	Det har vært nedgang i antall flyktninger dermed reduseres antallet.
Virksomhetsoverdragelse Senterhagen barnehage	1 200	1 200	0	Barnehagen ble overtatt av Bergen kommune i 2023. Det medførte en del økte kostnader, blant annet engangskostnader ved overtagelse. Økte kostnader i kommunale barnehager gir økt tilskudd til private barnehager 2 år etter. Disse kostnadene er innarbeidet i tildeling til de private barnehagene.
Nedtrekk i tråd med demografisk utvikling	-52 000	-35 500	-16 500	Barnetallsnedgangen har vært mindre enn forventet. I 2024 var det økt antall nullåringer, sammenlignet med forutsetninger gjort når budsjetteffekten ble beregnet. Sammen med endring i foreldrebetaling og tilpasning av barnehagetilbud for bosatte, forventes det totalt et merforbruk mot budsjettet på 26,5 millioner kroner.
Tilpasning av antall introduksjonsplasser	-5 000	-5 000	0	Antall garanti plasser til nyankomne flyktninger er redusert en del og vil bli redusert ytterligere fremover, i tråd med budsjettvedtaket.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	1 200	1 200	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-58 108	-41 608	-16 500	

Nye tiltak

Endret makspris barnehager	76 950	86 950	-10 000	Endringen i makspris er tatt med i tildelingen til kommunale og private barnehager. Barnetallsnedgangen har ikke vært like stor for forventet, og dette medfører at forventet konsekvens av redusert foreldrebetaling blir større enn estimert til budsjettarbeidet. Endringen i foreldrebetaling påvirker total effekt for nedgang i tråd med demografiske endringer. Det foreslås en budsjettjustering i revidert budsjett, for å korrigere budsjettet i tråd med oppdaterte forventninger.
Sum	76 950	86 950	-10 000	

Kutt

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Avvikle bemanningstilskudd åpne barnehager	-1 000	-1 000	0	Endringen er tatt hensyn til i forbindelse med tildelingen for 2025.
Avvikle avtale med Vil Vite for barnehagene	-615	-615	0	Det er ikke inngått ny avtale med Vilvite.
Tilpasning av kommunal innsats migrasjonspedagogikk	-5 680	-5 680	0	Tilbudet om tospråklige assistenter legges ned fra august. Arbeidet er i prosess, men det kan bli kostnader i forbindelse med omstillingen dersom ikke alle ansatte har fått nye jobber.
Avvikle Trengereid barnehage	-100	-100	0	Barnehagen legges ned i løpet av sommeren 2025
Kurs, seminar og reiser	-112	-112	0	Kuttet er hensyntatt i budsjett-tildelingen for 2025.
Avvikle avtale med Barnas kulturhus	-160	-160	0	Avtalen avsluttes sommeren 2025.
Sum	-7 667	-7 667	0	
Nye engangstiltak				
Nærværprosjekt i barnehage	5 000	5 000	0	Nærværprosjektet er en viktig satsing for byrådet, der hovedmålet er å legge til rette for varig økt nærvær i kommunen. I 2025 er det etablert et eget nærværprosjekt for barnehagene. Prosjektet ble besluttet organisert under det pågående Nærværprosjektet i Byrådsleders avdeling. Nærværprosjektet for barnehagene skal bidra til at Etat for barnehage kan redusere sykefravær i sin etat. Redusert fravær vil gi barna et bedre barnehagetilbud, ansatte en bedre arbeidshverdag, gjøre det lettere for ledere å følge opp sine ansatte og redusere utgiftene til innleie av vikarer. Det er utarbeidet en prosjektplan i tett samarbeid med Byrådsavdeling for barnehage og skole og Etat for barnehage. I dette prosjektet er det ansatt to prosjektmedarbeidere som skal særlig bidra til å støtte styrerne i barnehagene med det systematiske nærværarbeidet.
Sum	5 000	5 000	0	
Effektivisering				
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-119	-119	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-119	-119	0	
Sum tiltak	22 936	49 436	-26 500	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Barnehagebarn er aktive og medskapende i lek og læring	Foreldreundersøkelsen: "Jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med på å påvirke innholdet i barnehagedagen"	4,4	4,1	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent, og resultat ligger noe under målet. Dette er et spørsmål som har høy andel "vet ikke" svar. På landsbasis er resultatet 4,1.
	Barnehagebarn utvikler sin språklige kompetanse	Foreldreundersøkelsen: "Jeg har inntrykk av at barnehagen tilrettelegger for mitt barns språkutvikling"	4,6	4,6	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent. Resultatet er i tråd med målet. På landsbasis er resultatet 4,6.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Høy kompetanse som sikrer kvalitet	Andel barnehagelærere	50,0 %	46,5 %	Tall hentet fra Utdanningsdirektoratet viser at Bergen kommune har en andel på 46,5 prosent barnehagelærere i grunnbemanning i kommunale barnehager pr. 15.12 2024.
		Andel fagarbeidere	36,0 %	31,7 %	Tall hentet fra Utdanningsdirektoratet viser at Bergen kommune har en andel på 31,7 prosent fagarbeidere i grunnbemanning i kommunale barnehager per januar 2025.
	Høy kompetanse som sikrer kvalitet og medvirkning	Foreldreundersøkelsen: "Jeg har inntrykk av at barnehagen legger til rette for allsidig lek og aktiviteter"	4,7	4,6	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent, og resultat ligger litt under målet. På landsbasis er resultatet 4,7.
	Høyt nærvær	Sykefravær	13,0 %	15,2 %	Sykefraværstall for kommunale barnehager første kvartal 2025.
	Sikre barnehageplass til alle barn i Bergen kommune	Andel barn i barnehage	97,0 %	96,6 %	Andel barn i barnehage per april 2025.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Trygg by i alle livsfaser	Sikre helsevern godkjente barnehager	Andel helsevern godkjente kommunale barnehager	97,8 %	96,7 %	Per april 2025 er 89 av 92 kommunale barnehager helsevern godkjente, det vil si 96,7 prosent.
	Trygt og inkluderende barnehagemiljø	Foreldreundersøkelsen, barnets trivsel: "Jeg har inntrykk av at barnet mitt trives i barnehagen, at mitt barn har venner"	4,8	4,8	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført januar 2025. Total svarprosent var 78 prosent, og resultat er i tråd med målet på første påstand "Jeg har inntrykk av at mitt barn trives i barnehagen" og noe under på andre påstand "Jeg har inntrykk at mitt barn har venner". På landsbasis er resultatet 4,8/4,7.
		Foreldreundersøkelsen: "Jeg opplever at barnehagen har nulltoleranse for utestenging, vold, diskriminering og trakassering"	4,9	4,7	Foreldreundersøkelsen ble gjennomført januar 2025. Resultatet ligger litt under målet. Dette spørsmålet er lagt til lokalt for foreldreundersøkelsen i Bergen kommune.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse status
Verbalvedtak 10 m. Bystyret ber byrådet vurdere nedleggelse, sammenslåing eller relokalisering av små barnehager, og barnehager i lite hensiktsmessige bygg og usikker driftsøkonomi, og komme tilbake med en sak til bystyret.	Arbeidet med å tilpasse barnehagestrukturen startet opp i siste del av 2024. En arbeidsgruppe i Byrådsavdeling for barnehage og skole har arbeidet med saken. Det planlegges for behandling i Bystyret ved slutten av 2025, slik at eventuelle endringer i barnehagestrukturen kan tre i kraft fra barnehageåret 2026/2027.
Verbalvedtak 12 Det vises til byrådets Tilleggsinnstilling hvor det foreslås å endre de lokale retningslinjene for tildeling av tilskudd til åpne barnehager knyttet til besøkstall. Bystyret ber byrådet om å komme tilbake med en vurdering av en eventuell endring i tilskuddsmodellen, og bystyret forutsetter at det skjer etter en involvering av byens åpne barnehager.	Byrådsavdeling for barnehage og skole jobber med en politisk sak om endring av retningslinjene for tilskudd til åpne barnehager. Utkastet forventes lagt frem for politisk behandling før sommeren 2025. Forslag til ny tildelingsmodell tar sikte på at tilskuddet skal bli riktig fordelt, og at barnehagene i større grad skal få tilskudd etter reelt antall barn som benytter tilbudet. For å sikre involvering av åpne barnehager er det planlagt et møte med NÅBO (Nettverk for Åpne Barnehager i Bergen og Omegn) i løpet av mai 2025. NÅBO vil på dette møtet kunne komme med innspill til ny tildelingsmodell.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Bergen kommunes barnehageselskap AS - avviklingsoppgjør ENØK-prosjekter	BY 270/24	IA	0	21 620	-21 620	1.kv. 2025	-21 620	0	21 620
Flaktveit barnehage - rehabilitering		-	-	-	-	Løpende	5 817	5 356	-462
Gullstølbotn barnehage - prosjektutvikling		59 400	59 400	59 400	0	2.kv. 2026	31 397	35 000	3 603
Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling		IA	7 000	7 000	0	4.kv. 2027	1 500	1 500	0
Handlingsplan 1-2 - barnehage		IA	11 085	11 085	0	1.kv. 2027	2 716	1 000	-1 716
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling		-	-	-	-	Løpende	11 395	11 522	127
Innvendig oppgraderinger - Barnehage		IA	12 532	12 532	0	2.kv. 2029	554	427	-126
Inventar byggeprosjekter - barnehage		-	-	-	-	Løpende	6 735	5 205	-1 530
Iristunet barnehage - oppgradering		-	-	-	-	Løpende	2 694	2 690	-4
Led-belysning kommunale bygg		IA	10 000	11 000	-1 000	2.kv. 2025	6 219	7 219	1 000
Melkeplassen barnehage		IA	24 000	24 000	0	4.kv. 2039	2 250	2 250	0
Midler til oppkjøp av barnehager/ strategisk oppkjøp		70 400	80 300	89 000	-8 700	1.kv. 2025	7 608	16 308	8 700
tomter til offentlige barnehager		-	-	-	-	Løpende	26 366	26 366	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	57 660	56 745	-915
Olsvik barnehage		IA	180 000	180 000	0	4.kv. 2028	20 760	3 000	-17 760
Seljedalen Barnehage - Prosjektutvikling	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2029	3 000	3 000	0
Sentral korreksjon Slettebakken barnehage - prosjektutvikling		-	-	-	-	Løpende	-55 796	-40 796	15 000
Smart oppvekst		IA	10 351	10 351	0	4.kv. 2027	8 799	200	-8 599
Tiltak for personer med funksjonsnedsettel ser		-	-	-	-	Løpende	728	0	-728
		-	-	-	-	Løpende	1 898	1 900	2

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogno se	Avvik	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Sum øvrige prosjekter							1 518	1 589	72
Sum							122 197	140 481	18 284

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Det foreslås ingen endringer.

Bergen kommunes barnehageselskap AS - avviklingsoppgjør

Dette er en oppbudsjettering som følge av at bokført beløp fra 2024 manglet budsjett i investeringsregnskapet. Både inntekter og utgifter knyttet til avvikling av selskapet ble håndtert i regnskapet i fjor. Saken anses som avsluttet og det vil ikke komme ytterligere føringer.

Her er tekst fra Årsmeldingen knyttet til denne saken:

Bergen kommunes barnehageselskap AS er det tidligere Akasia barnehage AS, som Bergen kommune kjøpte etter vedtak i bystyret i juni 2021. Etter at det ble gjennomført en virksomhetsoverdragelse av selskapets 18 barnehager til Bergen kommune ved årsskiftet 2021, startet en prosess med å avvikle selskapet som ifb. med virksomhetsoverdragelsen skiftet navn til Bergen kommunes barnehageselskap AS. Dette innebar blant annet ferdigstilling av et påbegynt byggeprosjekt i Paradis barnehage.

I generalforsamling i selskapet 20. desember 2024 ble det besluttet å endelig oppløse selskapet og å utbetale et likvidasjonsutbytte på om lag 50 mill. kroner. Av det samlede beløpet utgjorde omlag 29 mill. kroner kontanter, mens de resterende 21 mill. kronene kom i form av varige driftsmidler. Sistnevnte fremkommer derfor som kjøp av anleggsmidler i investeringsregnskapet for 2024.

Ved en feiltagelse ble likvidasjonsutbyttet fra selskapet budsjettert i driftsregnskapet. Avvikling av aksjeselskap innebærer imidlertid realisasjon av aksjer, og mottatt avviklingsoppgjør regnskapsføres derfor i investeringsregnskapet på samme måte som salg av aksjer.

Bjørge, utleieboliger

På Bjørge bygges det fem småhus uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Prosjektet fikk rammetillatelse i 2024, og arbeid med rekkefølgekrav er gjennomført. Nå pågår grunnarbeider.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg

- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Flaktveit barnehage - rehabilitering

Barnehagen har stort behov for rehabilitering og oppgradering for å oppfylle myndighetskrav. Det skal blant annet oppføres et mindre tilbygg, etableres et bedre skille mellom ren og skitten sone samt at stellerom og toaletter skal oppgraderes. Gjennomføringsvedtak ble fattet i september 2024. Kontrakt med entreprenør er signert, og byggearbeid er i gang. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er under rehabilitering parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Ventilasjonsanlegget i gymsalen blir oppgradert og hele hallen vil være stengt i byggeperioden. Forventet ferdigstillelse er i slutten av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med årsprognose. Behovet for flytting av midler er i hovedsak utløst av fjorårets merforbruk. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Gullstølbotn barnehage - prosjektutvikling

Gullstølbotn barnehagen har pågående tilsynssak fra 2019, hvor det er ble avdekket avvik på helsevernforskriften. Barnehagen har også utfordringer med å tilfredsstille arbeidsplassforskriften og krav til universell utforming. For å løse avvik, er det behov for en full innvendig rehabilitering, sammenslåing av arealer og utbedring av romløsning. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre.

Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling

Det er behov for en ombygging av Gyldenpris barnehage for å tilfredsstille myndighetskrav og opprettholde nåværende antall plasser. Området har store utfordringer knyttet til støy. For tiden gjennomføres det utredninger for å kartlegge hvilke føringer dette gir for prosjektet, dette vil påvirke fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose.

Handlingsplan 1-2 - barnehage

Med bakgrunn i byrådssak 20/19 Prinsipper og tiltak for å realisere full bydelsvis barnehagedekning fra 2019 ble det startet en større kartlegging av utvalgte eksisterende kommunale barnehagers behov. En

del av barnehagene hadde avvik etter tilsyn som måtte utbedres. Budsjettposten omfattet i utgangspunktet 24 barnehager.

Prosjektet har i etterkant fått justert innhold ved at antallet barnehager er redusert, samtidig som prosjektomfanget i de barnehagene som utbedres er blitt større. Det er i 2025 fattet gjennomføringvedtak knyttet til Fløyfjellet Naturbarnehage avd. Granebo; Oppgradering og ombygging. Kostnadsrammen er på kr 6,6 mill. Videre planlegges det å gjennomføre en oppgradering av uteområde ved Bønes barnehage. Her er ikke endelig kostnadsanslag klart, men basert på kalkyler som foreligger anbefaler byrådet at budsjettposten styrkes med kr 2 mill. for å sikre at prosjektet blir fullfinansiert.

Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling

Det jobbes med å utvikle skisseprosjekt for et flerbruksbygg på Haugatun. Prosjektet inkluderte opprinnelig kun barnehage, men ble utvidet til et flerbrukshus for barnehage og sykehjem. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Innvendig oppgraderinger - Barnehage

Budsjettposten benyttes til å kunne utføre mindre tilpasninger av barnehagelokalene, som f.eks. støyisolering, tilrettelegging for flere garderober, endringer i romprogram eller lignende. I 2025 planlegges det blant annet å utvide garderoben ved Blokkhaugen barnehage. Det trekkes inn totalt 1,5 millioner kroner, som var ubenyttet i 2024.

Inventar byggeprosjekter - barnehage

Midlene kan benyttes til nødvendig utskifting av inventar etter søknad fra barnehagene. Det prioriteres tiltak som gjelder oppgradering av leke og læringsmiljøet, garderobe og til utstyr som gir bedre personalfasiliteter. I 2025 planlegges det innkjøp blant annet i Ulsmåg barnehage, Mannsverk barnehage og Hop Oppvekststun barnehage

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettert som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort. I 2025 er det planlagt innkjøp av inventar ved blant annet Li skole og Aurdalslia skole. Det trekkes inn om lag kr. 270.000, som var ubenyttede midler på sekkeposten i 2024.

Iristunet barnehage - oppgradering

Iristunet barnehage skal benyttes som erstatningsbarnehage for flere barnehager. Det er i den forbindelse behov for oppgradering av tekniske anlegg og overflater i bygget. Prosjektet startet opp i 2023 og var opprinnelig planlagt sluttført i 2024. Prosjektet pågår, men har senere fremdrift enn tidligere lagt til grunn. Forsinkelsen skyldes at det har tatt tid å få på plass nødvendig godkjenning fra Plan- og bygningsetaten. Videre har omfanget og kostnaden knyttet til utbedring av taket økt. Prosjektet forventes nå fullført første halvår 2025, og byrådet anbefaler at budsjetttrammen økes med kr 1 mill. for å sikre at prosjektet er fullfinansiert.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å

fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Tiltakene er i en oppstartsfase.

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har hatt et stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring i forhold til opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Problemstillingene prosjektet har støtt på har medført en forsinkelse av prosjektet. Økning i totalprognose skyldes justering etter økning i prosjektomfang, det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

Midler til oppkjøp av barnehager/ strategisk oppkjøp tomter til offentlige barnehager

Kommunen er i en pågående dialog om kjøp av tomter til barnehage på Mindemyren. Eventuelle avtaler som måtte komme i stand i 2025 vil bli fremmet for politisk behandling i tråd med økonomifullmaktene.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. De 32 Omsorg+- boligene og dagaktivitetssenteret foreslås derfor ikke realisert i første omgang. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Det pågår nå en optimaliseringsfase. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert fremdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose.

Seljedalen Barnehage - Prosjektutvikling

Det er et betydelig etterslep på barnehagen, og det anbefales derfor å legge nytt tak, skifte kledning med etterisolering, samt nye vinduer. Det anbefales også nytt ventilasjonsanlegg og oppgradering av stellerom. Prosjektet har planlagt oppstart høsten 2025.

Sentral korreksjon

Se eget avsnitt i kapittelet om investeringer for nærmere omtale av sentral korreksjon. I Revidert budsjett ble den sentrale korreksjonen redusert fra 735 mill. til 535 mill. Reduksjonen er fordelt ut på de seks største tjenesteområdene slik at korrigeringen ligger der det er størst forventning og sannsynlighet for at man vil havne noe under den totale rammen som er avsatt til investeringer.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er justert tilsvarende.

Smart oppvekst

Budsjettposten har vært benyttet til å gjennomføre ulike tiltak fra plan for Smart oppvekst. Blant annet har den digitale infrastrukturen ved kommunens skoler og barnehager blitt oppgradert. Det arbeides for tiden med sluttmelding for prosjektet, og inneværende års budsjetter trekkes derfor inn.

Sælen oppvekststun – oppgradering uteområde

Sælen oppvekststun mangler helsevern godkjenning og har behov for støyskjerming av både skole og barnehagedelen. Videre har uteområdet, primært utearealet til barnehagen, overvannsproblemer og store terrengforskjeller. Her er det behov for oppgradering og utskifting av lekeapparater. Byrådet anbefaler at det settes av totalt 19 mill. kr. til prosjektet, hvorav kr. 5 mill. bevilges i 2025.

Budsjettmessig er prosjektet fordelt mellom tjeneste for barnehage og tjeneste for skole.

Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling

En mulighetsstudie viser at det lar seg gjøre å bygge en ungdomsskole med plass til 400 elever på tomten hvor Søreide barneskole var tidligere. Det vil være behov for omregulering, og denne prosessen er igangsatt. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet. Midler til en eventuell gjennomføringsfase må spilles inn ved rullering av handlings- og økonomiplan. Det foreslås en

forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Antatt ferdigdato for reguleringsplan er skjøvet til 2026. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose.

Tiltak for personer med funksjonsnedsettelse

Budsjettposten benyttes for å gjennomføre tiltak for å tilrettelegge skolebygg for elever med funksjonsnedsettelse. Bergen kommune har ifølge opplæringsloven §12-7, en plikt til å tilrettelegge for at alle elever kan gå på sin nærscole. Behovene varierer fra år til år, men har kort gjennomføringsfrist når de først oppstår. Nødvendige tiltak kan være etablering av gruppe-/skjermingsrom, etablering av HCWC og stellerom og lydisolering av ulike rom. Hittil i 2025 er det identifisert behov for tiltak ved 13 skoler. Totalkostnad for tiltakene er per tidspunkt uavklart, men tiltakene utredes løpende. I 2024 ble det bestilt og gjennomført tiltak ved 16 skoler, til en total kostnad på om lag 16 millioner kroner.

Trapp ved Christie Krybbe skoler

Det er planlagt å etablere en trapp ved Christi krybbe skoler. Trappen skal skape sammenheng mellom uteområdene til Krybbesmauet 7 og skolebyggene i Vetrilidsallmenningen 10.

Samtidig med etableringen av trappen planlegges det å gjøre tiltak i hagen til Øvregaten 5 hvor det skal fjernes parkslirekne, slik at dette kan benyttes som oppholdsareal for skolen. I forbindelse med dette arbeidet ble det identifisert forurensede masser. Dette forsinket arbeidet med etablering av trapp og opparbeidelse av uteområde. Det ble tatt nye prøver i hagen høsten 2024 som danner grunnlag for en tiltaksplan for håndtering av massene.

Fysiske tiltak planlegges gjennomført i løpet av 2025.

01B-Skole

Om tjenesteområdet

Opplæringsloven og [Kunnskapsløftet 2020](#) (LK20) gir de nasjonale føringene på tjenesteområdet skole. Organisatorisk omfatter tjenesteområdet alle ordinære kommunale grunnskoler. I Bergen er det også 11 private grunnskoler som er underlagt Utdanningsdirektoratet, og som i tillegg til ovennevnte også reguleres av friskoleloven.

Ny opplæringslov ble vedtatt 5. juni 2023 og trådte i kraft fra 1. august 2024. Etat for skole er ansvarlig for mange av prosessene som er styrt av opplæringsloven, og arbeider med å sikre at nye bestemmelser blir innarbeidet i Etat for skole og i underliggende enheter.

Skolebruksplanen er kommunenes viktigste plandokument for planlegging av utforming av skoler og framtidig skolestruktur, denne er under revidering. Kvalitetsutviklingsplanen er kommunens viktigste plandokumenter for faglig og pedagogisk innhold i skolen.

Tveiterås skole står for hovedandelen av merforbruket. Estimert mindreinntekt på skoleplasser på Nattland skole (hørselsavdeling) utgjør en mindreandel av meldt merforbruk.

Utvikling og utfordringer

Viktige begivenheter

Rehabilitering og nybygg på Haukeland skole er ferdigstilt, og skolen ble gjenåpnet i januar 2025.

Skolenes økonomi er fortsatt presset, og det arbeides godt for å finne gode tiltak for å få ned merforbruket. Etat for skole ser resultater av tiltak på enkeltskoler, men det er skoler som i perioden har forverret resultatene. Mange skoler har tatt i bruk tiltak som nærværprosjektet har foreslått, med mål om økt nærvær.

Etat for skole er i gang med omstillingsarbeid for å iverksette bystyrets vedtak om å redusere morsmålsundervisningen og flytte deler av innsparingen til forsterket norsk.

Kvalitetsutvikling, skolemiljø og resultater

Grunnskolene i Bergen har i perioden januar til april 2025 gjennomført kvalitetsvurdering av læringsarbeidet, læringsmiljøet og elevresultater. Både elever, ansatte og foresatte har medvirket i prosessen.

Kvalitetsvurderingen er basert på felles kvalitetsstandarder og tegn på god praksis, og på den enkelte skoles mål og ståsted. Analysene fra skolenes kvalitetsvurdering bidrar til prioriteringer og tiltak i arbeidet med kvalitetsutvikling.

Det har i perioden januar til april 2025 vært gjennomført to SFK-LM (Sammen for kvalitet – læring og medvirkning)-samlinger for alle kvalitetsutviklingsgruppene på skolene med "fellesskapende didaktikk" og «fellesskapende læringsledelse» som tema. Den første samlingen var digital. Sentrale områder har vært hvordan skolene kan utvikle et godt og inkluderende skolemiljø, samtidig som elevene utvikler sine grunnleggende ferdigheter og fagkunnskap.

Det har i samme periode vært gjennomført dialogkonferanser for alle avdelingsledere med samme tema, knyttet til mellomlederrollen.

Resultater fra elevundersøkelsen

Resultater fra elevundersøkelsen for skoleåret 2024-25 ble offentliggjort i januar 2025. Resultatene brukes i Etat for skole sitt arbeid med kvalitetsvurdering- og utvikling på skolene.

På 7. trinn i Bergen svarte elevene at 11,2 prosent opplevde å bli mobbet. På 10. trinn svarte 12,6 prosent det samme. Disse tallene viser en svak nedgang fra året før for både 7.- og 10. trinn.

Skoler som er godkjent etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger

Per 31. mars 2025 er 66 av 83 skoler godkjente etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, det vil si 79,5 prosent. Det vises i denne forbindelse til [oversikt over godkjenningsstatus for skoler i Bergen kommune](#).

Oppfølging av vold og trusler blant ansatte

Skolene arbeider kontinuerlig med forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler mot ansatte. Basert på tilbakemeldinger etter tilsyn fra Arbeidstilsynet, er det utviklet maler som skal benyttes av skolene til risikovurdering av det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet. Det er utarbeidet kompetanseplaner for alle ansatte i bergensskolen, som skal sørge for kompetanse om temaet. Skolene har jobbet lokalt med sine utfordringer, med støtte fra Etat for skole og med mulighet for å ta kontakt med Etat for spesialpedagogiske tjenester, v/Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø (BKL), for opplæring og veiledning på området.

Bemanning og kompetanseutvikling

Kompetanse for kvalitet i skolen – videreutdanning for lærere

Kompetanse for kvalitet er en nasjonal satsing for videreutdanning av lærere og skoleledere frem mot 2025. I strategien fra 2015 ble det lagt opp til et tiårsløp frem mot 2025 for å sikre fordypning i fag med nye krav til kompetanse. Prioriteringen av fag har vekslet over tid.

I 2025 er det i den forbindelse opprettet et nytt etterutdanningstilbud rettet mot SFO. Dette er en bachelorgrad som har som mål å realisere den nasjonale rammeplanen for SFO i praksis. Utdanningen vil gi ansatte kunnskap og kompetanse i sitt arbeid med å skape kvalitet i SFO- tilbudet.

Søknadsfrist for etterutdanning for lærere for skoleåret 2025-2026 var 15.april 2025.

Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skole (DeKomp)

Det gjennomføres tiltak for kompetanseheving gjennom den nasjonale kompetansestrategien «Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skole (DeKomp)». Ordningen forvaltes av Statsforvalteren og administreres av Etat for skole i Bergen kommune. For perioden 2023-2025 har 20 av skolene i Bergen utviklet et samarbeid med ulike universiteter og høyskoler. Åtte skoler har et samarbeid med Høgskulen på Vestlandet. Temaene de kan velge er lesing, tilpasset opplæring for elever med stort læringspotensial, flerkulturalitet, fysisk aktiv læring, drama og inkluderende praksis.

Åtte skoler har et samarbeid med FIKS (forskning, innovasjon, kompetanseutvikling i skolen) ved Universitet i Oslo på temaet profesjonelle læringsfellesskap og elevmedvirkning. Fire skoler har samarbeid med Skrivesenteret/NTNU på skriving og kritisk tenkning. Disse temaene samsvarer med innholdet i Bergen kommune sin kvalitetsutviklingsplan.

Nærvær

Statistikk over sykefravær viser et fravær for Etat for skole med underliggende enheter på 11,4 prosent i januar, 11,6 prosent i februar og 11 prosent i mars 2025. Samlet sykefravær for første kvartal 2025 er 11,3 prosent. Dette er en liten nedgang sammenlignet med første kvartal i 2024 da sykefraværet var 11,6 prosent.

Etat for skole jobber systematisk med nærvær. Det er lagt til rette for samarbeid med NAV Arbeidslivssenter og deres program "En bra dag på jobben" for de enhetene som ønsker dette.

Etat for skole driver kontinuerlig, forebyggende arbeid rettet mot arbeidsmiljø. Det blir lagt vekt på sosioemosjonelle ferdigheter, relasjonsarbeid og gode rutiner for oppfølging av ansatte. Flere skoler deltar i pilotprosjekt for Nærværprosjektet i Bergen kommune.

Digitalisering

Utvikling av egen Chatbot bergensskolen

Arbeidet med å utvikle egen Chatbot i bergensskolen er satt på vent av økonomiske årsaker.

Samstyringsstruktur/digitaliseringsstrategi

Byrådsavdeling for barnehage og skole har i perioden januar til april 2025 deltatt i regionale og nasjonale prosesser knyttet til implementering av digitaliseringsstrategi for skolesektoren. Utgangspunkt for arbeidet har vært den kommende nasjonale støttetjeneste for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Vanlig grunnskoleundervisning	3 510 656	-89 329	3 421 327	3 467 702	-46 375
SFO basistilbud	397 871	-109 630	288 240	283 422	4 819
Skolelokaler og uteareal	1 043 646	-79 282	964 363	930 717	33 646
Skoleskyss	67 720	-6 799	60 921	60 819	103
Sum	5 019 893	-285 040	4 734 852	4 742 660	-7 808

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	696 976	-50 569	646 407	618 907	27 500	3,9 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	4 361 684	-234 471	4 127 213	4 162 521	-35 308	-0,8 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	100	0	100	100	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	18 865	0	18 865	18 865	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-57 733	0	-57 733	-57 733	0	0,0 %
Sum	5 019 893	-285 040	4 734 852	4 742 660	-7 808	-0,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole forventer et samlet merforbruk på 35 millioner kroner på tjenesteområde 01B skole. Tjenesteområdet består av sentrale poster i byrådsavdelingen og Etat for skole med underliggende resultatenheter, dvs. de kommunale grunnskolene.

De kommunale grunnskolene melder et forventet merforbruk på 30 millioner kroner. Enkelte skoler rapporterer om fortsatt store økonomiske utfordringer på grunn av enkeltelever. Flere skoler melder også om utfordringer med synkende elevtall som gir mindre klasser. Mange skoler har iverksatt kostnadsbesparende tiltak for å redusere merforbruket fra 2024, men det er fortsatt over 20 skoler som melder om forventet merforbruk i 2025. Skolenes prognose er per tidspunkt veldig usikker, og det forventes en mulighet for forbedring blant annet som følge av søknader om integreringsmidler, ekstra statlig tilskudd for å gjøre opplæring med praktisk og variert som kan erstatte bruk av kommunale midler og lignende.

Sentralt melder byrådsavdelingen mindreinntekt på grunn av færre gjesteelever med hørselsutfordringer mens driften bruker tid på å tilpasse nedgangen i antall elever. I tillegg melder byrådsavdelingen mindreforbruk på 240 000 for ubenyttede driftskonsekvenser av investeringer, som skal tilbakeføres.

Til tross for et meldt merforbruk, foreslås det ikke å dekke det resterende inn med en budsjettjustering. Gitt den økonomiske situasjonen til kommunen er god økonomistyring, effektivisering av tjenestene og vurdering av tjenestenivået viktig for byrådet å arbeide videre med. Skolene arbeider godt med å holde kostnadene ved driften nede, og gjør løpende vurderinger og prioriteringer for forsvarlig drift opp mot gjeldende budsjetter. Flere tiltak er allerede iverksatt ved skolene i et forsøk på å redusere kostnadene, og det vil arbeides videre med kostnadsreduserende tiltak. De skolene som melder størst merforbruk følges opp særskilt. Det forutsettes at fokuset på god økonomistyring fortsetter, og det forventes at dette kan resultere i en bedring sammenlignet med prognosene som foreligger per revidert budsjett.

Bystyret vedtok i HØP 2025-2028 flere endringer og strukturtiltak med hensikt å sikre gode og likeverdige tjenester, samtidig som en mer bærekraftig økonomi oppnås. Det forventes at resultatene av dette arbeidet og god styring vil gi gradvise effekter og gi innsparinger som ikke er budsjettert

inneværende år. Byrådet vil arbeide med avvikshåndtering innenfor aktuelle tjenesteområder og vurdere handlingsrommet også på andre områder, med mål om å unngå de prognostiserte avvikene.

Byrådsavdeling for finans forventer er mindreforbruk på kr 27,5 mill. på tjenesteområde 01B Skole. Årsaken til avviket er at energiutgiftene i skolebygg forventes å bli lavere enn budsjettet. Dette skyldes at prisforventningene i strømmarkedet har falt etter at budsjettet ble lagt frem høsten 2024.

Byrådsavdeling næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 01B skole. Byrådsavdelingens budsjett på området er knyttet til tilskudd til den internasjonale skolen.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		4 734 852	4 685 542	4 663 839	4 650 552
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-27 922	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		36 455	35 958	35 958	35 958
Prisjustering og diverse endringer		8 533	35 958	35 958	35 958
Tilbakeføring	Tilpasning til driftskonsekvenser Minde skole idrettshall	-234	-234	-234	-234
Ungt Entreprenørskap	Nye tiltak	650	650	650	650
Nye tiltak og realendringer		416	416	416	416
Forslag til ny ramme		4 743 801	4 721 916	4 700 213	4 686 927

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett		
Videreføring av Kollåsen og Storåsen som satelittskoler	1 260	1 260
		0 Rolland skole skal i erstatningslokaler medio 2025. Skolen har i dag to eksterne lokasjoner, Storåsen og Kollåsen, hvor det går 120 elever. Disse elevene skal ikke i erstatningslokaler, men fortsette i de to eksterne lokasjonene i anleggsperioden. Det er estimert driftskostnader for 3- delingen på 1,3 mill. kroner. Det forventes at budsjettet brukes opp.
Skoletilbud bosatte flyktninger	17 510	17 510
		0 Budsjettbehovet dekker skoletilbud og SFO tilbud for bosatte flyktninger i skolealder, herunder innføringstilbud og særskilt språkopplæring. Det forventes at budsjett brukes opp per d.d.
Den internasjonale skolen - økt elevprognose	1 000	1 000
		0 Prognose i tråd med budsjett.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Driftsbudsjett digitale lisenser	8 800	8 800	0 Driftskostnader til digitalisering av læremidler har økt betydelig som følge av anskaffelser til digitale enheter i utstyrs-løftet (Smart oppvekst). Skolene bruker programvare og lisenser i større grad nå enn tidligere som fører til økte driftskostnader. Budsjettet er overført til driftsavdeling og forventes brukt opp i 2025.
Tilbakeføring av driftskonsekvenser for ikke ferdigstilte investeringer	-224	-224	0 Det påløper ingen drifts konsekvenser for ny ungdomsskole i sentrum i 2025. Budsjettbehovet faller derfor bort.
Videreføring av oppjustering skole	90 000	90 000	0 Vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring etter opplæringsloven §11-6 og personlig assistanse §11-4 har økt betydelig de siste årene, fra 590 000 årstimer i 2021 til 660 000 årstimer i 2024. Skolebudsjettene ble styrket med 90 mill. kroner i forbindelse med revidert budsjett 2024, og er videreført i 2025. Mesteparten av budsjettet er fordelt ut til skolene i Vedtatt budsjett ved styrking av elevfaktor og toppressurs. Resten vil bli delt ut ila året etter fordeling fra Etat for skole.
Spesialundervisning friskoler	10 000	10 000	0 De private skolene fakturerer Etat for spesialpedagogiske tjenester for sine utgifter til individuelt tilrettelagt opplæring (opplæringsloven § 11-6) og personlig assistanse (opplæringsloven § 11-4). Utgiftene til individuelt tilrettelagt opplæring og personlig assistanse har steget kraftig de siste årene og budsjettet ble styrket med 10 mill. kroner i revidert budsjett 2024 som følge av dette. Det forventes ingen nedgang i 2025. Budsjettet er fordelt ut til Etat for spesialpedagogiske tjenester i Vedtatt budsjett og forventes brukt opp.
Sum	128 345	128 345	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Økt gjennomsnittslønn i skolen som følge av 5-årig lærerutdanning	10 000	10 000	0 Lærerutdanningen er lagt om og lengden på utdanningen har økt fra 4 til 5 år. Nyutdannede lærere med 5-årig utdanning ansettes i henhold til avtale nå som lektor og ikke som adjunkt, slik som tidligere. Lektor har betydelig høyere startlønn enn adjunkt. Budsjettet ble delt ut til skolene i Vedtatt budsjett ved økt gjennomsnittslønn.
Tilpasning av tilskudd til private SFO for barn med spesielle behov i 5.-7. trinn	-218	-218	0 Bergen kommune har en tilskuddsordning hvor private skoler kan søke om å få dekket egenbetaling på SFO for elever med særlige behov i 5.- 7. trinn. Budsjettet ble redusert fra 318 000 i fjor til 100 000 i år. Inneværende skoleår gis det tilskudd for 2 elever i private skoler. Høstens omfang er ukjent per d.d.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Skoletilbud bosatte flyktninger	7 860	7 860	0 Budsjettbehovet dekker skoletilbud og SFO tilbud for bosatte flyktninger i skolealder, herunder innføringstilbud og særskilt språkopplæring. Det forventes at budsjett brukes opp per d.d.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	1 999	1 999	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
Demografiutvikling - skole	-24 000	-24 000	0 Skolene rapporterte om nesten 250 færre elever fra skoleåret 2023/24 til 2024/25. Dette gir et redusert budsjettbehov på 18 mill. kroner. Det forventes at elevtallet også synker neste skoleår og dermed ytterligere redusert budsjettbehov for skolene. Per mars forventes det at forventede demografiske endringer stemmer godt med faktisk elevtallsutvikling.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	3 600	3 600	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Erstatningsskoleutgifter	-2 250	-2 250	0 Bergen kommune hadde utgifter til skyss og følgepersonell til erstatningslokaler på om lag 20 millioner kroner i 2024. Budsjettbehovet er redusert med 2,25 mill. kroner i 2025 som følge av oppgradering av Haukeland skole er ferdigstilt og elevene ikke lenger skal busses til Lynghaugparken.
Sum	-3 009	-3 009	0
Nye tiltak			
Gratis halvdagsplass SFO 3. trinn	36 000	36 000	0 Høsten 2024 ble ordningen med 12 timer gratis SFO utvidet til også å gjelde 3. trinn. SFO delfinansieres av foreldrebetaling. Skolene får dekket den tapte egenbetalingen månedlig etter telling av elever. Det er avsatt budsjett på 36 millioner kroner for å dekke den tapte foreldrebetalingen våren 2025. Det forventes at budsjettet brukes opp.
Avsetning til driftsutgifter for nytt areal i skoler	570	570	0 Avsetningen skal dekke økte driftsutgifter til renhold, tilsyn og kommunale avgifter for ny skole på Eidsvåg, samt ferdigstillelse av rehabilitering og utvidelse av Haukeland skole. Budsjettet er fordelt ut til skolene i Vedtatt budsjett.
Forsterket avdeling Garnes ungdomsskole	1 000	1 000	0 Ved oppføring av ny ungdomsskole på Garnes, vil det etableres en forsterket avdeling med plass til totalt 20 elever. Skolen skal etter planen overtas av bestiller mot slutten av 2025. Det forventes at skolen må gjennomføre oppbemanning for forsterket avdeling, slik at bemanningen er klar ved overtakelse. Det forventes at budsjettet blir brukt opp.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Sum	37 570	37 570	0
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-356	-356	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Sum	-356	-356	0
Kutt			
Avvikle kulturkarusell-midler	-1 500	-1 500	0 Tiltaket er avviklet fra 2025.
Redusert tilskudd til International School of Bergen	-4 700	-4 700	0 Tilskudd overføres i henhold til budsjett.
Tilpasning av nivå på vedtak om undervisning i morsmål og forsterket norsk	-11 000	-11 000	0 Fra august 2025 skal vedtak på undervisning i morsmål og forsterket norsk tilpasses og gi et redusert budsjettbehov på 11 mill. kroner. Det forventes at tiltaket gjennomføres og reduserer utgiftene tilsvarende budsjettnedtrekket.
Redusere midler til parallellklasser i nynorsk	-600	-600	0 Det ble satt av 2 mill. kroner årlig i 2021-budsjettet til parallellklasser i nynorsk ved Kringlebotn skole. Inneværende skoleår er det kun fire elever på ett trinn som har nynorsk som hovedmål ved skolen. Det vil ikke bli opprettet nye parallellklasser i nynorsk på skolen. Dette vil gi en besparelse på 600 000 høsten 2025.
Avvikle kravet om egen digital enhet på mellomtrinnet	-7 000	-7 000	0 Kravet om at alle elever på mellomtrinnet skal ha egen digital enhet er avviklet. Det forventes en besparelse i innkjøp av nye digitale enheter fra 14 mill. kroner i 2024 til 7 mill. kroner i 2025.
Avvikle internordisk samarbeid skole.	-708	-708	0 Tiltaket er avviklet fra 2025.
Avvikle tilskudd Fargespill	-275	-275	0 Tilskuddet er avviklet i 2025.
Avvikle gratis SFO asylsøkere Ukraina	-1 700	-1 700	0 Midlertidige akuttinntak i Bergen er nå ikke lenger i drift og den såkalte "Ukraina-skolen" er lagt ned.
Kurs, seminar og reiser	-371	-371	0 Budsjettnedtrekket er gjennomført ved å redusere tildeling til skolene i Vedtatt budsjett.
Avvikle tilskudd Ungt Entreprenørskap	-630	-630	0 Tilskuddet er avviklet fra 2025.
Avvikle nærmiljøpakke	-761	-761	0 Tilskuddordningen er avviklet fra 2025.
Avvikle tilskudd til private SFO	-2 324	-2 324	0 Bergen kommune ga inntil i år, årlig tilskudd til private SFO i Bergen. I 2024 var tilskuddet på totalt 2,3 mill. kroner. Tilskuddet er avviklet fra 2025.
Sum	-31 569	-31 569	0

Inntektsendringer

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Økt pris på SFO	-9 700	-9 700	0 Bergen kommune har økt prisene på hel- og halvdagsplass på SFO fra 1. januar 2025. Denne økningen i foreldrebetaling vil gi en økt inntekt til kommunen på 9,7 millioner kroner. Prisøkningen er innarbeidet i vedtatt budsjett til skolene.
Sum	-9 700	-9 700	0
Sum tiltak	121 281	121 281	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Sikre et trygt og godt arbeidsmiljø	Antall avvik for vold, trusler og trakassering	4 000	1 468	Fra 1. januar 2025 til og med 23. april 2025 er det registrert 1468 meldinger om uønskede hendelser og avvik innen vold og trusler som har rammet ansatte fra alle kommunale skoler i Bergen kommune.
		Sykefravær	10,0 %	11,3 %	Sykefraværstall for kommunale skoler første kvartal 2025.
Trygg by i alle livsfaser	Oppnå gode elevresultater	Elevundersøkelsen, elevdemokrati og medvirkning	3,50	3,35	Nye måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapporteringer. Resultat: 7. trinn: 3,5. 10. trinn: 3,2
		Elevundersøkelsen, vurdering for læring	3,55	3,40	Nye måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapporteringer. Resultat 7. trinn: 3,6, 10. trinn: 3,2.
		Gjennomsnitt grunnskolepoeng etter fullført grunnskole	43,1	42,7	Resultatet for skoleåret 2023-2024 var 42,7 poeng. Dette er en nedgang på 0,6 poeng fra året før. Våren 2023 ble eksamen gjeninnført etter pandemien.
		Resultat eksamen 10. trinn, norsk, matematikk og engelsk	3,69	3,53	Eksamen gjennomført mai 2024. Rapportering ber om snitt fra alle fire eksamener, og verdien kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapporteringer. Resultat: Norsk hovedmål 3,7. Norsk sidemål 3,4. Engelsk skriftlig 4,0. Matematikk skriftlig 3,4.
		Sikre et godt og inkluderende skolemiljø	8,5 %	11,9 %	Nye måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					rapportering. Resultat: 7. trinn: 11,2 prosent. 10. trinn: 12,6 prosent.
		Elevundersøkelsen, trivsel på skolen	4,20	4,05	Nye måltall spør etter snitt fra 7. og 10. trinn og kan derfor ikke sammenlignes med tidligere års rapporteringer. Resultat: 7. trinn: 4,1. 10. trinn: 4,0.
	Sikre helseverngodkjente skoler	Andel helseverngodkjente skoler	81,9 %	79,5 %	Per april 2025 er 66 av 83 skoler helseverngodkjente, det vil si 79,5 prosent.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse status
Merknad 3. Skolestruktur Bystyret viser til den igangsatte rulleringen av skolebruksplanen, og vil ta stilling til eventuelle endringer i skolestruktur når den skal behandles i bystyret.	Proessen med rullering av skolebehovsplanen pågår. Skolebehovsplanen er lagt ut på offentlig høring 8. mai, med høringsfrist 20. juni 2025. Det er planlagt behandling av skolebehovsplanen i Bergen bystyre i november 2025.
Merknad 4. International school of Bergen International school of Bergen er et viktig virkemiddel for Bergen som en internasjonal by med global spisskompetanse i helse, industri, maritim sektor og akademisk. Bystyret tilbakefører 1 MNOK av nedtrekket for 2025 og ber byrådet gå i dialog med skolen om fremtidig økonomisk støtte i økonomiplanperioden. Bystyret ber byrådet komme tilbake til saken i forbindelse med revidert budsjett.	Tilskudd 2025 til International school of Bergen overføres i tråd med budsjettvedtaket. Det har vært dialog med International school of Bergen hvor blant annet forutsetningene for kommunens tilskudd var tema. Nivå på fremtidig tilskudd fremmes i byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2026-2029.
Merknad 5. Ungt entreprenørskap Bystyret viser til at mange kommuner i Vestland er medlem av Ungt Entreprenørskap. Bergen kommune har tidligere deltatt gjennom å gi tilskudd, og ikke gjennom medlemskap. Bystyret ber om at medlemskap i organisasjonen vurderes i forbindelse med revidert budsjett.	Etat for skole har tidligere fulgt opp arbeidet Ungt Entreprenørskap har gjort med utgangspunkt i tilskuddet gitt Ungt Entreprenørskap. Tilskuddet ble i forbindelse med behandling av HØP 2025-2028 tatt ut av kommunens tilskuddsliste. Byrådet har i forbindelse med revidert budsjett i 2025 gjort en vurdering vedrørende eventuelt medlemskap i Ungt entreprenørskap. Byrådet mener at medlemskap i Ungt Entreprenørskap vil kunne være et godt supplement til skolenes ordinære undervisningsopplegg, og kan bidra til å økt forståelse mellom teori og praksis. Det er ulike programmer som er tilpasset alle trinn på grunnskolen. Det foreslås derfor at Bergen kommune skal bli medlem i Ungt Entreprenørskap, og ber Etat for skole om å starte arbeidet med å bli ordinært medlem.

Oppdrag

Beskrivelse status

Merknad 6. Morsmålsundervisning Morsmålsundervisning er et viktig virkemiddel for en vellykket integrering. Området tilføres 2,5 MNOK i denne budsjettenigheten. Bystyret ber byrådet komme tilbake til bystyret med effekter av omleggingen og innretningen i forbindelse med HØP.	Morsmål/tospråklig opplæring i fag for elever i Bergen skal fra skoleåret 2025-2026 normalt gis inntil de første to årene etter at elevene er kommet til Norge. Skolene har sendt inn søknader for kommende skoleår, og disse behandles fortløpende av Etat for skole. Byrådsavdeling for barnehage og skole vil i Handlings- og økonomiplan for 2026-2029 beskrive organisering og effekter i forbindelse med merknaden.
Merknad 7. Christie Krybbe skoler Christie Krybbe Skoler er et viktig og levende kulturminne. For å møte nyere tids krav som skole skal Øvregaten 5 og eventuelt også Apotekerhagen omreguleres til skoleformål. En slik løsning er hovedsakelig ment å løse skolens gym- og aktivitetsbehov. Bystyret ber byrådet om å starte reguleringsarbeidet for dette i 2025, og komme tilbake til bystyret med økonomisk ramme for ombyggingen.	Byrådsavdeling for barnehage og skole sendte i februar 2025 ut bestilling for reguleringsarbeidet til Byrådsavdeling for Finans ved Etat for utbygging. Økonomisk ramme for utbyggingen vil følge av videre prosess.
Merknad 8. Opplæringsbasseng på Ytre Arna skole Det settes i denne budsjettavtalen av midler til å etablere svømmebasseng i prosjektet Ytre Arna skole. I tillegg til midlene avsatt i perioden 2025-28, bes byrådet tilføre 19,25 MNOK i investeringsbudsjettet for 2029.	Opplæringsbassenget på Ytre Arna skole blir en del av rehabiliteringsprosjektet ved Ytre Arna skole. Oppstartsdato for dette arbeidet er per april 2025 ikke bestemt.
Verbalvedtak 10 k. Bystyret ber byrådet vurdere tildelingsmodellen for skole i lys av utviklingen i andelen elever med særskilte behov. En ny modell må sørge for en likeverdig budsjettfordeling innenfor budsjetttrammene. Modellen skal gi incentiver til god ressursutnyttelse. En ny modell bør være utredet og forelagt relevante parter med sikte på implementering fra høsten 2026. Bystyret ber byrådet styrke arbeidet med økonomioppfølging i skolene. Det skal igangsettes et prosjekt i regi av byrådsavdelingen for å framskaffe relevant informasjon om kostnadsdrivere og ressursbruk i skoler. Prosjektet skal både bruke tilgjengelig styringsinformasjon og undersøke disposisjoner i enkeltskoler for å sikre overføring av beste praksis mellom skoler. Skoler som har uforholdsmessig store underskudd underlegges særskilt kontroll og styring fra Etat for skole.	Byrådsavdeling for barnehage og skole arbeider med å utvikle en ny tildelingsmodell for grunnskolene i Bergen. Det er satt ned en prosjektgruppe med medlemmer i byrådsavdelingen sentralt, Etat for skole og Etat for spesialpedagogiske tjenester. Prosjektgruppen har etablert et samarbeid med Trondheim kommune som også skal ha ny tildelingsmodell klar fra høsten 2026. Tildelingsmodellen som brukes i dag ble vedtatt i 2004. Modellen er komplisert og består av svært mange variabler. Kompleksiteten i modellen gjør den vanskelig å forstå. I tillegg til de midlene som tildeles ut fra modellen, er det flere ekstra poster som blir tildelt skjønnsmessig utenfor modellen. Dette kan gi en uforutsigbar tildeling, som gjør god økonomistyring mer krevende for rektorene. Byrådsavdelingen er godt i gang med å utvikle en ny tildelingsmodell. Målet er å utvikle en modell som gir et godt styringsverktøy for rektorene som er rettferdig, objektiv, enkel å forstå, forutsigbar og skal fremme effektiv drift av skolene. Den nye modellen vil ta utgangspunkt i læretetthetsnormen og geografiske forskjeller i levekår. I løpet av sommeren 2025 skal ny tildelingsmodell testes på pilotskoler. Målet er at ny modell skal være klar til å tas i bruk fra høsten 2026. Fagorganisasjonene vil bli involvert i prosessen og få mulighet til å medvirke i utforming av ny tildelingsmodell. Byrådsavdeling for barnehage og skole har styrket sin kompetanse på økonomistyring. Det arbeides med å kartlegge og fremskaffe informasjon om kostnadsdrivere og ressursbruken i skolene. Det skal arbeides for å etablere systemer som gir god

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Oppdrag

Beskrivelse status

	styringsinformasjon, og som skal bidra til å overføre beste praksis mellom skoler.
Verbalvedtak 10 l. Bystyret ber byrådet gå i dialog med nasjonale myndigheter om innretningen på lærernormen, slik at den gjelder på kommunenivå.	KS inviterer hvert år kommunene og fylkeskommunene til å gi innspill på aktuelle strategiske spørsmål som skal bidra til å utvikle ny politikk eller sette dagsorden. Dette gjøres via Debatthefte 2025 - KS «Fra forventning til virkelighet». Byrådet har vedtatt Bergen kommunes innspill til KS . Byrådsavdeling for barnehage og skole kom i denne forbindelse med innspill om innretningen av lærernormen.
Verbalvedtak 10 n. Bystyret ber byrådet vurdere å gå over til kun ett operativsystem i Bergensskolen, og komme tilbake med et forslag til HØP 2026.	Sak om å vurdere et nytt operativsystem for bergensskolen er ferdigstilt. I forbindelse med fremleggelse av revidert budsjett søkes det vedtak om å sikre at Bergensskolene går over til å hovedsakelig benytte Google Workspace for Education.
Verbalvedtak 10 o. Bystyret ber byrådet se på organiseringen av tilsynet med skolebygg etter skoletid, med mål om en mer kostnadseffektiv organisering og bedre utnytting av bygningsmassen.	Det har vært nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Byrådsavdeling for finans, Byrådsavdeling for barnehage og skole og Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett som har sett på hvordan tilsynet kan organiseres på skolebygg og idrettsanlegg etter skoletid. I dag finnes det ulike tilsynsordninger. 62 skoler har tilsynsvakter, 3 skoler har aktivitetsverter og i tillegg har 15 idrettshaller ved skoler en vertskapsrolle med ulike idrettslag. Temaet omtales i skolebehovsplanen som kommer på høring i vår, og forslag til tilskuddsmodell vil legges frem som en del av Handlings- og økonomiplanen 2026-2029.

Beløp i 1000

		Totalbudsjett					Årets budsjett		
Investering	Saksref.	Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprognos se	Avvik k	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprognos se	Forslag ag til bud.endr.
Bergen Inkluderingscenter	BY 111-19	IA	96	96	0	Ferdig	0	0	0
Christi Krybbe skoler - prosjektutvikling		IA	44 296	44 296	0	2.kv. 2030	5 276	2 000	-3 276
Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall	BY 31/19		516 400	509 991	0	Ferdig	2 229	2 229	0
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	21 056	17 607	-3 449
Eventyrskogen skole – Permanent sikring		IA	10 000	0	10 000		10 000	0	-10 000
Fridalen skole, ombygging	BR 1146/23	IA	16 392	17 892	-1 500	2.kv. 2025	-1 019	481	1 500
Garnes skole - utskifting av ventilasjonsanlegg	BR 1057/23		15 000	23 100	319		319	0	-319
Garnes U, svømmehall - oppgradering	BY 144/22		80 400	80 400	0	4.kv. 2025	8 076	14 786	6 709
Garnes ungdomsskole - riving og nybygg	BY 145/22		725 600	643 000	0	4.kv. 2025	116 237	144 060	27 823
Gimle ungdomsskole – konseptvalgutredning		IA	6 685	6 685	0	3.kv. 2025	3 498	3 498	0
Handlingsplan 1-2 - barnehage		-	-	-	-	Løpende	-1 840	0	1 840
Haukeland skole - oppgradering	UFKN 13/24	IA	40 000	40 000	0	2.kv. 2025	2 077	2 077	0
Haukeland skole – kapasitetsutvidelse	BY 171/21		125 500	157 195	0	1.kv. 2025	6 374	14 000	7 626
Holen skole - riving, nybygg og rehabilitering	BY 214/18		490 000	689 550	0	Ferdig	6 373	6 373	0
Inneklimatiltak - skoler		-	-	-	-	Løpende	42 838	44 047	1 210
Innvendig oppgradering - skoler		-	-	-	-	Løpende	6 203	6 350	147
Innvendig oppgraderinger - Barnehage		-	-	-	-	Løpende	1 000	1 000	0
Inventar, byggeprosjekter - skole		-	-	-	-	Løpende	6 587	6 312	-275
Kalland skole - Prosjektutvikling	0	IA	3 500	3 500	0	4.kv. 2029	3 500	3 500	0
Kirkevoll skole - Prosjektutvikling	0	IA	5 000	5 000	0	4.kv. 2029	2 500	2 500	0
Kjøkkelvik skole avd. Nybø	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2026	3 000	3 000	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investerings	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt	Vedt	Totalprogn	Avvik	Estimert	Justert	Årsprogn	Forslag til
		ak	tt	se	k	ferdigkvar	budsjet	se	ag til
						al	tt		bud.endr.
Laksevågshallen, nybygg – prosjektkvikling		IA	10 000	10 000	0	1.kv. 2025	0	0	0
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	75 000	75 000	0	4.kv. 2039	7 500	7 500	0
Li Skole - Rehabilitering av dusj garderober og gymsal	BR 1167/2024	IA	17 400	17 400	0	1.kv. 2025	4 262	4 262	0
Loddefjord skole - prosjektkvikling		IA	57 244	57 244	0	4.kv. 2028	6 179	3 885	-2 293
Lynghaug skole - oppgradering - prosjektkvikling		IA	2 500	2 500	0	4.kv. 2028	2 500	2 500	0
Midtunvegen bofelleskap	BY 56/24	IA	-200	-200	0	2.kv. 2028	0	0	0
Minde skole og idrettshall - prosjektkvikling		IA	10 401	11 643	-1 242	4.kv. 2025	408	1 650	1 242
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektkvikling		IA	124 359	124 359	0	4.kv. 2027	5 294	3 450	-1 844
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	32 226	29 056	-3 170
Olsvik skole - oppgradering		IA	2 500	2 500	0	4.kv. 2026	2 500	2 500	0
Olsvikhallen - prosjektkvikling									
Ortun skole	BY 250/23		217 600	198 000	15 000	2.kv. 2025	99 922	84 922	-15 000
Rolland skole, riving og nybygg	BY 120/25	IA	555 100	497 300	57 800	2.kv. 2028	51 780	51 780	0
Rå skole, idrettshall	BY 177/23		129 800	129 800	0	2.kv. 2026	47 505	65 000	17 495
Salhus skule - Landmarkhuset		IA	9 800	6 800	3 000	3.kv. 2025	5 331	2 331	-3 000
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-231 043	-171 043	60 000
Slettebakken skole - konseptvalgutredning		IA	7 544	8 295	-750	4.kv. 2025	1 950	2 700	750
Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon	UFKN 22/24	IA	35 000	35 000	0	3.kv. 2025	4 879	4 879	0
Slåtthaug skole - rehabilitering og nybygg		IA	634 000	638 500	-4 500	1.kv. 2029	8 959	9 172	213
Smart oppvekst		-	-	-	-	Løpende	4 996	0	-4 996
Solenergianlegg kommunale bygg		IA	500	318	182	3.kv. 2025	192	10	-182
Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall - prosjektkvikling		IA	85 721	85 721	0	4.kv. 2026	15 669	7 826	-7 843
Sykkelparkering under tak		IA	6 000	6 000	0	2.kv. 2025	4 604	4 604	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik k	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprognose	Forsl ag til bud.endr.
Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling		IA	22 825	22 825	0	2.kv. 2025	9 275	1 000	-8 275
Tiltak for personer med funksjonsnedsettelser		-	-	-	-	Løpende	6 867	5 003	-1 865
Trapp ved Christie Krybbe skoler		IA	6 000	6 000	0	Ferdig	5 998	5 998	0
Tveiterås skole - riving og nybygg	BY 217-20	262 600	255 300	252 690	2 610	Ferdig	6 110	3 500	-2 610
Ulriken avlastningsskole	BY 267/24	152 000	152 000	152 000	0	4.kv. 2026	57 982	69 004	11 022
Utomhusanlegg skoler		IA	5 100	9 200	-4 100	3.kv. 2025	-2 334	1 766	4 100
Ytre Arna skole - prosjektutvikling		IA	90 142	90 142	0	4.kv. 2026	10 632	1 500	-9 132
Åstveit skole - rehabilitering og nybygg	BY 35/24	265 000	265 000	265 000	0	2.kv. 2028	23 633	6 000	-17 633
Sum øvrige prosjekter							-524	4	528
Sum							437 533	484 579	47 046

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Det foreslås ingen endringer.

Bergen Inkluderingscenter

Det er foretatt ombygging og rehabilitering av den tidligere lærerhøyskolen på Landås. Bygget er tatt i bruk våren 2024. Det pågår utførelse av tilleggsarbeider, og de siste økonomiske forpliktelser ventes å bli avsluttet i løpet av 2025.

Christi Krybbe skoler - prosjektutvikling

Det er gjennomført en utredning av ulike konsept for å møte behovene på Christi Krybbe skoler knyttet til læringsmiljø, SFO samt nærmiljø. Bruk av Øvregaten 5 til skoleformål inngår i gjennomført utredning. Det er tunge verneinteresser i den historiske skolen samt i området for øvrig. Prosjektet har vist seg krevende ut ifra verneinteresser og økonomi, og det er i 2025 påstartet en ytterligere verifikasjon av en mulig oppgradering av dagens bygningsmasse og uteområde (0+ alternativ) for å gi et tilstrekkelig beslutningsunderlag. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i anslått årsprognose for utredningen. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall

Det er utført omfattende ombygging og rehabilitering av "1952-bygget" på Eidsvåg skole, og etablert et tilbygg til dette. De andre byggene på eiendommen ble revet i 2021. Den nye skolen er dimensjonert for 300 elever med mulighet for utvidelse med ytterligere 50 elever ved behov. Det er også oppført en stor, frittstående idrettshall med opparbeidet uteområde på taket. Skolen ble tatt i bruk i september 2024 og

arbeidene med etablering av snusløyfe for skolebusser i Trollidalen ble ferdigstilt i slutten av 2024. De siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i løpet av 2025.

Engensenteret nytt sykehjem - konseptvalgutredning

I byrådssak 1061/25 om "Gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU) i 2025" ble det besluttet at konseptvalgutredningen likevel ikke vil bli gjennomført. Årsaken er at en undersøkelse har avdekket at ombygging og en utvidelse av Engensenteret vil medføre stor reguleringsrisiko, lang gjennomføringstid og høy kostnad per sykehjems plass sammenliknet med andre sykehjem, og det er med utgangspunkt i dette svært lite sannsynlig at det vil komme et sykehjem med 100 plasser på denne lokasjonen. Midlene foreslås derfor trukket inn.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Eventyrskogen skole – Permanent sikring

Kommunen overtok eiendomsretten til eiendommen i 2024, og i forkant av skolestart høsten samme år ble det gjennomført utvendige tiltak for å sikre skolen mot ras. Videre ble det i 2. tertialrapport bevilget kr 10 mill. til gjennomføring av permanente sikringstiltak. På bakgrunn av søknad og dialog med planmyndighetene er det nå gitt aksept for at de midlertidige tiltakene er tilstrekkelige for dagens situasjon, og tillatelsen for tiltakene er forlenget til 5 år. Prosjektet er derfor stoppet, og midlene foreslås tilbakeført bykassen.

Fridalen skole, ombygging

Fridalen skole har fått etablert nye klasse- og grupperom i en del av lokalene hvor det tidligere var barnehage. Disse rommene er nå innredet i tråd med behov.

I tillegg er det etablert nytt skolekjøkken. Dette var opprinnelig ikke en del av prosjektet, og var en medvirkende årsak til at det i revidert budsjett 2024 ble bevilget en økt kostnadsramme på kr 4,6 mill. Arbeidet med støyskjerm og slutføring av prosjektet ble dyrere enn lagt til grunn i 2. tertial 2024 og

prosjektet har derfor et merforbruk. Byrådet anbefaler å øke rammen i prosjektet med kr 1,5 mill. for å sikre fullfinansiering av påløpte kostnader.

Garnes skole - utskifting av ventilasjonsanlegg

Miljørettet helsevern har tidligere påpekt et avvik på Garnes skole, som per i dag ikke har gyldig helseverngodkjenning. Avviket er nå lukket og søknadsprosess om godkjenning er i gang. Installasjonen av balansert ventilasjon vil sikre et godt inneklima og en mer energiøkonomisk drift av ventilasjonen.

Gjennomføringsvedtak for tiltaket ble fattet av byrådet i sak 1057/23 i mars 2023. I ettertid ble det gitt avslag fra byggesak på planlagt løsning. Det ble utarbeidet en revidert fremdriftsplan hvor prosjektet skulle gjennomføres i etapper med noen tiltak i 2023 og resterende i 2024.

Gjennomføringen av første trinn ble dyrere enn forventet og etter innhenting av anbud for andre trinn ble det avdekket et behov for tilleggsfinansiering. Byrådet godkjente i sak 1068/24 i april 2024 en oppjustering av kostnadsrammen til prosjektet med kr 8,1 mill. gjennom en overføring fra udisponerte midler på *BUD448 Mindre bygginvesteringer*. Prosjektet er nå fullført med en mindre innsparing i forhold til revidert kostnadsramme. Ubrukte midler foreslås tilbakeført bykassen.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er under rehabilitering parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Ventilasjonsanlegget i gymsalen blir oppgradert og hele hallen vil være stengt i byggeperioden. Forventet ferdigstillelse er i slutten av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med årsprognose. Behovet for flytting av midler er i hovedsak utløst av fjorårets merforbruk. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Garnes ungdomsskole - riving og nybygg

Garnes ungdomsskole er revet og erstattes av nybygg for 500 ungdomsskoleelever, i tillegg til 20 grunnskoleelever ved forsterket avdeling. Arbeidene startet opp høsten 2022 og forventet ferdigstillelse er i slutten av 2025. Prosjektet er pilot for utslippsfri byggeplass. Prosjektet har krevd detaljregulering, hvor det i ny plan framkom omfattende krav til opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med årsprognose. Behovet for flytting av midler er i stor grad utløst av fjorårets merforbruk. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur

I arbeidet med ny reguleringsplan for Garnes ungdomsskole er det fremkommet svært omfattende krav til etablering og oppgradering av infrastruktur i form av rekkefølgekrav. Byggearbeidene ble igangsatt helt i slutten av 2024 og er forventes ferdig i løpet av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Gassverkbygget - konseptvalgutredning

Gassverkbygget ønskes restaurert og innlemmet i utviklingsområdet på nye Dokken. Arbeid med konseptvalgutredning startet i oktober 2024. Når denne er ferdigstilt vil byrådet vurdere hvilken modell som skal velges for utvikling og gjennomføring av et rehabiliteringsprosjekt som inkluderer både tomten og bygget, og hvorvidt det er mulig å realisere et slikt prosjekt i samarbeid med eksterne aktører.

Gimle ungdomsskole – konseptvalgutredning

Gimle oppvekststun har behov for rehabilitering. Det utføres en konseptvalgutredning som startet 1. halvår 2024. Fremdrift og tidsperspektiv for et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på

erstatningsarealer. Tidspunkt for ferdigstilling har ved en feil tidligere vært oppgitt til 3. kvartal 2026, dette er nå korrigert til 3. kvartal 2025.

Gyldenpris barnehage - prosjektutvikling

Det er behov for en ombygging av Gyldenpris barnehage for å tilfredsstille myndighetskrav og opprettholde nåværende antall plasser. Området har store utfordringer knyttet til støy. For tiden gjennomføres det utredninger for å kartlegge hvilke føringer dette gir for prosjektet, dette vil påvirke fremdrift. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose.

Handlingsplan 1-2 - barnehage

Med bakgrunn i byrådsak 20/19 Prinsipper og tiltak for å realisere full bydelsvis barnehagedekning fra 2019 ble det startet en større kartlegging av utvalgte eksisterende kommunale barnehagers behov. En del av barnehagene hadde avvik etter tilsyn som måtte utbedres. Budsjettposten omfattet i utgangspunktet 24 barnehager.

Prosjektet har i etterkant fått justert innhold ved at antallet barnehager er redusert, samtidig som prosjektomfanget i de barnehagene som utbedres er blitt større. Det er i 2025 fattet gjennomføringsvedtak knyttet til Fløyfjellet Naturbarnehage avd. Granebo; Oppgradering og ombygging. Kostnadsrammen er på kr 6,6 mill. Videre planlegges det å gjennomføre en oppgradering av uteområde ved Bønes barnehage. Her er ikke endelig kostnadsanslag klart, men basert på kalkyler som foreligger anbefaler byrådet at budsjettposten styrkes med kr 2 mill. for å sikre at prosjektet blir fullfinansiert.

Haukeland skole - oppgradering

Ved Haukeland skole er det gjennomført innvendig oppgradering av hovedbygget og gymbygget med nytt ventilasjonsanlegg, samt oppgradering av tekniske installasjoner og overflater. Prosjektet gjennomføres mens det pågår bygging av tilbygg (eget prosjekt) ved skolen, og fremdriften for dette tiltaket ble derfor tilpasset hovedprosjektet.

Anbudsprosessen for prosjektet ble gjennomført i første kvartal 2024, og gjennomføringsvedtak ble fattet i utvalg for finans, kultur og næring i sak 13/24. Prosjektet hadde fremdrift i henhold til plan og ble tatt i bruk fra januar 2025. Prosjektet forventes regnskapsmessig ferdigstilt i løpet av 1. halvår 2025 innenfor budsjettrammen.

Haukeland skole – kapasitetsutvidelse

Ved Haukeland skole er det oppført et nybygg i tre etasjer som er koblet til eksisterende bygg med en gangbro. Nybygget skal dekke behovet for tilleggsareal for å sikre tilstrekkelig elevtallskapasitet, og for å gi skolen tjenlige spesialrom. Bygget ble tatt i bruk i januar 2025. De siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i løpet av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med årsprognose. Behovet for flytting av midler er i stor grad utløst av fjorårets merforbruk. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose.

Holen skole - riving, nybygg og rehabilitering

Holen skole er ferdigstilt og ble tatt i bruk i 2022. Det har vært en omfattende utbedring av VA-anlegget rundt tomten. De siste økonomiske forpliktelser knyttet til dette arbeidet vil avsluttes i løpet av 2025.

Inneklimatiltak - skoler

Det er gjennomført flere store prosjekter, og det pågår arbeider med planlegging og bygging på flere skoler. Det er likevel en rekke skoler som ikke tilfredsstiller dagens krav til inneklima.

Tilsynsmyndighetene kan godta et redusert inneklima dersom det er en kort tidshorisont fram til skolen skal rehabiliteres, eller det skal bygges ny.

Med bakgrunn i dette pågår det en gjennomgang av alle skoler som har et inneklima som ikke er i tråd med gjeldende forskriftskrav. Over tid vil det bli installert nye ventilasjonsanlegg, eller romaggregater montert i tak i hvert rom, dersom det ikke er mulig å gjøre tiltak på eksisterende ventilasjonsanlegg som er tilstrekkelig for å kunne oppnå et inneklima i tråd med gjeldende forskriftskrav.

Prioriterte tiltak inneværende år er Gimle-, Skranevatnet- og Smørås skole. Tiltak ved Smørås skole utsettes imidlertid frem til ny skolestruktur er av avklart.

Innvendig oppgradering - skoler

Budsjettposten benyttes hovedsakelig for å gjennomføre mindre tiltak for å tilrettelegge eksisterende lokaler til endring i elevmassen, eller til å gjennomføre nødvendige mindre oppgraderinger i lokalene. Midlene skal brukes i tråd med føringer i Bergen kommunes kvalitetsutviklingsplan for skolene og læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 (LK20). I 2025 skal det i tillegg utføres arbeider ved Fridalen skole, for å utbedre kontorer til helsesøster, etablere en renholdssentral og flytte skolens bibliotek. Det trekkes inn kr. 195.000,- i ubenyttede midler fra 2024.

Innvendig oppgraderinger - Barnehage

Budsjettposten benyttes til å kunne utføre mindre tilpasninger av barnehagelokalene, som f.eks. støyisolering, tilrettelegging for flere garderober, endringer i romprogram eller lignende. I 2025 planlegges det blant annet å utvide garderoben ved Blokkhaugen barnehage. Det trekkes inn totalt 1,5 millioner kroner, som var ubenyttet i 2024.

Inventar, byggeprosjekter - skole

Det avsettes midler til anskaffelse av det inventaret og utstyret som ikke blir budsjettert som en del av de enkelte større byggeprosjektene. Midlene benyttes også til å investere i nytt inventar på skoler hvor behov for fornying av inventar er stort. I 2025 er det planlagt innkjøp av inventar ved blant annet Li skole og Aurdalslia skole. Det trekkes inn om lag kr. 270.000, som var ubenyttede midler på sekkeposten i 2024.

Investeringer driftsmateriell

Denne budsjettposten omhandler kjøp av diverse maskiner, utstyr og systemer som er nødvendig for å sikre en videre god drift av kommunens idrettsanlegg. I 2025 er det avsatt 5,0 mill. kroner til dette. Videre er det overført 0,8 mill. kroner fra 2024 knyttet til ATV'er som først ble levert i januar 2025. Er lite mindreforbruk knyttet til anskaffelse av lysstyringsystem i 2024 og kjøp av ATVer trekkes inn.

Kalland skole - Prosjektutvikling

Det er behov for en oppgradering av Kalland skole. For skolebygget gjelder det i hovedsak utbedring av fasaden på den eldste delen, etablering av egnede arealer for personalet, samt oppgradering av innvendige overflater og belysning. Kostnader til nye ventilasjonsanlegg i de eldste byggene, samt ombygging av ventilasjonsanlegg i det nyeste bygget, finansieres fra egen budsjettpost på inneklima i skoler. Videre har skolen store utfordringer med parkering for busser og biler, samt behov for oppgradering av uteområdet. Prosjektet er i en oppstartfase. Byrådet foreslår at gjeldende periodisering av budsjettmidlene opprettholdes.

Kirkevoll skole - Prosjektutvikling

Kirkevoll skole mangler helsevern godkjenning. Det er behov for innvendig og utvendig oppgradering av bygget opp til nøktern standard.

Det bør gjøres utbedring på deler av skolens tekniske anlegg samt automatikk for optimal styring av disse anleggene. Låssystemet på skolen er gammelt og dyrt å drifte, og utskiftning til elektronisk adgangskontroll vil gjøre det enklere å ta i bruk skolen på ettermiddag, kveld og i helger. Det er behov for oppgradering av uteområdet til skolen, spesielt området som var tiltenkt BMX-bane, samt grusbanen ved gymbygget.

Prosjektutviklingen er under oppstart. Som en del av prosjektet vil en også vurdere om prosjektet er egnet for skrittvis gjennomføring.

Kjøkkelvik skole avd. Nybø

Gamlebygget har høy verneverdi og det er på grunn av alder et stort behov for tiltak både innvendig og utvendig. Ventilasjonsanlegg må skiftes ut, og toalettanlegg må utbedres. Det er videre store utfordringer med tilsig av vann inn på tomten, noe som innebærer behov for utskiftning av drenerende masser, lage nye utvendige trapper og støttemurer, samt å skifte kledning på hovedbygget.

Prosjektutviklingen forventes startet i løpet av sommeren, og at samlet forbruk i 2025 tilsvarende budsjettrammen.

Laksevåghallen, nybygg – prosjektvikling

Det har vært arbeidet med ulike konsepter og løsninger for Laksevåghallen. Byrådet foreslår at det bygges en turnhall i tilknytning til dagens Laksevåghall. Det er dermed blitt opprettet et nytt prosjekt "Laksevåg turnhall, nybygg og prosjektutvikling" og som vil være gjeldende for videre arbeid med den nye turnhallen. Det foreslås derfor at årets midler overføres til det nye prosjektet.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Tiltakene er i en oppstartsfasen.

Li Skole - Rehabilitering av dusj garderober og gymsal

Prosjektet var opprinnelig avgrenset til oppgradering av garderobeanlegg. I forbindelse med revidert budsjett 2024 ble prosjektet imidlertid utvidet til også å omfatte skifte av spillvannspumper. Videre ble det også godkjent et eget prosjekt knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget på skolen.

De fysiske arbeidene ble i hovedsak fullført i 2024. Resterende arbeider vil bli utført tidlig i 2025, og prosjektet forventes å bli gjennomført innenfor vedtatt kostnadsramme.

Loddefjord skole - prosjektutvikling

I tilstandsrapport for Loddefjord skole vurderes de utvendige flatene som bra, mens innvendige overflater og tekniske anlegg har behov for utskiftning. Svømmebassenget har også behov for oppgradering, og det er potensiale for energiøkonomisering. Det er ønskelig å øke kapasiteten på skolen med ytterligere åtte til ti elever i forsterket avdeling. Det er foreløpig igangsatt innledende planlegging av tiltaket. I 2024 ble det parallelt også startet opp en verifikasjon av Loddefjord skole som en rendyrket forsterket skole. Denne verifikasjonen er ventet ferdigstilt i slutten av 2025. Det foreslås en forskyvning

av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Lynghaug skole - oppgradering - prosjektutvikling

Lynghaug skole har behov for bygningsmessig oppgradering. Garderober og dusjsoner er i dårlig forfatning og bør totalrehabiliteres, og sportsgulv i gymsal bør skiftes ut. Prosjektering er startet opp, men er fortsatt i en innledende fase.

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og skal rives. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Gjennomføringsvedtak ble fattet i mai 2024. Rivningsarbeider er fullført, og byggearbeider startet i januar 2025. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Melkeplassen barnehage

Hovedhuset ved Melkeplassen (tidligere Laksevåg) barnehage har hatt et stort behov for vedlikehold. Bygningen er opprinnelig en såkalt tyskerbrakke oppført i 1940, som ble ombygget til barnehage i 1949. I byggefasen ble det blant annet oppdaget asbest i bygget og råteskader i bærende konstruksjoner. Det er også kommet endrede krav til bæring og brannsikring i forhold til opprinnelig løsning i forprosjekt. I tillegg måtte det pigges/sprenges ut i grunn for å oppnå tilstrekkelig dybde for legging av planlagte ventilasjonskanaler. Problemstillingene prosjektet har støtt på har medført en forsinkelse av prosjektet. Økning i totalprognose skyldes justering etter økning i prosjektomfang, det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Midtbygda behandlingssenter, som bygges ved sykehjemmet Åsaheimen, vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det har siden vært høy aktivitet på byggeplass. Det foreslås en flytting av midler i henhold til fremdriftsplan. Behovet for flytting av midler til inneværende år er i stor grad utløst av fjorårets merforbruk. Justeringen medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Midtunvegen bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kjøp for bolig til personer med utviklingshemming. Endring i ferdigstillellesdatoen er betinget av at tilhørende rekkefølgekrav fullføres før byggestart. Det pågår også arbeid med areal -og kvalitetsreduksjon i prosjektet, noe som medfører lavere aktivitet enn antatt. Det foreslås derfor en forskyvning av midler og endring av antatt tidspunkt for ferdigstillelse. Totalprognosen er foreløpig uendret.

Minde skole og idrettshall - prosjektvikling

Budsjettposten dekker arbeid med reguleringsplanen i området rundt Minde skole med hensikt å bygge et tilbygg til skolen og idrettshall sør for eksisterende skolebygg. I revidert budsjett 2024 vedtok bystyret at idrettshallen ved Minde skole skal skaleres ned fra en full idrettshall til en basketballhall, og at bydelens behov for større innendørs idrettsflater skal løses gjennom en samarbeidsavtale med Vestland fylkeskommune om etablering av en full idrettshall ved Langhaugen videregående skole. Planprosessen har tatt lengre tid og krevd mer midler enn opprinnelig antatt, men er forventet vedtatt i Bergen Bystyre i slutten av 2025. Det foreslås derfor en økning av midler til inneværende år i tråd med justert års- og

totalprognose. Budsjettposten skal dekke kostnader til reguleringsprosessen, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. De 32 Omsorg+- boligene og dagaktivitetssenteret foreslås derfor ikke realisert i første omgang. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Det pågår nå en optimaliseringsfase. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert fremdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose.

Olsvik skole - oppgradering Olsvikhallen - prosjektutvikling

Olsvikhallen ved Olsvik skole har behov for oppgradering av bygningskropp, innvendige overflater, tekniske anlegg og uteområde. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Oppgradering av uteareal - skole

Budsjettposten er fra 1.1.2025 slått sammen med budsjettposten for mindre bygginvesteringene.

Ortun skole

I byrådssak 250/23 ble det vedtatt å gjennomføre oppgradering av de tekniske anleggene på Ortun skole. Bakgrunnen var at Miljørettet helsevern hadde gjennomført tilsyn ved Ortun skole, og avdekket forhold på skolen som ikke var i henhold til krav og retningslinjer.

I tillegg til oppgradering av tekniske anlegg var det tatt høyde for noe asbestsannering. Entreprenør gjennomførte ytterligere prøvetakning hvor det blant annet ble tatt prøver i hulrom mellom faste himlinger og etasjeskiller i 1. og 2. etasje. Resultatet av disse prøvene viste at det var asbestforurensning over store deler av skolebyggets himlinger, samt i påforingsvegger mellom klasserom og korridor som går tvers gjennom skolebygget i to akser.

Konsekvensen av dette var at prosjektet endret karakter fra en teknisk oppgradering til et prosjekt hvor store deler av skolens innvendige konstruksjoner og tekniske anlegg måtte gjenoppbygges og reetableres. Bystyret behandlet 10. april 2024 i sak 99/24 behovet for oppjustering av kostnadsrammen med kr 89,2 mill. til totalt kr 198 mill.

Etter planen skulle prosjektet være ferdigstilt til skolestart høsten 2024. Det økte omfanget gjør at planlagt ferdigstilling, og dermed tilbakeflytting av elevene til skolen, er forskjøvet til skolestart august 2025.

Med bakgrunn i at prosjektet nærmer seg slutføring kan avsetningen til usikkerhet reduseres. Byrådet anbefaler derfor at kostnadsrammen for prosjektet blir redusert med kr 15 mill.

Rolland skole, riving og nybygg

Det skal bygges ny barneskole på Rolland for 350 elever, inkludert ti elever i forsterket avdeling. Planlagt fremdrift forutsetter at elevene benytter erstatningsskole på Eidsvåg, med antatt innflytting høsten 2025. Prosjektet har krevd detaljregulering, hvor det i ny plan framkom omfattende krav til opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Det er påbegynt en optimaliseringsfase, og forventet byggestart er høsten 2025. Endring i totalprognose skyldes justering i tråd med gjennomføringsvedtak.

Rå skole, idrettshall

Det skal bygges en ny idrettshall i tilknytning til Rå skole. Denne erstatter eksisterende idrettsfasiliteter som er i dårlig stand og er planlagt revet. Den nye hallen skal også gi to ordinære klasserom som plasseres over garderobedelen av bygget. Bassengrommet i undervisningsbygget er avviklet. Arbeidet med å bygge dette om til annen bruk er ferdigstilt. Stål og dekker på hallen er montert. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling.

Salhus skule - Landmarkhuset

Skolen har stort behov for de arealene som Landmarkhuset representerer, og tomten i seg selv vil gi gode tilskudd til en trang skolegård, og samtidig bidra til å skape et mer sammenhengende uteareal. Rehabilitering av Landmarkhuset består av å utbedre tak og fasade på huset, slik at bygget er klart til fremtidig innredning i tråd med behov. Prosjektet er i en slutfase og forventes avsluttet med en innsparing i forhold til vedtatt kostnadsramme på kr 3 mill.

Sentral korreksjon

Se eget avsnitt i kapittelet om investeringer for nærmere omtale av sentral korreksjon. I Revidert budsjett ble den sentrale korreksjonen redusert fra 735 mill. til 535 mill. Reduksjonen er fordelt ut på de seks største tjenesteområdene slik at korrigeringen ligg der det er størst forventning og sannsynlighet for at man vil havne noe under den totale rammen som er avsatt til investeringer.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er justert tilsvarende.

Slettebakken skole - konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterslep. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen ble holdt igjen i påvente av omarbeiding av konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Utredning er startet opp igjen og forventet ferdigstilt i 2025. Prosessen har tatt lengre tid og krevd mer midler enn opprinnelig anslått. Det foreslås derfor en økning av års- og totalprognose.

Slettebakken skole - oppgradering ventilasjon

Slettebakken skole har utfordringer knyttet til inneklima. Det planlegges et større rehabiliterings- og nybyggprosjekt ved skolen, men dette er i en tidlig fase, og det vil gå flere år før prosjektet starter opp.

Det er i 2024 installert desentralisert ventilasjon (romaggregater) i østbygget og sentralisert ventilasjon i helse- og vestbygget. Utvalg for finans, kultur og næring fattet i sak 22/24 gjennomføringsvedtak på totalt kr 25 mill. for prosjektet februar 2024. Rammen ble i revidert budsjett samme år justert opp med kr 10 mill. Deler av investeringene som nå er gjennomført kan brukes videre dersom bygningsmassen beholdes i et eventuelt kommende byggeprosjekt.

Arbeidet med ny midlertidig ventilasjon på Slettebakken skole er i hovedsak fullført, men slutfasen har tatt noe lengre tid enn forventet. Tiltakene forventes å bli fullført innenfor vedtatt kostnadsramme.

Slåtthaug skole - rehabilitering og nybygg

Slåtthaug skole skal totalrehabiliteres og bygges ut. Normalkapasiteten på 500 elever skal videreføres. Byantikvar har fastslått at bygget har høy verneverdi. Det pågår en detaljregulering, denne vil ha betydning for prosjektets fremdrift. Ny plan er forventet vedtatt av bystyret i første halvdel av 2025. Forprosjektet er ferdigstilt og det er planlagt gjennomføringsvedtak og utlysning av konkurransen høsten 2025. Det foreslås en økning i totalprognose da prosjektkostnad er justert for et høyere rentenivå enn opprinnelig anslått.

Smart oppvekst

Budsjettposten har vært benyttet til å gjennomføre ulike tiltak fra plan for Smart oppvekst. Blant annet har den digitale infrastrukturen ved kommunens skoler og barnehager blitt oppgradert. Det arbeides for tiden med sluttmelding for prosjektet, og inneværende års budsjetter trekkes derfor inn.

Solenergianlegg kommunale bygg

I forbindelse med budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP, utgår tiltaket fra 2025 og gjenstående midler foreslås tilbakeført til bykassen.

Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall - prosjektutvikling

Storetveit ungdomsskole skal rehabiliteres og et nybygg oppføres for å øke kapasiteten til 600 elever. I tilknytning til skolen skal det også bygges en ny idrettshall. Skolebygningen har høy verneverdi og det nåværende arkitektoniske uttrykket skal ivaretas i størst mulig grad. Rehabilitering av skolebygget gjennomføres parallelt med riving av gymbygg og oppføring av ny idrettshall. Det pågår en detaljregulering, noe som har betydning for prosjektets fremdrift. Parallelt arbeides det med skisseprosjektet, som har vært igjennom arealreduksjon og andre kostnadsbesparende tiltak. Dette arbeidet er ventet ferdigstilt våren 2025. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan. Endring i årsprognose påvirker ikke totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Sykkelparkering under tak

Budsjettposten gjelder etablering av sykkelkur ved kommunale arbeidsplasser. Skolebygg er blitt prioritert og det ble i gjennomføringsvedtaket besluttet å bygge samme type skur ved følgende skoler:

- Kirkevoll
- Kaland
- Paradis
- Hjeltestad
- Liland
- Rådalslien
- Kjøkkelvik
- Mathopen

Arbeidet pågår, men har noe senere fremdrift enn lagt til grunn i gjennomføringsvedtak og tidligere rapporteringer. Sykkelparkeringen ved Kirkevoll er ferdig og tatt i bruk, mens Hjeltestad, Kaland, Kjøkkelvik, og Liland alle etter planen ferdigstilles før sommeren 2025. Paradis og Mathopen utgår, samtidig som det er usikkerhet rundt Rådalslien. Det jobbes parallelt med å erstatte skolene som utgår med nye lokasjoner innenfor rammen av budsjettposten.

Sælen oppvekststun – oppgradering uteområde

Sælen oppvekststun mangler helsevern godkjenning og har behov for støyskjerming av både skole og barnehagedelen. Videre har uteområdet, primært utearealet til barnehagen, overvannsproblemer og store terrengforskjeller. Her er det behov for oppgradering og utskifting av lekeapparater. Byrådet anbefaler at det settes av totalt 19 mill. kr. til prosjektet, hvorav kr. 5 mill. bevilges i 2025. Budsjettmessig er prosjektet fordelt mellom tjeneste for barnehage og tjeneste for skole.

Søreide ungdomsskole, nybygg - prosjektutvikling

En mulighetsstudie viser at det lar seg gjøre å bygge en ungdomsskole med plass til 400 elever på tomten hvor Søreide barneskole var tidligere. Det vil være behov for omregulering, og denne prosessen er igangsatt. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet. Midler til en eventuell gjennomføringsfase må spilles inn ved rullering av handlings- og økonomiplan. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Antatt ferdigdato for reguleringsplan er skjøvet til 2026. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose.

Tiltak for personer med funksjonsnedsettelser

Budsjettposten benyttes for å gjennomføre tiltak for å tilrettelegge skolebygg for elever med funksjonsnedsettelser. Bergen kommune har i følge opplæringsloven §12-7, en plikt til å tilrettelegge for at alle elever kan gå på sin nærscole. Behovene varierer fra år til år, men har kort gjennomføringsfrist når de først oppstår. Nødvendige tiltak kan være etablering av gruppe-/skjermingsrom, etablering av HCWC og stellerom og lydisolering av ulike rom. Hittil i 2025 er det identifisert behov for tiltak ved 13 skoler. Totalkostnad for tiltakene er per tidspunkt uavklart, men tiltakene utredes løpende. I 2024 ble det bestilt og gjennomført tiltak ved 16 skoler, til en total kostnad på om lag 16 millioner kroner.

Trapp ved Christie Krybbe skoler

Det er planlagt å etablere en trapp ved Christi krybbe skoler. Trappen skal skape sammenheng mellom uteområdene til Krybbesmauet 7 og skolebyggene i Vetrilidsallmenningen 10.

Samtidig med etableringen av trappen planlegges det å gjøre tiltak i hagen til Øvregaten 5 hvor det skal fjernes parkslirekne, slik at dette kan benyttes som oppholdsareal for skolen. I forbindelse med dette arbeidet ble det identifisert forurensede masser. Dette forsinket arbeidet med etablering av trapp og opparbeidelse av uteområde. Det ble tatt nye prøver i hagen høsten 2024 som danner grunnlag for en tiltaksplan for håndtering av massene.

Fysiske tiltak planlegges gjennomført i løpet av 2025.

Tveiterås skole - riving og nybygg

Tveiterås skole er en spesialskole for elever med spesielle behov, lokalisert på Paradis. Det eksisterende skolebygget er revet og det er oppført et nytt bygg på samme tomt. Bygget ble tatt i bruk august i 2023. Det gjenstår noen økonomiske forpliktelser knyttet til oppfølging, disse forventes avsluttet i løpet av 2025. Totalprognose er redusert i tråd med antatt sluttkostnad.

Ulriken avlastningsskole

Ulriken avlastningsskole skal oppjusteres til en elevkapasitet på 400 gjennom omdisponering av arealer. Det skal også tilrettelegges for garderober til elever og arbeidsplasser for ansatte. Det er inngått kontrakt med entreprenør og detaljprosjektering pågår. Oppstart av byggarbeider forventes igangsatt 2. kvartal 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert framdriftsplan fra entreprenør. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose. Forventet ferdigkvarter er justert etter anslått tidspunkt for innflytting av elever fra Storetveit ungdomsskole.

Utomhusanlegg skoler

Budsjettposten omfatter i utgangspunktet tiltak ved skolene Fridalen, Fjellsdalen og Tertnes. Prosjektet som gjenstår, er ved Fjellsdalen skole som har møtt på uforutsette utfordringer med en vannledning. Det ble våren 2024 oppnådd enighet med Bergen Vann knyttet til valg av løsning, og i revidert budsjett ble det bevilget kr 0,8 mill. Det har i ettertid visst seg at dette ikke var tilstrekkelig, og prosjektet vil ha behov for ytterligere midler. Prosjektet er under fullføring og byrådet anbefaler at budsjetttrammen økes med kr 4,1 mill. slik at prosjektet er fullfinansiert.

Ytre Arna skole - prosjektutvikling

Ytre Arna skole skal oppgraderes, og det er vurdert ulike alternativer for å løse prosjektbehovet. Det er vedtatt at totalareal skal reduseres til en kapasitet på 250 elever, og at opplæringsbasseng skal inkluderes i prosjektet. Ambisjon om FutureBuilt legges bort da dette innebærer vesentlige høyere livssykluskostnader. Inngått avtale med entreprenør er avsluttet, og prosjektet skal omarbeides og lyses ut på nytt. Dette innebærer at prosjektutviklingsfasen forlenges med om lag 1,5 år. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert

årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Åstveit skole - rehabilitering og nybygg

I tilstandsvurderingen for Åstveit skole er det angitt at det er behov for vesentlige oppgraderinger både bygningsmessig og av tekniske anlegg i administrasjonsfløyen. Etter at ungdomstrinnet ved Eidsvåg ble lagt ned, har det i tillegg vært en elevtallsvekst som medfører behov for økt areal. Konkurranse for totalentreprise er gjennomført og kontrakt er tildelt. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

01C-Spesialpedagogiske tjenester

Om tjenesteområdet

Spesialpedagogiske tjenester skal støtte opp om de tjenestene som kommunen yter innenfor barnehage- og grunnskolesektoren, og bidra til at alle elever får et tilfredsstillende utbytte av det helhetlige læringsløpet som barnehage og skole utgjør. Barnehageloven og Opplæringsloven er styrende for de spesialpedagogiske tjenestene som ytes.

Spesialpedagogiske tjenester består av Etat for spesialpedagogiske tjenester, med de underliggende enhetene Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø (BKL), Bergen voksenopplæring, Syns- og audiopedagogisk tjeneste, Tveiterås skole og ett pedagogisk-psykologisk senter i hver av de fire byområdene. De pedagogisk-psykologisk sentrene (PPS) skal jobbe sammen med barnehager og skoler for å skape et inkluderende læringsmiljø som ivaretar alle barn og unge.

Utvikling og utfordringer

Kvalitetsutvikling

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i skoler og barnehager

Etat for spesialpedagogiske tjenester har fortsatt partnerskap med NLA høgskolen og Læringsmiljøsentret Universitet i Stavanger (UIS). Etaten startet i første kvartal 2025 opp planlegging i forbindelse med nytt partnerskap med Høgskolen på Vestlandet (HVL), med oppstart i enheter fra august 2025.

Etat for spesialpedagogiske tjenester arbeider med inkluderende praksis-prosjekter i 13 skoler og fem barnehager. I tillegg har PPT Vest og NLA høgskolen et prosjekt rettet mot barnehagene i Bergen vest, som omhandler tettere samarbeid mellom PPT og barnehager.

PPS-enhetene har kompetanseløftet som del av sin kvalitetsutvikling, og bruker Utdanningsdirektoratet sin kompetansepakke i dette arbeidet. PPT Nord har i tillegg et tett samarbeid med Læringsmiljøsentret UIS i sitt arbeid med inkluderende praksis.

Bekymringsfullt skolefravær og samspillsutfordringer

Team Skolefravær

Team skolefravær bistår skoler i arbeid med elever som har høyt fravær og samspillsvansker. I perioden januar til og med mars 2025 var fraværsteamet ved Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø og fraværsteamet ved PPS sør totalt inne i 63 saker som gjelder enkeltelever, jevnt fordelt på barne- og ungdomstrinn. Det ble også gjennomført 20 systemsaker/innlegg på skoler/høgskoler.

Team Samspill

Team Samspill bistår skoler når elever utfordrer, særlig knyttet til vold og trusler. I perioden januar til og med mars 2025 hadde teamet 10 søknader fra skolene om støtte og veiledning. I tillegg har teamet hatt ni oppdrag på ulike skoler/høgskoler i forbindelse med fellestid/planleggingsdager.

Team Skyfritt

Team Skyfritt bistår skoler i arbeidet med å skape trygge og gode skolemiljø med vekt på mobbing. I perioden januar til og med mars 2025 har skoledelen av teamet mottatt seks søknader om støtte og veiledning på individnivå, og to søknader fra skoler på systemnivå. I tillegg har teamet hatt 10 oppdrag på ulike skoler i forbindelse med fellestid/planleggingsdager.

I samme periode hadde barnehagedelen av teamet syv søknader på individnivå om støtte og veiledning. I tillegg har teamet hatt 30 systemsaker, og ni oppdrag i ulike barnehager i forbindelse med fellestid/planleggingsdager.

Team Læringsmiljø

Team Læringsmiljø bistår skoler i komplekse systemsaker på klasse- og trinn-nivå. I perioden januar til og med mars 2025 hadde teamet fem søknader fra skolene om støtte og veiledning. I tillegg har teamet hatt fire oppdrag på ulike skoler i forbindelse med fellestid/planleggingsdager.

Saksbehandlingstid og sakkyndige vurderinger

Saksbehandlingstid

Det har vært en stor utfordring med lang saksbehandlingstid for sakkyndige vurderinger innenfor det spesialpedagogiske feltet. Det ble i 2023 startet opp et forbedringsprosjekt for dette arbeidet, der målet er å redusere saksbehandlingstiden uten å redusere kvaliteten på sakkyndige vurderinger. Dette arbeidet pågår fortsatt, og arbeid med felles rammer for saksbehandlingstid på tvers av enhetene blir prioritert i 2025.

Sakkyndige vurderinger

Kalibreringsprosjektet er et samordningsprosjekt mellom de fire PPT kontorene for å sikre mer likebehandling i sakkyndige vurderinger og tilrådninger på tvers av byområdene. Prosjektet ble avsluttet 1.januar 2025. Arbeidet med implementering av tiltakene i prosjektet er igangsatt.

Søknader til forsterket avdeling og tildelte plasser

I Bergen er det også i år flere som søker om plass på skoler med forsterket avdeling enn de som får plass. Dette gjelder særlig barnetrinnet. Elevene som søkes inn har også større og mer omfattende behov enn tidligere.

For skoleåret 2025-2026 kom det inn 131 søknader om plass på forsterket avdeling. Disse er fordelt på 73 søkere på barnetrinnet og 59 søkere på ungdomstrinnet. Av disse har 22 elever på barnetrinnet og 53 elever på ungdomstrinnet fått tilbud om og takket ja til plass.

Av de 22 elevene som har fått tilbud om plass på barnetrinnet er tre søkere fra forsterket avdeling på Nattland skole, som gis fortrinn til videre skoleplass etter 4. trinn.

Av de 53 elevene som har fått plass på ungdomstrinnet er 18 søkere fra forsterket avdeling på barnetrinnet. Disse er prioritert i inntaksprosessen.

Nærvær

Statistikk over sykefravær viser et fravær for Etat for spesialpedagogiske tjenester med underliggende enheter på 13,2 prosent i januar, 14,7 prosent i februar og 13 prosent i mars 2025. Samlet sykefravær for første kvartal i 2025 er 13,6 prosent. Dette er en nedgang sammenlignet med første kvartal i 2024 da sykefraværet var på 14,0 prosent.

Høyt nærvær er av stor betydning for kvalitet i tjenestetilbudet og for et godt arbeidsmiljø. Byrådsavdeling for barnehage og skole ved Etat for spesialpedagogiske tjenester har samlet hatt et høyt sykefravær i perioden januar til og med mars 2025, men det er stor variasjon mellom enhetene. Etat for spesialpedagogiske tjenester har på denne bakgrunn fulgt opp arbeidsmiljøgruppene på hver resultatenheter.

Andre tiltak

20. mars 2025 var det tverrfaglig samling om hvordan kommunen kan samhandle bedre i arbeidet for barn og unge. Etatsdirektører fra ni etater i tre byrådsavdelinger deltok sammen med kommunaldirektørene.

Utgangspunktet for samlingen var iverksetting av tiltakene i [Se meg, hør oss! Handlingsplan for tjenester til barn, unge og deres familier](#) som ble vedtatt av bystyret i 2023. Et av målene i handlingsplanen er at barn og unge skal oppleve inkludering, trivsel og mestring.

Kommunens strategi for oppvekst og denne handlingsplanen involverer særlig etater i Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold, Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett og Byrådsavdeling for barnehage og skole.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste			Justert årsbudsjett 2025		Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	
PPT grunnskole	75 234	-1 747	73 487	71 194	2 293
Syns-og audioped. tj. gr.skole	10 736	-7 590	3 146	3 728	-582
PPT førskole	23 323	-180	23 144	27 522	-4 379
Spesialtiltak for førskolebarn	293 569	-243	293 326	290 108	3 218
Syns- og audioped tj. førskole	0	0	0	12	-12
PPT for voksne og ungdom	3 244	0	3 244	3 931	-687
Særskilt voksenopplæring	18 492	-721	17 771	17 771	0
Syns-og audioped. tj.voksne	4 074	0	4 074	3 074	1 001

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Justert årsbudsjett 2025					
Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Sum	428 673	-10 481	418 192	417 339	853

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	16	0	16	16	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	525	-257	267	267	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	12 499	-535	11 964	11 964	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	414 288	-9 689	404 599	403 746	853	0,2 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	5 883	0	5 883	5 883	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-4 537	0	-4 537	-4 537	0	0,0 %
Sum	428 673	-10 481	418 192	417 339	853	0,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnehage og skole melder et samlet mindreforbruk 0,8 mill. kroner på tjenesteområde 01C spesialpedagogiske tjenester. Tjenesteområdet består av sentrale poster i byrådsavdelingen og Etat for spesialpedagogiske tjenester med underliggende resultatenheter, dvs. de fire pedagogisk psykologiske sentrene (PPS) og Syns- og audiopedagogiske tjeneste (SAPT).

Fagsentrene har startet arbeidet med å kalibrere spesialpedagogiske vedtak, men det for tidlig å se effekten av dette ennå.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		418 192	408 372	406 992	406 062
Sum Tekniske justeringer		6 328	6 429	6 429	6 429
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-33	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		6 295	6 429	6 429	6 429
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		424 487	414 801	413 421	412 491

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Vekst i vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging i barnehage	32 000	32 000	0	I 2016 ble det gjort endringer i barnehageloven. I etterkant har det vært en voldsom vekst både i antall barn som får spesialpedagogisk hjelp, og i antall timer som gis. Fagsentrene har fått styrket budsjettet sitt i flere omganger på grunn av dette. I 2025 er budsjettet styrket med 32 mill. kroner. Budsjettet er delt ut til fagsentrene i vedtatt budsjett. Basert på fagsentrene sin prognose per mars, meldes det balanse totalt for tjenesteområdet.
Sum	32 000	32 000	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Bosetting, spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barnehagebarn	4 370	4 370	0	Budsjettet skal dekke ressurser til spesialpedagogisk hjelp- og tilrettelegging for bosatte flyktninger i barnehagealder. Det forventes at budsjettet brukes opp i 2025 per d.d.
Sum	4 370	4 370	0	
Effektivisering				
Omorganisering av Etat for spesialpedagogiske tjenester	-1 500	-1 500	0	Etat for spesialpedagogiske tjenester skal omorganiseres. Omorganiseringen forventes gjennomført høsten 2025, og det forventes først besparelser knyttet til dette fra 2026. Innsparingskravet for 2025 forutsettes dekket av vakante stillinger i etat for spesialpedagogiske tjenester.
Sum	-1 500	-1 500	0	
Kutt				
Omlegging av tilbudet til barn med hørselsutfordringer	-720	-720	0	Sædalen barnehage har en særskilt satsing for barn med hørsels utfordringer. Det er per i dag ingen barn som har behov for dette tiltaket, og den særskilte satsingen avvikles fra høsten 2025. Budsjettnettreet utgjør 720 000 i 2025, og forutsettes dekket når tilbudet avvikles.
Kurs, seminar og reiser	-101	-101	0	Nedtrekket er hensyntatt i Vedtatt budsjett.
Sum	-821	-821	0	
Sum tiltak	34 049	34 049	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Redusere andelen spesialpedagogiske vedtak	Andel barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven §31	3,5 %	4,1 %	Det er 4,07 prosent av barn i barnehagene som har fått vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven § 31 i perioden januar til og med mars 2025.
		Andel elever som får enkeltvedtak etter §11 i opplæringsloven (skole)	6,0 %		Andel elever som får enkeltvedtak etter §11 i opplæringsloven blir rapportert til Utdanningsdirektoratet en gang i året gjennom Grunnskolens informasjonssystem (GSI). For 2025 blir dette gjort 1. oktober, og blir derfor rapportert på i 3. tertial 2025.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Høyt nærvær	Sykefraværspersent	13,0 %	13,5 %	Sykefraværstall for Etat for spesialpedagogiske tjenester første kvartal 2025.
	Redusere saksbehandlingstiden for at elever skal få raskere hjelp	Andel spesialpedagogiske vedtak fattet innenfor rammen på tre måneder	55,0 %	45,0 %	For perioden januar til og med februar 2025 var det 45 prosent av spesialpedagogiske vedtak som ble fattet innenfor rammen på tre måneder.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse status
Verbalvedtak 10 j. Bystyret ber byrådet om å vurdere organiseringen av det spesialpedagogiske feltet, både innenfor barnehage og skole, samt administrativ organisering. Herunder skal det ses på arbeidet med sakkyndige vurderinger og utmåling av vedtak om spesialpedagogisk hjelp og undervisning, med sikte på å sikre et mer bærekraftig nivå og en likartet vurdering mellom byområdene. Det forutsettes at omorganiseringen gir grunnlag for å ta ut effektiviserings-gevinster på administrativt nivå. Et forslag om ny organisering skal presenteres ifm. revidert budsjett 2025, slik at det kan tre i kraft fra skole- og barnehageåret 25/26.	Sak om vurdering av det spesialpedagogiske feltet er i prosess og forventes å komme til behandling i Bergen bystyre i juni 2025.

02-Barnevern

Om tjenesteområdet

Barnevernet i Bergen er organisert i fire lokale barnevernstjenester, barneverntjeneste for enslige mindreårige flyktninger, én byomfattende enhet for barnevernvakt, utekontakt og fosterhjemsveiledning- og tilsyn.

Den kommunale barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Tjenesten skal vurdere bekymringsmeldinger, foreta undersøkelser av barnets omsorgssituasjon, fatte vedtak etter lov om barneverntjenester, forberede saker for behandling i Barnevern- og helsenemnda, og iverksette og følge opp tiltak.

De fleste av kommunens helse- og omsorgstjenester for barn og unge og barneverntjenester driftes fra Etat for barn og familie. Ulike tjenester for barn og unge under flere budsjettområder påvirker hverandre, og utgiftene må ses i sammenheng.

Utvikling og utfordringer

Det har vært en stor utgiftsvekst for barnevernet de siste årene. Veksten gjelder i hovedsak for barn og unge som får tiltak utenfor sitt biologiske hjem, som for eksempel fosterhjem, beredskapshjem og institusjon. Samlet sett har Bergen en lik utvikling som på nasjonalt nivå med lavere antall barn med behov for barnevernstiltak, særlig for mindre omfattende hjelpetiltak. Samtidig er det en utflating av bruk av institusjon, økning i akutte tiltak, en svak økning i bruk av beredskapshjem og en økning i undersøkelser hvor det begjæres tiltak fra Barnevern- og helsenemnda. Utviklingen viser at alvorsgraden i mange av barna sin situasjon er høy, og økt ungdomskriminalitet og psykiske helseutfordringer tilsier at det er sannsynlig med høy bruk av de tyngre tiltakene også i perioden fremover.

Barne- og ungdomskriminaliteten i Bergen har økt både i 2023 og 2024, noe som også berører barnevernet. Barna dette gjelder har ofte behov for tiltak og oppfølging fra både kommunale tjenester og statlig barnevern, psykisk helsevern og politi/kriminalomsorg. Det er ventetider på statlige tiltak som Multisystemisk terapi (MST), og det er fremdeles en del brudd på bistandsplikten hos Bufetat. Det er også en krevende situasjon med manglende tilgang på spesialiserte fosterhjem levert fra Bufetat. Det er stor pågang til tjenester utenfor barnevernet, spesielt innenfor psykisk helsetjenester. Det er ofte overlapp og gråsoner mellom barnevernet og disse tjenestene. For å kunne forebygge denne utviklingen er det nødvendig med styrking av den tidlige innsatsen på tvers av oppvekstetatene.

Bergen bystyre vedtok i møte 30. januar at kommunen skal bosette 400 flyktninger i 2025. Herunder 20 enslige mindreårige hvor 5 er under 15 år. Fagdirektoratet for integrering, IMDi, har endret praksis for tildeling av tilskudd til kommunene for å bosette personer med nedsatt funksjonsevne. Tidligere år har innvilgelsesprosenten for refusjonssøknader til ordningen vært høy, men nå opplever Barneverntjenesten for enslige mindreårige en høyere terskel for å få innvilget refusjon. Endringen fører til et merforbruk for tjenesten, og det arbeides med sparetiltak.

Bemanningssituasjonen i barnevernet er fremdeles vanskelig, og etaten har et særskilt fokus på å rekruttere og beholde personellet i barnevernstjenesten. Det er i 2025 startet et prosjekt som blant annet skal se på årsaker til fravær og turnover og iverksette tiltak for dette.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Barneverntjeneste	355 106	-22 040	333 065	337 374	-4 309
Barnevernvakt	17 450	-2 359	15 091	15 091	0
Tiltak i familien	87 901	-1 288	86 613	87 082	-469
Tiltak utenfor familien	634 756	-17 142	617 614	618 783	-1 169
Psykiske helsetjenester og tjenester til utviklingshemmede i institusjon og familiehjem (Barnevernet)	0	0	0	-1 319	1 319
Sum	1 095 213	-42 829	1 052 384	1 057 012	-4 628

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	7 626	-419	7 207	7 607	-400	-5,2 %
2-Byrådsavdeling for finans	621	-51	570	570	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 082 159	-42 359	1 039 801	1 044 028	-4 228	-0,4 %
90-Fellesposter - bykassen	4 806	0	4 806	4 806	0	0,0 %
Sum	1 095 213	-42 829	1 052 384	1 057 012	-4 628	-0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et merforbruk på 4,2 millioner kroner innenfor tjenesteområdet. Merforbruket skyldes hovedsakelig et erstatningskrav i en tidligere barnevernssak.

Byrådsleders avdeling forventer et merforbruk på kr. 0,4 mill. innen tjenesteområdet. Dette skyldes et forventet økt behov for kjøp av ekstern advokatbistand. Under Byrådsleders avdeling gjelder dette utgifter ved Kommuneadvokaten, som er prosessfullmektig for kommunen i saker om tvangsinngrep etter barnevernsloven og helse- og omsorgstjenesteloven.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		1 052 384	1 031 009	1 025 009	1 020 009
Sum Tekniske justeringer		-4 806	-4 191	-4 191	-4 191
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-195	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-5 002	-4 191	-4 191	-4 191
Erstatninger barnevern	Nye engangstiltak	4 125	0	0	0
Vakante stillinger	Kutt	-4 108	0	0	0
Reduksjon kontorlaglig	Kutt	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Redusere utgifter til bilbruk	Kutt	-437	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-920	-1 000	-1 000	-1 000
Forslag til ny ramme		1 046 463	1 025 818	1 019 818	1 014 818

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose	Avvik Statusbeskrivelse i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og institusjonsplasser	19 300	19 300	0 Alvorsgraden i flere barn sin situasjon er høy og medfører økt behov for både tyngre og flere tiltak for å sikre nødvendig hjelp til de barna som trenger det.
Vekttertjenester ved barnevernstjenestene	2 500	2 500	0 Vekttertjenestene kom på plass i fjor, og midlene medgår som følge av helårsvirkning i 2025.
Kutt i kontorlaglig avdeling	-1 300	-650	-650 Kutt i årsverk i kontorlaglig avdeling er i prosess og vil bli delvis innfridd i 2025.
Sum	20 500	21 150	-650

Tilpasning til
aktivitetsnivå

Fosterhjem, miljøterapeutiske tiltak og institusjonsplasser	41 000	41 000	0 Alvorsgraden i flere barn sin situasjon er høy og medfører økt behov for både tyngre og flere tiltak for å sikre nødvendig hjelp til de barna som trenger det.
Bosetting av flyktninger 2025 - Enslige mindreårige	2 500	2 500	0 Det planlegges full oppstart fra 1. mai 2025. Enheten overtok huset til en ny institusjon med fire plasser for enslige mindreårige i Bergen fra 7. november 2024.
Sum	43 500	43 500	0

Nye tiltak

Krav om masterutdanning i barnevernet	2 625	2 625	0 Det arbeides kontinuerlig med å styrke kompetansen i barnevernet ved å motivere ansatte til å ta videreutdanning og det rekrutteres fortløpende nyansatte med masterutdanning. Budsjettet medgår til å dekke lønnsutgifter som følge av høyere
---	-------	-------	--

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			avlønning av ansatte med masterkompetanse ved barnevernstjenesten.
Tjenestepensjon til fosterforeldre	3 200	3 200	0 Det forventes at midlene vil medgå til formålet i påvente av endelig behandling av stortinget vedrørende endringer i lov om barnevern.
Sum	5 825	5 825	0
Effektivisering			
Bedre styring og prioritering av hjelpetiltak	-5 000	-5 000	0 Tiltaket realiseres gjennom redusert kjøp fra private aktører.
Sum	-5 000	-5 000	0
Kutt			
Kurs, seminar og reiser	-161	-161	0 Restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser gjennomføres i løpet av året
Sum	-161	-161	0
Sum tiltak	64 664	65 314	-650

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Barneverntjenesten sikrer god ressursutnyttelse av eksisterende kommunale tiltak	Andel barn med vedtak om hjelpetiltak der hjelpen fås fra Barne- og familiehjelpen pr. dato	50,0 %	39,0 %	Resultatet ligger under vedtatt mål, selv om antall barn som får tiltak i Barne- og familiehjelpen er relativt stabilt. Tjenestene erfarer at familienes utfordringer og behov er mer alvorlige og sammensatte enn tidligere. Det er lokale variasjoner i den gjennomsnittlige tiltakslengden, og enkelte steder har det vært ventetid på iverksettelse av vedtak.
		Andel barn med vedtak om hjelpetiltak der hjelpen fås fra Utekontaktens tiltaksavdeling pr. dato	35,0 %	29,0 %	Det er en økning i bruk av hjelpetiltak i Utekontakten, men det er fremdeles ikke måloppnåelse. Hovedårsaken til dette er at en større andel av barn og familier har store og sammensatte utfordringer, noe som

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					legger press på tiltakets kapasitet.
Trygg by i alle livsfaser	Barn mottar hjelp som nytter og beskytter - når de trenger det	Andel barn flyttet til slekts- og nettverksfosterhjem siste tertial	70,0 %	88,0 %	Resultatet er over vedtatt mål. Dette er som følge av et kvalitativt godt og systematisk arbeid med mål om å øke bruk av plasseringer i barnets slekt eller nettverk der dette er mulig.
		Andel barn med vedtak om plassering som bor i institusjon pr. dato	10,0 %	16,0 %	Bergen kommune ønsker primært å tilby fosterhjems plassering til barn som ikke kan bo hjemme. De siste årene har det vært en gradvis nedgang i bruk av institusjonstiltak, men denne utviklingen har flatet ut de to siste årene. Dette forklares i hovedsak med at Bufetat har bedret kapasiteten sin noe slik at flere barn som har behov for institusjon har fått det, og at en ser en økning i store og sammensatte hjelpebehov hos enkelte barn og unge.
		Andel hasteflyttinger drøftet i Tverretatlig hasteteam siste tertial	50,0 %	25,0 %	Forebygging av akutt plasseringer og sikring av likeverdige faglige vurderinger på tvers av barnevernstjenestene er et viktig mål for kommunen. Det er derfor satt et ambisiøst mål for bruken av Tverretatlig hasteteam. Ordningen er evaluert og justert, og det er registrert en høyere bruk av tjenesten enn ved forrige rapportering. Det blir jobbet med å utnytte tiltaket bedre, samtidig er det ikke aktuelt i alle saker.

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
		Antall barn som har fått gjennomført familieråd siste tertial	140	21	Måloppnåelse er ikke oppfylt. Tiltaket er frivillig og selv om tilbud blir gitt takker enkelte familier nei til dette. Tjenestene jobber målrettet med å øke bruk av metoden.

Statustekst investeringer

Tilpasning av lokaler - sekkepost

Midlene skal i 2025 benyttes til ombygging av Ombygging av forsterket skjermet enhet ved Fyllingsdalen sykehjem. (ca 4 mill). Ombyggingen er nødvendig for å kunne ivareta sikkerheten for ansatte og brukere. Videre skal det benyttes midler til å bygge om lokaler på helsehuset lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, slik at det kan utvides med flere operatørplasser (ca. 2,2 mill.)

03A-Tjenester til eldre

Om tjenesteområdet

Tjenesteområde 03A omfatter kommunale helse- og omsorgstjenester for hjemmeboende innbyggere over 65 år og beboere i helseinstitusjoner. Tjenestene inkluderer helsehjelp og praktisk bistand i hjemmet, avlastningstilbud og aktivitetstilbud. Disse tilbudene er tilpasset eldre med ulike helseutfordringer og nedsatt funksjonsevne, og bidrar til at flere kan bo hjemme lengre.

Bergen kommune tilbyr også ulike typer omsorgsboliger og helseinstitusjoner. Behandlingssentre tilbyr korttidsopphold, mens sykehjem dekker behovet for langtidsopphold. Ansvar for tjenester til personer med rusavhengighet og psykiske lidelser ligger hos Byrådsavdeling for arbeid, sosial og mangfold (BBSM). Det er inngått en samarbeidsavtale som innebærer at enkelte hjemmebaserte tjenester tildelt av BBSM utføres av BEHO. Disse tjenestene faktureres internt.

Utvikling og utfordringer

Helsepersonellkommisjonens rapport [NOU 2023:4, Tid for handling](#), viser tydelig de store utfordringene vi står overfor i møte med en voksende eldrebefolkning og svakere utvikling i tilgjengelig arbeidskraft.

Hjemmetjenesten og sykehjemmene har flere hundre ledige stillinger som de ikke klarer å besette, dette gjelder i særlig grad helsefagarbeidere og sykepleiere. I tillegg er sykefraværet svært høyt. I februar var sykefraværet 14 prosent i Etat for hjemmebaserte tjenester og 14,8 prosent i Etat for behandlingssentre og sykehjem. Det er krevende for tjenestene å drifte med et så høyt fravær i tillegg til mange ubesatte stillinger. Kombinasjonen høyt sykefravær og mange ubesatte stillinger medfører at enhetene bruker for mye overtid og vikarbyrå.

Byrådet vil gjennom et nærværprosjekt redusere sykefraværet i kommunens tjenester. I budsjettet for 2024 og 2025 er det avsatt fire millioner kroner til tiltaket. Etat for hjemmebaserte tjenester har i 2024 deltatt i arbeidsgruppen for kvinnehelse, mens Etat for behandlingssentre og sykehjem deltar som pilot i nærværprosjektet.

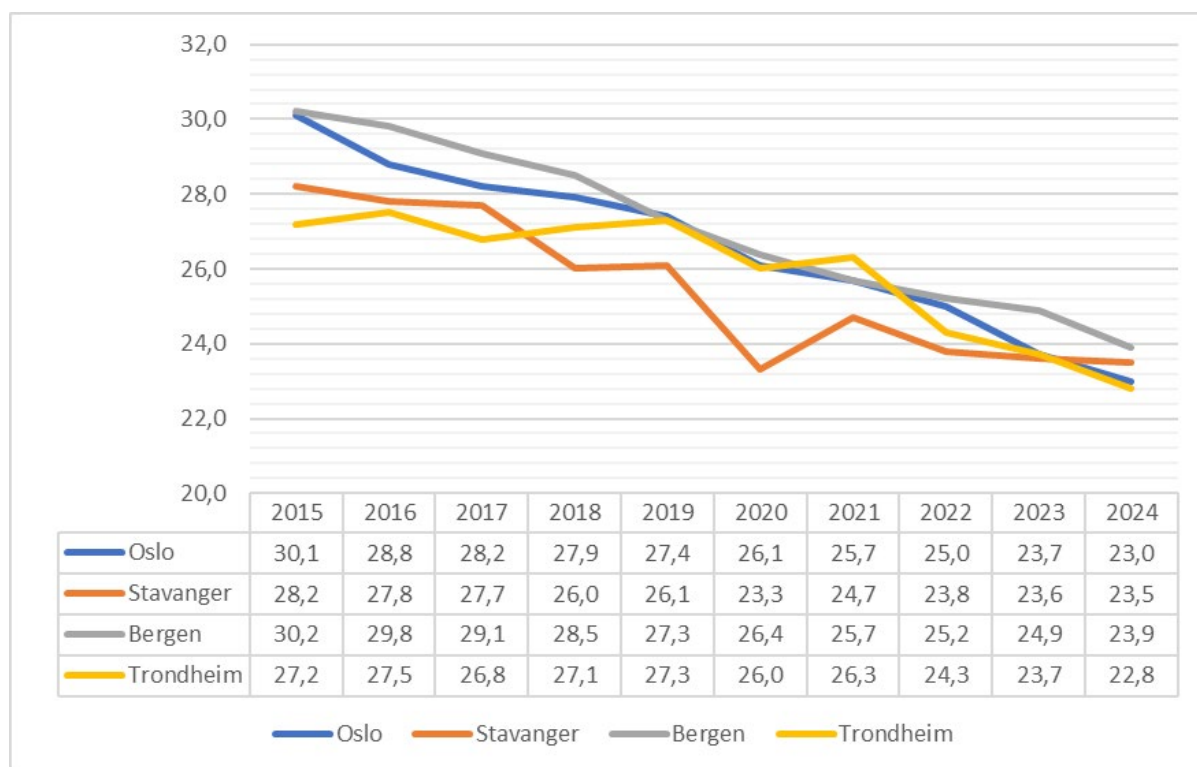
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO) jobber med rekrutteringstiltak i henhold til vedtatt [Strategisk rekrutteringsplan](#) og [Strategisk plan for utvikling av heltidskultur](#). For eksempel har BEHO har en rekrutteringspatrulje som representerer kommunens helse- og omsorgstjenester på messer og utdanningsinstitusjoner. Målet er å møte og inspirere unge mennesker til å velge en karriere innen helsesektoren. Etatene tilstreber å øke deltidsstillinger til heltidsstillinger ved å innføre langvakter og årsturnus.

[KS-prosjektet Tørn](#) ser på hvordan fordeling av oppgaver, organisering av arbeidstid og kompetanseheving kan bidra til en mer bærekraftig helsesektor med tanke på helsepersonell. Etat for hjemmebaserte tjenester og Etat for behandlingssentre og sykehjem deltar i prosjektet: [Bergen kommune - Jobber for mer effektiv bruk av helsekompetansen](#)

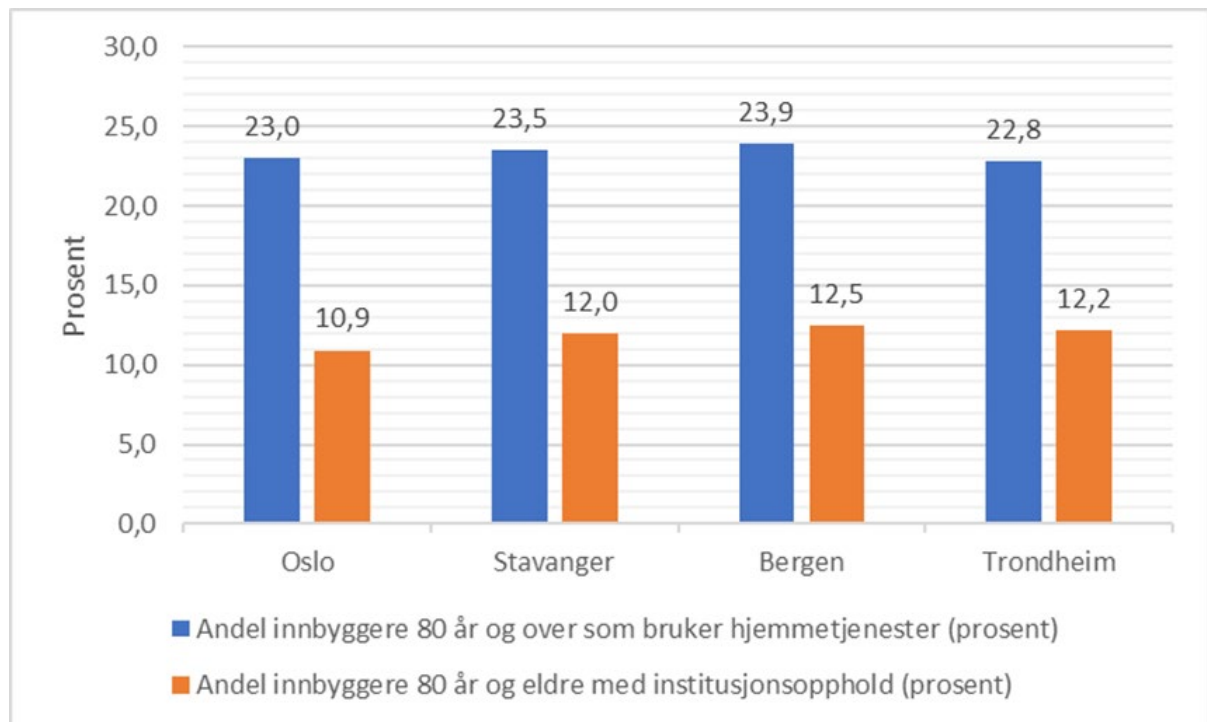
For at innbyggerne i Bergen skal kunne bo lengst mulig i eget hjem og leve selvstendige liv, er forebygging og rehabilitering viktige strategier. Helseteknologi bidrar også til at innbyggere med redusert funksjonsevne klarer seg bedre i hverdagen. Kommunens tverrfaglige [Vurderingsteam](#)

kartlegger hjelpebehovet til nye søkere av helse- og omsorgstjenester. Om lag 18 prosent av de som fikk hjelp av Vurderingsteam i 2024 fikk løst sitt hjelpebehov raskt og trengte ikke videre bistand fra kommunen.

Figur 1 under, viser at 23,9 prosent av innbyggerne i Bergen over 80 år, hadde en eller annen form for hjemmetjenester i 2024. Dette er en nedgang på 1 prosentpoeng sammenlignet med 2023, og hele 6,3 prosentpoeng sammenlignet med 2015. Det samme utviklingstrekket ser vi også i Oslo, Stavanger og Trondheim. Bergen har fremdeles høyere andel innbyggere 80 år og eldre med hjemmebaserte tjenester, sammenlignet med de tre andre storbykommunene.

Tildeling av hjemmetjenester må sees i sammenheng med tildeling av andre typer tjenester, som for eksempel sykehjemstjenester. Figur 2 under, viser at 12,5 prosent av innbyggerne 80 år og eldre i Bergen, bor på sykehjem. Dette er en nedgang på 0,6 prosentpoeng sammenlignet med 2023. Bergen ligger høyest av de fire største bykommunene både når det gjelder andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester og sykehjemstjenester. Bergen kommune har også en eldre befolkning enn de øvrige kommunene.

Bergen kommune tilbyr tilrettelegging av private boliger og har omsorgsboliger med livsløpsstandard til utleie. Beboerne i omsorgsboliger får nødvendig bistand fra hjemmetjenestene og har fellesareal med miljøtilbud. I tillegg har kommunen boliger med stedlig bemanning, som omsorgssenter, omsorg pluss boliger, bofellesskap og bokollektiv.

Bergen kommune har kommunale og private ideelle sykehjem. Om lag 20 prosent av sykehjemsplassene er korttids- og rehabiliteringsplasser på behandlingssenter. Byrådets mål er å øke sykehjemskapasiteten og redusere ventelisten på langtids plass i sykehjem. Flere sykehjemsprosjekter er under planlegging og gjennomføring:

- Midtbygda behandlingssenter (100 plasser), som er i byggefase.
- Loddefjordåsen behandlingssenter skal erstatte Frieda Fasmers minne (90 plasser).
- Fageråshjemmet, som erstatter Slettemarken sykehjem (100 plasser).
- Haugatun sykehjem (100 plasser), som skal bygges på nabotomten til Frieda Fasmers minne.
- En tomt for et nytt sykehjem (rundt 150 plasser).
- Utlysning av et privat sykehjem (rundt 200 plasser).
- Et nytt sykehjemsbygg i tilknytning til Betanien (100 plasser).
- En mulig utvidelse av Odinsvei sykehjem (40 plasser).

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Åpne aktivitetstilbud eldre	25 648	-1 055	24 593	24 593	0
Dagsenter eldre	87 979	-8 636	79 344	89 694	-10 350
Miljøtiltak i bolig	46 726	-6 454	40 272	40 272	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Andre velferdstiltak eldre	98 033	-47 910	50 124	50 124	0
Hverdagsrehabilitering	21 416	-934	20 481	20 481	0
Sykehjem døgnopphold eldre	2 955 305	-655 205	2 300 100	2 300 100	0
Aldershjem døgnopphold	0	0	0	0	0
Utskrivningsklare pasienter i somatiske sykehus	5 803	0	5 803	5 803	0
Heldøgnsbemannede omsorgsboliger eldre (omsorg+)	176 396	-12 972	163 424	170 585	-7 160
Praktisk hjelp og bistand eldre	160 038	-79 864	80 174	80 174	0
Personlig assistent (BPA) - eldre	35 656	0	35 656	35 656	0
Hjemmesykepleie eldre	1 377 162	-78 301	1 298 861	1 281 350	17 510
Byggedrift sykehjem	386 298	-23 087	363 211	351 211	12 000
Byggedrift aldershjem	238	-45	193	193	0
Byggedrift omsorgsboliger	104 709	-97 914	6 796	6 796	0
Byggedrift Heldøgnsbemannede omsorgsboliger (omsorg+)	43 549	-60 991	-17 442	-17 442	0
Byggedrift trygdeboliger	12 732	-21 753	-9 021	-9 021	0
Sum	5 537 688	-1 095 119	4 442 569	4 430 569	12 000

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	-195	0	-195	-195	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	378 648	-190 549	188 099	176 099	12 000	3,2 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	5 113 793	-904 567	4 209 226	4 209 226	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 489	-3	1 485	1 485	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	43 954	0	43 954	43 954	0	0,0 %
Sum	5 537 688	-1 095 119	4 442 569	4 430 569	12 000	0,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder balanse på tjenesteområdet.

Det er et Innsparingskrav knyttet til tiltaket "Omstrukturering av aktivitetssentre for eldre" som har en forventet helårseffekt på 13,8 mill. Det forventes at ca 3,5 mill. av dette kravet blir realisert i 2025. Det er i tillegg noe merforbruk knyttet til tjenester til beboere i omsorgpluss-boliger, og sykehjem.

Det er på den andre siden noe lavere utgifter til hjemmesykepleie som oppveier disse avvikene.

Byrådsavdeling for finans forventer er mindreforbruk på kr 12,0 mill. på tjenesteområde 03A Tjenester til eldre. Årsaken til avviket er at energiutgiftene i sykehjem forventes å bli lavere enn budsjettet. Dette skyldes at prisforventningene i strømmarkedet har falt etter at budsjettet ble lagt frem høsten 2024.

Byrådsavdeling næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 03A Tjenester til eldre ved årsslutt. Tilskudd utbetales i henhold til Bystyrets vedtak.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		4 442 569	4 538 635	4 627 855	4 771 239
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-12 729	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		-68 599	-65 277	-65 277	-65 277
Prisjustering og diverse endringer		-81 328	-65 277	-65 277	-65 277
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		4 361 241	4 473 358	4 562 578	4 705 962

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Reduserte energiutgifter	-14 100	-14 100	0	Reduksjonen er gjennomført.
Oppbudsjettering av hjemmebaserte tjenester	30 000	30 000	0	Beløpet gjelder videreføring av styrking vedtatt i revidert budsjett 2024. Styrkingen er gjennomført.
Multidose - effekt av økt utbredelse	-10 000	-10 000	0	Effektiviseringskrav vedtatt i revidert budsjett 2024 og videreført i budsjett 2025. Tiltaket er iverksatt og effekten tas ut gradvis etterhvert som flere og flere brukere kan benytte seg av multidose.
Sum	5 900	5 900	0	

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Nye tiltak

Anskaffelse - Nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	6 600	6 600	0 Arbeidet med å skifte ut det eksisterende systemet går over i en anskaffelsesfase fra sommeren 2025.
Forprosjekt - nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	2 900	2 900	0 Arbeidet med å anskaffe nytt pleie og omsorgssystem gjennomføres etter planen.
Slettemarken sykehjem - utvidet drift	4 000	4 000	0 Beløpet gjelder helårsvirkning av utvidelsen som skjedde våren 2024.
Økte tjenester til hjemmeboende	100 000	100 000	0 Tjenesten til hjemmeboende brukere er styrket. Må sees i sammenheng med "Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder".
Nødvendig vedlikehold / oppgraderinger - privat ideelle virksomheter	2 500	2 500	0 Arbeidet med nødvendig vedlikehold og oppgraderinger er startet opp.
Kjøp av institusjonstjenester	5 515	5 515	0 Anskaffelsen er gjennomført.
Prosjekt med økt grunnbemanning i sykehjem	13 000	13 000	0 Prosjektet er startet opp, og det forventes full drift i 2025.
Sum	134 515	134 515	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Landås Menighets eldresenter - Konseptvalgutredning	-1 700	-1 700	0 Utredningen ble gjennomført i 2024.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	3 600	3 600	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	842	842	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
Sum	2 742	2 742	0

Kutt

Avvikle vikarordning for helsetjenester i Bemanningstjenester	-1 915	-1 915	0 Avvikling av vikarordning for helsetjenester i Bemanningstjenester i HR Bemanning er gjennomført med virkning fra 01.01.25.
Omstrukturering av aktivitetssentre for eldre	-13 800	-3 450	-10 350 Tiltaket er under gjennomføring. Det forventes delårseffekt av omstruktureringen i inneværende år.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-5 300	-5 300	0 Reduksjonen er gjennomført med helårsvirkning i 2025.
Kutt i tilskudd	-20	-20	0 Reduksjonen er gjennomført.
Kurs, seminar og reiser	-108	-108	0 Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Sum	-21 143	-10 793	-10 350

Effektivisering

EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-356	-356	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har
---	------	------	--

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

			falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Bo lenger hjemme - Effekt av forebyggende tiltak og nye arbeidsmetoder	-17 000	-17 000	0 Tiltakene er iverksatt. Må sees i sammenheng med tiltaket "Økte tjenester til hjemmeboende".
Sum	-17 356	-17 356	0
Inntektsendringer			
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	4 531	4 531	0 Ordningen er endret med virkning fra 1.1.2025. Faktisk effekt av endringen blir ikke kjent før det rapporteres på denne ordningen på slutten av året.
Sum	4 531	4 531	0
Sum tiltak	109 189	119 539	-10 350

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Heltidskultur- øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for hjemmebaserte tjenester (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	80,0 %	79,4 %	Etat for hjemmebaserte tjenester har pr. 1. tertial en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 79,4 %. Dette er to tideler mindre enn på samme tidspunkt i fjor.
		Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for sykehjem (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	79,0 %	76,9 %	Etat for sykehjem har pr. 1. tertial en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 76,9 %. Dette er opp fem tideler fra samme tidspunkt i fjor.
Trygg by i alle livsfaser	Eldre skal få bo hjemme så lenge de mestrer det	Andel innbyggere 80-89 år som ikke bor i institusjon	92,9 %	92,4 %	Pr. 1. mai bor 92,4 % av innbyggerne i Bergen kommune i alderen 80-89 år utenfor institusjon. Dette er opp to tideler fra samme tidspunkt i fjor.
		Andel innbyggere 90 år og eldre som ikke bor på institusjon	73,9 %	74,0 %	Pr. 1. mai bor 74,0 % av innbyggerne i Bergen kommune i alderen 90 år og eldre utenfor institusjon. Dette er ned åtte tideler fra samme tidspunkt i fjor.
	Øke mestring og selvstendighet	Antall brukere av lokaliseringsteknologi	400	379	Ved utgangen av 1. tertial har 379 brukere

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					fått tjenesten lokaliseringsteknologi (GPS). Dette er 58 flere enn på samme tidspunkt i fjor.
		Antall brukere av medisineringsstøtte	400	342	Ved utgangen av 1. tertial har 342 brukere fått tjenesten medisineringsstøtte. Dette er 4 flere enn på samme tidspunkt i fjor.
		Antall brukere av trygghetspakker (unntatt røyksensor)	200	161	Ved utgangen av 1. tertial har 161 brukere fått tjenesten trygghetspakker. Dette er 22 færre enn på samme tidspunkt i fjor.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

Verbalvedtak 10 h. Bystyret ber byrådet iverksette arbeidet med endringer i tjenestetildeling og utmåling innenfor helse- og omsorgstjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.

Beskrivelse status

Prosjekt "Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg" ble etablert 01.02.24 for å svare ut budsjettvedtak 10 i, Handlings- og økonomiplan 2025-2028. Prosjektgruppen består av representanter fra relevante etater, byrådsavdelingen, hovedverneombud og hovedtillitsvalgt. Prosjektet som varer til 01.02.25, består av fem Arbeidspakker:

- Arbeidspakke 1 handler om å forankre prosjektet i- og utenfor organisasjonen.
- I arbeidspakke 2 kartlegges nivået på tjenestene i Bergen, og vi sammenligner tjenestenivået med andre store kommuner, og innad i kommunen, på tvers av tjenester.
- Arbeidspakke 3 skal beskrive dagens praksis for tildeling og utmåling for ulike tjenester og oppgaver.
- I arbeidspakke 4 innhenter prosjektet forslag til tiltak fra ansatte i tjenestene.
- I arbeidspakke 5 vil forslag til tiltak risikovurderes og eventuelt prøves ut/ iverksettes.

Styringsgruppen som består av administrativ ledelse på nivå en og to, samt hovedverneombud og tillitsvalgte, vil gi anbefaling om hvilke tiltak som skal tas videre. Beslutning om gjennomføring vil bli tatt av den som har fullmakt til å ta beslutningen. Enkelte tiltak vil kunne tas administrativt, mens andre må besluttes av byrådet

Oppdrag

Beskrivelse status

eller bystyret. Det kan også komme forslag som forutsetter endringer i nasjonale veiledere/retningslinjer eller lov/forskrift.

Andre storkommuner er orientert om prosjektet, og landets 10 største kommuner og KS ønsker å samarbeide med Bergen kommune.

Prosjektet samarbeider tett med tilsvarende prosjekt i Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold.

Eldrerådet, KRPF og Ungdomsrådet er informert om prosjekt, og vil få komme med innspill underveis.

Hittil i prosjektet er det identifisert noen områder som vi vil se nærmere på:

- Vi ser at aldersgruppen 0-49 år har høyest timeforbruk, og timeomfanget har økt vesentlig fra 2017. Tilsvarende utviklingstrekk ser vi i de andre ASSS kommunene.
- Bergen tildeler i snitt flere timer hjemmetjenester per innbygger sammenlignet med Oslo, Stavanger og Trondheim.
- Brukere av tjenester til utviklingshemmede tildeles flere timer hjemmebaserte tjenester per uke, sammenlignet med øvrige hjemmetjenestebrukere. De har også i snitt flere timer/uke med omsorgslønn og med dagsentertilbud.
- En stor andel hjemmetjeneste-brukere er vurdert til å ha et "begrenset hjelpebehov", og 2131 brukere får hjelp mindre enn 1,5 timer/uke. Prosjektet vil vurdere om noen av disse brukerne kan avhjelpes på andre, og mindre ressurskrevende måter for kommunen, for eksempel med helseteknologi og ved at for eksempel apotekene kan ivareta enkelte av oppgavene.

Verbalvedtak 10 i Bystyret ber byrådet om å iverksette arbeidet med å gjennomgå og redusere bruken av vikarer i tjenestene. Faggrupper, tillitsvalgte og vernetjenesten inviteres til å delta i arbeidet. Det rapporteres tilbake til bystyret i Revidert budsjett og Tertialrapport 2.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO) har startet et prosjekt for å gjennomgå og redusere bruken av vikarer i tjenestene. Prosjektet heter «Redusert vikarbruk i BEHO». Eier av prosjektet er Ingelin Søråas, seksjonssjef for HR og organisasjon i BEHO. Prosjektleder er Gunn-Britt Grøvan, rådgiver for rekruttering og kompetanse i BEHO. I styringsgruppen sitter Bernt Tungodden, seksjonssjef for Økonomi i BEHO, etatsdirektørene i BEHO og tillitsvalgtrepresentant og hovedverneombud. Prosjektgruppen består av representanter fra alle etater i BEHO og tillitsvalgt og verneombud.

Det er opprettet et mandat for prosjektet, og prosjektet er etablert med prosjektdokumentasjon (milepælsplan), fremdriftsplaner og tiltak.

Prosjektets milepæler:

Oppdrag

Beskrivelse status

- 1 En kulturendring blant ansatte, som rommer forståelse for nødvendige endringer i arbeidsform og organisasjonsstruktur er satt i gang i etatene.
- 2 Enheter som kategoriseres med høyt vikarforbruk er identifisert og beskrevet, og erfaringer fra enheter som kategoriseres med lavt vikarforbruk er innhentet.
- 3 Dagens rutiner for innhenting av vikar er gjennomgått.
- 4 Overordnet felles rutine er oppdatert og iverksatt.
- 5 Tillat minimumsbemanning, som sikrer at enheten drifter forsvarlige helsetjenester ved fravær i enhet, er beskrevet i rutinen.
- 6 Ulike digitale og organisatoriske hjelpemidler som kan redusere vikarbruk er vurdert og foreslått.

Status pr 30.4.25:

Prosjektet har innhentet dagens rutiner for vikarbruk i alle våre enheter og samlet inn dokumentasjon og tall til en analyse av enheter med høyt og lavt vikarforbruk. Blant parameterne som analyseres er sykefravær, størrelse på enhet, antall ansatte, organisering av fagpersonell, turnover blant ansatte og ledere, stillingsstørrelser m.m.

Vi har etablert kontakt med Trondheim kommune som har 2 års erfaring etter innføring av ulike tiltak for å redusere vikarbruk i deres kommunale helsetjenester. Prosjektet ser frem til erfaringsutveksling.

Rutinen for vikarinnleie som er under utarbeidelse, er en overordnet rutine for hele BEHO.

Verbalvedtak 11 a. Bystyret ber byrådet om å starte en prosess med sikte på å gjennomføre en utlysning etter et sykehjem med rundt 200 plasser i løpet av 2. halvår 2025

Et utlysningsprosjekt er etablert hos Etat for utbygging. I begynnelsen av april ble det gjennomført et markedsdialogmøte med over 50 representanter for lokale og nasjonale entreprenører og eiendomsutviklere, der innhold og rammer for utlysningsprosjektet ble presenter. I første halvdel av mai ble det avholdt én-til-én innspillmøter med flere av aktørene. Arbeidet med å utarbeide et konkurransegrunnlag fortsetter gjennom våren og sommeren, med sikte på å gjennomføre en utlysning i løpet av 2. halvår 2025.

Investeringer

Beløp i 1000

		Totalbudsjett					Årets budsjett			
Investering	Saksref.	Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.	
Anskaffelse av sykehjem - ekstern utlysning		IA	9 500	9 500	0	4.kv. 2025	9 500	2 360	-7 140	
Biler til transport av eldre		-	-	-	-	Løpende	2 994	0	-2 994	
Engensenteret - Prosjektutvikling	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2027	4 000	4 000	0	
Engensenteret nytt sykehjem - konseptvalgutredning		IA	6 200	125	6 075	4.kv. 2025	6 078	3	-6 075	
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	7 660	6 728	-932	
Fageråshjemmet		IA	967 943	1 166 400	-198 458	2.kv. 2030	9 056	10 409	1 353	
Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	110 606	110 606	0	2.kv. 2029	5 533	4 273	-1 260	
Hordnestunet - oppgradering og ombygging	BY 311/23		70 000	70 000	69 000	1 000	3.kv. 2025	8 379	7 379	-1 000
Kalfaret sykehjem - oppgradering	BR 1239/22		20 000	20 000	20 000	0	2.kv. 2025	1 034	1 034	0
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	60 500	60 500	0	4.kv. 2039	4 500	4 500	0	
Loddefjordåsen behandlingssenter	BY 119/25		1 041 800	1 041 799	1 041 799	0	4.kv. 2028	50 706	28 087	-22 618
Lyngbøtunet bo- og servicesenter - Rehabilitering	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2029	4 000	4 000	0	
Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg	BY 93/23		993 000	993 000	993 000	0	1.kv. 2027	280 044	319 044	39 000
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	3 471	3 471	0	4.kv. 2027	0	0	0	
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	23 973	23 919	-54	
Nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)	0	IA	27 100	27 100	0	4.kv. 2029	2 200	0	-2 200	
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-153 179	-108 179	45 000	
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-1 876	546	2 421	
Tiltak for økt matglede i eldreomsorgen»		IA	40 000	40 000	0	4.kv. 2026	10 000	10 000	0	
Åsaheimen	BY 295/17		549 800	667 690	667 690	0	Ferdig	36 853	36 853	0
Sum øvrige prosjekter							-482	-176	306	
Sum							310 972	354 778	43 806	

Statustekst investeringer

Anskaffelse av sykehjem - ekstern utlysning

For å øke tempoet i utbyggingen av nye sykehjemsplasser, har byrådet foreslått å invitere inn private aktører til å samarbeide om et større sykehjemsprosjekt. Det legges derfor opp til å gjennomføre en ekstern utlysning etter et sykehjem med inntil 200 plasser. Det er satt av midler til å utarbeide et utlysningsgrunnlag, med siktemål om at en slik utlysning kan skje i løpet av 2. halvår 2025. Prosjektet startet opp i februar 2025. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i utarbeidet årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse. Midler til gjennomføringsfase inngår i sekkepost inntil videre.

Biler til transport av eldre

Det må gjennomføres ny konkurranse, Lang leveringstid gjør at det ikke vil påløpe utgifter før i 2026.

Biler til transport av utviklingshemmede

Det må gjennomføres ny konkurranse, Lang leveringstid gjør at det ikke vil påløpe utgifter før i 2026.

Engensenteret - Prosjektutvikling

Det skal gjennomføres en konseptvalgutredning for en total rehabilitering av Engensenteret der en skal se på hvordan bygningsmasse og tomt best kan utnyttes til sykehjemsformål. Alternativet er overføring av pasienter til annet sykehjem, og salg av eiendommen.

Når utredningen er ferdig vil det ta noen år før full rehabilitering eller utflytting kan finne sted. I mellomtiden vil det være behov for å gjøre tiltak på tak, fasade, vinduer, samt noe innvendig for å kunne ha forsvarlig drift på sykehjemmet de neste 6-8 år.

Utredningen er så langt ikke startet opp, og det er usikkerhet knyttet til hvor langt en kommer i år. Byrådet anbefaler likevel at en avventer til 2. tertial med en eventuell endret periodisering av budsjettet.

Engensenteret nytt sykehjem - konseptvalgutredning

I byrådssak 1061/25 om "Gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU) i 2025" ble det besluttet at konseptvalgutredningen likevel ikke vil bli gjennomført. Årsaken er at en undersøkelse har avdekket at ombygging og en utvidelse av Engensenteret vil medføre stor reguleringsrisiko, lang gjennomføringstid og høy kostnad per sykehjemsplass sammenlignet med andre sykehjem, og det er med utgangspunkt i dette svært lite sannsynlig at det vil komme et sykehjem med 100 plasser på denne lokasjonen. Midlene foreslås derfor trukket inn.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019.

Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner

- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Fageråshjemmet

Det er besluttet å rive eksisterende Slettemarken sykehjem, omsorgsblokken og Telenor-bygget for å bygge Fageråshjemmet, et nytt sykehjem med 100-110 plasser. Tiltaket har krevd detaljregulering, vedtatt av Bergen Bystyre 26.03.2025, sak 95/25. I ny plan fremkommer krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Det må også opparbeides infrastruktur for flytting av Telenors virksomhet innad på tomten. Disse tiltakene inngår i egen budsjettpost. Forprosjektet er ferdigstilt og det er planlagt gjennomføringsvedtak og utlysning av konkurranse høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Økning i totalprognose skyldes overføring fra sekkepost for gjennomføringsfasen, med justering av forventet projektkostnad for økning fra 100 til 110 plasser.

Haugatun flerbruksbygg - prosjektutvikling

Det jobbes med å utvikle skisseprosjekt for et flerbruksbygg på Haugatun. Prosjektet inkluderte opprinnelig kun barnehage, men ble utvidet til et flerbrukshus for barnehage og sykehjem. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Haugland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å utvikle kjøp for bolig til personer med utviklingshemming. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert årsprognose. Behovet for flytting av midler er i stor grad utløst av fjorårets mindreforbruk, som skyldes lavere aktivitet enn anslått. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Hordnestunet - oppgradering og ombygging

Hordnestunet har hatt utfordringer med hensyn til å oppfylle diverse brannkrav, herunder seksjoneringsvegger med mer. Det har pågått en større utbedring av bygget slik at det kan tas i bruk til permanent sykehjem for pleietrengende pasienter med rushistorikk.

Kontrakt ble signert høsten 2023, og fremdrift er iht. til planen som da ble lagt. Prosjektet ble i hovedsak ferdigstilt i løpet av 4. kvartal 2024, men sluttavregning gjenstår. Med bakgrunn i redusert sluttprognose anbefaler byrådet at kostnadsrammen til prosjektet reduseres med kr 1 mill.

Kalfaret sykehjem - oppgradering

Prosjektet gjelder etablering av nytt trappehus og heis ved Kalfaret sykehjem. Tiltaket har tatt noe lengre tid enn tidligere forutsatt, men var i hovedsak fullført 4. kvartal 2024. Det forventes at prosjektet ferdigstilles innenfor budsjettrammen.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Tiltakene er i en oppstartsfase.

Loddefjordåsen behandlingssenter

Det er planlagt oppføring av et nytt behandlingssenter med 90 plasser på nabotomten til Frieda Fasmers Minne da det eksisterende sykehjemmet er uegnet for moderne sykehjemsdrift. Tiltaket har krevd detaljregulering, og i ny plan fremkommer omfattende krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Disse rekkefølgekravene inngår i egen budsjettpost. Prosjektet har skiftet navn til Loddefjordåsen behandlingssenter. Gjennomføringsvedtak for prosjektet ble fattet av Bergen Bystyre i april 2025, sak 119/25, og prosess med anskaffelse av entreprenør er startet. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose, da tidspunkt for anslått oppstart av byggearbeider har blitt noe utsatt. Justert fremdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Lyngbøtunet bo- og servicesenter - Rehabilitering

Det er et betydelig etterslep på barnehagen, og det anbefales derfor å legge nytt tak, skifte kledning med etterisolering, samt nye vinduer. Det anbefales også nytt ventilasjonsanlegg og oppgradering av stellerom. Prosjektet er så langt ikke startet opp, men har planlagt oppstart høsten 2025.

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Midtbygda behandlingssenter, som bygges ved sykehjemmet Åsaheimen, vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det har siden vært høy aktivitet på byggeplass. Det foreslås en flytting av midler i henhold til fremdriftsplan. Behovet for flytting av midler til innværende år er i stor grad utløst av fjorårets merforbruk. Justeringen medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. De 32 Omsorg+- boligene og dagaktivitetssenteret foreslås derfor ikke realisert i første omgang. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er

lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Nytt pleie og omsorgssystem (erstatning for Visma Profil)

Arbeidet med å skifte ut fagsystemet for pleie og omsorgstjenesten er godt i gang, men det vil ikke påløpet utgifter av investeringsmessig karakter før i 2026.

Professor Dahlsgt. 32

Prosjektet bærer i å etablere personalbase i Professor Hansensgate i et bofellesskap for psykisk utviklingshemmede. Prosjektet er i rute og forventes å holde seg innen for budsjett.

Sentral korreksjon

Se eget avsnitt i kapittelet om investeringer for nærmere omtale av sentral korreksjon. I Revidert budsjett ble den sentrale korreksjonen redusert fra 735 mill. til 535 mill. Reduksjonen er fordelt ut på de seks største tjenesteområdene slik at korrigeringen ligg der det er størst forventning og sannsynlighet for at man vil havne noe under den totale rammen som er avsatt til investeringer.

Slettebakken barnehage - prosjektutvikling

Det er besluttet at Slettebakken barnehage, som ikke er i drift, skal tas i bruk som erstatningslokaler for barnehager i Årstad bydel. Prosjektutvikling er satt på hold i påvente av avklaringer og utfall av konseptvalgutredning for Slettebakken skole. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er justert tilsvarende.

Sykehjem - Rehabilitering og nybygg

Det er avsatt midler i 2025 til eventuell kjøp av tomt til nytt sykehjem.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

Midlene skal i 2025 benyttes til ombygging av Ombygging av forsterket skjermet enhet ved Fyllingsdalen sykehjem. (ca 4 mill). Ombyggingen er nødvendig for å kunne ivareta sikkerheten for ansatte og

brukere. Videre skal det benyttes midler til å bygge om lokaler på helsehuset lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, slik at det kan utvides med flere operatørplasser (ca. 2,2 mill)

Tiltak for økt matglede i eldreomsorgen»

Midlene skal i 2025 benyttes til å rehabilitere kjøkkenet på Gullstøltunet som skal reetableres som lokalt produksjonskjøkken, med mulighet for utvidet levering og kantinedrift for nærmiljøet.

Åsaheimen

Åsaheimen er et nytt og moderne behandlingssenter med 80 korttidsplasser og 20 plasser for yngre beboere i bokollektiv. Bygget ble overlevert til bestiller i 2023. Årets antatte forbruk skyldes at gjenstående tomtekjøp ikke er avsluttet i 2024. De siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i løpet av 2025.

03B-Tjenester til funksjonshemmede

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter noen av tjenestene som kan bidra til at personer med ulike typer funksjonsnedsettelse kan mestre daglige aktiviteter og delta sosialt og i samfunnet: Brukerstyrt personlig assistanse (BPA), rådgivningstjenester for hørselshemmede og døvblinde, boliger for personer med funksjonsnedsettelse, aktivitetssenter for personer med fysisk funksjonsnedsettelse og ledsagerbevis.

Utvikling og utfordringer

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ måte å organisere praktisk bistand og opplæring på. BPA er rettet mot personer med langvarig og stort behov for personlig assistanse, både i og utenfor hjemmet. Per 31.12.2024 hadde 147 brukere vedtak om BPA. Det har siden 2019 vært en markant økning i antall brukere med BPA, noe som har medført en sterk kostnadsvekst knyttet til BPA-ordningen.

Kommunen har tre bokollektiv for personer med omfattende fysisk funksjonsnedsettelse, med til sammen 29 boenheter. I forbindelse med avvikling av Midtbygda sjukeheim er de 16 plassene ved bokollektivet der midlertidig flyttet til Åsaheimen. Som erstatning for bokollektivet ved Midtbygda sjukeheim skal det bygges et nytt selvstendig bofellesskap i et ordinært bomiljø. Det har vært en utfordring å finne egnede tomter hvor dette prosjektet kan realiseres. Det nye bofellesskapet vil gjøre at beboerne får et kvalitetsmessig bedre botilbud.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Åpne aktivitetstilbud funksjonshemmede	209	-25	184	184	0
Dagsenter funksjonshemmede	3 687	-202	3 486	3 486	0
Andre velferdstiltak funksjonshemmede	5 994	-4	5 990	5 990	0
Sykehjem døgnopphold funksjonshemmede	36 753	-322	36 431	36 431	0
Heldøgnsbemannede omsorgsboliger - funksjonshemmede	33 566	-9 582	23 984	23 984	0
Personlig assistent (BPA)	208 423	-31 043	177 380	177 380	0
Hjemmesykepleie funksjonshemmede	55	-3	52	52	0
Byggdrift bofellesskap for funksjonshemmede	571	-2 353	-1 782	-1 782	0
Sum	289 257	-43 533	245 724	245 724	0

Status økonomi per avdeling

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	-3	-3	-3	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	1 735	-2 398	-663	-663	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	287 289	-41 133	246 157	246 157	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	171	0	171	171	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	62	0	62	62	0	0,0 %
Sum	289 257	-43 533	245 724	245 724	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg melder balanse på tjenesteområdet.

Byrådsavdelingen melder balanse på tjenesteområdet, men det er usikkerhet knyttet til aktivitetsutviklingen innenfor tjenesten *Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)*. Det er fortsatt vekst i antall brukere og timer, men vi forventer at Utmålingprosjektet (som er knyttet opp til verbalvedtaket om tjenesteutmåling) skal gi effekt også på disse tjenestene.

Tjenesteområdet har også utfordringer knyttet til rekruttering og sykefravær.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		245 724	245 674	245 674	245 674
Sum Tekniske justeringer		15 600	14 129	14 129	14 129
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-8	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		15 593	14 129	14 129	14 129
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		261 317	259 803	259 803	259 803

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett			
BPA - vekst i nye brukere og timer	11 703	11 703	0 Beløpet gjelder helårvirkning av økning i 2024, og utgiftene påløper.
Sum	11 703	11 703	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Nye engangstiltak

LHL - Økt tilskudd	50	50	0 Tilskuddsutbetalingen er iverksatt.
Sum	50	50	0

Inntektsendringer

Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	3 949	3 949	0 Ordningen er endret med virkning fra 1.1.2025. Faktisk effekt av endringen blir ikke kjent før det rapporteres på denne ordningen på slutten av året.
Sum	3 949	3 949	0

Sum tiltak	15 702	15 702	0
-------------------	---------------	---------------	----------

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saks -ref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.ved -tak	Ved- tatt	Totalprognos e	Avvi k	Estimert ferdigkvar al	Justert budsjet t	Årsprognos e g til bud.endr.	Forsla g til bud.endr.
Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettels er		115 000	19 851	19 851	0	4.kv. 2026	2 610	3 300	690
Sum							2 610	3 300	690

Statustekst investeringer

Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettels

Det skal etableres et bofellesskap i Rollandslia tiltenkt unge funksjonshemmede. Bofellesskapet skal ha 16 boenheter samt tilhørende personalbase. Prosjektet er i planleggingsfasen og det jobbes med avklaringer i forhold til vei- og grunnforhold. Byggestart er forventet i 2028. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmede

Det er etablert to nye bofellesskap med totalt 16 leiligheter i Øvre Krohnåsen 4 og 6 i Fana bydel. Bofellesskapene har en felles underjordisk parkeringsanlegg og uteområde. Byggene ble tatt i bruk juni 2023. De siste økonomiske forpliktelser ventes ferdigstilt i 2025.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien

Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

03C-Tjenester til utviklingshemmede

Om tjenesteområdet

Kommunens samfunnsoppdrag på dette området inkluderer ulike helse- og omsorgstjenester, kommunale serviceytelser og tjenestekoordinerings for personer med utviklingshemming. Tjenester gis ofte gjennom hele livet. Kommunen gir tjenester i avlastningsbolig, i foreldrehjem, privat eiet eller leiet bolig, kommunale og privat-ideelle bofellesskap, og private bogrupper med kommunal tjenestebase. Kommunen tilbyr også besøkshjem, dagsenter, og fritidsaktiviteter.

Helse- og omsorgstjenester inkluderer praktisk og personlig bistand, nødvendig helsehjelp, støttekontakt og avlastningstjenester for foreldre/foresatte hvis personen bor i foreldrehjem. Kommunale serviceytelser inkluderer velferdsteknologi, aktivitetstilbud på dagtid, kommunal omsorgsbolig, ledsagerbevis og arbeidskjøring til varig tilrettelagt arbeid (VTA). Tjenestekoordinerings gjennomføres blant annet gjennom deltakelse i ansvarsgruppe og utarbeidelse og bruk av individuell plan. Målgruppens behov for tjenester er sammensatt og må tilpasses gjennom livsløpet.

Utvikling og utfordringer

Økt behov for tjenester

Det er et økende behov for tjenester til personer med utviklingshemming. Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLoS) viser at behovet har økt de siste årene. Dette skyldes at personer i målgruppen lever lengre og har større behov for omsorg knyttet til aldersrelaterte tilstander. I tillegg er det flere nye tjenestemottakere som trenger omfattende hjelp, ofte på grunn av en kombinasjon av diagnoser, herunder somatiske lidelser, psykiske lidelser, rusproblemer, kognitive utfordringer og risikoatferd.

Gjennom Boligløftet er 101 av 130 planlagte tilrettelagte leiligheter nå etablert. Ventelistene for bo- og avlastningstjenester har blitt kortere over tid, men det siste året har utviklingen vist vekst i ventelistene på disse områdene grunnet vekst i nye søkere. Realisering av planlagte prosjekter i Boligløftet er avgjørende for at personer med utviklingshemming skal få riktig tjeneste, i rett omfang og til riktig tid.

Mangel på kvalifisert arbeidskraft

Det er stor mangel på kvalifisert arbeidskraft i helse- og omsorgstjenestene. I tjenestene til personer med utviklingshemming var det per februar 2025 hele 259 ledige stillinger fordelt på 128 årsverk. Mangelen er størst på helgeassistenter (130 stillinger), vernepleiere (30 stillinger), nattevakter med helsefagutdanning (25 stillinger) og helsefagarbeidere (22 stillinger). Ledige stillinger medfører betydelige kostnader til eksterne vikartjenester, bruk av interne vikarer og overtid. Vikarbehovet henger også sammen med høyt sykefravær. Tjenestene jobber aktivt med bemanningsutfordringene og har over tid vist positiv utvikling i andel ansatte i heltidsstilling, gjennomsnittlig stillingsprosent og bruk av langvakter.

Tilpasning til en krevende økonomisk situasjon

Bergen kommune står i en økonomisk situasjon som krever tøffe prioriteringer i kommunens helse- og omsorgstjenester. Byrådet har vedtatt flere tiltak for å sikre tilpasning til en økonomisk bærekraftig utvikling, blant annet reduksjon i administrative funksjoner og vurdering av kriterier for utmåling og

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

tildeling av tjenester. Tjenesteområdet iverksetter nå vedtatte tiltak for å begrense risiko for kostnader utover budsjettramme.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Dagsenter	273 861	-16 733	257 128	262 634	-5 507
utviklingshemmede					
Aktivitetssenter	4	-4	0	0	0
Andre velferdstiltak	32 275	-13 203	19 072	20 844	-1 772
utviklingshemmede					
Tiltak i avlastningsbolig	209 326	-2 227	207 099	230 147	-23 048
Tiltak i barnebolig	29 851	-98	29 754	34 236	-4 482
Utskrivningsklare	0	0	0	706	-706
pasienter innen					
tjenester til					
utviklingshemmede					
Praktisk bistand	1 875 651	-489 366	1 386 285	1 386 790	-505
utviklingshemmede					
Personlig assistent	66 803	0	66 803	74 704	-7 901
utviklingshemmede					
Hjemmetjenester -	69 624	-1 241	68 383	69 704	-1 321
ambulante-					
utviklingshemmede					
Avlastning utenfor	14 985	-72	14 912	13 694	1 218
institusjon -					
utviklingshemmede					
Personellbase -	0	0	0	6 576	-6 576
enkelttiltak -					
utviklingshemmede					
Byggdrift	714	-133	581	581	0
avlastningsboliger					
Byggdrift barnebolig	39	0	39	39	0
Byggdrift bofellesskap	109 959	-124 951	-14 992	-16 292	1 300
for utviklingshemmede					
Sum	2 683 092	-648 027	2 035 065	2 084 364	-49 299

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	-24	-24	-24	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for	95 317	-119 098	-23 781	-23 781	0	0,0 %
finans						
3-Byrådsavdeling for	2 598 371	-527 189	2 071 182	2 120 481	-49 299	-1,9 %
eldre, helse og omsorg						
4-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
barnehage og skole						
6-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
barnevern, sosiale						
tjenester og mangfold						
90-Fellesposter -	-10 596	-1 716	-12 312	-12 312	0	0,0 %
bykassen						
Sum	2 683 092	-648 027	2 035 065	2 084 364	-49 299	-1,8 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer merforbruk på tjenesteområdet.

Tjenesteområdet har med seg et vedvarende økt aktivitetsnivå inn i 2025. Regnskapsresultatet i 2024 ble et merforbruk på 43,6 mill. etter at avregning fra toppfinansiering ressurskrevende brukere 2023 på 27 millioner var hensyntatt som en éngangssum.

I hovedsak er merforbruket knyttet til endrede og mer sammensatte behov hos både eksisterende og nye brukere. Dette gjelder både midlertidige og varige endringer i helsetilstand og funksjonsnivå, som utløser et større omfang av lovpålagte helse- og omsorgstjenester.

Økt omfang av ressurskrevende enkeltsaker utfordrer en allerede presset bemanningssituasjon. Det utfordrer budsjetttrammene for tjenesteområdet, da disse utgiftene bare delvis blir kompensert av toppfinansieringen fra Helsedirektoratet. Flere brukere oppnår også høy alder, og blir ikke omfattet av toppfinansieringsordningen, som gjelder brukere under 67 år.

Tjenesteområdet har også utfordringer knyttet til rekruttering og sykefravær. Høyt sykefravær og mange vakante stillinger gjør at vikarbruken er høy og det må benyttes overtid og innleie av vikarer for å få en forsvarlig bemanning.

Byrådet forventer at reduksjon i sykefravær og at effekt av prosjektene «Redusert vikarbruk i BEHO» og «Tildeling og utmåling av tjenester i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg» vil gi kostnadsreduksjoner utover det som er reflektert i rapporteringen.

Byrådet har som ambisjon at avviket på tjenesteområdet skal bli vesentlig redusert ved årets slutt.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		2 035 065	2 057 381	2 124 492	2 156 613
Sum Tekniske justeringer		2 135	-18 426	-18 426	-18 426
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-768	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		1 367	-18 426	-18 426	-18 426
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		2 036 433	2 038 955	2 106 066	2 138 187

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
BPA - vekst i nye brukere og timer	7 117	7 117	0 Beløpet gjelder helårsvirkning av økning i 2024, og utgiftene påløper.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Støttekontakter - Midler til fast ansettelse - omdisponeres	-5 000	-5 000	0	Midlene som var avsatt til dette formålet er omdisponert.
Sum	2 117	2 117	0	
Nye tiltak				
Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede	1 300	1 300	0	Arbeidet med å etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede forventes avsluttet i 2025.
Sum	1 300	1 300	0	
Nye engangstiltak				
Tilskudd til TV BRA	400	400	0	Det er utbetalt tilskudd for 1. halvår.
Sum	400	400	0	
Effektivisering				
Effektivisering i tjenestene (forenkle, fornye og forbedre)	-2 000	-2 000	0	Tiltaket er budsjettmessig effektivisert
Sum	-2 000	-2 000	0	
Kutt				
Endret utforming av støttekontakttilbud for personer med utviklingshemming	-3 000	-1 500	-1 500	Tiltaket er påbegynt, men vil ikke få helårseffekt i 2025.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-2 700	-2 700	0	Administrative funksjoner er redusert.
Kurs, seminar og reiser	-40	-40	0	Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Sum	-5 740	-4 240	-1 500	
Inntektsendringer				
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	-19 533	-19 533	0	Ordningen er endret med virkning fra 1.1.2025. Faktisk effekt av endringen blir ikke kjent før det rapporteres på denne ordningen på slutten av året.
Sum	-19 533	-19 533	0	
Sum tiltak	-23 456	-21 956	-1 500	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Heltidskultur - øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse (Etat for tjenester til utviklingshemmede)	Gjennomsnittlig stillingsprosent i Etat for tjenester til utviklingshemmede (faste stillinger, eks. studentstillinger, avlastere og oppdragstakere)	69,4 %	72,0 %	Etat for tjenester til utviklingshemming har økt gjennomsnittlig stillingsprosent fra 71 % ved årsskiftet til 72 % ved 1. tertial.
		Antall personer med vedtak om boligbehov som står på venteliste, som ikke har eksisterende botilbud	70	86	21 flere enn på samme tidspunkt i fjor.
		Antall personer med vedtak om boligbehov som står på venteliste, som ønsker å bytte botilbud	20	19	1 færre enn på samme tidspunkt i fjor.
Trygg by i alle livsfaser	Boligløftet Bergen	Antall ansatte som jobber langvakter dagtid på 10 timer eller mer	1 415	1 463	98 flere enn på samme tidspunkt i fjor.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn se	Avvi k	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsj tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
"Boligløftet Bergen" - nye boliger		-	-	-	-	Løpende	2 346	2 115	-232
Barne- og avlastningsboliger for barn og unge med alvorlig funksjonshemmin g		IA	2 225	2 225	0		1 428	1 428	0
Biler til transport av utviklingshemmed e		-	-	-	-	Løpende	2 815	0	-2 815
Boligplan - Tjenester til utviklingshemmed e - Oppgradering tjenestebaser		-	-	-	-	Løpende	11 599	11 472	-127
Boligplan - Tjenester til utviklingshemmed e - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-3 325	0	3 325
Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap	BR 1226/23	19 800	20 400	20 400	0	1.kv. 2025	1 894	1 894	0
Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmed e	0	IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2026	1 580	1 580	0
Eablering av personalbase i et eksisterende omsorgsbolig anlegg (TTU- bolige)	0	IA	30 000	30 000	0	4.kv. 2029	5 000	5 000	0
Haugland bofellesskap	BY 36/24	219 120	219 120	219 120	0	4.kv. 2026	97 987	92 136	-5 851
Johan Berentsensvei 87 4-64	2020/4805	IA	1 110	1 110	0	Ferdig	0	0	0
Kirkebirkeland bofellesskap	2023/2788 99-15	IA	2 381	2 484	-103	Ferdig	-103	0	103
Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmed e	BY 263/20	128 200	114 846	114 980	-134	Ferdig	-117	17	134
Landåsveien 33 - Bofellesskap for utviklingshemmed e	BY 216/21	111 100	80 266	79 218	1 048	Ferdig	1 098	50	-1 048
Leirviksåsen 11,13 og 15	2023/2788 99-21	IA	29 985	29 985	0	4.kv. 2026	29 740	29 740	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investerings	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedt tt	Totalprogno se	Avvi k	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Midtunvegen bofellesskap	BY 56/24	133 496	133 69 6	133 696	0	2.kv. 2028	39 043	6 129	-32 915
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	3 833	3 833	0
Nedre Totland bofellesskap	BY 133/24	104 460	104 46 0	104 460	0	4.kv. 2026	61 740	54 193	-7 547
Nytt time- og døgnavlastningstil bud til barn og unge - prosjektutvikling		IA	576	228	348	4.kv. 2028	348	0	-348
Professor Dahlsgrt. 32	2023/2788 99-2	IA	6 250	6 250	0	4.kv. 2026	1 819	1 819	0
Svaneviksveien 4 bofellesskap	2023/2788 99-3	IA	6 225	7 826	-1 60 0	1.kv. 2025	-1 600	0	1 600
Teigane bofellesskap	BY 317/23	92 590	92 590	92 590	0	2.kv. 2028	20 406	3 444	-16 961
Øvre Fantoftåsen 48	2023/2788 99-71	IA	5 050	5 050	0	4.kv. 2025	4 934	4 934	0
Åstveittunet 57-82 bofellesskap	2023/2788 99-1	IA	13 000	13 000	0	4.kv. 2026	6 823	6 823	0
Sum øvrige prosjekter							-24	0	24
Sum							289 263	226 605	-62 659

Statustekst investeringer

Barne- og avlastningsboliger for barn og unge med alvorlig funksjonshemming

Midlene benyttes i 2025 i forbindelse med ombygging av bygningsmassen i Lerivikåsen til barne og avlastningsboliger.

Biler til transport av utviklingshemmede

Det må gjennomføres ny konkurranse, Lang leveringstid gjør at det ikke vil påløpe utgifter før i 2026.

Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - Oppgradering tjenestebaser

Midlene skal i inneværende år blant annet benyttes til oppgradering av personalbase i Øvre Fantoftåsen 48. Budsjettjusteringen gjelder dekning av et mindre merforbruk på prosjektet i Kirkebirkeland bofellesskap.

Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - sekkepost

Midlene benyttes til å finansiere kjøp av personalbase og treningsleilighet.

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Gjenstående budsjettmidler på sekkeposten forventes medgått til mindre prosjektkostnader.

Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap

Breistein bofellesskap består i dag av seks leiligheter for utviklingshemmede, hvorav en av leilighetene har vært benyttet som tjenestebase for ansatte. For å sikre bedre arbeidsforhold for de ansatte, samt

tilføre en ekstra boenhet, er det bygget ny tjenestebase som et tilbygg i tilknytning til eksisterende bofellesskap. Bygget ble ferdigstilt 1. kvartal 2025, og de siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i starten av 2026.

Etablere trådløst nett på alle tjenestesteder i Etat for tjenester til utviklingshemmede

Arbeidet med å etablere trådløst nett på alle tjenestesteder fortsetter i inneværende år.

Etablering av personalbase i et eksisterende omsorgsbolig anlegg (TTU-boliger)

Midlene benyttes i 2025 til nødvendige ombygginger ved å etablere boliger for målgruppen i allerede eksisterende omsorgsboliganlegg.

Haugland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert årsprognose. Behovet for flytting av midler er i stor grad utløst av fjorårets mindreforbruk, som skyldets lavere aktivitet enn anslått. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Kirkebirkeland bofellesskap

Prosjektet er ferdigstilt og sluttmelding foreligger i sak 2025/113590-1

Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmede

Det er etablert to nye bofellesskap med totalt 16 leiligheter i Øvre Krohnåsen 4 og 6 i Fana bydel. Bofellesskapene har et felles underjordisk parkeringsanlegg og uteområde. Byggene ble tatt i bruk juni 2023. De siste økonomiske forpliktelser ventes ferdigstilt i 2025.

Landåsveien 33 - Bofellesskap for utviklingshemmede

Landåsveien 33 ble tidligere benyttet av Landås skole, men har vært fraflyttet siden det nye skolebygget ble tatt i bruk. Bygget er totalrehabilitert og ombygget til bofellesskap for utviklingshemmede med totalt ni leiligheter. Bygget ble tatt i bruk juni 2023 og de siste økonomiske forpliktelser vil bli ferdigstilt i 2025. Det foreslås en nedjustering av midler i inneværende år i tråd med justert års- og totalprognose.

Leirvikåsen 11,13 og 15

Etableringen av avlastningsboliger for psykisk utviklingshemmede i Leirvikåsen er fordelt på flere prosjekt. Leirvikåsen 1 ble ferdigstilt i BUD966 i 2024 og en er nå i oppstartsfasen med Leirvikåsen 2. Leirvikåsen består av mange bygg og en har valgt å dele opp prosjektet i tre og tre bygg. Foreløpig forventer en å holde den budsjetttrammen som er gitt.

Midtunvegen bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming. Endring i ferdigstillellesdatoen er betinget av at tilhørende rekkefølgekrav fullføres før byggestart. Det pågår også arbeid med areal- og kvalitetsreduksjon i prosjektet, noe som medfører lavere aktivitet enn antatt. Det foreslås derfor en forskyvning av midler og endring av antatt tidspunkt for ferdigstillelse. Totalprognosen er foreløpig uendret.

Midtunvegen bofellesskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det er planlagt etablert et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av 2025, men fremdriften er avhengig av hovedprosjektet, som er forsinket. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Totalprognose er foreløpig uendret, men antatt tidspunkt for ferdigstillelse er justert med bakgrunn i forsinkelse i hovedprosjektet.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. De 32 Omsorg+- boligene og dagaktivitetssenteret foreslås derfor ikke realisert i første omgang. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Nedre Totland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for utviklingshemmede på Nedre Totland. Det gamle skolebygget på Riple skal være personalbase for ansatte, mens seks leiligheter i bofellesskapet etableres i et nybygg. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvike kjøp for bolig til personer med utviklingshemming. Totalentreprenør fikk i mars 2025 godkjent rekonstruksjonsplan. Aktiviteten har i forkant av godkjenning vært lavere enn anslått og det foreslås derfor en forskyvning av midler. Justert årsprognose medfører foreløpig ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundsveien. Bygget har stort behov for rehabilitering, og det ønskes primært å løse romprogram innenfor eksisterende bygg. I reguleringsplanen tas det likevel høyde for nok bruksareal til et tilleggsbygg. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk og universell utforming er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer seks timeavlastningsplasser og fire døgnavlastningsplasser for barn og unge med psykiske og fysiske utfordringer. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens midler til gjennomføring ligger i sekkepost inntil videre. Prosjektet forventer byggestart i 2027. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognose, men antatt tidspunkt for ferdigstillelse er endret.

Professor Dahlsgt. 32

Prosjektet bærer i å etablere personalbase i Professor Hansensgate i et bofellesskap for psykisk utviklingshemmede. Prosjektet er i rute og forventes å holde seg innen for budsjett.

Sanddalsringen utleieboliger

I Sanddalsringen er det planlagt å bygge et botiltak med 12 leiligheter og personalbase. Målgruppen er menn med rusproblematikk. I 2024 var reguleringsplanen til 2. gangs behandling og ble godkjent i desember. Høsten 2024 startet en gjennomgang av prosjektet med tanke på areal- og kvalitetsreduksjon. Det forslås nytt forventet tidspunkt for ferdigstillelse og forskyvning av midler som følge av oppdatert fremdriftsplan. Totalprognosen er foreløpig uendret. Det planlegges å optimalisere prosjektet videre, og eventuelle justeringer vil bli behandlet i forbindelse med kommende handlings- og økonomiplan (2026-29).

Skoglien 17

Prosjektet består av ombygging av et tidligere bofellesskap for utviklingshemmede til to familieboliger. Prosjektet ferdigstilles sommeren 2025 og forventes å fullføre innenfor gitt budsjett.

Steinsvikkroken, utleieboliger

I Steinsvikkroken er det bygget et botiltak med seks leiligheter og personalbase. Målgruppen for boligene er personer med rusproblematikk. Leilighetene er ferdig bygget og prosjektet er i slutfasen. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er uendret. Endring i totalprognose skyldes en reduksjon i prosjektets forventede sluttkostnad.

Storbotn utleieboliger

På Storbotn skal det bygges et bygg med fem enheter uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Entreprenør arbeider med rammesøknad for tomten i Storbotn. Forventet tidspunkt for ferdigstillelse er justert og det foreslås en forskyvning av midler i henhold til oppdatert fremdriftsplan. Totalprognosen er uendret.

Svaneviksveien 4 bofellesskap

Prosjektet er ferdigstilt og sluttmelding foreligger i sak 2025/113590-3

Teigane bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for utviklingshemmede i Indre Arna. Det skal etableres seks boenheter og en personalbase. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming. Konkurransen for totalentreprise ble gjennomført våren 2024. Anskaffelsesprosessen ble imidlertid stoppet da mottatte tilbud viste en totalkostnad over prosjektets budsjett. Som følge av dette foretas det en revisjon av prosjektet. Det er planlagt utlysning av ny konkurranse i slutten av 2025 med byggestart i 2. kvartal

2026. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Dette medfører også en endring i forventet tidspunkt for ferdigstilling. Totalprognosen er foreløpig uendret.

Øvre Fantoftåsen 48

I Fantoft bofellesskap bygger man om personalbasen og tilrettelegger for bedre personalfasiliteter. Prosjektet forventes ferdig i løpet av året og prognosen tilsier at man klarer å gjennomføre i tråd med tildelt budsjett.

Åstveittunet 57-82 bofellesskap

Det skal etableres totalt 3 bofellesskap for psykisk utviklingshemmede i det som var Åstveittunet omsorgsboliger. Boligene omgjøres etterhvert som beboerne i omsorgsboligene flytter ut og strekker seg derfor over lengre tid enn hva som er normalt i slike prosjekter. Etablering av personalfasiliteter og baser er i rute og en forventer at disse vil bli ferdigstilt innenfor budsjettrammen.

03D-Psykisk helse

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet for psykisk helse omfatter både barn, unge og voksne.

Psykisk helsetjenester for barn og unge omfatter tilbud om lavterskel psykisk helsehjelp, utredning og behandling, henvisning, oppfølging, koordinering og samarbeid med interne og eksterne tjenester, samt helse- og omsorgstjenester for barn med psykiske lidelser.

Tjenestene har vært organisert fra Barne- og familiehjelpen i fire byområder, samt fra byomfattende Ung Arena og Utekontakten. Nytt i 2025 er at alle psykiske helsetjenester for barn og unge er samorganisert i én enhet. Omorganiseringen er gjennomført for å sikre bedre samordning av tjenestene og styrke faglig og økonomisk styring.

Helse- og omsorgstjenester som krever vedtak inkluderer hjelpetiltak som støttekontakt, miljøterapi, avlastning, omsorgslønn og BPA-ordning (Brukerstyrt Personlig Assistent). Målet er at barn og unge og deres familier skal oppleve å få hjelp som nytter når de trenger det, og at hjelp og bistand skal være godt samordnet og koordinert av et styrket og tverrfaglig «lag rundt barnet».

Psykisk helsetjeneste for voksne er organisert i fire geografiske byområder, og én byomfattende enhet for institusjonsbaserte botilbud. De fire byområdene tilbyr oppfølgingstjeneste, aktivitetssenter og ulike tilrettelagte botilbud.

Psykisk helsetjeneste for voksne omfatter lovpålagte tjenester som individuell oppfølging, tilrettelagte botilbud, institusjonsplasser, støttekontakter, brukerstyrt personlig assistent (BPA), avlastning og gruppetilbud, og ikke-lovpålagte tjenester som Rask Psykisk Helsehjelp (RPH), aktivitetssenter, Bergen Recoverysskole (BRC) og individuell jobbstøtte (IPS). Bydelene har kriseteam som trer i funksjon ved alvorlige ulykker, selvmord, overdosedødsfall og annen brå død.

Hovedmålet for de psykiske helsetjenestene til voksne er å legge til rette for at hver enkelt som benytter seg av tjenesten skal finne mestring og mening i hverdagen. Målet fordrer stor grad av fleksibilitet og individuelt tilpassede tjenester. De kommunale psykiske helsetjenestene skal fortsatt vektlegge god brukermedvirkning, og ha flere ansatte med brukererfaring i tjenestene.

Utvikling og utfordringer

Psykisk helse - barn og unge

Det er en økning i antall tjenestebrukere både i tjenestene som omhandler lavterskel psykisk helsetilbud, og enkeltvedtak etter helse- og omsorgsloven. Økningen skyldes blant annet at flere barn og unge utredes for autismespekterforstyrrelser, en gruppe som nå utgjør majoriteten av barn og foreldre som får enkeltvedtak. I tillegg til at flere kjenner til rettigheter og tjenester, øker også henvendelsene til lavterskel-tjenestene.

De som ikke får vedtak om døgnavlastning og besøkshjem kan søke om og innvilges timeavlastning og omsorgslønn. For de som ikke mottar døgnavlastning og besøkshjem (tiltak utenfor familien) øker risikoen for slitasje i familien, og behov for mer omfattende tiltak kan øke.

Den sterke veksten i dette tjenesteområdet innebærer at de ansvarlige tjenestene har et sterkt fokus på økonomi, vedtak og tjenestetilbud. Fra nyttår ble derfor de kommunale tjenestene for barn og unge innenfor dette tjenesteområdet for barn og unge etablert som en egen resultatenhet. Dette sikrer bedre styring innenfor dette området der det har vært en stor vekst de siste årene. Flere tiltak er satt i verk, blant annet prioriteringsutvalg og arbeidsprosesshefte for forvaltning og barne- og familiehjelpen. Samarbeidsfora for barnevernstjenestene og forvaltningen er etablert. Det er også inngått rammeavtaler for døgnavlastning.

Et FACT-ung team (Flexible Assertive Community Treatment) følger opp ungdom med alvorlige og sammensatte rus- og psykiske lidelser, der mange har falt fra skolegang og trenger bistand for å komme over i utdanning eller arbeid. FACT-ung er et samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune, Helse Bergen og Betanien sykehus.

Psykisk helsetjeneste for voksne

Det er fortsatt et økende press på psykiske helsetjenester, da det er en økende andel innbyggere som er diagnostisert med alvorlig psykisk lidelse og samtidige tilleggsutfordringer som for eksempel lettere utviklingshemming, autismespekterforstyrrelser, rusutfordringer og/eller forhøyet risiko for voldsutøvelse. Samtidig er det færre ressurser i tjenestene, noe som fører til at det må sees på alternative måter å levere de lovpålagte tjenestene på. For å sikre innbyggere rett tjeneste på rett sted til rett tid arbeides det for å endre bruk av stedlige tjenester til mer bruk av ambulante tjenester.

Det er fortsatt et høyt antall utskrivelsesklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten, og hver pasient er flere døgn i institusjon etter at de er ferdigbehandlet. Mangel på egnede bo- og tjenestetilbud for personer med høyt symptomtrykk på psykiske lidelser og/eller forhøyet risiko for voldsutøvelse fører til at Bergen kommune ikke klarer å ta imot alle utskrivelsesklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten.

Det er et økende antall brukere med omfattende hjelpebehov som overføres fra Etat for barn og familie ved fylte 18 år. Brukerne har vedtak på tjenester som voksentjenestene ikke har, som for eksempel avlastning.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Åpne aktivitetstilbud psykisk helse	13 763	-1 031	12 732	16 035	-3 302
Dagsenter psykisk helse	22	-22	0	0	0
Andre velferdstiltak psykisk helse	78 989	-14 877	64 112	63 912	200
Tiltak i avlastningsbolig for barn og unge	121 673	-26 386	95 287	95 287	0
Boform heldøgns omsorg (institusjon KHL)	286 653	-91 709	194 944	194 980	-36
Utskrivningsklare pasienter innen psykisk helse og rus	20 857	-1	20 857	25 001	-4 144
Praktisk hjelp og bistand psykisk helse	207 091	-34 600	172 491	194 836	-22 346

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Praktisk hjelp og bistand psykisk helse - hjemmeboende	63 918	-27	63 891	64 909	-1 018
Personlig assistent psykisk helse (BPA)	13 328	-448	12 880	13 507	-627
Hjemmesykepleie psykisk helse	202 307	-6 360	195 946	193 141	2 805
Avlastning utenfor institusjon - psykisk helse	0	0	0	0	0
Psykiske helsetjenester for barn og unge	45 800	-6 277	39 523	39 090	433
Byggdrift boform heldøgns omsorg (inst KHL)	434	-206	228	228	0
Byggdrift bofellesskap for mennesker med psykiske lidelser	32 259	-52 466	-20 207	-20 207	0
Sum	1 087 094	-234 410	852 685	880 720	-28 035

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	32 788	-52 926	-20 139	-20 139	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	37 259	-6 109	31 150	31 150	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 018 413	-175 373	843 040	871 076	-28 035	-2,8 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1	-1	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-1 367	0	-1 367	-1 367	0	0,0 %
Sum	1 087 094	-234 410	852 685	880 720	-28 035	-2,6 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et merforbruk på 28,0 mill. innenfor tjenesteområdet.

Tiltak til barn og unge har et merforbruk på 0,6 millioner kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak utvidet tjenestetilbud innen brukerstyrt personlig assistanse (BPA) for å møte økt behov hos målgruppen.

Tiltak til voksne har et merforbruk på 27,4 mill. Merforbruket skyldes i hovedsak et høyt antall brukere i bofellesskap med behov for omfattende tjenester og sikkerhetstiltak, med en samlet kostnad på 16,2 millioner kroner. Av dette utgjør 3,0 millioner kroner kostnader knyttet til brukere som er overført fra Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg (BEHO) etter å ha blitt avdiagnostisert for psykisk utviklingshemming.

Videre bidrar manglende kommunale tilbud til at flere utskrivningsklare pasienter blir værende i spesialisthelsetjenesten, med en kostnad på 4,1 millioner. Økt bemanning i bofellesskap medfører et merforbruk på 5,5 millioner kroner, hvor 4,5 millioner kroner går til styrket bemanning for brukere med komplekse behov som ikke kvalifiserer som ressurskrevende, og 1,0 million kroner til tiltak for å sikre ansattes trygghet i tråd med HMS-regelverk. I tillegg har omstillingsutfordringer knyttet til nedleggelse av aktivitetssenter ført til et merforbruk på 3,3 millioner kroner, da forventede besparelser ikke er realisert grunnet omstillingskostnader og forsinket avklaring for ansatte.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		852 685	828 985	831 165	831 562
Sum Tekniske justeringer		-447	-1 879	-1 879	-1 879
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-393	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-840	-1 879	-1 879	-1 879
Utgifter til bo- og tjenestetilbud Nye tiltak psykisk helse		14 654	3 200	3 200	3 200
Utbedring av bofellesskap	Nye engangstiltak	800	0	0	0
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	Kutt	-1 900	0	0	0
Reduserte utgifter til kurs og konferanser	Kutt	-1 600	0	0	0
Husleie Knappentunet	Tilpasning til aktivitetsnivå	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
Nye tiltak og realendringer		8 754	0	0	0
Forslag til ny ramme		860 599	827 105	829 286	829 683

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett		
Styrket bemanning i bofellesskap	1 750	1 750 0 Bemanning i bofellesskapet er styrket for å ivareta sikkerhet for ansatte.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) - Psykisk helse barn og unge	1 628	1 628	0	Helårsvirkning av økt tjenestetilbud til Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
Husleie bosenter	211	211	0	Midlene dekker økning av husleie iht. ny avtale inngått medio 2024.
Kjøp av tjenester fra private leverandører	2 474	2 474	0	Midlene dekker endring av kjøp av eksterne tiltak samt endring av prisene etter prisjusteringer fra 2024.
Helse og omsorgstiltak til flere barn og unge med psykiske lidelser og store hjelpebehov	48 839	48 839	0	Flere barn og unge har lovfestet rett til helse og omsorgstiltak. Det økte budsjettbehovet gjenspeiler at flere har fått diagnoser innen nevroutviklings-/autismespekterforstyrrelse. Flere har søkt om og fått bevilget tjenester, og flere har mer komplekse og omfattende behov.
Sum	54 902	54 902	0	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Ressurskrevende tjenester til brukere over 67 år	6 700	6 700	0	Midlene dekker bortfall av inntekt på ressurskrevende bruker som er over 67 år. Personer over 67 år omfattes ikke av tilskuddsordningen for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunene.
Sikkerhetstiltak ved bofellesskap og bosentre	1 800	1 800	0	Midlene dekker vakthold i bofellesskap.
Helse og omsorgstiltak til flere barn og unge med psykiske lidelser og store hjelpebehov	14 000	14 000	0	Flere barn og unge har lovfestet rett til helse og omsorgstiltak. Det økte budsjettbehovet gjenspeiler at flere har fått diagnoser innen nevroutviklings-/autismespekterforstyrrelse. Flere har søkt om og fått bevilget tjenester, og flere har mer komplekse og omfattende behov.
Utskrivningsklare pasienter	10 000	10 000	0	Tiltaket dekker delvis kostnadsøkninger de siste årene for utskrivningsklare pasienter. Det meldes videre merforbruk på tjenester grunnet økning av antallet som Bergen kommune ikke har egnet botilbud til. Foreløpig i 2025 er det 19 utskrivningsklare pasienter mot et gjennomsnitt på 13 for hele 2024.
Økning av hjemmetjenester til psykisk syke pasienter	3 600	3 600	0	Dekker økt behov for hjemmetjenester til psykisk syke brukere.
Avvikle kjøp av bo- og tjenestetilbud fra privat leverandør	-2 100	-2 100	0	Kjøp fra privat leverandør er avsluttet fra og med mars 2025.
Sum	34 000	34 000	0	

Nye tiltak

FACT Ung	800	800	0	FACT Ung er et tverrfaglig behandlingsteam som startet opp på Utekontakten høsten 2023 og er et 4-årig samarbeidsprosjekt mellom Helse Bergen, Betanien sykehus og Bergen kommune. Tiltaket er kommunale midler i forbindelse med nedtrapping av tilskuddsmidler.
----------	-----	-----	---	---

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	459	459	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt.
Sum	1 259	1 259	0	
Nye engangstiltak				
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	100	100	0	Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt. Tilskuddslisten finnes i kortversjon av HØP 2025-2028.
Sum	100	100	0	
Kutt				
Avvikle aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen sentrum	-5 180	-2 600	-2 580	Tiltaket forventes delvis innfridd. På grunn av pågående omstillingsprosess forventet det ikke full effekt av omstillingen i 2025. Det forventes at kuttet realiseres i sin helhet fra 2026.
Kurs, seminar og reiser	-72	-72	0	Tiltaket forventes realisert gjennom restriktiv praksis for kurs, seminar og reiser.
Reduksjon i årsverk aktivitetssenter i Psykisk helse Bergen vest	-1 250	-520	-730	Tiltaket er delvis innfridd. Dette er en pågående omstillingsprosess.
Begrense utvidelse av Rask psykisk helsehjelp til personer mellom 16 og 23 år	-3 500	-3 500	0	Videre utvidelse av Rask psykisk helsehjelp er begrenset til å være tilgjengelig for innbyggere mellom 16 og 23 år, samt alle ansatte i Bergen kommune.
Sum	-10 002	-6 692	-3 310	
Inntektsendringer				
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	9 173	9 173	0	Forventet inntekt fra tilskudd er justert som følge av endret finansieringsmodell.
Sum	9 173	9 173	0	
Sum tiltak	89 432	92 742	-3 310	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Flere personer med psykisk lidelse skal ut i ordinært arbeid	Andel personer som går ut i ordinært arbeid med bistand fra IPS-jobbspesialist	60,0 %	12,5 %	IPS har frem til 01.04.25 vært organisert i etat for psykisk helse og rustjenester. Tiltaket er nå overført til et lokalt Nav-kontor, der de er tettere på andre som jobber med samme metodikk og brukergruppen. En ansatt er ny fra 01.04.25 og en ansatt er ny fra desember 2024 og disse er nå under opplæring. Alle ansatte, inkludert ny avdelingsleder, får opplæring i hensiktsmessig fagsystem. Alle ansatte får nå også tilgang til annet, mer hensiktsmessig journalsystem. Oppsummert er nok 60 % for høyt mål for 2025, med tanke på at det er behov for betydelig opplæring. Antall deltakere i IPS er pr. april 32 personer.
	Tilrettelegge for at personer i bosenter skal kunne klare seg på lavere omsorgsnivå.	Antall beboere som flytter ut fra bosenter grunnet tilfriskning	3	1	Måltallet er satt for det totale antallet i 2025. Verdi 1 tilsier at en er innenfor måloppnåelse etter T1.
	Tilrettelegge for at personer i tilrettelagt bolig skal kunne klare seg på lavere omsorgsnivå.	Antall beboere som flytter ut fra tilrettelagt botilbud grunnet tilfriskning	8	2	Måltallet 8 er satt for hele 2025. Verdien 2 viser at en er tett opp i mot å nå målet på 8 totalt. Som tidligere er utfordringsbilde at det er mangel på kommunal bolig for de som er utflytningsklare.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Flere personer med psykiske lidelser skal få tilgang på velferdsteknologi	Antall personer med aktivt vedtak på velferdsteknologi	130	142	Resultatet etter T1 er over måltallet som er satt. Der vil initieres kompetanseheving om velferdsteknologi for saksbehandlere i Forvaltningsenhet psykisk helse ved samarbeid med responscenteret.
	Kommunen sikrer full ressursutnyttelse av	Andel vedtak etter helse- og	8,0 %		Årsmålet er feil og kan dermed ikke rapporteres

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
	eksisterende kommunale tiltak	somsorgstjenesteloven for barn med psykiske lidelser som utføres av kommunale tjenester			på. Feilen vil bli rettet i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.
Trygg by i alle livsfaser	Barn mottar hjelp som nytter - når de trenger det	Andel vedtak etter helse- og omsorgsloven som er effektivt innen 3 mnd.	86,0 %	77,0 %	Målet nås ikke ved første tertial, men er på god vei: Antall vedtak i periode er 146, av disse er 112 iverksatt inne tre mnd i perioden. Det er stort press på behov for avlastningstjenester og det jobbes kontinuerlig med utvikling av tjenestetilbudet.
		Antall barn og unge 0-23 år som får psykisk helse lavterskeltilbud fra kommunens egne tjenester	3 100	686	Dette målet er et årsmål. Tallet er noe lavt for å oppnå måloppnåelse. Det kan skyldes at tall fra Rask psykisk helsehjelp (16-23 år) og Utekontaktens samtaltjeneste ikke er inkludert.
	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i Barne- og familiehjelpen	210	83	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig og viser antall barn og unge som får koordinert og samordnet oppfølging gjennom ansvarsgrupper og Individuell plan. Nye barnekoordinatorstillinger kan forklare at tallet ligger noe under forventet årsmål.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

Verbalvedtak 10 t. Bystyret ber byrådet om å arbeide for at flest mulig anskaffelser av tjenestetilbud fra eksterne leverandører innenfor psykisk helse og rus skjer gjennom rammeavtaler for å sikre kommunen best mulig priser og vilkår, samtidig som kommunen ivaretar et tjenestetilbud av høy kvalitet til brukerne.

Beskrivelse status

Vurderingen av hvilke enkeltanskaffelser som skal samles i rammeavtaler forventes å være ferdig innen utgangen av juni 2025. Første anbudskonkurranse, av potensielt flere, planlegges utlyst 2026. Nye kontrakter forventes å erstatte eksisterende enkeltavtaler gradvis i løpet av 2027. Tidspunktet for utfasing av enkeltavtaler vil avhenge av oppsigelsestider og leverandørenes

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Oppdrag

Beskrivelse status

tilbud om oppstart for nye kontrakter eller rammeavtaler.

Verbalvedtak 10 x. Bystyret ber byrådet legge frem en sak om psykisk helse hos barn og unge. Saken bør gjøre rede for hva veksten i psykiske lidelser blant barn og unge innebærer for Bergen kommune og hvordan denne håndteres.

Saken om psykisk helse barn og unge er under utarbeidelse og forventes ferdigstilt vår/sommer 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvar	Estimert al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Boliger til utskrivningsklare pasienter, psykisk helse		IA	91 001	66 029	24 972	Ferdig	24 972	0	-24 972
Mathopen aktivitetssal	BY 136/24	-78 000	0	0	0	3.kv. 2026	0	0	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-1 177	-2 400	-1 223
Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling		IA	14 960	15 308	-348	4.kv. 2028	2 120	1 577	-543
Sum							25 915	-823	-26 738

Statustekst investeringer

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Gjenstående budsjettmidler på sekkeposten forventes medgått til mindre prosjektkostnader.

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og skal rives. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Gjennomføringsvedtak ble fattet i mai 2024. Rivningsarbeider er fullført, og byggearbeider startet i januar 2025. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets - og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundsveien. Bygget har stort behov for rehabilitering, og det ønskes primært å løse romprogram innenfor eksisterende bygg. I reguleringsplanen tas det likevel høyde for nok bruksareal til et tilleggsbygg. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk og universell utforming er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer seks timeavlastningsplasser og fire døgnavlastningsplasser for barn og unge med psykiske og fysiske utfordringer. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens midler til gjennomføring ligger i sekkepost inntil videre. Prosjektet forventer byggestart i 2027. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognose, men antatt tidspunkt for ferdigstillelse er endret.

04A-Tjenester til rusavhengige og bostedsløse

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter individuelle og gruppebaserte tjenester til personer med rusutfordringer, herunder bo-oppfølgning, ambulante tjenester, tilrettelagte botilbud med bemanning, rehabiliterende bo- og oppfølgningstiltak, bo- og/eller omsorgs/rehabiliteringstilbud, heldøgns helse- og omsorgstjenester, rehabiliterende arbeids- og aktivitetstiltak, individuell jobbstøtte (IPS), mottak- og oppfølgingssentre (MO-sentre), brukerrom for inntak av rusmidler, og oppsøkende og kriminalitetsforebyggende arbeid mot ungdom.

Hovedmålene for rustjenestene er å legge til rette for at de som benytter seg av tjenestene skal oppleve mestring og mening i hverdagen og motta helsehjelp og motivasjons- og endringsarbeid knyttet til arbeid, bolig og rusproblematikk for å kunne leve selvstendige liv. Å nå målene fordrer stor grad av fleksibilitet og individuelt tilpassede tjenester. De kommunale rustjenestene skal vektlegge brukermedvirkning, og ha ansatte med brukererfaring.

Hovedformålet for de rus- og kriminalitetsforebyggende tjenestene er å bidra til at risikoutsatte barn og unge får kontakt med trygge voksne, at hjelpebehov blir identifisert og motivasjon for endring styrkes. Barn og unge som trenger det skal få tilbud om hjelp og behandling på individ- og gruppenivå.

Etat for sosiale tjenester og Etat for psykisk helse og rustjenester har felles ansvar for å gi og koordinere tjenester til personer over 18 år med rusutfordringer. I tillegg har Etat for barn og familie ansvar for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid for unge under 25 år, sammen med de fleste av kommunens helse- og omsorgstjenester for barn og unge og barneverntjenester. Utgifter til ulike tjenester under flere budsjettområder påvirker hverandre, og må ses i sammenheng.

Utvikling og utfordringer

Byrådet la frem saken [«Felles innsats mot ungdomskriminalitet»](#) som bystyret vedtok i september 2024. Saken ble til som følge av en urovekkende utvikling i kriminalitet utført av barn og unge, særlig de under 15 år. Flere av tiltakene som ble vedtatt i saken ble igangsatt i 2024, og følges opp gjennom blant annet SLT-arbeidet (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak). Piloten som ble iverksatt for å sikre tett og koordinert individuell oppfølgning av barn og unge i gjentatt kontakt med politiet er besluttet å utvides til et treårig prosjekt. Det er søkt eksterne midler for satsingen i tillegg til interne omdisponeringer. Statlige myndigheter har øremerket tilskuddsordninger til Bergen kommune for at kommunen skal kunne spisse innsatsen knyttet til barne- og ungdomskriminaliteten. Bergen kommune har levert søknader på disse og venter på tilbakemelding.

Kommunen har fortsatt å satse på oppsøkende sosialt arbeid, særlig gjennom utekontakten. Oppsøkende arbeid er en utprøvd og god arbeidsform i kommunen for å nå ut og bygge relasjoner og tillit til barn og ungdom i utsatte miljøer. Metoden bidrar til å fange opp barn og unge tidlig for å forebygge negativ atferd og utvikling. En del av arbeidet blir å koble de som strever til hjelpeapparatet. Kommunen hadde særskilt fokus på å styrke det digitale oppsøkende sosialt arbeid som en metode for å bli bedre kjent med de utfordringene som møter utsatte barn og unge og igangsette nødvendige tiltak. Gjennom Bergen kommune sitt medlemskap i Nordic Safe Cities og Trygg By Norge er det søkt midler til en utvidelse av det digitalt oppsøkende arbeidet. Bergen kommune deltar også i KS sitt storbynettverk om ungdomskriminalitet.

Økningen i barne- og ungdomskriminalitet viser seg også i barneverntjenesten, der flere unge trenger omfattende tiltak. Årsaksbildet er komplekst, og det er nødvendig med styrking av den forebyggende innsatsen i kommunen.

En av hovedutfordringene i Bergen kommune er økende antall bostedsløse. Mange bostedsløse har omfattende og sammensatte helsemessige og sosiale problemer, særlig knyttet til rusmiddelavhengighet. Bergen kommune skal i år anskaffe flere plasser til personer med stort omsorgs- og rehabiliteringsbehov. Målsettingen er at brukerne får stabile og forutsigbare rammer, blant annet ved å bistå brukerne til å bli bedre i stand til å ivareta egen helse, bistå brukere på vei mot egen bolig og/eller bistå bruker til å opprettholde egen husholdning.

Etter at rusmiljøet har flyttet seg fra Vågsbunnen, er det registrert betydelig økt antall besøkende til MO Gyldenpris. Dette innebærer at Bergen kommune i større grad må rette oppmerksomheten mot utfordringer på Gyldenpris for å redusere belastningene et åpent rusområde har. Det er positivt at antall besøk på MO Gyldenpris, herunder også Brukerrommet, øker. Kommunen er avhengig av et bredt samarbeid med politiet, Helse Bergen, fylkeskommunen (som veier avgangstunnel ved MO Gyldenpris) og andre lokale ressurser for å kunne begrense ulempene for rusmiddelavhengige og nabolaget. Det er etablert dialog mellom kommunen og velforeninger i området.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Andre velferdstiltak rus	6 626	0	6 626	6 626	0
Rusbehandling, råd og veiledning	360 813	-48 798	312 016	303 325	8 691
Lavterskeltiltak for rusavhengige	101 881	-5 582	96 298	100 807	-4 509
Utekontakt	39 885	-2 933	36 952	36 952	0
Overnattingstilbud til bostedsløse	16 263	-111	16 152	17 352	-1 200
Midl opph. m/tils-ikke ind.rettet	14 242	-214	14 028	14 972	-944
Botreningstjeneste ikke individrettet	19 417	-361	19 056	19 381	-325
Sum	559 127	-57 998	501 128	499 415	1 713

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	7 725	-1 176	6 549	6 549	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-1	0	-1	-1	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	547 340	-56 822	490 518	488 805	1 713	0,3 %
90-Fellesposter - bykassen	4 062	0	4 062	4 062	0	0,0 %

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
Sum	559 127	-57 998	501 128	499 415	1 713	0,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 1,7 millioner kroner innenfor tjenesteområdet.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak redusert lønnsutgifter grunnet midlertidig lavere tjenestetilbud under rehabilitering av boliger i Bjørnsonsgate, hvor midlertidige plasser i Adolf Bergsvei har lavere kapasitet. Dette mindreforbruket reduseres imidlertid av et merforbruk på til sammen 5,5 millioner kroner. Merforbruket er primært knyttet til omstillingsutfordringer ved nedleggelse av MO Eidsvåg. Det tar tid å få ut de forventede besparelser, grunnet omorganisering / omplasseringer, og dette medfører merutgifter 4,5 millioner kroner. I tillegg bidrar høyt belegg på akuttplasser i Bakkegaten/Frelsesarmeen til merutgifter på 1,0 million kroner.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		497 628	504 778	517 313	517 313
Sum Tekniske justeringer		-4 062	-3 965	-3 965	-3 965
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-185	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-4 247	-3 965	-3 965	-3 965
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	Kutt	-1 100	0	0	0
Reduserte utgifter til kurs og konferanser	Kutt	-400	0	0	0
Redusere utgifter til bilbruk	Kutt	-437	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-1 937	0	0	0
Forslag til ny ramme		491 444	500 814	513 349	513 349

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Kostnadsendring eksisterende enetiltak	1 000	1 000	0 Midlene medgår til enetiltak som er iverksatt høsten 2024.
Botilbud etter helse og omsorgstjenesteloven	16 000	16 000	0 Utgifter til kjøp av plasser som basert på prognosen viser at tildelte midler vil bli brukt i 2025.
Nytt enetiltak	5 230	5 230	0 Tiltaket er iverksatt i 2024 og gjelder helårsvirkning i 2025.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Utgifter ved oppgradering/ombygging av Bjørnsonsgate	200	200	0	Midlene medgår i sin helhet, mener ikke tilstrekkelig til å dekke hele tilbakeflytting til Bjørnsonsgate. Øvrig merforbruket dekkes av den ordinære driften.
Sum	22 430	22 430	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Enetiltak	1 000	1 000	0	Midlene medgår til enetiltak som er iverksatt høsten 2024.
Sum	1 000	1 000	0	
Nye tiltak				
Styrket bemanning i Bjørnsons gate	2 500	0	2 500	På grunn av ombygging i Bjørnsonsgate vil ikke tiltaket være i 100% drift før juni 2025.
Boligprogrammet 250 - Steinsvikkroken	7 200	6 300	900	På grunn av utsatt iverksettelsestidspunkt vil ikke alle midlene medgå i 2025. Full drift være fra mai 2025.
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	4 320	4 320	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt.
Sum	14 020	10 620	3 400	
Nye engangstiltak				
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	200	200	0	Tilskuddet til Frelsesarmeen Aktiv ferie ble utbetalt i februar.
Natthuset	10 800	10 800	0	Belegg i år viser nærmest fullt hus. Midler til Natthuset gjelder bare 2025. Det er søkt om tilskuddsmidler, som kan redusere prognosen dersom dette innvilges.
Sum	11 000	11 000	0	
Effektivisering				
Besparelse ved bruk av rammeavtale for vektertjenester	-1 388	-840	-548	Delvis innfrielse iht ny avtale. Ny avtale ivaretar ikke streifvakter mm.
Sum	-1 388	-840	-548	
Kutt				
Endring i aktivitetstilbud og MO Wergeland	-2 600	-2 600	0	Tiltaket iverksettes fra 1. mai og arbeidet med omorganisering/omstilling er påbegynt.
Kutte to psykologstillinger ved Utekontakten	-1 800	-1 800	0	Reduksjon av to psykologstillinger ved Utekontakten er i prosess
Redusert bemanning på natt ved botilbud	-850	-850	0	Redusert bemanning med virkning fra 01.01.2025.
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-125	-125	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
				Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt.
Kurs, seminar og reiser	-17	-17	0	Tiltaket forventes realisert gjennom restriktiv praksis for kurs, seminar og reiser.
Avvikle MO-senter i Eidsvåg og styrke innsatsen på åpne rusområder	-4 617	-1 190	-3 427	MO-senter i Eidsvåg er avviklet, men på grunn av pågående omstillingsprosess forventes det ikke full effekt av nedleggelsen i 2025. Det forventes helårseffekt av kuttet fra 2026.
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-5 238	-5 238	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt.
Sum	-15 248	-11 821	-3 427	
Inntektsendringer				
Ressurskrevende tjenester - toppfinansieringsordningen - endret modell	1 612	1 612	0	Forventet inntekt fra tilskudd er justert som følge av endret finansieringsmodell.
Sum	1 612	1 612	0	
Sum tiltak	33 426	34 002	-575	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Bedre helsetjenester til rusavhengige personer	Antall konsultasjoner i helserom	2 000	726	Per mars 2025 er besøkstallet 726. Det forventes økt antall konsultasjoner i helserom på MO-Gyldenpris, som blant annet må sees i sammenheng med avvikling av MO Eidsvåg, samt at rusmiljøet har flyttet seg fra Vågsbunnen til Gyldenpris.
	Flere personer med rusutfordringer skal motta individuell oppfølging i bolig	Antall unike rusavhengige personer som får vedtak om booppfølging med hjemmel i Helse og omsorgstjenesteloven	600	468	Økning sammenlignet med 1 tertial 2024 og årsmålet forventes å bli nådd.
	Styrke arbeidet med rehabilitering for rusavhengige	Antall personer som innvilges opphold i rehabiliteringsinstitusjon årlig	50	32	Årsmålet forventes å bli nådd da mange ønsker rehabilitering.
Trygg by i alle livsfaser	Kommunen forebygger, reduserer og stopper problemutvikling hos barn og unge	Andel barn og unge som får utvidet oppfølging etter kontakt med Utekontaktens oppsøkende tjenester	17,0 %	15,0 %	Årsmålet forventes å bli nådd.

Investeringer

Beløp i 1000

		Totalbudsjett					Årets budsjett		
Investering	Saksreferanse	Godkj. vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarter	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud. endr.
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	0	-75	-75
Sum							0	-75	-75

Statustekst investeringer

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019.

Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

04B-Sosialhjelp og andre sosiale tjenester

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter tjenester fra sosialtjenesten ved Nav-kontorene, og inkluderer sosial rådgivning og veiledning, økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogrammet, aktivitetsplikt, særlige tiltak for rusmiddelbrukere, økonomi- og gjeldsrådgivning, midlertidig botilbud til bostedsløse og oppfølgingstjenester for at flere skal kunne bo i egen bolig.

Tjenesteområdet omfatter drift av Krisesenter for Bergen og omegn. Krisesenteret skal gi tilbud med god kvalitet til personer utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og som har behov for rådgivning eller et trygt midlertidig botilbud. Kommunen er vertskommune for 17 kommuner som i fellesskap finansierer driften av Krisesenter for Bergen og omegn. Krisesenteret har separat bolig for kvinner og menn. I tillegg driftes tilbud for personer i aktiv rus.

Tjenesteområdet omfatter også behandlingstilbud for familier som lever med vold. Familiene får tilbud om individuell behandling, partnersamtaler, familiesamtaler og ulike gruppetilbud. Behandlingstilbudet er et tilbud både til de som utsettes for vold i nære relasjoner og til voldsutøver.

Utvikling og utfordringer

Flere flyktninger og høye levekostnader har ført til at flere mottar råd og veiledning og økonomisk støtte.

Fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse har kortere tid i Introduksjonsprogrammet enn øvrige deltakere, og har rett på sosialhjelp etter avsluttet program. Svake norskkunnskaper gjør det vanskelig for mange å komme i arbeid.

Press på sosialtjenesten har medført at færre har fått tilbud om KVP-program enn hva som var budsjettet. I 2024 var det en økning på antallet deltakere i KVP-program.

Press i boligmarkedet, bosetting av ukrainske flyktninger og flere bostedsløse, fører til økt behov for plasser i midlertidig botilbud. Kapasitet samsvarer ikke med etterspørselen og kvalitetene ved flere av botilbudene møter ikke kravene. Det skal anskaffes flere plasser ved botilbud som har lovfestet kvalitet. Midlertidig botilbud av lavere kvalitet må brukes inntil det er kapasitet ved botilbud med høyere kvalitet. Det forventes økte utgifter fremover.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Sosial rådgivning og veiledning	318 357	-31 451	286 906	286 415	491
Støtte til krisetiltak	44 317	-18 980	25 337	25 337	0
Kvalifiseringsordningen	212 515	-3 094	209 421	199 698	9 723
Økonomisk sosialhjelp - individrettet	656 273	-30 810	625 463	626 917	-1 454
Sum	1 231 462	-84 336	1 147 126	1 138 366	8 760

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	1 951	-680	1 272	1 272	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	1 228 373	-82 787	1 145 586	1 136 826	8 760	0,7 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	1 137	-869	268	268	0	0,0 %
Sum	1 231 462	-84 336	1 147 126	1 138 366	8 760	0,7 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 8,8 millioner kroner innenfor tjenesteområdet.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak færre deltakere i Kvalifiseringsprogrammet enn budsjettet, som gir et mindreforbruk på 9,7 millioner kroner. Denne reduksjonen skyldes utfordringer med å rekruttere kvalifiserte deltakere, primært på grunn av begrensede ressurser og betydelige språkutfordringer blant brukerne.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		1 147 126	1 133 894	1 133 894	1 133 894
Sum Tekniske justeringer		-140	-247	-247	-247
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-250	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-390	-247	-247	-247
Fellesfunksjoner - sentralisere og effektivisere	Kutt	-4 200	-8 400	-8 400	-8 400
Vektertjeneste	Kutt	-190	0	0	0
Effektivisering tilrettelagt botilbud	Effektivisering	-185	0	0	0
Tiltak for trygg deltakelse i Regnbuedagene	Nye engangstiltak	200	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-4 375	-8 400	-8 400	-8 400
Forslag til ny ramme		1 142 361	1 125 246	1 125 246	1 125 246

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Helårvirkning av realendringer i årets budsjett				
Økt ressursbehov ved Kriesenter for Bergen og omegn	3 799	3 799	0	Midlene går til styrkning i Kriesenter i Bergen og omegn, og må sees i sammenheng med økning i belegg de siste årene.
Tilpasning til aktivitetsnivå i Kvalifiseringsordningen	10 000	0	10 000	Antall deltakere i kvalifiseringsordningen ihht måltallet er vanskelig å oppnå. En prognose for 2025 legges til 550 deltakere som vurderes som et realistisk anslag.
Økte ressurser for å følge opp økning i antall sosialhjelpsmottakere	5 000	5 000	0	Midlene medgår til stillinger ved Nav kontorene der ansettelsene ble gjennomført 2. halvår 2024.
Tilpasning til aktivitetsnivå økonomisk sosialhjelp	48 000	48 000	0	Tilpasning til aktivitetsnivå ihht antall klienter, stønadslengde og snittutbetaling. Pr mars så meldes sosialhjelpsutgiftene totalt i balanse.
Sum	66 799	56 799	10 000	

Tilpasning til aktivitetsnivå

Tilpasning til aktivitetsnivå i Kvalifiseringsordningen	2 657	2 657	0	Tilpasning til aktivitetsnivå i kvalifiseringsordningen iht tidligere økning av måltall.
Midlertidig botilbud etter sosialtjenesteloven ved Hannas hus	8 700	8 700	0	Hannas hus er en del av midlertidig botilbud som dekker tilbud til bostedsløse over sosialhjelpskapittelet.
Tilpasning til aktivitetsnivå økonomisk sosialhjelp	47 300	47 300	0	Tilpasning til aktivitetsnivå iht antall klienter. Pr mars så meldes sosialhjelpsutgiftene i balanse.
Endring av sats for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år	4 640	4 640	0	Inngår i utbetaling av sosialhjelp til gruppen under 25 år. Inngår i den totale tilpasningen av økonomisk sosialhjelp
Sum	63 297	63 297	0	

Nye tiltak

Øke midlertidig botilbud	38 000	38 000	0	Det er et høyt belegg på midlertidig botilbud. Avsatte midler i budsjettet vil iht prognosen bli benyttet i 2025.
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	4 636	4 636	0	Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt.
Økning av kvalifiseringsstønad	850	850	0	Midlene vil gå til dekning av justerte satser fra 2G til 2,041G fra 01.07.2024.
Sum	43 486	43 486	0	

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Nye engangstiltak			
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	400	400	0 Tilskuddet til Unity Spark ble betalt ut i februar.
Sum	400	400	0
Effektivisering			
Redusert bemanning ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-1 000	-1 000	0 Endring av bemanning ble gjennomført fra 01.02.2025.
Samlokalisere og effektivisere gjeldsrådgivning	-622	-622	0 Endring av gjeldsrådgivningstjenesten gjennomføres ved samlokalisering av tjenesten.
Reduserte eiendomskostnader ved samlokalisering av NAV kontor og etablering av NAV Bergen sentrum	-4 100	-4 100	0 Halvårsvirkning av reduserte utgifter til lokaler ved sammenslåing av Nav Bergen hus og Nav Årstad.
Sentralisere og effektivisere fellesfunksjoner	-700	-700	0 Endring og omorganisering av Fellesfunksjoner skal etter planen gjennomføres fra sommeren 2025 og det forventes at besparelsen realiseres.
Sum	-6 422	-6 422	0
Kutt			
Avslutning av pilot ved Mulighetssenteret	-250	-250	0 Mulighetssenteret er avviklet fra 01.01.2025
Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-12 000	-12 000	0 Ny satser er innført fra 01.03.2025.
Tilskudd til organisasjoner etter budsjettavtalen	-200	-200	0 Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt.
Kurs, seminar og reiser	-206	-206	0 Redusert kurs og seminar vil bli gjennomført i 2025.
Omdisponering tilskuddslisten BBSM	-4 177	-4 177	0 Det har vært flere endringer sammenlignet med tilskuddslisten som ble vedtatt i 2024. De konkrete endringene kan sees i tilskuddslisten, kortversjon av HØP 2025-2028. Utbetalingene til organisasjoner og lag som fikk tilskudd i det vedtatte budsjettet for 2025, startet i februar og går som planlagt.
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-500	-500	0 Redusert kurs og seminar gjennomføres i 2025 som følge av restriktiv praksis.
Sum	-17 333	-17 333	0
Sum tiltak	150 227	140 227	10 000

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Andel flyktninger som kommer i arbeid	Andel flyktninger som kommer i arbeid eller skole 3 år etter fullført introduksjonsprogram	70,0 %		Målet er per nå ikke målbart, og det er derfor usikkert om det opprinnelige målet kan nås.
	Flere søknader om økonomisk sosialhjelp skal fremsettes i den digitale løsningen	Andel digitale søknader om økonomisk sosialhjelp	75,0 %	77,0 %	Årsmålet forventes å bli nådd
Trygg by i alle livsfaser	Flere som er utsatt for vold skal få oppfølging av koordinator dersom de ønsker det	Antall personer som får oppfølging av koordinator	500	270	Samtlige som kommer til krisesenteret får tildelt koordinator, som gir oppfølging under og etter oppholdet. Årsmålet forventes å bli nådd.
	Gjennomsnittlig botid i midlertidig botilbud skal reduseres	Gjennomsnittlig oppholdstid i midlertidig botilbud	2,8	4,18	Snitt botid i midlertidig botilbud har økt. Dette har sammenheng med mangel på boliger til målgruppen.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag Beskrivelse status

Verbalvedtak 10 v. Sosialhjelpssatsene fastsettes som følger med virkning fra 01.03.25

Tiltaket er iverksatt med følgende nye sosialhjelpssatser:

Nye sosialhjelpssatser gjeldende fra 1. mars 2025

	Bergen
Enslig uten barn	9 070
Ektepar/samboere	14 233
Person som deler husholdning	6 880
Hjemmeboende ungdom under 25 år	6 530
Barn 0-5 år	4 540
Barn 6-10 år	5 380
Barn 11-17 år	6 530

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM	IA	14 205		14 434	-229	2.kv. 2025	-229	0	229
Nytt familiesenter for Bergen og omegn - prosjektutvikling	IA	58 326		58 326	0	2.kv. 2028	12 238	1 500	-10 738
Sum							12 009	1 500	-10 509

Statustekst investeringer

Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM

Det er investert i inventar og IKT-utstyr i aktivitetsbaserte arbeidslokaler ved samlokaliseringer av tjenester. Samlokaliseringene ble vedtatt for å gi gevinster i form av økt kvalitet. Samlokalisering av NAV Bergens Sør og Psykisk helse Bergen Vest ble ferdigstilt 2024, hvor det meldes merforbruk for førstnevnte, og et mindreforbruk for siste nevnte. Mindreforbruket for samlokalisering av Psykisk helse Bergen Vest skyldes lavere kostnader knyttet til ombygging og anskaffelse av inventar og utstyr enn frøst anslått. Merforbruket for samlokalisering av NAV Bergen sør forklares av økte kostnader knyttet til anskaffelse av inventar og utstyr. Sekkeposten melder totalt sett et mindreforbruk.

Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost

Investeringsprosjektet er en sekkepost som skal benyttes til å forenkle, fornye og forbedre digitale løsninger, og utvikling av ny funksjonalitet i fagsystemer og teknisk infrastruktur, herunder integrasjoner mellom ulike fagsystemer som understøtter bedre og mer effektiv tjenesteyting. Sekkeposten er tiltenkt alle tjenesteområdene i Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold. Investeringsbudsjett forventes å medgå til sekkepostens formål. Ubrukte midler fra 2024 utgår fra sekkeposten.

Nytt familiesenter for Bergen og omegn - prosjektutvikling

Bergen kommune er vertskommune for krisesentertilbud for flere nabokommuner. Det er foretatt tomtesøk, og en konseptvalgutredning har blitt utført for å etablere et fremtidig Familiesenter (Krisesenter). Flere målgrupper skal samles ved det nye senteret. Nytt bygg skal sikre og imøtekomme krav i krisesenterloven og arbeidsplassforskrift. Utredningen ble ferdigstilt i april 2025 og er sendt til politisk behandling. Det foreslås en forskyvning av midler inneværende år i påvente av konseptvalg. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

04C-Introduksjons- og tolketjenester

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet Introduksjons- og tolketjenester yter en stor del av de kommunale tjenestene til nyankomne innvandrere og flyktninger. Tjenestene omfatter bosetting av nyankomne flyktninger, introduksjonsprogram for flyktninger, opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, forberedende opplæring for voksne (tidligere kalt grunnskoleopplæring for voksne) og tolketjenester.

Flyktninger, tidligere asylsøkere og personer med midlertidig kollektiv beskyttelse som er bosatt med offentlig hjelp, har rett og plikt til introduksjonsprogram jf. integreringsloven. Dette gjelder også familiegjenforente med personer som har rett og plikt til program. For fordrevne fra Ukraina med kollektiv beskyttelse er det et eget midlertidig kapittel i integreringsloven.

Voksne innvandrere mellom 18 og 67 år som har en oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent opphold i Norge, har rett og/eller plikt til norskopplæring jf. integreringsloven.

Bergen læringssenter for norsk og samfunnskunnskap og Introduksjonssenteret for flyktninger forvalter ordningene i integreringsloven. Læringssenteret gir også norskopplæring til betalingselever som faller utenfor ordningen med rett til gratis norskopplæring.

Forberedende opplæring for voksne i Bergen tilbyr forberedende opplæring i fag eller grunnleggende ferdigheter til voksne som trenger dette, jf. opplæringsloven. Denne skolen består av tidligere Grunnskole for voksne og Bergen voksenopplæring som ble slått sammen 1.1.2025.

Tolketjenesten leverer tolk til alle kommunale tjenesteytere når disse mangler språkfelleskap med sine tjenestemottakere. Ved kapasitet selges også tjenester til oppdragsgivere utenfor kommunen.

Utvikling og utfordringer

Bergen bystyre vedtok i møte 30. januar at kommunen skal bosette 400 flyktninger i 2025. Herunder 20 enslige mindreårige hvor 5 er under 15 år. Det forventes i tillegg at det kommer 30 familiegjenforente i målgruppen. Ved utgangen av mars hadde Introduksjonssenteret for flyktninger bosatt 132 flyktninger, i tillegg til seks familiegjenforente.

Det arbeides med å tilpasse bemanningen til et lavere aktivitetsnivå, som følge av vedtaket om å bosette et lavere antall flyktninger i år enn mellom 2022 og 2024. Nedgangen i aktivitetsnivået i enhetene inntreffer på ulike tidspunkter, men det jobbes systematisk med å tilpasse tjenestene til aktivitetsnivå – og budsjett.

Det har i perioden med stor bosetting av flyktninger etter invasjonen i Ukraina vært lav måloppnåelse for overgang til arbeid eller utdanning ved avsluttet introduksjonsprogram. Den viktigste årsaken til dette er at den store gruppen av ukrainske flyktninger har rettigheter som gir dem kort tid i introduksjonsprogrammet og norskopplæringen. Dette gjør det vanskelig for deltakerne å oppnå et tilstrekkelig norsknivå og bli kvalifisert til å komme raskt ut i arbeid. Mange har derfor behov for videre arbeidsrettet oppfølging og eventuelle økonomiske ytelser fra Nav etter avsluttet introduksjonsprogram. Det er en stor og viktig oppgave å sikre at flest mulig av de ukrainske flyktningene kommer over i

ordinær jobb og utdanning, og det krever et bredt samarbeid mellom både kommunale tjenester, andre offentlige etater og samfunnet ellers.

Bergen inkluderingssenter, som huser de fleste av tjenestene til nyankomne flyktninger og innvandrere, åpnet i april 2024. Senteret skal være et levende senter for hele byens befolkning. Det er i dag et stort mangfold av aktiviteter på ettermiddager og i helger, blant annet i regi av frivillige lag og organisasjoner innen kultur og idrett.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Grunnskoleopplæring for voksne	38 787	-2 905	35 882	35 882	0
Norskopplæring for voksne innvandrere	137 909	-53 054	84 855	84 855	0
Tolketjeneste	57 567	-732	56 835	56 835	0
Introduksjonsordningen	228 461	-2 043	226 419	224 477	1 942
Andre ytelser til livsopphold for flyktninger	24 644	-617	24 027	25 000	-973
Sum	487 368	-59 350	428 018	427 049	969

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	4 088	-1 160	2 928	2 928	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	501 461	-70 616	430 845	429 876	969	0,2 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	-12 438	12 426	-12	-12	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-5 744	0	-5 744	-5 744	0	0,0 %
Sum	487 368	-59 350	428 018	427 049	969	0,2 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 1,0 millioner kroner innenfor tjenesteområdet grunnet endring i tomgangsleie.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		428 018	360 360	227 915	126 953
Sum Tekniske justeringer		3 907	8 411	8 411	8 411
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-48	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		3 859	8 411	8 411	8 411
Reduksjon i lønnsutgifter ved introduksjonssenteret som følge av lavere bosetting	Kutt	-2 000	0	0	0
Reduksjon i lønnsutgifter ved Bergen Læringssenter som følge av lavere bosetting	Kutt	-3 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-5 000	0	0	0
Forslag til ny ramme		426 877	368 771	236 326	135 363

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett		
Samordning av bosetting av flyktninger med behov for helse- og omsorgstjenester	935	935 0 Stilling er besatt og flyttet til Koordinerende enhet på tjenesteområde 05B, Behandling og rehabilitering.
Sum	935	935 0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Styrking av administrativ kapasitet for å bosette flere flyktninger	3 215	3 215	0 I 2025 er det lagt til grunn bosetting av 400 flyktninger som medførte at budsjettet er styrket og justert på flere områder. Det forventes en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, og det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Bemannning ved Tolketjenesten	8 100	8 100	0 I 2025 er det lagt til grunn bosetting av 400 flyktninger som medførte at budsjettet er styrket og justert på flere områder. Det forventes en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, og det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Styrket budsjett til opplæring i norsk og samfunnsfag	31 711	31 711	0 I 2025 er det lagt til grunn bosetting av 400 flyktninger som medførte at budsjettet er styrket og justert på flere områder. Det forventes en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, og det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Bergen inkluderingscenter	-22 484	-22 484	0 Etter innflytting i det nye inkluderingscenteret på Landås i 2024 er det påløpt driftsutgifter, samt at utgifter til i

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			hovedsak ekstern husleie er vesentlig redusert. Beløpet utgjør helårseffekt av besparelser for 2025 utover det som ble realisert i 2024.
Bergen læringscenter - husleie	3 500	3 500	0 Husleie 1. halvår 2025 til Bergen læringscenter i Kanalveien. Skal flytte til Bergen Inkluderings Senter høsten 2025
Økt bemanning og programtiltak ved Introduksjonscenteret	23 508	23 508	0 I 2025 er det lagt til grunn bosetting av 400 flyktninger som medførte at budsjettet er styrket og justert på flere områder. Det forventes en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, og det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Høyere kostnader for introduksjonsstønad	65 637	65 637	0 I 2025 er det lagt til grunn bosetting av 400 flyktninger som medførte at budsjettet er styrket og justert på flere områder. Det forventes en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, og det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Reduksjon av norsktilskudd til Bergen Læringscenter	10 647	10 647	0 I 2025 er det lagt til grunn bosetting av 400 flyktninger som medførte at budsjettet er styrket og justert på flere områder. Det forventes en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, og det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Høyere kostnader til startstønad	14 712	14 712	0 I 2025 er det lagt til grunn bosetting av 400 flyktninger som medførte at budsjettet er styrket og justert på flere områder. Det forventes en bosetting i tråd med bystyrets vedtak, og det arbeides kontinuerlig med å tilpasse tjenestene i forhold til bosetting.
Sum	138 546	138 546	0
Effektivisering			
Redusere administrasjonen med to årsverk	-2 000	-2 000	0 Det er redusert to årsverk i administrasjonen.
Mindre bruk av vikar ved i norskopplæring av flyktninger og innvandrere	-1 000	-1 000	0 Det gjennomføres redusert bruk av vikar til norskopplæring.
Reduksjon i årsverk til lærerstillinger ved Bergen læringscenter	-3 100	-3 100	0 Reduksjon i årsverk til lærerstillinger ved Bergen læringscenter vil bli gjennomført og er i prosess.
Reduksjon i ledergruppen ved Bergen Læringscenter	-1 000	-1 000	0 Det er gjennomført reduksjon av ett årsverk iht tiltaket.
Sum	-7 100	-7 100	0
Kutt			
Redusere antall årsverk ved Tolketjenesten / Redusere bruk av innleid tolk	-200	-200	0 Det er redusert bruk av innleid tolk
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-200	-200	0 Redusert kurs, konferanser og reiser iht innspill til vedtatt budsjett

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Redusere årsverk til tospråklige assistenter	-4 875	-4 875	0 Det er gjennomført reduksjon i årsverk til tospråklige assistenter.
Redusere årsverk til undervisningsstillinger ved Grunnskolen for voksne	-3 000	-3 000	0 Reduksjon av årsverk til undervisningsstillinger ved Forberedende opplæring for voksne (tidligere Grunnskolen for voksne) vil bli gjennomført og er i prosess.
Kurs, seminar og reiser	-55	-55	0 Redusert kurs iht innspill til vedtatt budsjett
Redusert periode med startstønad	-3 200	-3 200	0 Alle mottakere av startstønad har fått reduksjon med en mnd, fra 3 mnd til 2 mnd.
Besparelse ved redusert åpningstid	-250	-250	0 Besparelsen ved redusert åpningstid på kvelden til 21.00 ved Bergen Inkluderingscenter (BIS) er innført.
Endring av sats for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år	-5 280	-5 280	0 Introduksjonsstønad er nå i tråd med integreringsloven. Satsen for introduksjonsstønad til deltakere under 25 år er redusert med 1/3.
Redusere reiseutgifter til innleide tolker	-1 000	-1 000	0 Innleide tolker brukes kun til oppdrag uten reiseutgifter.
Sum	-18 060	-18 060	0
Sum tiltak	114 322	114 322	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Likeverdige offentlige tjenester til innvandrerbefolkningen i Bergen	Andel gjennomførte tolkeoppdrag av totalt bestilte oppdrag	95,0 %	96,0 %	96 % av bestilte tolkeoppdrag er gjennomført. Dvs. at det ikke leveres tolk til 4 % av de bestilte oppdragene, og av disse utgjør nær halvparten russisk/ukrainsk.
		Andel tolkeoppdrag gjennomført av kvalifiserte tolker	90,0 %	88,0 %	88 % av oppdragene er levert av tolk som oppfyller kvalifikasjonskrav i tolkeforskriften.
	Rask tilknytning til arbeidslivet og samfunnet for flyktninger og innvandrere i Bergen.	Andel i ordinært arbeid eller utdanning etter fullført introduksjonsprogram	53,0 %	27,0 %	Totalt har 104 personer avsluttet introduksjonsprogram per utgangen av mars, hvorav 27 % har gått over til arbeid eller utdanning. Den lave måloppnåelsen skyldes i hovedsak kort tid i introduksjonsprogram, og at deltakerne ikke oppnår tilstrekkelig norsknivå for å komme i arbeid. Etatens tjenester jobber målrettet for å

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					bedre måloppnåelsen, og har iverksatt flere tiltak for å styrke arbeidsrettingen.
		Andel i ordinært arbeid, utdanning, grunnskole eller kvalifiseringstiltak i regi av NAV etter fullført introduksjonsprogram	75,0 %		Ikke gode nok data for å rapportere på dette i T1. Vil jobbe for å fremskaffe dette til T2.
		Andel som består språkprøve på nivå B1 muntlig	75,0 %	63,0 %	63 % har oppnådd B1 eller høyere på muntlig norskprøve så langt i år.
Trygg by i alle livsfaser	Bergen skal være en trygg havn for mennesker på flukt	Andel bosatte flyktninger av årlig bosettingsvedtak i bystyret	100,0 %	33,0 %	Bystyre har vedtatt bosetting av 400 flyktninger i 2025. Per utgangen av mars var det bosett 132 flyktninger etter bystyrevedtak. Dette utgjør 33 % av bosettingsvedtaket for hele 2025.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

Merknad 1. Sysselsetting av flyktninger Bergen har lave tall på sysselsetting av flyktninger og for få flyktninger skaffer bolig selv gjennom avtalt selvbosetting. Bystyret ber byrådet jobbe for å øke deltakelsen i arbeidslivet, og har som mål å øke antallet som kommer ut i jobb betraktelig.

Beskrivelse status

Tjenestene som jobber med kvalifisering av flyktninger i Etat for inkludering og Nav har iverksatt flere ulike tiltak for å sikre raskere overgang til arbeid for nyankomne flyktninger. Et av grepene har vært å få til et tettere samarbeid mellom Etat for inkludering og Nav, og særlig den statlige linjen. Nav har god markedskompetanse og et stort arbeidsgivernettsverk, og flere arbeidsrettede tiltak og verktøy som kan stimulere til økt overgang til arbeid. Eksempler på dette er lønnstilskudd, mentortilskudd og inkluderingstilskudd. Bergen kommune er også opptatt av å kvalifisere deltakere til bransjer hvor det er et behov for arbeidskraft, og Etat for inkludering har to arbeidsrettede tiltak som retter seg mot helse- og omsorgsbransjen: *Pleieassistent-ekspressen* og *Opplæring i helsearbeiderfaget for innvandrere*. Samtidig som kommunen har satt i gang en rekke nye tiltak for å øke andelen som kommer i jobb, er det viktig å anerkjenne at dette er krevende. De fleste flyktningene som kommer til Norge fra Ukraina har fullført videregående opplæring, som betyr at de kun har rett til seks måneder i introduksjonsprogram. Selv om introduksjonsprogrammet nå inneholder flere arbeidsrettede elementer enn tidligere, er det krevende å oppnå et tilstrekkelig norsknivå for å få seg jobb etter kun seks måneder. Samtidig er det grunn til å tro at de iverksatte arbeidsrettede tiltakene vil føre til at flere får seg arbeid, spesielt etter hvert som botiden i Norge øker.

05A-Forebyggende helsearbeid

Om tjenesteområdet

Forebyggende helsearbeid handler om å fremme folks psykiske og fysiske helse, redusere risiko for sykdom og bidra til god helse og livskvalitet i befolkningen. Tjenesteområdet omfatter kommunens folkehelsearbeid og samfunnsmedisinske oppgaver - inkludert smittevern, miljørettet helsevern og Senter for migrasjonshelse.

Forebyggende helsearbeid for barn og familier, tilbys fra Barne- og familietjenesten (BFT) i fire byområder og omfatter svangerskaps- og barselomsorg, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjeneste i grunnskole og videregående skole og helsestasjon for ungdom. Tjenestene tilbyr et basisprogram fra svangerskapet og ut videregående skole med vaksinasjoner og fastlagte konsultasjoner, med vurdering av utvikling, helse og trivsel. Barn, unge og deres familier får også utvidet hjelp og oppfølging og bistand til koordinering ved behov.

Utvikling og utfordringer

Folkehelseoversikten for Bergen kommune 2024 viser at de viktigste utfordringene for folkehelsen i kommunen handler om vedvarende sosiale helseforskjeller, demografiendringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder og en økning i antall barn og unge som rapporterer om ensomhet og psykiske plager.

Folkehelsearbeid foregår gjennom hele livsløpet. Det skaper robusthet i befolkningen, reduserer sosiale helseforskjeller, forebygger utenforskap og reduserer behovet for helse- og omsorgstjenester. Aldersvennlig samfunnsutvikling er viktig for at flere eldre kan være ressurssterke, aktive, og selvstendige, og bo hjemme med god helse og livskvalitet så lenge som mulig.

Senter for migrasjonshelse har tilpasset aktiviteten i helse- og omsorgstjenester for flyktninger. Reduksjon i disse tjenestene er delvis iført, men det er fortsatt ansatte som er overtallige.

Frisklivssentralen i Bergen har på grunn av budsjettkutt avviklet utendørstreningstilbudet og tjenestene som utgjorde det obligatoriske [basistilbudet](#) i en frisklivssentral.

I 2025 etableres et nytt "Vaksinasjonsprogram for Voksne og risikogrupper". Programmet vil i første omgang inneholde vaksinasjon mot Covid-19, sesonginfluensa og pneumokokksykdom. Målet med programmet er å oppnå bedre oppslutning om vaksinasjonsanbefalinger.

Barn og unge

Iverksetting av tiltak fra den forebyggende planen Se meg, hør oss – Handlingsplan for tjenester til barn, unge og deres familier, krever et utstrakt og langsiktig samarbeid mellom byrådsavdelinger, etater og tjenester.

Vi ser et økende behov for tjenester til barn fra Ukraina. Tjenesten melder om at flyktninger som kommer nå har flere krigsskader og større traumer som krever mer av våre helsetjenester. Særlig

opplever skolehelsetjenesten økt press på sine tjenester til barn i innføringsklasser i tillegg til at mottak på Breistein har flere barn med oppfølgingsbehov.

Etter flere år med økning i gonore og klamydia blant ungdom og unge voksne ser vi nå en utflatende og tendens til nedadgående kurve. Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom har fremdeles søkelys på testing og forebygging av kjønnsykdommer og samarbeider godt med både videregående skoler og UH-sektor.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Helsestasjon	162 663	-13 673	148 990	149 963	-973
Skolehelsetjeneste	102 096	-1 922	100 174	107 949	-7 775
Helsestasjon for ungdom	7 698	-123	7 575	7 832	-257
Smittevern	18 981	-1 641	17 340	17 340	0
Miljørettet helsevern	12 201	-6 397	5 804	5 804	0
Forebyggende arbeid helse og sosial	79 533	-13 478	66 054	66 381	-327
Sum	383 171	-37 235	345 936	355 268	-9 332

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	250	0	250	250	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	701	-315	386	386	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	89 975	-19 156	70 819	70 819	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	289 767	-17 764	272 003	281 335	-9 332	-3,2 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	2 479	0	2 479	2 479	0	0,0 %
Sum	383 171	-37 235	345 936	355 268	-9 332	-2,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

Det er omstillingskostnader knyttet til innsparingskrav på Frisklivsentralen og Senter for migrasjonshelse. Overtallige er meldt til koordinerende enhet i HR konsern.

I 2025 et det gitt øremerkede midler fra staten til et vaksinasjonsprogram for voksne og personer i risikogrupper. Vaksinasjonen vil bli gjennomført høsten 2025.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et merforbruk på 9,3 millioner kroner innenfor tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes i hovedsak økte lønnsutgifter i skolehelsetjenesten og helsestasjon på 5,4 millioner kroner, drevet av større etterspørsel etter tjenester som følge av ukrainske flyktninger, samt et merforbruk på 4,1 millioner kroner knyttet til et krav om budsjettkutt for nedlagt Ukraina-mottak i helsestasjonen. Mottaket lå ikke i budsjettet for 2025, da det tidligere var budsjettert med engangsmidler. Kravet om budsjettkutt i 2025 kan derfor ikke realiseres som planlagt, noe som resulterer i merforbruk.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		345 686	341 728	342 973	342 973
Sum Tekniske justeringer		-2 479	-2 413	-2 413	-2 413
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-185	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-2 663	-2 413	-2 413	-2 413
Reversering av tiltak Ukraina-helsestasjon og skolehelsetjenesten	Tilpasning til aktivitetsnivå	4 100	0	0	0
Lønnsutgifter for helsetjenester til ukrainske flyktninger	Tilpasning til aktivitetsnivå	5 400	0	0	0
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	Kutt	-877	0	0	0
Vaksiner - bortfall av utgifter	Nye tiltak	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Nye tiltak og realendringer		5 623	-3 000	-3 000	-3 000
Forslag til ny ramme		348 646	336 315	337 560	337 560

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett		Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Helse og omsorgstjenester til bosatte flyktninger	10 400	10 400	0 Det gis helse og omsorgstjenester til flyktninger som er bosatte i Bergen. Tjenestene gis både fra Senter for migrasjonshelse og andre enheter i kommunens helse og omsorgstjeneste.
Sum	10 400	10 400	0
Nye tiltak			
Vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper	9 600	9 600	0 Høringsfristen av forslag til endringer i forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram mv. (Voksenvaksinasjonsprogram) var 24.03.2025. Tiltaket iverksettes når forskriften er klar.
Sum	9 600	9 600	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Kutt				
Ukraina-mottak i helsestasjon og skolehelsetjenesten legges ned	-4 100	0	-4 100	Ukraina-mottaket i helsestasjon er nedlagt i henhold til vedtak. Mottaket lå ikke i budsjettet for 2025, da det tidligere var budsjettet med engangsmidler. Det planlagte budsjettkuttet vil derfor dekkes gjennom besparelser som fremmes i forslag til budsjettjusteringer.
Redusert aktivitet i Frisklivssentralen	-4 200	-2 900	-1 300	Reduksjon er delvis innført, men fremdeles arbeidstakere i omstillingsprosess
Avvikle kurset «Godt samliv»	-1 200	-1 200	0	Kursene «Godt samliv» er avviklet.
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-1 000	-1 000	0	Restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser gjennomføres i løpet av året
Avvikle helsestasjon i Laksevåg og Kringlebotn	-140	-140	0	Kringlebotn helsestasjon er avviklet. Laksevåg helsestasjon er tatt ut av tiltaket, og er fortsatt i drift.
Reduksjon med to årsverk for helsesykepleiere i Tverrfaglig utviklingsteam (TUT-team)	-1 600	-1 600	0	Reduksjon med to årsverk for helsesykepleiere i Tverrfaglig utviklingsteam (TUT-team).
Kutt i tilskudd	-380	-380	0	Reduksjonen er gjennomført i tilskuddsutbetalingene.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-500	-500	0	Reduksjonen er gjennomført med helårvirkning i 2025.
Kurs, seminar og reiser	-20	-20	0	Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Sum	-13 140	-7 740	-5 400	
Sum tiltak	6 860	12 260	-5 400	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Trygg by i alle livsfaser	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i helsestasjon- og skolehelsetjenesten	215	120	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig og viser antall barn og unge som får koordinert og samordnet oppfølging gjennom ansvarsgrupper og Individuell plan. Nye barnekoordinatorstillinger kan forklare at tallet ligger noe under forventet årsmål.
	Kommunen avdekker og forebygger vold og overgrep	Andel av gravide som følges opp i helsestasjonens svangerskapsomsorg som kartlegges for voldserfaringer	100,0 %	69,0 %	De aller fleste gravide blir kartlagt for voldserfaringer. Flere gravide går til oppfølging hos fastlege i tillegg til jordmor, eller av andre grunner kommer sent til første kontroll, og det er en av årsakene til at prosenten er under ønsket måloppnåelse. Av alle kartlagte i perioden har 3 gravide fått utvidet oppfølging.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag

Merknad 10. Helsestasjon i Loddefjord Bystyret ber byrådet vurdere å flytte helsestasjonen på Haugatun til en mer sentral og hensiktsmessig plass i Loddefjord for å sikre økt tilgjengelighet for flest mulig brukere.

Beskrivelse status

Ny lokasjon for helsestasjon i Loddefjord er i prosess, endelig avklaring ventes våren 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvalitet	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	-296	-288	8
Sum							-296	-288	8

Statustekst investeringer

Innvendig oppgradering - skoler

Budsjettposten benyttes hovedsakelig for å gjennomføre mindre tiltak for å tilrettelegge eksisterende lokaler til endring i elevmassen, eller til å gjennomføre nødvendige midre oppgraderinger i lokalene. Midlene skal brukes i tråd med føringer i Bergen kommunes kvalitetsutviklingsplan for skolene og læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 (LK20). I 2025 skal det i tillegg utføres arbeider ved Fridalen skole, for å utbedre kontorer til helsesøster, etablere en renholdssentral og flytte skolens bibliotek. Det trekkes inn kr. 195.000,- i ubenyttede midler fra 2024.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

Midlene skal i 2025 benyttes til ombygging av Ombygging av forsterket skjermet enhet ved Fyllingsdalen sykehjem. (ca 4 mill). Ombyggingen er nødvendig for å kunne ivareta sikkerheten for ansatte og brukere. Videre skal det benyttes midler til å bygge om lokaler på helsehuset lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, slik at det kan utvides med flere operatørplasser (ca. 2,2 mill)

Trapp ved Christie Krybbe skoler

Det er planlagt å etablere en trapp ved Christi krybbe skoler. Trappen skal skape sammenheng mellom uteområdene til Krybbesmauet 7 og skolebyggene i Vetrilidsallmenningen 10.

Samtidig med etableringen av trappen planlegges det å gjøre tiltak i hagen til Øvregaten 5 hvor det skal fjernes parkslirekne, slik at dette kan benyttes som oppholdsareal for skolen. I forbindelse med dette

arbeidet ble det identifisert forurensede masser. Dette forsinket arbeidet med etablering av trapp og opparbeidelse av uteområde. Det ble tatt nye prøver i hagen høsten 2024 som danner grunnlag for en tiltaksplan for håndtering av massene.

Fysiske tiltak planlegges gjennomført i løpet av 2025.

05B-Behandling og rehabilitering

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet består av allmennlegetjeneste, legevaktjeneste, øyeblikkelig hjelp døgntilbud, fengselshelsetjeneste, ergo- og fysioterapitjeneste og kommunal hjelpemiddelservice. Tjenesteområdet inkluderer også Koordinerende Enhet (KE).

Tjenestene skal gi innbyggerne tilbud om diagnostikk og behandling, og medisinsk, sosial og psykososial habilitering og rehabilitering. Virksomheten er bred og sammensatt, og innebærer samarbeid på tvers av etater, tjenester og tjenestenivå.

Utvikling og utfordringer

Ergo-fysioterapitjenester til barn og unge

Kommunen har styrket ordningen med barnekoordinatorer. Fra 2023 og videre inn i 2025 arbeider tjenestene med å følge opp veilederen ["Samarbeid til barns beste"](#). Her er flyktninger fra Ukraina en stor brukergruppe.

Økende diagnostisering av barn med nevroutviklingsforstyrrelser (som tidligere omtalt i tjenesteområdet O3D psykisk helse) legger større beslag på denne tjenesten enn tidligere. Barna har behov for sammensatte tjenester og ergo-fysioterapitjenesten har stor pågang som gjør at tjenesten er presset på kapasitet. Barn med kroniske og sammensatte diagnoser har store behov for habiliteringstjenester som utfordrer kapasiteten i tjenesten i tillegg til at hjelpemiddelformidling tar lang tid. Tjenesten opplever stor etterspørsel og har utfordringer med å dekke behovene som blir meldt inn innen rimelig tid etter at de er meldt inn.

Formidling av hjelpemidler

Tekniske hjelpemidler kan ha stor betydning for personer med funksjonsnedsettelse sin mulighet til å mestre hverdagen, bo lenger hjemme og kunne være aktive og delta i samfunnet. Hjemmeboende kan ved behov få låne hjelpemidler gratis. Kommunal hjelpemiddelservice består av to underavdelinger: Hjelpemiddelhuset og Serviceteknisk avdeling. Hjelpemiddelhuset har ansvar for formidling og transport av hjelpemidler. Serviceteknisk avdeling bistår hjemmeboende med å installere og reparere utlånte hjelpemidler, trygghetsalarmer og velferdsteknologi. Det har vært en liten økning i utlån av korttidshjelpemidler og oppdrag fra serviceteknisk avdeling fra 2023 til 2024.

Hjelpemiddelhuset har i 2024 tatt i bruk [Påkobla](#), et digitalt lager – og logistikk-løsning, som har effektivisert utlån slik at brukerne får raskere hjelp.

Øyeblikkelig hjelp - legevaktjenester

Legevaktsentralen er en del av den medisinske nødmeldetjenesten. Når innbyggere trenger øyeblikkelig hjelp ved akutt sykdom, kan de ringe legevaktsentralen på telefonnr. 116 117 for raskt svar. Legevaktsentralen har krav etter [akuttmedisinforskriften](#) om å «innrette systemet for mottak av

telefonhenvendelser slik at 80 prosent av alle henvendelser normalt kan besvares innen to minutter». Måloppnåelsen ved legevaktsentralen i 2024 er på [48 %](#). De fleste storbyer sliter med å nå målet i perioder med høy aktivitet. Legevakten arbeider med flere tiltak for å øke svarprosenten. Et av tiltakene er å sertifisere flere operatører (sykepleiere) til legevaktsentralen, og ta i bruk nye og større lokaler til legevaktsentralen. Det er også iverksatt tiltak for å redusere unødvendige henvendelser til legevaktsentralen, ved å informere i media om korrekt bruk av legevakten.

Økning i fastleger

Byrådets mål er å sikre at alle får nødvendige allmennlegetjenester av god kvalitet til rett tid. Antall fastleger i Bergen kommune øker, og tiltak på lokalt og nasjonalt nivå for å rekruttere og beholde fastleger ser ut til å gi positiv effekt. I løpet av 2024 har det blitt 13 flere fastleghejemler i Bergen kommune. Samtidig ser vi en utvikling i retning av at flere fastleger velger å ha færre pasienter på listene sine. Dette betyr at den samlede kapasiteten i fastlegeordningen for ledige plasser, fortsatt er begrenset. Per 1.1.2025 var ingen uten fastlege i Bergen

Kommunen har ansvar for pasienter som har en vikarlege. Kommunen må dekke en del av driftsutgiftene for disse pasientene og det fører til et merforbruk.

Økt behov for fengselshelsetjenester

Fengselshelsetjenesten drives av Bergen kommune med særskilt tilskudd fra staten. Behovene for innsatte i Bergen har endret seg over tid og mange innsatte har nå et større behov for helse- og omsorgstjenester enn tidligere. Det statlige tilskuddet som skal finansiere tjenesten, er imidlertid ikke justert i takt med at behovet for nødvendige helse- og omsorgstjenester i fengslene har økt. Kommunen har derfor vært nødt til å omdisponere midler fra andre områder for å sikre gode nok helse- og omsorgstjenester til innsatte. Byrådet arbeider aktivt med å få staten til å anerkjenne sitt finansieringsansvar for tjenesten.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Legetjeneste	669 790	-133 186	536 604	544 104	-7 500
Fengselshelsetjeneste	18 913	-18 862	51	2 551	-2 500
Fysioterapitjeneste	195 024	-29 229	165 795	165 982	-187
Ergoterapitjeneste	42 481	-540	41 940	42 125	-185
Koordinerende tjenester	13 905	-400	13 505	13 505	0
Formidling av tekniske hjelpemidler	23 557	-2 229	21 328	21 328	0
Øyeblikkelig helsehjelp døgntilbud	59 770	-2 280	57 490	57 490	0
Sum	1 023 440	-186 726	836 714	847 086	-10 372

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	934	-55	879	879	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	961 456	-178 416	783 040	793 040	-10 000	-1,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	60 768	-8 255	52 513	52 885	-372	-0,6 %
90-Fellesposter - bykassen	283	0	283	283	0	0,0 %
Sum	1 023 440	-186 726	836 714	847 086	-10 372	-1,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer merforbruk på tjenestområdet.

Bergen legevakt driftes dyrere og med høyere bemanning enn budsjettet.

I tillegg er merforbruket i Enhet for allmennmedisin knyttet til kommunens "sørge for" ansvar for pasienter som har vikar (for fastlegen) og som kommunen må dekke andel av driftsutgiften for.

Den statlige finansieringen av fengselshelsetjenesten har over flere år ikke vært tilstrekkelig for å drifte på dagens nivå, og 2,5 mill. av merforbruket knytter seg til denne tjenesten.

Byrådet forventer at reduksjon i sykefravær og effekt av prosjektet «Redusert vikarbruk i BEHO» vil gi kostnadsreduksjoner utover det som er reflektert i rapporteringen. I tillegg vil byrådet se på andre muligheter for å få ned kostnadene, og byrådet har som ambisjon at avviket på tjenestområdet skal bli vesentlig redusert ved årets slutt.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer balanse innenfor tjenestområdet.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		836 714	827 562	831 336	835 199
Sum Tekniske justeringer		-6 420	-10 170	-10 170	-10 170
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-289	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-6 709	-10 170	-10 170	-10 170
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	Kutt	-500	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-500	0	0	0
Forslag til ny ramme		829 505	817 392	821 166	825 029

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Hjelpemiddelhuset - Økt volum på fordeling av hjelpemidler	3 679	3 679	0 Tiltaket er gjennomført med helårsvirkning 2025
Fastlegeordningen - vikarutgifter leger for å opprettholde drift på fastlegekontor	7 000	7 000	0 Tiltaket er gjennomført med helårsvirkning 2025
Oppbudsjettering av allmennlegetjenesten	5 000	5 000	0 Videreføring på 5,0 mill. i 2025 av styrkingen på 10 mill. fra 2024.
Sum	15 679	15 679	0
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Allmennlegetjenesten - økning som følge av befolkningsvekst	2 271	2 271	0 Utgiftene påløper etterhvert som befolkningen endres.
Nasjonale e-helseløsninger - kostnadsvekst	2 980	2 980	0 Utgiftene påløper i løpet av 2025.
Sum	5 251	5 251	0
Kutt			
Reduksjon i tiltakspakke til fastlegetjenesten	-5 000	-5 000	0 Reduksjon er gjennomført med helårsvirkning 2025
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-3 500	-3 500	0 Reduksjonen er gjennomført med helårsvirkning i 2025.
Kurs, seminar og reiser	-62	-62	0 Budsjettreduksjonen er fordelt på aktuelle enheter, og det er iverksatt tiltak for å redusere aktiviteten.
Sum	-8 562	-8 562	0
Sum tiltak	12 368	12 368	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	God fastlegeordning som sikrer innbyggerne reell valgmulighet til å velge fastlege i rimelig avstand	Andel ledige plasser hos fastlege	0,2 %	0,0 %	Det var ingen ledige plasser ved utgangen av første tertial (her målt pr. utgangen av mars, det har i etterkant kommet til ledige plasser).
	Gode øyeblikkelig hjelp helsetjenester	Besvare telefoner på legevaktsentralen innen to minutter	55,0 %	49,0 %	Ved utgangen av første tertial er 49 % av alle telefonhenvendelser på legevakten besvart innen 2 minutter. Tilsvarende andel på samme tidspunkt i fjor var 42 %.
Trygg by i alle livsfaser	Barn og unge med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall ansvarsgrupper og Individuell Plan (IP) som koordineres av ansatt i ergo-fysioterapitjenesten for barn og unge, inkludert barnekoordinatorer i Koordinerende Enhet	340	315	Dette målet er et årsmål på koordinering for barn og familier i målgruppen til tjenesten. Koordineringsbehovet er typisk langvarig og viser antall barn og unge som får koordinert og samordnet oppfølging gjennom ansvarsgrupper og Individuell plan. Nye barnekoordinatorstillinger kan forklare at årsmålet er på vei til å bli nådd.
	Brukere med sammensatte behov og deres familier får samordnete tjenester	Antall gjennomførte opplæringstreffpunkt (grunnkurs koordinator og møteplass for koordinatorer pr. år)	9	1	Mål forventes å bli innfridd

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj. vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvartal	Estimert løpende	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud. endr.
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	5 642	5 685	43
Sum							5 642	5 685	43

Statustekst investeringer

Tilpasning av lokaler - sekkepost

Midlene skal i 2025 benyttes til ombygging av Ombygging av forsterket skjermet enhet ved Fyllingsdalen sykehjem. (ca 4 mill). Ombyggingen er nødvendig for å kunne ivareta sikkerheten for ansatte og brukere. Videre skal det benyttes midler til å bygge om lokaler på helsehuset lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, slik at det kan utvides med flere operatørplasser (ca. 2,2 mill)

06-Overføringer til trossamfunn

Om tjenesteområdet

Over 470 tros- og livssynssamfunn har medlemmer i Bergen. Den norske kirke/Bergen kirkelige fellesråd er det største trossamfunnet med 25 menigheter.

Det store mangfoldet av tros- og livssynssamfunn i byen reflekterer at Bergen er en interkulturell by, hvor tros- og livssynssamfunnene er viktige lokale fellesskap for store og små befolkningsgrupper. Bergen kommune yter lovfestet tilskudd til Den norske kirke. Bergen kommune gir videre tilskudd til Bergen kirkelige fellesråd til gravferd for alle, til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Kirkelig dialogsenter og tilskudd til restaurering av middelalderkirkene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Kirkelig administrasjon	20 205	-211	19 994	19 994	0
Kirker og menigheter	116 265	0	116 265	116 265	0
Presteboliger	4 114	-2 549	1 566	1 566	0
Overføring til andre trossamfunn	733	0	733	733	0
Gravplasser og krematorier	63 668	0	63 668	63 668	0
Sum	204 986	-2 760	202 226	202 226	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
2-Byrådsavdeling for finans	-973	-156	-1 129	-1 129	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	204 116	-204	203 912	203 912	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	1 842	-2 400	-558	-558	0	0,0 %
Sum	204 986	-2 760	202 226	202 226	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer balanse på tjenesteområde 06 Overføringer til trossamfunn. Overføringene til Bergen kirkelig fellesråd gjøres i henhold til budsjettvedtak. Bergen kirkelige fellesråds innspill til revidert budsjett [fremkommer her](#).

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		202 226	201 975	201 975	201 975
Sum Tekniske justeringer		-1 276	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-1 276	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		200 950	201 975	201 975	201 975

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose prognose i kr	Statusbeskrivelse
Kutt			
Bergen kirkelige fellesråd - redusert tilskudd	-2 000	-2 000	0 Innarbeidet i kvartalsvise overføringer til BKF.
Sum	-2 000	-2 000	0
Sum tiltak	-2 000	-2 000	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Enklere hverdag for frivillige organisasjoner	Antall frivillige i Den norske kirken i Bergen	3 400		årsresultat fra ekstern part
Levende bydeler	Aktive eldre i alle bydeler	Antall eldretreff per år	75		Årsresultat fra ekstern part.
	Den norske kirke som nærmiljøsentre	Antall besøkende i Den norske kirke per år (basert på telleuke)	800 000		Årsresultat fra ekstern part.
		Antall diakonale sosiale tiltak (nabokafe, barneklubb, eldretreff, osv.)	2 570		Årsresultat fra ekstern part.
	Gode tilbud til alle barn og unge	Antall deltakere i barnekor og babysang	2 850		Årsresultat fra ekstern part.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkval	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Gravplassinvestering		-	-	-	-	Løpende	43 054	43 054	0
Johanneskirken rehabilitering	IA	85 900		85 900	0	4.kv. 2028	12 731	12 731	0
Kirkeinvesteringer		-	-	-	-	Løpende	19 152	19 152	0
Middelalderkirker		-	-	-	-	Løpende	17 794	17 794	0
Sum							92 731	92 731	0

Statustekst investeringer

Gravplassinvestering

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

Johanneskirken rehabilitering

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

Kirkeinvesteringer

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

Middelalderkirker

Investeringstilskudd til Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er overført i tråd med budsjettvedtaket.

07-Brannvesen

Om tjenesteområdet

Bergen brannvesen er kommunens brann- og redningskorps og yter tjenester knyttet til forebygging av og beredskap mot branner og ulykker. Brannkorpset driver også 110 Vest-sentralen for 38 kommuner.

Bergen brannvesen er vertsbrannvesen for Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA) for 20 medlemskommuner, i tillegg til at de leder brannsamarbeidet mellom 18 kommuner i regionen i samarbeidet Vest brann- og redningsregion (VBR). VBR ivaretar brannsjefsfunksjonen og ledelsen av brann- og redningstjenestene i Samnanger, Osterøy og Vaksdal kommune. I tillegg har Bergen brannvesen ansvaret for brann- og ulykkesberedskapen på Bjorøy, Lille-Sotra, Tyssøy og Bildøy, samt drift av Bergen legevakts utrykningsbil.

Utvikling og utfordringer

Praksisbrannvesen

I forbindelse med den nye høyere fagskoleutdanningen for fremtidens brann- og redningspersonell, har Bergen brannvesen og 110 Vest tatt imot tre praksiskandidater våren 2025. Studentene skal være i praksis i 20 uker før de skal gjennomføre sitt siste semester på Brann- og redningsskolen i Fjelldal. De skal ha praksis både i forebyggende arbeid, beredskapsarbeid og i nødmeldesentralen 110 Vest. Til høsten tar brannvesenet imot åtte studenter. Planen fremover at brannvesenet skal ta imot åtte nye studenter hver vår og høst.

Ikke helikopterlandingsplass

Styret i Helse Bergen besluttet 3. april at prosjektet med den planlagte helikopterbasen på Nygårdstangen blir skrinlagt. Arbeidet med å finne en annen egnet lokasjon for en permanent helikopterbase starter umiddelbart. Dette betyr at det ikke lenger er behov verken for støyttester eller lydisolering av Hovedbrannstasjonen.

Beredskap mot branner og ulykker

Bygningsbranner

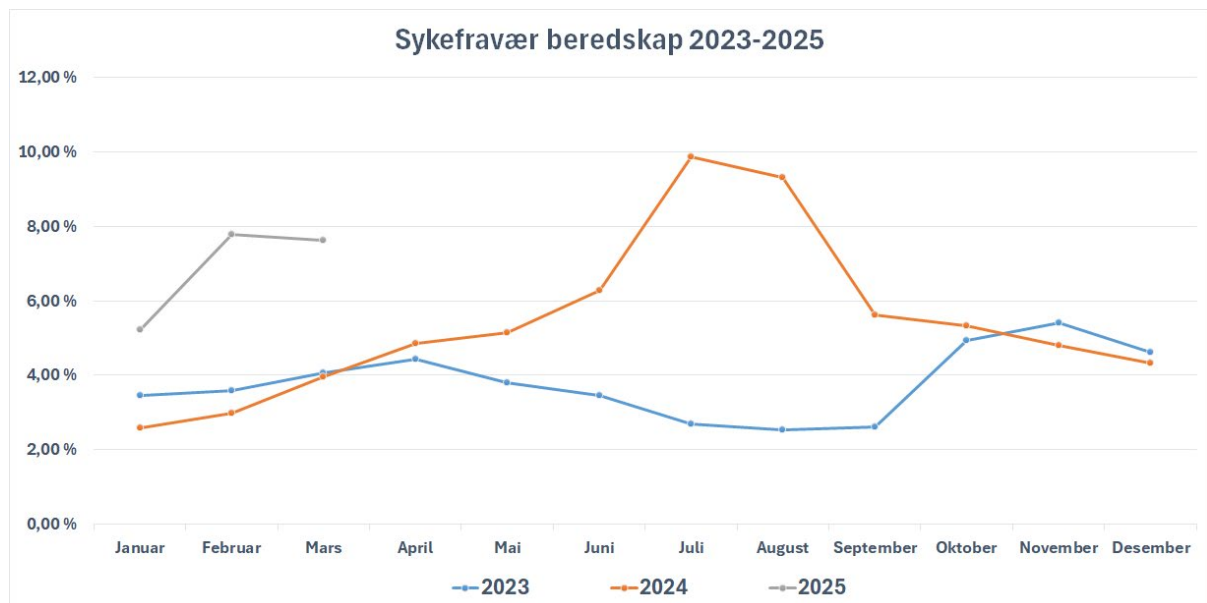
I løpet av årets første tertial har to omkomne vært hentet ut fra to ulike branner i boliger. Begge brannene startet om natten. De omkomne var begge menn, en i 80-årene og en i 30-årene. Begge brannene etterforskes av politiet. Bergen brannvesen gjennomfører også rutinemessige evalueringer av egen innsats etter disse hendelsene. Verken politiets rapporter eller brannvesenets egne evalueringer er ferdige.

Pr. 22. april har det i år vært 42 bygningsbranner i Bergen, mot 61 på samme tid i fjor. Tallet på bygningsbranner i første tertial i 2024 var uvanlig høyt og 42 bygningsbranner er tilnærmet et normalnivå.

Krevende bemanningssituasjon i beredskap og høyt sykefravær

Lav bemanning og økt sykefravær har skapt store utfordringer for driften på beredskapsavdelingen. Den operative beredskapen kan ikke gå under det lovpålagte minimumskravet til bemanning, og bruken av overtidsvakter ved fravær har vært stor. Hver 24 timersvakt for å erstatte fravær koster 17 000 kroner.

Plikten til å gå av ved fylte 60 år for operativt beredskapspersonell ble opphevet for noen år siden. Dette har ført til en økning i ansatte i beredskapsstyrken over 60 år. Endringen har bydd på enkelte utfordringer mtp. planlegging av langsiktige mannskapsbehov og ved inngangen til 2025 var bemanningen i den operative styrken lavere enn anbefalt. Dette gir blant annet utfordringer med å gjennomføre lovpålagte øvelser samtidig som minimumsbemanningen må opprettholdes. Brannvesenet har nylig gjennomført sitt aller siste aspirantopptak, og de nye ansatte vil være på plass i mai og juni. Dette vil bedre bemanningssituasjonen betydelig og bidra til en bedre sommerferieavvikling blant operativt beredskapspersonell.

Som tabellen over viser, ligger sykefraværet hittil i 2025 betydelig høyere enn de to foregående årene. Den operative styrken må alltid ha et minimum av operative mannskaper. Høyt sykefravær, lovpålagte øvelser, kurs, aspirantopptak og lav bemanning øker overtidskostnadene i brannvesenet og bruken av overtid forventes å ligge på et høyt nivå de neste månedene, til nyansettelser og vikarer er på plass i mai/juni.

I ferieavviklingen er det ventet at nærmere 200 vakante vakter må fylles, de aller fleste ved bruk av overtid. Fremskrivning av overtidskostnader i den operative styrken viser et potensielt merforbruk ved årsslutt på kr 3,5 mill. Bergen brannvesen arbeider med å gjennomgå alle rammene og iverksette tiltak for å redusere det potensielle avviket.

Ny utrykningsvei ved Bergen Hovedbrannstasjon

I reguleringsplan (15540200) GNR 164/1278 er det vedtatt at utrykningsveien til Bergen Hovedbrannstasjon skal deles med BIR og den fremtidige Byarenaen. Dette kan forsinke utrykninger og skape farlige situasjoner. I 2023 ble det gitt rammetillatelse til endring av veien. Prosjektet har god fremdrift og vil stå ferdig før juni 2025.

Rene og urene soner i brannstasjonene

Arbeidstilsynet krever at brannstasjoner har rene og urene soner for å beskytte ansatte mot unødig eksponering av helsefarlige og giftige stoffer. Det er planlagt å etablere slike soner ved Bergen Hovedbrannstasjon og brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg. Prosjektarbeidet startet i 2024 sammen med Etat for utbygging. Første ombygging skjer i Åsane brannstasjon sommeren 2025, mens siste er planlagt i Laksevåg brannstasjon i 2027.

Laksevåg brannstasjon kan utgå fra prosjektet dersom bygging av ny brannstasjon i Bergen Vest starter når tomten blir frigitt i juni 2028. I 2024 ble det gjennomført et midlertidig HMS-tiltak i Laksevåg brannstasjon som reduserer risikoen for eksponering inntil ny stasjon eller ombygging er på plass. Om prosjektet med ny Bergen Vest brannstasjon gjennomføres etter opprinnelig plan, vil ombygging av Laksevåg brannstasjon ikke være nødvendig.

Dekontaminering

Bergen brannvesen har valgt å inngå avtale med Decontex Nor om dekontaminering av brannbekledning. Bekledning som har vært eksponert for røyk og skadelige gasser, blir ikke helt rent i tradisjonell vask. For at tekstilene skal bli 100 % fri for skadelige stoffer, må de dekontamineres. I denne prosessen brukes det flytende CO₂, som er den eneste kjente metoden for fullstendig rengjøring av tekstiler og membran i branntøy.

Oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg

Kapittel 15 og 15A i forurensningsforskriften krever at oljeutskillere skal være riktig dimensjonert for å sikre at de effektivt fjerner oljer og annen forurensning fra avløpsvannet.

I investeringsbudsjettet for 2025 er det bevilget midler til utredning av kostnaden med planlegging og tilrettelegging av vask av brannbiler. Brannvesenet bruker miljøvennlige vaskemidler, men har ikke godkjente oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna brannstasjon og Laksevåg. Arbeidet med å kartlegge kostnaden for å utbedre oljeutskillerne er startet.

Forsikringskrav etter kontrollert nedbrenning av hus i Åsane

I desember 2023 gjennomførte Bergen brannvesen en kontrollert nedbrenning av et hus i Åsane som del av en trening. I etterkant av denne nedbrenningen er det mottatt et regresskrav i forbindelse med en forsikringssak på grunn av skader på nabohuset. Skadeomfanget er ikke endelig avklart. Foreløpig erstatningsberegning fra forsikringsselskapet var på kr 1,0 mill. og er i ettertid redusert til kr 0,6 mill. Det er likevel ikke oppnådd enighet mellom brannvesenet og forsikringsselskapet. Siden det er uklart hvilket nivå erstatningen vil ligge på, meldes det foreløpig ikke et avvik.

Regionale tjenester

Nye kommuner i brannsamarbeidet Vest brann- og redningsregion KO (kommunalt oppgavefellesskap)

Vest brann- og redningsregion har i første tertial kunnet ønske kommunene Gulen, Masfjorden og Etne velkommen som nye medlemmer. Brannsamarbeidet i vest består nå av 21 kommuner, som utgjør rundt 95% av befolkningen i Bergensregionen. Evalueringen av samarbeidet i 2024 viser at samarbeidet styrker fagmiljøene på tvers av brannvesen og gir tilgang til felles fasiliteter for øving og andre ressurser. Det er kommet forespørsler fra andre brannvesen om medlemskap. Å ta opp nye medlemskommuner fører til endring av vedtekter og må til politisk behandling i alle kommunestyrene.

Analyse av ressurser

I samråd med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal det gjennomføres en analyse av alle kommunene i 110 Vest, samt kommunene Bømlo, Etne, Fitjar og Stord. Analysen skal se på evnen til å håndtere større, komplekse og langvarige innsatser mot branner, ulykker og akutt forurensing. Arbeidet skal også belyse kommunenes rolle i totalberedskapen.

Samordningsøvelse med sentrale aktører

Den årlige samordningsøvelsen mellom Kystverket, [IUA Bergen region KO](#), Equinor Mongstad og Equinor Stureterminalen gjennomføres 20. og 21. mai. Øvelsen arrangeres i fellesskap.

Depotstruktur

Arbeidet med en ny depotstruktur for både [IUA](#) og VBR pågår og forventes ferdigstilt i løpet av 2025. Strukturen vil sørge for at nødvendig utstyr som skogbrannutstyr, lenser mm. er plassert strategisk i regionen.

Alarmtjenester

Nytt oppdragshåndteringsverktøy (OHV) og nytt alarmhåndteringsverktøy (AHV) i 110 Vest

12. desember 2024, startet 110 Vest prøvedrift av det nye oppdragshåndteringsverktøyet LEO (Locus Emergency OHV). 110 Vest var dermed den siste 110-sentralen i Norge som tok det nye systemet i bruk.

I 2025/2026 skal også alle 110-sentralene i Norge få likt alarmhåndteringsverktøy. Det nye AHV-systemet støtter moderne sensorteknologi med video og tale, og vil ivareta kravene gitt av Sikkerhetsloven og Nasjonal sikkerhetsmyndighet, samt Nasjonal sikkerhetsmyndighets råd for IKT-sikkerhet. Det vil også styrke kapasiteten og håndteringsevnen til 110-sentralen.

Med LEO ble alle sentralene tilknyttet samme sentraliserte system. Det gir nye samarbeidsmuligheter og sentralene kan overta hverandres oppgaver i gitte situasjoner. AHV vil på samme måte understøtte funksjonene for samhandling og gi 110-sentralene økt kapasitet og evne til å håndtere større hendelser.

Ny kommunikasjonsløsning (KOM)

Dagens kommunikasjonsløsning ICCS eies, forvaltes og driftes av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). KOM skal erstatte ICCS i 2026, og Frequentis AS er valgt som leverandør. Frequentis tilbyr en løsning som er enkel, funksjonell, fleksibel og har mye funksjonalitet. KOM er et selvstendig system som vil integreres tett med LEO og fremtidige relevante systemer og behov.

Forebygging av branner og ulykker

Barnas brannstasjon i Fana er åpnet

Onsdag 2. april var det endelig klart for det første offisielle barnehagebesøket i Fana brannstasjon til stor glede for barn, voksne og Bjørnis. I årets første måneder har noen testbarnehager fått prøve

opplegget på Barnas brannstasjon og tilbakemeldingene har vært veldig gode. I oppstartsfasen vil Barnas brannstasjon være åpen én gang i uken, mens den fra høsten av vil ha åpent to dager i uken. Det er ansatte fra brannforebyggende avdeling som skal stå for undervisningen.

Tilskudd til utskifting, drift og vedlikehold av varmekamera på Bryggen

Bryggen i Bergen består i dag av 62 trebygninger som forteller historien om den spesielle handelskulturen som dominerte i Nord-Europa. Den er innskrevet på UNESCOs verdensarvliste. Det er mottatt tilskudd til å bytte ut de 10 år gamle varmekameraene på Bryggen, samt driftskostnader i 2025. Arbeidet starter opp i år.

Tilskudd for kvalitetsforbedring av direktekobling 110 Vest for tett trehusbebyggelse

Det er behov for en kvalitetsheving på linjene som omfatter direktekobling til 110 Vest i tett trehusbebyggelse. Direktetilkobling er kommet som en del av vedtatte brannsikringsplan med tilbud til bebyggelsen i tett trehusbebyggelse om fri oppkobling og gratis abonnement, inntil ny brannsikringsplan er revidert. Arbeidet er igangsatt i 2025.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Første tertial 2023	Første tertial 2024	Første tertial 2025
Antall bygningsbranner	44	77	42
Antall omkomne i bygningsbranner	2	4	*
Antall utrykningsoppdrag	984	1063	789
Antall tilsyn i særskilte objekter	73	60	76
Antall tilsyn i boenheter	2963	2881	2531
Antall feiinger i røykløp	260	300	128

*Grunnet pågående politietterforskning knyttet til to branner hvor to mennesker er omkommet, er det ikke ført inn tall for første tertial 2025 ennå

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Forebygging branner og ulykker	33 732	-2 133	31 599	30 099	1 500
Feiing og tilsyn	40 785	-46 498	-5 713	-5 713	0
Beredskap mot branner og ulykker	297 168	-51 496	245 671	245 571	100
Alarmtjenester	82 661	-79 577	3 084	3 084	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Selvkostrenter - boligbrannsikkerhet	76	-21	56	56	0
Sum	454 422	-179 725	274 697	273 097	1 600

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	34 016	-2 606	31 409	29 809	1 600	4,7 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	419 087	-171 202	247 885	247 885	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	1 319	-5 916	-4 597	-4 597	0	0,0 %
Sum	454 422	-179 725	274 697	273 097	1 600	0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for finans forventer et mindreforbruk på kr 1,6 mill. på tjenestoområde 07 Brannvesen. Årsaken til avviket er at energiutgiftene i brannstasjonsbygninger forventes å bli lavere enn budsjettet. Dette skyldes at prisforventningene i strømmarkedet har falt etter at budsjettet ble lagt frem høsten 2024.

Byrådsavdeling for byutvikling forventer ikke avvik på tjenestoområde 07 - brannvesen ved årsslutt. Innad i tjenestoområdet er det likevel to avvik, som i sum utligner hverandre, på tjenestene for brannforebygging og beredskap

Forebygging av branner og ulykker

For å rette opp i avvik i § 8 i brann - og redningsforskriften, ble brannforebyggende avdeling fra 2025 tilført midler til 3,3 nye årsverk. Rekrutteringen er i gang, og Bergen brannvesen forventer at de nye stillingene er besatt i løpet av sommeren. Tiltaket vil dermed først få en helårseffekt til neste år. De ubrukte midlene er ventet å medføre et mindreforbruk på kr 1,5 mill. ved årsslutt på tjenesten.

Beredskap mot branner og ulykker

Lav bemanning og økt sykefravær har skapt store utfordringer for driften på beredskapsavdelingen, og bruken av overtidsvakter ved fravær har vært stor. Hver 24-timersvakt for å erstatte fravær koster 17.000 kroner. I ferieavviklingen er det ventet at nærmere 200 vakante vakter må fylles, de aller fleste ved bruk av overtid. Det ventes at de økte kostnadene til overtid vil medføre et merforbruk ved årsslutt på kr 1,5 mill.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		274 697	273 899	273 476	272 931
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-1 635	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		-1 319	-1 267	-1 267	-1 267
Prisjustering og diverse endringer		-2 955	-1 267	-1 267	-1 267
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		271 742	272 632	272 209	271 664

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå		
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	1 200	1 200 0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	696	696 0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
Sum	1 896	1 896 0

Nye tiltak

110 Vest økte kostnader	1 430	1 430 0 110 Vest er opprettet som et samarbeid for 38 kommuner for å ivareta 110-funksjonen og er organisert som en avdeling i Bergen brannvesen. 110 Vest er deleier i Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS (NKS110 IKS), som er et nasjonalt kommunesamarbeid for å danne en nasjonal plattform for systemer for alle 110-sentraler i landet. Tiltaket gjelder Bergen kommunes forholdsmessige andel av 110 Vests økte kostnader som følge av økte kostnader hos NKS110 IKS og er iverksatt.
Brannforebyggende avdeling, avvik fra brannordningen	2 937	1 437 1 500 Bystyret har i sak 102/24 vedtatt ny brannordning - dokumentasjon av brann- og redningstjenesten i Bergen Kommune. I henhold til § 8 i brann- og redningsforskriften skal brannforebyggende arbeid være bemannet med minst 0,1 årsverk pr. 1000 innbyggere i ansvarsområdet. For Bergen betyr det at brannforebyggende avdeling må styrkes med 3,3 årsverk for å lukke avvik fra

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
				absolutte lovpålagte krav. Rekrutteringen er i gang, og Bergen brannvesen forventer at de nye stillingene er besatt i løpet av sommeren. Tiltaket vil dermed først få en helårseffekt til neste år. Byrådet foreslår at de ubrukte midlene i 2025 omdisponeres for å dekke det forventede merforbruket på beredskapsavdelingen, som skyldes økte overtidskostnader pga. høyt sykefravær.
Sum	4 367	2 867	1 500	
Effektivisering				
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-119	-119	0	Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Brannvesenet reduserte kostnader til dronetjeneste	-400	-400	0	Gjennom det interkommunale samarbeidet i Vest brann- og redningsregion er det kommet på plass en felles dronetjeneste, med ressurser plassert i Bergen og på Stord. Dette er en effektivisering av tjenesten som har redusert kostnader til utstyr og fagkompetanse.
Sum	-519	-519	0	
Kutt				
Brannvesenet reduserte kostnader kurs og velferd	-600	-600	0	Kuttet er effektivisert og innarbeidet i brannvesenets budsjetttrammer. Blant annet er avtalen om kantinedrift sagt opp, med virkning fra mai.
Kurs, seminar og reiser	-52	-52	0	Kuttet er effektivisert og innarbeidet i brannvesenets budsjetttrammer.
Sum	-652	-652	0	
Sum tiltak	5 092	3 592	1 500	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal ingen uerstattelige nasjonale kulturminner gå tapt i brann	Antall tap av uerstattelige nasjonale kulturverdier i brann (den offisielle statistikken fra Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap)	0	0	Det har ikke vært registrert tap av kulturminner pr. 1. tertial 2025
Trygg by i alle livsfaser	I Bergen skal ingen omkomme som følge av brann	Antall omkomne som følge av brann (den offisielle statistikken fra Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap)	0	0	I løpet av årets første tertial har to omkomne vært hentet ut fra to ulike branner i boliger. Begge brannene etterforskes av politiet. Grunnet den pågående politietterforskningen er dødsårsakene ikke fastslått og inngår derfor inntil videre ikke i statistikken over antall omkomne som følge av brann.

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse status
Merknad 11. Dekontamineringsvask, Bergen Brannvesen Bystyret ber byrådet om at dekontamineringsvask for utstyr sikres innenfor rammen til Bergen Brannvesen. Denne typen periodisk vask er et tiltak for å forebygge kreft blant brannfolk, og tiltaket er pilot i Norden etter initiativ fra blant annet «Brannmenn mot kreft».	Bergen brannvesen har inngått avtale med Decontex Nor om dekontaminering av brannbekledning. Bekledning som har vært eksponert for røyk og skadelige gasser, blir ikke helt rene i tradisjonell vask. For at de skal bli 100 % fri for skadelige stoffer, må tekstilene dekontamineres. I denne prosessen brukes det flytende CO2 som er den eneste kjente metoden for fullstendig rengjøring av tekstiler og membran i branntøy.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn ose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsje tt	Årsprogno se	Fors lag til bud.endr.
Bergen Vest ny brannstasjon - prosjektutvikling		IA	52 250	52 250	0	4.kv. 2030	0	2 000	2 000
Bilpark brann		-	-	-	-	Løpende	25 239	27 239	2 000
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	3 692	3 692	0
Fana brannstasjon - nybygg	BY 80/19	115 000	155 350	168 653	-13 303	Ferdig	-12 403	900	13 303
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	147	-1 179	-1 326
Naust til brannbåten (Sjøbrand) – prosjektutvikling		IA	2 125	2 125	0	Ferdig	2 125	1 500	-625
Nytt oppdragshåndteringssystem 110 - sentralene		IA	9 549	9 549	0	Ferdig	1 275	1 275	0
Nytt øvelsesfelt på Flesland		IA	12 030	12 297	-266	Ferdig	-266	0	266
Ombygging av brannstasjoner - prosjektutvikling		IA	11 390	11 390	0	4.kv. 2027	4 579	4 579	0
Utsifting Oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg		IA	0	250	-250		0	250	250
Åsane Brannstasjon - ombygging	BY 118/25	IA	74 582	50 500	24 082	4.kv. 2026	42 621	16 000	-26 621
Sum øvrige prosjekter							2 346	194	-2 152
Sum							69 355	56 450	-12 905

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Det foreslås ingen endringer.

Bergen Vest ny brannstasjon - prosjektutvikling

Det settes av 2 mill. for å kunne starte opp en konseptvalgutredning av Bergen Vest ny brannstasjon.

Bilpark brann

Biler

I 2025 blir det anskaffet 2 mannskapsbiler av totalt 6 som er bestilt over 3 år. De blir plassert i Laksevåg og Arna og har en estimert pris på 15,5 mill. inkl. mva. I tillegg vil liften til Laksevåg stasjon som var budsjettet i 2024 komme i 2025.

I 2025 er bil 91 som er en dykker/BSR-bil solgt, og midlene går inn i sekkeposten.

Locus-skjermer

Utrykningsbilene er utstyrt med Locus-skjermer. I brannbilene brukes de til å vise digitale kart og annen viktig informasjon som hjelper brannmannskapene under utrykning. Disse skjermene kan vise detaljer som beliggenhet, kjørevei, avstand, sperringer, vannkilder og posisjoner til kjøretøyene. Dette bidrar til å øke tryggheten og effektiviteten under innsats. Bergen kommune har tatt i bruk Windows 11, og det er knyttet stor usikkerhet til om Locus-skjermene klarer denne oppdateringen og må byttes ut. Brannvesenet har ca. 40 skjermer som i så fall må byttes ut. Estimert pris pr. skjerm er kr 50 000.

Med bakgrunn i dette gjøres det justeringer i periodiseringen og kr 2,0 mill. hentes fra 2027 til 2025.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Fana brannstasjon - nybygg

Brannstasjonen på Paradis er avviklet, og det er oppført en ny brannstasjon i Rådal i Fana bydel. Den ble tatt i bruk 3. kvartal 2024. Som følge av at utførende entreprenør gikk konkurs høsten 2024 gjenstår noe arbeid, blant annet slutføring av rekkefølgekrav. Dette forventes gjennomført i løpet av 2. kvartal 2025. Underveis i prosjektet har materialkostnaden økt mer enn forutsatt, forsinkelser i prosjektet har ført til økte finansieringskostnader, samt rigg- og driftskostnader. I tillegg har prosjektet blitt påført kostnader i forbindelse med konkurs hos entreprenør. Det er derfor behov for å øke totalprognosen, og det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er rehabilitert og hovedbygget fra 1789 skal benyttes av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Det gjenstår noe utomhusarbeider som forventes ferdigstilt 2. kvartal 2025. Endring i årsprognose skyldes noe lavere aktivitet enn forutsatt.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Naust til brannbåten (Sjøbrand) – prosjektutvikling

Bergen brannvesen har siden 2018 stått uten permanent tilfredsstillende lokasjon til brannbåten Sjøbrand. Nøstet på Ludebryggen er for lite og det er falleferdig. Bergen brannvesen har midlertidig fått låne en flytebryggeplass ved Kristiansholm, som forsvinner når aktiviteten på planområdet starter.

På grunn av justeringer etter offentlig ettersyn våren 2024 har [områdeplanen for Kristiansholm, Sandvikstorget og Rosegrenden](#) vært ute på begrenset høring. Fristen var 21. mars 2025. Bergen brannvesen kan ikke starte konseptutredning før reguleringsplanen er ferdigstilt. Konseptutredningen vil forhåpentligvis starte høsten 2025, med planer om oppstart bygging høsten 2026. Det anslås at kr 1,5 mill. brukes brukes høsten 2025 og resterende i 2026. Prognosen for konseptutredningen foreslås justert tilsvarende og kr 0,625 mill. skyves derfor til 2026.

Nytt oppdragshåndteringssystem 110 - sentralene

Siste opplæringen til oppdragshåndteringssystemet pågår og prosjektet er snart ferdigstilt.

Nytt øvelsesfelt på Flesland

Bergen brannvesen har behov for nye treningsfasiliteter for trening og samtrening av brann- og redningstjenesten, og har fått mulighet for å etablere et røykdykker-/øvelseshus på Avinors øvelsesområde på Flesland. Prosjektet ble vedtatt som del av bystyresak 177/20 Oppfølging av lokal tiltakspakke for næringslivet – utbyggings- og vedlikeholdsprosjekter. Mindre reklamasjoner og tillegg gjenstår, men forventet avsluttet slutten av 2024

Ombygging av brannstasjoner - prosjektutvikling

Omfattende forskning viser at brannfolk er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som et viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av ombygging av Hovedbrannstasjonen, Arna og Laksevåg brannstasjoner, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser

Byrådet har startet et prosjekt som skal føre til at bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser skal være i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Sikkerheten i byggene skal være forsvarlig for beboere, deres

besøkende og ansatte. Det utarbeides en plan for gjennomføring som også tar hensyn til kapasitet og finansiering. For 2025 er det planlagt å gjennomføre nødvendige oppgraderinger for bygg og lokaler hvor behovet for snarlig oppgradering er størst. Det forventes at årets investeringsbudsjett vil gå til formålet.

Utskifting Oljeutskillere i brannstasjonene i Åsane, Arna og Laksevåg

Brannstasjonene Åsane, Arna og Laksevåg mangler godkjente oljeutskillere i henhold til krav i forurensingsforskriften kapittel 15 og 15A, og det er behov for å se på hvilke løsninger som er mulige for å innfri disse kravene. Det ble i byrådssak 1061/25 satt av et mindre beløp for å se nærmere på dette. Prosjektet har enda ikke starte opp.

Åsane Brannstasjon - ombygging

Omfattende forskning viser at brannfolk er betydelig mer utsatt for å utvikle en rekke kreftsykdommer enn befolkningen generelt. Arbeidstilsynet stiller krav om ren og skitten sone i brannstasjoner som et viktig tiltak for å redusere risikoen. Dette medfører behov for ombygging av brannstasjoner av eldre dato, og tilrettelegging for å tilpasse lokalene til kravet. Denne budsjettposten gjelder ombygging av Åsane brannstasjon, som er skilt ut fra sekkepost i gjeldende handlings- og økonomiplan (2025-28). Det er forventet byggestart i løpet av 2025. Endring i totalprognose skyldes justering i tråd med gjennomføringsvedtak.

08-Samferdsel

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter bygging, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veier, gater og broer, inkludert trapper, veimurer, gjerder, fartsdumper, sluker og stikkrenner. Kommunale veier skal være trafiksikre og til enhver tid ha god veibelysning. Det skal tilrettelegges for gange og sykkel, og universell utforming skal ivaretas i størst mulig grad.

Videre omfatter tjenesteområdet håndheving av parkeringsbestemmelsene og deler av politivedtektene. Saksbehandling av søknader om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, forvaltning av boligsoneordningen, piggdekkgebyr, utleie og bruk av offentlig areal hører også til tjenesteområdet.

Arbeidet utføres i hovedsak av Bymiljøetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Gåby-piloten

Som en del av [Gåby-piloten](#) har Bymiljøetaten samarbeidet med Vestland fylkeskommune om vinterdriften på Nordnes. Piloten har hatt som mål å undersøke om det er mulig å sikre et bedre resultat for publikum, særlig gående, ved å redusere antall aktører som drifter parallelt.

Erfaringene fra Gåby-piloten vil danne grunnlag for videre vurderinger av hvordan vinterdriften kan organiseres mer effektivt.

Ekstremvær

I løpet av årets tre første måneder har det vært flere farevarsler for ekstremvær i Bergen kommune og resten av Vestland fylke. Blant annet har det vært oransje farevarsler for snø (2. januar og 14. februar), for jord-, sørpe- og flomskred (12. januar og 4. mars) samt gule farevarsler for vind (24. januar). I forkant av forventet ekstremvær gjennomfører Bymiljøetaten forebyggende tiltak for å redusere risikoen for skader. Det har så langt i år ikke oppstått akutte beredskapssituasjoner, men det er observert en økning i sørpeskred og undervasking av veier med potensiell akutt fare for den kommunale infrastrukturen.

Det forventes at slike farevarsler vil komme hyppig i tiden fremover, noe som stiller økte krav til forebygging og beredskap. Det vil derfor være nødvendig å tenke langsiktig med tanke på klimatilpasning og dimensjonering av beredskapsarbeidet for å sikre en robust infrastruktur og evne til å håndtere akutte situasjoner.

Murer

Bymiljøetaten har ansvar for en rekke veimurer i Bergen, og det er et økende behov for å kartfeste og tilstandsvurdere disse. Flere større veimurer er allerede identifisert med omfattende utbedringsbehov, som krever langsiktig planlegging og prioritering av ressurser.

Som en del av dette arbeidet ble rehabiliteringen av to veimurer i Alf Bondes veg i Arna ferdigstilt i januar 2025. Prosjektet markerer et viktig skritt i arbeidet med å sikre trygge og stabile infrastrukturtiltak.

Videre kartlegging og systematisk vedlikehold av veimurer vil være avgjørende for å forhindre forfall, redusere risiko for skader og sikre en bærekraftig forvaltning av byens infrastruktur.

Tuneller

Bergen kommune har ansvaret for flere tunneler i Arna, og har innhentet tilstandsrapporter for disse. Flere av tunnelene krever tiltak innen 1-2 år. Tunnelene på Risnesvegen fungerer som omkjøringsvei når E39 er stengt for vedlikehold eller av andre grunner, og har dermed en utvidet funksjon. Her er kommunen i dialog med Statens vegvesen, for å diskutere et mulig samarbeid rundt løsninger. Det er også opprettet dialog med Fellesprosjekt Arna – Stanghelle, med tanke på nødvendige utbedringer av Raudbergstunnelen.

Broer

Bymiljøetaten mottok i januar 2024 hovedinspeksjonsrapporter for samtlige kommunale veibroer. Rapportene viser et omfattende vedlikeholdsetterslep og et stort behov for tiltak og utbedringer. På samme tid mottok Bymiljøetaten en egen rapport rettet mot påkjørselsfare for overgangsbroer. Også denne rapporten viste behov for tiltak, men da kun på 7 av 21 overgangsbroer. Siden den gang er det arbeidet med ytterligere kartlegginger, tiltaksvurderinger og prioriteringer innenfor kommunens omfattende broportefølje. I første tertial er det primært arbeidet videre med broene med mest omfattende skader knyttet til bæreevne, samt de 7 overgangsbroene. Tiltak som kan iverksettes hurtig er iverksatt, mens det foregår detaljprosjektering for tiltak på en del broer.

Bysykler

For å redusere kostnadene knyttet til drift av bysykkelordningen, avsluttet Bergen kommune avtalen om vinterdrift av bysyklene høsten 2024. UIP ([Urban Infrastructure Partner](#)), som drifter bysykkelordningen, har på eget initiativ valgt å opprettholde et sterkt redusert tjenestetilbud om vinteren for egen kostnad. I vintermånedene har Bergen bysykkel hatt 150 sykler på gaten. Det er syklet 48 600 turer i perioden tom 31.02.25 mot 69 000 turer i samme periode i 2024.

Arbeidet med utredning av ny bysykkelordning fortsetter og henger tett sammen med bestilling av grunnlaget for en prinsippsak om reklame i offentlig rom. Det arbeides derfor parallelt med disse oppdragene.

Med den planlagte fremdriften i begge bestillingene vil det være krevende å rekke å gjennomføre en anbudskonkurranse og få en ny bysykkelordning på plass innen nåværende kontrakt utløper i begynnelsen av mai 2026. Dette gjelder særlig dersom den nye ordningen skal være reklamefinansiert. For å sikre et kontinuerlig tilbud av bysykler mens konkurransen gjennomføres, vil det være nødvendig å innløse opsjonen på ett år i gjeldende kontrakt.

Mindre trafikksikkerhetstiltak

Hopsåsen

Bymiljøetaten har mottatt innbyggerinnspill knyttet til den kommunale veien ved krysset i Hopsåsen/Venåsen. Gående føler seg utrygge, og opplever den kjørende trafikken som farlig. På bakgrunn av dette ble det utført et mindre trafikksikkerhetstiltak i 2020, bestående av en refuge som tvinger kjørende lenger ut i kjørebanelen. Dette fører til bedret sikt mellom gående og kjørende. I ettertid har kommunen mottatt meldinger fra beboerne, som ikke er tilfreds med tiltaket. Det er i 1.tertial bestilt en trafikksikkerhetsvurdering av dette krysset, som ligger som et tiltak i gjeldende [handlingsplan for trafikksikkerhet](#).

Fartsreducerende tiltak, gangfelt og belysning

Veiforvaltningen hos Bymiljøetaten mottar mange henvendelser med ønsker om ulike trafikksikkerhetstiltak. Samtlige innspill vurderes, og i noen tilfeller bestilles det målinger av fart og trafikkmengde. På bakgrunn av slike målinger gjennomføres det deretter fysiske tiltak. Hittil i år er det ikke bestilt nye målinger. I første tertial er det jobbet med å prosjektere bestillinger på fysiske tiltak fra tidligere målinger. I løpet av året vil det utføres målinger og tellinger som danner grunnlag for bestilling av fysiske tiltak til neste år.

Det er bestilt fartshumper i Løbergsalleen, Ådnavegen, Straumsåsen og Feråsen, og det jobbes med å slutføre flere bestillinger.

Sikringsplan Ladegårdsgaten

I forbindelse med brannen i Ladegårdsgaten 70 i fjor, mottok kommunen en konsulentrapport som tilsa at det var en reell fare for at bygget kunne kollapse. Det ble konkludert med at faren var så akutt at det ble utarbeidet en sikringsplan som skulle ivareta sikkerheten for de vegfarende på den kommunale vegen. Med bakgrunn i dette ble det utarbeidet en plan som sørget for at huseier sikret tilstrekkelig ut ifra den reelle faren.

Andre veiforvaltningstiltak

ÅDT-kartlegging

Det er startet en kartlegging av årsdøgnstrafikk (ÅDT) på kommunale veger. Årsdøgnstrafikk er gjennomsnittlig antall kjøretøy som passerer en bestemt vegstrekning pr. døgn i løpet av et år. Kjennskap til ÅDT er nyttig av flere grunner, blant annet i forbindelse med planlegging og vedlikehold, hvor dataene kan hjelpe med å prioritere vedlikehold og utbedringer av veier. Ved å analysere ÅDT kan man identifisere områder med høy trafikk og potensielt høyere risiko for ulykker. Dette gjør at kommunen bedre kan planlegge for trafikksikkerhet. Dataene kan også brukes til å vurdere miljøpåvirkningen av trafikk, som luftforurensning og støy.

I første tertial er det utført ÅDT-bestillinger på tre veier, Svartediksvegen, Løbergsvegen og Helgesens veg. Disse er valgt på bakgrunn av en prioritering fra støykartleggingen som kommunen utfører.

Parkeringsregulering

Parkeringsregulering er et løpende arbeid der Bymiljøetaten etter behov, og ofte på initiativ fra innbyggere, regulerer parkering med skilting. Dette er for å sikre fremkommelighet eller forbedre trafikksikkerheten i en vei/gate. Det er i 1.tertial utført et større tiltak i Odins vei og Friggs vei. Dette ble utført på bakgrunn av flere henvendelser om trafikksikkerhet og bekymring rundt fremmedparkering, blant annet fra FAU i den lokale barnehagen. Odins vei går langs Nesttun Idrettsplass der det ligger 3 kunstgressbaner som er mye benyttet av lokale idrettslag til trening og cuper. Området er derfor til tider svært belastet med mye fremmedparkering. Det vil utføres en trafikkteiling for å få ytterligere kunnskap om trafikkbildet og eventuelle behov for tiltak.

Forskrift om parkeringstillatelser for bildeling i Bergen kommune

Byrådet vedtok 18. april 2024 (sak 1104/24) at forslag til forskrift om parkeringstillatelser for bildeling i Bergen kommune skulle sendes på høring. Forskriftsforslaget har til hensikt å samle og justere dagens regelverk og retningslinjer om reserverte parkeringsplasser, boligsonetillatelser og allsonekort for bildeling. Bildeling er et attraktivt og fleksibelt alternativ til å eie egen bil. Det gir tilgang til bil når man trenger det, og bidrar på den måten til å få hverdagslogistikken til å gå opp.

Samarbeid med områdesatsing

Det er utarbeidet en skiltplan etter ønske fra den kommunale områdesatsingen i Olsvik. Denne planen ble vedtatt i første tertial 2025. Rundt 40 skilt som skal opplyse om gangveiene i området, blir bestilt i 2. tertial.

Vinterdrift kommunale veier

Året startet med betydelige utfordringer for vinterdriften på det kommunale veinettet. Tidlig i januar ble det sendt ut farevarsel for snø og kraftig snøfall som rammet byen over flere dager. Snøværet skapte store utfordringer for fremkommeligheten og medførte et høyt ressursforbruk for vinterdriften.

Etter den krevende starten på året med ekstreme snømengder var vinteren på et mer normalt nivå. Vinterdriften har i denne perioden kunnet følge ordinære rutiner, med tiltak iverksatt ved behov for å sikre fremkommelighet på det kommunale veinettet.

Bortkjøring av snø

For å opprettholde fremkommelighet for gående, syklende og biltrafikk ble det nødvendig å fjerne og transportere snø til midlertidige lagringsplasser. Det er krevende å finne områder som egner seg for slik deponering med tanke på miljøpåvirkning, allmenn bruk og sikkerhet.

I takt med økende fortetting blir tilgjengelig areal for lagring av brøytet snø stadig mer begrenset. Dette skaper betydelige utfordringer for vinterdriften, særlig når snømengdene blir ekstraordinære slik det var enkelte dager denne vinteren.

Det er derfor behov for langsiktige planer for håndtering av brøytesnø, inkludert vurdering av alternative lagringsløsninger, effektivisering av snørydding og mulige økonomiske tilpasninger for å sikre en bærekraftig vinterdrift i byområder.

Snødeponi, pilotprosjekt

Tipping av brøytesnø direkte i sjø er ikke lenger tillatt, og det må søkes om særskilt tillatelse til forurensningsmyndighet hvis denne løsningen må benyttes. Brøytesnø kan inneholde avfall, partikler og miljøgifter, og utslipp i sjø utgjør en større miljøfare enn kontrollert deponering på land.

Som et ledd i en mer bærekraftig praksis ble det i januar 2025 etablert en pilot på et snødeponi på Sukkerhusbryggen. Her ble brøytesnø lagret, og smeltevannet ble filtrert og renset før det rant til sjø. Dette reduserer også risikoen for at plast og annet avfall havner i sjøen.

Pilotprosjektet ble fulgt opp med et prøvetakingsprogram for å overvåke miljøpåvirkningen, og både snø og smeltevann, samt sedimenter i renseløsning ble prøvetatt. Det ble også gjort undersøkelser av avfall i snøen, og anleggsarbeidet ble fulgt opp med støymålinger. Endelige resultater foreligger ikke enda, men de foreløpige resultatene viser mye brennstoff i snøen og det ble avdekket mikroplast. Videre var det høye verdier av sink og PAH-er (samlebetegnelse på stoffer av tjære, kreosot og råolje), miljøgifter som i denne sammenheng trolig i hovedsak knytter seg til bildekk og asfalt.

Pilotprosjektet er en del av en langsiktig strategi for en mer miljøvennlig snøhåndtering, og vil gi verdifull innsikt i effektive metoder for rensing og deponering.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Første tertial 2023	Første tertial 2024	Første tertial 2025
Antall km ferdig bygget gangetiltak	0,4	0	1,0
Antall km ferdig planlagt gangetiltak	0,1	1,2	0
Antall km ferdig planlagt tilrettelagt for sykkel	0,2	0	0
Antall km tilrettelagt for sykkel	1,9	0	0,1
Trafikksikkerhetstiltak, sum forbruk drift, mill. kr	4,2	4,7	4,8
Trafikksikkerhetstiltak, sum forbruk investering, mill. kr	36,3	21,8	35,3

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Veilys på ikke-kommunal vei	9 902	-1 721	8 181	8 181	0
Parkering- og myndighetsutøvelse	84 871	-280 576	-195 704	-192 604	-3 100

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Øvrig veghold	31 803	-24 743	7 061	5 061	2 000
Bruer, tunneller, vegkonstruksjoner	14 595	-861	13 734	13 734	0
Drenering/overvann	20 728	-2 587	18 141	18 141	0
Trafikksikkerhet inkl. skilting og vegmerking	98 016	-5 821	92 195	92 195	0
Vegdekker	42 487	-3 223	39 264	39 264	0
Renhold veg	24 600	-1 744	22 855	22 855	0
Gatelys	38 576	-4 776	33 800	33 800	0
Vinterdrift	57 552	-17 832	39 720	38 220	1 500
Sum	423 131	-343 885	79 246	78 846	400

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	14 060	-128 104	-114 043	-114 043	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	409 630	-190 586	219 043	218 643	400	0,1 %
90-Fellesposter - bykassen	-559	-25 195	-25 754	-25 754	0	0,0 %
Sum	423 131	-343 885	79 246	78 846	400	0,1 %

Kommentar til status økonomi

Samlet melder **Byrådsavdeling for byutvikling** om et forventet positivt budsjettavvik på kr 0,4 mill. på tjenesteområde 08 - Samferdsel

Avviket skyldes en kombinasjon av positive og negative avvik på både kostnads- og inntektssiden. Under følger en oppsummering av de avvikene som samlet utgjør det positive forventede avviket på tjenesteområdet.

Parkering, veidrift og veiforvaltning

Generelt om parkeringsinntekter

Det vil alltid være et usikkerhetsmoment knyttet til prognosen for utleie- og parkeringsinntekter og eventuelle avvik som meldes til Revidert budsjett er forsiktige anslag. Bymiljøetaten følger med på inntektsutviklingen, og prognosene til 2. tertial vil være mer treffsikre.

Gebyrinntekter, forventet balanse

Per mars viser regnskapet tilnærmet balanse i forhold til budsjett, og prognosen tilsier derfor balanse på gebyrinntektene i 2025.

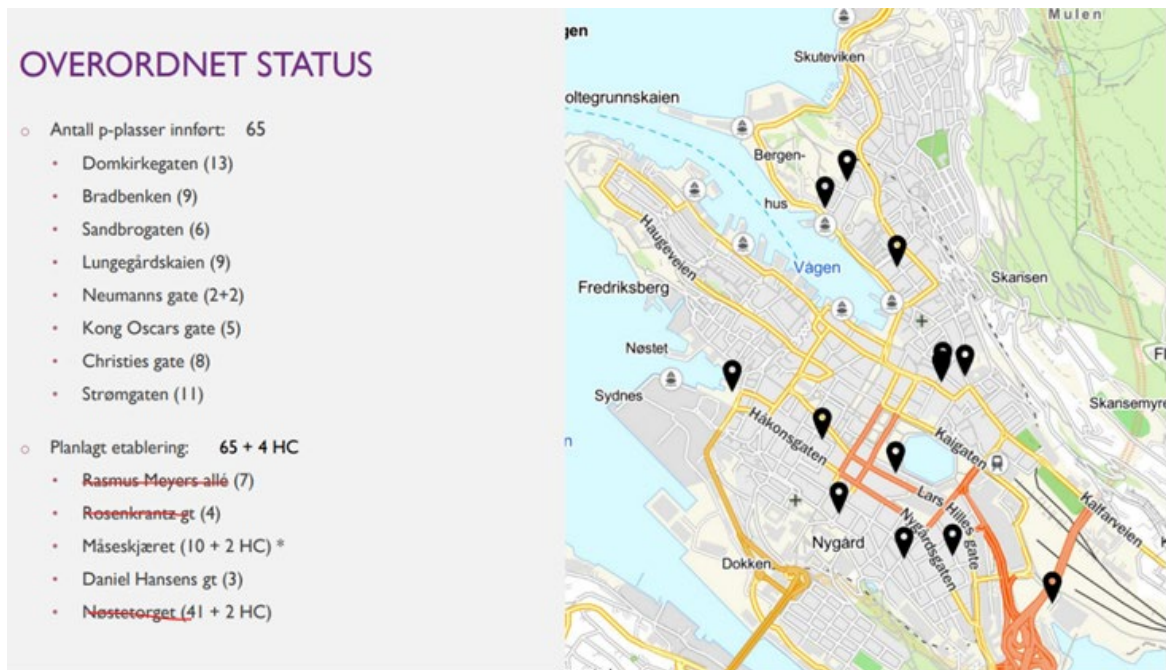
Kontrollsanksjoner, forventet merinntekt på kr 1,4 mill.

Per mars viser regnskapet en merinntekt på ca. kr 0,35 mill. i forhold til budsjett. Med en tilsvarende utvikling resten av året, og basert på utviklingen fra tidligere år forventes det en merinntekt på kontrollsanksjoner på kr 1,4 mill. ved årsslutt.

Billettinntekter (Avgiftparkering), forventet mindreinntekt på kr 3,5 mill.

Avviket er knyttet til et økt inntektskrav på kr 5,5 mill. på parkeringsinntekter som følge av budsjettvedtaket til HØP 24-27. Forutsetningen for det økte inntektskravet var etableringen av 130 parkeringsplasser i sentrumskjernen. Ved årsslutt 2024 var det etablert 65 nye parkeringsplasser, som er estimert å gi en inntektsøkning på årsbasis på kr 3,0 mill.

I ettertid er det slått fast at de foreslåtte parkeringsplassene på Nøstetorget ikke blir noe av, og at det ikke er ønskelig å gå videre med p-plassene i Rasmus Meyers Allé og Rosenkrantzgaten. Dermed er ca. 40 % av de 130 plassene, som utgjorde grunnlaget for inntektskravet, borte ref. skjermbildet under.

Regnskapet viser per mars en mindreinntekt på kr 1,3 mill. i forhold til budsjett. Med en tilsvarende utvikling resten av året, og basert på utviklingen fra tidligere år forventes det en mindreinntekt ved årsslutt på kr 3,5 mill. Estimater er noe usikkert og byrådet foreslår derfor en budsjettjustering av inntektskravet som er lavere enn den forventede mindreinntekten.

Piggdekkoblater, forventet merinntekt på kr 1,5 mill.

Ved utgangen av mars er vinterens piggdekk sesong nesten over. Inntektene fra piggdekkoblater vinteren 2024/2025 viser at inntektene er på tilnærmet samme nivå som sesongen 2023/2024. Med bakgrunn i dette forventes det en merinntekt på kr 1,5 mill. på salg av piggdekkoblater.

Boligsone, forventet mindreinntekt på kr 1,0 mill.

Selv om regelen om kun en bil pr. husholdning i boligsonene er opphevet, så har inntektene ikke fulgt etter. Det forventes en mindreinntekt ved årsslutt på kr 1,0 mill. som følge av færre husstander innenfor boligsonene har mer enn en bil.

Uteservering på offentlig grunn, forventet merinntekt på kr 2,0 mill.

De siste års praksis med utvidet areal til uteservering videreføres. I 2024 medførte dette en merinntekt på kr 3,0 mill. og det forventes også merinntekter i 2025. Sommersesongen starter 1. april, og det er per mars færre søkere enn det var i fjor. Bymiljøetaten forventer imidlertid at de fleste aktørene som leide areal til uteservering i fjor også ønsker det i år, og at flere søknader kommer i løpet av april. Størrelsen på en eventuell merinntekt er derfor vanskelig å estimere, men et rimelig anslag ved utgangen av mars er en merinntekt på kr 2,0 mill.

Riggleie, og gebyr for arbeidsvarsling, tillatelser og kontroll, forventet balanse

Riggleie er leie av kommunale fortau og byrom i forbindelse med utsettelse av stillaser, containere, rigg etc. Bymiljøetaten forventer en merinntekt på kr 2,5 mill. Dette skyldes flere større, pågående riggområder, deriblant Tårnplass/Tinghuset med varighet ut 2026. I tillegg er det ventet oppstart av øvrige arbeider som krever riggarealer av ulik størrelse.

Inntektene for gebyr for arbeidsvarsling, tillatelser og kontroll er så langt i år kr 0,7 mill. under budsjett og med bakgrunn i tidligere års inntektsutvikling og fremskriving av årets inntekter, forventes det en mindreinntekt på kr 2,5 mill. Årsaken er sammensatt. Mange av sakene er store og komplekse, noe som krever mer tid til hver enkelt sak, uten at det nødvendigvis genererer økte inntekter. I 1. tertial har Bymiljøetaten også vært uten én av to kontrollører, som har ført til nedgang i kontrollvirksomhet og derfor nedgang i inntektsnivå.

De forventede mer- og mindreinntektene innenfor tjenesten bør ses i sammenheng og samlet meldes det derfor ikke om et forventet avvik ved årsslutt på riggleie, og gebyr for arbeidsvarsling, tillatelser og kontroll.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		79 246	76 901	76 901	76 901
Sum Tekniske justeringer		559	624	624	624
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-1 947	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-1 389	624	624	624
Mindreinntekt billettinntekter for nyetablerte parkeringsplasser	Tilpasning til aktivitetsnivå	2 500	2 000	2 000	2 000
Forventet merinntekt piggdekkoblater	Tilpasning til aktivitetsnivå	-1 500	0	0	0
Forventet mindreinntekt boligsone	Tilpasning til aktivitetsnivå	1 000	0	0	0
Merinntekter uteservering på offentlig grunn	Tilpasning til aktivitetsnivå	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Nye tiltak og realendringer		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		77 858	77 526	77 526	77 526

Nye tiltak i årets driftsbudsjett**Rammeendringer i økonomiplanen**

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Drift av nye veianlegg overtatt fra eksterne	460	460	0 Bymiljøetaten overtar flere veianlegg som følge av rekkefølgekrav i områdeplaner. Anleggene overføres vederlagsfritt til kommunen etter ferdigstillelse. Det er kommunen som skal stå for drift og vedlikehold av anleggene.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			Det er hovedsakelig tre kategorier utbyggere som overleverer veianlegg til Bymiljøetaten; Bybanen utbygging, store veianlegg Private utbyggere, veier knyttet til større bolig- eller næringsprosjekter Etat for utbygging, veier knyttet til idrettsplasser, skoler og sykehjem Driften av nye veianlegg overtatt fra eksterne er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og kontrakter.
Sum	460	460	0
Nye tiltak			
Digitalisering samferdsel - driftskonsekvens av investering	2 316	2 316	0 Tiltaket gjelder driftskonsekvenser av to investeringer: Bydata - sensor veilys: Skal gi analyse og beslutningsstøtte rundt drift av vei og grunnlag for prioritering av arbeid og varsling over viktige hendelser. Driftskostnader innebærer drift av datasjøl, kommunikasjon, sensor-/datasettintegrasjoner og beslutningsstøttesystem. Investeringen ble igangsatt i 2024 og tiltaket utgjør helårseffekten, med effekt fra 2025.Asset Management-system: Holder oversikt over alle objekter som Bymiljøetaten forvalter, drifter og vedlikeholder. Driftskonsekvensene av tiltaket består av lisens- og driftskostnader av systemet i tillegg til kostnader knyttet til dataforvaltningen, blant lagring av data i Datasjøen. Investeringen er delvis igangsatt, og det påløper lisens- og driftskostnader.
IT system for bruk av offentlig areal - driftskonsekvens	1 498	1 498	0 Tiltaket er i slutfase og lisenskostnader påløper. Midlene blir benyttet.
Driftskonsekvens av investering sykkeltiltak Dokkeveien.	167	167	0 Sykkeltiltak Dokkeveien er i drift og driftskostnadene inngår nå som en del av Bymiljøetatens driftskontrakter på vegdrift.
Sum	3 981	3 981	0
Nye engangstiltak			
Vågsbunnen fri for narkotikasal, renholdspakke	500	500	0 Bymiljøetaten har fortsatt med forsterket renhold i Vågsbunnen og Lille Øvregate. Etaten har vurdert at det ikke er nødvendig å utføre forsterket renhold på Christi Krybbe skole da dette ligger under skolens ansvarsområde. Ettersom miljøet fra Vågsbunnen har flyttet seg rundt i byen, er det oppstått et behov for forsterket renhold flere steder, noe som har medført økte kostnader.
Sum	500	500	0
Kutt			
Reduksjon i bruk av konsulenttjenester	-889	-889	0 Kuttet er effektivert og bruk av konsulenttjenester er redusert.
Redusert bekjempelse av fremmede plantearter	-1 000	-1 000	0 Kuttet er effektivert og innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer og

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			innebærer redusert bekjempelse av fremmede plantearter.
Kurs, seminar og reiser	-66	-66	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer.
Redusert renhold av busskur	0	0	0
Redusert tung sikring av arrangementer	-1 000	-1 000	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer og det vil være færre arrangementer med tung sikring.
Reduksjon av gatefeiling på Nesttun	0	0	0
Redusert renhold av private fortau	0	0	0
Redusert renhold av sidegater tilknyttet store offentlige plasser	-250	-250	0 Tiltaket er iverksatt og kosting er redusert fra en gang daglig til 3 ganger i uken i vinterhalvåret for sidegater tilknyttet store offentlige plasser. Det vil fortsatt kostes en gang daglig i sommerhalvåret.
Avvikling av lysstyringsprogrammet "City Touch"	-500	-500	0 Lysstyringsprogrammet Citytouch er avviklet.
Kutt av tilskuddsordning til lag og organisasjoner for rydding langs kommunale veier i bydelene	0	0	0
Kutt i renhold der arrangør har det fulle ansvar for renhold	-150	-150	0 Kuttet er effektivt og kommunen bistår ikke lenger med renhold i forbindelse med arrangementer, der arrangør har det fulle ansvar for renhold.
Redusert renhold av gang- og sykkelvei	0	0	0
Sum	-3 855	-3 855	0
Inntektsendringer			
Økte inntekter parkeringsanlegg	-25 195	-25 195	0 I Handlings- og økonomiplan 2025-2028 ble det vedtatt å fjerne el-bilrabatten i sin helhet (fra 25% til 0%) for parkeringsanleggene ByGarasjen, SolheimsGarasjen og NordnesGarasjen. I tillegg ble det vedtatt å øke prisene med 5% for samtlige parkeringsanlegg, som ble anslått å gi en merinntekt for kommunen på om lag 25 mill. Selv med økte priser er det høyt belegg i parkeringsanleggene og det forventes en økt inntekt til kommunen på 25,2 mill.
Parkering Åsane Arena	1 000	1 000	0 Det er innført inntil 3 timer gratis parkering for idretten ved Åsane Arena. Erfaring viser at de fleste parkeringer knyttet til Åsane Arena er på 2-3 timer. I praksis betyr dette at de fleste som benytter idrettstilbudet der, vil ha betalingsfri parkering for hele oppholdet.
Fjerne elbilrabatt i boligsoner	-3 500	-3 500	0 Elbilrabatten for parkering i boligsoner er fjernet og er ventet å gi en årlig

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			inntektsøkning på kr 3,5 mill. Prognosen på boligsoneinntektene tyder på at det økte inntektskravet nås.
Sum	-27 695	-27 695	0
Sum tiltak	-26 609	-26 609	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bergen skal ha et sammenhengende og sikkert sykkelnett med god tilgjengelighet og sykkelvennlig utforming	Antall meter tilrettelagt for sykkel pr. år	3 000	105	Rullevennlige sykkelfelt etablert på Fløttmannsplass i Damsgårdsveien v/ Småpudden i 1. tertial. Bymiljøetaten har flere pågående prosjekter, men det er en risiko for at målet ikke nås grunnet nye vurderinger rundt parkering.
	I Bergen skal sykkelandelen øke til 10 % innen 2030	Sykkelandel på reiser innenfor Bergen kommune	5,0 %	5,0 %	Reisevaneundersøkelsen for 2024 (tall for Bergen kommune på side 85) viser at andelen reiser som skjer med sykkel i Bergen kommune er økt fra 4 % til 5 %. Det langsiktige målet er at 10 % av reiser i Bergen kommune i 2030 skal skje med sykkel. Det er lagt opp til en gradvis økning på ett prosentpoeng årlig frem mot 2030.
Inkluderende by	Bergen skal tilby tilrettelagt parkering for bobilturister	Antall parkeringsplasser tilrettelagt for bil	78	0	40 midlertidige plasser er planlagt på Mindemyren, byggesaksbehandling pågår.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Bergen skal ha nullvisjon om antall hardt skadde eller drepte i trafikken	Antall hardt skadde eller drepte på kommunale veier i Bergen	0	0	Statistikken oppdateres årlig i mai for foregående år. Tall for 2024 blir dermed først tilgjengelig fra og med neste oppdatering i mai 2025. Indikatoren for dette målet gjelder derfor for 2023. For 2023 var det 0 drepte og 1 hardt skadde i trafikken på kommunale veier i Bergen, i henhold til ulykkesstatistikken fra Statens vegvesen. Statistikken hentes fra Vegvesenets statistikkgenerator Trine . Velg Bergen som kommune og

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					vegkategori 4 for å vise tabellen dette målet baserer seg på.
Trygg by i alle livsfaser	I Bergen skal gangnettet oppgraderes og utvides for å få flere til å gå	Antall meter oppgraderte og nye gangforbindelser pr. år	2 000	993	Hittil i år er følgende tiltak gjennomført: - Fyllingsdalen; 2 tiltak med total lengde på 563 meter. - Åsane; 6 tiltak med total lengde på 430 meter.
	Bergen skal ivareta veikapital og god standard på kommunens infrastruktur	Forholdet mellom antall feilmeldinger og faktisk utbedrede forhold	40,0 %	96,9 %	De fleste meldinger i Gemini gjaldt vintermeldinger. Resten gjaldt veimeldinger, og de er nå løst

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse status
Verbalvedtak 10 p. Bystyret ber byrådet utarbeide en prinsippsak om reklame i offentlig rom, med mål om å sikre drift eller etablering av sosial infrastruktur.	Saken er under behandling i Byrådsavdeling for byutvikling.
Verbalvedtak 10 q. Bystyret ber byrådet om å innføre en løsning der biler som benytter kommunale ladepunkter langs offentlig vei også betaler for parkeringen.	Saken er under behandling og behandles i samme sak som verbalvedtak 10r, om å utrede og etablere en prismodell for ladepunkter i boligsoneanlegg. Byrådet tar sikte på å behandle saken før sommeren 2025.
Verbalvedtak 10 r. Bystyret ber byrådet om å utrede og etablere en prismodell for ladepunkter i boligsoneanlegg som gir økonomisk inndekning både for faktisk strømforbruk og for årskostnaden ved etablering og drift av teknisk infrastruktur.	Saken er under behandling og behandles i samme sak som verbalvedtak 10q, om å innføre en løsning der biler som benytter kommunale ladepunkter langs offentlig vei også betaler for parkeringen. Byrådet tar sikte på å behandle saken før sommeren 2025.
Verbalvedtak 10 s. Bystyret ber byrådet om å prioritere fysiske trafikksikringstiltak ved Kaland skole innenfor budsjetttrammene for Handlings- og økonomiplan for 2025-2028	I HØP2025-2028 er det avsatt egne prosjektutviklingsmidler på 3,5 mill. kroner for Kaland skole, for et prosjekt som også skal adressere utfordringer relatert til skolens trafikksituasjon og uteområde. Det er identifisert behov for å bygge om parkeringsplassen nærmest hovedvei for å gjøre den sikrere for av- og påstigning, og parkering. Det er også planlagt å sette opp en veibom, som kan fjernstyres fra bussene, og som vil bidra til å redusere risikoen for gående.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj. vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsjettt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Deltakelse i Graveklubbprosjekter		-	-	-	-	Løpende	1 195	1 195	0
Digitalisering samferdsel		-	-	-	-	Løpende	11 259	11 363	104
Gang- og sykkelveier		-	-	-	-	Løpende	3 390	1 919	-1 471
Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur	BY 98/24	88 000	88 000	88 000	0	4.kv. 2025	58 468	59 762	1 294
Gneist Arena, rekkefølgekrav	BY 269/24	87 500	87 500	87 500	0	2.kv. 2026	41 571	42 574	1 003
Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett		-	-	-	-	Løpende	90 238	65 935	-24 304
Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder		-	-	-	-	Løpende	15 576	8 336	-7 240
IT system for bruk av offentlig areal		IA	157	41	116	2.kv. 2025	116	0	-116
Johan Berentsensvei - fortau		IA	62 543	66 218	-3 675	4.kv. 2028	-1 127	3 350	4 477
Johan Berentsensvei va-anlegg		IA	0	-6	6	Ferdig	6	0	-6
Klimatilpasning, tiltak		-	-	-	-	Løpende	6 083	313	-5 770
Klostergarasjen - utskifting av heiser	BR 1205/24	IA	16 000	16 000	0	4.kv. 2025	12 270	12 270	0
Ladeinfrastruktur for bil		-	-	-	-	Løpende	4 667	4 667	0
Ladepunkter i boligsoneanlegg		-	-	-	-	Løpende	10 189	8 161	-2 028
Loddefjordåsen behandlingssenter - rekkefølgekrav	BY 499/24	114 800	114 800	104 800	10 000	3.kv. 2026	86 080	76 080	-10 000
Lyngbøveien - trafikkisikring	BY 59/22	144 800	156 830	202 000	-45 170	2.kv. 2027	17 270	17 273	3
Midtunvegen	BR 1009/24	17 100	17 100	17 100	0	2.kv. 2028	7 934	2 536	-5 398
bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur		-	-	-	-	Løpende	-5 500	-5 500	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	26 564	27 542	979
Mobilitetstiltak		-	-	-	-	Løpende	26 564	27 542	979
Gåbyen		-	-	-	-	Løpende	-5 500	-5 500	0
Mobilpunkter	UFKN	IA	1 094	1 094	0	4.kv. 2025	0	0	0
Bergenhus og Årstad	126/21	IA	500	500	0	4.kv. 2027	0	0	0
Møllendalselven elve- og strandpark	BY 89/25	IA	25 000	25 000	0	3.kv. 2026	4 775	4 775	0
Olsvikskjenet Gangbro	BY 316/23	85 300	87 951	87 951	0	4.kv. 2027	12 723	10 827	-1 896
Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvestakk siden		IA	93 685	93 685	0	4.kv. 2030	12 056	5 800	-6 255
Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden									

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedta	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Parker rehabilitering Permanent bobilparkering - utredning		-	-	-	-	Løpende	2 500	0	-2 500
		IA	1 235	1 235	0	4.kv. 2025	1 037	1 037	0
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	BR 43/24	34 450	27 450	27 450	0	Ferdig	26 790	26 790	0
Rolland skole - rekkefølgekrav	2023/2495	8 000	8 000	11 800	-3 800	Ferdig	2 127	5 927	3 800
Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg	55	-	-	-	0	Løpende	5 224	5 224	0
Sykkeltiltak Lyngfaret og Vestre Vadmyra	BY 1111/20	-	-	-	-	Løpende	5 224	5 224	0
Sykkeltiltak	BR	19 000	32 300	32 300	0	2.kv. 2025	13 285	13 285	0
Nonnekloppen til Florida	1195/22	36 700	35 874	37 052	-1 178	3.kv. 2025	30 868	32 046	1 178
Tiltak for gående	UFGN	-	-	-	-	Løpende	18 341	23 572	5 231
Trafikksikring	114/24	-	-	-	-	Løpende	42 006	35 905	-6 101
Utbyggingsavtaler Espehaugen		IA	1 000	1 000	0	4.kv. 2027	298	298	0
Utbyggingsavtaler Fyllingsdalen		IA	1 026	1 562	-536	4.kv. 2029	0	536	536
Utbyggingsavtaler Kokstad		IA	1 193	1 193	0	4.kv. 2028	195	195	0
Utbyggingsavtaler Møllendal		-	-	-	-	Løpende	30	230	200
Utbyggingsavtaler Sandsliåsen		-	-	-	-	Løpende	-87	246	334
Utbyggingsavtaler Skjold		IA	200	200	0	Ferdig	187	187	0
Utbyggingsavtaler Søreide		-	-	-	-	Løpende	587	579	-8
Utbyggingsavtaler Wergeland		-	-	-	-	Løpende	396	396	0
Utbyggingsavtaler Åsane senter		IA	-28	572	-600		0	600	600
Wergeland – Grunnerverv og forberedende arbeider		52 000	54 967	54 664	304	4.kv. 2026	284	27 000	26 716
Sum øvrige prosjekter							2 103	151	-1 953
Sum							561 973	533 383	-28 590

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det skal etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Solenergianlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Arbeidene er forventet å ferdigstilt i løpet av 2. kvartal 2025. Endring i ferdigkvarter skyldes raskere framdrift en antatt.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett.

I 2025 består budsjettposten i hovedsak av Brønndalen friområde. I tillegg gjennomføres utbedringer og myndighetsavklaringer på henholdsvis Løvstakken lekeplass og Sandgotna uterom. Brønndalen friområde åpner for publikumsbruk i 2025. Klatreløypene i skogen er ferdig, og denne delen av prosjektet er åpen for publikumsbruk. Klatreløypene er flere meter over bakken og består av trehytter, klatrenett, balanseliner og en zipline. Hele området skal være klart til bruk til sommeren.

Nye større satsinger er skjøvet ut i tid som følge av manglende internkapasitet, og det foreslås dermed å skyve 3,8 mill til 2028. Det foreslås også å overføre 0,7 mill til Rådhuskvartalet midlertidig torg (Kim Frieles plass) under budsjettposten "Den grønne akse".

Deltakelse i Graveklubbprosjekter

Det gjennomføres gatefornyelse på deler av Nedre Nygård i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter deler av Nygårdsgaten, Jonas Reins gate, Hans Tanks gate, Daniel Hansens gate og Lyder Sagens gate. Byggherreansvaret i prosjektet ligger hos BIR AS. Prosjektet er i anleggsfase og er noe forsinket i henhold til rapportert sluttfrist. Store deler av prosjektområdet er blitt ferdigstilt. For Bymiljøetaten gjenstår i hovedsak arbeider knyttet til gatetunet i Jonas Reins gate. I prognosen fra BIR antas det at Bymiljøetaten sin andel av prosjektet blir mer kostbar enn forutsatt. Det er dialog om slutfakturaens størrelse, og et mulig merforbruk forventes avklart til 2. tertial. Det er dermed usikkerhet rundt prosjektets totalprognose. Prosjektet ferdigstilles i 2025.

Den grønne akse

Den grønne akse er en programpakke for prosjekter innenfor området som strekker seg fra teateret til biblioteket, og fra Ole Bulls plass til og med Torgallmenningen. I dette inngår tiltak som belysning og fornyelse av strømforsyning, tiltak for universell utforming, dekkefornyelse m.m. For prosjektene under budsjettposten er det en samlet årsprognose på 3 mill. over budsjett. Det foreslås å dekke dette ved å skyve midler fra 2028 til 2025.

Kim Frieles plass (Rådhuskvartalet midlertidig torg) Det er etablert en midlertidig møblering av Rådhusorget (nå Kim Frieles plass). Den tidligere parkeringsplassen er opparbeidet med enkle byromskvaliteter i påvente av en permanent oppgradering av hele Rådhuskvartalet, samt avklaringer om bruk som riggarealer til etablering av bybane mot Åsane. Området ble tatt i bruk 2022, men prosjektet ble utvidet til også å inkludere gatekunst i 2023. I 2025 foreslås det å videreføre prosjektet med 0,7 mill. fra budsjettposten Barnas Byrom.

Tiltak for universell utforming Prosjektet har som mål å utvikle helhetlige og sammenhengende tiltak for universell utforming av parkene og byrommene i området, blant annet etablering av varselfelt ved overgangsfelt, oppgradering av lyspullerter og etablering av universelt utformede benker. I 2025 har man startet prosjektering av tiltak fra det tidligere utviklede skisseprosjektet. Dette vil gi grunnlag for prioritering av tiltak i fremtiden. I tillegg gjennomføres et utvalg mindre tiltak som ikke trenger byggesøknad, og som er uten konsekvenser for andre prosjekter. Igangsetting av disse tiltakene gjør at ca. 3 mill. skyves fra 2028. Det jobbes aktivt med kunnskapsdeling om universell utforming av parker, gater og byrom til relevante aktører i både det offentlige og det private.

Den grønne akse - konseptutvikling Det var behov for å samle og utarbeide et overordnet og helhetlig kunnskapsgrunnlag for noen av tiltakene i Den grønne akse. Formålet var å styrke fundamentet for gode vurderinger og løsningsforslag. Kunnskapsgrunnlaget ble ferdigstilt i september 2023, og evalueres løpende etter hvert som tiltak og delprosjekter gjennomføres. I 2024 ble det arbeidet med formidling av funn fra kunnskapsgrunnlaget til relevante aktører, og prosjektet ble ferdigstilt. I 2025 påløper administrative kostnader i forbindelse med avslutning av prosjektet. Prosjektets totalprognose er

reduisert med 0,4 mill. grunnet forenklinger i prosjektet og usikkerhetsreserver som ikke ble benyttet. Ubenyttede midler trekkes inn til Bykassen.

Rehabilitering av strømuttak i byrom

Prosjektet hadde som formål å rehabilitere eksisterende uttakskummer som blir benyttet til utleie av offentlige torg. Av større tiltak nevnes arbeid i Vågsallmenningen, Lyraneset, Laksevåg park og Nøstetorget. Prosjektet endte med et total mindreforbruk på 0,5 mill. Avviket ble oppbudsjettet til 2025 og trekkes nå inn til Bykassen. Dette skyldes blant annet at arbeid ved Tårnplassen utsettes grunnet byggeprosjektet til Statsbygg ved Tinghuset. Nøstegaten ble utført gjennom mer kostnadseffektive løsninger, blant annet ble det benyttet skap som allerede var plassert for å dekke behov for sykkelparkering. Forventet arbeid ved Regnbueplassen var ikke aktuelt å gjennomføre på grunn av høy kompleksitet.

Digitalisering samferdsel

Budsjettposten Digitalisering Samferdsel omfatter prosjektene Asset Management, Bydata, Fagsystemer parkering og Sensor HC-plasser.

Asset Management, som skal levere et fagsystem inkludert register for objekter som etaten har ansvar for. Dette prosjektet ble i 2024 forlenget ut 2025 og det vil innværende år arbeides med integrasjoner, datakatalog, visualiseringer, analyser og rutiner.

Formålet med **Bydata** er å få på plass et analyse- og beslutningsstøttesystem som samler data fra flere ulike kilder, sammenstiller og presenterer denne som grunnlag for beslutninger og måling av gjennomførte tiltak. Kostnadene i 2025 knytter seg til anskaffelse av ytterligere sensordata/telldata og prosjektet er på plan. Oppbudsjettet beløp på tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift skyldes en feilføring fra 2024. Dette korrigeres nå til tjenesteområde 08 Samferdsel.

Prosjektene **Sensor HC-plasser** og **fagsystemer parkering** er i avslutningsfase.

Eidsvåg skole - rehabilitering, nybygg og idrettshall

Det er utført omfattende ombygging og rehabilitering av "1952-bygget" på Eidsvåg skole, og etablert et tilbygg til dette. De andre byggene på eiendommen ble revet i 2021. Den nye skolen er dimensjonert for 300 elever med mulighet for utvidelse med ytterligere 50 elever ved behov. Det er også oppført en stor, frittstående idrettshall med opparbeidet uteområde på taket. Skolen ble tatt i bruk i september 2024 og arbeidene med etablering av snu-sløyfe for skolebusser i Trollidalen ble ferdigstilt i slutten av 2024. De siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i løpet av 2025.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Gang- og sykkelveier

Budsjettposten Gang -og Sykkelveier omfatter prosjektene Hjertesoner – Investeringer på kommunal veg og Opprusting av Nærmiljø – Møhlenpris Fase 2.

Prosjektet **Hjertesoner** omfatter etablering av Hjertesone og mindre trafiksikkerhetstiltak ved barneskoler i Bergen kommune. Arbeid utført i 2024 og utover vil i stor grad relatere seg til skoler hvor det ønskes forbedringer og forsterket lys innenfor deler av deres Hjertesone. I 2025 reetableres Hjertesone på Eidsvåg og Kronstad skole etter rehabiliteringsarbeid på skolene. Da etablering av fortau i Lyngbøvegen ikke er ferdigstilt, er ikke Hjertesonen rundt Nygårdslie skole fullstendig. Dette vil gjøres når prosjektet i Lyngbøvegen er utført. Det foreslås dermed at midler til dette skyves til 2026, og prosjektet vil dermed ha en utvidelse av prosjektperiode som følge av dette. Prosjektet er har ingen avvik på totalprognose.

Opprusting av Nærmiljø – Møhlenpris Fase 2 gjelder utarbeidelse av ny gatebruksplan for Møhlenpris. Prosjektet inkluderer også å gjennomføre flere mindre fysiske tiltak som en del av prosjektet. Ferdigstilling av plandokumenter samt sak om gatebruksplan for politisk behandling skjer i løpet av 2025.

Garnes ungdomsskole, rekkefølgekrav infrastruktur

I arbeidet med ny reguleringsplan for Garnes ungdomsskole er det fremkommet svært omfattende krav til etablering og oppgradering av infrastruktur i form av rekkefølgekrav. Byggearbeidene ble igangsatt helt i slutten av 2024 og er forventes ferdig i løpet av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Gneist Arena, rekkefølgekrav

Prosjektet gjelder gjennomføringen av rekkefølgekrav som fremkom av reguleringsplanen tilknyttet oppføringen av Gneist Arena. Det er omfattende arbeid knyttet til oppgradering av vei som krever omlegging av infrastruktur. Prosjektet er planlagt gjennomført i to hovedfaser, med full stans og nedrigg i forbindelse med U23 EM på Gneist Arena sommeren 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år som følge av høyere aktivitet enn antatt. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett Handlingsplan for sykkel finansieres av statlige belønningsmidler fra Miljøløftet og kommunale midler.

I 2025 skal pågående byggeprosjekter i Olaf Ryes vei og Jonas Reins gate avsluttes. I tillegg startes det opp flere nye sykkelprosjekter; Løbergsveien del 1, første trinn av Krohnåsvegen-Bjørnevegen, Fyllingsdalen gange- og sykkelprosjekt, Johan Mohrs gate, Lien-Småpudden og Kronstadhøyden planlegges igangsatt og ferdigstilt i 2025.

Ut over samferdselsprosjektene planlegger Bymiljøetaten i 2025 å etablere trygge sykkelparkeringsplasser i Bergen sentrum. Som del av arbeidene vil det forsøkes å legge til rette for at barnefamilier med større sykler også trygt kan sette fra seg familiesykkelen når de vil besøke Bergen sentrum. Prosjektet Sykkelskap del II gikk i slutten av 2024 til innkjøp av et større antall sykkelskap og prosjektet meldes nå avsluttet med et marginalt merforbruk knyttet til anskaffelsen.

Budsjettposten reduseres i tråd med tildeling i årets statsbudsjett. Budsjettposten reduseres også i tråd med forventet inntekt fra Miljøløftet totalt. I tillegg skyves det om lag 2 mill. til 2026 og 2027. Tidkrevende tilpasninger i flere pågående prosjekter medfører at ressursene internt ikke kan disponeres til prosjekter som burde ha vært igangsatt.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker.

I 2025 foreslås det å overføre budsjettmidler til:

- Myrdalsveien (Utbyggingsavtaler Åsane senter)
- Kristiansholm, koordinering plan og utbyggingsavtale.
- Møllendal, utbyggingsavtaler.
- Sandsliåsen, utbyggingsavtaler.

Mindre deler av årets budsjettmidler blir benyttet til å dekke merforbruk fra 2024 på prosjektene Infrastrukturplan Laksevåg, Sandsliåsen fortau og sykkelvei og Kristiansholm kostnadsanslag.

I tillegg foreslås det å overføre 2 mill. til budsjettposten Steinsvikneset friområde. Dette foreslås fordi kostnadene ved realisering av friområdet blir en del større enn vedtatt i HØP 2025-2028 som følge av økte kostnader til opparbeidelse av parkeringsplass. Prosjektet er et viktig tiltak i tråd med vedtatte og pågående reguleringsplaner og vil ha betydning for både eksisterende og fremtidige beboere i området.

Det avsettes midler i 2025 til andre viktige infrastrukturtiltak i utbyggingsområder som måtte oppstå i løpet av året. Det foreslås å skyve 3,5 mill. til 2027. Behovet for kommunale midler for planlegging og realisering av viktige infrastrukturtiltak er uforutsigbart og avhengig av private utbyggers fremdrift. En del av de antatte prosjektene for 2025 har vist seg å ikke bli tilstrekkelig modne for realisering og må utsettes i tid.

Innløsning og erverv friarealer

Budsjettposten dekker ervervsrelaterte situasjoner og prosjekt som kan oppstå underveis utover et år hvor det da vil være behov for avsatte midler til å dekke arbeid tilknyttet disse situasjonene/oppgavene.

I 2025 blir midlene brukt til diverse verdivurderinger, tinglysninger og andre ervervsrelaterte aktiviteter.

IT system for bruk av offentlig areal

Prosjektets hensikt er å levere system for digitale søknader om bruk av offentlige arealer, som f.eks graving i vei, leie av offentlig plass eller arrangementer, parkeringstillatelser og oppfølging av illeggelser. Systemet skal gi publikum en enklere og bedre opplevelse gjennom fornyede digitale søknadsskjema, og

systemet skal legge til rette for bedre flyt og bruk av automatisering i saksbehandlingen. I løpet av første kvartal 2025 er ny modul for oppfølging av illeggelser satt i drift, og to søknadsskjema for leie av grunn er publisert. Publisering av gjenstående søknadsskjema er planlagt publisert i løpet av våren. Alle delleveranser for prosjektet er da levert. Det som gjenstår er overlevering til drift og generell prosjektavslutning.

Prosjektet forventes å gå med et merforbruk ved ferdigstillelse. Dette skyldes et generelt høyere prisnivå, og at byggelånsrente ble høyere enn antatt. Det foreslås at prosjektet tilføres 0,25 mill for å dekke forventet merforbruk.

Johan Berentsensvei - fortau

Prosjektet gjelder opparbeidelse av ca 340 m fortau langs Johan Berentsens veg i Laksevåg bydel. Prosjektet vil i 2025 ha fokus på å ferdigstille prosjektering, få på plass nødvendige byggetillatelser og foreta usikkerhetsanalyse. Totalprognosen er usikker inntil resultat av usikkerhetsanalysen er gjennomført. Det er søkt om eksterne midler fra Miljøløftet til bygging av tiltaket.

Midlene det er søkt om kan bare anvendes til utførelsen/entreprisen, og kan ikke brukes til forberedende arbeider i prosjektet, slik som eksempelvis prosjektering. Forberedende arbeider må derfor dekkes av kommunen. Prosjektet i Johan Berentsensvei var opprinnelig et trafikksikringsprosjekt, og det hentes 2,3 mill fra budsjettposten Trafikksikring. I tillegg foreslås det å skyve 2,1 mill. fra 2026 til 2025. Byggestart forutsetter at Stortinget godkjenner finansieringen slik som styringsgruppen i Miljøløftet har godkjent og at prosjektets mva dekkes ved merverdiavgiftskompensasjon.

Johan Berentsensvei va-anlegg

Kommunen skal trafikkisikre Johan Berentsens vei ved å etablere fortau. I den forbindelse skal det også separeres overvann fra Nygårdsmyren. Det er i tillegg vurdert å sette opp en liten pumpestasjon for å sanere avløpsutslippene fra bebyggelsen nedstrøms Nygårdsmyren.

Prosjektet har vært i stillstand grunnet ekspropieringsvedtak. Det blir gjort arbeid med avslutte detaljprosjekteringen, få vedtak om forhåndstiltredelse av grunn. Det er en mulighet for oppgjør av ekspropiering i 2025.

Klimatilpasning, tiltak

Investeringen har vært delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10D Klima og miljø. Det foreslås nå å flytte 5,8 mill fra tjenesteområde 08 til 10D. Budsjett har ved en inkurie ligget på feil tjenesteområde.

Midler på budsjettpost "Klimatilpasning tiltak" er i 2025 planlagt brukt på prosjektet **Løgstien overvann**. Tiltaket omfatter etablering av ca. 50m åpen overvannsgrøft fra nytt bekkeinntak ved Løgstien til eksisterende bekkeinntak ved Solheimslie 34-38, for å håndtere overvannet som renner mot borettslaget. Det planlegges for byggestart 2. halvår 2025.

Prosjektet **Separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet** ble ferdigstilt i slutten av 2024 og er et viktig skritt mot miljøvennlig lokal overvannshåndtering. Arbeidet ble utført i forbindelse med opprusting av gangpassasjen fra Solheimsvannet til Svaneviksveien. Prosjektet er nå avsluttet med et marginalt merforbruk. Merforbruket dekkes med midler fra budsjettposten Mindemyren kommunal andel.

Klostergarasjen - utskifting av heiser

De fire heisene i Klostergarasjen har vært i bruk helt siden parkeringsanlegget ble åpnet i 2005. Heisene har en meget stor belastning og har vært i bruk utover normert levetid. Dette medfører nå utfordringer

med drift og vedlikehold av heisene og det er behov for å skifte disse ut som følge av slitasje, elde og manglende tilgang på reservedeler.

Arbeidet med utskifting av heisene startet opp i 2024 og forventes fullført innenfor rammen i 2025.

Kollevågen etterdrift avf.deponi

Kollevågen på Askøy var Bergen kommunes avfallsdeponi for usortert avfall i perioden 1930-1975. Tidligere gjennomførte tildekkingstiltak har vist seg å være utilstrekkelige.

I HØP 2024-2027 ble det dermed innarbeidet et konseptutviklingsprosjekt for utbedring av strandsonen på Kollevågen, med formål om å utrede varige løsninger for å minimere utvasking av sand og reparasjon av stranden. Opprinnelig planlagt oppstart ble i 2024 skrinlagt med henvisning til Handlings- og økonomiplan 2025-2028. En videreføring og gjennomføring av satsingen ble ikke gitt prioritet i HØP 2025-2028, og det var følgelig ikke hensiktsmessig å gjennomføre de planlagte forarbeidene. Det utarbeides sluttvedtak, og investeringsprosjektet avsluttes. Ubrukte midler kan trekkes inn. Konseptutviklingsprosjektet lå på tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift. Beløpet på tjenesteområde 10D Klima og miljøtiltak skyldes en feilføring fra 2024.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil- og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi for Bergen kommune. Prosjekter inkludert i budsjettposten er mobilpunktet i Gimleveien og Mobilpunkter Sydnes.

Prosjektet i Gimleveien er en del av en satsing på et bedre mobilitetstilbud, både for lading til private biler og for bildeling. Det skal etableres 6 oppstillingsplasser. Prosjektet gjennomføres sammen med Bergen Vann. I 2024 ble anbudskonkurranse gjennomført og anleggsfase startet høsten 2024. Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025.

Prosjektet Mobilpunkter Sydnes dekker etablering av mobilpunkt i Sydneshaugen samt utplassering av sykkelhangarer. Mobilpunkt er tilnærmet ferdigstilt, men det gjenstår utplassering av 2 stk. ekstra sykkelhangarer. Resterende midler er tiltenkt utførelsen av dette. Det er planlagt 1 i Sydneshaugen og 1 i Sophus Phils gate. I 2025 settes sykkelhangarene ut i drift. Prosjektet gjennomføres innenfor gjeldende totalramme.

Prosjektet Ladepunkter på offentlig vei har etablert infrastruktur for lading av private elbiler langs kommunal veg i Årstad og Bergenhus bydel. Prosjektet har planlagt, bygd, ferdigstilt og fått overlevert følgende utvidelser av ladepunkt: Øvre Dreggsallmenning, Sydnesplassen og Landåslien. Prosjektet har også bidratt til etablering av nye mobilpunkt: Nymark og Martin Vahls gate. Prosjektet er ferdig, arbeid med sluttvedtak pågår. Ubrukte midler tilbakeføres bykassen.

Ladepunkter i boligsoneanlegg

Etablering av ladepunkt inngår som et av mange punkt for å nå kommunen sitt mål om å redusere utslipp på transport- og mobilitetsområdet.

Opprinnelig plan har vært at alle parkeringsplasser skal få etablert egne ladepunkt. Dette vurderes til å overgå faktisk behov, og det legges nå opp til å avgrense oppgraderingen til at man tilrettelegger for fremtidig påkobling. Dette vil gi lavere kostnader og byrådet anbefaler derfor at budsjettposten reduseres med ca. kr 2 mill.

Loddefjordåsen behandlingssenter - rekkefølgekrav

I vedtatt reguleringsplan for Frieda Fasmer Minne, sak 191/24, er det fremkommet omfattende krav til omlegging og oppgradering av infrastruktur. Eksisterende høyspentkabel over dagens tomt må legges

om og veianlegg skal utvides. Rekkefølgekravet og de forberedende arbeidene må utføres før igangsettelse av byggearbeid med nytt behandlingssenter. Gjennomføringsvedtak ble fattet av bystyret i desember 2024, og byggearbeider ved valgt entreprenør startet opp 1. kvartal 2025. Det foreslås en nedjustering av års- og totalprognose i tråd med oppdatert prosjektkostnad etter kontraktinngåelse.

Lyngbøveien - trafikkisikring

Entreprenør Vestafjell AS meldte oppbud 30/11-23, og prosjektet stoppet da opp. Etter en grundig gjennomgang av prosjektet ble det i august -24 besluttet å gjennomføre detaljprosjektering på en betydelig nedskalering av byggeprosjektet. Prosjektet fokuserer på å etablere fortau i hele prosjektets utstrekning. Det prosjekteres nå en redusert veibredde, med betydelig mindre terreng inngrep på overside vei, og støttemurer på nedside vei.

Prosjektet har et gjennomføringsvedtaket fra 2022 på 144,8 mill. Dette er blitt prisjustert i Handlings- og økonomiplanen til 156,8 mill. Kommunens prisregulering har lagt til grunn 8% prisstigning i perioden. SSBs standard indeks for «vei i dagen» tilsier en prisstigning i markedet fra K2 2021-K4 2024 på 24%. Differansen mellom den prisstigningen kommunen har lagt til grunn, og den faktiske prisstigning for bygging av vei er 22 mill kr inkl mva. Siden 2022 er det etablert som rutine å gjennomføre usikkerhetsanalyser for prosjekter, men dette gjaldt ikke på tidspunktet for behandlingen av gjennomføringsvedtaket for Lyngbøveien. Den gang la en til grunn mer standard usikkerhet, og ofte tilsvarte dette dagens P50. Det er nå gjennomført en usikkerhetsanalyse på det nedskalerte prosjektet, og denne viser et budsjettbehov P50 verdi på kr. 192 mill. (inkl. mva) og en P85 verdi på 202 mill. (inkl. mva). Prosjektet, gitt P85, har behov for å få tilført kr. 45,2 mill for å kunne ferdigstilles. Det kommer egen sak om kostnadsøkningen til Bystyret hvor dette blir omtalt mer detaljert. Oppsummert foreslås budsjettbehovet dekket ved å flytte 20 mill fra budsjettposten Mobilitetstiltak gåbyen (10 mill i 2026 og 10 mill i 2027). Resterende 25,2 mill foreslås som tilførte nye midler til prosjektet. Differansen mellom P50 og P85 foreslås innarbeidet i 2028.

I 2025 gjennomføres en entreprise som ferdigstiller konstruksjoner som entreprenøren hadde påbegynt. Det er utført rydding og tilbakeføring av areal til beboere. I tillegg har det påløpt kostnader til etablert byggherreorganisasjon.

Løvestien etappe 4 - delstreking 2

Siste etappe av Løvestien ble ferdigstilt og tatt i bruk 20 mars 2024. Den knytter sammen Løvestien til én sammenhengende turvei fra Kråkenes til Melkeplassen. Etappen er på vel 1 km og strekker seg fra Kristian Bings vei og til Fredlundsvingen og inkluderer en 383m lang brukonstruksjon.

Ferdigattest ble gitt 10.12.2024. Prosjektet er gjennomført til noe lavere kostnad enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig at byggelånsrenten ble lavere enn kalkulert. I tillegg kom Bymiljøetaten bedre i havn med forhandlingene med konkursboet etter Bulken entreprenør enn hva som ble antatt .

Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det er planlagt etablert et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av 2025, men fremdriften er avhengig av hovedprosjektet, som er forsinket. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Totalprognose er foreløpig uendret, men antatt tidspunkt for ferdigstilling er justert med bakgrunn i forsinkelse i hovedprosjektet.

Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring

Budsjettposten består av ulike delprosjekter.

Et av prosjektene - Svanevikspassasjen - ble fullført i 2024. Prosjektet innebærer forbedret gangvei og trapp mellom Solheimsvannet og Svaneviksveien. Sluttoppgjør fra entreprenøren ble mottatt i 2025.

Prosjektet Lille Solheim omhandler etablering av ny gangpassasje fra Bybanestoppet Minde til Fjøsangerveien. Arbeidet med gangpassasjen ble forsinket på grunn av innvendinger mot opprinnelig valgt løsning. Tegningene er revidert og videresendt til entreprenøren for utførelse. Helningen i overgangen mellom bybanestoppet og gangpassasjen er redusert fra 1/10 til 1/15. Det er lagt til rette for at brøytebil kan svinge inn. Ny håndløper, tilsvarende håndløperne brukt på bybanestopp, er inkludert, og det er planlagt beplantning på begge sider av rampen slik at den harmonerer med terrenget.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Lekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Mobilitetstiltak Gåbyen

Mobilitetstiltak Gåbyen er en budsjettpost som finansierer tiltak i Handlingsplan for gange og tiltak i Handlingsplan for trafikksikkerhet. Budsjettposten er delvis finansiert av fylkeskommunale midler via Miljøløftet.

Det foreslås å hente midler fra denne budsjettposten i 2026 og 2027 til oppjustering av kostnadsramme for Lyngbøveien. Dette omtales under budsjettposten Lyngbøveien trafikksikring. Sak om kostnadsøkning med forslag til finansiering kommer til behandling hos bystyret.

Under omtales prosjekter som pågår i 2025.

Universell utforming – Gangfelt. Prosjektet omhandler implementering av taktile heller i 15 forskjellige gangfelt i Bergen, noe som gir enklere tilgang for alle brukere og oppfyller anbefalingene for universell utforming. I løpet av 2025 vil en ny kontrakt bli inngått, og arbeidene knyttet til dette prosjektet vil fortsette.

TS-tiltak Lyderhornslie fortau er etablert i 2025: Prosjektet omfatter etablering av manglende fortausareal mellom Lyderhornslie og Søndre Lyderhornslie, tilrettelagt krysningspunkt, samt overvannshåndtering. Prosjektet er i avsluttende fase og det arbeides med sluttvedtak.

I prosjektet **Gangetiltak Fridalsveien** skal man ruste opp fortauet langs Inndalsveien 105/Fridalsveien 42-44 med nytt dekke, benker og trær. Det skal i tillegg etableres vareleveringslomme. Prosjektet lyses

ut i mars 2025. Oppstart av anleggsarbeid antas å bli i mai/juni.

I Prosjektet **Gangetiltak Åsane** arbeides det med å få på plass de siste seks grunnnervervs avtalene. Det oppgraderes i størrelsesorden 12 til 15 gangetiltak i Åsane i 2025.

Gangveier/traseer - finansieres av Miljøløftet: I 2024 ble ubrukte midler fra Miljøløftet avsatt til fond. Disse benyttes i 2025. I 2025 pågår en rekke prosjekter i ulike bydeler.

Mobilpunkter Bergenhus og Årstad

Mobilpunktene er en del av en planmessig satsing på et bedre mobilitetstilbud i Årstad og Bergenhus, både for lading til private biler og for bildeling. Alle mobilpunktene tilfører kvaliteter i form av nye byrom, nye eller utvidet fortau, ny sykkelveg eller sykkelsnarveg, oppmerking, staudefelt og bytrær. Prosjektet har ferdigstilt og overlevert følgende mobilpunkt: Nymark, Nicolaysens veg, Anna Kreetz plass, Lyder Sagens gate, Erik Pontoppidans gate, Martin Vahls gate. Prosjektet endte med et mindreforbruk som skyldes ubrukte usikkerhetsreserver. Ubrukte midler tilbakeføres til bykassen. I 2025 vil det bli ferdigstilt sluttvedtak for prosjektet.

Mobilpunkter og ladepunkter

Midlene er planlagt benyttet til å realisere lade- og mobilpunkt prosjekter i henhold til vedtatt Ladestrategi. Det planlegges både etablering av midlertidige og permanente ladetilbud på kommunalt areal i 2025.

I prosjektet **Mulen Mobilpunkt** på Mulen i Sandviken skal det prosjekteres og bygge mobilpunkt, fortau, mur og oppgradere veiareal. Prosjektet startet opp i januar 2025. Minikonkurranse for prosjektering er avholdt og prosjektering startet opp i mars og vil pågå frem mot sommeren.

Møllendalselven elve- og strandpark

Prosjektet Møllendal Elvepark omfatter restaurering av Møllendalselven fra utløp til Store Lungegårdsvann opp til der E39 Sykkeltstamvegen krysser Møllendalselven. Tiltaket er et viktig premiss for realiseringen av det nye boligområdet i Grønnevik, og omfatter blant annet etablering av torg og gangbro sentralt på Møllendal, opparbeidelse av parkanlegg med gangveier, gangtrasé langs elven, fjerning av forurensede masser, samt separering av eksisterende vann og avløpsledning for å bedre vannkvaliteten i Store Lungegårdsvann.

Detaljprosjektering er avsluttet. Det er gjort en omfattende jobb med kostnadsgjennomgang og justering av kostnadsanslagene som følge av dette. Gjennomføringsvedtak ble vedtatt av bystyret 26. mars i sak 89/25. Rammetillatelse ble også gitt i mars. Grunnet høyere aktivitet og forsert fremdrift skyves det midler fra 2027 til 2025. I 2025 skal det gjennomføres anbudskonkurranse og det planlegges for oppstart av anleggsarbeider mot slutten av året.

Olsvik barnehage

Det er planlagt etablert barnehage i Olsvik på en tomt der det tidligere var oppført en midlertidig barnehage. To kommunale barnehager (Grøntulien og Olsvikparken) vil relokaliseres til den nye barnehagen. Det fremkommer omfattende rekkefølgekrav i reguleringsplanen for å få gjennomført nybygget, disse er skilt ut i egne budsjettposter. Prosjektet har vært midlertidig stanset grunnet behov for kostnadsbesparende tiltak, og omprosjektering startet i 2024. Det pågår nå en optimaliseringsfase. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert fremdriftsplan medfører ikke endring i totalprognose.

Olsvikskjenet Gangbro

Gangbroen ble påkjørt og ødelagt 31.juli 2023. Det skal etableres ny bro samme sted. Kommunen kan, og vil, kreve faktiske utgifter knyttet til ulykken erstattet innen foreldelsesfrist på 3 år etter

skadetidspunktet. Detaljprosjektering pågår, og vil bli ferdig første halvår 2025. Byggestart er avhengig av hvor lang tid Veidirektoratet vil bruke på godkjenning av prosjektert løsning. Antatt byggestart i løpet av 2026.

Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvestakksiden

Prosjektet omfatter opprusting av gateløp, belysning, snarveier og parker på Løvestakksiden, mellom Michael Krohns gate og Søndre Skogveien. Prosjektet vil gjøre det mer sikkert og attraktivt å ferdes og oppholde seg i området. Gateopprustningen gjennomføres i forbindelse med at Bergen Vann skal oppgradere vann- og avløpsinfrastruktur og legge ny overvannsledning.

Anleggsarbeider startet opp 3.mars 2025. På grunn av litt forsinket fysisk oppstart av anleggsarbeider må 1,9 mill. skyves til 2026. Gjennomføringen av gateoppgraderingen fortsetter i takt med Bergen Vann sitt vann- og avløpsprosjekt i samme område etter hvert som gateløpene skal reetableres.

Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden

Det er planlagt gatefornyelse på deler av Nygårdshøyden i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter Strømgaten, Hans Holmboes gate, Herman Foss`gate, Allegaten, Fredrik Meltzers gate og Harald Hårfages gate. Fra 01.01.2024 ligger byggherreansvaret hos Bergen Vann.

Prosjektet fikk rammetillatelse i slutten av desember 2023. Rammetillatelsen ble påklaget av 5 naboer bl.a. på grunn av bortfall av parkeringsplasser. I påvente av behandling av klagesaken, har sak om gjennomføringsvedtak blitt satt på vent. Klagesaken ble avgjort i januar 2025 der klagen delvis ble tatt til følge. Vedtaket sier bl.a. at eksisterende parkeringsdekning i Strømgaten skal i hovedsak opprettholdes i sin helhet. Parkeringsplasser kan kun unntaksvis og enkeltvis saneres til fordel for helt nødvendig overvanns- og avfallshåndtering, eller annen nødvendig infrastruktur. Før det kan gis igangsettingstillatelse for tiltak på gateplan skal Strømgaten omprosjekteres i tråd med byrådens føringer. Ny situasjonsplan og annet relevant dokumentasjonsgrunnlag oversendes Plan- og bygningsetaten. Det kan gis igangsettingstillatelse for gravearbeider og for tiltak som skal etableres under grunnen. Det må derfor settes i gang en omprosjektering før tiltakene på gateplan kan realiseres. Vurderingen er enda ikke slutført. På grunn av dette foreslås det å skyve midler til 2026.

Parker rehabilitering

Budsjettposten består i 2025 av to prosjekter.

Etterarbeider Biblioteksplassen

Prosjektet omfatter utbedring av universell utforming på Valborg Platous plass i Bergen sentrum. Prosjektet er i sluttfasen, og enkelte utbedringstiltak utføres i løpet av året. Prosjektets totalprognose er på plan. Sluttvedtak fattes i 2025.

Etablering av belysningsanlegg til Petedalsmyra fotballbane

Prosjektet har etablert turveibelysning på strekningen fra Steinsvik til Petedalsmyra fotballbane, et tiltak som strekker seg over 600 meter og vil forbedre sikkerheten og tilgjengeligheten for fotgjengere. Installasjonsarbeidene er utført, prosjektet venter på at BKK skal koble opp anlegget til strømmettet og montere strømmåler. Prosjektet ble ferdigstilt i slutten av 2024. Det gjenstår utarbeidelse av sluttvedtak. Det bes om at dekning av et marginalt merforbruk fra 2024 tilføres prosjektet. Ved en feil ble budsjettet på 2,5 mill. for 2024 flyttet til tjenesteområde 08 Samferdsel. Dette ble dermed oppbudsjettet i 2025 på dette tjenesteområdet, men foreslås nå flyttet til tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift.

Permanent bobilparkering - utredning

De siste årene har det vært flere medieoppslag og tilbakemeldinger om uønsket bobilparkering i boligområder og ved friområder. Dette viser at det er mange bobilturister i Bergen, og at det kan være et behov for et bedre tilbud. For å redusere villparkering anses det som viktig at tilbudet etableres nært et kollektivpunkt med akseptabel reisetid til Bergen sentrum. Bymiljøetatens skal etablere en midlertidig P-plass for bobil og mobilpunkt med lademuligheter på Mindemyren.

Det forventes å tilrettelegge for bobilparkering (avfallshåndtering, oppmerking, strøm m.m) våren 2025. Prosjektet forventes ferdigstilt i juni, med forbehold om tidsperspektiv for dispensasjonssøknad og byggetillatelse overholdes.

Rehabilitering gatetrær og vegetasjon

Prosjektet omfatter nyplanting og rehabilitering av bytrær i pågående prosjekter. Prosjektet konkretiseres fortløpende med nye tiltak. Budsjettmidlene overføres deretter til pågående enkeltprosjekter som omfatter nyplanting/rehabilitering av bytrær.

Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring

Prosjektet omhandler rekkefølgekrav som vei, fortau og infrastruktur rundt Varegg Arena i Sandviken. Arbeidet pågår og forventes ferdigstilt i løpet av våren 2025 med et lite mindreforbruk.

Rolland skole - rekkefølgekrav

Det pågår opparbeiding av rundkjøring og bussoppstillingsplass, samt tilpasninger til omkringliggende gangveier, for å kunne transportere elever til og fra erstatningsskole når Rolland skole skal bygges. Prosjektet nærmer seg ferdigstillelse. Det foreslås at prosjektet tilføres ekstra midler da det har vært nødvendig å utføre mer masseutskiftninger enn antatt på grunn av forurenset grunn.

Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg

Prosjektet omfatter etablering av belyningsanlegg som supplerer belyningsanlegg. Tiltakene er et resultat av ønske fra innbyggere om å etablere nye lyspunkt på kommunal eiendom. De ulike tiltakene utført er blant annet etablering av nye gatelysstolper, bytte av armaturer og installasjon av mindre belyningsanlegg.

Grunnet interne endringer knyttet til prosjektlederstilling og nyansettelser, har aktiviteten i starten av 2025 vært lavere enn først forventet. Tiltak utføres dermed senere på året.

Sykkeltiltak Lyngfaret og Vestre Vadmyra

Prosjektet skal bedre trafiksikkerheten, særlig for syklende og gående, med gjennomgående fortau, oppmerking og fornyet belysning. Prosjektet har etablert sammenhengende fortau fra Vadmyra idrettsanlegg til Vadmyra skole med utbedret belysning og oppgradert overvannshåndtering som sikrer en tryggere skoleveg. Prosjektet går nå inn i siste utbyggingsfase for å fullføre det sammenhengende fortauet, vegmerking og skilting. Prosjektet har estimert ferdigstillelse i løpet av 2025. Prosjektet er delvis finansiert av statlige midler gjennom Miljøløftet.

Sykkeltiltak Nonnekloppen til Florida

Prosjektet skal etablere sykkelvei med fortau fra Nonneklopp bro til Florida. Prosjektet inngår i Offentlig utbyggingsfase 1, vedtatt i Sykkelstrategi for Bergen Kommune 2020-2030 samt Handlingsplan for sykkel 2021-2024. Prosjektet startet opp anlegg i mars 2025 og har en forventet ferdigstillelse i løpet av året. Totalprognose er på plan. Prosjektet er delvis finansiert med midler fra Miljøløftet. Endring i prognose skyldes at ubenyttede midler fra Miljøløftet i 2024 ble avsatt på fond pr. 31.12.2024 og benyttes nå i 2025. Dette skyldes forsinket fremdrift.

Tiltak for gående

Budsjettpost Tiltak for gående er finansiert av eksterne midler fra Miljøløftet. Midlene brukes til å gjennomføre tiltak i Handlingsplan for gange. Endring i årsprognose skyldes skyving av midler fra 2026 til 2025 og bruk ubenyttede eksterne midler fra 2024.

Under omtales prosjektene:

Bergveien er nå ferdigstilt med unntak av permanent strømforsyning. Prosjektet blir ferdigstilt første halvdel av 2025. Prognose for 2025 er i henhold til budsjett, men det er noe usikkerhet knyttet til den totale kostnaden av det resterende arbeidet med oppkobling av strøm.

I **Fyllingsdalen** pågår det nå arbeid med å oppgradert flere gangforbindelser med utvidet bredde, nytt dekke, håndlist, belysning og trapper. Prosjektet fremskynder 4,3 mill fra 2026 grunnet forsert fremdrift. I tillegg benyttes midler avsatt på fond pr 31.12.2024 i 2025. Prosjektet ferdigstilles i 2025.

Gangetiltak i Åsane sentrum omhandler bygging av 11 gangetiltak i Åsane. Gangetiltakene ble ferdig prosjekt og fikk nødvendige tillatelser i 2024. Prosjektet er planlagt ferdig bygget innen 2025.

I prosjektet **Oppgradering gangveier Øvre Stadionveien, Skoglien og Løvestakkveien** skal det oppgraderes tre gangforbindelser i området Laksevåg/Solheim. Det jobbes nå med å fatte gjennomføringsvedtak og en vil i 2025 gjennomføre anbudskonkurranse og starte byggefase.

Trafikksikring

Budsjettposten brukes til tiltak i Handlingsplaner for trafikksikkerhet. Endring i årsprognose skyldes hovedsaklig skyving av midler til 2026 og at det foreslås å benytte 2 mill til prosjektet Johan Berentsensvei- fortau i 2025. Budsjettposten er en sekkepost og består av flere prosjekter som omtales under.

I prosjektet **TS tiltak Vikavegen** var byggestart planlagt til 2. halvår 2024, men prosjektet har stoppet opp på grunn av manglende avklaringer av lovlighet vedr en avkjørsel.

I **Søndre Øyjorden** er oppstart av byggingen satt på pause for å vurdere nærmere konsekvensene og løsningene for parkeringssituasjonen. 5 mill skyves dermed til 2026.

TS tiltak mindre omhandler mindre trafikksikkerhets tiltak som skilting, etablering av gangfelt, belysning og fartsdempende tiltak. I 2025 vil det bli utført flere mindre tiltak ut ifra resultatet av behovskartleggingen utført i 2024. Prosjektets totalprognose holdes uendret.

I prosjektet **Bærekraftig bruforvaltning** pågår det nå prosjektering av Olsvik gang- og sykkelbru og Gullfjellsvegen bru. I tillegg pågår det spesialinspeksjoner og vurderinger for bruene (Skaffarmyrane, Tyriveien, Lyngbøveien, Baugtveitgen IV, Olsvikåsen). Det er etablert dialog med konsulenter og Vestland fylkeskommunen for å etablere forebyggende tiltak på bruer som er sårbare for påkjørsel.

I prosjektet **Miljø- og fremkommelighetstiltak i Olsvikåsen** skal man gjøre området mer attraktivt for gange og bruk av sykkel. Midler i 2025 vil benyttes til bruk av konsulent for gjennomgang, detaljering og vurdering av ulike tiltak. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 2025, og det foreslås å skyve 1 mill. fra 2025 til 2026 grunnet forsert fremdrift. Totalprognose er på plan.

Det er også igangsatt prosjekter for å kartlegge behov i forhold til oppgradering og vedlikehold av kommunale veier, broer, murer og Småpudden. Etaten har avtale med geotekniker som skal vurdere murene og foreslå tiltak der kommunen har mottatt bekymringsmeldinger. Videre kartlegges det

områder hvor kommunale veier har et stort asfalteringsbehov eller hvor veiene må bygges opp på nytt. På Småpudden må man ha en gjennomgang av styresystemene, mekaniske installasjoner og hydrauliske systemer. Prosjektmidler vil i 2025 benyttes til konsulenttjenester for utredningsarbeidet.

Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene

Budsjettposten ble i 2024 brukt til Riplegården aktivitetsplass, Oppgradering av turveier, badeplass ved Storavann og Gangforbindelser Løvestakksiden - Løvestien, og Gapahuker. I 2025 vil midlene bli brukt på prosjektet Gangforbindelser Løvestakksiden - Løvestien. Det prosjektet har fokus på å tilrettelegge for bedre atkomster til Løvestien.

Det foreslås å dekke den nye investeringen Lyssetting av Fløysvingene med midler fra budsjettposten Turveinett/friluftstiltak inkl. Byfjellene. Det foreslås å skyve 0,7 mill fra 2025 til 2026 på grunn av dette. Det overføres 0,5 mill. i 2025 og 3,4 mill. i 2026 til Lyssetting av Fløysvingene.

Badeplass Storavann

Det har blitt lagt til rette for opphold og bading i et friområde ved sør-enden av Storavatnet i Loddefjord. I 2024 ble det reist et nytt grindbygg, sittesteiner i terreng ble etablert, og en ny bål plass ble bygget. Prosjektet er ferdigstilt og tatt i bruk. Endelig total kostnad viser et merforbruk på 0,1 mill. Merforbruket bes overført prosjektet. Det utarbeides sluttvedtak, og prosjektet avsluttes.

Riplegården aktivitetsplass

Det er etablert et aktivitetsområde på taket av et gammelt vannbasseng på Riplegården på Laksevåg. Prosjektet er et samarbeid mellom Bymiljøetaten og Bergen Vann. Bymiljøetaten har for prosjektet stått for landskapsdelen og bygget en park i denne sammenheng. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk juni 2024. Prosjektets års- og totalprognose meldes på plan.

Benker

Det er utplassering av benker, og utført tilhørende forarbeider, langs turveier i hele kommunen. Dette er tiltak for å bedre tilgjengelighet for alle brukergrupper. Prosjektet ble ferdigstilt høsten 2024 og totalt i prosjektets levetid ble det utplassert 138 benker. Prosjektet er nå avsluttet. sluttvedtak gjenstår, og prosjektet ble levert med et lite mindreforbruk som tilbakeføres Bykassen.

Gapahuker 2021-2024

Gjennom prosjektet er det blitt bygget 10 gapahuker. Prosjektet ble avsluttet mot slutten av 2024, og det gjenstår å ferdigstille sluttattest i 2025. Prosjektet opplevde et lite merforbruk opp mot totalbudsjett, grunnet høyere utgifter enn forventet på enkelte av gapahukene. Overskytende dekkes av budsjettpost Turveinett/Friluftstiltak inkl. Byfjellene.

Utbyggingsavtaler Espehaugen

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Espehaugen benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Espehaugen.

Bruk av midler i 2025 avhenger av henvendelser fra utbyggere om å inngå utbyggingsavtaler. Prosjektet er på plan for inneværende år og er i henhold til totalrammen for prosjektet.

Utbyggingsavtaler Fyllingsdalen

Utbyggingsavtaler Fyllingsdalen benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Fyllingsdalen.

I 2025 vil det medgå kostnader til intern prosjektledelse for kostnadsanslag Kristiansholm. Dette foreslås dekket med midler fra budsjettposten Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Utbyggingsavtaler Kokstad

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Kokstad benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Kokstad Øst.

Midlene i 2025 vil brukes til intern prosjektledelse i forbindelse med administrasjonen knyttet til utbyggingsavtalene til Kokstad Øst.

Utbyggingsavtaler Møllendal

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Møllendal benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Møllendal.

Møllendal allmenning

Det er opparbeidet en allmenning ved Store Lungegårdsvann. Prosjektet omfatter også et vannanlegg, et nybygg, en bryggekonstruksjon, samt oppgradering av en gangvei. Prosjektet er ferdig og tatt i bruk. Administrative arbeider i forbindelse med sluttarbeider og sluttvedtak ferdigstilles inneværende år. Års- og totalprognose er på plan.

Møllendal kostnadsgrunnlag

Prosjektet består i å utarbeide utbyggingsavtaler og kostnadsgrunnlag for gjenstående tiltak for gjennomføring av offentlige rekkefølgekrav «sikret krav» i Kommunedelplan for Møllendal (Store Lungegårdsvann søndre del) samt flere detaljreguleringsplaner. Kostnadsoverslaget benyttes som grunnlag for beregning av anleggsbidrag ved inngåelse av utbyggingsavtaler innenfor planområdene. I 2025 påløper kostnader til intern prosjektledelse, og budsjett for 2025 økes for å dekke dette. Kostnadene foreslås dekket fra budsjettpost Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Utbyggingsavtaler Paradis

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Paradis benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Paradis.

Prosjektet Paradis – planlegging, erverv og mindre opparbeidingsprosjekt omhandler transformasjon av Paradis sentrum, på bakgrunn av områdeplan og tilknyttede reguleringsplaner. Infrastrukturen i Paradis sentrum skal endres som vedtatt i områdeplan for Paradis. Planlegging av byggetrinn 2 pågår, og i 2025 vil det medgå kostnader til intern prosjektledelse til dette, samt til utarbeidelse av utbyggingsavtaler.

Utbyggingsavtaler Sandsliåsen

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Sandsliåsen benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Sandsliåsen.

Fortau og sykkelvei i Sandsliåsen, samt krysset Sandsliåsen/Sandsliveien, skal opparbeides som følge av rekkefølgekrav i reguleringsplan. I den forbindelse inngår kommunen utbyggingsavtaler med utbyggere om finansiering til bygging av veianlegget. Prosjektet omfatter kostnader til å utarbeide kostnadsanslag for infrastrukturen, som danner grunnlaget for anleggsbidrag i utbyggingsavtalene. Prosjektet omfatter også utarbeiding av utbyggingsavtaler, og i 2025 vil det påløpe kostnader til intern prosjektledelse av dette. Prosjektet har et merforbruk fra 2024 som foreslås dekket av midler fra budsjettposten Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Utbyggingsavtaler Skjold

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Skjold benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Skjold. M

Det skal utarbeides kostnadsanslag for Skjold i forbindelse med rekkefølgebestemmelser i pågående detaljregulering av området. Planarbeidene er forsinket, noe som medfører at kostnadsanslaget ikke kan startes opp. Det forventes oppstart i 2025, men med en mulighet for forskyving til 2026, noe som avklares i løpet av høsten 2025.

Utbyggingsavtaler Søreide

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Søreide benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Søreide. Midler overføres til fond for senere anvendelse til byggeprosjekt innenfor områdeplanen. Budsjettposten er delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10C Naturforvaltning og parkdrift.

Prosjektet Søreide Ervervsprosesser omhandler erverv av arealer i tråd med realisering av områdeplanen for Søreide sentrum. Arealer som erverves benyttes til friområder og opparbeidelse av teknisk infrastruktur. Prosjektet finansieres i sin helhet fra avsatte utbyggingsavtalemidler for Søreide. Det har blitt gjennomført forhandlinger om frivillige avtaler, samt ekspropriasjon, hvor begge disse aktivitetene nå er avsluttet. Ervervsfasen nærmer seg ferdig, men ett skjønn er påanket, og man avventer i starten av 2025 en avgjørelse i denne saken. I siste fase gjennomføres oppmåling, arealoverføring og tinglysning. Det avsettes også midler til konsulentbistand til å håndtere dette. Det forventes å ferdigstilles prosjektet innenfor vedtatte budsjetttrammer.

Søreide - Realisering friområder, Telenorkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Telenorkaien (FR1) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtaler, arealet ønskes utviklet som et sambruksareal med særlig fokus på eldre barn og ungdom. Prosjekt er i planleggings- og idefase. Det skyves 2,8 mill. til 2027. Dette er knyttet til manglende internkapasitet, som har forsinket prosessen med anskaffelse av prosjekteringsgrunnlag og skisserapport. Prosjektets totalprognose er på plan. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. I 2025 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglige utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt anskaffelse og oppstart av skisseprosjekt.

Søreide - Dampskipkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Dampskipkaien (FR2) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser fra rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler og er en ønsket utvikling i området. Et av hovedmålene med områdeplanen er å åpne opp sjølinjen til bruk for beboere på Søreide. Friområdet planlegges med utbedret kai, oppholdsareal, utbedret tilkomst og grøntarealer. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert fremdrift og rapportert års- og totalprognose. I 2025 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglige utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt anskaffelse og oppstart av skisseprosjekt.

Utbyggingsavtaler Wergeland

Wergeland Byrom er et gjennomført forprosjekt for etablering av ny allmenning. Prosjektet følger opp kommunens forpliktelser i utbyggingsavtale i området. Årsprognosen er på plan, og prosjektet avsluttes i 2025.

Prosjektet Grønnallmenningen innebærer videreføring og etablering av ny allmenning. I 2025 planlegges usikkerhetsanalyse og gjennomgang av kostnadskalkylen til prosjektet. Prosjektet har lav aktivitet i påvente av avklaringer knyttet til erverv, og 1,8 mill. skyves dermed til 2028.

Utbyggingsavtaler Åsane senter

I 2025 benyttes midler til prosjektet Myrdalsveien. Midlene foreslås dekket fra budsjettposten Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Wergeland – Grunnerverv og forberedende arbeider

Bergen kommune har inngått utbyggingsavtale med utbyggere på Wergeland, med forpliktelse om å opparbeide offentlig infrastruktur. Deler av infrastrukturen ligger på privat eiendom, og ekspropriasjon av fire eiendommer ble vedtatt av byrådet mars 2023. For to av eiendommene er det inngått minnelig avtale med grunneierne, og for de to gjenværende vil utmålingen av erstatning gjøres med bistand fra skjønnssretten. Framdriften i prosjektet er også framskyndet. Det var opprinnelig antatt at erstatningene for alle eiendommene skulle utmåles av skjønnssretten, med utbetaling i 2026. Det ble oppnådd enighet for tre av fire eiendommer, som fremskynder utbetaling til 2025. Det foreslås dermed å skyve midler fra 2026 til 2025.

09-Boligtiltak

Om tjenesteområdet

Tjenesteområde Boligtiltak omhandler virkemidler og tiltak for å gi byens innbyggere et godt og tilpasset sted å bo. Boligvirkemidlene forvaltes av Etat for sosiale tjenester, Etat for boligforvaltning og Etat for utbygging. Boligvirkemidlene er bydekkende og rettet mot enkeltindivider og familier. Tildeling av statlig og kommunal bostøtte, finansiering og utbedring av boliger ved hjelp av startlån og tilskudd, og tildeling av kommunale utleieboliger er tjenester fra Boligkontoret. Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunenes utleieboliger er tjenester fra Etat for boligforvaltning. Etat for utbygging har ansvar for bygging av nye kommunale utleieboliger.

I juni 2024 vedtok byrådet en oppstartssak om en ny temaplan for det boligsosialt arbeidet.

Utvikling og utfordringer

Antall innbyggere med behov for hjelp til å fremskaffe et trygt sted å bo øker. Det er mangel på egnede boliger, særlig til grupper med behov for tjenester. Det er nedgang i antall mottakere av startlån, men det er usikkert om nedgangen er en trend eller et avvik.

Bostøtte

Antall husstander med kommunal bostøtte, og beløp for utbetaling har økt de siste årene. For å sikre en bærekraftig utvikling har byrådet foreslått endringer i ordningen. Nye retningslinjer for kommunal bostøtte ble vedtatt i sak 128/25 i bystyremøtet 29. april 2025 og har virkning fra 1. juli 2025. De nye retningslinjene vil medføre en reduksjon i antall mottakere og utbetalt beløp fremover. Antall mottakere av statlig bostøtte er jevnt høyt. Refusjon til kommunen påvirkes av endringer i retningslinjer fra statlig hold. Refusjon utgjør prosentvis en lavere andel for hvert år som går, noe som setter press på kommuneøkonomien.

Boligfinansiering

Selv om antall søknader om finansiering holder seg høyt er beløpet redusert de siste årene. I 2021 var utlånet rekordhøyt med 904 millioner kroner, mens det i 2022 ble lånt ut 859 millioner, 732 millioner i 2023 og 726 millioner i 2024.

I Byrådssak 1059/25 vedtok byrådet nye retningslinjer for startlån og tilskudd og retningslinjer for forsøk, med mål om en økning i antall søknader og utbetalt beløp. Endringene gir økt mulighet for lån til barnefamilier. Økt satsing på at barnefamilier skal kunne kjøpe bolig er viktig for Bergen kommune, da det er sannsynliggjort at å vokse opp i en familie med eid bolig medfører større sannsynlighet for at barn lykkes videre i livet med tanke på jobb og utdanning.

Første tertial 2025 er det utbetalt 161,8 millioner, fordelt på 76 lån. Det lave tallet kan skyldes at det er vanskelig å finne bolig å kjøpe for søkeren, og at konkurransen i boligmarkedet har blitt hardere på grunn av endret krav til egenkapital hos bankene fra 15% til 10%.

Bystyret vedtok i handlings- og økonomiplan 25-28 å låne inn 950 millioner i startlån fordelt på ordinær startlånsordning og forsøksordningen. Det er vanskelig å forutse hva som er riktig omfang av innlån fremover da bruk av startlån påvirkes av søknadsinngang, boligmarked, rentenivå, etablering av privatinisierte bogrupper, mm.

Retningslinjer som medfører at flere mottar startlån øker risiko for bokførte tap. Tallene viser at det er få gjennomførte tvangssalg, og at de fleste salg gjennomføres frivillig. Vi ser likevel at økt rente og høyere priser generelt også vil påvirke startlånskundene. Antall søknader og utbetalinger til refinansiering var betydelig høyere i 2024 enn det som har vært normalen de siste årene.

Tilskudd til kjøp og utbedring tildeles kommunen fra staten, som en del av rammen. Det er satt av 20 millioner i handlings- og økonomiplan til formålet, og i 2024 ble det benyttet 15 millioner kroner til tilskudd. Tilsvarende tall for 2022 og 2023 var henholdsvis 21 millioner og 18 millioner.

Utleieboliger

Antall bostedsløse og antall på venteliste for kommunal bolig øker. Av de 408 på ventelisten er 363 enslige som venter på 1-2 roms bolig og 45 barnefamilier. Det er mangel på boliger som er tilrettelagt for personer med betydelig tilleggs-problematikk som rus og/eller psykiske helseutfordringer. Vi ser også at det er flere barnefamilier som pga. helseutfordringer søker om bolig med universell utforming eller annen form for tilrettelegging. Mangel på store familieboliger med god tilpasning gjør at noen av disse familiene må vente enge på å få tildelt bolig.

Steinvikkroken botiltak er et nytt botiltak som er tatt i bruk våren 2025 og Petedalsmyra botiltak skal tas i bruk første halvdel 2026, i tillegg er bygging av småhus på Bjørge igangsatt og er forventet ferdigstilt siste halvdel 2025. Arbeid med andre prosjekter pågår.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Kommunale utleieboliger	489 932	-590 840	-100 908	-102 640	1 732
Flyktningeboliger	91 767	-49 467	42 300	27 300	15 000
Byggdrift bostedsløse	15 086	-12 764	2 322	2 322	0
Byggdrift særskilte botiltak	24 222	-21 851	2 371	2 371	0
Bostøtte	331 845	-102 375	229 470	226 518	2 953
Boligfinansiering	31 063	-13 720	17 343	17 342	0
Boligtildeling	8 118	-334	7 784	7 784	0
Mottatte renter/avdrag på formidlingslån	5 000	-5 000	0	0	0
Sum	997 032	-796 350	200 682	180 997	19 685

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
2-Byrådsavdeling for finans	818 456	-673 385	145 071	130 071	15 000	1,8 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	377 072	-116 487	260 585	255 900	4 685	1,2 %
90-Fellesposter - bykassen	-198 495	-6 478	-204 973	-204 973	0	0,0 %
Sum	997 032	-796 350	200 682	180 997	19 685	2,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et mindreforbruk på 4,7 millioner kroner innenfor tjenesteområdet.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak høyere statlige refusjoner enn budsjettert, grunnet økt antall mottakere av statlig bostøtte, samt en endring i internhusleie.

Byrådsavdeling for finans forventer et mindreforbruk tjenesteområde 09 Boligtiltak på kr 15,0 mill. Årsaken er behovet for boliger til flyktninger er lavere enn det som ble lagt til grunn i budsjettet. Antall innleide boliger til flyktninger er nedjustert fra 325 til 259 per april 2025. Det forventes en videre nedgang ut året på om lag 2-3 boliger per måned.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		200 682	170 857	168 771	167 003
Sum Tekniske justeringer		-13 132	-1	-1	-1
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-41	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-13 173	-1	-1	-1
Endring bostøtte	Tilpasning til aktivitetsnivå	-2 952	-2 952	-2 952	-2 952
Reduserte utgifter til boliger for flyktninger	Tilpasning til aktivitetsnivå	-15 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-17 952	-2 952	-2 952	-2 952
Forslag til ny ramme		169 557	167 904	165 818	164 050

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Økt kommunal bostøtte som følge av redusert statlig refusjon for bostøtte	11 562	11 562	0	Innarbeidet ved utbetaling av bostøtte i kommunale leiligheter.
Sum	11 562	11 562	0	
Tilpasning til aktivitetsnivå				
EBF - FDV-kostnader - innleie av boliger til flyktninger	60 499	48 389	12 110	Per utløpet av mars forventer Etat for boligforvaltning at netto utgifter til flyktningboliger blir kr 5 mill. lavere enn budsjettet.
EBF - Husleieinntekter - innleie av boliger til flyktninger	-29 398	-22 288	-7 110	Per utløpet av mars forventer Etat for boligforvaltning at netto utgifter til flyktningboliger blir kr 5 mill. lavere enn budsjettet. Det er betydelig usikkerhet knyttet til prognosen, spesielt på inntektssiden.
EBF - Lønnskostnader - oppfølging innleie av boliger til flyktninger	2 202	2 202	0	Engasjerte medarbeidere er innarbeidet i vedtatt budsjett
Økt bostøtte som følge av økt husleie per bruker	14 000	14 000	0	Økte husleier medfører høyere utbetalinger av bostøtte i 2025.
Økt bostøtte	11 305	11 305	0	Utbetales i 2025 som følge av økning i antall kommunale boliger.
Økt kommunal bostøtte som følge av redusert statlig refusjon for bostøtte	3 908	3 908	0	Innarbeidet ved utbetaling av bostøtten.
Sum	62 515	57 515	5 000	
Nye tiltak				
EBF - FDV-kostnader - nye boliger	12 166	12 166	0	Det er budsjettet med økte utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av nye boliger etter hvert som disse tas i bruk. Tiltaket er hensyntatt ifm detaljering av vedtatt budsjett.
Sum	12 166	12 166	0	
Effektivisering				
Reduksjon årsverk	-1 000	-1 000	0	Tiltaket er gjennomført ved reduksjon av ett årsverk.
Sum	-1 000	-1 000	0	

Kutt

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-60	-60	0 Redusert kurs og seminar vil bli gjennomført i 2025.
Redusere utgifter til planlagt vedlikehold av kommunale boliger	-3 700	-3 700	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Etat for boligforvaltning.
Endrede sosialhjelpssatser fra 2025	-3 200	-3 200	0 Innarbeidet i bostøtteberegningen for 2025.
Redusert bostøtte ved endring i regelverk for bostøtte	-13 600	-13 600	0 I henhold til plan trer det nye regelverket i kraft fra 01.07.25. Det forventes redusert bostøtte som følge av dette.
Sum	-20 560	-20 560	0
Inntektsendringer			
EBF - Husleieinntekter - nye boliger	-26 409	-26 409	0 Det budsjetteres med økning i årlige husleieinntekter for Etat for boligforvaltning etter hvert som nye boliger tas i bruk. Tiltaket er hensyntatt i forbindelse med detaljering av vedtatt budsjett.
Sum	-26 409	-26 409	0
Sum tiltak	38 274	33 274	5 000

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Trygg by i alle livsfaser	"Fra leie til eie" - Flere ut av kommunale utleieboliger	Antall startlån til kommunale leietakere	60	6	Antallet er lavt og lavere enn forventet, det er et større potensiale i å gi kommunale leietakere mulighet til å kjøpe bolig som må benyttes aktivt gjennom året.
	Alle skal tildeles kommunal bolig innen ett år fra søknadstidspunkt	Andel som har fått tildelt bolig innen ett år fra søknadstidspunkt	100,0 %	100,0 %	Målet på 100 prosent er nådd for husstander med barn.
	Minst 50 prosent av antall startlån skal tildeles barnefamilier	Andel barnefamilier med utbetaling	50,0 %	50,0 %	Å gi barnefamilier mulighet til å kjøpe bolig er et viktig mål, det er likevel flest søknader fra enehusstander og prosentandel svinger fort, det ligger an til at vi skal nå målsetting gjennom året.
	Redusere boligkøen for kommunale utleieboliger	Antall godkjente husstander med vedtak om boligtildeling (boligkø)	150	408	Ventelisten for tildeling av kommunal bolig og antall personer i boligkø går oppover.

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag

Verbalvedtak 10 g. Bystyret ber byrådet om å tre ut av dyre utleieboliger og erstatte disse med rimeligere utleieboliger, der leiekontraktene åpner for dette f.eks. ved utflytting eller skifte av leietaker.

Beskrivelse status

Kommunen har ca 260 leiekontrakter for boliger til flyktninger, hvorav ca 140 er uoppsigelige i leieperioden. Det har siden senhøstes vært noe turnover på avtalene som kan sies opp, og frem mot sommeren vil totalt 20 slike leieavtaler være avsluttet. Man har lyktes med å omplassere beboerne innenfor den eksisterende kommunale boligmassen. Videre vil kommunen utøve en opsjon på å tre ut av 19 leiekontrakter med én eiendomsaktør med virkning fra juni 2026, ett år før tiden.

Verbalvedtak 10 u. Bystyret ber byrådet legge frem sak om endrede retningslinjer for kommunal bostøtte innen første halvår 2025.

Bergen bystyre behandlet sak om "Nye retningslinjer for kommunal bostøtte" i møtet 29.04.2025 sak 128/25 og fattet følgende vedtak:
1. Bystyret vedtar nye retningslinjer for kommunal bostøtte med virkning fra 1. juli 2025, med unntak for særregel «Utviklingshemmede i boliger øremerket denne gruppen får bostøtte beregnet uten tillegg for formue". Bystyret ber

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Oppdrag

Beskrivelse status

byrådet utrede en eventuell endring i forbindelse med revidert budsjett for 2025.
2. Bystyret ber byrådet legge til rette for bruk av teknologi som forenkler og forbedrer tjenesten til innbyggerne.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedt tt	Totalprogn se	Avvik	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Bjørge, utleieboliger	BY 34/24	52 400	52 400	52 400	0	1.kv. 2026	27 897	27 897	0
Bjørnsons gate 4	2020/48054 -48	IA	21 700	24 200	-2 500	2.kv. 2025	16 393	18 893	2 500
Boligprogram - 125 nye boliger		-	-	-	-	Løpende	2 179	892	-1 287
Hylkje utleieboliger		IA	121 300	121 300	0	1.kv. 2028	7 044	3 000	-4 044
Kjøp av 3 enkeltboliger		IA	15 000	15 000	0	4.kv. 2025	7 426	7 426	0
Kjøp av boliger - bosetting av flyktninger		IA	365 000	600 000	-235 000	3.kv. 2025	9 363	244 363	235 000
Kjøp av boliger til vanskeligstilte	0	IA	50 000	50 000	0	4.kv. 2029	5 000	5 000	0
Kjøp av familieboliger	2023/27889 9-46	IA	100 000	100 000	0	4.kv. 2025	28 640	28 640	0
Knappentunet kommunale utleieboliger - prosjektutvikling		IA	47 271	47 028	244	4.kv. 2029	3 244	3 000	-244
Lonemarka, utleieboliger	BY 116/25	IA	96 405	96 405	0	3.kv. 2027	11 384	11 384	0
Møllendalsveien, midlertidig botilbud		IA	86 500	86 500	0	2.kv. 2027	25 923	16 730	-9 193
Petedalsmyra, utleieboliger	BY 249/23	111 400	111 400	106 400	5 000	4.kv. 2025	30 423	40 200	9 777
Sandbrekkevegen bosenter og utleiebolig		IA	211 400	211 400	0	3.kv. 2028	7 370	4 000	-3 370
Sanddalsringen utleieboliger		IA	150 900	150 900	0	4.kv. 2027	18 728	3 000	-15 728
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-70 952	-50 952	20 000
Skogli 17	2020/48054 -32	IA	8 000	8 000	0	2.kv. 2025	3 473	3 473	0
Steinsvikkroken, utleieboliger	BY 92/23	106 400	91 400	81 400	10 000	2.kv. 2025	18 961	10 800	-8 161
Storbotn utleieboliger	BY 238/22	50 200	50 200	50 200	0	1.kv. 2027	33 782	21 202	-12 580
Sum øvrige prosjekter							-958	-246	712

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn se	Avvik	Estimert ferdigkvart al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Sum							185 319	398 703	213 384

Statustekst investeringer

Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM

Det er investert i inventar og IKT-utstyr i aktivitetsbaserte arbeidslokaler ved samlokaliseringer av tjenester. Samlokaliseringene ble vedtatt for å gi gevinster i form av økt kvalitet. Samlokalisering av NAV Bergens Sør og Psykisk helse Bergen Vest ble ferdigstilt 2024, hvor det meldes merforbruk for førstnevnte, og et mindreforbruk for siste nevnte. Mindreforbruket for samlokalisering av Psykisk helse Bergen Vest skyldes lavere kostnader knyttet til ombygging og anskaffelse av inventar og utstyr enn frøst anslått. Merforbruket for samlokalisering av NAV Bergen sør forklares av økte kostnader knyttet til anskaffelse av inventar og utstyr. Sekkeposten melder totalt sett et mindreforbruk.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Det foreslås ingen endringer.

Barne- og avlastningsboliger for barn og unge med alvorlig funksjonshemming

Midlene benyttes i 2025 i forbindelse med ombygging av bygningsmassen i Leirvikåsen til barne- og avlastningsboliger.

Bjørge, utleieboliger

På Bjørge bygges det fem småhus uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Prosjektet fikk rammetillatelse i 2024, og arbeid med rekkefølgekrav er gjennomført. Nå pågår grunnarbeider.

Bjørnsons gate 4

Bjørnsons gate 4 er under total rehabilitering der boliger, fellesareal og personalfasiliteter er under ombygging og rehabilitering. Beboerne er midlertidig flyttet til Adolph Bergsvei og prosjektet skal være ferdigstilt i løpet av sommeren for at disse skal kunne flytte tilbake før Adolph Bergs vei 31 skal rives. Det forventes økte utgifter knyttet til sikkerhet, i tillegg til uforutsette oppgraderingsbehov i boligene. Det foreslås å øke investeringsbudsjett tilsvarende merkostnadene.

Boligplan - Tjenester til utviklingshemmede - sekkepost

Midlene benyttes til å finansiere kjøp av personalbase og treningsleilighet.

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Gjenstående budsjettmidler på sekkeposten forventes medgått til mindre prosjektkostnader.

Hylkje utleieboliger

På Hylkje skal det bygges et botiltak med åtte leiligheter og personalbase. Målgruppen for botiltaket er personer med rusproblematikk. Reguleringsplan er inne til 2. gangs behandling, og høsten 2024 startet kartlegging av areal- og kvalitetsreduksjoner i prosjektet. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan i påvente av sluttbehandling av reguleringsplan. Totalprognose og forventet ferdigstillestidspunkt er foreløpig uendret. Det kan bli aktuelt å optimalisere prosjektet videre, og eventuelle justeringer vil bli behandlet i forbindelse med kommende handlings- og økonomiplan (2026-29).

Kjøp av 3 enkeltboliger

Bestillingen her er 3 boliger og pr dags dato er det anskaffet tre og en bolig er overført fra Etat for Bygg og eiendom. Etter den siste anskaffelsen er det ca 4,4 millioner igjen av budsjettet, og en vurderer om det er mulig å anskaffe en bolig til for dette beløpet.

Kjøp av boliger - bosetting av flyktninger

Prosjektet pågår og pr mars 2024 har en anskaffet 18 boliger og av disse er 10 allerede overtatt og Introduksjonssenteret har flyttet inn leietakere. Målsettingen om 2-3 boliger pr uke er i rute og en forventer at målet om ca 60-65 boliger blir ferdigstilt i løpet av 3. kvartal 2025.

Kjøp av familieboliger

Etter mars 2025 har Etat for boligforvaltning anskaffet 18 av de 20 boligene som inngår i bestillingen. Snittet så langt er på 4,7 millioner pr leilighet og det gjenstår derfor nærmere 14 millioner på prosjektet som innebærer at en kan kjøpe 2-3 boliger til. Det har vært utfordrende å finne boliger som møter kravene til utforming, men en forventer at de siste boligene vil være anskaffet og overtatt innen utgangen av året.

Lonemarka, utleieboliger

Etter brannen på Lonemarka i august 2021 planlegger kommunen et nytt botiltak med åtte leiligheter og personalbase på samme adresse. Målgruppen for botiltaket er vanskeligstilte med rusproblematikk. Rammetillatelse ble gitt i juli 2024. I tillegg startet et arbeid høsten 2024 med å vurdere areal- og kvalitetsreduksjoner for prosjektet. Våren 2025 pågår konkurranse om kontrakt for totalentepreise, og gjennomføringsvedtak ble vedtatt i april (sak 116/25).

Midtbygda sjukeheim, riving og nybygg

Midtbygda behandlingssenter, som bygges ved sykehjemmet Åsaheimen, vil ha 100 korttidsplasser, kafé, dagsenter og rehabiliteringssenter. Entreprenør startet opp i 4. kvartal 2023. Det har siden vært høy aktivitet på byggeplass. Det foreslås en flytting av midler i henhold til fremdriftsplan. Behovet for flytting av midler til innværende år er i stor grad utløst av fjorårets merforbruk. Justeringen medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Midtunvegen bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming. Endring i ferdigstillelsesdatoen er betinget av at tilhørende rekkefølgekrav fullføres før byggestart. Det pågår også arbeid med areal- og kvalitetsreduksjon i prosjektet, noe som medfører lavere aktivitet enn antatt. Det foreslås derfor en forskyvning av midler og endring av antatt tidspunkt for ferdigstillelse. Totalprognosen er foreløpig uendret.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen. Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien

Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Møllendalsveien, midlertidig botilbud

Møllendalsveien 19 ble overtatt av kommunen i desember 2022, og skal etter en omfattende ombygging bli den varige plasseringen av et midlertidig botilbud med elleve enheter. Målgruppen for botilbudet er bostedsløse personer med rusproblematikk. Konkurransen for totalentreprise ble gjennomført våren 2025. Anskaffelsesprosessen ble imidlertid avlyst da mottatt tilbud måtte avvises på grunn av forhold ved tilbudet. Det planlegges utlysning av ny konkurranse i løpet av 3. kvartal 2025. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognosen, men tidspunkt for ferdigstilling er endret.

Nytt time- og døgnavlastningstilbud til barn og unge - prosjektutvikling

Det er planlagt et aktivitets- og overnattingstilbud for barn og unge i Fredlundsveien. Bygget har stort behov for rehabilitering, og det ønskes primært å løse romprogram innenfor eksisterende bygg. I reguleringsplanen tas det likevel høyde for nok bruksareal til et tilleggsbygg. Tilbudet skal romme flere tjenester og aktiviteter, der fleksibel bruk og universell utforming er sentralt. Foreløpige planer for tilbudet inkluderer seks timeavlastningsplasser og fire døgnavlastningsplasser for barn og unge med psykiske og fysiske utfordringer. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens midler til gjennomføring ligger i sekkepost inntil videre. Prosjektet forventer byggestart i 2027. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Dette medfører foreløpig ikke justering av totalprognose, men antatt tidspunkt for ferdigstilling er endret.

Petedalsmyra, utleieboliger

I Petedalsmyra oppføres et bygg bestående av åtte utleieboliger og en personalbase. Målgruppen for tiltaket er personer med ROP-lidelser. Det foreslås en flytting av midler som følge av oppdatert framdriftsplan. Tidspunkt for ferdigstilling er flyttet. Endring i totalprognose skyldes reduserte kostnader knyttet til prosjektet.

Sandbrekkevegen bosenter og utleiebolig

I Sandbrekkevegen er det planlagt å bygge to blokker med totalt 17 boenheter og personalbase. Av disse leilighetene er ni tiltenkt alvorlig psykisk syke og de øvrige åtte skal være ordinære kommunale leiligheter. Prosjektet har våren 2025 gjennomgått en areal- og kvalitetsreduksjon. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av forsinkelser i prosjektet. Totalprognose og forventet tidspunkt for ferdigstilling er foreløpig uendret. Det planlegges å optimalisere prosjektet videre, og eventuelle justeringer vil bli behandlet i forbindelse med kommende handlings- og økonomiplan (2026-29).

Sanddalsringen utleieboliger

I Sanddalsringen er det planlagt å bygge et botiltak med 12 leiligheter og personalbase. Målgruppen er menn med rusproblematikk. I 2024 var reguleringsplanen til 2. gangs behandling og ble godkjent i desember. Høsten 2024 startet en gjennomgang av prosjektet med tanke på areal- og kvalitetsreduksjon. Det foreslås nytt forventet tidspunkt for ferdigstilling og forskyvning av midler som følge av oppdatert fremdriftsplan. Totalprognosen er foreløpig uendret. Det planlegges å optimalisere prosjektet videre, og eventuelle justeringer vil bli behandlet i forbindelse med kommende handlings- og økonomiplan (2026-29).

Sentral korreksjon

Se eget avsnitt i kapittelet om investeringer for nærmere omtale av sentral korreksjon. I Revidert budsjett ble den sentrale korreksjonen redusert fra 735 mill. til 535 mill. Reduksjonen er fordelt ut på de seks største tjenesteområdene slik at korrigeringen ligg der det er størst forventning og sannsynlighet for at man vil havne noe under den totale rammen som er avsatt til investeringer.

Skoglien 17

Prosjektet består av ombygging av et tidligere bofellesskap for utviklingshemmede til to familieboliger. Prosjektet ferdigstilles sommeren 2025 og forventes å fullføre innenfor gitt budsjett.

Steinsvikkroken, utleieboliger

I Steinsvikkroken er det bygget et botiltak med seks leiligheter og personalbase. Målgruppen for boligene er personer med rusproblematikk. Leilighetene er ferdig bygget og prosjektet er i slutfasen. Forventet tidspunkt for ferdigstilling er uendret. Endring i totalprognose skyldes en reduksjon i prosjektets forventede sluttkostnad.

Storbotn utleieboliger

På Storbotn skal det bygges et bygg med fem enheter uten personalbase. Målgruppen er personer med rusproblematikk. Entreprenør arbeider med rammesøknad for tomten i Storbotn. Forventet tidspunkt for ferdigstilling er justert og det foreslås en forskyvning av midler i henhold til oppdatert fremdriftsplan. Totalprognosen er uendret.

Åstveittunet 57-82 bofellesskap

Det skal etableres totalt 3 bofellesskap for psykisk utviklingshemmede i det som var Åstveittunet omsorgsboliger. Boligene omgjøres etterhvert som beboerne i omsorgsboligene flytter ut og strekker seg derfor over lengre tid enn hva som er normalt i slike prosjekter. Etablering av personalfasiliteter og baser er i rute og en forventer at disse vil bli ferdigstilt innenfor budsjettrammen.

10A-Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern

Om tjenesteområdet

Offentlige planer og byplanlegging

Offentlige planer/byplanlegging omfatter kommuneplanens arealdel (KPA), kommunedelplaner, transportplanlegging og infrastruktur, samt offentlige reguleringsplaner og planer av overordnet eller strategisk karakter. Mange av oppgavene innenfor tjenesteområdet ivaretas av Plan- og bygningsetaten, men tjenesteområdet favner bredt og krever bidrag fra en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Omgivelsene og arkitekturen påvirker byens innbyggernes liv og handlinger og har betydning for alle i dagens og den fremtidige byen. Byarkitekten arbeider med utgangspunkt i en bred forståelse av arkitektur og har fokus på hvordan byform, byrom og bygninger, kan bidra til byliv, livskvalitet, og en bærekraftig byutvikling. Med utgangspunkt i kommunens arkitektur- og byformingsstrategi skal byarkitekten fremme muligheten for at det vi bygger bidrar til å styrke kommunens tjenester og nå de overordnede samfunnsmålene. Byarkitekten skal jobbe for å få til tverrfaglig oppmerksomhet i kommunen og sikre gode integrerte løsninger på tvers av kommunens ulike etater.

Kulturminnevern

Gjennom Plan- og bygningsloven er kommunen den største forvalter av kulturminner og kulturmiljø i Bergen. Fagfeltet ivaretas primært av Byantikvaren som er kommunens fagetat for kulturminnevern. Sentrale oppgaver er kunnskapsgrunnlag, kulturminnefaglig rådgiving til eiere og tiltakshavere, faglige anbefalinger i plan- og byggesaker samt kulturminnefaglig oppfølging av kommuneplanen. Etaten gir kulturminnefaglig rådgiving og medvirkning i forbindelse med kommunens eiendomsforvaltning og i relevante prosjekter.

Gjennomføring av planer og utbyggingsavtaler

Bergen kommune bidrar aktivt til at vedtatt fortettingsstrategi rundt bybanestopp og prioriterte senterområder gjennomføres. Dette skjer i samarbeid med private utbyggere og andre offentlige instanser som Statens vegvesen og Vestland fylkeskommune.

Utviklingen av fortettings- og senterområder skjer blant annet ved bruk av utbyggingsavtaler. En utbyggingsavtale gjelder vanligvis realiseringen av felles teknisk infrastruktur (veier, plasser, mm.) i utbyggingsområder, og inngås mellom utbyggere og Bergen kommune. Normalt deler utbyggerne på kostnadene til infrastruktur, mens kommunen koordinerer partene og påtar seg ansvaret for bygging. Bruken av utbyggingsavtaler reguleres av plan- og bygningsloven, og avtalene er offentlig tilgjengelig. Fagfeltet ivaretas primært av Bymiljøetaten.

Utvikling og utfordringer

Bybanen til Åsane

Plan- og bygningsetaten mottok bestilling på regulering av Bybanens byggetrinn 5 Sentrum – Sandviken i oktober 2024. I etterkant har etaten forberedt oppstartssak, oppstart av innkjøp av konsulent og rigging av prosjektteamet i etaten. Annet forberedende arbeid, som etablering av arbeidsgrupper med de andre partene i Miljøløftet, er også gjennomført. I forbindelse med høring av oppstart har det vært gjennomført åpne informasjonsmøter, samt møter med offentlige instanser og enkelte berørte parter.

Kollektivplan Bergen vest

Kommunedelplan for kollektivsystemet mellom sentrum og Bergen Vest ble vedtatt den 10. april 2024 i bystyret. Et av vedtakspunktene er at det skal jobbes videre med kommunedelplan, arealdel, for strekningen Dokken – Nygård. Arbeidet med dette er nå startet opp. Det er etablert prosjektteam, gjennomført offentlige møter og anskaffet konsulent for planarbeidet. Det er etablert arbeidsgruppe med de andre partene i Miljøløftet.

Trafikkanalyser, trafikkplan og Gåbyen Bergen

I regi av Miljøløftet er det utarbeidet en temaplan for trafikk i Bergen sentrum; Trafikkplan sentrum. Dette skal være en helhetlig plan for å redusere personbiltrafikken i sentrum, gi bedre forhold for gange, sykkel, kollektiv- og varetransport i det sentrale byområdet, samt belyse hvilke trafikale løsninger som best kan bidra til å nå dette målet. Planen ble vedtatt i Bystyret i mai 2023. Ved regulering av tunnelloøsning vil det være nødvendig med justeringer av løsningen i trafikkplan sentrum. Plan- og bygningsetaten har, i samarbeid med Vestland fylkeskommune og Statens vegvesen, startet dette arbeidet.

Videre bidrar Plan- og bygningsetaten til å utvikle den kompakte gåbyen, slik den er beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel, gjennom etatens saksbehandling og utredningsoppgaver. Det er gjennomført gangekartlegging i flere bydeler som grunnlag i pågående planer og for at Bymiljøetaten skal kunne ruste opp gangforbindelser. I 2025 er det planlagt gangekartlegging i Årstad.

Dokken og Laksevåg

Arbeidet med områderegulering for Dokken sør er høyt prioritert. Det er knyttet stor reguleringsrisiko til flytting av havnefunksjoner fra Dokken og Jekteviken. Arbeidet på Dokken sees i sammenheng med planarbeidet på Laksevåg. Plansituasjonen på Laksevåg er kompleks, med flere ulike plannivå og prosesser som går parallelt. Det er avholdt møte med grunneierne, og det legges opp til et tett samarbeid om videre plan- og utredningsoppgaver. Arbeid med utredningsoppgaver som er felles for både offentlige og private planer pågår. Plan- og utredningsarbeidet rundt Puddefjorden har høy prioritet, og en stor del av Plan- og bygningsetatens ressurser vil gå med til dette arbeidet de nærmeste årene.

Dialog og medvirkning

Plan- og bygningsetaten er opptatt av god dialog med byens innbyggere, utbyggere og øvrige aktører for å sikre en bærekraftig byutvikling. Etaten vektlegger derfor å ha en åpen og inkluderende dialog med byens innbyggere, og gjennomfører både workshops, folkemøter og grunneiermøter for å informere om ulike pågående prosjekter. Det er i år gjennomført to informasjonsmøter om regulering av Bybanen fra sentrum (Kaigaten) til Sandviken, workshop med eksterne om mobilitet for Dokken Sør, samt to workshops om klimabestemmelser og energikartlegging med utbyggere og øvrige interessenter.

Arkitektur

Byarkitekten som egen etat ble avviklet i oktober 2024, og flyttet til Plan- og bygningsetaten som egen avdeling (Byarkitektsavdelingen). Byarkitektsavdelingen skal jobbe for økt arkitektonisk kvalitet på det som bygges i Bergen, og løfte fokus på arkitektur og dens betydning for byutviklingen. Byarkitekten har ansvar for bestilling av ny arkitekturveileder for Bergen og har satt i gang arbeidet i samarbeid med Byrådsavdeling for byutvikling sentralt og Byantikvaren med oppstartsseminar den 9. april.

ArkitekturLAB er etablert for å tematisere og løfte arkitektfaglige problemstillinger på tvers av etatene i Bergen kommune, og i samarbeid med andre aktuelle etater og byggebransjen. Aktuelle tema for 2025 er blant annet arkitekturveileder, arkitektur i Kommuneplanens arealdel, formingsveiledere og kvalitet i uterom mfl.

Det har i tillegg vært jobbet med å gjøre den digitale versjonen av kommunens arkitektur- og byformingsstrategi [Arkitektur+](#) kjent for flere aktører i byggebransjen, med formidling av bl.a 9 nye gode prosjekter i eksempelsamlingen.

[FutureBuilt](#) i Bergen har stor pågang og nye prosjekter melder seg inn i programmet, blant annet Marineholmen barnehage for Rieber Eiendom i gjeldende periode.

Det siste [BOPILOTkontoret](#) ble avholdt den 23. april. BOPILOTkontoret gjennomføres med [Klimasatsstøtte](#) fra Klima- og miljødepartementet og skal avsluttes i 2025 med blant annet en betraktning rundt hvilket redusert klimafotavtrykk deleboliger kan gi.

Kulturminnevern

Byantikvarens rolle har utviklet seg over tid og blitt mer utadrettet både mot interne etater, øvrig forvaltning og mot eksterne parter. Dette øker nedslagsfeltet, og fører til mer og bedre kulturmiljøvern i dialog med andre, innenfor gitte ressurser. Byantikvarens tjenesteproduksjon knyttes til kulturmiljøfaglig saksbehandling av plan- og byggesaker, rådgiving til private huseiere og tiltakshavere, kunnskapsgrunnlag, veiledere, formidling og faglig deltakelse på ulike arrangement og i samarbeid, samt rådgiving inn mot kommunens egen eiendomsforvaltning av kulturhistoriske bygg, anlegg og parker. I tillegg kommer større og mindre prosjekter. For 2025 nevnes særlig Arkitekturveileder (del 1 veileder for hensynssoner kulturminner og kulturmiljø), Buffersone for Bryggen, FutureBuilt og kulturmiljøfaglig bidrag til verneplaner for gravplasser i Bergen på oppdrag fra Bergen kirkelige felleråd. I tillegg har Byantikvaren pågående arbeid med digitalisering av tjenestene.

Bergen har 12 av Norges 180 definerte verneverdige tette trehusområder. Byantikvaren har et tett samarbeid med Bergen Brannvesen for sikring og beredskap ved brann i disse områdene, som er ikoniske for Bergen. Med fare for vedvarende tørke, øker risikoen for brann i denne bebyggelsen. I tillegg til felles sårbarhetskart, er det i 2024 startet et samarbeid mellom Byantikvaren og Bergen brannvesen rundt en detaljering av sårbarhetskartene med en pilot for *Verdibergingskort for kulturmiljø*. Piloten gjøres med prosjektstøtte fra Vestland fylkeskommune.

Byantikvaren arbeider kontinuerlig med utvikling av veiledere og formidling i ulike kanaler, digitale løsninger og kartverktøy, dokumentasjon og registrering av kulturmiljø. Herunder videre registrering av kulturminner i det digitale kulturmiljøkartet med oversikt over kulturmiljøverdier i Bergen, som er del av kulturmiljøplan for Bergen der disse kulturmiljøverdiene beskrives nærmere. Et viktig formidlingsprosjekt har vært knyttet til Bystyrets oppdrag om kulturhistorisk skilting, der det er inngått et samarbeid mellom Byantikvaren og «Blå skilt i Norge», for å få opp flere Blå skilt i samarbeid med organisasjoner og eiere. Etaten har også over lang tid utviklet spisskompetanse på middelalder og bidrar med kompetanse i forvaltning av Bergens middelalderbygg og middelalderruiner overfor eiere og Riksantikvaren. Byantikvaren bidrar også på oppdrag fra eksterne parter. Byantikvaren sitter i styringsgruppe og samarbeidsgruppe på vegne av Bergen kommune i Middelalderklyngen i regi av Universitetet i Bergen.

Byantikvaren har det faglige ansvaret for den lokale forvaltningen knyttet til verdensarv. Med verdensarvstedet Bryggen midt i den historiske byen, blir god forvaltning av verdensarvverdier derfor et annet viktig hovedområde for Byantikvaren. Det gjelder verdensarvkoordinatorens oppgaver, som

dekkes av statlige midler, men også etatens oppfølging på vegne av Bergen kommune som verdensarvby. Viktig i 2025 er det pågående arbeidet med forslag til buffersone for verdensarvstedet Bryggen. I oppfølging av verdensarven er internasjonale perspektiver og praksiser viktige måleparameter for arbeidet som gjøres lokalt, og oppdatering og deltakelse i utvikling av internasjonal praksis er derfor av stor verdi for utvikling av forvaltningspraksis på fagfeltet lokalt. I internasjonal sammenheng er klimarisiko knyttet til verdensarvstedene et spørsmål som får mye oppmerksomhet, særlig havnivåstigning og ekstremvær for Bryggens vedkommende.

Områdesatsing

Områdesatsingen skal bidra til bærekraftig utvikling og gode bo- og nærmiljø i utvalgte levekårsutsatte områder. I Loddefjord og Olsvik fortsetter satsingen på innovasjon og metodeutvikling for å øke gjennomføringsevnen i videregående skole. Satsingen involverer også et samarbeid med NAV Bergen Vest. På Slettebakken og Solheim samarbeides det med Bergen offentlige bibliotek for å videreføre og utvikle aktivitetene og tjenestene i disse områdene. Målet er å utvikle varige og riktige bibliotekstjenester som møter lokalsamfunnets behov. I forbindelse med delprogrammene i programbeskrivelsen for Slettebakken og Solheim er det satt i gang samarbeid med byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold (BBSM) og byrådsavdeling for barnehage og skole (BBS) knyttet opp mot to prosjekter som skal påbegynnes i 2025. I samarbeid med byrådsavdeling for næring, kultur og idrett (BNKI) satses det også på utvikling av kommunale bygg for å tilrettelegge for flere møteplasser, spesielt på Slettebakken.

Programbeskrivelse for Slettebakken og Solheim er ferdigstilt og den politiske saken om det videre arbeidet i disse to områdene ble vedtatt februar 2025.

Lokal medvirkning og dialog er et av hovedprinsippene i områdesatsingene i Bergen. For å legge til rette for at innbyggerne i satsingsområdene skal få aktivt delta og medvirke i utviklingen av egne nærmiljø gjennomføres det årlige folkemøter og nærmiljømøter i alle satsingsområder. I løpet av 1.tertial er det avholdt folkemøter på Slettebakken, i Solheim og i Loddefjord. I tillegg er det i alle områder gjennomført møter og befaringer med lokale aktører og ulike offentlige instanser for å utveksle informasjon og kunnskap, og finne bærekraftige løsninger.

I en områdesatsing er fysisk og teknisk oppgradering et viktig virkemiddel for å forbedre bo- og nærmiljø. I Loddefjord fortsetter Bymiljøetaten (BME) arbeidet med etablering av ny gang- og sykkelsti i Lyngfaret. Etableringen av et nytt aktivitetsområde på tidligere Brønndalen ballplass i Olsvik i regi av BME er i full sving i 1.tertial. Deler av prosjektet, som består av en klatreløype med trehytter, klatrenett og balanselinjer bygget flere meter over bakken, ble åpnet for publikum i april til stor begeistring. På Slettebakken arbeides det videre sammen med Bymiljøetaten med oppgradering av uteområdet Slettemyren og det vil i løpet av våren tilføres griller, bord og benker som har vært etterspurt av nærmiljøet.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Første tertial 2023	Første tertial 2024	Første tertial 2025
Antall besvarte faglige henvendelser fra private aktører - Byantikvaren	320	462	510
Antall gratis rådgivingstimer - Byantikvaren	76	116	89

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Antall møter med private og offentlige aktører i byggesaker - Byantikvaren	14	39	59
Antall møter med private og offentlige aktører i plansaker - Byantikvaren	61	61	69
Antall uttalelser i byggesaker - Byantikvaren	135	158	158
Antall uttalelser i plansaker - Byantikvaren	20	31	22
Antall vedtak knyttet til kommuneplan/kommunedelplan	0	1	0
Antall vedtak knyttet til områderegulering	0	1	0

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Offentlige planer	127 365	-45 164	82 201	82 201	0
Eierseksjonering	3 964	-4 185	-221	-221	0
Kulturminnevern	19 343	-4 533	14 810	14 810	0
Sum	150 672	-53 882	96 790	96 790	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	10 057	-57	10 000	10 000	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	140 434	-53 666	86 768	86 768	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	182	-159	23	23	0	0,0 %
Sum	150 672	-53 882	96 790	96 790	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer ikke avvik fra budsjett ved årsslutt.

Selvkostområdet Eierseksjonering ligger under dette tjenesteområdet. Tjenestens selvkostfond er brukt opp etter å ha gått med underskudd de siste årene. Strukturen i gebyrforskriften for 2025 er endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken i saksbehandlingen. Basert på foreløpig inntjening, forventes det at tjenesten vil balansere ved årsslutt, der et eventuelt overskudd vil settes på selvkostfond.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		96 790	93 390	91 182	91 182
Sum Tekniske justeringer		-182	-145	-145	-145
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-25	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-207	-145	-145	-145
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		96 583	93 245	91 036	91 036

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr	
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Helårsvirkning omorganisering av Byarkitektens kjerneoppgaver	-3 995	-3 995	0 Byarkitekten ble i 2024 omorganisert og flyttet til Plan- og bygningsetaten. I denne prosessen ble Byarkitekten redusert med 3 årsverk, med en helårseffekt fra 2025.Tiltaket er iverksatt og Byarkitekten er nå organisert som en egen avdeling i Plan- og bygningsetaten. Den nye Byarkitektsavdelingen er redusert med 3 årsverk i forhold til den tidligere etaten.
Sum	-3 995	-3 995	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

Effekt av oppdaterte gebyrer på Eierseksjonering	278	278	0 Strukturen i gebyrforskriften for 2025 er endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken i saksbehandlingen. Basert på foreløpig inntjening har de oppdaterte gebyrene hatt ønsket effekt, og det forventes at selvkostområdet Eierseksjonering vil balansere ved årsslutt.
Sum	278	278	0

Nye tiltak

Plankonsulent Dokken	1 200	1 200	0 Plankonsulent som skal bidra i arbeidet med områderegeringsplan for Dokken er på plass og arbeidet med å legge til rette for fremtidig transformasjon og bærekraftig byutvikling av dagens havneområde på Dokken, Frieleneskaia og Møhlenprisakaia er i gang. Et viktig mål i planarbeidet er å sikre ulike formål som imøtekommer de hverdagslige behovene, samt redusere transportbehovet. Planforslaget skal avklare trasé for kollektivtilbud.
----------------------	-------	-------	--

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Plankonsulent Indre Laksevåg	1 000	1 000	0 Plankonsulent som skal bidra i arbeidet med områdeplan og overordnede avklaringer for Indre Laksevåg er på plass.
Plankonsulent Laksevågneset	1 000	1 000	0 Plankonsulent som skal bidra i arbeidet med områdeplan og overordnede avklaringer for Laksevågneset er på plass. Formålet med planen er å transformere dagens bygningsmasse til bolig. Planområdet inneholder flere bygninger av industriell karakter som strekker seg langs vannet, og er eksempler på Laksevågs industrielle historie.
Områdeplanlegging Dokken	5 000	5 000	0 Dette økonomiplantiltaket relaterer seg til den pågående områdereguleringen for Dokken sør. Midlene vil bli fordelt mellom Dokken utvikling AS og Plan- og bygningsetaten etter nærmere avtale, og det forventes at hele avsetningen vil medgå i løpet av året.
Sum	8 200	8 200	0
Nye engangstiltak			
Stiftelsen Bryggen	1 000	1 000	0 Tiltaket inngår som en del av budsjettavtalen mellom H, FrP, SP, BL, INP og PP, og er en engangspåskjening i 2025, som vil bli utbetalt sammen med det ordinære tilskuddet til Stiftelsen Bryggen.
Sum	1 000	1 000	0
Kutt			
Reduserte tilskudd Byutvikling	-226	-226	0 I lys av den økonomiske situasjonen til kommunen ble det vedtatt å redusere nivået på ulike tilskudd på Byutviklingsområdet. Tilskudd over egen linje er redusert med 15% og søkbare tilskuddsordninger er redusert med 40%. For tjenesteområde 10A gjelder dette tilskudd som utbetales av Byantikvaren. Budsjettmidlene er inndratt og aktiviteten er tilpasset nytt nivå.
Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-2 167	-2 167	0 I lys av den økonomiske situasjonen i kommunen, ble det i forbindelse med rullering av Handlings- og økonomiplan 2025-2028 vedtatt at antall stillinger på Plan- og bygningsetaten kuttes med totalt 3 årsverk innenfor tjenesteområdene 10A - Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern (2 årsverk) og 10B - Private planer og byggesak (1 årsverk). Tiltaket er iverksatt og kuttet er innarbeidet i etatens budsjetttramme.
Kutte kjøp av tjenester på Byrådsavdeling for byutvikling	-1 002	-1 002	0 Budsjettmidlene er inndratt og aktiviteten er tilpasset nytt nivå.
Kurs, seminar og reiser	-37	-37	0 Budsjettmidlene er inndratt og aktiviteten er tilpasset nytt nivå.
Sum	-3 432	-3 432	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Inntektsendringer			
Effekt av oppdaterte gebyrer på Eierseksjonering	-278	-278	0 Strukturen i gebyrforskriften for 2025 er endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken i saksbehandlingen. Basert på foreløpig inntjening har de oppdaterte gebyrene hatt ønsket effekt, og det forventes at selvkostområdet Eierseksjonering vil balansere ved årsslutt.
Sum	-278	-278	0
Sum tiltak	1 773	1 773	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bærekraftig byutvikling med fokus på korte avstander, redusert transport og grønt skifte (gitt i KPS og KPA), stille krav til god kvalitet og riktig lokalisering av nye tiltak, fokus på god by og godt byliv	Antall regulerte boenheter årlig	500	356	Antall boliger i reguleringsplaner vedtatt av bystyret pr mars 2025, Bystyremøtet for april er ikke før 29.04. Det blir derfor en kvartalsrapportering for bolig.
	Forvaltning av kulturminner baseres på kunnskap og forståelse i tråd med kulturminnestrategi for Bergen	Antall dokumentasjoner, veiledere og formidlingstiltak pr. år	50	20	20 er antall og ikke beløp. Ser ut til å mangle noen budsjettmål i overføring fra Framsikt.
Levende bydeler	Områdesatsingen skal bidra til bærekraftig utvikling og gode bo- og nærmiljø i utvalgte levekårsutsatte områder	Antall fysiske, sosiale og tjenesteutviklingstiltak som har fått tildelt midler	30	14	Pr. 1. tertial 2025 har 14 fysiske, sosiale og tjenesteutviklingstiltak fått tildelt midler: • 2 tiltak i Loddefjord • 3 tiltak i Olsvik • 6 tiltak i Slettebakken • 3 tiltak i Solheim
		Antall medvirkningstiltak	70	26	Pr. 1. tertial 2025 har det blitt gjennomført medvirkningstiltak i samtlige levekårssoner innenfor område-satsingen. Tiltakene omfatter blant annet flere nærmiljømøter, folkemøter, torgdager samt samarbeidsmøter

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					med andre byråds-avdelinger og samordningsgrupper.

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag

Merknad 22. Flere boliger i sentrum Bystyret ber byrådet vurdere muligheten for boliger i den sørlige delen av Lungegårdsparken, for å sikre anleggsbidrag til opparbeidelse av en samlet sjøfront, herunder bystrand1prosjektet. Boliger i dette området bør ikke være tung og høy blokkbebyggelse.

Beskrivelse status

Arealet det er pekt på i budsjettmerknaden er avsatt til sentrumsformål i KPA, Det må derfor gjennom en detaljregulering for å kunne benyttes til bolig. Byrådet har satt i bestilling en enkel utredning av hvilket utbyggingsvolum som vil være påregnelig for denne tomten regulert som bolig. Det krever noe bistand fra ressurser med planfaglig kompetanse for å svare ut merknaden på en tilstrekkelig faglig forsvarlig måte. Arbeidet pågår.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
eByggesak Plan- og bygningsetaten		1 320	3 286	3 375	-89	4.kv. 2025	-89	0	89
Rapportutvikling offentlige planer	IA		300	93	207	4.kv. 2025	207	0	-207
Sum							118	0	-118

Statustekst investeringer

Digital 3D-modell

Investeringsprosjektet er avsluttet / sluttmeldt.

eByggesak Plan- og bygningsetaten

Saksbehandlingssystemet tilrettelegger for automatisering av arbeidsoppgaver. Underveis i investeringen ble det klart at det ville oppstå merkostnader som følge av behovet for integrasjon med flere av kommunens fagsystemer, samt konsulenttjenester knyttet til oppgradering av skjemaintegrasjoner, Min Side-publisering, ny løsning for SAK Innsyn (innsynsløsningen for publikum) og integrasjon mellom 360 eByggesak og historiske saker. Sakssystemet ble tatt i bruk 2. mai 2022 men er fortsatt under utvikling. eEiendom er en modul som skal sikre fullverdig støtte for fagområdene Oppmåling, Seksjonering og Deling, samt bedre og mer effektiv håndtering av innsynsforespørsler.

Ny og forbedret versjon av PB360 er planlagt innført første halvår 2025. Ny versjon skal inkludere flere nye forbedringer som nye prosessorienterte arbeidsflater for sak, støtte for kundespesifikke sjekklister, ny flyt for innregistrering av dokumenter samt en ny 360° eEstate modul. Eventuelt etterarbeid av versjon 6 tas fortløpende, men arbeid med endelig versjon har vist å strekke seg til 2025. Ytterligere kostnader for 2025 (og fremover) tas over drift.

Prosjektet ligger fordelt på både tjenesteområde 10A - Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern, og 10B - Private planer og byggesak. Dette er på grunn av at prosjektet går over flere tjenester som belaster både bykassen og selvkostområder. Investeringsprosjektet sluttmeldes pr 1.4.2025.

Fana brannstasjon - nybygg

Brannstasjonen på Paradis er avviklet, og det er oppført en ny brannstasjon i Rådal i Fana bydel. Den ble tatt i bruk 3. kvartal 2024. Som følge av at utførende entreprenør gikk konkurs høsten 2024 gjenstår noe arbeid, blant annet slutføring av rekkefølgekrav. Dette forventes gjennomført i løpet av 2. kvartal 2025. Underveis i prosjektet har materialkostnaden økt mer enn forutsatt, forsinkelser i prosjektet har ført til økte finansieringskostnader, samt rigg- og driftskostnader. I tillegg har prosjektet blitt påført kostnader i forbindelse med konkurs hos entreprenør. Det er derfor behov for å øke totalprognosen, og det foreslås at prosjektet tilføres midler for å dekke resterende antatt behov.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker.

I 2025 foreslås det å overføre budsjettmidler til:

- Myrdalsveien (Utbyggingsavtaler Åsane senter)
- Kristiansholm, koordinering plan og utbyggingsavtale.
- Møllendal, utbyggingsavtaler.
- Sandsliåsen, utbyggingsavtaler.

Mindre deler av årets budsjettmidler blir benyttet til å dekke merforbruk fra 2024 på prosjektene Infrastrukturplan Laksevåg, Sandsliåsen fortau og sykkelvei og Kristiansholm kostnadsanslag.

I tillegg foreslås det å overføre 2 mill. til budsjettposten Steinsvikneset friområde. Dette foreslås fordi kostnadene ved realisering av friområdet blir en del større enn vedtatt i HØP 2025-2028 som følge av økte kostnader til opparbeidelse av parkeringsplass. Prosjektet er et viktig tiltak i tråd med vedtatte og pågående reguleringsplaner og vil ha betydning for både eksisterende og fremtidige beboere i området.

Det avsettes midler i 2025 til andre viktige infrastrukturtiltak i utbyggingsområder som måtte oppstå i løpet av året. Det foreslås å skyve 3,5 mill. til 2027. Behovet for kommunale midler for planlegging og realisering av viktige infrastrukturtiltak er uforutsigbart og avhengig av private utbyggers fremdrift. En del av de antatte prosjektene for 2025 har vist seg å ikke bli tilstrekkelig modne for realisering og må utsettes i tid.

Rapportutvikling offentlige planer

Investeringen gjelder ekstern bistand for rapporttilpasning og -utvikling i tilknytning til Plan- og bygningsetatens overgang til nytt saksbehandlingssystem, PB360. Prosjektet skal identifisere behovet for rapportering av styringsinformasjon fra systemet, som ikke er tilgjengelig uten tilpasninger og/eller bearbeiding. Denne rapporteringen vil bli tilrettelagt for i det nye saksbehandlingssystemet, samt BkStyring og løsninger i Power BI. Det er et overlapp mellom tjenesteområdene "Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern", og "Private planer og byggesak" da styringsinformasjonen gjelder tjenester som ligger på begge tjenesteområdene. Slutføring av rapporttilpasning og -utvikling til offentlige planer knyttet mot PB360 er planlagt ferdigstilt i 2025. Tidspunktet avhenger av igangsetting av ny versjon av PB360 og tilgjengeliggjøring av data for oppdatering i BkStyring. Yrreligere kostnader tas over drift. Prosjektet er avhengig av både igangsetting av ny versjon av PB360 og tilgjengeliggjøring av data for oppdatering i BkStyring. Investeringsprosjektet sluttmedles pr 1.4.2025.

Utbyggingsavtaler Møllendal

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Møllendal benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Møllendal.

Møllendal allmenning

Det er opparbeidet en allmenning ved Store Lungegårdsvann. Prosjektet omfatter også et vannanlegg, et nybygg, en bryggekonstruksjon, samt oppgradering av en gangvei. Prosjektet er ferdig og tatt i bruk. Administrative arbeider i forbindelse med sluttarbeider og sluttvedtak ferdigstilles inneværende år. Års- og totalprognose er på plan.

Møllendal kostnadsgrunnlag

Prosjektet består i å utarbeide utbyggingsavtaler og kostnadsgrunnlag for gjenstående tiltak for gjennomføring av offentlige rekkefølgekrav «sikret krav» i Kommunedelplan for Møllendal (Store Lungegårdsvann søndre del) samt flere detaljreguleringsplaner. Kostnadsoverslaget benyttes som grunnlag for beregning av anleggsbidrag ved inngåelse av utbyggingsavtaler innenfor planområdene. I 2025 påløper kostnader til intern prosjektledelse, og budsjett for 2025 økes for å dekke dette. Kostnadene foreslås dekket fra budsjettpost Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Utbyggingsavtaler Søreide

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Søreide benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Søreide. Midler overføres til fond for senere anvendelse til byggeprosjekt innenfor områdeplanen. Budsjettposten er delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10C Naturforvaltning og parkdrift.

Prosjektet Søreide Ervervsprosesser omhandler erverv av arealer i tråd med realisering av områdeplanen for Søreide sentrum. Arealer som erverves benyttes til friområder og opparbeidelse av teknisk infrastruktur. Prosjektet finansieres i sin helhet fra avsatte utbyggingsavtalemidler for Søreide. Det har blitt gjennomført forhandlinger om frivillige avtaler, samt ekspropriasjon, hvor begge disse aktivitetene nå er avsluttet. Ervervsfasen nærmer seg ferdig, men ett skjønn er påanket, og man avventer i starten av 2025 en avgjørelse i denne saken. I siste fase gjennomføres oppmåling, arealoverføring og tinglysning. Det avsettes også midler til konsulentbistand til å håndtere dette. Det forventes å ferdigstilles prosjektet innenfor vedtatte budsjetttrammer.

Søreide - Realisering friområder, Telenorkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Telenorkaien (FR1) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtaler, arealet ønskes utviklet som et sambruksareal med særlig fokus på eldre barn og ungdom. Prosjekt er i planleggings- og idefase. Det skyves 2,8 mill. til 2027. Dette er knyttet til manglende internkapasitet, som har forsinket prosessen med anskaffelse av prosjekteringsgrunnlag og skisserapport. Prosjektets totalprognose er på plan. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. I 2025 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglige utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt anskaffelse og oppstart av skisseprosjekt.

Søreide - Dampskipkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Dampskipkaien (FR2) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser fra rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler og er en ønsket utvikling i området. Et av hovedformålene med områdeplanen er å åpne opp sjølinjen til bruk for beboere på Søreide. Friområdet planlegges med utbedret kai, oppholdsareal, utbedret tilkomst og grøntarealer. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert fremdrift og rapportert års- og totalprognose. I 2025 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglige utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt anskaffelse og oppstart av skisseprosjekt.

10B-Private planer og byggesak

Om tjenesteområdet

Kommunen har ansvar for behandling av byggesaker og tilsyn med at byggearbeid med mer blir utført i samsvar med lover og forskrifter. I tillegg kommer saksbehandling av private reguleringsplaner, reguleringsendringer, delesaker og saker om kommunal forkjøpsrett, samt ansvar for oppmålingsforretninger, seksjonering, refusjonsberegning, oppmålingstjenester og grunnlagsnettet. Geodata/geografiske informasjonssystemer (GIS) omfatter drift og vedlikehold av kommunens kart- og geodatabaser. Førings av digitalt planregister er en viktig del av arbeidet med gjennomføring av kommunens digitaliseringsstrategi. Arbeidet utføres i hovedsak av Plan- og bygningsetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Private planforslag

Plan og bygningsetaten har hatt et godt aktivitetsnivå så langt i 2025. Det kan spesielt nevnes:

- Det er levert sju reguleringsplaner til sluttbehandling
- Det er behandlet fem førstegangssaker, til utleggelse til offentlig ettersyn

Tallet på veiledningsmøter og oppstartsmøter så langt i 2025 er tilsvarende som for samme periode i 2024. Det er en noe nedadgående trend sammenlignet med 2023 og 2022. Etaten har prioritert å få saker lagt ut til offentlig ettersyn og levert til sluttbehandling. Innleverte detaljreguleringsplaner til behandling er på samme nivå som i 2024. Etaten har i 2025 tatt i bruk ny plattform for å overvåke pågående plansaker i prosess.

Det er fortsatt stor aktivitet i området Mindemyren/Mindebyen hvor det pågår planlegging i 14 av 25 delområder, samt 4 tilliggende planer. Flere av planene som har vært på offentlig ettersyn har møtt innsigelser knyttet til blant annet parkering og uteoppholdsareal. Det arbeides sammen med forslagstillerne for å løse disse innsigelsene. Mindemyren S1 og S2 legges ut til offentlig ettersyn i april i år.

I områdene langs Puddefjorden, både på Laksevåg og Dokken pågår det planlegging i offentlig og privat regi. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet på Dokken vil bli en pilot for byutviklingen og det pågår arbeid med planforslag her i regi av Statsbygg. Det er flere pågående planprosesser på Laksevåg, og Plan- og bygningsetaten jobber tett med utbyggerne her for å finne gode fellesløsninger for området. Arbeid med utredningsoppgaver som er felles for både offentlige og private planer pågår.

Kart og oppmåling

Kartløsningene, VisGI og www.bergenskart.no, utvikles stadig med nytt innhold og funksjoner for saksbehandlere, næringsliv og innbyggere. Etaten har også bidratt med videreutvikling av beredskapsdashbord til Samvirkevakten. Etaten er i sluttfasen for arbeid med arealregnskap. Man ser på erfaringer fra dette prosjektet.

Geodatastrategi

I Bergen kommune er det Plan- og bygningsetaten (PBE) som har hatt de fleste geodatabrukerne, og som dermed har forvaltet geodatainteressene for kommunen. Arbeid med geodata er tett knyttet til kommunens digitaliseringsstrategi og bidrar til å få satt forvaltningen av geodata i system, sammen med forvaltningen av andre type data. Dette vil legge til rette for økt innovasjon og en datadrevet forvaltning. Det jobbes med et prosjekt for å lage en bystyresak som grunnlag for å lage ramme for hvordan man skal drive med geodata og digitalisering for hele kommunen. Hvert enkelt fagområde må utarbeide handlingsplaner på bakgrunn av disse.

Kartlegging

Kartleggingen i regi av Grunnkart Bergen (GKB) av Bergen sør fra 2024 er levert, og vil bli innarbeidet i Plan- og bygningsetatens systemer i løpet av april. Det ble inngått en avtale for flyskanning av Bergen sør med 10 punkt per kvadratmeter med leveranse før jul i 2024. Når dette er fullført, er hele Bergen dekket med 10-punktskanning og publisert på www.hoydedata.no. Dette gir god dekning for de fleste bruksområder, slik at en fremover bare vil skanne tettbygde områder. Både flyfotograferingen og flyskanningen ble gjennomført under gode forhold. Samarbeidet med Kartverket, der de står for utlysning og oppfølging av avtaler fungerer bra, og vil bli videreført. Det planlegges for nye ortofoto, i samarbeid med Kartverket, i 2025.

Matrikkelrettinger

Som et ledd i kommunens arbeid med innsparinger har Plan- og bygningsetaten i 2025 sett det nødvendig å redusere ressursene som arbeider for å rette feil og mangler i matrikkelkartet.

Oppmålingsforretninger

Plan- og bygningsetatens nye sakssystem (PB360) er ikke tilpasset fagområdet for oppmålingsforretninger, noe som medfører ulike utfordringer og merarbeid. Ny modul i sakssystemet var forventet levert i løpet av høsten 2024, men er forsinket. Tilgangen på nye saker ser ut til å være noenlunde på samme nivå som i 2024, men er fortsatt noe ned i forhold til tidligere år.

Seksjonerings- og delesaker

Antall nye seksjoneringsaker, og etatens saksbehandlingstid av disse, er relativt stabilt, men det er en nedgang i større saker i forhold til tidligere år.

Delesaker

Det er tilsvarende tilgang på mottatte delesaker som i 2024. Disse er også noe av grunnlaget for oppmålingsforretningene.

Byggesaker

Plan- og bygningsetaten opplever hittil i år en liten økning i antall byggesøknader i forhold til tredje tertial i 2024. Det har vært en generell nedgang i byggeaktiviteten på nasjonalt nivå de seneste årene, og det har man også sett i Bergen. For byggesaksområdet reflekteres dette i form av at flere av tiltakene

som er kommet til behandling har vært av mindre størrelse og kompleksitet. Det er for tidlig å si noe om hvorvidt størrelsen og kompleksiteten på tiltakene vil endre seg vesentlig i året som kommer, sett i forhold til 2024. Det er positivt å se at det hittil i 2025 har vært svært lave tall med tanke på gebyrtap som følge av brudd på saksbehandlingsfristene.

I forbindelse med publisering av byggesaksarkivet i juni 2024 har Plan- og bygningsetaten opplevd en betraktelig økning i henvendelser fra media.

Klage, tilsyn- og ulovlighetssaker

Det er ikke vesentlige endringer i saksmengden utover en oppgang i portefølje og antall bekymringsmeldinger om mulige ulovlige tiltak.

Målsettingen for ulovlighetsoppfølgingen slik disse er prioritert i etatens årsoppdrag er fulgt opp. Det er arbeidet videre med spørsmål om håndtering av villfyllinger i 2025, og bestilling vedrørende forslag til tiltak på dette området er svart ut. Det har også vært økt fokus på bruk av boliger/ulovlige boenheter til hotellignende virksomhet. Dette gjenspeiles også i innmeldte saker og følges opp utfra kapasitet og prioriteringer.

Målsettingen med oppgavene for tilsyn i byggesaker er å arbeide forebyggende ut mot byggebransjen og de private aktørene. Det skal lønne seg å følge regelverket, og å velge seriøse aktører. Innsatsen på dette området er styrket, og arbeidet med dette fortsetter i 2025.

Det er en målsetting om at klagesaker skal behandles administrativt i Plan- og bygningsetaten innen en frist på fire uker. Dette gjelder saker som skal til politisk behandling. For øvrige klagesaker er målsettingen inntil åtte ukers behandlingstid. Saksbehandlingstiden er betydelig redusert de senere årene, og det har vært en god måloppnåelse. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden ligger rundt 6 uker.

Dialog og medvirkning

Etaten vektlegger det å ha en åpen og inkluderende dialog med byens innbyggere og utbyggere, og gjennomfører både workshops, folkemøter og grunneiermøter for å informere om ulike pågående prosjekter. Hittil i 2025 er det avholdt tre arbeidsmøter med grunneiere/utviklere på Laksevåg, og det er gjennomført informasjonsmøte og veiledningsmøte om temaet «Enkle byggesaker».

Etaten svarer ut et betydelig antall medie-henvendelser og innsynsforespørsler. Etatsdirektøren gjennomfører dialogmøter med ulike interessenter, utbyggere, innbyggere og berørte parter, deltar på konferanser, frokostmøter, seminarer og andre treff i byutviklingens tjeneste.

Både Kundesenteret og Dokumentsenteret har et godt aktivitetsnivå og betjener henvendelser på telefon, e-post og ved fysisk fremmøte. Det er gjort noen forbedringer i innsynsløsning for publikum. I tillegg til saksdokumenter i private og offentlige planer, publiserer Plan- og bygningsetaten nå journalførte dokumenter i byggesaker fra juni 2024. Det jobbes videre med publisering av byggesaksarkivet, i første omgang tilbake til mai 2022.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Første tertiel 2023	Første tertiel 2024	Første tertiel 2025
Antall behandlede klager på byggesaker	190	194	112
Antall behandlede klager på plansaker	6	12	5
Antall detaljreguleringer vedtatt	5	7	9
Antall pålegg mv. etter tilsyn (stoppordre, pålegg om retting, mulkt)	109	105	85
Antall registrerte ulovlige byggetiltak som er avstått fra å forfølge	20	14	9
Antall saker med overskredet saksbehandlingstid iht. forskrift (alle typer saker)	71	9	3
Antall tilsyn på mulige ulovlige byggetiltak	133	121	74
Antall tiltak som etter pålegg er rettet eller omsøkt	148	91	71
Antall vedtak i byggesaker (alle typer saker)	543	680	652
Antall vedtak om dispensasjoner i 100-metersbeltet til sjø	N/A	30	31
Saksbehandlingstid for byggesaker – uker	9,4	7,7	7,1
Saksbehandlingstid for detaljreguleringer. Behandling i politiske organ - uker	17,9	16,3	18,0
Saksbehandlingstid for klagesaker i Plan- og bygningsetaten - uker	N/A	6,2	5
Saksbehandlingstid for klagesaker. Behandling i politiske organ (fra oversendt fagnotat til BBU til vedtak i UMBY, uker)	30,7	18,8	16,1
Saksbehandlingstid for private planer 1. gangsvedtak - (regnes fra dato for komplett planforslag mottatt) - antall uker	11,8	8,9	10,9
Saksbehandlingstid for private planer 2. gangs administrativ behandling - uker	15,4	13,2	14,1

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Private planer	44 883	-32 178	12 704	12 704	0
Bygge- og delesaksbehandling	212 217	-220 556	-8 339	-8 186	-153
Oppmålingsforretninger	9 692	-11 000	-1 308	-1 308	0
Kart og oppmåling	37 057	-12 142	24 915	24 915	0
Selvkostrenter - byggesak	26	0	26	26	0
Selvkostrenter - oppmåling	28	0	28	28	0
Sum	303 903	-275 876	28 027	28 180	-153

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	304 194	-275 876	28 318	28 471	-153	-0,1 %
90-Fellesposter - bykassen	-291	0	-291	-291	0	0,0 %
Sum	303 903	-275 876	28 027	28 180	-153	-0,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for byutvikling forventer et mindre budsjettavvik på kr 0,15 mill.

Det forventede budsjettavviket har oppstått på grunn av ulik indeksjustering for henholdsvis utgifter og inntekter på et tiltak som gjelder retting av et oppført boligbygg. Dette er et budsjetteknisk avvik og byrådet vil derfor foreslå en budsjettjustering tilsvarende det budsjettekniske avviket.

Selvkostområdene

Selvkostområdene Private planer, byggesak og oppmålingsforretninger ligger under dette tjenesteområdet og opererer innenfor selvkost. Det vil si at kommunen over en femårsperiode skal ha gebyrinntekter som tilsvarer kostnadene på de respektive tjenesteområdene. Eventuelle overskudd settes på et selvkostfond, mens eventuelle underskudd dekkes av selvkostfond fra tidligere år. Dersom tjenesteområdet ikke har fond, må eventuelle underskudd dekkes av bykassen.

De siste årene har det imidlertid vært en markant nedgang i inntektene innenfor disse områdene, og underskuddene har ført til at selvkostfondene ble brukt opp tidligere enn forventet. Dermed har det i enkelte år ikke vært midler til å dekke underskuddene, noe som har påført bykassen et merforbruk. Med grunnlag i omfattende tidsstudier, er strukturen i gebyrforskriften for 2025 endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken på saksbehandling.

Med utgangspunkt i den endrede gebyrstrukturen og inntjeningen pr. mars, forventes det budsjettbalanse for selvkostområdene ved årsslutt.

Kart og GIS

Den generelle kostnadsøkningen merkes her, særlig ved økning i lisens- og programutviklingskostnader som, blant annet pga. svekket kronekurs mot dollar, har økt betydelig mer enn konsumprisindeksen. Dette medfører blant annet at lisenskostnader knyttet til ArcGIS (et geografisk informasjonssystem som er grunnlaget for kommunens kartløsninger), og VisGI (et kommunalt kartverktøy for saksbehandlere) samlet har økt med nærmere kr 1,0 mill. fra 2024. Imidlertid vil kommunens andel av partnerbidraget til Bergenskart i 2025 være ca. kr 1,0 mill. lavere enn forventet, blant annet pga. at det ikke vil utføres skråfoto i 2025. De økte lisenskostnadene knyttet til ArcGIS og VisGI foreslås derfor i 2025 dekket med det forventede mindreforbruket på Bergen kommunes andel av partnerbidraget til Bergenskart.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		28 027	28 027	28 027	28 027
Sum Tekniske justeringer		444	444	444	444
Prisjustering og diverse endringer		444	444	444	444
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		28 471	28 471	28 471	28 471

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett		Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Økte lisenskostnader for Esri/Arcgis	500	500	0 Plan- og bygningsetaten har ansvar for drift og utvikling av kommunens kartløsninger. Lisenskostnadene økte betraktelig etter at ny kontrakt ble inngått i 2024. Tiltaket er iverksatt og midlene brukt da fakturaen er betalt.
Sum	500	500	0

Nye tiltak

Retting av oppført boligbygg	-13 600	0	-13 600 Tiltaket er ikke iverksatt, da det er uavklart hva som skal skje med bygget videre.
Bergenskart, økt partnerbidrag	1 300	310	990 Bergenskart er et samarbeid mellom Bergen kommune, Vestland fylkeskommune, Statens vegvesen, Kartverket og Eviny. For 2025 er kommunens bidrag fastsatt til kr 1,6 mill. Kommunens bidrag for 2025 ble lavere enn budsjettert fordi det er besluttet at skråfoto ikke blir gjennomført i 2025. For 2026 forventes det at partnerbidraget øker i samsvar med budsjett.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Sum	-12 300	310	-12 610	
Kutt				
Kutte stillinger på Plan- og bygningsetaten	-1 083	-1 083	0	Tiltaket er i arbeid og det forventes at tiltaket er ferdig innarbeidet ved årsslutt.
Sum	-1 083	-1 083	0	
Inntektsendringer				
Gebyrendringer Plan- og bygningsetatens selvkostområder	-9 965	-9 965	0	Med grunnlag i omfattende tidsstudier, er strukturen i gebyrforskriften for 2025 endret sammenlignet med tidligere år for å bedre være tilpasset den faktiske tidsbruken på saksbehandling. Med utgangspunkt i den endrede gebyrstrukturen og inntjeningen pr. mars, forventes det budsjettbalanse for Plan- og bygningsetatens selvkostområder ved årsslutt.
Retting av oppført boligbygg	13 600	0	13 600	Tiltaket er ikke iverksatt, da det er uavklart hva som skal skje med bygget videre.
Sum	3 635	-9 965	13 600	
Sum tiltak	-9 248	-10 238	990	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bærekraftig byutvikling med fokus på korte avtander, redusert transport og grønt skifte (gitt i KPS og KPA), stille krav til god kvalitet og riktig lokalisering av nye tiltak, fokus på god by og godt byliv	Antall godkjente boenheter årlig	1 200	320	Det er godkjent 320 boenheter pr 31.3.2025. Av disse er 295 søknader fra 2024 og 25 søknader fra 2025.
Levende bydeler	Bærekraftig byutvikling med fokus på korte avstander, redusert transport og grønt skifte (gitt i KPS og KPA), stille krav til god kvalitet og riktig lokalisering av nye tiltak, fokus på god by og godt byliv	Andel regulerte boenheter i sentrumskerne, byfortettingssone og ytre fortettingssone	80,0 %	52,0 %	Det er tilrettelagt 29 boliger i sentrumskerne og byfortettingssone. Dette tilsvarer 52% av totalt 56 nye boliger.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal alle plan- og byggesaker behandles innen fastsatte frister	Andel bygge- og delesaker med overholdt saksbehandlingstid i henhold til forskrift (gjelder sum saker med 3 og 12 ukers frist, samt dispensasjonssaker)	100,0 %	99,6 %	Målet for 2025 er at andelen bygge- og delesaker med overholdt saksbehandlingstid er 94% eller høyere.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
		Andel reguleringsplaner behandlet 1. gang med overholdt frist	100,0 %	100,0 %	Fristovertredelse medfører gebyrtap. Det er pr. 1. tertial 2025 ikke tapt gebyr som følge av fristovertredelse.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse status
Merknad 12. Omorganisere klagebehandling Bystyret ber byrådet utrede en omorganisering av kommunens klagesaksbehandling innenfor plan- og byggesaker med sikte på at det etableres en egen klagesaksenhet på nivå 1 under byrådsavdeling for byutvikling. Målet med omorganiseringen er effektivisering, kortere saksbehandlingstid og styrket rettsikkerhet. Bystyret ber om at det legges frem en sak for bystyret i løpet av første halvår 2025.	Saken er under behandling.
Merknad 13. Befaring planprosesser Bystyret ber byrådet gjennomgå Plan- og bygningsetatens praksis knyttet til befaringer i planprosesser med mål om å styrke muligheten for befaring tidlig i planprosessen.	Det er allerede en etablert praksis med befaring i plansakene på seksjonene for private planer i Plan- og bygningsetaten, og dette er vurdert som et nyttig ledd i saksbehandlingen. For å styrke praksisen foreslår Plan- og bygningsetaten at de oppdaterer sine prosedyrer slik at det kommer tydeligere frem at befaring skal prioriteres, særlig i oppstartsfasen. Etaten vurderer det som viktig at behov for befaring ikke er et absolutt krav, men at etaten kan ta stilling til hvorvidt det er fordelaktig i den konkrete saken. Når det gjelder befaring med forslagstiller/konsulent, foreslår Plan- og bygningsetaten at det tydeliggjøres at Seksjon for private planer kan stille på felles befaring på kommunens nettsider; Veileder private planforslag. Plan- og bygningsetaten foreslår videre å legge inn i prosedyrene sine at saksansvarlig kan vurdere behov for felles befaring. Plan- og bygningsetaten har ikke tatt stilling til om en felles befaring skal være gebyrbelagt, enten som en del av behandlingsgebyret eller tilsvarende et arbeidsmøte før førstegangsbehandling. Dette kan vurderes i arbeidet med gebyrforskriften 2026.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tals	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Digital 3D-modell		IA	1 500	144	1 357	Ferdig	1 357	0	-1 357
eByggesak		3 080	8 714	7 862	852	4.kv. 2025	852	0	-852
Plan- og bygningsetaten									
Rapportutvikling offentlige planer		IA	300	299	1	4.kv. 2025	1	0	-1
Sum							2 209	0	-2 209

Statustekst investeringer

Digital 3D-modell

Investeringsprosjektet er avsluttet / sluttmeldt.

eByggesak Plan- og bygningsetaten

Saksbehandlingssystemet tilrettelegger for automatisering av arbeidsoppgaver. Underveis i investeringen ble det klart at det ville oppstå merkostnader som følge av behovet for integrasjon med flere av kommunens fagsystemer, samt konsulent tjenester knyttet til oppgradering av skjemaintegrasjoner, Min Side-publisering, ny løsning for SAK Innsyn (innsynsløsningen for publikum) og integrasjon mellom 360 eByggesak og historiske saker. Sakssystemet ble tatt i bruk 2. mai 2022 men er fortsatt under utvikling. eEiendom er en modul som skal sikre fullverdig støtte for fagområdene Oppmåling, Seksjonering og Deling, samt bedre og mer effektiv håndtering av innsynsforespørsler.

Ny og forbedret versjon av PB360 er planlagt innført første halvår 2025. Ny versjon skal inkludere flere nye forbedringer som nye prosessorienterte arbeidsflater for sak, støtte for kundespesifikke sjekklister, ny flyt for innregistrering av dokumenter samt en ny 360° eEstate modul. Eventuelt etterarbeid av versjon 6 tas fortløpende, men arbeid med endelig versjon har vist å strekke seg til 2025. Ytterligere kostnader for 2025 (og fremover) tas over drift.

Prosjektet ligger fordelt på både tjenesteområde 10A - Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern, og 10B - Private planer og byggesak. Dette er på grunn av at prosjektet går over flere tjenester som belaster både bykassen og selvkostområder. Investeringsprosjektet sluttmeldes pr 1.4.2025.

Rapportutvikling offentlige planer

Investeringen gjelder ekstern bistand for rapporttilpasning og -utvikling i tilknytning til Plan- og bygningsetatens overgang til nytt saksbehandlingssystem, PB360. Prosjektet skal identifisere behovet for rapportering av styringsinformasjon fra systemet, som ikke er tilgjengelig uten tilpasninger og/eller bearbeiding. Denne rapporteringen vil bli tilrettelagt for i det nye saksbehandlingssystemet, samt BkStyring og løsninger i Power BI. Det er et overlapp mellom tjenesteområdene "Offentlige planer, byplanlegging og kulturminnevern", og "Private planer og byggesak" da styringsinformasjonen gjelder tjenester som ligger på begge tjenesteområdene. Slutføring av rapporttilpasning og -utvikling til offentlige planer knyttet mot PB360 er planlagt ferdigstilt i 2025. Tidspunktet avhenger av igangsetting av ny versjon av PB360 og tilgjengeliggjøring av data for oppdatering i BkStyring. Ytterligere kostnader tas over drift. Prosjektet er avhengig av både igangsetting av ny versjon av PB360 og tilgjengeliggjøring av data for oppdatering i BkStyring. Investeringsprosjektet sluttmeldes pr 1.4.2025.

10C-Naturforvaltning og parkdrift

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter ivaretagelse av naturen og dens mangfold, samt utvikling og tilrettelegging av friområder og urbane landskap for rekreasjon gjennom opplevelser, aktivitet og friluftsliv. Tjenesteområdet omfatter også bygging, forvaltning og drift av parker og byrom – areal med stor rekreasjonsverdi for byens innbyggere. Universell utforming skal tilstrebes ved nybygging og rehabiliteringer.

For å sikre gode offentlige, tilgjengelige areal, er det en viktig oppgave for kommunen å styre transformasjon av større områder. Gode løsninger skal utvikles og sørge for tilstrekkelig areal til allmennheten gjennom byrom som for eksempel smau, gater, parker, allmenninger og områder for lek. Det er sentralt å påse at innbyggerne har nærhet til tur- og friområder.

Tjenesteområdet omfatter også oppgradering og nybygging av lekeplasser, samt årlig hovedettersyn av uterom på skoler, barnehager og lekeplasser. Forvaltningsansvar for byfjell, vassdrag, vilt, friluftsliv, skog og biologisk mangfold omfattes også av tjenesteområdet.

Arbeidet utføres hovedsakelig av Bymiljøetaten, men tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Parkdrift

Bymiljøetaten har ansvar for renhold og generell drift av parker og byrom. Arbeidet med den årlige beplantingen av vår og sommerblomster i den grønne akse, som strekker seg fra teateret til Bystasjonen, er nå i gang. Alle disse blomstene setter et vakkert preg på bybildet gjennom hele sesongen, og det kommer mange gode tilbakemeldinger fra både innbyggere og turister. Det er mye tråkk og mange mennesker som daglig ferdes i parkene i sentrum, og anleggene slites naturlig nok ned. Det er et stort vedlikeholdsetterslep på blant annet kantstein og de lave gjerdene som omkranser bed og plener i Byparken og rundt Lille Lungegårdsvann. Arbeidet i den innerste bykjernen utføres i egenregi av medarbeidere i Bymiljøetaten.

Daglig drift av parker og byrom, utenom den innerste bykjernen, ivaretas gjennom driftskontraktene. Imidlertid slites anleggene naturlig ned over tid. Bymiljøetaten tilstreber å sette av budsjettmidler til å iverksette tiltak for å motvirke dette. Vedlikeholdsetterslepet er generelt, men omfatter spesielt mange små byrom og gatetun i Bergenhus bydel. En rekke av disse mindre anleggene er etablert med fonteneanlegg som forsynes med drikkevann. Å benytte drikkevann i disse anleggene er ikke lenger ønskelig. Ombygging av anleggene til resirkuleringsanlegg er kostbart og kan ikke løses innenfor driftsrammen. Mange av disse fonteneanleggene, som også har lekkasjer i basseng mm, er nå tatt ut av drift. I tillegg til at disse mindre fontenene ikke er i funksjon, er den sentrale Ole Bull- fontenen ikke i drift på grunn av lekkasjer og foreldet og defekt teknisk anlegg. Det foreligger planer for utbedring av Ole Bull-fontenen og det er ønskelig å utbedre denne i forbindelse med oppgradering av den grønne akse.

Økning av rusrelatert aktivitet spesielt i områdene rundt Festplassen, Brygghagen og Markenparken

Etter rydding i området rundt Korskirken, opplever kommunen nå et stadig økende problem knyttet til rusrelatert aktivitet flere steder i sentrum. Det gjelder spesielt Kodeparken, samt Bryggehagen og Markenparken. Det er opprettet kontakt med politiet som patruljerer her ofte, men dessverre har det ikke hatt ønsket virkning. Det lukter sterkt av ulovlige stoffer når en går gjennom parken, spesielt ved Festplassen. Det er et økende behov for renhold og benker, blomsterurner og andre parkelementer må stadig repareres og replantes.

Tiltak mot rotter i Byparken og nærliggende områder

Etter vellykkede tiltak i 2023 opplevde Bymiljøetaten en vesentlig økning i rottebestanden mot slutten av 2024. For å håndtere denne utviklingen ble det i januar 2025 iverksatt omfattende tiltak for å redusere rottebestanden i Byparken, rundt Teateret og andre nærliggende områder. Tiltaket er planlagt å pågå ut april for å sikre best mulig effekt.

Bymiljøetaten arbeider kontinuerlig med renhold, kosting og bossplukking for å begrense rotteproblematikken. Likevel er tilførsel av mat i parker og byrom en vedvarende utfordring som bidrar til at bestanden holdes oppe.

For å oppnå varige resultater er det behov for en helhetlig innsats, inkludert målrettede tiltak mot forsøpling og økt bevissthet blant innbyggerne om konsekvensene av å legge ut mat i offentlige rom.

Forskrift om forbud mot mating av vilt i Bergen kommune – innbyggerforslag

Bystyret har på bakgrunn av et innbyggerforslag vedtatt (sak 106/24) at det skal «etableres faste begrensede fôringsplasser for fugler i bymiljøet, gjerne i samarbeid med frivillige organisasjoner som BirdLife.» Implisitt går bestillingen ut på å etablere sone for mating av fugler innenfor et område hvor mating av vilt er forbudt i dag. For å etablere en slik sone må forskriften som forbyr mating av vilt i dette området endres. Bymiljøetaten har foreslått å åpne for at det er tillatt med begrenset mating av fugl på et avmerket område på Festplassen ved Lille Lungegårdsvann.

Ras ved turvei i Arna

I mars gikk det et jord- og steinras ved Rambergsveien i Arna. Geolog er engasjert, og den første oppryddingen etter raset er gjennomført. Det vil i det videre bli flere runder med geolog og fjellsikring før dette arbeidet er avsluttet. De nødvendige tiltakene vil bli gjennomført innenfor den økonomiske rammen, men denne uforutsette hendelsen vil spise en betydelig del av budsjettet øremerket bydelen.

Drift av Siljustøl

Siljustøl er komponisthjemmet til Harald Sæverud og består blant annet av museum og et opparbeidet parkanlegg med flotte kvaliteter. I skogsområdet er det anlagt 4-5 km gruslagte turstier. Det er små bruer og murer, benker og skilt langs turstien. På eiendommen er det anlagt en kunstig dam og anlegget omfatter også et areal med plen og frukthage. Fra hovedbygningen og ut til hovedveien, er det anlagt bilvei med dekke av grus, betongkanter og veibelysning. Ved innkjørselen er det etablert en parkeringsplass for besøkende. Kommunen vil ta uteområdene ved Siljustøl inn i sin drift straks det er inngått avtale med Kode.

Offentlige toaletter

Kommunen etablerte i 2019 publikumstoalletter i skur 8 og 11 på Bryggen og Bymiljøetaten har hatt driftsansvar for disse. Skur 11 har vært stengt siste året grunnet utfordringer med hærverk og tilgrising. Tilbudet i skur 8 har vært åpent hver dag i første kvartal.

Bymiljøetaten har vært i dialog med Etat for bygg og eiendom angående overtakelse driftsansvaret for flere publikumstoalletter fra neste kvartal, med tilhørende budsjettjusteringer for driftskonsekvenser.

Natur- og miljøforvaltning

Friluftslivsforvaltning inkludert byfjellsforvaltning

Innenfor friluftslivsforvaltningen har Bymiljøetaten i samarbeid med Plan- og bygningsetaten jobbet videre med å lage en veileder for dugnadsarbeid på kommunal grunn. Veilederen ble så godt som fullført første tertial 2025, og vil bli publisert i april og før hovedsesongen for dugnadsarbeid.

Det har også blitt arbeidet med det forberedende arbeidet for tilrettelegging av enkel rundløype i Olsvik, ved Grøntua. Tilretteleggingen innebærer skilting og merking, og noen tiltak for å lette ferdselen i vanskelige parti.

Et ytterligere arbeid innenfor friluftsliv og arealforvaltning har vært gjennomgang og oppfølging av bål- og grillplasser på areal Bymiljøetaten har ansvar for. Arbeidet har vært gjort sammen med Bergen Brannvesen. Som et ledd i dette er det utarbeidet prosedyrer for tettere oppfølging av bål- og grillplassene, og utført risikovurdering av bål- og grillplassene før hovedsesongen starter.

Disse oppgavene kommer i tillegg til tett oppfølging med Bergens Skog- og Træplantningsselskap om oppgaver og prioriteringer for byfjellsforvaltningen i 2025.

Viltforvaltning

Hendelser knyttet til skadet vilt i trafikken er fortsatt høyt, og det har vært en økning i hendelser knyttet til syk/skadet hjort, og hjort i bebyggelse. Slike hendelser er særlig kostnadskrevende å følge opp.

Utgiftene til viltkontakter fortsetter å øke som følge av dette. Dette reduserer viltfondet, og fortsetter utviklingen, vil det på sikt bli behov for tilførsel av midler til lovpålagt oppfølging. Bymiljøetaten har i første tertial startet forberedende arbeid for å rekruttere flere viltkontakter til disse oppgavene.

Samarbeid med frivillige aktører

Bymiljøetaten har også mer og mindre formaliserte samarbeid med en rekke frivillige aktører, fra dugnadsgjengen ved Myrdalsvatnet som jobber på kommunal grunn, til Dalaelvsn venner som arbeider for bedre forhold langs den bynære elven som snor seg gjennom sentrale deler av Åsane.

Utleie på offentlig grunn

Samlet budsjett for utleie av byrom er ca. 1,6 millioner kroner. Saksmengden er stor, men det er relativt få arrangement som gir leieinntekter. For noen arrangement er det gitt betydelig rabatt de siste årene, og videreføres denne praksisen, kan det medføre at inntektskravet kan bli krevende å oppnå.

Fløysletten

Bymiljøetaten har i 1.tertial sett på mulighetene for å etablere en permanent amfiscene på Fløysletten. Bymiljøetaten har lagt rammene for arbeidet, mens Fløibanen AS har påtatt seg ansvaret for å utarbeide et konsept innenfor disse rammene. Dette samarbeidet har fungert godt, og neste fase vil bli å få en politisk beslutning på om det er ønskelig å fortsette arbeidet i tråd med et omforent konsept.

Reklame i offentlig rom

Bymiljøetaten har startet arbeidet med grunnlaget for en prinsippsak om reklame i offentlig rom. Bestillingen henger tett sammen med utredning av ny bysykkelordning, samt nødvendige endringer i forskriften som regulerer utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn. Det jobbes derfor parallelt med disse oppdragene, med hovedvekt på prinsippssaken i 1. tertial. I tillegg til egeninnsats for å løse de parallelle oppgavene, er det også hentet inn ekstern bistand for gjennomgang av mulige avtalemodeller for reklame i offentlige rom. Det er også gjennomført markedsdialog med de to aktuelle reklameaktørene.

Forvaltning av byrom, parker og bytrær

Frisbeegolf er en sport og fritidsaktivitet som blir stadig mer populær. Byromsforvaltningen i Bymiljøetaten har i 1. tertial jobbet med hvordan det kan tilrettelegges for frisbeegolf i offentlige parkområder, og likevel ivareta grøntarealer og andre brukere av parken. I Lynghaugparken arbeides det med en avtale for slik bruk, i samarbeid med frisbeegolfklubben Stormkast.

Byromsforvaltningen har også samarbeidet med GC Rieber om opprustingen av et parkanlegg ved gamle Nygårdsbro. Via dett samarbeidet har man landet løsninger som fungerer godt både for GC Rieber og Bergen kommune, og førstnevnte er nå i siste fase av selve opprustningsarbeidet. Bymiljøetaten arbeider også inn mot GC Rieber i deres arbeid med å etablere en gangbro på Marineholmen ("Marinebroen"). Gangbroen kan bli et lokalt landemerke og en viktig gangforbindelse, samt bidra til enda mer byliv langs sjøfronten.

Bymiljøetaten har i 1. tertial også hatt et godt samarbeid med BOB om overtakelse av den offentlige promenaden langs Damsgårdssundet. Det har vært viktig å sikre offentlig eierskap for å sikre allmenn tilgjengelighet til sjøfronten, samtidig som kommunen er i en krevende økonomisk situasjon med tanke på driftsmidler. Det er inngått en avtale hvor BOB drifter anlegget i 5 år, før kommunen overtar i 2029.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Første tertial 2023	Første tertial 2024	Første tertial 2025
Antall erverv av areal regulert til grøntstruktur/LNF	0	0	0
Antall grønne anlegg med 1. prioritet mht drift	41	41	41

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Antall grønne anlegg med 2. prioritet mht drift	469	475	478
Antall grønne anlegg med nedprioritert drift	81	81	81
Antall grønne anlegg ute av drift	409	409	409
Nyanlegg. Beløp investert (i mill. kroner)	18,5	12,5	2,0

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Grøntfaglig planlegging	15 154	-617	14 537	14 537	0
Kommunale skoger	418	-161	257	257	0
Landbruk	12 291	-2 436	9 855	9 855	0
Offentlige toaletter	4 629	-1 104	3 525	3 525	0
Grønn prosjektering	41 673	-143	41 530	41 530	0
Parkdrift	103 837	-13 273	90 564	90 564	0
Fiske, fangst og viltstell	623	-416	208	208	0
Naturforvaltning	34 166	-3 175	30 991	30 991	0
Sum	212 790	-21 324	191 466	191 466	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	1 878	-765	1 112	1 112	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	199 021	-18 124	180 898	180 898	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	12 484	-2 435	10 050	10 050	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-593	0	-593	-593	0	0,0 %
Sum	212 790	-21 324	191 466	191 466	0	0,0 %

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		191 466	188 811	188 511	188 511
Sum Tekniske justeringer		592	592	592	592
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-488	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		104	592	592	592
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		191 570	189 404	189 104	189 104

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Drift av nye parkanlegg overtatt fra eksterne	1 840	1 840	0	Bymiljøetaten overtar flere parkanlegg og allmenninger som følge av rekkefølgekrav i områdeplaner. Anleggene overføres vederlagsfritt til kommunen etter ferdigstillelse. Det er kommunen som skal stå for drift og vedlikehold av anleggene. Det er hovedsakelig tre kategorier utbyggere som overleverer veianlegg til Bymiljøetaten; Bybanen utbygging, store parkanlegg og allmenninger Private utbyggere, uterom knyttet til større bolig- eller næringsprosjekter Etat for utbygging, uterom knyttet til idrettsplasser, skoler og sykehjem Driften av nye parkanlegg overtatt fra eksterne er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjettrammer og inngår i etatens driftskontrakter.
Den grønne akse - driftskonsekvens	-70	-70	0	Driftskonsekvensen av den grønne akse er redusert med kr 70 000. Dette gjelder driftsutgifter for rådhuskvartalet midlertidig torg som ble avviklet i 2024.
Sum	1 770	1 770	0	
Nye tiltak				
IT system for bruk av offentlig areal - driftskonsekvens	-250	-250	0	Tiltaket er i slutfase og lisenskostnader påløper. Midlene blir benyttet. Tiltaket innebærer en reduksjon av kostnader på tjenesteområde 10C - Naturforvaltning og parkdrift.
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	200	200	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Deltakelse graveklubbprosjekter - driftskonsekvenser	100	100	0	Driftskonsekvenser for graveklubbprosjektet Nedre Nygård som skal dekke utgifter til drift knyttet til nye plantekasser og bytrær, nytt sykkelfelt samt bruk av naturstein i gatene. Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjettrammer og inngår i etatens driftskontrakter.
Fanatorget - driftskonsekvens	130	130	0	Fanatorget ble ferdigstilt i 2022. Driftsutgiftene øker i 2025 på grunn av at garantitiden til entreprenør går ut etter 3 år og da økes årlige driftskostnader for utomhusanlegg. Utgifter gjelder vedlikehold av belysning, overflater og lekeapparater. De økte utgiftene er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjettrammer og inngår i etatens driftskontrakter.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Løgstien etappe 4 - delstrekning 2 - driftskonsekvens	400	400	0 Løgstien etappe 4 - delstrekning 2 ble igangsatt i 2024. Driftskostnadene gjelder vedlikehold av grusveier, krattrydding, grøfterensk, overvannsanlegg, gjerder, brokonstruksjon, tømming av søppel, vintervedlikehold, nettleie og strømforbruk.
Stordyrveterinærer	600	600	0 Lønnsmidler innarbeidet i vedtatt budsjett.
Fløysletten	500	500	0 Midlene til Fløysletten er planlagt benyttet i tråd med bystyrevedtaket.
Barnas byrom - driftskonsekvens	445	445	0 Driftsutgifter vedrørende Løgstieklien lekeplass, Lien lekeplass og Damsgård lekeplass, Sangotna uteareal og Brønnaldalen Olsvikskjenet. Dette er bl.a utgifter til belysning, vedlikehold av overflater og lekeapparater. Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjetttrammer og inngår i etatens driftskontrakter.
Sum	2 125	2 125	0
Nye engangstiltak			
Bergen Elveforum	100	100	0 Tilskuddet til Bergen Elveforum blir utbetalt i tråd med budsjettavtalen.
Bergen Skog- og træplantingsselskap, utbedring av Fløysvingene	2 000	2 000	0 Midler til utbedring av Fløysvingene blir utbetalt når Bergen Skog og træplantingsselskap har levert plan over utførelse og planen er godkjent.
Sum	2 100	2 100	0
Kutt			
Redusert tilbud av offentlige toalett	-600	-600	0 Antall offentlig tilgjengelige toalett i sentrum er redusert.
Kutt i vakant stilling Plan og utviklingsavdelingen	-900	-900	0 Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og stillingen som rådgiver i Plan- og utviklingsavdelingen er ikke besatt.
Reduksjon i bruk av konsulent tjenester	-200	-200	0 Tiltaket er innarbeidet i budsjetttrammen og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Reduksjon av sommerblomster i Bergen sentrum og Nesttun	0	0	0
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-601	-601	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Kutt av støtte til utlån av kanoer v/Skomakerdiktet	-80	-80	0 Støtten til utlån av kanoer v/Skomakerdiktet er kuttet.
Kutt i vakant stilling Anleggsgartner	-700	-700	0 Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og stillingen som anleggsgartner er ikke besatt.
Kutt i vakant stilling Skog- og arealforvalter	-900	-900	0 Tiltaket er innarbeidet i Bymiljøetatens budsjett og stillingen som Skog- og arealforvalter er ikke besatt.
Reduserte tilskudd Byutvikling	-238	-238	0 Tiltaket er innarbeidet i budsjetttrammen og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Sum	-4 219	-4 219	0
Sum tiltak	1 776	1 776	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	I Bergen skal nye anlegg har høy kvalitet for varig verdi og appellere til flere generasjoner	Antall ferdigstilte bylivsprosjekt pr. år	2	0	Fremdrift på plan. Forventer to ferdigstilte prosjekter før sommeren.
	Mye brukte turområder skal være tilrettelagt på en bruker- og naturvennlig måte	Antall meter nyetablering eller vedlikehold av klopper	250	0	Ikke vært sesong for kloppelegging eller vedlikehold i 1. tertial. Det er planlagt noen mindre kloppeprosjekter senere i år, men risiko for at målet ikke vil bli nådd i 2025.
	Større parker, friområder og mye brukte deler av byfjellene skal ha infotavler der det er hensiktsmessig	Antall nye eller oppdaterte infotavler pr. år	2	0	Pr nå planlegges det med 1 infotavle i 2025, i Arna bydelspark. Kapasitet/økonomi avgjør om det er mulig å få på plass ytterligere en infotavle i år.
	Alle bydeler skal ha tilbud om områder der hunder kan bevege seg uten å være i bånd	Antall hundeluftegårder i Bergen (totalt)	4	4	Det er mål om å ha en hundeluftegård i hver bydel. Bymiljøetaten har etablert fire hundeluftegårder. To av de ligger i samme bydel/ Årstad. Det gis innspill på 2 hundeluftegårder i årets HØP-prosess og etaten forventer en eventuell etablering i løpet av 2026.

Status merknader

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse status
Merknad 14. Renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen Det er i budsjettet satt av 0,5 MNOK til renhold i tilstøtende områder til Vågsbunnen. Bystyret ber byrådet sørge for styrket renhold i området, som inkluderer Christie Krybbe, Lille Øvregaten og andre relevante områder.	Bymiljøetaten har fortsatt med forsterket renhold i Vågsbunnen og Lille Øvregate og har derfor behov for disse midlene. Ettersom miljøet fra Vågsbunnen har flyttet seg rundt i byen, er det oppstått et behov for forsterket renhold flere steder, noe som har medført økte kostnader.
Merknad 15. Miljøkartlegging skogsbilveier Fanafjellet På bakgrunn av de mange sakene knyttet til ulovlig bygging av skogsbilveier, er det behov for at Bergen kommune får oversikt over skadene på natur og miljø. En kartlegging er nødvendig for å vurdere de langsiktige konsekvensene og legge grunnlaget for opprydding. Kartleggingen bør i første omgang konsentreres rundt veiene på Fanafjellet, og bør	Miljøkartlegging bør omfatte både vannmiljøundersøkelser og kartlegging av naturmangfold. Kostnaden ved dette forventes å være opp mot kr. 1 mill. Gjennomføring av miljøkartleggingen bør gjennomføres på vår/forsommer. Byrådet vil vurdere tiltaket i arbeidet med handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Oppdrag

Beskrivelse status

dekke elementer som analyser av vannkvalitet mm.

Merknad 19. Lyssetting av Fløysvingene Bystyret ber byrådet i forbindelse med revidert budsjett komme tilbake til bystyret med en sak om hvordan lyssetting av Fløysvingene kan igangsettes og realiseres i 2025. Bystyret ber byrådet se saken i sammenheng med den planlagte opprustingen av Fløysvingene.

Saken er behandlet av byrådet og legges frem for bystyret i juni.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Badebyen Bergen		IA	4 000	4 000	0	4.kv. 2027	1 134	1 450	316
Barnas byrom		-	-	-	-	Løpende	17 023	12 560	-4 463
Bystrand	BY	270 000	278 979	278 979	0	3.kv. 2025	52 076	9 076	-43 000
Lungegårdsparken	117/25								
Den grønne akse		-	-	-	-	Løpende	4 607	7 455	2 847
Digitalisering		-	-	-	-	Løpende	104	0	-104
Samferdsel									
Fontener i sentrum		-	-	-	-	Løpende	5 154	5 154	0
Fredens bolig	BR	13 100	30 438	30 438	0		384	384	0
	1119/19								
Friluftstiltak		-	-	-	-	Løpende	2 070	2 070	0
Gateopprustning		IA	5 500	5 193	307	Ferdig	307	0	-307
Torgallmenningen og gater rundt Gjeddevann		IA	4 149	4 149	0	4.kv. 2025	2 500	2 500	0
friluftsområde									
Grønnevik - byboliger og delekultur -		IA	12 847	12 847	0	4.kv. 2025	5 631	5 631	0
Prosjektutvikling									
Haukåsvassdraget -	BR	14 500	15 900	16 200	-300	Ferdig	184	484	300
	1048/23								
Overvannstiltak									
Bergen Travpark									
Infrastrukturtiltak i		-	-	-	-	Løpende	-65	0	65
utbyggingsområder									
Innløsning og erverv friarealer		-	-	-	-	Løpende	204	204	0
IT system for bruk av offentlig areal		4 500	12 368	12 734	-366	2.kv. 2025	689	1 055	366
Klimatilpasning, tiltak		-	-	-	-	Løpende	1 376	0	-1 376
Kollekvågen etterdrift	KFIN71/16	IA	486	486	0		0	0	0
avf.deponi									
Lyssetting av Fløysvingene		IA	0	3 900	-3 900		0	500	500
Løvtien etappe 4 - delstrekning 2	BY	50 000	107 499	107 499	0		710	710	0
	119/20								
Mindemyren fase 1 -	BY	116 200	112 074	112 074	0		3 022	3 022	0
	295/19								
planlegging og gjennomføring									
Mindemyren kommunal andel		-	-	-	-	Løpende	7 762	7 705	-57
Mindetorget		IA	253 112	253 112	0	2.kv. 2028	4 662	7 956	3 294

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt t	Totalprogno se	Avvik k	Estimert ferdigkvar al	Justert budsjet t	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Møllendalselven elve- og strandpark	BY 89/25	135 800	185 184	185 184	0	4.kv. 2027	3 523	10 179	6 656
Nesttun elvepark		IA 39 500		39 500	0		-473	0	473
Ny strømforsyning	UFGN 67/20	20 000	21 867	22 019	-151	Ferdig	-151	0	151
Festplassen									
Nygårdsparken nedre del	BY 362/20	67 000	90 779	90 298	481	1.kv. 2025	17 823	17 341	-481
Parker rehabilitering		-	-	-	-	Løpende	-792	1 768	2 561
Rehabilitering gatetrær og vegetasjon		-	-	-	-	Løpende	1 937	1 937	0
Sentrumslekepl ss - første utbyggingstrinn	UFGN 35/22	20 400	28 690	28 690	0	Ferdig	1 577	1 577	0
Steinsvikneset		IA 6 913		8 913	-2 000	4.kv. 2026	923	2 923	2 000
Storavatnet park- og friluftsområde		IA 94 035		94 035	0	4.kv. 2028	2 675	200	-2 475
Torgboder pilot		IA 3 000		2 405	595	4.kv. 2025	605	10	-595
Turveinett/ friluftstiltak inkl.		-	-	-	-	Løpende	9 795	7 941	-1 854
Byfjellene									
Utbyggingsavtale r Møllendal		-	-	-	-	Løpende	229	229	0
Utbyggingsavtale r Paradis		-	-	-	-	Løpende	344	344	0
Utbyggingsavtale r Søreide		-	-	-	-	Løpende	4 323	1 500	-2 822
Utbyggingsavtale r Wergeland		-	-	-	-	Løpende	2 000	200	-1 800
Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering		IA 20 669		20 274	395	Ferdig	1 026	631	-395
Vågstrappen - prosjektutvikling		IA 300		200	100		100	0	-100
Wergeland – Grunnerverv og forberedende arbeider		IA 1 889		2 193	-304	4.kv. 2026	-304	0	304
Sum øvrige prosjekter							-78	34	112
Sum							154 616	114 732	-39 884

Statustekst investeringer

Badebyen Bergen

Flere av badeplassene langs den sentrale sjøfronten har behov for fysiske opprustinger for at de skal være trygge og brukervennlige. Det blir gjennomført konkrete tiltak som f.eks. montering av livredningsposter og oppgradering av badestiger, med den hensikt å gjøre sjøen mer tilgjengelig for rekreasjon og friluftsliv. Prosjektet startet opp i 2024, og gjennomgang av den foreliggende tiltakslisten er godt i gang. Mindre tiltak på åtte badeplasser er ferdigstilt, deriblant Måseskjæret i Sandviken og Wolffs gate på Møhlenpris. Før sommeren 2025 planlegges det å ferdigstille mindre tiltak på ytterligere to badeplasser og rehabilitering av badebryggen ved Georgenes Verft. Høsten 2025 planlegges det oppstart på arbeidet med å utrede lokasjon for badebinge-pilot. Som følge av forsert fremdrift foreslås det å skyve midler fra 2027 til 2025.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett.

I 2025 består budsjettposten i hovedsak av Brønndalen friområde. I tillegg gjennomføres utbedringer og myndighetsavklaringer på henholdsvis Løvstakklia lekeplass og Sandgotna uterom. Brønndalen friområde åpner for publikumsbruk i 2025. Klatreløypene i skogen er ferdig, og denne delen av prosjektet er åpen for publikumsbruk. Klatreløypene er flere meter over bakken og består av trehytter, klatrenett, balanseliner og en zipline. Hele området skal være klart til bruk til sommeren.

Nye større satsinger er skjøvet ut i tid som følge av manglende internkapasitet, og det foreslås dermed å skyve 3,8 mill til 2028. Det foreslås også å overføre 0,7 mill til Rådhuskvartalet midlertidig torg (Kim Frieles plass) under budsjettposten "Den grønne akse".

Bystrand Lunegårdsparken

Investeringen er delt i to faser. Fase 1 har et gjennomføringvedtak på 120 mill. jf bystyresak 159/18 og fase 2 har et gjennomføringsvedtak på 150 mill. jf bystyresak [BY 117/25](#).

Fase 1 omfatter blant annet et ferdigstilt for-, og detaljprosjekt for hele tiltaket, inkl. tilpasninger og endringer av prosjektgrunnlaget, slik det var forutsatt i vedtatt budsjett 2024-2027. Prosjektet består også av usikkerhetsanalyse, anleggsbidrag overfor Bybanen Utbygging AS, og etablering av fylling. Arbeider som omfatter fase 1 ferdigstilles, og prosjektet avsluttes i løpet av 2025. Videre satsing videreføres i prosjektet Bystrand Lunegårdsparken fase 2.

Fase 2 består av omprosjektering og opparbeidelse av hele strand- og parkarealet. Årets prognose er tilpasset forventet aktivitet. Kontrakter kan først inngås etter at gjennomføringsvedtak er vedtatt. Gjennomføringsvedtak ble vedtatt av bystyret 29.04.2025. Det foreslås å skyve 18 mill. til 2026 og 25 mill. til 2027 i tråd med forventet fremdrift. Ambisjonen er at hele, eller deler av anlegget er ferdig til sommeren 2027. Dette avhenger imidlertid av mange forutsetninger, som f.eks. anskaffelsesprosess og samspill med entreprenør. En mer kvalifisert periodisering av kostnadene vil først kunne skje etter at kontrakt er inngått.

Deltakelse i Graveklubbprosjekter

Det gjennomføres gatefornyelse på deler av Nedre Nygård i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter deler av Nygårdsgaten, Jonas Reins gate, Hans Tanks gate, Daniel Hansens

gate og Lyder Sagens gate. Byggherreansvaret i prosjektet ligger hos BIR AS. Prosjektet er i anleggsfase og er noe forsinket i henhold til rapportert sluttfrist. Store deler av prosjektområdet er blitt ferdigstilt. For Bymiljøetaten gjenstår i hovedsak arbeider knyttet til gatetunet i Jonas Reins gate. I prognosen fra BIR antas det at Bymiljøetaten sin andel av prosjektet blir mer kostbar enn forutsatt. Det er dialog om slutfakturaens størrelse, og et mulig merforbruk forventes avklart til 2. tertial. Det er dermed usikkerhet rundt prosjektets totalprognose. Prosjektet ferdigstilles i 2025.

Den grønne akse

Den grønne akse er en programpakke for prosjekter innenfor området som strekker seg fra teateret til biblioteket, og fra Ole Bulls plass til og med Torgallmenningen. I dette inngår tiltak som belysning og fornyelse av strømforsyning, tiltak for universell utforming, dekkefornyning m.m. For prosjektene under budsjettposten er det en samlet årsprognose på 3 mill. over budsjett. Det foreslås å dekke dette ved å skyve midler fra 2028 til 2025.

Kim Frieles plass (Rådhuskvartalet midlertidig torg) Det er etablert en midlertidig møblering av Rådhusorget (nå Kim Frieles plass). Den tidligere parkeringsplassen er opparbeidet med enkle byromskvaliteter i påvente av en permanent oppgradering av hele Rådhuskvartalet, samt avklaringer om bruk som riggarealer til etablering av bybane mot Åsane. Området ble tatt i bruk 2022, men prosjektet ble utvidet til også å inkludere gatekunst i 2023. I 2025 foreslås det å videreføre prosjektet med 0,7 mill. fra budsjettposten Barnas Byrom.

Tiltak for universell utforming Prosjektet har som mål å utvikle helhetlige og sammenhengende tiltak for universell utforming av parkene og byrommene i området, blant annet etablering av varselfelt ved overgangsfelt, oppgradering av lyspullerter og etablering av universelt utformede benker. I 2025 har man startet prosjektering av tiltak fra det tidligere utviklede skisseprosjektet. Dette vil gi grunnlag for prioritering av tiltak i fremtiden. I tillegg gjennomføres et utvalg mindre tiltak som ikke trenger byggesøknad, og som er uten konsekvenser for andre prosjekter. Igangsetting av disse tiltakene gjør at ca. 3 mill. skyves fra 2028. Det jobbes aktivt med kunnskapsdeling om universell utforming av parker, gater og byrom til relevante aktører i både det offentlige og det private.

Den grønne akse - konseptutvikling Det var behov for å samle og utarbeide et overordnet og helhetlig kunnskapsgrunnlag for noen av tiltakene i Den grønne akse. Formålet var å styrke fundamentet for gode vurderinger og løsningsforslag. Kunnskapsgrunnlaget ble ferdigstilt i september 2023, og evalueres løpende etter hvert som tiltak og delprosjekter gjennomføres. I 2024 ble det arbeidet med formidling av funn fra kunnskapsgrunnlaget til relevante aktører, og prosjektet ble ferdigstilt. I 2025 påløper administrative kostnader i forbindelse med avslutning av prosjektet. Prosjektets totalprognose er redusert med 0,4 mill. grunnet forenklinger i prosjektet og usikkerhetsreserver som ikke ble benyttet. Ubenyttede midler trekkes inn til Bykassen.

Rehabilitering av strømuttak i byrom

Prosjektet hadde som formål å rehabilitere eksisterende uttakskummer som blir benyttet til utleie av offentlige torg. Av større tiltak nevnes arbeid i Vågsallmenningen, Lyraneset, Laksevåg park og Nøstetorget. Prosjektet endte med et total mindreforbruk på 0,5 mill. Avviket ble oppbudsjettet til 2025 og trekkes nå inn til Bykassen. Dette skyldes blant annet at arbeid ved Tårnplassen utsettes grunnet byggeprosjektet til Statsbygg ved Tinghuset. Nøstegaten ble utført gjennom mer kostnadseffektive løsninger, blant annet ble det benyttet skap som allerede var plassert for å dekke behov for sykkelparkering. Forventet arbeid ved Regnbueplassen var ikke aktuelt å gjennomføre på grunn av høy kompleksitet.

Digitalisering samferdsel

Budsjettposten Digitalisering Samferdsel omfatter prosjektene Asset Management, Bydata, Fagsystemer parkering og Sensor HC-plasser.

Asset Management, som skal levere et fagsystem inkludert register for objekter som etaten har ansvar for. Dette prosjektet ble i 2024 forlenget ut 2025 og det vil inneværende år arbeides med integrasjoner, datakatalog, visualiseringer, analyser og rutiner.

Formålet med **Bydata** er å få på plass et analyse- og beslutningsstøttesystem som samler data fra flere ulike kilder, sammenstiller og presenterer denne som grunnlag for beslutninger og måling av gjennomførte tiltak. Kostnadene i 2025 knytter seg til anskaffelse av ytterligere sensordata/telledata og prosjektet er på plan. Oppbudsettert beløp på tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift skyldes en feilføring fra 2024. Dette korrigeres nå til tjenesteområde 08 Samferdsel.

Prosjektene **Sensor HC-plasser** og **fagsystemer parkering** er i avslutningsfase.

Fontener i sentrum

Rehabilitering av Ole Bull fonteneanlegg: Fonteneanlegget har behov for en total rehabilitering på grunn av store feil og mangler på anlegget. Tiltaket medfører gravearbeider, en gjennomføring vil derfor ha konsekvenser også for det eksisterende byrommet. Det er utarbeidet et forprosjekt for det vann- og avløpstekniske arbeidet. Vurdering av tilhørende fonteneplass pågår. Tiltakets totalkostnad er foreløpig usikker. I løpet av året vil det utarbeidede forprosjektet gjennomgås nøye, og ses i sammenheng med andre nødvendige forutsetninger for at prosjektet skal kunne gjennomføres.

Fredens bolig

Fredens bolig er en kommunal park ved Krohnengen skole i Bergen sentrum. Det er gjennomført en oppgradering av hele parkanlegget, prosjektet omfatter også ny ballbane, flowpark, drikkevannspost og belysning. Prosjektet er ferdig og tatt i bruk, enkelte utbedringstiltak gjennomføres i løpet av året.

Friluftstiltak

Budsjettposten omfatter mindre tiltak til relativt lave kostnader, men som likevel kan ha stor betydning for utøvelse av friluftsliv og rekreasjon. Eksempler på slike tiltak er klopper, tilrettelegging for universell utforming, benker og gapahuker. Tiltakene skal følge opp naturstrategien til Bergen Kommune.

Tiltak for 2025 vil vurderes i forbindelse med ferdig utarbeidet tiltaksliste til naturstrategien som ferdigstilles våren 2025. Konkretisering av tiltak og arbeider starter opp i tredje kvartal 2025.

Gateopprustning Torgallmenningen og gater rundt

Det har blitt utredet en langsiktig plan for opprusting av bygulvet på Torgallmenningen. Prosjektet ble avsluttet i 2024. Som følge av ubrukt usikkerhetsreserve er totalkostnad lavere enn budsjetttramme og ubrukte midler kan trekkes inn til bykassen. Selve arbeidet med løsningsforslag for den trafikale situasjonen på Torgallmenningen gjennomføres i eget prosjekt og vurderes i forbindelse med rullering av Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Gjeddevann friluftsområde

Det skal etablerast turveg frå Varden idrettsanlegg til badeplass ved Gjeddevatn. Prosjektering har starta i 2025, og tiltaket skal gjennomførast innan utgangen av året. Prosjektering og byggesøknad planlegges gjennomført før sommeren.

Grønneviken - byboliger og delekultur - Prosjektutvikling

I Grønneviken skal det legges til rette for test og utvikling av nye boformer som legger til rette for fellesskap og bærekraft. Når eiendommen er ferdig regulert skal den selges. Prosjektet er i rute målt opp mot estimert sluttdato.

Reguleringsplan for området ble vedtatt av bystyret 26.03.2025. Det skal også besluttet en salgsstrategi for området. Prognoser og det økonomiske behovet knyttet til videre arbeid skal avklares etter at dette er vedtatt.

Haukåsvassdraget - Overvannstiltak Bergen Travpark

Det er etablert et kommunalt overvannsanlegg ved Bergen Travpark for å hindre utslipp til Haukåsvassdraget, som er et viktig elvemuslingshabitat. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk av Bergen travpark i 2023. Det gjenstår noen sesongavhengige utbedringstiltak som gjennomføres i inneværende år. Prosjektets prognose viser et marginalt merforbruk som skyldes økte kostnader tilknyttet nødvendig utbedring av overvannsavrenning. I 2025 skrives det sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder

Bergen kommune tar en aktiv rolle i byutviklingen. I større transformasjons- og utbyggingsområder er det behov for omfattende koordinering og planlegging, før tiltak lar seg realisere i tråd med intensjonene i vedtatte planer. Budsjettposten bidrar blant annet til nødvendig planlegging og gjennomføring, spesielt relatert til offentlig teknisk og blågrønn infrastruktur som veier, allmenninger og parker.

I 2025 foreslås det å overføre budsjettmidler til:

- Myrdalsveien (Utbyggingsavtaler Åsane senter)
- Kristiansholm, koordinering plan og utbyggingsavtale.
- Møllendal, utbyggingsavtaler.
- Sandsliåsen, utbyggingsavtaler.

Mindre deler av årets budsjettmidler blir benyttet til å dekke merforbruk fra 2024 på prosjektene Infrastrukturplan Laksevåg, Sandsliåsen fortau og sykkelvei og Kristiansholm kostnadsanslag.

I tillegg foreslås det å overføre 2 mill. til budsjettposten Steinsvikneset friområde. Dette foreslås fordi kostnadene ved realisering av friområdet blir en del større enn vedtatt i HØP 2025-2028 som følge av økte kostnader til opparbeidelse av parkeringsplass. Prosjektet er et viktig tiltak i tråd med vedtatte og pågående reguleringsplaner og vil ha betydning for både eksisterende og fremtidige beboere i området.

Det avsettes midler i 2025 til andre viktige infrastrukturtiltak i utbyggingsområder som måtte oppstå i løpet av året. Det foreslås å skyve 3,5 mill. til 2027. Behovet for kommunale midler for planlegging og realisering av viktige infrastrukturtiltak er uforutsigbart og avhengig av private utbyggers fremdrift. En del av de antatte prosjektene for 2025 har vist seg å ikke bli tilstrekkelig modne for realisering og må utsettes i tid.

Innløsning og erverv friarealer

Budsjettposten dekker ervervsrelaterte situasjoner og prosjekt som kan oppstå underveis i et år hvor det da vil være behov for avsatte midler til å dekke arbeid tilknyttet disse situasjonene/oppgavene. I 2025 blir midlene brukt til diverse verdivurderinger, tinglysninger og andre ervervsrelaterte aktiviteter.

IT system for bruk av offentlig areal

Prosjektets hensikt er å levere system for digitale søknader om bruk av offentlige arealer, som f.eks graving i vei, leie av offentlig plass eller arrangementer, parkeringstillatelser og oppfølging av illeggelser. Systemet skal gi publikum en enklere og bedre opplevelse gjennom fornyede digitale søknadsskjema, og systemet skal legge til rette for bedre flyt og bruk av automatisering i saksbehandlingen. I løpet av første kvartal 2025 er ny modul for oppfølging av illeggelser satt i drift, og to søknadsskjema for leie av grunn er publisert. Publisering av gjenstående søknadsskjema er planlagt publisert i løpet av våren. Alle delleveranser for prosjektet er da levert. Det som gjenstår er overlevering til drift og generell prosjektavslutning.

Prosjektet forventes å gå med et merforbruk ved ferdigstillelse. Dette skyldes et generelt høyere prisnivå, og at byggelånsrente ble høyere enn antatt. Det foreslås at prosjektet tilføres 0,25 mill for å dekke forventet merforbruk.

Klimatilpasning, tiltak

Investeringen har vært delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10D Klima og miljø. Det foreslås nå å flytte 5,8 mill fra tjenesteområde 08 til 10D. Budsjett har ved en inkurie ligget på feil tjenesteområde.

Midler på budsjettpost "Klimatilpasning tiltak" er i 2025 planlagt brukt på prosjektet **Løgstien overvann**. Tiltaket omfatter etablering av ca. 50m åpen overvannsgrøft fra nytt bekkeinntak ved Løgstien til eksisterende bekkeinntak ved Solheimslien 34-38, for å håndtere overvannet som renner mot borettslaget. Det planlegges for byggestart 2. halvår 2025.

Prosjektet **Separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet** ble ferdigstilt i slutten av 2024 og er et viktig skritt mot miljøvennlig lokal overvannshåndtering. Arbeidet ble utført i forbindelse med opprusting av gangpassasjen fra Solheimsvannet til Svaneviksveien. Prosjektet er nå avsluttet med et marginalt merforbruk. Merforbruket dekkes med midler fra budsjettposten Mindemyren kommunal andel.

Kollevågen etterdrift av f.deponi

Kollevågen på Askøy var Bergen kommunes avfallsdeponi for usortert avfall i perioden 1930-1975. Tidligere gjennomførte tildekkingstiltak har vist seg å være utilstrekkelige.

I HØP 2024-2027 ble det dermed innarbeidet et konseptutviklingsprosjekt for utbedring av strandsonen på Kollevågen, med formål om å utrede varige løsninger for å minimere utvasking av sand og reparasjon av stranden. Opprinnelig planlagt oppstart ble i 2024 skrinlagt med henvisning til Handlings- og økonomiplan 2025-2028. En videreføring og gjennomføring av satsingen ble ikke gitt prioritet i HØP 2025-2028, og det var følgelig ikke hensiktsmessig å gjennomføre de planlagte forarbeidene. Det utarbeides sluttvedtak, og investeringsprosjektet avsluttes. Ubrukte midler kan trekkes inn. Konseptutviklingsprosjektet lå på tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift. Beløpet på tjenesteområde 10D Klima og miljøtiltak skyldes en feilføring fra 2024.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil- og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi for Bergen kommune. Prosjekter inkludert i budsjettposten er mobilpunktet i Gimleveien og Mobilpunkter Sydnes.

Prosjektet i Gimleveien er en del av en satsing på et bedre mobilitetstilbud, både for lading til private biler og for bildeling. Det skal etableres 6 oppstillingsplasser. Prosjektet gjennomføres sammen med Bergen Vann. I 2024 ble anbudskonkurranse gjennomført og anleggsfase startet høsten 2024. Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025.

Prosjektet Mobilpunkter Sydnes dekker etablering av mobilpunkt i Sydneshaugen samt utplassering av sykkelhangerar. Mobilpunkt er tilnærmet ferdigstilt, men det gjenstår utplassering av 2 stk. ekstra sykkelhangerar. Resterende midler er tiltenkt utførelsen av dette. Det er planlagt 1 i Sydneshaugen og 1 i Sophus Phils gate. I 2025 settes sykkelhangarene ut i drift. Prosjektet gjennomføres innenfor gjeldende totalramme.

Prosjektet Ladepunkter på offentlig vei har etablert infrastruktur for lading av private elbiler langs kommunal veg i Årstad og Bergenhus bydel. Prosjektet har planlagt, bygd, ferdigstilt og fått overlevert følgende utvidelser av ladepunkt: Øvre Dreggsallmenning, Sydnesplassen og Landåslien. Prosjektet har

også bidratt til etablering av nye mobilpunkt: Nymark og Martin Vahls gate. Prosjektet er ferdig, arbeid med sluttvedtak pågår. Ubrukte midler tilbakeføres bykassen.

Lyngbøveien - trafikkisikring

Entreprenør Vestafjell AS meldte oppbud 30/11-23, og prosjektet stoppet da opp. Etter en grundig gjennomgang av prosjektet ble det i august -24 besluttet å gjennomføre detaljprosjektering på en betydelig nedskalering av byggeprosjektet. Prosjektet fokuserer på å etablere fortau i hele prosjektets utstrekning. Det prosjekteres nå en redusert veibredde, med betydelig mindre terreng inngrep på overside vei, og støttemurer på nedside vei.

Prosjektet har et gjennomføringsvedtak fra 2022 på 144,8 mill. Dette er blitt prisjustert i Handlings- og økonomiplanen til 156,8 mill. Kommunens prisregulering har lagt til grunn 8% prisstigning i perioden. SSBs standard indeks for «vei i dagen» tilsier en prisstigning i markedet fra K2 2021-K4 2024 på 24%. Differansen mellom den prisstigningen kommunen har lagt til grunn, og den faktiske prisstigning for bygging av vei er 22 mill kr inkl mva. Siden 2022 er det etablert som rutine å gjennomføre usikkerhetsanalyser for prosjekter, men dette gjaldt ikke på tidspunktet for behandlingen av gjennomføringsvedtaket for Lyngbøveien. Den gang la en til grunn mer standard usikkerhet, og ofte tilsvarte dette dagens P50. Det er nå gjennomført en usikkerhetsanalyse på det nedskalerte prosjektet, og denne viser et budsjettbehov P50 verdi på kr. 192 mill. (inkl. mva) og en P85 verdi på 202 mill. (inkl. mva). Prosjektet, gitt P85, har behov for å få tilført kr. 45,2 mill for å kunne ferdigstilles. Det kommer egen sak om kostnadsøkningen til Bystyret hvor dette blir omtalt mer detaljert. Oppsummert foreslås budsjettbehovet dekket ved å flytte 20 mill fra budsjettposten Mobilitetstiltak gåbyen (10 mill i 2026 og 10 mill i 2027). Resterende 25,2 mill foreslås som tilførte nye midler til prosjektet. Differansen mellom P50 og P85 foreslås innarbeidet i 2028.

I 2025 gjennomføres en entreprise som ferdigstiller konstruksjoner som entreprenøren hadde påbegynt. Det er utført rydding og tilbakeføring av areal til beboere. I tillegg har det påløpt kostnader til etablert byggherreorganisasjon.

Lyssetting av Fløysvingene

Det foreslås et nytt prosjekt for å lyssette Fløysvingene. Totalkostnad 3,9 mill., hvorav 0,5 mill. innarbeides i 2025 for å kunne starte prosjektutvikling høsten 2025. Prosjektet finansieres med å flytte midler fra budsjettposten Turveinett/friluftstiltak inkl. byfjellene.

Løvtien etappe 4 - delstrekning 2

Siste etappe av Løvtien ble ferdigstilt og tatt i bruk 20 mars 2024. Den knytter sammen Løvtien til én sammenhengende turvei fra Kråkenes til Melkeplassen. Etappen er på vel 1 km og strekker seg fra Kristian Bings vei og til Fredlundsvingen og inkluderer en 383m lang brukonstruksjon. Ferdigattest ble gitt 10.12.2024. Prosjektet er gjennomført til noe lavere kostnad enn budsjettert. Dette skyldes hovedsakelig at byggelånsrenten ble lavere enn kalkulert. I tillegg kom Bymiljøetaten bedre i havn med forhandlingene med konkursboet etter Bulken entreprenør enn hva som ble antatt .

Mindemyren fase 1 - planlegging og gjennomføring

Budsjettposten består av ulike delprosjekter.

Et av prosjektene - Svanevikspassasjen - ble fullført i 2024. Prosjektet innebærer forbedret gangvei og trapp mellom Solheimsvannet og Svaneviksveien. Sluttoppgjør fra entreprenøren ble mottatt i 2025.

Prosjektet Lille Solheim omhandler etablering av ny gangpassasje fra Bybanestoppet Minde til Fjøsangerveien. Arbeidet med gangpassasjen ble forsinket på grunn av innvendinger mot opprinnelig valgt løsning. Tegningene er revidert og videresendt til entreprenøren for utførelse. Helningen i overgangen mellom bybanestoppet og gangpassasjen er redusert fra 1/10 til 1/15. Det er lagt til rette for at brøytebil kan svinge inn. Ny håndløper, tilsvarende håndløperne brukt på bybanestopp, er inkludert, og det er planlagt beplantning på begge sider av rampen slik at den harmonerer med terrenget.

Mindemyren kommunal andel

Dette er en budsjettpost som skal dekke Bergen kommunes andel av bygging av kommunal infrastruktur. Disse konkretiseres og gjennomføres som enkeltprosjekter. Enkeltprosjektene har ulik fremdrift og budsjett.

For å få gjennomført transformasjonen av Mindemyren er det viktig at kommunen gjennomfører tiltak som er nødvendige for at utbyggere skal kunne realisere sine prosjekter. Prioritering av prosjekter må derfor skje i dialog med aktuelle utbyggere. Kommunen har gjennom utbyggingsavtaler forpliktet seg til å realisere den offentlige infrastrukturen på Mindemyren. Det er en rekke pågående prosjekter på Mindemyren hvor det er behov for kommunal finansiering og koordinering. Dette gjelder blant annet realisering av gjenstående del av kanal, realisering av en rekke torg, herunder Lea allmenning samt utarbeidelse av byromsplan.

Det foreslås å overføre midler til prosjektet *Separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet* under budsjettposten klimatiltak for å dekke et lite merforbruk fra 2024.

Mindetorget

På Mindemyren planlegges et offentlig torg med tilhørende infrastruktur. Mindetorget er regulert sammen med Meieribyen, og skal tilrettelegge for opphold, økt biomangfold og urban rekreasjon. Prosjektet omfatter en videreføring av kanalen som er etablert langs resten av Mindemyren, samt etablering av et større vannspeil som fiskehabitat. Prosjektet er i planleggingsfase. Prosjektet har en rekke avhengigheter mot utbyggere i området. Det planlegges for forsert fremdrift i 2025. Dette gjelder forberedende arbeider, gjennomføringsvedtak og anskaffelse for å imøtekomme utbyggere i området. Det foreslås dermed å skyve midler fra 2027 til 2025.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Mobilitetstiltak Gåbyen

Mobilitetstiltak Gåbyen er en budsjettpost som finansierer tiltak i Handlingsplan for gange og tiltak i Handlingsplan for trafikksikkerhet. Budsjettposten er delvis finansiert av fylkeskommunale midler via Miljøløftet.

Det foreslås å hente midler fra denne budsjettposten i 2026 og 2027 til oppjustering av kostnadsramme for Lyngbøveien. Dette omtales under budsjettposten Lyngbøveien trafikksikring. Sak om kostnadsøkning med forslag til finansiering kommer til behandling hos bystyret.

Under omtales prosjekter som pågår i 2025.

Universell utforming – Gangfelt. Prosjektet omhandler implementering av taktile heller i 15 forskjellige gangfelt i Bergen, noe som gir enklere tilgang for alle brukere og oppfyller anbefalingene for universell utforming. I løpet av 2025 vil en ny kontrakt bli inngått, og arbeidene knyttet til dette prosjektet vil fortsette.

TS-tiltak Lyderhornslie fortau er etablert i 2025: Prosjektet omfatter etablering av manglende fortausareal mellom Lyderhornslie og Søndre Lyderhornslie, tilrettelagt krysningspunkt, samt overvannshåndtering. Prosjektet er i avsluttende fase og det arbeides med sluttvedtak.

I prosjektet **Gangetiltak Fridalsveien** skal man ruste opp fortauet langs Inndalsveien 105/Fridalsveien 42-44 med nytt dekke, benker og trær. Det skal i tillegg etableres vareleveringslomme. Prosjektet lyses ut i mars 2025. Oppstart av anleggsarbeid antas å bli i mai/juni.

I Prosjektet **Gangetiltak Åsane** arbeides det med å få på plass de siste seks grunnervervs avtalene. Det oppgraderes i størrelsesorden 12 til 15 gangetiltak i Åsane i 2025.

Gangveier/traseer - finansieres av Miljøløftet: I 2024 ble ubrukte midler fra Miljøløftet avsatt til fond. Disse benyttes i 2025. I 2025 pågår en rekke prosjekter i ulike bydeler.

Mobilpunkter Bergenhus og Årstad

Mobilpunktene er en del av en planmessig satsing på et bedre mobilitetstilbud i Årstad og Bergenhus, både for lading til private biler og for bildeling. Alle mobilpunktene tilfører kvaliteter i form av nye byrom, nye eller utvidet fortau, ny sykkelveg eller sykkelstier, oppmerking, staudefelt og bytrær. Prosjektet har ferdigstilt og overlevert følgende mobilpunkt: Nymark, Nicolaysens veg, Anna Kreetz plass, Lyder Sagens gate, Erik Pontoppidans gate, Martin Vahls gate. Prosjektet endte med et mindreforbruk som skyldes ubrukte usikkerhetsreserver. Ubrukte midler tilbakeføres til bykassen. I 2025 vil det bli ferdigstilt sluttvedtak for prosjektet.

Møllendalselven elve- og strandpark

Prosjektet Møllendal Elvepark omfatter restaurering av Møllendalselven fra utløp til Store Lungegårdsvann opp til der E39 Sykklestamvegen krysser Møllendalselven. Tiltaket er et viktig premiss for realiseringen av det nye boligområdet i Grønnevik, og omfatter blant annet etablering av torg og gangbro sentralt på Møllendal, opparbeidelse av parkanlegg med gangveier, gangtrasé langs elven, fjerning av forurensede masser, samt separering av eksisterende vann og avløpsledning for å bedre vannkvaliteten i Store Lungegårdsvann.

Detaljprosjektering er avsluttet. Det er gjort en omfattende jobb med kostnadsgjennomgang og justering av kostnadsanslagene som følge av dette. Gjennomføringsvedtak ble vedtatt av bystyret 26. mars i sak 89/25. Rammetillatelse ble også gitt i mars. Grunnet høyere aktivitet og forsert fremdrift skyves det midler fra 2027 til 2025. I 2025 skal det gjennomføres anbudskonkurranse og det planlegges for oppstart av anleggsarbeider mot slutten av året.

Nesttun elvepark

Det er regulert en elvepark på Nesttun knyttet til Store og Lille Nesttunvann, og en del av den blågrønne strukturen rundt Nesttunvassdraget. I 2024 ble det jobbet med avklaringer knyttet til grunnnerv, mens øvrige deler av prosjektutviklingen var satt i bero. Kontrollutvalget skal i løpet av 2025 gjennomføre en høring knyttet til saken om ekspropriasjon. Prosjektet er stilt i bero inntil høringen er gjennomført.

Det foreslås å skyve midler fra 2026 til 2025 for å dekke merforbruk fra 2024. Dette dekker påløpte saksomkostninger i forbindelse med den avbrutte ekspropriasjonsprosessen, samt påløpt byggelånsrente.

Ny strømforsyning Festplassen

Festplassen er tilrettelagt med faste strømuttak til midlertidige og strømkrevende installasjoner ved arrangementer. Prosjektet ble ferdig og tatt i bruk i 2023. Prosjektet ble avsluttet til 3,7 mill. under budsjett. I 2024 ble det gjort utbedringer av enkelte mangler. Det er i inneværende år behov for å dekke inn kostnader vedrørende større påløpte rentekostnader enn forutsatt fra 2024. Prosjektet avsluttes.

Nygårdsparken nedre del

Nygårdsparken i Bergen sentrum er det gjennomført et større rehabiliteringsprosjekt i flere faser og gjennom flere enkeltprosjekter. Dette prosjektet omfattet rehabiliteringsarbeidene i nedre del av Nygårdsparken. Parkarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt. Bronsefontene er etablert, men det gjenstår noen justeringer. Disse arbeidene er sesongavhengige og utføres i løpet av sommersesongen. Levering av bergenslykter har vært forsinket. Levering og montering planlegges utført i år. Det er knyttet en viss usikkerhet til at alle lyktene lar seg levere i år. Prosjektets års- og totalprognose er på plan.

Rehabiliteringen av toalettene i Gartnerboligen ble ferdigstilt i 2024, og ubrukte midler på prosjektet foreslås inndratt.

Parker rehabilitering

Budsjettposten består i 2025 av to prosjekter.

Etterarbeider Biblioteksplassen

Prosjektet omfatter utbedring av universell utforming på Valborg Platous plass i Bergen sentrum. Prosjektet er i sluttfasen, og enkelte utbedringstiltak utføres i løpet av året. Prosjektets totalprognose er på plan. Sluttvedtak fattes i 2025.

Etablering av belysningsanlegg til Petedalsmyra fotballbane

Prosjektet har etablert turveibelysning på strekningen fra Steinsvik til Petedalsmyra fotballbane, et tiltak som strekker seg over 600 meter og vil forbedre sikkerheten og tilgjengeligheten for fotgjengere. Installasjonsarbeidene er utført, prosjektet venter på at BKK skal koble opp anlegget til strømmettet og montere strømmåler. Prosjektet ble ferdigstilt i slutten av 2024. Det gjenstår utarbeidelse av sluttvedtak. Det bes om at dekning av et marginalt merforbruk fra 2024 tilføres prosjektet. Ved en feil ble budsjettet på 2,5 mill. for 2024 flyttet til tjenesteområde 08 Samferdsel. Dette ble dermed oppbudsjettet i 2025 på dette tjenesteområdet, men foreslås nå flyttet til tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift.

Permanent bobilparkering - utredning

De siste årene har det vært flere medieoppslag og tilbakemeldinger om uønsket bobilparkering i boligområder og ved friområder. Dette viser at det er mange bobilturister i Bergen, og at det kan være et behov for et bedre tilbud. For å redusere villparkering anses det som viktig at tilbudet etableres nært et kollektivpunkt med akseptabel reisetid til Bergen sentrum. Bymiljøetatens skal etablere en midlertidig P-plass for bobil og mobilpunkt med lademuligheter på Mindemyren.

Det forventes å tilrettelegge for bobilparkering (avfallshåndtering, oppmerking, strøm m.m) våren 2025. Prosjektet forventes ferdigstilt i juni, med forbehold om tidsperspektiv for dispensasjonssøknad og byggetillatelse overholdes.

Rehabilitering gatetrær og vegetasjon

Prosjektet omfatter nyplanting og rehabilitering av bytrær i pågående prosjekter. Prosjektet konkretiseres fortløpende med nye tiltak. Budsjettmidlene overføres deretter til pågående enkeltprosjekter som omfatter nyplanting/rehabilitering av bytrær.

Renere Havn - Prosjektkoordinator

Investeringen «Renere Havn prosjektkoordinator» omfatter overordnet koordinering, administrasjon og informasjonsarbeid knyttet til Renere Havn Bergen. I 2025 er de planlagte hovedaktivitetene etterovervåking av Store Lungegårdsvannet, samt tidligfase av Vågen-prosjektet.

Sentrumslekeplass - første utbyggingstrinn

Sentrumslekeplass på Nordre Tollbodkai er et tiltak som utvikles over flere trinn. Første utbyggingstrinn er godkjent som et midlertidig tiltak, og ble tatt i bruk sommeren 2023. I 2024 ble bruken av byrommet evaluert i dialog med brukergruppen. Tilbakemeldingene er gode, i 2025 utføres det derfor enkle forbedringstiltak, og det søkes om tillatelse for permanent bruk. I 2025 gjennomføres enkelte forbedringstiltak og myndighetsavklaringer. Det utarbeides sluttvedtak, og prosjektet avsluttes.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi er under sanering for å gjøre området klart for ny bruk. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp.

Prosjektets totalprognose overstiger vedtatt budsjett, som meldt i årsmeldingen for 2024. Avviket skyldes hovedsakelig økt mengde avfall, som har hatt større omfang enn ventet. Økte mengder medfører lengre tid med leie av maskiner/rigg/vaskeanlegg/vannrenseanlegg, samt økte mengder som transporteres til deponi og forbrenning, i tillegg til mer ren tilbakefyllingsmasse som må kjøres inn. Avviket skyldes allerede nevnte grunner, i tillegg til lønns- og prisstigning. Det foreslås dermed at prosjektet tilføres 63,7 mill. i 2025.

Våren 2025 ferdigstilles saneringen, og prosjektet avsluttes.

Steinsvikneset

Det skal etableres tilkomst, friområde, universelt utformede turveier og badeplasser på Steinsvikneset i Nordåsvannet. Naust bør restaureres. Prosjektet skal sikre offentlig tilgang til tur- og bademuligheter for beboere i nærområdene. I dag er det nærmest ingen offentlig tilgang til sjø i denne delen av Ytrebygda. Steinsviken ligger i gangavstand fra utbyggingsområdet ved Råstølen, og med kort avstand fra Sandsli, Steinsviken og Søreide.

Bergen kommune har fra før ervervet Steinsvikneset (friluftsområde), samt sikret mulig fremtidig tilkomst via veien Steinsvikneset (blindvei fra Steinsvikveien).

Det planlegges for byggestart høsten 2025. Det skal vektlegges å etablere turveier, rydde vegetasjon og tilrettelegges for opphold i friluftsområdet. Kostnaden ved å etablere tilkomst, snuplass, HC parkering og turveier med standard for Universell Utforming blir høyere enn forutsatt. Det foreslås derfor en økning på 2 mill. i 2025, som også vil gi en økning i totalbudsjett. Økt budsjettbehov foreslås dekket fra budsjettposten Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Storavatnet park- og friluftsområde

Langs Storavatnet skal det etableres et grønt friareal med tilrettelagte aktivitetsområder, friarealet anlegges på overskuddsmasser fra Sotrasambandet. Prosjektet hadde intern oppstart i 2024, det er utarbeidet prosjektmandat og opprettet dialog med Statens Vegvesen. Opprinnelig planlagt oppstart av skissefase er utsatt og videre prosjektutvikling er skjøvet frem i tid. Dette skyldes at Statens Vegvesen overleverer utfyllingen til Bergen kommune senere enn opprinnelig antatt. Med unntak av noe administrativ oppfølging legges prosjektet i bero. Resterende budsjettmidler på omtrent 2,5 mill skyves dermed til 2028.

Store Lungegårdsvann

Området rundt Store Lungegårdsvannet er i stor utvikling, og det var behov for å gjøre tiltak mot den forurensede sjøbunnen. I 2024 ble tiltaket for å etablere ny sjøbunn fullført. Det er imidlertid behov for å gjøre tiltak for å bedre oksygennivået i bunnvannet. Bergen Vann og Bymiljøetaten har gått sammen om å gjennomføre dette tiltaket. Prosjektering av forbedret sirkulasjon antas å koste 1,7 mill og foreslås finansiert med restmidler på budsjettposten. Resterende midler på 2,3 mill. kan trekkes inn.

Supplering av lyspunkter på eksisterende anlegg

Prosjektet omfatter etablering av belsningsanlegg som supplerer belsningsanlegg. Tiltakene er et resultat av ønske fra innbyggere om å etablere nye lyspunkt på kommunal eiendom. De ulike tiltakene utført er blant annet etablering av nye gatelysstolper, bytte av armaturer og installasjon av mindre belsningsanlegg.

Grunnet interne endringer knyttet til prosjektlederstilling og nyansettelser, har aktiviteten i starten av 2025 vært lavere enn først forventet. Tiltak utføres dermed senere på året.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter.

Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter [vannressurslovens § 5](#). Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum.

Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement. Hvilket alternativ som brukes, er ikke bestemt enda men det forventes en avklaring i løpet av 2025. På grunn av dette endres fremdriftsplanen og det flyttes midler fra 2026 til i år, for å hensynta oppdatert fremdrift, som innebærer en tidligere oppstart enn estimert.

Torgboder pilot

Ansvar for Fisketorget er overført til Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett, og Bymiljøetatens pilotprosjekt avsluttes. Prosjektet har et mindreforbruk, noe som er en konsekvens av at prosjektet avsluttes før ferdig produksjon av boder. Ubrukte midler forslås dermed trukket inn til bykassen.

Trafikksikring

Budsjettposten brukes til tiltak i Handlingsplaner for trafikksikkerhet. Endring i årsprognose skyldes hovedsaklig skyving av midler til 2026 og at det foreslås å benytte 2 mill til prosjektet Johan Berentsensvei- fortau i 2025. Budsjettposten er en sekkepost og består av flere prosjekter som omtales under.

I prosjektet **TS tiltak Vikavegen** var byggestart planlagt til 2. halvår 2024, men prosjektet har stoppet opp på grunn av manglende avklaringer av lovlighet vedr en avkjørsel.

I **Søndre Øyjorden** er oppstart av byggingen satt på pause for å vurdere nærmere konsekvensene og løsningene for parkeringssituasjonen. 5 mill skyves dermed til 2026.

TS tiltak mindre omhandler mindre trafikksikkerhets tiltak som skilting, etablering av gangfelt, belysning og fartsdempende tiltak. I 2025 vil det bli utført flere mindre tiltak ut ifra resultatet av behovskartleggingen utført i 2024. Prosjektets totalprognose holdes uendret.

I prosjektet **Bærekraftig bruforvaltning** pågår det nå prosjektering av Olsvik gang- og sykkelbru og Gullfjellsvegen bru. I tillegg pågår det spesialinspeksjoner og vurderinger for bruene (Skaffarmyrane, Tyriveien, Lyngbøveien, Baugtveitgen IV, Olsvikåsen). Det er etablert dialog med konsulenter og Vestland fylkeskommunen for å etablere forebyggende tiltak på bruer som er sårbare for påkjørsel.

I prosjektet **Miljø- og fremkommelighetstiltak i Olsvikåsen** skal man gjøre området mer attraktivt for gange og bruk av sykkel. Midler i 2025 vil benyttes til bruk av konsulent for gjennomgang, detaljering og vurdering av ulike tiltak. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 2025, og det foreslås å skyve 1 mill. fra 2025 til 2026 grunnet forsert fremdrift. Totalprognose er på plan.

Det er også igangsatt prosjekter for å kartlegge behov i forhold til oppgradering og vedlikehold av kommunale veier, broer, murer og Småpudden. Etaten har avtale med geotekniker som skal vurdere murene og foreslå tiltak der kommunen har mottatt bekymringsmeldinger. Videre kartlegges det områder hvor kommunale veier har et stort asfalteringsbehov eller hvor veiene må bygges opp på nytt. På Småpudden må man ha en gjennomgang av styresystemene, mekaniske installasjoner og hydrauliske systemer. Prosjektmidler vil i 2025 benyttes til konsulenttenester for utredningsarbeidet.

Turveinett/ friluftstiltak inkl. Byfjellene

Budsjettposten ble i 2024 brukt til Riplegården aktivitetsplass, Oppgradering av turveier, badeplass ved Storavann og Gangforbindelser Løvstakksiden - Løvtien, og Gapahuker. I 2025 vil midlene bli brukt på prosjektet Gangforbindelser Løvstakksiden - Løvtien. Det prosjektet har fokus på å tilrettelegge for bedre atkomster til Løvtien.

Det foreslås å dekke den nye investeringen Lyssetting av Fløysvingene med midler fra budsjettposten Turveinett/friluftstiltak inkl. Byfjellene. Det foreslås å skyve 0,7 mill fra 2025 til 2026 på grunn av dette. Det overføres 0,5 mill. i 2025 og 3,4 mill. i 2026 til Lyssetting av Fløysvingene.

Badeplass Storavann

Det har blitt lagt til rette for opphold og bading i et friområde ved sør-enden av Storavatnet i Loddefjord. I 2024 ble det reist et nytt grindbygg, sittesteiner i terreng ble etablert, og en ny bålplass ble bygget. Prosjektet er ferdigstilt og tatt i bruk. Endelig totalkostnad viser et merforbruk på 0,1 mill. Merforbruket bes overført prosjektet. Det utarbeides sluttvedtak, og prosjektet avsluttes.

Riplegården aktivitetsplass

Det er etablert et aktivitetsområde på taket av et gammelt vannbasseng på Riplegården på Laksevåg.

Prosjektet er et samarbeid mellom Bymiljøetaten og Bergen Vann. Bymiljøetaten har for prosjektet stått for landskapsdelen og bygget en park i denne sammenheng. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk juni 2024. Prosjektets års-og totalprognose meldes på plan.

Benker

Det er utplassering av benker, og utført tilhørende forarbeider, langs turveier i hele kommunen. Dette er tiltak for å bedre tilgjengelighet for alle brukergrupper. Prosjektet ble ferdigstilt høsten 2024 og totalt i prosjektets levetid ble det utplassert 138 benker. Prosjektet er nå avsluttet. sluttvedtak gjenstår, og prosjektet ble levert med et lite mindreforbruk som tilbakeføres Bykassen.

Gapahuker 2021-2024

Gjennom prosjektet er det blitt bygget 10 gapahuker. Prosjektet ble avsluttet mot slutten av 2024, og det gjenstår å ferdigstille sluttattest i 2025. Prosjektet opplevde et lite merforbruk opp mot totalbudsjett, grunnet høyere utgifter enn forventet på enkelte av gapahukene. Overskytende dekkes av budsjettpost Turveinett/Friluftstiltak inkl. Byfjellene.

Utbyggingsavtaler Fyllingsdalen

Utbyggingsavtaler Fyllingsdalen benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Fyllingsdalen.

I 2025 vil det medgå kostnader til intern prosjektledelse for kostnadsanslag Kristiansholm. Dette foreslås dekket med midler fra budsjettposten Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Utbyggingsavtaler Møllendal

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Møllendal benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Møllendal.

Møllendal allmenning*

Det er opparbeidet en allmenning ved Store Lungegårdsvann. Prosjektet omfatter også et vannanlegg, et nybygg, en bryggekonstruksjon, samt oppgradering av en gangvei. Prosjektet er ferdig og tatt i bruk. Administrative arbeider i forbindelse med sluttarbeider og sluttvedtak ferdigstilles inneværende år. Års-og totalprognose er på plan.

Møllendal kostnadsgrunnlag

Prosjektet består i å utarbeide utbyggingsavtaler og kostnadsgrunnlag for gjenstående tiltak for gjennomføring av offentlige rekkefølgekrav «sikret krav» i Kommunedelplan for Møllendal (Store Lungegårdsvann søndre del) samt flere detaljreguleringsplaner. Kostnadsoverslaget benyttes som grunnlag for beregning av anleggsbidrag ved inngåelse av utbyggingsavtaler innenfor planområdene. I 2025 påløper kostnader til intern prosjektledelse, og budsjett for 2025 økes for å dekke dette. Kostnadene foreslås dekket fra budsjettpost Infrastrukturtiltak i utbyggingsområder.

Utbyggingsavtaler Paradis

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Paradis benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Paradis.

Prosjektet Paradis – planlegging, erverv og mindre opparbeidingsprosjekt omhandler transformasjon av Paradis sentrum, på bakgrunn av områdeplan og tilknyttede reguleringsplaner. Infrastrukturen i Paradis sentrum skal endres som vedtatt i områdeplan for Paradis. Planlegging av byggetrinn 2 pågår, og i 2025 vil det medgå kostnader til intern prosjektledelse til dette, samt til utarbeidelse av utbyggingsavtaler.

Utbyggingsavtaler Søreide

Budsjettpost Utbyggingsavtaler Søreide benyttes til innbetalinger og håndtering av utbyggers midler innenfor områdeplan Søreide. Midler overføres til fond for senere anvendelse til byggeprosjekt innenfor områdeplanen. Budsjettposten er delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10C Naturforvaltning og parkdrift.

Prosjektet Søreide Ervervsprosesser omhandler erverv av arealer i tråd med realisering av områdeplanen for Søreide sentrum. Arealer som erverves benyttes til friområder og opparbeidelse av teknisk infrastruktur. Prosjektet finansieres i sin helhet fra avsatte utbyggingsavtalemidler for Søreide. Det har blitt gjennomført forhandlinger om frivillige avtaler, samt ekspropriasjon, hvor begge disse aktivitetene nå er avsluttet. Ervervsfasen nærmer seg ferdig, men ett skjønn er påanket, og man avventer i starten av 2025 en avgjørelse i denne saken. I siste fase gjennomføres oppmåling, arealoverføring og tinglysning. Det avsettes også midler til konsulentbistand til å håndtere dette. Det forventes å ferdigstilles prosjektet innenfor vedtatte budsjetttrammer.

Søreide - Realisering friområder, Telenorkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Telenorkaien (FR1) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser i utbyggingsavtaler, arealet ønskes utviklet som et sambruksareal med særlig fokus på eldre barn og ungdom. Prosjekt er i planleggings- og idefase. Det skyves 2,8 mill. til 2027. Dette er knyttet til manglende internkapasitet, som har forsinket prosessen med anskaffelse av prosjekteringsgrunnlag og skisserapport. Prosjektets totalprognose er på plan. Totalprognosen er samtidig svært usikker, og nærmere anslag spilles inn når prosjektutviklingen er i gang. I 2025 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglige utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt anskaffelse og oppstart av skisseprosjekt.

Søreide - Dampskipkaien

Det skal etableres et nytt friområde på Dampskipkaien (FR2) på Søreide. Prosjektet følger opp forpliktelser fra rekkefølgekrav og utbyggingsavtaler og er en ønsket utvikling i området. Et av hovedformålene med områdeplanen er å åpne opp sjølinjen til bruk for beboere på Søreide. Friområdet planlegges med utbedret kai, oppholdsareal, utbedret tilkomst og grøntarealer. Prosjektet er på plan i forhold til rapportert fremdrift og rapportert års- og totalprognose. I 2025 anskaffes miljøtekniske og byromsfaglige utredninger, eventuell gjennomføring av grunnundersøkelser, samt anskaffelse og oppstart av skisseprosjekt.

Utbyggingsavtaler Wergeland

Wergeland Byrom er et gjennomført forprosjekt for etablering av ny allmenning. Prosjektet følger opp kommunens forpliktelser i utbyggingsavtale i området. Årsprognosen er på plan, og prosjektet avsluttes i 2025.

Prosjektet Grønnallmenningen innebærer videreføring og etablering av ny allmenning. I 2025 planlegges usikkerhetsanalyse og gjennomgang av kostnadskalkylen til prosjektet. Prosjektet har lav aktivitet i påvente av avklaringer knyttet til erverv, og 1,8 mill. skyves dermed til 2028.

Utvikling av Torget/Bryggen – prosjektering

Budsjettposten gjelder prosjekter knyttet til oppfølgingen av vinnerforslaget fra plan- og designkonkurransen Torget-Bryggen, og omfatter 4804 Overordnet plan - Torget og Bryggen, Utvikling Bryggen og Utvikling Torget. Prosjektene ble gjennomført i tilknytning til reguleringsplanen for Bybanen til Åsane langs Torget og Bryggen, og som en oppfølging av "Torgstrategien", Bergen kommunes strategi for utvikling av Fisketorget. Forprosjektet for byromsutforming for Bryggen og Torget og belyningsplan inngår i vedtatt reguleringsplan for Bybanen til Åsane. Bindende illustrasjonsplan for Bryggen, med tilhørende reguleringsbestemmelser, er også en del av dette arbeidet.

Prosjektene Overordnet plan - Torget og Bryggen og Utvikling Torget er avsluttet. Det pågår noe arbeid på prosjekt Utvikling Bryggen i forbindelse med regulering av hovedsykkelrute langs Bryggen.

Budsjettpostens prosjekter er på plan i forhold til rapportert fremdrift. Prosjektet «utvikling Torget» har et mindreforbruk som skyldes at ansvaret for Fisketorget er flyttet til byrådsavdeling for næring, kultur og idrett og dette prosjektet hos Bymiljøetaten avsluttes. Det er dermed ikke behov for midlene til videre oppfølging av projektrapporten. I 2025 vil det være oppfølging av byromsutformingen for Bryggen og Torget i forhold til regulering av hovedsykkelrute langs Bryggen.

Vågstrappen - prosjektutvikling

Prosjektet ble tatt ut av investeringsprogrammet i HØP 2025-2028 grunnet kommunens økonomiske situasjon. Ubrukte midler fra 2024 kan trekkes inn.

Wergeland – Grunnerverv og forberedende arbeider

Bergen kommune har inngått utbyggingsavtale med utbyggere på Wergeland, med forpliktelse om å opparbeide offentlig infrastruktur. Deler av infrastrukturen ligger på privat eiendom, og ekspropriasjon av fire eiendommer ble vedtatt av byrådet mars 2023. For to av eiendommene er det inngått minnelig avtale med grunneierne, og for de to gjenværende vil utmålingen av erstatning gjøres med bistand fra skjønnnsretten. Framdriften i prosjektet er også framskyndet. Det var opprinnelig antatt at erstatningene for alle eiendommene skulle utmåles av skjønnnsretten, med utbetaling i 2026. Det ble oppnådd enighet for tre av fire eiendommer, som fremskynder utbetaling til 2025. Det foreslås dermed å skyve midler fra 2026 til 2025.

10D-Klima og miljø

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter iverksetting av tiltak som reduserer utslipp på transport- og mobilitetsområdet, som tilrettelegging for delemobilitet, etablering av ladepunkter, mobilpunkter og nullutslippssoner/bilfrie områder. Arbeid med Renere Havn Bergen og håndtering av plast er også en del av tjenesteområdet.

Fagfeltet ivaretas primært av Bymiljøetaten. Klimaavdelingen hos Bymiljøetaten ivaretar det overordnede ansvaret for klimaarbeid i Bergen kommune, gjennom å organisere og koordinere aktiviteter innenfor klima, kartlegge tilstand og utarbeide kunnskapsgrunnlag. Bymiljøetaten står også ansvarlig for praktisk gjennomføring av mange klima- og miljøtiltak. Tjenesteområdet krever også bidrag fra og samarbeid med en rekke andre etater og avdelinger i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Klima- og miljøarbeid

Utforske delingsøkonomi

Med støtte fra Interreg Nordsjø skal Bymiljøetaten sammen med Etat for idrett i prosjektet Digitale Kiosker teste ut om man gjennom digitale delingsstasjoner kan 1) gjøre ukesutlån av sports- og fritidsutstyr på BUA Melkeplassen mer tilgjengelig og attraktivt og 2) tilrettelegge for spontan og inkluderende aktivitet på 2-3 nærmiljøanlegg ved å gjøre utstyr tilgjengelig og gratis.

Klimasats

Klimaavdelingen har promotert årets to runder med Klimasatssøknader. Den første runden hadde en begrensning på kun én søknad per kommune, hvor Etat for utbygging søkte midler til et ombruksprosjekt. Den andre runden hadde frist 1. april, hvor det ble sendt inn fem søknader. Det tas forbehold om at det kan dukke opp andre søknader fra Bergen Kommune som Klimaavdelingen ikke var orientert om.

Arealregnskap – prosjekt

Klimaavdelingen har levert et arealregnskap/sektorregnskap for karbonrike arealer i Bergen kommune. Dette sektorregnskapet er levert i form av en kartfortelling med tekst, bilder, kart og dashbord der man kan se arealer med stor karbonbeholdning som faller innenfor KPA 2018 byggesone. Sektorregnskapet legger grunnlaget for at Bergen kommune kan ivareta karbonrike arealer i videre planlegging.

Klimasårbarhetsanalyse for Bergen

Prosjektet hadde oppstartsmøte med koordineringsgruppen (etatsledere i Bergen kommune) i januar, samt et oppfølgingsmøte i februar. Delprosjektene som utføres av eksterne aktører innen sammenfallende ekstremhendelser og overgangsrisiko for Bergenssamfunnet er godt i gang med

workshops og møter. Det er sendt ut invitasjoner til referansegruppe og til interne arbeidsgrupper/ekspertgrupper som skal bidra til analysen i mai/juni. Prosjektet er i rute.

Videreutvikling av klimabudsjett

Klimaavdelingen arbeider med å videreutvikle klimabudsjettet som styringsverktøy for klimaomstilling i Bergen kommune. Første kvartal har det blant annet blitt gjennomført erfaringsutveksling med representanter fra Oslo kommune, Trondheim kommune og Stavanger kommune. I tillegg har avdelingen innhentet og sammenstilt relevant kunnskap fra forvaltningsrevisjonen, interne evalueringer, forskningsrapporter og lignende. Prosessen foregår i tett samarbeid med Byrådsavdeling for byutvikling sentralt.

Sirkulære anskaffelser

Klimaavdelingen har bistått i referansegruppen for anskaffelse av nye møbelavtaler. Hensynet til sirkularitet vil være sentralt i anskaffelsen, og kommunen vil prioritere bruktkjøp, vedlikehold, reparasjon og oppsirkulering framfor nykjøp. Dette vil kunne bidra til å redusere klimafotavtrykket til kommunens virksomhet. Konkurransen er planlagt utlyst andre kvartal 2025.

Oppfølging av forsøpling og forurensing på kommunal grunn

Bymiljøetaten jobber både preventivt og aktivt med oppfølging av forsøpling på kommunal grunn.

I første tertial har hovedfokuset, foruten for å følge løpende opp på meldinger om forurensing- og forsøpling på kommunal grunn, vært å tilrettelegge for etableringen av piloten for snødeponi på Sukkerhusbryggen som beskrevet nærmere under tjeneste 08 - Samferdsel.

Renere havn Bergen

Store Lungegårdsvann ble renoveret og fikk en ren ny sjøbunn etablert i 2024. Prosjektet er nå over i en drifts- og vedlikeholdsfasen som består av miljøovervåking og skjøtsel i form av tiltak som opprettholder sjøbunnen og forbedrer forholdene for marint liv. Det gjennomføres også jevnlig filming av traseer på bunnen for å vise effekten av tiltaket visuelt. Myndighetspålagt overvåking er 75 prosent finansiert av Miljødirektoratet.

Tilskuddsordninger

Tilskudd til ladeinfrastruktur for sameier og borettslag

Tilskudd til ladeinfrastruktur for sameier og borettslag har mottatt og innvilget 10 søknader om tilskudd så langt i 2025, noe som utgjør ca. 0,2 millioner kroner. Ordningen er åpen for søknader og etaten gir tilskudd så langt midlene rekker.

Tilskudd til elektrifisering av næringstransport

Tilskudd til elektrifisering av næringstransport er inndelt i tre ulike tilskuddsordninger:

- Ladeinfrastruktur for el-varebil i bedrifter, det er mottatt 1 søknad hittil i år, kr 10 000.

- Ladepunkt for el-taxi, det er mottatt og innvilget 5 søknader, som utgjør kr 34 000.
- Elektrisk lastesykkle for bedrifter, mottatt og innvilget 6 søknader, som utgjør kr 200 000 (hver søknad kan inneholde inntil 10 sykler).

Ordningene er åpne for søknader og det gis tilskudd så langt midlene rekker.

Tilskuddsordning for miljøorganisasjoner og tilskudd til klima- og miljøtiltak

Bymiljøetaten har lyst ut to tilskuddsordninger, en for miljøorganisasjoner (626.000 kr) og en med tilskudd til klima- og miljøtiltak (2.523.000 kr). Frist var 24. mars og Bymiljøetaten holder nå på med saksbehandlingen av søknadene som skal resultere i en innstilling til byrådet.

Indikator	Første tertial 2023	Første tertial 2024	Første tertial 2025
Hele kommunen – reduksjon av klimagassutslipp*	-25 %	-26%	-26%
Kommunens egen virksomhet – samlet utslipp**	7093	8697	8697
Antall timer med høyt forurenset luft***	56	92	

*Reduksjon siden 2009, siste tall er fra 2023

**Scope 1 og 2, siste tall fra 2023, tall for 2024 kommer nærmere sommeren. Årsaken til økningen er ikke nødvendigvis økning i utslipp, men stadig bedre datagrunnlag.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025				
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik
Klima og miljøtiltak	43 080	-4 135	38 945	38 945	0
Sum	43 080	-4 135	38 945	38 945	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	43 785	-4 135	39 649	39 649	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-705	0	-705	-705	0	0,0 %

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
Sum	43 080	-4 135	38 945	38 945	0	0,0 %

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		38 945	39 015	39 015	39 340
Sum Tekniske justeringer		705	705	705	705
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-24	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		681	705	705	705
Tilskudd til ombrukssentral på Dokken	Nye engangstiltak	330	330	330	0
Nye tiltak og realendringer		330	330	330	0
Forslag til ny ramme		39 956	40 049	40 049	40 044

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Helårsvirkning omorganisering av Klimaetatens kjerneoppgaver	-5 145	-5 145	0 Klimaetaten ble i 2024 omorganisert og flyttet til Bymiljøetaten. I denne prosessen ble Klimaetaten redusert med 4 årsverk og dette har helårseffekt fra 2025.
Sum	-5 145	-5 145	0

Nye tiltak

Store Lungegårdsvann - prosjektering og gjennomføring - driftskonsekvens	768	768	0 Driftskostnadene går til tiltak som skal bidra til å opprettholde en ren sjøbunn etter gjennomføring. Disse kostnadene går til etterundersøkelser av sjøbunnen og tiltak ved funn av for eksempel skrot eller mangler i tildekkingslaget. Staten dekker 75% av kostnaden for etterkontroll og utbedring av tildekkingslag. Utgifter til landkildaktiviteter, skrotkartlegging og evt. rydding må Bergen kommune dekke i sin helhet. For mer informasjon se sak BY 105/22. Tiltaket er iverksatt.
Sum	768	768	0

Kutt

Reduserte tilskudd Byutvikling	-2 451	-2 451	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
--------------------------------	--------	--------	---

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Reduksjon i utvidelse av trygg sykkelparkering	-300	-300	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Kutt i oppfølging av Grønn strategi	-4 904	-4 904	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Redusert opprydding av forsøpling/forurensing langs veg, vassdrag og sjø	-400	-400	0 Kuttet er effektivt og innarbeidet i budsjetttrammene og aktiviteten er redusert tilsvarende.
Sum	-8 055	-8 055	0
Sum tiltak	-12 432	-12 432	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Alle delebiler i Bergen skal være utslippsfrie innen 2030.	Elbilandel av delebilparken	30,0 %	26,0 %	
	Overgang til nullutslipp i personbilparken skal være mulig også i områder uten mulighet for å tilrettelegge for lading i privat regi.	Elbilandel av boligsonetillatelsene	35,0 %	33,0 %	Tall per november 2024

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogno se	Avvi k	Estimert ferdigkvart al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Klimatilpasning, tiltak		-	-	-	-	Løpende	-2 865	4 337	7 203
Kolleivågen etterdrift avf.deponi	KFIN71/1 6	IA	0	-77	77		77	0	-77
Ladeinfrastruktur for bil		-	-	-	-	Løpende	1 741	1 712	-29
Mobilpunkter Bergenhus og Årstad	UFGN 126/21	30 000	28 969	25 726	3 244	4.kv. 2025	3 244	0	-3 244
Mobilpunkter og ladepunkter		-	-	-	-	Løpende	3 473	3 473	0
Renere Havn - Prosjektkoordinat or		IA	30 094	30 094	0	4.kv. 2034	1 482	1 482	0
Renere Havn - Vågen		IA	468 844	475 123	-6 278	4.kv. 2034	9 960	9 719	-242
Slettebakken avfallsdeponi	BY 116/20	IA	84	84	0	4.kv. 2025	0	0	0
Store Lungegårdsvann	BY 105/22	211 900	172 361	170 029	2 332		4 032	1 700	-2 332
Tappearrangemen tet på Grimevatnet		IA	60 000	60 000	0	4.kv. 2029	1 703	6 610	4 907
Sum							22 847	29 034	6 187

Statustekst investeringer

Bystrand Lungegårdsparken

Investeringen er delt i to faser. Fase 1 har et gjennomføringvedtak på 120 mill. jf. bystyresak 159/18 og fase 2 har et gjennomføringsvedtak på 150 mill. jf. bystyresak [BY 117/25](#).

Fase 1 omfatter blant annet et ferdigstilt for-, og detaljprosjekt for hele tiltaket, inkl. tilpasninger og endringer av prosjektgrunnlaget, slik det var forutsatt i vedtatt budsjett 2024-2027. Prosjektet består også av usikkerhetsanalyse, anleggsbidrag overfor Bybanen Utbygging AS, og etablering av fylling. Arbeider som omfatter fase 1 ferdigstilles, og prosjektet avsluttes i løpet av 2025. Videre satsing videreføres i prosjektet Bystrand Lungegårdsparken fase 2.

Fase 2 består av omprosjektering og opparbeidelse av hele strand- og parkarealet. Årets prognose er tilpasset forventet aktivitet. Kontrakter kan først inngås etter at gjennomføringsvedtak er vedtatt. Gjennomføringsvedtak ble vedtatt av bystyret 29.04.2025. Det foreslås å skyve 18 mill. til 2026 og 25 mill. til 2027 i tråd med forventet fremdrift. Ambisjonen er at hele, eller deler av anlegget er ferdig til sommeren 2027. Dette avhenger imidlertid av mange forutsetninger, som f.eks. anskaffelsesprosess og samspill med entreprenør. En mer kvalifisert periodisering av kostnadene vil først kunne skje etter at kontrakt er inngått.

Gang- og sykkelveier

Budsjettposten Gang -og Sykkelveier omfatter prosjektene Hjertesoner – Investeringer på kommunal veg og Opprusting av Nærmiljø – Møhlenpris Fase 2.

Prosjektet **Hjertesoner** omfatter etablering av Hjertesone og mindre trafikksikkerhetstiltak ved barneskoler i Bergen kommune. Arbeid utført i 2024 og utover vil i stor grad relatere seg til skoler hvor det ønskes forbedringer og forsterket lys innenfor deler av deres Hjertesone. I 2025 reetableres Hjertesone på Eidsvåg og Kronstad skole etter rehabiliteringsarbeid på skolene. Da etablering av fortau i Lyngbøvegen ikke er ferdigstilt, er ikke Hjertesonen rundt Nygårdslie skole fullstendig. Dette vil gjøres når prosjektet i Lyngbøvegen er utført. Det foreslås dermed at midler til dette skyves til 2026, og prosjektet vil dermed ha en utvidelse av prosjektperiode som følge av dette. Prosjektet har ingen avvik på totalprognose.

Opprusting av Nærmiljø – Møhlenpris Fase 2 gjelder utarbeidelse av ny gatebruksplan for Møhlenpris. Prosjektet inkluderer også å gjennomføre flere mindre fysiske tiltak som en del av prosjektet. Ferdigstilling av plandokumenter samt sak om gatebruksplan for politisk behandling skjer i løpet av 2025.

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett

Handlingsplan for sykkel på kommunalt vegnett Handlingsplan for sykkel finansieres av statlige belønningsmidler fra Miljøløftet og kommunale midler.

I 2025 skal pågående byggeprosjekter i Olaf Ryes vei og Jonas Reins gate avsluttes. I tillegg startes det opp flere nye sykkelprosjekter; Løbergsvæien del 1, første trinn av Krohnåsvegen-Bjørnevegen, Fyllingsdalen gange- og sykkelprosjekt, Johan Mohrs gate, Lien-Småpudden og Kronstadhøyden planlegges igangsatt og ferdigstilt i 2025.

Ut over samferdselsprosjektene planlegger Bymiljøetaten i 2025 å etablere trygge sykkelparkeringsplasser i Bergen sentrum. Som del av arbeidene vil det forsøkes å legge til rette for at barnefamilier med større sykler også trygt kan sette fra seg familiesykkelen når de vil besøke Bergen sentrum. Prosjektet Sykkelskap del II gikk i slutten av 2024 til innkjøp av et større antall sykkel og prosjektet meldes nå avsluttet med et marginalt merforbruk knyttet til anskaffelsen.

Budsjettposten reduseres i tråd med tildeling i årets statsbudsjett. Budsjettposten reduseres også i tråd med forventet inntekt fra Miljøløftet totalt. I tillegg skyves det omlag 2 mill. til 2026 og 2027. Tidkrevende tilpasninger i flere pågående prosjekter medfører at ressursene internt ikke kan disponeres til prosjekter som burde ha vært igangsatt.

Haukåsvassdraget - Overvannstiltak Bergen Travpark

Det er etablert et kommunalt overvannsanlegg ved Bergen Travpark for å hindre utslipp til Haukåsvassdraget, som er et viktig elvemuslingshabitat. Prosjektet ble ferdigstilt og tatt i bruk av Bergen travpark i 2023. Det gjenstår noen sesongavhengige utbedringstiltak som gjennomføres i innværende år. Prosjektets prognose viser et marginalt merforbruk som skyldes økte kostnader tilknyttet nødvendig utbedring av overvannsavrenning. I 2025 skrives det sluttvedtak og prosjektet avsluttes.

Klimatilpasning, tiltak

Investeringen har vært delt mellom tjenesteområde 08 Samferdsel og 10D Klima og miljø. Det foreslås nå å flytte 5,8 mill fra tjenesteområde 08 til 10D. Budsjett har ved en inkurie ligget på feil tjenesteområde.

Midler på budsjettpost "Klimatilpasning tiltak" er i 2025 planlagt brukt på prosjektet **Løvstien overvann**. Tiltaket omfatter etablering av ca. 50m åpen overvannsgrøft fra nytt bekkeinntak ved Løvstien til eksisterende bekkeinntak ved Solheimslie 34-38, for å håndtere overvannet som renner mot borettslaget. Det planlegges for byggestart 2. halvår 2025.

Prosjektet **Separering av overvann fra Svaneviksveien til Solheimsvannet** ble ferdigstilt i slutten av 2024 og er et viktig skritt mot miljøvennlig lokal overvannshåndtering. Arbeidet ble utført i forbindelse med opprusting av gangpassasjen fra Solheimsvannet til Svaneviksveien. Prosjektet er nå avsluttet med et marginalt merforbruk. Merforbruket dekkes med midler fra budsjettposten Mindemyren kommunal andel.

Kollevågen etterdrift avf.deponi

Kollevågen på Askøy var Bergen kommunes avfallsdeponi for usortert avfall i perioden 1930-1975. Tidligere gjennomførte tildekkingstiltak har vist seg å være utilstrekkelige.

I HØP 2024-2027 ble det dermed innarbeidet et konseptutviklingsprosjekt for utbedring av strandsonen på Kollevågen, med formål om å utrede varige løsninger for å minimere utvasking av sand og reparasjon av stranden. Opprinnelig planlagt oppstart ble i 2024 skrinlagt med henvisning til Handlings- og økonomiplan 2025-2028. En videreføring og gjennomføring av satsingen ble ikke gitt prioritet i HØP 2025-2028, og det var følgelig ikke hensiktsmessig å gjennomføre de planlagte forarbeidene. Det utarbeides sluttvedtak, og investeringsprosjektet avsluttes. Ubrukte midler kan trekkes inn. Konseptutviklingsprosjektet lå på tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift. Beløpet på tjenesteområde 10D Klima og miljøtiltak skyldes en feilføring fra 2024.

Ladeinfrastruktur for bil

Budsjettposten benyttes til mobil- og ladepunkter i henhold til vedtatt Ladestrategi for Bergen kommune. Prosjekter inkludert i budsjettposten er mobilpunktet i Gimleveien og Mobilpunkter Sydnes.

Prosjektet i Gimleveien er en del av en satsing på et bedre mobilitetstilbud, både for lading til private biler og for bildeling. Det skal etableres 6 oppstillingsplasser. Prosjektet gjennomføres sammen med Bergen Vann. I 2024 ble anbudskonkurranse gjennomført og anleggsfase startet høsten 2024. Prosjektet er i henhold til planlagt sluttdato, og ferdigstilles i 2025.

Prosjektet Mobilpunkter Sydnes dekker etablering av mobilpunkt i Sydneshaugen samt utplassering av sykkelhangarer. Mobilpunkt er tilnærmet ferdigstilt, men det gjenstår utplassering av 2 stk. ekstra sykkelhangarer. Resterende midler er tiltenkt utførelsen av dette. Det er planlagt 1 i Sydneshaugen og 1 i Sophus Phils gate. I 2025 settes sykkelhangarene ut i drift. Prosjektet gjennomføres innenfor gjeldende totalramme.

Prosjektet Ladepunkter på offentlig vei har etablert infrastruktur for lading av private elbiler langs kommunal veg i Årstad og Bergenhus bydel. Prosjektet har planlagt, bygd, ferdigstilt og fått overlevert følgende utvidelser av ladepunkt: Øvre Dreggsallmenning, Sydnesplassen og Landåslien. Prosjektet har også bidratt til etablering av nye mobilpunkt: Nymark og Martin Vahls gate. Prosjektet er ferdig, arbeid med sluttvedtak pågår. Ubrukte midler tilbakeføres bykassen.

Mobilpunkter Bergenhus og Årstad

Mobilpunktene er en del av en planmessig satsing på et bedre mobilitetstilbud i Årstad og Bergenhus, både for lading til private biler og for bildeling. Alle mobilpunktene tilfører kvaliteter i form av nye byrom, nye eller utvidet fortau, ny sykkelveg eller sykkelstiarveg, oppmerking, staudefelt og bytrær. Prosjektet har ferdigstilt og overlevert følgende mobilpunkt: Nymark, Nicolaysens veg, Anna Kreetz plass, Lyder Sagens gate, Erik Pontoppidans gate, Martin Vahls gate. Prosjektet endte med et mindreforbruk som skyldes ubrukte usikkerhetsreserver. Ubrukte midler tilbakeføres til bykassen. I 2025 vil det bli ferdigstilt sluttvedtak for prosjektet.

Mobilpunkter og ladepunkter

Midlene er planlagt benyttet til å realisere lade- og mobilpunkt prosjekter i henhold til vedtatt Ladestrategi. Det planlegges både etablering av midlertidige og permanente ladetilbud på kommunalt areal i 2025.

I prosjektet **Mulen Mobilpunkt** på Mulen i Sandviken skal det prosjekteres og bygge mobilpunkt, fortau, mur og oppgradere veiareal. Prosjektet startet opp i januar 2025. Minikonkurranse for prosjektering er avholdt og prosjektering startet opp i mars og vil pågå frem mot sommeren.

Opprusting av nærmiljø – Bøhmergaten/Løvstakksiden

Prosjektet omfatter opprusting av gateløp, belysning, snarveier og parker på Løvstakksiden, mellom Michael Krohns gate og Søndre Skogveien. Prosjektet vil gjøre det mer sikkert og attraktivt å ferdes og oppholde seg i området. Gateopprustningen gjennomføres i forbindelse med at Bergen Vann skal oppgradere vann- og avløpsinfrastruktur og legge ny overvannsledning.

Anleggsarbeider startet opp 3.mars 2025. På grunn av litt forsinket fysisk oppstart av anleggsarbeider må 1,9 mill. skyves til 2026. Gjennomføringen av gateoppgraderingen fortsetter i takt med Bergen Vann sitt vann- og avløpsprosjekt i samme område etter hvert som gateløpene skal reetableres.

Opprusting av nærmiljø – Nedre Nygård/Nygårdshøyden

Det er planlagt gatefornyelse på deler av Nygårdshøyden i Bergen sentrum. Gatefornyelsen gjennomføres som del av etableringen av bossnett v/ BIR og fornying av vann- og avløpsnett v/ Bergen Vann. Prosjektet omfatter Strømgaten, Hans Holmboes gate, Herman Foss`gate, Allegaten, Fredrik Meltzers gate og Harald Hårfagres gate. Fra 01.01.2024 ligger byggherreansvaret hos Bergen Vann.

Prosjektet fikk rammetillatelse i slutten av desember 2023. Rammetillatelsen ble påklaget av 5 naboer bl.a. på grunn av bortfall av parkeringsplasser. I påvente av behandling av klagesaken, har sak om gjennomføringsvedtak blitt satt på vent. Klagesaken ble avgjort i januar 2025 der klagen delvis ble tatt til følge. Vedtaket sier bl.a. at eksisterende parkeringsdekning i Strømgaten skal i hovedsak opprettholdes i sin helhet. Parkeringsplasser kan kun unntaksvis og enkeltvis saneres til fordel for helt nødvendig overvanns- og avfallshåndtering, eller annen nødvendig infrastruktur. Før det kan gis igangsettingstillatelse for tiltak på gateplan skal Strømgaten omprosjekteres i tråd med byrådets føringer. Ny situasjonsplan og annet relevant dokumentasjonsgrunnlag oversendes Plan- og bygningsetaten. Det kan gis igangsettingstillatelse for gravearbeider og for tiltak som skal etableres under grunnen. Det må derfor settes i gang en omprosjektering før tiltakene på gateplan kan realiseres. Vurderingen er enda ikke sluttført. På grunn av dette foreslås det å skyve midler til 2026.

Renere Havn - Prosjektkoordinator

Investeringen «Renere Havn prosjektkoordinator» omfatter overordnet koordinering, administrasjon og informasjonsarbeid knyttet til Renere Havn Bergen. I 2025 er de planlagte hovedaktivitetene etterovervåking av Store Lungegårdsvannet, samt tidligfase av Vågen-prosjektet.

Renere Havn - Vågen

Budsjettposten Renere Havn Vågen, omhandler forberedende faser til gjennomføring av sjøbunnstiltak i delområde Vågen. Dette er et svært utfordrende tiltaksområde av byfjorden som krever omfattende avklaringer og koordinering mot andre aktører, i et område med mange interessenter. En viktig del av fasen er også å sikre nødvendige tillatelser fra involverte sektormyndigheter. Tiltakets forberedende fase omhandler miljøundersøkelser, grunnundersøkelser, kaitekniske utredninger, kulturminnevurderinger, risikovurderinger, interessentanalyser, kostnads- og usikkerhetsanalyser, formidling og samhandling med andre aktører.

I 2025 vil oppgavene hovedsakelig knyttes til oppdatering av kunnskapsgrunnlaget som er nødvendig for søknad om midler over statsbudsjettet. Det søkes om 75 prosent statlig finansiering av prosjektkostnaden for gjennomføring av sjøbunnstiltak i Vågen. Delprosjektene «Renere havn Vågen – forberedende arbeider» og «Vågen- prosjektering og gjennomføring» skyver budsjettmidler til 2026, mens delprosjekt «Renere havn Vågen» har stor produksjon i år. Årsprognosen for budsjettposten samlet er 0,2 mill. under budsjett.

Prosjektet Renere havn Vågen

Prosjektet søkte i oktober/november 2024 om 50 prosent statlig finansiering fra Miljødirektoratet for 2025. På nyåret 2025 ble det gitt tilsagn på 3 mill. og det er behov for å øke kommunens andel i tråd med dette. Kommunens andel er da økt med 6,3 mill.

Prosjektet Renere havn Vågen - forberedende arbeider er kommunalt finansiert for å sikre fremdrift uavhengig av varierende statlige føringer. Grunnet tidkrevende prosesser opp mot kulturminnemyndigheter er det forventet lavere aktivitet i 2025 enn først planlagt. Prosjektets varighet er utvidet med et år og avvik mellom årsprognose og 4,3 mill. skyves til 2026.

Vågen - prosjektering og gjennomføring

Oppstart av prosjektering og gjennomføring avhenger av tildeling av statlige midler. Søknad om 75 prosent statlig finansiering leveres inn i 2025, med estimert saksbehandlingstid hos departementet på 2 år. Oppstart av detaljprosjektering skyves et år ut i tid grunnet manglende avklaringer knyttet til marinarkeologiske undersøkelser. Av denne grunn er det ikke planlagt for aktivitet i prosjektet innværende år. Ubenyttede budsjettmidler på 2,2 mill. for 2025 skyves til 2026.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi er under sanering for å gjøre området klart for ny bruk. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp.

Prosjektets totalprognose overstiger vedtatt budsjett, som meldt i årsmeldingen for 2024. Avviket skyldes hovedsakelig økt mengde avfall, som har hatt større omfang enn ventet. Økte mengder medfører lengre tid med leie av maskiner/rigg/vaskeanlegg/vannrenseanlegg, samt økte mengder som transporteres til deponi og forbrenning, i tillegg til mer ren tilbakefyllingsmasse som må kjøres inn. Avviket skyldes allerede nevnte grunner, i tillegg til lønns- og prisstigning. Det foreslås dermed at prosjektet tilføres 63,7 mill. i 2025.

Våren 2025 ferdigstilles saneringen, og prosjektet avsluttes.

Store Lungegårdsvann

Området rundt Store Lungegårdsvannet er i stor utvikling, og det var behov for å gjøre tiltak mot den forurensede sjøbunnen. I 2024 ble tiltaket for å etablere ny sjøbunn fullført. Det er imidlertid behov for å gjøre tiltak for å bedre oksygenivået i bunnvannet. Bergen Vann og Bymiljøetaten har gått sammen om å gjennomføre dette tiltaket. Prosjektering av forbedret sirkulasjon antas å koste 1,7 mill og foreslås finansiert med restmidler på budsjettposten. Resterende midler på 2,3 mill. kan trekkes inn.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis

har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter.

Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter [vannressurslovens § 5](#). Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum.

Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement. Hvilket alternativ som brukes, er ikke bestemt enda men det forventes en avklaring i løpet av 2025. På grunn av dette endres fremdriftsplanen og det flyttes midler fra 2026 til i år, for å hensynta oppdatert fremdrift, som innebærer en tidligere oppstart enn estimert.

11A-Lærlinger

Om tjenesteområdet

Bergen kommune er godkjent lærebedrift i 18 ulike fag. Lærlingordningen skal bidra til økt rekruttering av fagarbeidere til kommunens virksomhetsområder. I kommunen er det Yrkesopplæringsavdelingen i HR Bemanning som jobber med inntak og oppfølging av lærlinger. Avdelingen har også ansvaret for ulike utdanningsløp for voksne som ønsker å bli fagarbeidere.

Utvikling og utfordringer

I 2025 er det lyst ut 170 læreplasser i 11 fag. Disse fordeler seg med 110 læreplasser i helsearbeiderfaget, 40 læreplasser i barne- og ungdomsarbeiderfaget og 20 læreplasser i andre fag enn helse- og oppvekstfag.

Søkertallet til lærlingstillinger varierer fra år til år og medfører kontinuerlig tilpasning av inntak og lærlingesammensetning. Det var 366 personer som søkte om læreplass i Bergen kommune innen fristen 1. mars. Det var for få kvalifiserte søkere i helsearbeiderfaget i forhold til ledige lærlingstillinger. Derfor blir det gjennomført en ekstra rekruttering. Rekrutteringsprosessen forventes avsluttet i løpet av juni måned. Etter ansettelse vil lærlingene bli fordelt til ulike enheter i Bergen kommune.

Bergen kommune ønsker å tilrettelegge for at assistenter skal kunne utdanne seg til fagarbeidere. Vestland fylkeskommune vedtok nye retningslinjer for organisering av "Fagbrev på jobb" i mars. Det jobbes nå med å få på plass en organisering med rådgivning og oppfølging til fast ansatte assistenter, slik at de på en best mulig måte kan oppnå fagbrev.

Yrkesopplæring har i 2025 rekruttert og fulgt opp lærlinger til Bergen kommune sine tjenester i 40 år.

Utfordringer fremover vil være å rekruttere flere kvalifiserte søkere til helse- og oppvekstfagene for å dekke det store behovet for fagarbeidere. Det blir samtidig viktig at antall læresteder og læreplasser tilpasses antall ansettelser, og at det rekrutteres tilstrekkelig antall instruktører på arbeidsstedene til å følge opp lærlingene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Lærlinger - administrasjon	10 238	-2 559	7 679	7 679	0
Lærlinger	88 386	-29 639	58 747	57 747	1 000
Sum	98 624	-32 198	66 426	65 426	1 000

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	97 802	-32 198	65 604	64 604	1 000	1,0 %
90-Fellesposter - bykassen	822	0	822	822	0	0,0 %
Sum	98 624	-32 198	66 426	65 426	1 000	1,0 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling forventer et mindreforbruk på kr. 1,0 mill. innen tjenesteområdet. Dette skyldes i hovedsak vakante lærlingestillinger i HR Bemanning.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		66 426	66 426	66 426	66 426
Sum Tekniske justeringer		-822	-811	-811	-811
Prisjustering og diverse endringer		-822	-811	-811	-811
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		65 604	65 615	65 615	65 615

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Kutt			
Kurs, seminar og reiser	-11	-11	0 Innsparingskrav knyttet til kurs, seminar og reiser er innarbeidet i ramme.
Sum	-11	-11	0
Sum tiltak	-11	-11	0

11B-Arbeidsmarkedstiltak

Om tjenesteområdet

Bergen kommune har lange tradisjoner for å sysselsette personer i ulike arbeidsmarkedstiltak. De største arbeidsmarkedstiltakene er språkpraksis og arbeidspraksis. Bergen kommune har valgt å sentralisere håndteringen av disse tiltakene. Ansvar for arbeidet er lagt til avdelingen Arbeidsinkludering i HR Bemanning. Arbeidsinkludering forvalter kommunes praksisplasser og har oversikt over samtlige som er i språk- eller arbeidspraksis i kommunen til enhver tid. Bergen kommune har også en rekke ansatte i tilrettelagte stillinger ved ulike arbeidsssteder.

Utvikling og utfordringer

Språk- og arbeidspraksis

Ved utgangen av april har det vært stor pågang av kandidater som ønsker språk- eller arbeidspraksis i Bergen kommune. Arbeidsinkludering har særlig etablert gode praksissamarbeid for kandidater som ønsker seg inn i helse- og oppvekstsektoren.

Utfordringene fremover blir å fremskaffe nok praksisplasser for å dekke behovene for praksis, samt å sikre en god kobling mot tilgjengelige praksisplasser. I det videre arbeidet vil det særlig settes fokus på kvalitet, effektivitet og inngåelse av flere intensjonsavtaler med resultatenheter i Bergen kommune.

I byrådssak 1090/21 «Arbeidsinkludering. Opptrapping av sentraliserte arbeidsmarkedstiltak i Bergen kommune» er det fastsatt inkluderingsmål på byrådsavdelingsnivå.

Tabellen viser måloppnåelsen per byrådsavdeling per 24.04.25:

Byrådsavdeling	Inkluderingsmål	Måloppnåelse (antall)	Differanse (antall)	Måloppnåelse (prosent)
Byrådsleders avdeling	5	1	-4	20 %
Byrådsavdeling for finans	23	4	-19	17 %
Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	188	113	-75	60 %
Byrådsavdeling for barnehage og skole	191	118	-73	62 %
Byrådsavdeling for byutvikling	25	4	-21	16 %
Byrådsavdeling for barnevern, sosiale	56	22	-34	39 %

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

tjenester og mangfold				
Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	12	7	-5	58 %
Sum	500	269	-231	

Av tabellen ser man at helse- og oppvekstsektoren står for majoriteten av praksisløpene i Bergen kommune. Dette kan skyldes både kultur og tradisjon, men også at det er mange som ønsker praksis innenfor disse områdene. Rapportering per april viser at kommunen samlet sett ligger godt an med tanke på måloppnåelse om 500 praksisplasser ved årsslutt.

Bergen kommune har 24 ansatte i tilrettelagte stillinger, som følges opp av avdeling for Arbeidsinkludering. Dette er inkluderingsstillinger forbeholdt personer som mottar uføretrygd, men som ønsker å bruke restarbeidsevnen sin til å jobbe.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Syssettingstiltak / adm.	13 796	-3 134	10 662	10 529	133
Tilskudd til lønn for yrkes- / utviklingshemmede	5 480	-3 310	2 170	1 839	331
Arbeidsmarkedsbedrifter	17 554	0	17 554	17 554	0
Sum	36 830	-6 445	30 386	29 922	464

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	9 636	-1 399	8 237	7 773	464	4,8 %
2-Byrådsavdeling for finans	9 253	-4 978	4 275	4 275	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	59	-67	-8	-8	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	239	0	239	239	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	17 644	0	17 644	17 644	0	0,0 %
Sum	36 830	-6 445	30 386	29 922	464	1,3 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling forventer et mindreforbruk på kr. 0,46 mill. innen tjenesteområdet. Avviket skyldes vakante tilrettelagte stillinger samt sykelønnsrefusjon i avdelingen Arbeidsinkludering i HR bemanning.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		30 386	30 386	30 386	30 386
Sum Tekniske justeringer		-90	-90	-90	-90
Prisjustering og diverse endringer		-90	-90	-90	-90
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		30 296	30 296	30 296	30 296

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Bruke kommunen som praksisarena for å bidra til inkludering i arbeidslivet	Antall praksisløp (språkpraksis og arbeidspraksis) per år	500	269	Arbeidsinkludering har registrert 269 kandidater i praksis pr. 24.04.25. Dette tallet inkluderer 221 utplasseringer der Arbeidsinkludering har hatt en aktiv rolle og 48 utplasseringer som har blitt tildelt avdelingens portefølje etter avtalt oppstart. Sistnevnte inkluderer blant annet 23 utplasseringer tilknyttet Menn i helse og 12 utplasseringer tilknyttet Bergensmodellen. Av de 269 kandidatene som har vært i praksis i 2025, har 137 kandidater startet i inneværende år mens 132 kandidater startet på et tidligere tidspunkt og fortsatte praksisløpet i inneværende år.

12-Kultur

Om tjenesteområdet

Kultur er en nøkkel til et bærekraftig samfunn, og helt grunnleggende for å skape gode liv. Kunst, kultur og frivillighet gjør det mulig for enkeltmennesker å bidra til å utvikle samfunnet. Kulturopplevelser gir mulighet for refleksjon og læring, og bidrar til å skape felles historier og samlingspunkter. Et aktivt kulturliv fremmer demokrati, helse, deltakelse og sterkere fellesskap, selve grunnlaget for en god by for alle. Kommunens investering i kunst og kulturfeltet er et viktig bidrag i arbeidet med å redusere sosiale kostnader og ulikheter. Tilsvarende skapes det betydelig mange arbeidsplasser og er avgjørende for byens attraktivitet.

Kommunen jobber for at Bergen skal ha et mangfoldig kulturtilbud av høy kvalitet som alle kan delta i. Tjenesteområdet omfatter kommunal tjenesteproduksjon og tilskudd til profesjonelle kunstfelt, kulturnæring, amatørkultur, museer og kulturhus.

Kommunen legger til rette for videreutvikling, samarbeid og nettverk innen kunst- og kulturfeltene lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Tilskudd, kunstnerstipend og kjøp av tjenester fra profesjonelle kunstnere til ulike kunstprogram, bidrar til å styrke kunstnerøkonomien i kommunen og regionen. Gjennom tilskuddsordningene er kommunen en støttespiller for å sikre kulturbyens posisjon og attraktivitet, i et tett samspill alle aktørene imellom.

Kulturetaten og Bergen offentlige bibliotek er kommunens utøvende tjenesteytere på kulturfeltet. Kulturetaten gir innbyggerne tilbud gjennom kulturskolen, bydelsvise kulturkontor og bydekkende tjenester, med et vidt program for mange målgrupper. Kulturetaten drifter 13 ungdomsklubber og 8 juniorklubber med ukentlig åpningsdag i alle bydeler. Kulturkontorene driver et aktivt samarbeid med det lokale og frivillige kulturlivet og fasiliteter organisasjoner lokalt i nærmiljøet hvor de kan skape kulturaktivitet. Kulturetaten drifter tre kommunale frivilligsentraler i Åsane, Laksevåg og Ytrebygda. Aktivitetskortet gir barn mellom 0-17 år tilgang til en rekke aktiviteter på fritiden.

Bergen offentlige bibliotek driver aktiv formidling, gir tilgang til informasjon og læringsaktiviteter, og har et bredt arrangements- og aktivitetsprogram og tilbyr også et bredt spekter av digitale kulturopplevelser. Bergen offentlige bibliotek omfatter hovedbiblioteket og åtte bydelsbibliotek. I tillegg driver biblioteket to fengselsbibliotek på oppdrag for staten.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune gir tilskudd til et bredt spekter av kulturvirksomhet for å sikre byens befolkning mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve ulike kunstuttrykk. Hoveddelen av tilskuddene behandles i første tertial. I 2025 er det gjennomført en forenkling av tilskuddsordningene og antall tilskuddsordninger på kulturfeltet er redusert. Det er lagt vekt på å ivareta tilsvarende formål som man tidligere har kunnet søke støtte til. Samtidig er den totale tilskuddsrammen redusert grunnet innsparingskrav. Dette har medført strenge prioriteringer mellom søknader der også mange gode prosjekter får avslag.

Årets søknader fra det profesjonelle kunst- og kulturfeltet signaliserer prekære behov, og det er en tendens til at enkelte viktige og relevante virksomheter, konferanser og festivaler er blitt gjengangere i søkermassen om åpne prosjektmidler de siste årene. Gjengangerne er viktige og relevante for kulturnæringene, og har betydelige ringvirkninger for byen. Tilskuddsordningene mister med det noe av sitt handlingsrom til å prioritere tilsagn til flere søknader fra nye aktører, eller til nyskapende initiativ fra etablerte aktører.

Kommunen styrker i 2025 økonomioppfølgingen av tilskuddsmottakere på egen linje i bybudsjettet, blant annet gjennom å innhente oppdatert budsjett på begynnelsen av året fra aktørene som mottar størst tilskudd fra kommunen.

Bergen kommunes gjestekunstnerleilighet i Berlin ble avviklet ved årsskiftet. Etter initiativ fra Bergen Assembly og VISP er det opprettet dialog om å bevare gjestekunstnerleiligheten som et tilbud for byens kunstnere og kulturarbeidere utenfor kommunal regi.

I januar behandlet bystyret en ny filmmelding. Meldingen inneholder et oppdatert faktagrunnlag for kommunens videre arbeid på filmfeltet i Bergen. Den gir kunnskap om hvilke utfordringer ulike deler av bransjen opplever og belyser hvor kommunen kan eller bør fokusere sitt virkemiddelapparat for å tilrettelegge for vekst for den regionale filmnæringen.

Rådet for kunst i offentlige rom har bevilget midler til kunstprosjektet *Skog vil seia samfunn* som åpnet i april 2025. Dette er et flerårig kunstprosjekt kurator Marie Nerland har sammen med kunstneren Randi Nygård på Kronstad, like ved Høgskulen på Vestlandet.

Bystyret vedtok i mars å innvilge søknad fra Bymuseet i Bergen om omdisponering av tilskudd til nytt publikumsbygg i Gamle Bergen. Tilskuddet skal benyttes til realisering av formålet i eksisterende bygningsmasse.

Bystyret har bevilget 80 millioner kroner til å bygge en ny utstilling i forbindelse med byggeprosjektet på Det Hanseatisk Museum. Utstillingsprosjektet omfatter prosjektering, design, produksjon og installering. Utstillingen skal handle om hva hanseatene og deres virke har hatt å si for Bergen. Prosjektet er nå kommet godt i gang. Gjenåpningen av museet vil gi store positive ringvirkninger ikke minst for byens turistnæring.

Oppbygningen av Sentralbadet er i rute. Driftsselskapet Sentralbadet AS er etablert med et styre som fokuserer på leieavtaler, fremtidig driftsorganisasjon og økonomi.

Ungdomshuset i Sentrum har etter bystyrevedtak avsluttet leieforhold i Nedre Korskirkeallmenning 4. Personalressursene er flyttet til de nyopprettede tilbudene Kulturrommet UNG for ungdommer i videregående skole-alder. Tilbudene har åpent tirsdager og hver 4. fredag i måneden i Strømgaten 10, onsdager på hovedbiblioteket og torsdager i Biblab på Sletten.

Aktivitetskortet har per utgangen av april blitt delt ut til 5 958 unike brukere. Det er bestilt en løsning for å kunne forhåndskjøpe billetter til kino, teater og lignende med Aktivitetskortet som betaling. Denne vil bli implementert i Aktivitetskortet-appen i løpet av året.

Kultursommerjobb hadde 207 søkere, tilnærmet likt som i 2024. Som tidligere ble 76 ungdommer i alderen 16-20 år innkalt til intervju og 38 ungdommer fikk ansettelse. Tiltaket fokuserer på å gi ungdommer arbeidserfaring, der et kriterium for å få jobb er at de ikke har arbeidserfaring fra før.

Ungdommens kulturmønstring (UKM) Bergen ble arrangert i mars i Fana kulturhus. Det var 89 påmeldte ungdommer fordelt på 63 innslag. 14 ungdommer ble sendt videre til UKM Hordaland i Åsane kulturhus for deltakelse på fylkesfestival. Årets ungdomspris ble delt ut under arrangementet.

Årets første kulturpris ble delt ut under åpningen av Kulturdagane i Arna i slutten av april.

Bruken av kulturbygg til frivillige lag og organisasjoner er økende. Politiske og religiøse organisasjoner legger stort press på tilgjengeligheten. Interessen for åpne tilbud og møteplasser for barn og unge er

god, og tilpassede tilbud for mennesker med utviklingshemming er fulle med ventelister. Barnelørdag i bydelene og Barnas kulturhus leverer fulltgnede forestillinger og verksted i alle bydeler, med noe reduksjon pga. økende kostnader. Den kulturelle bæremeisen samarbeider med kulturhusene for å nå ut til så mange barnehager som mulig, men redusert økonomi påvirker tilbudet i 2025. Utfordrende ressursituasjon har effekt på markedsføringen av etatens tilbud.

I mars arrangerte Bergen kulturskole teaterfestival på Fana kulturhus. Kulturskolens årlige teaterfestival har eksistert siden 2008. En av målsetningene med festivalen er å gi teaterlevne sceneerfaring på en stor scene med profesjonelle rammer og publikum i salen.

Bergen offentlige bibliotek har hatt nærmere 295 000 besøkende årets tre første måneder. Dette er en økning fra i fjor, mens utlån og antall arrangementer er på ca. samme nivå som fjoråret med i overkant av 200 000 utlån og nærmere 1 000 arrangementer.

I mars gjennomførte biblioteket Klimafestivalen Junior, i samarbeid med Varmere Våtere Villere, med nesten 70 arrangementer og 2 900 besøkende i løpet av fire dager.

Arbeidet med oppgradering av hovedbiblioteket pågår, og i slutten av mars ble deler av publikumsarealet i 1. etg. stengt for publikum. Dette vil være stengt i minimum 5 måneder. Hensikten med arbeidet er å sikre bygget og å utvide publikumsarealet noe, slik at biblioteket kan fortsette å levere gode tjenester til publikum.

Byrådet har vedtatt å legge ned Kulturetaten og slå aktiviteter sammen med Bergen Offentlige Bibliotek, under nytt navn Etat for bibliotek og kultur. Endringen trådte i kraft 1. mai. Fra samme dato blir Bergen Kulturskole en egen enhet.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Justert årsbudsjett 2025		Just. bud.	Prognose	Avvik
	Utgifter	Inntekter			
Barnas hus	5 879	-241	5 638	5 643	-4
Andre aktivitets- og velferdstilbud for barn og unge	63	-63	0	0	0
Ungdomshus og fritidsklubber.	35 221	-1 049	34 172	33 407	765
Barne- og ungdomskulturtilskudd	29 476	-87	29 389	29 389	0
Sommerleirene	1 617	-7	1 610	1 610	0
Vitensenter	6 539	0	6 539	6 539	0
Bergen offentlige bibliotek	103 049	-13 248	89 801	89 745	57
Kulturhistoriske museer	46 735	-434	46 300	46 300	0
Kulturvern	11 260	-3	11 257	11 257	0
Kunstmusèer	74 051	0	74 051	74 051	0
Scenekunst	23 426	-5 000	18 426	18 426	0
Musikk	37 940	-417	37 523	37 523	0
Visuell kunst	19 375	-479	18 896	18 896	0
Film	9 387	-37	9 349	9 349	0
Litteratur	4 663	-2	4 661	4 661	0
Tverrestetisk	12 433	-1	12 432	12 432	0
Ymse kunstformidling	4 602	0	4 602	4 602	0
Kulturbasert næring	1 022	0	1 021	1 021	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Musikk og kulturskole	86 209	-21 658	64 551	64 450	101
Tilskudd til andres kulturbygg	5 603	-1	5 602	5 602	0
Flerkulturelt kulturtilbud / BIKS	3 783	0	3 783	3 783	0
Seniorkultur	8 266	-165	8 101	8 101	0
Kulturtilbud utv. hemmede	9 206	-121	9 085	9 072	13
Øvrig kulturaktivitet	72 631	-9 827	62 804	66 448	-3 645
Kommunale kulturbygg	104 898	-25 510	79 388	79 865	-477
Bygg bibliotek	20 431	-3 101	17 330	17 330	0
Museumsbygg	14 596	-39 758	-25 162	-25 162	0
Sum	752 361	-121 209	631 153	634 343	-3 190

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	80 609	-57 526	23 083	22 123	960	1,2 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	7	-7	0	0	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	660 971	-58 676	602 295	606 295	-4 000	-0,6 %
90-Fellesposter - bykassen	10 775	-5 000	5 775	5 925	-150	-1,4 %
Sum	752 361	-121 209	631 153	634 343	-3 190	-0,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer et merforbruk på kr. 4 mill. på tjenesteområde 12 kultur.

Byrådet vedtok 20. mars at Kulturetaten skal legges ned, og at aktiviteter slås sammen med Bergen Offentlige Bibliotek. 1. mai ble ny etat med navnet Etat for bibliotek og kultur etablert. Det er et mål at den videre omorganiseringen, inkludert nytt organisasjonskart, er ferdig innen 30. august. I tråd med føringer i budsjettet, er målet med organisasjonsendringen å effektivisere drift på kulturfeltet og gjøre tjenestene mer brukervennlige.

Budsjettrammen for 2025 er redusert med kr. 10 mill. knyttet til at Kulturetaten legges ned, og at aktiviteter slås sammen med Bergen Offentlige Bibliotek. Målet med endringene er å redusere kostnader gjennom mindre administrasjon og mer effektiv drift.

Det er i vedtatt budsjett iverksatt engangstiltak for å imøtekomme innsparingskravet. Tiltakene forventes å kunne gi innsparinger på ca. kr. 4-5 mill. inneværende år. Effekter av at Kulturetaten og Bergen offentlige bibliotek slås sammen vil først gi effekter i andre halvår. Hvor stor effekt som oppnås er vanskelig å forutsi, men vil bla. avhenge av eventuell turnover og hvor raskt omstillingsprosessen gir økonomiske resultater. Det er i prognosen lagt til grunn innsparinger på kr. 6 mill. inneværende år, men ambisjon om å effektivisere innsparinger på kr. 10 mill. i tråd med budsjettvedtaket opprettholdes.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett vil iverksette ytterligere tiltak uavhengig av tjenesteområde i andre etater for å motvirke et forventet merforbruk knyttet til Kulturetaten.

Byrådsavdeling for finans forventer er mindreforbruk på kr 0,9 mill. på tjenesteområde 12 Kultur. Årsaken til avviket er at energiutgiftene i kulturbygg forventes å bli lavere enn budsjettet. Dette skyldes at prisforventningene i strømmarkedet har falt etter at budsjettet ble lagt frem høsten 2024.

Fellesposter bykassen

Tjeneste 38610 Kommunale kulturbygg - Det er behov for å oppjustere overføringsbeløpet til Grieghallen IKS knyttet til kommunens kapitalkostnader for fornyelsesprosjektet. Budsjettet økes med kr 0,15 mill. med bakgrunn i et økt rentenivå.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		631 153	625 997	627 995	631 542
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-1 248	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		-1 726	-1 690	-1 690	-1 690
Prisjustering og diverse endringer		-2 974	-1 690	-1 690	-1 690
Etablering av Kulturkvartalet - Nye engangstiltak		1 000	1 000	0	0
Justering estimat tilskudd til husleie					
Nye tiltak og realendringer		1 000	1 000	0	0
Forslag til ny ramme		629 179	625 307	626 305	629 852

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	År	Avvik Statusbeskrivelse
			prognose i kr
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett			
Ressursenter for flyktninger	-1 283	-1 283	0 Tiltak avvirket i tråd med budsjettvedtaket.
Fjerning av inntektskrav Skur 14	1 100	1 100	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Prosjektleder Sentralbadet scenekunsthuss	-250	-250	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	-433	-433	0

Tilpasning til aktivitetsnivå

EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	600	600	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig
--	-----	-----	--

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	2 776	2 776	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
Sum	3 376	3 376	0

Nye tiltak

Bibliotekfilial Arna	200	200	0 Forventes iverksatt 2. halvår 2025.
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	3 060	3 060	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Bergen kulturskole - Scenedrøm	200	200	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Innarbeiding av leiekontrakter og fremleiekontrakter for nytt Kulturkvartal på Verftet	-89	-89	0 Beløpet er en justering av totalbudsjettet for Kulturkvartalet og er innarbeidet i det vedtatte budsjettet.
Eldrepanel	461	461	0 Forventes realisert.
Oppgradering Fyllingsdalen bibliotek (husleieøkning)	650	650	0 Tiltaket er iverksatt.
Opera Bergen (991905030) budsjettavtale	1 000	1 000	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Styrket kulturtilbud Fyllingsdalen	5 000	5 000	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis. 2 mill til Fyllingsdalen teater og 3 mill til Kunstkollektivet.
Etablering av Kulturkvartalet - Estimert tilskudd til husleie	9 400	9 400	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Stiftelsen Spillhus Bergen (824751862) / Bergen Game Technology Hub	400	400	0 Tilskudd utbetalt BGTH.
Sum	20 282	20 282	0

Nye engangstiltak

Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	4 850	4 850	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Veteranbåthavn budsjettavtale engangstiltak	200	200	0 Tilskudd utbetalt.
Opera Bergen (991905030) budsjettavtale	250	250	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Tekstallianse (engangstilskudd) - budsjettavtale	50	50	0 Tilskudd utbetalt.
Søkbar pott, diverse kultur - engangstiltak	1 000	1 000	0 Tilskudd utbetales. 1. søknadsrunde gjennomført.
Sommerleir for skoleelever (engangstiltak 2025) budsjettavtale	1 550	1 550	0 Midlene forventes påløpt.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Krabortene (engangstilskudd) - budsjettavtale	50	50	0 Tilskudd utbetalt.
Bergen Kjøtt engangstilskudd - budsjettavtale	250	250	0 Tilskudd utbetales kvartalsvis.
Sum	8 200	8 200	0
Effektivisering			
Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1 000	-1 000	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-59	-59	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettert pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Budsjettreduksjon Kulturetaten	-5 000	-3 000	-2 000 Prosess iverksatt. Se omtale under status økonomi tjenesteområde 12 Kultur.
Sum	-6 059	-4 059	-2 000
Kutt			
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-15 658	-15 658	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Budsjettreduksjon Kulturetaten	-5 000	-3 000	-2 000 Prosess iverksatt. Se omtale under status økonomi tjenesteområde 12 Kultur.
Kurs, seminar og reiser	-66	-66	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Stiftelsen Spillhus Bergen (824751862) / Bergen Game Technology Hub	-2 152	-2 152	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	-22 876	-20 876	-2 000
Inntektsendringer			
Budsjettreduksjon Bergen kulturskole	-1 000	-1 000	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Sum	-1 000	-1 000	0
Sum tiltak	1 491	5 491	-4 000

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Inkluderende by	Enklere hverdag for frivillige organisasjoner	Antall skolekretser med kommunale lokaler tilgjengelig for det frivillige kulturlivet gjennom Aktiv Kommune	30		Årsresultat som foreligger etter 2025
Levende bydeler	Gode lokale tilbud til alle barn og unge	Antall utdelte aktivitetskort	9 100	5 891	
		Gjennomføre ny spørreunde i barnefamiliepanelet for å skape kunnskapsgrunnlag for videre arbeid.	nytt felt		Neste felt går i mai/ juni 2025, i samarbeid med Vestland fylkeskommune. Første resultater kommer sent høsten 2025.
		Antall arrangementer og aktiviteter for barn på bibliotekene	800	265	Antall arrangementer for familie og barn på biblioteket
		Antall besøk på sommerferieaktiviteter i kommunal kultur-regi	5 100	0	Ikke aktuelt før T2
		Antall ukentlige åpningsdager i kommunale ungdomsklubber	20	18	
	Aktive eldre i alle bydeler	Antall arrangementer og aktiviteter på bibliotekene annonsert særskilt for eldre	32	31	Antall aktiviteter på bibliotekene spesifikt annonsert i kommunens seniorbrosjyre,
		Antall kulturtilbud for eldre i kommunale kulturbygg	80	62	
		Gjennomføre nytt eldrepanel for å skape kunnskapsgrunnlag for videre arbeid.	Etablere panel		Forarbeid med panel i gang, første felt går i 2025.
		Jevne ut deltagelsen i kulturskolen mellom bydeler	Tiltak for å jevne deltagelsen		Årsresultat som foreligger i 2026.

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse status
Merknad 18. Aktivitet for barn og unge i sentrum Engangstilskuddet til Bergen Sentrum AS bevilges for å legge til rette for sommeraktivitet for barn og unge på uteområdet ved byROMMET.	Tilskudd på kr. 0,75 mill. overføres til Bergen Sentrum AS i tråd med budsjettvedtaket.
Merknad 2. Bergen kino Bystyret ber byrådet om ikke å utrede salg av kommunens andel av Bergen	Utredning vedr. salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS

Oppdrag

Kino AS. Bedriften bes styrke sin innsats for BIFF og som samlingspunkt for næringen.

Beskrivelse status

I forbindelse med budsjettforhandlingene for 2025 ble byrådets tidligere forslag om å utrede salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS trukket. Salg av kommunens aksjer i Bergen Kino AS er dermed ikke en relevant problemstilling.

Styrking av samarbeidet med Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF), og Bergen kino som samlingspunkt for næringen

I aksjonæravtalen for Bergen Kino AS, datert 2. november 2012, fremgår bl.a. følgende:

Pkt. 2 – bakgrunn og formål

«...Bedriften skal videre yte tilskudd til virksomheter som bidrar til å utfylle bredden i filmtilbudet til byens befolkning, herunder en årlig filmfestival»

Pkt. 5.8 om årlige eiermøter

«I saker som gjelder den operasjonelle driften av Selskapet, eller tilknyttede selskaper, er Partene enige om at det som hovedregel velges den løsning som må antas å gi den bedriftsøkonomisk beste løsningen for Selskapet, jf. også pkt. 2, siste avsnitt. Unntak fra dette skal gjelde hvis det er klart at en slik løsning får negative konsekvenser for Selskapet sitt kulturelle tilbud, herunder filmtilbud til innbyggerne i Bergen. Partene er i den forbindelse enige om at Bergen Internasjonale Filmfestival (BIFF) skal videreføres i sin nåværende form».

Daglig leder i Bergen Kino AS har nå også opplyst at selskapet har et tett, løpende samarbeid med BIFF, og bidrar med kompetanse, kinosaler og medarbeidere til BIFF og andre aktører i bransjen. Det er videre satt ned en arbeidsgruppe bestående av nøkkelpersonell både fra Bergen Kino AS og BIFF, og selskapet opplyser å ha et godt samarbeid med Vestnorsk Filmsenter AS. Disse samarbeidsarenaene har bl.a. som formål å ytterligere styrke Bergen Kino AS som samlingspunkt for næringen.

Merknad 21. Ferietilbud for skoleelever Bystyret ber byrådet overføre ansvaret for ferietilbud for skoleelever til BNKI for å i større grad samle kommunenes ferietilbud. BNKI må sikres tilstrekkelig kapasitet til å håndtere de ulike ferietilbudene.

BNKI ved Etat for idrett har overtatt ansvaret for ferietilbud for skoleelever. Tiltaket forventes gjennomført innenfor den avsatte budsjettamme på kr. 1,55 mill.

Verbalvedtak 11 b. Bystyret ber byrådet sette i gang prosessen med å tilgjengeliggjøre Arna Prestegård som et forsamlingshus til kulturell aktivitet for lokalsamfunnet. Byrådet bes om å avklare hvilke investeringer og nødvendige utbedringer som må gjennomføres for at en slik tilgjengeliggjøring skal la seg gjennomføre.

Arna prestegård er i dag regulert til bruk som bolig. Det er gjennomført en forhåndskonferanse, og det er slått fast at det må søkes om en bruksendring fra bolig til grendahus for at det skal kunne brukes til kulturelle aktiviteter i lokalsamfunnet i Arna. Det vil innebære krav til tiltak og utbedringer av huset for å få godkjent en slik søknad. Byrådet foreslår under «forslag budsjettjusteringer – drift» å omdisponere kr. 0,2 mill. for å gjennomføre en mulighetstudie. Formålet er å avklare hvilke tiltak og utbedringer som må gjøres og hva dette forventes å koste.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn se	Avvik	Estimert ferdigkvart al	Justert budsje tt	Årsprogn se	Forsl ag til bud.endr.
Byarkiv - ombygging	2022/480 67	IA	0	38	-38	4.kv. 2025	-38	0	38
Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A	BY 264/18	337 900	657 00 0	657 000	0	1.kv. 2027	113 051	120 000	6 949
Det Hanseatiske museum - utstilling	BY 5/25	80 270	80 270	80 270	0	1.kv. 2027	17 994	14 000	-3 994
Ekserserhuset - reguleringsplan		IA	2 000	2 000	0	3.kv. 2027	881	350	-531
ENØK- prosjekter		-	-	-	-	Løpende	3 099	2 575	-524
Hovedbibliotek et, oppgradering tekniske anlegg	BY 312/23	93 500	93 500	93 500	0	1.kv. 2026	37 285	35 000	-2 285
Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging	BY 45/21	95 800	198 14 7	198 147	0	1.kv. 2025	25 766	23 700	-2 066
Kunstinnkjøp	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	536	536	0
Kunstnerisk utsmykning	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	1 619	1 619	0
Kvinner på sokkel	BY 22/343	-	-	-	-	Løpende	7 089	7 089	0
KVU Troidhaugen 2025		IA	0	7 000	-7 000		0	3 000	3 000
Lysverkbygget – ombygging og asbestsanering		IA	141 55 7	151 600	-10 04 3	1.kv. 2027	43 967	2 600	-41 367
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutviklin g		IA	6 340	6 340	0	4.kv. 2027	663	432	-231
Mindre bygginvestering er - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	17 759	17 759	0
Nygårdsparken nedre del	BY 362/20	IA	0	92	-92	1.kv. 2025	-92	0	92
Oppgradering KODE 1	UFKN 15/22	IA	31 000	31 000	0	2.kv. 2026	11 462	11 462	0
Rehabilitering av kaier ved	BY 1069/24	IA	45 365	51 365	-6 000	4.kv. 2025	-1 909	4 091	6 000
Kystkultursente ret i Sandviken									
Rehabilitering av kaier ved kystkultursenter et i Sandviken – Steinmolo		IA	5 002	5 002	0	4.kv. 2025	5 000	2 000	-3 000
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-148 67 2	-108 672	40 000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvartal	Justert budsjet	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Sentralbadet scenekunsthuss	BY 20/21	730 600	829 956	829 956	0	3.kv. 2026	223 590	280 000	56 410
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	BY 20/21	156 300	172	172	0	3.kv. 2026	0	0	0
Sum øvrige prosjekter							-3 604	-2 000	1 604
Sum							355 447	415 543	60 096

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Det foreslås ingen endringer.

Byarkiv - ombygging

Opprinnelig gjennomføringsvedtak i sak 88/22 legger til grunn at huseier gjennomfører ombygging. I sak 176/23 vedtok bystyret å benytte kjøpsopsjon for areal i Hansaparken. Nye forutsetninger er lagt i HØP 2025-2028 med bla økt ramme for ombygging i kommunal regi. Gjennomføring av ombygging er avhengig av enighet om kjøp som forventes i 2025. EBE har ansvar for kjøp. Prosjektering av ombygging, ledet av EFU, kan starte etter at kjøpet er gjennomført, og selve ombyggingen mot slutten i 2025 eller tidlig 2026. Medgåtte midler i 2026 vil være i forbindelse med flytting til midlertidige lokaler av ansatte/utstyr i ombyggingsareal i Hansaparken.

Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A

Det er påvist store setninger i grunnen under det fredede bygget i Finnegården som huser Det Hanseatiske Museum. Dette førte blant annet til at bygningen lå lavere i forhold til havvannet enn da Finnegården ble bygget, og ved høy flo kom det vann inn på gulv i 1. etasje. Konstruksjonen var svekket på grunn av setningene i grunnen og endringer som er utført på bygget tidligere. Det er nå gjennomført refundamentering med nytt bolverk, samt heving av bygningen ved å jekke opp gulvet i 1. etasje tilpasset dagens gatenivå. Bygget ble satt ned på nye fundamenter våren 2023, og prosjektet har startet på sin gjenoppbyggingsfase. Det etableres nye overflater på gulv og vegger i Tasken, i tillegg til at de historiske lagene blir reetablert og bevart i et underliggende lag. Nye tekniske anlegg monteres. Antikvariske overflater i sjøstuene skal renses, males og retusjeres. Siden bygget er på UNESCOs verdensarvliste stilles det ekstra strenge krav til utførelse og sikring. Bygget skal bestå så originalt som mulig, og samtlige antikvariske instanser er derfor inne og gir føringer til prosjektet ved behov. Prosjektet har som følge av dette endret karakter underveis, både med hensyn til metode og kostnad. Alt arbeid må utføres så autentisk som mulig, med de samme redskaper og materialer som originalt. Eksempelvis blir ikke elektrisk sag eller boremaskin anvendt for de antikvariske arbeidene. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstilling.

Det Hanseatiske museum - utstilling

Det Hanseatiske Museum står på UNESCOs verdensarvliste sammen med resten av Bryggen, og den hanseatiske historien er en viktig del av grunnen til at Bryggen fikk verdensarvstatus i 1979. Museet ønsker å være en internasjonal formidler av Bergens handelshistorie og hanseatisk handelskultur. Frem til utgangen av 2024 har det vært jobbet med å etablere konseptet som utstillingen skal bygges på, og detaljprosjektering er nå startet opp. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert

årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Ekserserhuset - reguleringsplan

Budsjettposten vedrører regulering av tomter avsatt til gjenreising av Ekserserhuset. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019.

Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Haugland bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert årsprognose. Behovet for flytting av midler er i stor grad utløst av fjorårets mindreforbruk, som skyldes lavere aktivitet enn anslått. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Hovedbiblioteket, oppgradering tekniske anlegg

Dette prosjektet er siste trinn i oppgraderingen av Hovedbiblioteket for å øke samtidig publikumskapasitet fra 750 til 1000 personer. Prosjektet skal gjennomføre oppgradering av overordnet teknisk infrastruktur for hovedbygg og magasin, hvor hoveddelen av bygningsmassen er fredet. Nye tekniske rom etableres på loft med innbygging av føringer til alle etasjer. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er rehabilitert og hovedbygget fra 1789 skal benyttes av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Det gjenstår noe utomhusarbeider som forventes ferdigstilt 2. kvartal 2025. Endring i årsprognose skyldes noe lavere aktivitet enn forutsatt.

Kunstinnkjøp

Kode Kunstmuseer og komponisthjem kjøper årlig inn kunst for Bergen kommune.

Kunstnerisk utsmykning

Det er i 2025 ingen årlig bevilgning til kunst i offentlige rom. Oppsparte midler fra tidligere år skal benyttes til vedtatte kunstprosjekt. Ubrukte midler overføres påfølgende år. Av pågående prosjekter nevnes Jon Fosse-sitater i bakken, Skulpturløype Store Lungegårdsvann og hovedskulptur bystrand i Møllendal.

Kvinner på sokkel

Bystyret gjorde i sak 83-19 vedtak om en tiårig satsing på å få reist skulpturer/statuer og byster av kvinner i de offentlige rom i Bergen. Prosjektet utvikles før det er fullført. Ferdigstilling av påbegynte verk vil gjennomføres, og ferdigstilles innen 2. kvartal 2026.

Landåsveien 33 - Bofellesskap for utviklingshemmede

Landåsveien 33 ble tidligere benyttet av Landås skole, men har vært fraflyttet siden det nye skolebygget ble tatt i bruk. Bygget er totalrehabilitert og ombygget til bofellesskap for utviklingshemmede med totalt ni leiligheter. Bygget ble tatt i bruk juni 2023 og de siste økonomiske forpliktelser vil bli ferdigstilt i 2025. Det foreslås en nedjustering av midler i inneværende år i tråd med justert års- og totalprognose.

Lysverkbygget – ombygging og asbestsanering

Lysverkbygget, med adresse Lars Hilles gate 10 / Rasmus Meyers Allé 9, skal gjennom en omfattende rehabilitering både innvendig og utvendig. Målet er å sikre forsvarlig drift i minst ti år fremover uten behov for ytterligere større rehabiliteringstiltak. Budsjettposten skal dekke kritiske vedlikeholdsoppgaver, inkludert tiltak for bygningsmessig oppgradering, utskifting av tekniske installasjoner og energieffektivisering. Oppdatert kalkyle basert på gjennomført anbudskonkurranse viser at det er behov for mer midler til gjennomføring av prosjektet. Det foreslås derfor en økning av totalprognose. Det foreslås også en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Ferdigdato er endret til forventet dato for ferdigstillelse av bygget. Tidligere oppgitt dato reflekterte ferdigdato for prosjektutvikling.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. De 32 Omsorg+- boligene og dagaktivitetssenteret foreslås derfor ikke realisert i første omgang. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Nygårdsparken nedre del

Nygårdsparken i Bergen sentrum er det gjennomført et større rehabiliteringsprosjekt i flere faser og gjennom flere enkeltprosjekter. Dette prosjektet omfattet rehabiliteringsarbeidene i nedre del av Nygårdsparken. Parkarbeidene er i all hovedsak ferdigstilt. Bronsefontene er etablert, men det gjenstår noen justeringer. Disse arbeidene er sesongavhengige og utføres i løpet av sommersesongen. Levering av bergenslykter har vært forsinket. Levering og montering planlegges utført i år. Det er knyttet en viss usikkerhet til at alle lyktene lar seg levere i år. Prosjektets års- og totalprognose er på plan.

Rehabiliteringen av toalettene i Gartnerboligen ble ferdigstilt i 2024, og ubrukte midler på prosjektet foreslås inndratt.

Olsvik barnehage - BMX-bane

Olsvik sykkel- og nærmiljøanlegg ble ferdigstilt i november 2024. Etter overtagelse dukket det opp behov for diverse utbedringer som gjennomføres i løpet av våren 2025. Prognose for prosjektet antas å fullføres med et mindreforbruk i overkant av 3 millioner kroner.

Oppgradering KODE 1

Det pågår et arbeid med utbedring av KODE 1 - Permanenten. Utstillingssaler i både 2. og 3. etasje har manglende styring av klima (fukt og temperatur). Det er videre klare mangler knyttet til brannvern og sikringstiltak. Underveis i prosjektet er det blitt avdekket store lekkasjer i taket. Det pågår fortsatt utredninger i prosjektet både i forhold til omfang og gjennomføring.

Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken

Flere kaier, konstruert delvis i tre, delvis i stein, ved Kystkultursenteret i Sandviken er på grunn av elde og skader ifm. ekstremvær i en tilstand der de i dag kan representere en fare både for besøkende og for anlegget som sådan. Rehabiliteringen av Kai A ble fullført i 2022.

Det pågår videre en oppgradering av Kai B/C. Underveis i prosjektet har det vist seg at kaien, med tilhørende forankring og fundamenter, var i dårligere stand enn forventet. Arbeidet har derfor blitt mer omfattende enn lagt til grunn i de løpende prognosene, og prosjektet vil derfor ta lengre tid - samt ha behov for tilleggsfinansiering. Arbeidet godtgjøres i hovedsak etter medgått tid, og de siste kalkylene viser en forventet totalkostnad for Kai B/C på k. 25 mill. Byrådet foreslår derfor at bevilges ytterligere kr 6 mill. for å sikre finansieringen i prosjektet.

Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo

Prosjektet gjelder etablering av steinmolo vest for havnene ved Kystkultursenteret og Fiskerimuseet. Det er bevilget kr 5 mill. til forprosjektet. Arbeidet er i en startfase, og så langt har hovedfokus vært på dialog med bevaringsmyndigheter og tilpasning til det pågående arbeidet med områderegulering. Det er likevel gitt avslag på den første byggesøknaden knyttet til prosjektet, og dermed er det usikkerhet knyttet til mulig gjennomføring. Avslaget vil gi forsinket fremdrift, og byrådet anbefaler at kr 3 mill. av årets bevilgning flyttes til 2026.

Sentral korreksjon

Se eget avsnitt i kapittelet om investeringer for nærmere omtale av sentral korreksjon. I Revidert budsjett ble den sentrale korreksjonen redusert fra 735 mill. til 535 mill. Reduksjonen er fordelt ut på de seks største tjenesteområdene slik at korrigeringen ligg der det er størst forventning og sannsynlighet for at man vil havne noe under den totale rammen som er avsatt til investeringer.

Sentralbadet scenekunsthuss

Sentralbadet er vedtatt bygget om til scenekunsthuss, primært for institusjonene Carte Blanche og BIT Teatergarasjen. Det skal også tilrettelegges for at andre kunst- og kulturaktører kan benytte lokalene. Konstruktive rivearbeider er avsluttet og gjenoppbygging er startet. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse. Økning i årsprognose skyldes høyere aktivitet enn forutsatt. Blant annet vil kostnader knyttet til sceneteknisk utstyr påløpe tidligere enn opprinnelig antatt, og det har vært en større grad av endringer enn forutsatt.

Sentralbadet, påbygg kontorseksjon

Seksjonen som vil huse kontorpåbygget i det nye Sentralbadet, ble i juni 2024 solgt fra Bergen kommune til det kommunalt eide aksjeselskapet Sentralbadet Kontorpåbygg AS. Alle kostnader relatert til oppføringen av kontorpåbygget vil derfor påløpe i dette selskapet. Kommunens investeringsbudsjett blir dermed ikke belastet med byggekostnader for dette prosjektet.

Slettebakken skole - konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterslep. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen ble holdt igjen i påvente av omarbeiding av konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Utredning er startet opp igjen og forventet ferdigstilt i 2025. Prosessen har tatt lengre tid og krevd mer midler enn opprinnelig anslått. Det foreslås derfor en økning av års- og totalprognose.

13-Idrett

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet dekker utvikling av idrettsaktiviteter, anleggsutbygging og drift av idrettsanlegg. Gjennom gratis bruk av idrettsanlegg, arrangementssatsing, tilskuddsordninger, tverrfaglig samarbeid og samspill med idretten, legger Bergen kommune til rette for både bredde- og toppidrett og egenorganisert fysisk aktivitet.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune har som mål å være en foregangskommune innen aktivitetsutvikling, og ønsker å få enda flere innbyggere i bevegelse. Fysisk aktivitet må tilrettelegges for alle, enten det gjelder lavterskeltilbud, breddeidrett, talentutvikling eller toppidrett. Bergen kommune vil identifisere og følge trender innen idrett og friluftsliv, og legge til rette for varierte og attraktive tilbud. Flest mulig skal ha tilgang til et bredt aktivitetstilbud i sitt nærmiljø.

Kostnadene ved å delta i idrett for barn og unge har steget de senere årene, og lav betalingsevne kan for enkelte familier utgjøre en barriere. Bergen kommune har derfor videreført tilskuddsordninger som hjelper barn og unge med lav betalingsevne å delta i idrett og fritidsaktiviteter. Videre samarbeider kommunen med Idrettsrådet og Kirkens Bymisjon om utlån av idrettsutstyr (BUA), og gir gratis adgang til en rekke aktiviteter gjennom Aktivetskortet. For å sikre like muligheter for alle barn, er det essensielt at verken økonomi eller sosial bakgrunn begrenser deltakelse i idretten. Kommunen opprettholder derfor gratisprinsippet for bruk av idrettsanlegg.

Det er en utfordring å finne egnede arealer for nye anlegg. Bergen kommune har startet et arbeid for å rullere kommuneplanens arealdel. Det vil være viktig med god medvirkning i dette arbeidet for å sikre gode arealer for fremtidens idrettsanlegg i kommunen.

Anleggsutvikling krever samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører. Bergen kommune vurderer ulike modeller for finansiering og utbygging, men gapet mellom ambisjoner og tilgjengelige budsjetter er en utfordring. Prioriteringer gjøres basert på faktorer som gjennomførbarhet, befolkningsutvikling og dokumenterte idrettsbehov.

Bergen kommune støtter klubber som eier egne anlegg, for å sikre at idrett fortsatt er tilgjengelig for alle, og for at klubbene skal kunne fokusere mest mulig på det som skaper aktivitet i anleggene.

Aktivitet, anleggsutvikling og arrangementer

Alexander Dale Oen Stafetten

Torsdag 3. april ble Alexander Dale Oen Stafetten arrangert for aller første gang i Alexander Dale Oen Arena (AdO arena) i Bergen. Arrangementet var en del av markeringen av 10-årsjubileet for Svøm Bergen, og samlet nærmere 900 elever fra nesten 30 skoler i Bergen. Stafetten ble gjennomført i forbindelse med Bergen Swim Festival (BSF), og de deltakende lagene svømte 6x50 meter fri. Totalt stilte 30 lag til start, med 180 elever i vannet og hundrevis av medelever som engasjerte heilagjenger på tribunen.

EM u.23 friidrett

Bergen kommune skal være vertskapsby for u.23 europamesterskap i friidrett i juli. Mesterskapet skal

gjennomføres på Fana stadion, med den nye friidrettshallen til Gneist som oppvarmingsarena og støttefunksjoner. Det pågår arbeider på Fana stadion for at anlegget skal oppfylle alle krav for å kunne gjennomføre mesterskapet. Kravene har blitt mer kostbare enn antatt, men med hjelp av private givere og god samhandling mellom idrettsorganisasjonene blir alt gjennomført. Samtidig gjennomfører Bergen kommune arbeider med rekkefølgekrav knyttet til reguleringsplanen for friidrettshallen. Det dreier seg om infrastruktur over og under bakken. Det medfører noen utfordringer å gjennomføre et europamesterskap når det pågår store anleggsarbeider i umiddelbar nærhet til stadion. Dette er løst gjennom god planlegging og at arbeidene tar en pause når mesterskapet gjennomføres.

Cricket og baseball på Arna stadion

BNKI har igangsatt et arbeid for å utvikle gressbanen på Arna stadion til en arena for cricket og baseball i samarbeid med idretten. Arbeidet var planlagt gjennomført i 2025. Gjennom forberedende undersøkelser har det blitt avdekket store overvannsproblemer som skyldes kollaps og skjøteutglidninger på store overvannsrør som går under banen. Dette medfører et større behov for rehabilitering enn først planlagt.

Ro- og padleanlegg på Nordåsvannet

BNKI har gjennomført et forprosjekt for utbygging av den nordre landbaserte delen av Nordåsvannet ro- og padleanlegg. Prosjektet er gjennomført i samarbeid med representanter fra ro- og padlemiljøet og idrettsrådet. En utbygging av dette arealet vil gjøre det mulig for ro- og padlesporten å gjennomføre konkurranser i anlegget. Den vannbaserte delen av anlegget var ferdig utbygget i 2018.

Alvøen idrettshall

Alvøen idrettshall er under oppføring i Alvøen idrettspark. Hallen er en flerbrukshall med håndballbane, bordtennishall, styrkerom, dansesal og garderober for inne og ute. Uteområdene blir også oppgradert med ny 7'er kunstgressbane, og aktivitetsarealer. Hallen vil være klar til bruk tidlig høsten 2025.

Motorsportsenter - Eikås

Det er inngått nye leieavtaler for arealene som brukes til Bergen motorsportsenter på Eikås. Leieavtalene gjelder til 31.12.26, med opsjon på forlengelse på visse vilkår. I leieperioden skal det avklares om Bergen kommune vil fremsette et tilbud om kjøp.

Fanaløypen

Overtatt november 2024. Brukt relativt lite, som følge av snømangel, men skal ha vært godt mottatt av de som rakk å teste den ut. Tilsåing utføres i starten av mai 2025.

Vintervedlikehold av kunstgressbanene

Ble godt mottatt hos aktuelle klubber. Ingen snøfall av betydning etter vedtaket, så avtaler vil bli inngått før kommende vinter

Nærmiljøanlegg Olsvik

Overtatt og i full bruk fra 29.11.24. Noen mindre utbedringer planlegges på enkeltelementer. Anlegget har fått gode tilbakemeldinger fra brukere.

Dansesaler Fysak Åsane 04.02 – i forbindelse med 2-års jubileet

I anledningen åpning av salene kom dansegruppen Spinners på besøk med gode moves, sammen med flere fra Absence Crew. Her var det også oppvisninger på turngulvet og i skatehallen. Dansesalene i Fysak Åsane vil kunne bookes av danseglade ungdommer til egentrening eller øving i gruppe. Det har allerede vært stor etterspørsel for å få tid i salene.

Ny kunstgressbane Nymark

Vanningsanlegg og grøntanlegg overtatt april 2025. Tribune foreløpig ikke iverksatt. Brukere virker å være fornøyde med anlegget.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Idrettsanlegg	89 313	-42 561	46 752	46 755	-3
Tilskudd til idrettsorganisasjoner	49 138	-1 898	47 240	47 240	0
Tilskudd til fysisk akt. og idrett for barn og ung	13 811	0	13 811	13 811	0
Nærmiljøaktivitet idrett	1	-1	0	0	0
Idrettsaktivitet og tilskudd for særskilte grupper	1 598	0	1 598	1 598	0
Kommunale idrettsbygg- og anlegg	362 371	-42 154	320 217	311 814	8 403
Sum	516 232	-86 613	429 618	421 218	8 400

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	185 889	-18 185	167 704	159 304	8 400	4,5 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	365	0	365	365	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	330 066	-68 428	261 638	261 638	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-89	0	-89	-89	0	0,0 %
Sum	516 232	-86 613	429 618	421 218	8 400	1,6 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett, tjenesteområde 13 Idrett, består av sentrale poster idrett, som også omfatter ADO arena og Nordnes sjøbad, samt Etat for idrett som står for den daglige driften av kommunale idrettsanlegg.

Budsjettreduksjon for 2025 på tjenesteområde 13 Idrett utgjør ca 8 mill. og prognosen er at dette realiseres. Størst risiko for avvik vurderes til å være knyttet mot forutsatt økning i inntekter Ado Arena hvor blant annet sommerværet har stor betydning for antall besøkende i anlegget.

Det vil ikke være mulig å realisere tiltaket på kr. 1 mill. i budsjettet relatert til utvidelse av bobilparkeringen på Slettebakken. Avviket forventes lukket gjennom ytterligere reduksjon i lønnsutgifter

og besparelser knyttet til avvikling publikumsbadning kveld og helg på Stemmemyren. Frigjort kapasitet anvendes til å imøtekomme behovet for økt treningstid for svømmeidretten.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett forventer å gå i balanse på tjenesteområde 13 Idrett.

Byrådsavdeling for finans forventer er mindreforbruk på kr 8,4 mill. på tjenesteområde 13 Idrett. Årsaken til avviket er at energiutgiftene i idrettsbygg forventes å bli lavere enn budsjettet. Dette skyldes at prisforventningene i strømmarkedet har falt etter at budsjettet ble lagt frem høsten 2024.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		429 618	422 611	421 343	420 380
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-8 842	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		93	191	191	191
Prisjustering og diverse endringer		-8 749	191	191	191
Tilskudd til Bjarg IL i forbindelse med bygging av Bjarg Arena / rentekostnader kortsiktige lån	Nye tiltak	1 496	-442	-646	-408
Nye tiltak og realendringer		1 496	-442	-646	-408
Forslag til ny ramme		422 365	422 360	420 889	420 164

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Storaneset leieavtale	-1 450	-1 450	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	3 000	3 000	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Driftsstøtte klubbeide anlegg	7 000	7 000	0 Tilskudd utbetales i tråd med budsjettvedtak.
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	2 737	2 737	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
Sum	11 287	11 287	0
Nye tiltak			
Nye driftskonsekvenser av investeringer idrett	2 436	2 436	0 Midlene påløper fortløpende.
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	590	590	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilskudd til realisering av Bjarg Arena (engangstilskudd)	3 800	3 800	0 Overføres i tråd med budsjettvedtaket.
Fysak Åsane - videreføring	2 500	2 500	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
U-23 EM i friidrett	1 000	1 000	0 Tilskudd utbetalt.
LIM (leksehjelp, idrett og mat)	500	500	0 Overføres til Idrettsrådet i Bergen
Sum	10 826	10 826	0
Nye engangstiltak			
Driftsstøtte klubbeide anlegg	300	300	0 Tilskudd overføres i tråd med budsjettvedtaket.
Trond Mohn games engangstilskudd - budsjettavtale	500	500	0 Tilskudd utbetales.
TIF Viking (engangstilskudd)	200	200	0 Tilskudd utbetales.
Sum	1 000	1 000	0
Effektivisering			
EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-296	-296	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Budsjettreduksjon Etat for idrett	-2 250	-2 250	0 Innsparingskrav forventes realisert. Se omtale under status økonomi tjenesteområde 13 Idrett.
Sum	-2 546	-2 546	0
Kutt			
Kurs, seminar og reiser	-8	-8	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-1 700	-1 700	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Budsjettreduksjon Etat for idrett	-1 500	-1 500	0 Innsparingskrav forventes realisert. Se omtale under status økonomi tjenesteområde 13 Idrett.
Sum	-3 208	-3 208	0
Inntektsendringer			
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-2 800	-2 800	0 Innarbeidet i vedtatt budsjett.
Sum	-2 800	-2 800	0
Sum tiltak	14 559	14 559	0

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Levende bydeler	Gode lokale tilbud til alle barn og unge	Besøkstimer Åpen hall	75 000	34 732	Besøkstimer T1: 34.732 fordelt på 16 haller.
		Antall barn og unge som har deltatt på aktivitetstilbud i regi av Bergen kommune, eller i samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune og idrettslagene/frivilligheten	2 500	500	Aktive dager Kvamskogen for utviklingshemmede: 500 deltakere Skiopplæring 4 trinn: avlyst pga. værforhold
		BUA-utlånssentraler - antall aktive unike brukere	5 300	2 671	Antall lån: 2671 Antall utlånte enheter: 13.684 Antall unike brukere: 2322
		Besøk Fysak målt i besøkstimer	400 000	116 612	Antall besøkstimer T1: 116.612
		Antall barn og unge medlemmer i den organiserte idretten (0-19)	54 000		Rapport om medlemstallene fra Vestland Idrettskrets er klar i august.
	Aktive eldre i alle bydeler	Antall idrettstilbud særskilt for eldre i kommunal regi eller med kommunal støtte	24	3	● «Sterk og stødig» i samarbeid med frisklivssentralen. 11 ulike lokasjoner og 19 ulike tilbud. ● Vanngyrn Stemmemyren onsdager.
Trygg by i alle livsfaser	Enklere hverdag for frivillige organisasjoner	Antall voksne medlemmer i den organiserte idretten	49 000		Rapport om medlemstallene fra Vestland Idrettskrets er klar i august.

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse status
Merknad 20. Etablering av kunstgress på Skansemyren Bystyret ber byrådet avklare muligheten for etablering av kunstgress på grusplassen ved Skansemyren idrettsplass. Bystyret ber om at tiltaket vurderes innenfor de avsatte midlene for nærmiljøanlegg eller kommer tilbake til bystyret i forbindelse med revidert budsjett.	Det er ikke rom for å gjennomføre tiltaket innenfor den avsatte ramme til nærmiljøanlegg (se egen omtale). Et grovt estimat for etablering av kunstgress på Skansemyren, inkludert nødvendige grunnarbeider og utbedring av overvannsproblemer, indikerer en kostnad på kr. 6 mill.
Merknad 9. Bassengkapasitet i Laksevåg Bystyret påpeker at det er viktig å ha opplæringsbasseng innenfor rimelig geografisk nærhet. I Laksevåg er to skolebasseng nedlagt, og det etableres ikke basseng i forbindelse med de justerte planene for Laksevåghallen. Byrådet bes i samarbeid med relevante aktører vurdere mulig lokalisering for et	Byrådet har satt i bestilling et arbeid hos BNKI for å se på bassengkapasitet og mulige lokasjoner for et nytt opplæringsbasseng i Laksevåg bydel. Det vil bli satt ned en arbeidsgruppe bestående av representanter fra BNKI, BBS, Etat for bygg og eiendom, Svømmekretsen

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Oppdrag

Beskrivelse status

mindre opplæringsbasseng i Laksevåg. I et slikt arbeid må man også vurdere tilpassede og rimeligere løsninger i samarbeid med svømmesporten.

og aktuelle svømmeklubber. Arbeidet vil starte medio august.

Verbalvedtak 10 aa. Bystyret ber byrådet gå i dialog med aktører i lokalsamfunnet i Loddefjord for å kartlegge alternative løsninger for et Fysaktilbud.

Byrådet er i dialog med lokale aktører for å utforske muligheter for å realisere Fysak i Loddefjord.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
AdO Arena, solenergianlegg	BY 56/23	20 100	20 100	20 100	0	2.kv. 2025	7 454	7 799	345
Alvøen idrettshall	BY 247/23	254 700	254 700	254 700	0	3.kv. 2025	40 263	48 863	8 600
Arna stadion - Nytt garderobebygg		IA	26 782	26 782	0	4.kv. 2026	3 490	3 490	0
Bjørnarhallen - prosjektutvikling		IA	35 300	35 300	0	2.kv. 2026	8 174	6 000	-2 174
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	2 280	1 974	-306
Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg – prosjektutvikling		IA	6 124	6 124	0	4.kv. 2025	3 336	3 336	0
Gullbotn skiløyper - utbedring løyper og broer		IA	10 500	10 500	0	2.kv. 2025	8 652	8 652	0
Haugland bofelleskap, ombygging gymsal	BFKN 11/24	37 780	37 780	37 780	0	4.kv. 2026	23 070	21 152	-1 918
Haukelandshallen - prosjektutvikling	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2029	3 000	3 000	0
Idrettsplan		-	-	-	-	Løpende	5 180	5 180	0
Investeringer driftsmateriell		-	-	-	-	Løpende	5 976	5 822	-155
Kunstgressbane Nymark - Oppgradering av grusplass		IA	41 000	41 000	0	Ferdig	7 565	7 565	0
Kunstgressprogram		-	-	-	-	Løpende	23 017	23 017	0
Laksevåg turnhall, nybygg og prosjektutvikling		IA	0	20 302	-20 302	4.kv. 2028	0	2 000	2 000
Laksevåghallen, nybygg – prosjektutvikling		IA	20 331	29 20 302	1.kv. 2025	5 342	0	-5 342	
Mathopen aktivitetssal	BY 136/24	156 000	78 000	78 000	0	3.kv. 2026	41 129	38 000	-3 129
Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling		IA	46 847	46 847	0	4.kv. 2027	3 558	2 319	-1 240
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	15 546	15 015	-531
Nærmiljøanlegg nyinvest.		-	-	-	-	Løpende	6 618	10 068	3 450
Olsvik barnehage - BMX-bane	BR 44/24	IA	32 485	32 485	0	Ferdig	4 805	4 805	0

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investerings	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt	Vedt	Totalprognose	Avvik	Estimert	Justert	Årsprognose	Forslag til
		ak	tt	se		ferdigkvar	budsjet	se	bud.endr.
						al	tt		
Oppgradering av lysanlegg	2024/14873 6-1	IA	56 800	56 795	5	4.kv. 2030	5 379	5 370	-9
Oppgradering av utendørsanlegg		-	-	-	-	Løpende	6 507	5 830	-677
Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken	BY 1069/24	IA	0	0	0	4.kv. 2025	-373	-373	0
Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring	BR 43/24	IA	7 000	7 000	0	Ferdig	1 556	1 556	0
Rollandshallen - Prosjektutvikling	0	IA	3 000	3 000	0	4.kv. 2025	3 000	3 000	0
Sentral korreksjon		-	-	-	-	Løpende	-75 728	-55 728	20 000
Ski- og joggeløyper		-	-	-	-	Løpende	15 714	6 592	-9 122
Sum øvrige prosjekter							-116	464	580
Sum							174 395	184 767	10 372

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det skal etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Solenergianlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Arbeidene er forventet å ferdigstilt i løpet av 2. kvartal 2025. Endring i ferdigkvarter skyldes raskere framdrift enn antatt.

Alvøen idrettshall

Det bygges en ny idrettshall i tilknytning til Alvøen idrettspark. Prosjektet innebærer etablering av idrettshall og egen bordtennishall. I tillegg kommer garderobes, styrketreningsrom, sosialt rom og fasiliteter tilknyttet bruk av fotballbanene utendørs i idrettsparken. Arbeidene startet opp høsten 2023 og forventet ferdigstillelse er høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler til innværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose.

Arna stadion - Nytt garderobebygg

Denne saken gjelder nytt garderobebygg ved Arna Stadion. Det er tidligere gjennomført prosjektering på kr 1,92 mill. Fagnotat knyttet til gjennomføringsfasen, med påfølgende administrativ og politisk behandling, forventes utarbeidet i løpet av første halvår 2025.

Bjørnarhallen - prosjektutvikling

Bjørnarhallen i Arna bydel er i svært dårlig stand, og det vurderes som mest aktuelt å rive denne og erstatte med nybygg på samme tomt. Prosjektet er utvidet med en underjordisk parkeringskjeller grunnet krav i kommunens gjeldende arealplan. Det pågår arbeid med reguleringsplan, og skisseprosjekt har vært på intern høring. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Fyllingsdalen idrettshall, tilbygg – prosjektutvikling

Fyllingsdalen idrettshall er planlagt utvidet med et tilbygg som blant annet skal gi arealer for styrketrening og bordtennis. Nytt areal skal utvikles slik at det er universelt utformet, og skal sikre universell tilkomst også til tribuner i den eksisterende idrettshallen. Arbeidet ble påbegynt i 2023. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen ligger i sekkepost inntil videre.

Garnes U, svømmehall - oppgradering

Svømmebassenget i idrettshallen tilknyttet Garnes ungdomsskole er under rehabilitering parallelt med bygging av nye Garnes ungdomsskole. Ventilasjonsanlegget i gymsalen blir oppgradert og hele hallen vil være stengt i byggeperioden. Forventet ferdigstillelse er i slutten av 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med årsprognose. Behovet for flytting av midler er i hovedsak utløst av fjorårets merforbruk. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Gullbotn skiløyper - utbedring løyper og broer

Bergen kommune overtok på slutten av 2023 ansvar for drift- og vedlikehold av skiløypene på Gullbotn. Det ble da avdekket store svakheter i brokonstruksjonene på tre broer i anlegget. Midlertidige tiltak ble utført i 2023 for å kunne holde anlegget åpent skisesongen 23/24. Det er avsatt 10,5 millioner kroner til prosjektet. Som følge av vilkår i rammetillatelse har det vært gjennomført omprosjektering i 2024. Utbedringene av løypen og broene ble utsatt til våren 2025 for å unngå arbeid i skisesongen 24/25. Arbeidet er nå startet opp. Totalprognosen for prosjektet er på 9,9 mill kroner, noe som er 0,6 mill. kroner lavere enn vedtatt budsjett. Det er stor usikkerhet knyttet til utførelsen på bro 2. Av den grunn justeres foreløpig ikke budsjetttrammen før anlegget er ferdigstilt høsten 2025.

Haugland bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for funksjonshemmede i Ytre Arna. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å utvikle kjøp for bolig til personer med utviklingshemming. Tidligere Haugland skole skal rehabiliteres kombinert med nybygg på tomten, og det skal bygges 12 leiligheter fordelt på to bofellesskap med personalbaser. På eiendommen ligger det også en gymsal som var del av skolebebyggelsen, denne skal bevares både for beboere i bofellesskapet og for nærmiljøet. Ombygging av gymsalen er skilt ut i egen budsjettpost. Det foreslås en forskyvning av midler i tråd med oppdatert årsprognose. Behovet for flytting av midler er i stor grad utløst av fjorårets mindreforbruk, som skyldes lavere aktivitet enn anslått. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Haugland bofelleskap, ombygging gymsal

Gamle Haugland skole skal bygges om til bofellesskap for utviklingshemmede. Det er også planlagt rehabilitering av gymsalen med uteområde, som skal være tilgjengelig som grendahus og lekeplass for nærmiljøet. Denne budsjettposten vedrører kostnader i gjennomføringsfasen for gymsalen. Fremdriften på prosjektet er tilpasset fremdriften for bygging av bofellesskapet (egen budsjettpost). Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn antatt. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Haukelandshallen - prosjektutvikling

Haukelandshallen er et eldre idrettsanlegg hvor det er gjennomført flere tiltak de siste årene. Det anbefales nå å gjennomføre prosjektutvikling med fokus på yttertak, dører, vinduer, utvendig belysning og belysning i korridor, samt tribune mot vest. Gradvis oppgradering er et kostnadseffektivt alternativ til full rehabilitering av hallen.

Idrettsplan

Det er avsatt kr 5,2 mill. på budsjettposten for 2025. Det er igangsatt et arbeid for å se på mulighetene for utvikling av et cricket- og baseballanlegg. Status og fremdrift på arbeidet vil først bli klart høsten 2025.

Investeringer driftsmateriell

Denne budsjettposten omhandler kjøp av diverse maskiner, utstyr og systemer som er nødvendig for å sikre en videre god drift av kommunens idrettsanlegg. I 2025 er det avsatt 5,0 mill. kroner til dette. Videre er det overført 0,8 mill. kroner fra 2024 knyttet til ATV'er som først ble levert i januar 2025. Er lite mindreforbruk knyttet til anskaffelse av lysstyringsystem i 2024 og kjøp av ATVer trekkes inn.

Kunstgressbane Nymark - Oppgradering av grusplass

Den gamle grusbanen på Nymark er oppgradert til kunstgressbane og ble tatt i bruk november 2024. I tillegg er det etablert et parkareal som inneholder blant annet treningsmoduler. Vanningsanlegg er ferdigstilt, men bygging av tribune gjenstår. Rammesøknaden behandles og hvis den innvilges forventes det at tribune kan bygges innenfor vedtatt ramme.

Kunstgressprogram

Budsjettposten omhandler rehabilitering av kunstgressbaner. Det er i 2025 avsatt 15,5 millioner, samt overført 3,9 mill. kroner fra 2024. Det er også kommet inn merinntekter på spillemidler på 1,0 mill. kroner som inngår i finansieringen av prosjektene ihht. sak BY 9/14. To av prosjektene i 2024 ble avsluttet med et mindreforbruk som øker totalt tilgjengelige midler til om lag kr 23 millioner kroner. Den partssammensatte gruppen som er oppnevnt i hht. sak BY 9/14 har tilstandsvurdert 12 baner som er i kritisk tilstand, men årets avsetning gjør det mulig å kun rehabilitere 3-4 baner. De mest kritiske banene er Krohnsminde (liten bane), Vadmyra (liten bane nord) og Kringlebotn og disse prioriteres i 2025.

Laksevåg turnhall, nybygg og prosjektutvikling

Det har vært arbeidet med ulike konsepter og løsninger for Laksevåghallen. Byrådet foreslår at det bygges en turnhall i tilknytning til dagens Laksevåghall. Prosjektet krever detaljregulering, som vil være styrende for fremdriften i prosjektet. Budsjettposten skal dekke kostnader for planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Endringer i prosjektomfang har medført forsinkelser, og det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose.

Laksevåghallen, nybygg – prosjektutvikling

Det har vært arbeidet med ulike konsepter og løsninger for Laksevåghallen. Byrådet foreslår at det bygges en turnhall i tilknytning til dagens Laksevåghall. Det er dermed blitt opprettet et nytt prosjekt "Laksevåg turnhall, nybygg og prosjektutvikling" og som vil være gjeldende for videre arbeid med den nye turnhallen. Det foreslås derfor at årets midler overføres til det nye prosjektet.

Mathopen aktivitetssal

Eksisterende garderobebygg og klubbhus ved Mathopen idrettshall er i dårlig stand og skal rives. Det er planlagt oppført et nybygg over to etasjer med aktivitetssal, håndball- og fotballgarderober, kjøkken og foajé. Gjennomføringsvedtak ble fattet i mai 2024. Rivningsarbeidet er fullført, og byggearbeidet startet i januar 2025. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Midtunvegen bofelleskap, rekkefølgekrav og infrastruktur

Det er planlagt etablert et nytt bofelleskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Det fremkommer rekkefølgekrav i reguleringsplanen som må gjennomføres for at byggeprosjektet skal kunne realiseres. Prosjektet planlegger byggestart i løpet av 2025, men fremdriften er avhengig av hovedprosjektet, som er forsinket. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av lavere aktivitet enn anslått. Totalprognose er foreløpig uendret, men antatt tidspunkt for ferdigstillelse er justert med bakgrunn i forsinkelse i hovedprosjektet.

Mindemyren flerbruksbygg - prosjektutvikling

Bergen kommune har anskaffet den tidligere postterminalen på Mindemyren for å imøtekomme behov for kommunale tjenester i det nye byutviklingsområdet. Bystyret vedtok i juni 2021 (sak 209/21) å gå videre med et generasjonskonsept som består av skole for 450 elever, idrettshall, allrom og kultursal, frivillighetssentral, samt Omsorg+ med dagaktivitetssenter. Etter en helhetlig vurdering av drift og investeringer innenfor helse og omsorg foreslår byrådet å prioritere utbygging av sykehjemsplasser i årene som kommer. De 32 Omsorg+- boligene og dagaktivitetssenteret foreslås derfor ikke realisert i første omgang. Avsetning av midler til gjennomføringsfasen er justert for at prosjektdelen relatert til tjenester for eldre er tatt ut. Det er også foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Gjennomsnittlig er arealet redusert med 10 %. Prosjektomfang er dermed endret både med hensyn til areal og funksjon. Dette er lagt til grunn for kostnadsestimat og i videre prosjektutvikling. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg,

heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Nærmiljøanlegg nyinvest.

Midlene på budsjettposten er knyttet til bygging av nærmiljøanlegg på Stemmemyren og Friplassen Alvøen skole. På Stemmemyren nærmiljøanlegg oppsto det uforutsette utfordringer med grunnforhold, og derfor har det vært nødvendig å gjennomføre terrengtilpasninger i form av murer for å kunne ferdigstille prosjektet. Dette har en merkostnad på 3,6 mill. kroner som må dekkes inn. Prosjektet for Friplassen Alvøen skole er ferdigstilt med et lite mindreforbruk.

Olsvik barnehage - BMX-bane

Olsvik sykkel- og nærmiljøanlegg ble ferdigstilt i november 2024. Etter overtagelse dukket det opp behov for diverse utbedringer som gjennomføres i løpet av våren 2025. Prognose for prosjektet antas å fullføres med et mindreforbruk i overkant av 3 millioner kroner.

Oppgradering av lysanlegg

Det er årlig avsatt 5 mill. kroner i økonomiplanperioden til utskifting av lysanlegg fra halogen-teknologi til led-flomlysanlegg. I 2025 vil det bli gjennomført rehabilitering av lysanlegg fortløpende etter en prioritert tilstandsvurdering gjennomført av Etat for idrett. Årets midler vil benyttes til rehabiliteringer av lysanlegg på Landås kunstgress og Stavollen idrettsplass, samt mindre arbeid med lysanlegg på liten fotballbane på Nesttun idrettsplass.

Oppgradering av utendørsanlegg

Budsjettposten omhandler i hovedsak oppgradering av Fana stadion til U23 EM. Det er avsatt 4,3 mill. kroner i budsjett for 2025. I tillegg har kommunen mottatt et investeringstilskudd på 1,5 mill kroner fra Vestland fylkeskommune til tiltak som er nødvendig for gjennomføring av EM i 2025. Dette vil i henhold til budsjettfullmaktene medføre at mva-kompensasjon på 375 000 kr dermed tillegges prosjektet. Samlet budsjett blir da 6 175 000 kroner som forventes benyttet før U23 EM i juli 2025. Merinntekt spillemidler på 1,7 mill fra tidligere avsluttede prosjekter trekkes inn.

Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken

Flere kaier, konstruert delvis i tre, delvis i stein, ved Kystkultursenteret i Sandviken er på grunn av elde og skader ifm. ekstremvær i en tilstand der de i dag kan representere en fare både for besøkende og for anlegget som sådan. Rehabiliteringen av Kai A ble fullført i 2022.

Det pågår videre en oppgradering av Kai B/C. Underveis i prosjektet har det vist seg at kaien, med tilhørende forankring og fundamenter, var i dårligere stand enn forventet. Arbeidet har derfor blitt mer omfattende enn lagt til grunn i de løpende prognosene, og prosjektet vil derfor ta lengre tid - samt ha behov for tilleggsfinansiering. Arbeidet godtgjøres i hovedsak etter medgått tid, og de siste kalkylene viser en forventet totalkostnad for Kai B/C på k. 25 mill. Byrådet foreslår derfor at bevilges ytterligere kr 6 mill. for å sikre finansieringen i prosjektet.

Rekkefølgekrav Mulen - gjennomføring

Prosjektet omhandler rekkefølgekrav som vei, fortau og infrastruktur rundt Varegg Arena i Sandviken. Arbeidet pågår og forventes ferdigstilt i løpet av våren 2025 med et lite mindreforbruk.

Rollandshallen - Prosjektutvikling

Det er behov for utskiftning av avfuktningsanlegg til svømmehall og ventilasjonsanlegg ellers i bygget. I tillegg er det behov for rehabilitering av dusjer og garderober. Det vurderes som gunstig å gjennomføre prosjektet mens byggeprosjektet på Rolland skole pågår, slik at dette prosjektet får minst mulig konsekvens for brukerne.

Rå skole, idrettshall

Det skal bygges en ny idrettshall i tilknytning til Rå skole. Denne erstatter eksisterende idrettsfasiliteter som er i dårlig stand og er planlagt revet. Den nye hallen skal også gi to ordinære klasserom som plasseres over garderobedelen av bygget. Bassengrommet i undervisningsbygget er avviklet. Arbeidet med å bygge dette om til annen bruk er ferdigstilt. Stål og dekker på hallen er montert. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år med bakgrunn i oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Sentral korreksjon

Se eget avsnitt i kapittelet om investeringer for nærmere omtale av sentral korreksjon. I Revidert budsjett ble den sentrale korreksjonen redusert fra 735 mill. til 535 mill. Reduksjonen er fordelt ut på de seks største tjenesteområdene slik at korrigeringen ligg der det er størst forventning og sannsynlighet for at man vil havne noe under den totale rammen som er avsatt til investeringer.

Ski- og joggeløyper

Det er avsatt 3 millioner kroner til utbedring av ski og joggeløyper i 2025 der tiltak skal prioriteres i samarbeid med skiidretten. Et merforbruk på tiltaket "Fanaløypen" på Totland som startet opp i 2024 må dekkes inn av årets avsetning. "Fanaløypen" på Totland ble etablert og tatt i bruk i 2024, men nødvendig tilbakeføring av terreng og ferdigstilling av anlegg gjennomføres først våren 2025 og vil ha en prognose som peker på et merforbruk på rundt 0,7 mill. kroner som dekkes inn av avsatte midler til ski- og joggeløyper 2025. Bruk av resterende midler på 2,3 mill. kroner blir prioritert i samarbeid med skiidretten. Prosjektet for rulleskiløype på Stend har vist seg å være utfordrende å gjennomføre. Det har i 2021-2022 påløpt 0,2 mill. kroner i prosjektering for prosjektet som nå avsluttes, og resterende midler på omlag 10 mill. kroner trekkes inn. Som et alternativ har skiidretten anbefalt ny lokalisering for rulleskianlegget på Totland. Byrådet foreslår derfor å avsette 2.0 mill. kroner til prosjektering i 2025 og 8.0 mill. kroner til realisering i 2026.

Smart oppvekst

Budsjettposten har vært benyttet til å gjennomføre ulike tiltak fra plan for Smart oppvekst. Blant annet har den digitale infrastrukturen ved kommunens skoler og barnehager blitt oppgradert. Det arbeides for tiden med sluttmelding for prosjektet, og inneværende års budsjetter trekkes derfor inn.

14-Næring

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter utgifter for å legge til rette for og å bistå til utvikling av næringslivet i Bergen i regi av Seksjon for politiske saker ved Avdeling næring. Dette inkluderer tilskudd over egen linje til klynger, innovasjonsaktører, nettverksorganisasjoner m.m. som sitter i den spisse enden av næringsutviklingen, samt tilskudd til International School of Bergen. Området omfatter også utgifter til kommunens arbeid i prosjektet One Ocean - Havbyen Bergen over en treårsperiode. Avdelingen har også næringsansvar for Mathallen og Torget.

Seksjon for politiske saker ved Avdeling Landbruk forvalter kommunens jordbrukspolitikk, med tilskudd og forvaltning etter jord og skogloven.

Kontor for skjenkesaker har ansvar for den administrative forvaltningen av kommunens arbeid etter serverings- og alkoholoven. Arbeidet omfatter bl.a. saksbehandling og oppfølging av søknader om serverings- og/eller skjenkebevillinger.

Utvikling og utfordringer

Bergen kommune kan bidra betydelig til omstilling av næringslivet ved å tilrettelegge for økt innovasjon og entreprenørskap, samt sørge for riktig kompetanse til riktig tid med å være pådriver for økt grad av samhandling og samarbeid. Regionens felles satsing på One Ocean - Havbyen Bergen med mål om å ta en tydelig nasjonal og global posisjon som den viktigste hav regionen er vesentlig.

Seksjon for næring og landbruk (nåværende avdeling Næring) har i første halvdel av 2025 blant annet bidratt til suksessfull gjennomføring av One Ocean Week 2025, som er en viktig verktøykasse på vei mot det overordnede strategiske målet.

Viktige satsinger på næringsfeltet i tiden fremover inkluderer:

- Spille på lag med næringslivet og tilrettelegge for vekst og innovasjon
- One Ocean - Havbyen Bergen - videreutvikle byens posisjon som ledende havby, både nasjonalt og internasjonalt.
- Tiltrekke talenter, entreprenører, bedrifter og kapital til regionen
- Innføre forenklet fornyelse av skjenkebevillinger og inngåtte leieavtaler for uteserveringer
- Utvikle dagens fisketorg
- Støtte reiselivet og bevare UNESCO-statusen som matby

Det er stor pågang på de søkbare tilskuddsordningene. Det innebærer at disse har måtte stenges allerede i første tertial da midlene er allokert.

Serverings-, skjenke- og salgsbevillinger i Bergen kommune

Bergen kommunes retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger gjelder frem til utløpet av inneværende bevillingsperiode 30.09.28. For inneværende bevillingsperiode vedtok bystyret i juni 2024 nye retningslinjer som skal danne grunnlaget for vurderinger av søknader om nye bevillinger for

bevillingsperioden fra 01.10.24 og frem til 30.09.28. Videre vedtok bystyret ny forskrift om salgs-, skjenke- og åpningstider for samme bevillingsperiode.

I tiden fremover blir det viktig å avklare rammene for serverings-, skjenke- og salgsbevillinger samt å fortsette arbeidet med å forebygge overskjenking, hindre skjenking til mindreårige og bidra til å redusere vold og ordensforstyrrelser gjennom god dialog og opplæring. Det arbeides kontinuerlig med å redusere saksbehandlingstiden på nivå 1, for å sikre forutsigbarhet i næringen.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste			Justert årsbudsjett 2025		Avvik
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	
Bevillingsfunksjon/skjenkekontroll	10 384	-12 377	-1 993	-1 993	0
Næringsvirksomhet kommunal utleie lokaler	25 215	-66 692	-41 476	-37 576	-3 900
Næringsvirksomh. komm. utleie festetomter og grunn	29 568	-48 380	-18 812	-20 794	1 982
Andre næringsformål	27 731	-4 324	23 407	23 407	0
Havneformål	0	0	0	0	0
Ymse samferdselsformål	0	0	0	0	0
Sum	92 898	-131 772	-38 874	-36 956	-1 918

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling			Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	43 673	-102 794	-59 121	-57 121	-2 000	-4,6 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	-33	0	-33	-33	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	49 263	-28 978	20 285	20 203	82	0,2 %
90-Fellesposter - bykassen	-5	0	-5	-5	0	0,0 %
Sum	92 898	-131 772	-38 874	-36 956	-1 918	-2,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for finans forventer en netto mindreinntekt på kr 2,0 mill. fra utleie av næringslokaler. Hovedårsaken til avviket er at Havforskningsinstituttet har sagt opp sin leieavtale i Skur 24 med effekt fra mars måned, og at lokalene står uten leietakere.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		-38 874	-38 673	-38 678	-38 678
Sum Tekniske justeringer		6	24	24	24
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-299	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		-293	24	24	24
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		-39 166	-38 648	-38 653	-38 653

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå		
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-3 336	-3 336
Sum	-3 336	0
Nye tiltak		
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	2 712	2 712
Sum	2 712	0
Nye engangstiltak		
Sommertiltak for barn i byROMMET (budsjettavtale engangstiltak)	750	750
Sum	750	0
Effektivisering		
Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-500	-500
Sum	-500	0
Kutt		
Kurs, seminar og reiser	-18	-18
Budsjettreduksjon / omdisponeringer BNKI nivå 1	-10 798	-10 798
Invest In Bergen	-1 200	-1 200
Sum	-12 016	0
Inntektsendringer		
Kontor for skjenkesaker - budsjettreduksjon	-500	-500

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Sum	-500	-500	0	
Sum tiltak	-12 890	-12 890	0	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar al	Justert budsje tt	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Avsetning til strategisk eiendomskjøp		-	-	-	-	Løpende	28 639	28 639	0
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	-780	-800	-20
Festningskaiaen - Oppgradering	0	IA	35 000	35 000	0	4.kv. 2027	0	0	0
Gassverkbygget - konseptvalgutredning		IA	7 000	7 000	0	4.kv. 2025	6 485	6 485	0
Havneeiendommer sekkepost		-	-	-	-	Løpende	32 083	31 808	-275
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	2 519	0	-2 519
Rehabilitering av kaiaer ved Kystkultursenteret i Sandviken	BY 1069/2 4	IA	0	0	0	4.kv. 2025	-250	-250	0
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	BY 20/21	IA	41 658	15 852	25 806	3.kv. 2026	25 806	0	-25 806
Skur 7 - Statsraad Lehmkuhl		IA	9 600	10 600	-1 000	3.kv. 2026	3 148	4 148	1 000
Tilkobling bossnett, Torgflaten		IA	2 800	2 800	0	4.kv. 2025	2 800	2 800	0
Sum øvrige prosjekter							-1 820	2 500	4 320
Sum							98 631	75 331	-23 300

Statustekst investeringer

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Det foreslås ingen endringer.

Barnas byrom

Investeringen Barnas Byrom er en budsjettpost som omfatter oppgradering og bygging av nye uterom for barn og unge. Oppgraderingene gjennomføres som enkeltprosjekter i ulike geografiske områder, og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett.

I 2025 består budsjettposten i hovedsak av Brønndalen friområde. I tillegg gjennomføres utbedringer og myndighetsavklaringer på henholdsvis Løvstakklien lekeplass og Sandgotna uterom. Brønndalen

frimråde åpner for publikumsbruk i 2025. Klatreløypene i skogen er ferdig, og denne delen av prosjektet er åpen for publikumsbruk. Klatreløypene er flere meter over bakken og består av trehytter, klatrenett, balanseliner og en zipline. Hele området skal være klart til bruk til sommeren.

Nye større satsinger er skjøvet ut i tid som følge av manglende internkapasitet, og det foreslås dermed å skyve 3,8 mill til 2028. Det foreslås også å overføre 0,7 mill til Rådhuskvartalet midlertidig torg (Kim Frieles plass) under budsjettposten "Den grønne akse".

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019.

Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Gassverkbygget - konseptvalgutredning

Gassverkbygget ønskes restaurert og innlemmet i utviklingsområdet på nye Dokken. Arbeid med konseptvalgutredning startet i oktober 2024. Når denne er ferdigstilt vil byrådet vurdere hvilken modell som skal velges for utvikling og gjennomføring av et rehabiliteringsprosjekt som inkluderer både tomten og bygget, og hvorvidt det er mulig å realisere et slikt prosjekt i samarbeid med eksterne aktører.

Havneeiendommer sekkepost

Teknisk standard på bygg og kaier, gjeldende leieavtaler, og behov for tilpasning ved nye avtaleinngåelser - innebærer behov for oppgraderinger. I 2024 er det gjort vedtak om tiltak med oppgradering av fending ved Bontelabo, Skoltegrunnskaien Nord og Tollbodkaien. Videre er det en pågående prosess for oppgradering på Skoltegrunnskaien Sør og Hurtigrutekaien.

Planprosessene har tatt lengre tid enn forutsatt i 2. tertial 2024, og kr 12 mill. av bevilgningen ble flyttet til 2025. Midlene er knyttet opp mot tiltakene som er planlagt på Skoltegrunnskaien Sør og Nord.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Rehabilitering av kaier ved Kystkultursenteret i Sandviken

Flere kaier, konstruert delvis i tre, delvis i stein, ved Kystkultursenteret i Sandviken er på grunn av elde og skader ifm. ekstremvær i en tilstand der de i dag kan representere en fare både for besøkende og for anlegget som sådan. Rehabiliteringen av Kai A ble fullført i 2022.

Det pågår videre en oppgradering av Kai B/C. Underveis i prosjektet har det vist seg at kaien, med tilhørende forankring og fundamenter, var i dårligere stand enn forventet. Arbeidet har derfor blitt mer omfattende enn lagt til grunn i de løpende prognosene, og prosjektet vil derfor ta lengre tid - samt ha behov for tilleggsfinansiering. Arbeidet godtgjøres i hovedsak etter medgått tid, og de siste kalkylene viser en forventet totalkostnad for Kai B/C på k. 25 mill. Byrådet foreslår derfor at bevilges ytterligere kr 6 mill. for å sikre finansieringen i prosjektet.

Rehabilitering av kaier ved kystkultursenteret i Sandviken – Steinmolo

Prosjektet gjelder etablering av steinmolo vest for havnene ved Kystkultursenteret og Fiskerimuseet. Det er bevilget kr 5 mill. til forprosjektet. Arbeidet er i en startfase, og så langt har hovedfokus vært på dialog med bevaringsmyndigheter og tilpasning til det pågående arbeidet med områderegulering. Det er likevel gitt avslag på den første byggesøknaden knyttet til prosjektet, og dermed er det usikkerhet knyttet til mulig gjennomføring. Avslaget vil gi forsinket fremdrift, og byrådet anbefaler at kr 3 mill. av årets bevilgning flyttes til 2026.

Sentralbadet, påbygg kontorseksjon

Seksjonen som vil huse kontorpåbygget i det nye Sentralbadet, ble i juni 2024 solgt fra Bergen kommune til det kommunalt eide aksjeselskapet Sentralbadet Kontorpåbygg AS. Alle kostnader relatert til oppføringen av kontorpåbygget vil derfor påløpe i dette selskapet. Kommunens investeringsbudsjett blir dermed ikke belastet med byggekostnader for dette prosjektet.

Skur 7 - Statsraad Lehmkuhl

Stiftelsen Statsraad Lehmkuhl leier i dag Skur 7 ved Bryggen hvor det er behov for en innvendig rehabilitering, samt en oppgradering av de tekniske anleggene. Byrådet anbefaler at det prioriteres å oppgradere teknisk anlegg, og da primært ventilasjon. Byrådet foreslår at kostnadsrammen for prosjektet økes med kr 0,5 mill. med bakgrunn i oppdatert kalkyle for å sikre at prosjektet er fullfinansiert.

Sykkelparkering under tak

Budsjettposten gjelder etablering av sykkelkur ved kommunale arbeidsplasser. Skolebygg er blitt prioritert og det ble i gjennomføringsvedtaket besluttet å bygge samme type skur ved følgende skoler:

- Kirkevoll
- Kaland
- Paradis
- Hjellestad
- Liland
- Rådalslien
- Kjøkkelvik
- Mathopen

Arbeidet pågår, men har noe senere fremdrift enn lagt til grunn i gjennomføringsvedtak og tidligere rapporteringer. Sykkelparkeringen ved Kirkevoll er ferdig og tatt i bruk, mens Hjellestad, Kaland, Kjøkkelvik, og Liland alle etter planen ferdigstilles før sommeren 2025. Paradis og Mathopen utgår, samtidig som det er usikkerhet rundt Rådalslien. Det jobbes parallelt med å erstatte skolene som utgår med nye lokasjoner innenfor rammen av budsjettposten.

Tilkobling bossnett, Torgflaten

For å tilby en bedre håndteringen av næringsavfall til torghandlerne og ta i bruk infrastruktur som allerede er etablert, skal det etableres bossnett på Fisketorget. Byggesøknad til PBE er sendt inn og det forventes svar i løpet av juni. Foreløpig planlagt oppstart til høst 2025. EBE er ansvarlig for påkobling bossnett ved Mathallen. BNKI er ansvarlig for påkobling bossnett på torgflaten. Det er nå inngått en avtale med BiR om overdragelse av bossnett til dem. BiR dekker kostnader knyttet til påkobling og bytte av rør og nedkast. EBE er prosjektansvarlig for gjennomføring av prosjektet. Det kan tilfalle BKNI noen utgifter ved graving i betongunderlag og evt. uforutsette ting som dukker opp. Det foreligger ingen opplysninger p.t. som gir grunnlag for endringer i prognose.

15-Bystyrets organer og administrasjon

Om tjenesteområdet

Bystyret er kommunen øverste organ. Hovedoppgaven er å legge til rette for et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv involvering av innbyggerne og fastsette overordnede mål og utvikle strategier for hele kommunen virksomhet. Bystyret vedtar kommunens budsjett og økonomiplan, i tillegg til kommuneplanen.

Bystyrets organ omfatter Bergen bystyre, bystyreutvalgene, forretningsutvalget, kontrollutvalget, valgstyret og klagenemnden. Fra 2024 inngikk også de kommunale medvirkningsrådene: Ungdomsrådet, Eldrerådet og Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse i Bystyrets organer. I bystyrets administrasjon inngår Bystyrets kontor, byombudet og sekretariatet for kontrollutvalget.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Bystyret	58 477	-525	57 953	57 953	0
Ungdomsråd	795	-10	784	742	42
Valget	28 259	-14	28 245	29 162	-917
Ombud	2 650	-7	2 643	2 643	0
Revisjon	13 023	-1 878	11 146	11 146	0
Kontrollutvalg	4 633	-26	4 608	4 504	103
Administrasjon av	26 538	-427	26 111	26 111	0
Bystyrets organer					
Administrasjonslokaler	15	-4	11	11	0
for Bystyrets organer					
Eldrerådet/ Råd for	1 514	-1	1 514	1 514	0
personer med					
funksjonsnedsettelse					
Sum	135 906	-2 892	133 013	133 785	-772

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
finans						
4-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
barnehage og skole						
6-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
barnevern, sosiale						
tjenester og mangfold						
7-Byrådsavdeling for	0	0	0	0	0	0,0 %
næring, kultur og idrett						
8-Bystyrets organer	134 726	-2 892	131 834	132 606	-772	-0,6 %
90-Fellesposter -	1 179	0	1 179	1 179	0	0,0 %
bykassen						
Sum	135 906	-2 892	133 013	133 785	-772	-0,6 %

Kommentar til status økonomi

Bystyrets organer forventer et merforbruk ved årets slutt. Det vil arbeides aktivt for å holde kostnadene nede, og målet er at merforbruket skal bli så lite som mulig.

Årsaken til at det kan bli merforbruk er i hovedsak kostnader knyttet til valgavvikling. I hvert valg år tilkommer kostnader som er ukjent når budsjettprosessen starter, i år er det i hovedsak kostnader til IKT-maskinvare. Valgdirektoratet stiller krav om at pcer som benyttes til gjennomføring av valget ikke skal ha vært brukt til andre formål tidligere. Dette gjorde at Bystyrets kontor måtte kjøpe inn egne pcer i et større omfang enn det som først var antatt, siden gjenbruk av pcer ikke er et alternativ. Omfanget av pcer som trengs, var så stort at det ville gå betydelig ut over den kostnadsrammen som er satt for kommunens rammeavtale for pcer. Derfor måtte pcene anskaffes i en egen konkurranse/ avtale, spesifikt avgrenset til valgpcer. En konsekvens av dette, er at kommunen avtalemessig er forhindret fra å benytte disse pcene til et annet formål enn til gjennomføring av valg, siden slike pcer omfattes av en annen avtale.

Budsjett for politiske utvalg og råd viser et lite mindreforbruk for perioden frem til 31.3. Det er planlagt høyere aktivitet med flere ekstraaktiviteter i form av fagdager, høringer, befaringer, etc. Det er derfor forventet at mindreforbruket etter første tertial vil være nødvendig for å dekke inn for planlagte aktiviteter i 2. tertial. Det vil også være nødvendig å være noe konservativ i planlegging av nye aktiviteter utover ordinær møteaktivitet i 2. halvår for å balansere budsjettet for råd og utvalg som helhet.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		133 013	107 290	133 030	107 290
Sum Tekniske justeringer		-1 179	-1 134	-1 134	-1 134
Prisjustering og diverse endringer		-1 179	-1 134	-1 134	-1 134
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		131 834	106 156	131 896	106 156

Status overordnet mål

Målsetting

Bystyret skal fastsette overordnede mål og utvikle langsiktige strategier for hele kommunens virksomhet.

Status måloppnåelse

Bergen bystyre har første tertial vedtatt revidert etisk standard for Bergen kommune. Bystyret har også vedtatt strategi for folkehelsearbeid i Bergen kommune 2025 – 2030. I mars deltok hele bystyret på folkevalgtopplæring om sentrale tema i forslag til kommuneplanens samfunnsdel («KPS»). Bystyret skal sluttbehandle denne saken i løpet av 2025. Bystyret har også behandlet sak om KODE og Bergen kommune som samlingseier.

Bystyrets kontor skal bidra til et velfungerende lokaldemokrati.

Bystyrets kontor har gjennomført etablering av ny digital politisk møteportal for Bergen bystyre og bystyreutvalgene. Dette er nærmere beskrevet under merknadene. Første kvartal er den viktigste forberedelsesfasen for gjennomføring av Stortings- og sametingsvalget, og valgstyret har behandlet en rekke viktige saker for valg gjennomføringen. Ny organisering ved bystyrets kontor er implementert for å skape en fast og forutsigbar struktur for valg gjennomføring sammen med den ordinære driften av bystyret og bystyreutvalgene.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Målsetting

For å bidra til å styrke kvaliteten i kommunens tjenester, skal kontrollutvalget sørge for at det blir gjennomført kontroll og revisjon med hele kommunens virksomhet.

Status måloppnåelse

Kontrollutvalet har i første tertial 2025 gjennomført fire møte. Arbeidet har vore i samsvar med kontrollutvalet sin møte- og aktivitetsplan for 2025, som vart vedteken i januarmøtet. I samband med møtet i mars, gjennomførte kontrollutvalet nyttige og lærerike verksemdsbesøk til Eviny AS, Bergen Havn AS og Huset Bergen. Kontrollutvalet har i første tertial 2025 motteke og behandla tre forvaltningsrevisjonar og bestilt fire nye. Vidare har kontrollutvalet hatt ei rad orienteringar på saklista, blant anna frå Arbeidstilsynet, Naturvernforbundet og byrådet om skogsbilveggar, byutviklingsbyråden og etatsdirektør om Bergen Vann, byrådsleiar om utviklinga av Samfunnssikkerhetens Hus, Mobbeombodet og byråd for barnehage og skole, samt frå barnevernbyråden og etatsdirektør om situasjonen i barnevernet. I april møtet fekk kontrollutvalet ei grundig orientering frå finansbyråden om årsrekneskapen og den kommunale økonomiske berekrafta. Vidare orienterte rekneskapsrevisor om sine funn, og kontrollutvalet gav sin uttale til Bergen kommune si årsmelding og årsrekneskapen for 2024. Kontrollutvalet sin årsrapport for 2024 var ferdig i januar, og vart behandla av Bergen bystyre 19.02.25.

Med fokus på innbyggernes rettsikkerhet skal byombudet arbeide for at det i den kommunale forvaltning ikke blir gjort urett mot den enkelte.

Byombudet arbeid består i hovedsak å håndtere enkelthenvendelser fra innbyggerne. Kontakten er i hovedsak på telefon og e-post og dersom det er behov for det avsettes tid til fysisk møte. Byombudet er også til stede på møter mellom innbyggere og tjenestested. Videre holdes innlegg for kommunens avdelinger og politiske råd/utvalg.

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag

Merknad 16. Høring om sikkerhet på bybane i blandet trafikk. I bakgrunn av skadestatistikk for myke trafikanter og varsler fra førere vil det bli avholdt høring om sikkerhet for bybanen i blandet trafikk.

Merknad 17. Investeringer i nye systemer Bystyret forutsetter at investeringer i nye systemer frigjør ressurser. DigDem innføres i 2025 for den politiske møteaktiviteten, og bystyret ber om at det i forbindelse med revidert budsjett redegjøres for gevinster systemet fører til.

Beskrivelse status

Bystyrets kontor har pr. 1. tertial ikke tatt stilling til hvordan denne merkningen skal håndteres.

Bystyret bestemte i mai 2022 (sak 143/22) at kommunen skulle anskaffe og ta i bruk en digital løsning for gjennomføring av politiske møter. Hovedformålet var og er å forenkle og effektivisere gjennomføring av politiske møter. Dette handler om å gi de folkevalgte bedre arbeidsbetingelser, gjøre arbeidet for administrasjonen mer effektivt og gi publikum enklere tilgang til saker og beslutningsprosesser. Ny løsning ble anskaffet høsten 2024 og tatt i bruk i de fleste politiske utvalg i januar/februar 2025, mens innføring av medvirkningsrådene og klagenemnden pågår i disse dager.

Gevinster av denne typen endringer kan både handle om reduserte kostnader, spart tid og økt kvalitet. Innføringen av ny politisk møteportal forventes primært å gi gevinster på de to sistnevnte, men vil over tid også kunne gi gevinster i form av reduserte kostnader. Noen gevinster oppnås relativt raskt, men en relativt stor andel vil realiseres over tid. Gevinstplanen for prosjektet ny politisk møteportal har derfor et 2-års perspektiv.

Bystyrets kontor vil gjennomføre ulike typer målinger for å dokumentere gevinster utover dette året og gjennom 2026. Slik bystyrets kontor opplever det, har ny løsning allerede gitt klare besparelser i administrativ ressursbruk i forberedelser av de politiske møtene.

Oppdrag

Beskrivelse status

Dette er ressursbesparelser som også har vært helt nødvendig for å kunne håndtere løpende opplæring, utrulling og ferdigstilling av prosjektet. Etter hvert, når hele løsningen er i drift i alle råd og utvalg, vil de administrative besparelsene frigjøre kapasitet til å videreutvikle bystyrets kontor sine kjerneoppgaver og bistå de folkevalgte ytterligere på viktige områder.

Gjennom resten av 2025 vil ytterligere funksjoner og komponenter i løsningen rulles ut. Dette handler blant annet om automatisk møteprotokoll, varainnkalling, ny løsning for streaming, etc. Dette er funksjoner som forventes å gi ytterligere gevinster, blant annet ved at eksisterende systemer og avtaler kan fases ut.

Det er også slik at realisering av gevinster er avhengig av at brukerne blir vant med og bygger kompetanse i bruken av løsningen. Det forventes derfor at gevinster for ulike brukergrupper vil bli både større og tydeligere etter en tids bruk.

Arbeidet med gevinstrealisering vil være et løpende arbeid, som vil være naturlig å rapportere på jevnlig for å måle resultater mot opprinnelige målsettinger.

16-Administrasjon og fellesfunksjoner

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter de administrative funksjonene i byrådsavdelingene og tjenester som er felles for kommunen som konsern. Byrådsavdeling for finans og Byrådsleders avdeling har de fleste enhetene innenfor dette tjenesteområdet.

Tjenesteområdet dekker blant annet arkivtjenester, advokattjenester og juridisk bistand, digitalisering og innovasjon, eiendomsforvaltning og utbygging, HR, kommunikasjon, innkjøp, samt regnskap og økonomistyring. I tillegg er oppfølgingen av kommunens eierinteresser i selskaper, det administrative arbeidet med mangfold og likestilling, og hele virksomheten til Bergen byarkiv en del av dette tjenesteområdet. Byarkivet har også ansvar for historiske arkiv etter bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner i Bergen.

Utvikling og utfordringer

Etat for bygg og eiendom

Etat for bygg og eiendom (EBE) er tidligere ute enn noen gang med årets planlagte vedlikeholds- og utviklingsarbeid.

Etaten holder på å samle medarbeiderne på færre steder. Tre enheter i driftsavdelingen, ombruksavdelingen og renholdsavdelingen skal flytte til Jekteviken. Oppussing og tilpassing av byggene i Jekteviken 5 og 6A pågår. Flytting vil skje før sommeren. Etter dette vil EBE ha to adresser; Kaigaten og Jekteviken.

Bergen kommune har 17 skoler uten helsevern godkjenning. Arbeidet med å få skolene godkjent intensiveres. Etat for bygg og eiendom leder en tverretattlig arbeidsgruppe med tre ledere fra egen etat og tre fra Byrådsavdeling for barnehage og skole. Målet er å få alle skoler, som ikke har behov for totalrehabilitering, godkjent i løpet av 2025.

I løpet av mars har EBE gjennomført ekstern revisjon. Revisjonen i år har vært omfattende og handler om å fornye ISO-sertifiseringen innen kvalitets- og miljøledelse. I rapporten kommer det fram at «alle intervjuede ansatte og ledere har gjennom revisjonen fremvist meget høyt kvalitets- og miljøfokus og fremstår i det hele som trygge i sine funksjoner og er gjennomgående forbedringsorienterte». EBE fikk to avvik og 13 forslag til forbedringer.

Organisering av renhold

Bystyret bestemte i januar at alle renholdere i Bergen kommune skal samles i renholdsavdelingen i Etat for bygg og eiendom. Mandatet for arbeidet er ferdig og det arbeides med å sette sammen en prosjektgruppe. Prosjektgruppen skal bestå av representanter fra berørte byrådsavdelinger, hovedverneombud, tillitsvalgte og ledende renholder fra skole. En prosjektleder fra Ansattservice er leid inn for å bistå EBE i prosessen. Dette er et stort og spennende prosjekt, som EBE er overbevist om vil bidra til videre utvikling av renholds faget. Renhold er en viktig del av kommunens førstelinjevedlikehold.

Endringer i driftsavdeling

Etat for bygg og eiendom har nylig gjennomført endringer i organiseringen av driftsavdelingen. Endringene har fått en del omtale de tre første månedene.

Hovedgrepene i organisasjonsendringene er:

- å skille teknisk drift og brukertjenester
- å samlokalisere administrasjon
- å organisere oppdragsteam, anleggsgartnere og vernede arbeidstakere i en prosjektavdeling sammen med håndverkere og ombruksavdelingen

Med omorganiseringen etablerte EBE et tydelig skille mellom byggdrift og brukertjenester. Byggdrift dreier seg om den daglige tekniske driften av eiendommer, mens brukertjenester handler om å bistå rektorer, barnehage- og sykehjemstyreere med det som har med bruken av bygget å gjøre.

Etat for bygg og eiendoms hovedoppgave er å forvalte, drifte, vedlikeholde og utvikle kommunens formålsbygg. Byggene blir stadig mer teknisk avanserte. For å ivareta lovpålagt ansvar, trenger EBE rett kompetanse på rett sted.

Etat for boligforvaltning

Etat for boligforvaltning er godt i gang med året og det planlagte vedlikeholdet er i rute. Etaten har denne våren flere ENØK-prosjekter. De er delvis finansiert av Husbanken og skal ferdigstilles våren 2025. Tre av prosjektene har fått godkjent utsettelse. Grunnen er at leverandøren som fikk tildelt entreprisen har vært i gjeldsforhandlinger. Etaten valgte å ikke sette disse prosjektene i gang før videre drift i selskapet var avklart.

Bosetting av flyktninger har ført til at etaten har anskaffet flere boliger enn det som er mulig gjennom normal ledigmelding av kommunale boliger. Dette er i 2025 løst ved at en har kjøpt mindre boliger til

denne målgruppen. Samtidig er antallet som skal bosettes redusert. Innleide boliger hvor huseier sier opp leieforholdet blir ikke erstattet. Kontraktene kommunen har for innleieboliger er inngått med en varighet på tre år. Noen blir sagt opp av huseier før dette. I de tilfellene må etaten finne annen bolig til leietakere i vår eksisterende boligmasse.

Så langt i år er det ledigmeldt 236 boliger, noe som er høyere enn normalt for årets tre første måneder. 53 % av disse er omsorgsboliger. Normalt er andelen omsorgsboliger 40 prosent. Tomgangen er etter årets 3 første måneder på 1,9 %. Det er godt under måltallet på 2 %. Etaten jobber med å redusere tiden det tar mellom en leietaker flytter ut til neste flytter inn. Det er jevnlig oppfølging av leverandører som klargjør leiligheter med henblikk på leveringstid. Ordinære utleieboliger blir raskt tildelt nye leietakere, men det tar noe lengre tid før ny leietaker takker ja til omsorgsboligene.

Seksjon for digital transformasjon

Seksjon for digital transformasjon (SDi) ser til at kommunens IKT-systemer driftes og forvaltes på en effektiv måte.

Digitaliserings- og IKT-tjenestene i Bergen kommune er helt sentrale og virksomhetskritiske for daglig tjenesteproduksjon og tjenesteleveranser. De fleste tjenestene til kommunen bruker teknologi, IKT-systemer eller andre digitale prosesser. Samlet utgjør disse tjenestene kommunens tjenesteplattform.

Seksjonen forvalter over 30 store og små avtaler som er sentrale for daglig tjenesteproduksjon. Dette setter krav til risiko- og avtalestyring. Forvaltningen skal sikre at leverandørene oppfyller sine forpliktelser. Ansvarer innebærer også at avtaler fornyes ved utløp og at nye avtaler er tilpasset dagens behov og sikkerhetsnivå. Grunnet avtalenes størrelse og omfang blir fornyelsene av dem stort sett gjennomført som prosjekter.

Prosjektportefølje Bergen kommune

Kommunens digitaliseringsplan for perioden 2025-2028 bærer preg av at kommunen har en rekke store systemavtaler som må fornyes de neste årene. Det er mindre handlingsrom enn tidligere til å prioritere nye satsinger. I flere byrådsavdelinger har det i flere år vært jobbet godt og strukturert med å utnytte data bedre som styringsinformasjon. Dette arbeidet er en forutsetning for at vi kan dra nytte av nye teknologier og kunstig intelligens, og vil fortsette også de kommende årene.

I tillegg til å koordinere den totale porteføljen, styres en rekke konserndekkende prosjekter fra seksjon for digital transformasjon. For 2025 kan fornyelse av større avtaler trekkes frem;

- Nytt HR, økonomi- og innkjøpssystem
- Ny avtale mobilabonnement
- Ny avtale for datatjenester og internett
- Anskaffelse av ny IKT-løsning for kontaktsenter

Dette er tjenester som benyttes av alle avdelinger i Bergen kommune. Kommunen trenger kostnadseffektive avtaler som tar hensyn til behov, personvern og digital sikkerhet. Flere av dagens avtaler ble inngått for mange år siden. Derfor er det viktig å sørge for at nye avtaler tilpasses dagens behov og teknologi.

Ansattservice

Etaten Ansattservice drifter og forvalter tjenester og prosesser på områdene IKT, økonomi og lønn. Daglig håndterer Ansattservice flere hundre henvendelser fra ansatte i kommunen.

Det siste året har store deler av Ansattservice vært involvert i flere større sentrale prosjekter. Det gjelder spesielt anskaffelse av nye større avtaler innen datakommunikasjon og HR-, økonomi- og lønnsystem.

Anskaffelse av ny avtale for datakommunikasjon

Avtalen for datakommunikasjon er veldig viktig for kommunens digitale grunnmur og brukes av alle ansatte i kommunen. Avtalen omfatter datanettverket fra alle kommunens kontorlokasjoner, skoler og sykehjem, samt kommunikasjon til og fra våre datasenter. Det er forventet at nyere teknologi på fagfeltet vil gi kommunen nye muligheter. Samtidig vil det stille andre krav til hvordan kommunen drifter og forvalter tjenestene. Det er ti år siden sist kommunen inngikk en slik avtale.

Leveransene på digitaliseringsområdet blir nå i større grad solgt som en tjeneste, og ikke som kjøp av utstyr og lisenser. Det skiller krav til hvordan kommunen følger opp leverandørene. En konsekvens av nye teknologier er at kommunen må bytte en del nettverksutstyr på lokasjonene våre. Dette arbeidet er godt synkronisert med prosjektet for avtaleinngåelse.

Anskaffelse av systemstøtte for HR, økonomi og innkjøp

Ansattservice er bredt involvert i HØI-prosjektet. Prosjektet gjelder anskaffelsen av systemstøtte for HR, økonomi og innkjøp. Ansattservice er tungt inne med både fagressurser innenfor områdene og ressurser innenfor prosjektledelse og tjenestedesign. Det er også her et tydelig signal fra markedet at leverandørene nå vil tilby systemene som en tjeneste fra egne datasenter. Det er valgt en konkurransestrategi med fire separate anskaffelser og avtaler.

Systemene henger tett sammen med organisering og arbeidsprosesser. Det å innføre nye systemer er en fin anledning til å tenke nytt innenfor fagområdene til det beste for tjenestene til ansatte og innbyggere.

I tillegg til anskaffelsene av systemstøtte er også en anskaffelse av en integrasjonsplattform en sentral aktivitet. Den anskaffelsen er et eget delprosjekt og en sentral forutsetning for at vi skal kunne lykkes med nye system. Bergen kommune har mange integrasjoner mellom system, også utenfor HR, økonomi og innkjøp. Integrasjonsplattformen som anskaffes vil på sikt også benyttes utover disse tre systemene og gi forbedret kontroll og sikkerhet på integrasjoner mellom kommunens mange fagsystemer. Dette vil styrke kommunens digitale tjenesteplattform.

Innkjøp konsern

Kvaliteten på data i system for innkjøpsanalyse er forbedret. Dette bidrar til økt effektivitet ved forberedelser av konkurranser og ved oppfølging av inngåtte kontrakter. Systemet er sentralt for å få detaljert oversikt over kommunens innkjøp. Det kan også hjelpe til å peke på områder som bør konkurranseutsettes eller som har et innsparingspotensial. Kommunen arbeider aktivt med å sikre gjenbruk innen flere sentrale konkurranseområder. Prosjekt «Sirkulære løft i anskaffelser», finansiert av Miljødirektoratet, er inne i sitt tredje og siste år. Prosjektet, som i hovedsak retter seg mot IKT og bygg, har vært en viktig støtte også på innkjøpsområder som møbler og tekstiler.

Sentralt kommunikasjonsarbeid

Kommuneloven krever at kommunen skal informere åpent og aktivt om virksomheten sin. Kommunikasjonsoppdraget er også forankret i Språklova og i forskrift om Universell utforming. Seksjon kommunikasjon har en sentral rolle i å synliggjøre og informere om det som skjer i kommunen, og sikre kjennskap til demokratiske prosesser og beslutninger.

Arbeidet med å både drive utadrettet kommunikasjon, samt å legge til rette for innbyggere og andre aktører sine muligheter for medvirkning, har vært viktig i forbindelse med Kommuneplanens samfunnsdel (KPS). I dette arbeidet har Seksjon kommunikasjon blant annet fasilitert åpne innspillsmøter på bibliotekene og Kvarteret, hvor byrådsleder og fagbyråder har møtt innbyggere til samtaler om fremtidens Bergen i forbindelse med høringsprosessen. Møtene har vært godt besøkt og synliggjort på egne plattformer. Det er også arrangert egne medvirkningsaktiviteter for unge.

Seksjonen bidrar med kommunikasjonsfaglige råd og bistand i den pågående omstillingen i kommunen og Nærværprosjektet. Hovedsiden på Allmenningen, som seksjonen forvalter, er en av kanalene som brukes i dette arbeidet.

Seksjonen arbeider kontinuerlig med å sørge for gode veiledere, retningslinjer, kurs- og kompetansetiltak for kommunikasjonsarbeidet i organisasjonen. Dette gjøres for å hindre ulik praksis, brudd på regler og unødvendig bruk av ressurser. Retningslinjer for universell utforming ligger til grunn for det pågående arbeidet med å oppdatere kommunens felles grafiske profil. Kommunikasjon- og digitaliseringsmiljøet samarbeider om å følge opp kommunens bruk av sosiale medier.

Ombyggingen av publikumsmottaket på Innbyggjerservice har bedret personvernet i en hverdag med mange besøkende med ulike digitale og språklige utfordringer. De nye veiledningsrommene er gode rammer for arbeidet med digital inkludering. Som et ledd i effektivisering av tjenestene, pågår et prosjekt med å teste ut bruk av generativ kunstig intelligens i chatbot.

HR-området og arbeidsgiverfeltet

Nærværprosjektet

Nærværprosjektet er en viktig satsing for byrådet. Prosjektet er et toårig prosjekt der hovedmålet er å legge til rette for et varig høyere nærvær i kommunen.

2025 er andre året i prosjektperioden. Prosjektet er i år styrket med to ansatte i tillegg til prosjektleder. Prosjektet jobber for å bidra til at ledere og enheter har bedre systemer for å øke nærværet, samtidig som prosjektet også bidrar konkret med tiltak i enkelte etater og enheter.

I 2025 er fortsatt kvinnehelse et prioritert område. I tillegg er det laget systemer og lagt til rette for arbeid med nærværssamtale, oppfølging av sykemeldte og systematisk HMS-arbeid. I tillegg til enheter i Etat for behandlingssentre og sykehjem og i Etat for hjemmebaserte tjenester, er også områder i alle de store byrådsavdelingene (byrådsavdeling for helse og omsorg, byrådsavdeling for barnehage og skole og byrådsavdeling for barnevern, sosial og mangfold) nå målgruppe for konkrete tiltak for å øke nærværet.

I årets budsjett ble det bevilget kr. 5,0 mill. til et eget nærværprosjekt for barnehagene. Prosjektet ble besluttet organisert under det pågående Nærværprosjektet i Byrådsleders avdeling.

Nærværprosjektet for barnehagene skal bidra til at Etat for barnehage kan jobbe systematisk med å

reducere sykefraværet i barnehagene. Redusert fravær vil gi barna et bedre barnehagetilbud, ansatte en bedre arbeidshverdag, gjøre det lettere for ledere å følge opp sine ansatte og redusere utgiftene til innleie av vikarer. Det er utarbeidet en prosjektplan i tett samarbeid med Byrådsavdeling for barnehage og skole og Etat for barnehage. Planen bygger på innspill fra vernetjenesten, tillitsvalgte, bedriftshelsetjenesten, NAV Arbeidslivssenter og barnehagestyrerne. I dette prosjektet er det ansatt to prosjektmedarbeidere som skal særlig bidra til å støtte styrerne i barnehagene med det systematiske nærværarbeidet.

Helse, miljø og sikkerhet

Kontrollutvalget bestilte høsten 2023 en forvaltningsrevisjon av forebygging av sykefravær i Bergen kommune. Rapporten ble behandlet i bystyret i mars 2025. Den overordnede konklusjonen i rapporten er at Bergen kommune har de fleste overordnede systemer og rutiner på plass, og at det tilrettelegges for å jobbe godt og systematisk med å forebygge sykefravær. System og rutiner er i hovedsak godt kjent og brukt. Samtidig viser rapporten at det er flere forbedringspunkter. Dette handler om å sikre kunnskap om systemer og roller ute i organisasjonen, i tillegg til at opplæringen kan bli bedre på noen områder.

HR konsern arbeider fortløpende med å forenkle og tydeliggjøre roller og oppgaver innen det systematiske HMS-arbeidet i kommunen. Dette gjøres blant annet ved å tilpasse styrende dokumenter og veiledere og holde grunnkurs i arbeidsmiljø for nye verneombud fire ganger i året. Det vil settes fokus på arbeidsmiljøgruppen (AMG) sin rolle i det forebyggende sykefraværet. Dette skal skje ved å tilby bedre veiledning og opplæring, samt ved å stille tydeligere krav til struktur i arbeidet og møtene i AMG gjennom reviderte rolle- og ansvarsbeskrivelser. AMG er også tema i Nærværprosjektet og får gjennom dette også forsterket tiltaksfokus. I tillegg satses det på kompetanseheving av hovedverneombudene for å gjøre dem i enda bedre stand til å forstå og fylle rollen sin.

For å sikre at ledere får tilstrekkelig og lovpålagt opplæring i HMS er det utviklet et opplæringsløp, "HMS for ledere". Dette er en del av kommunens lederutviklingsprogram og ble lansert våren 2025. Systematisk HMS er også en viktig faktor i arbeidet med nærvær.

Endrings- og omstillingsbehov

Alle deler av kommunen er i ulik grad preget av omstilling og effektivisering. På grunn av kommunens krevende økonomiske situasjon er det flere omstillingsprosjekter som pågår.

Det er en målsetning at kommunen skal fremstå som en profesjonell og enhetlig arbeidsgiver i krevende omstillingsprosesser. Dette har medført at byrådsleders avdeling, gjennom konsernansvaret for lov- og avtaleverk på arbeidslivsområdet og konsernansvar innen HR-området, har gjort et omfattende arbeid med å revidere styrende dokumentasjon som gjelder omstilling.

Det er også etablert en sentralt koordinerende funksjon for å sikre lik og rettferdig behandling av overtallige arbeidstakere, jf. byrådssak 1115/25. I tillegg til arbeidet med å sikre overtallige arbeidstakere sine rettigheter og eventuelt ny stilling bidrar konsernfunksjonene innen HR – og arbeidsgiverfeltet med rådgivning knyttet til å gjennomføre omstillingsprosesser. Dette sikrer et forsvarlig og godt arbeidsmiljø samtidig som rettigheter og plikter sikres gjennom at prosessene skjer i samsvar med aktuelt lov- og avtaleverk.

Lederutviklingsprogrammet

Endringstakten i samfunnet, sammen med omstillingsarbeidet som Bergen kommune står overfor, stiller stadig større krav til lederne våre.

Kommunen har derfor utviklet et nytt lederutviklingsprogram. Målet er å bidra til enhetlig ledelse på tvers av byrådsavdelingene, gjennom å skape en felles kultur med framtidsrettede, mestringsorienterte og endringsdyktige ledere. Gjennom opplærings- og utviklingsprogrammet vil ledere styrke og utvikle sitt lederskap og bli mer robuste og trygge i rollen sin.

Første del av kommunen sitt nye lederutviklingsprogram "Startskuddet" ble lansert i 2024. Modul 2 "Dypdykk" og modul 3 "Fellesskapets kraft" ble lansert i april 2025.

Systemportefølje på HR-feltet

Bergen kommune har et stort behov for å videreutvikle og digitalisere system- og verktøyporteføljen på HR- og organisasjonsområdet. Høsten 2023 meldte systemleverandøren av kjernesystemene på HR-området at levetiden til dagens system går mot slutten. Arbeidet knyttet til oppfølging av denne kunngjøringen er startet. Det er satt ned et tverrgående prosjekt som jobber med å sikre gode nye systemer som også vil dekke behovene bedre enn dagens system.

Styringsdata på HR-feltet

Styringsdata er viktig for å kunne ta informerte beslutninger og forbedre HR-prosessene. Bergen kommune fortsetter å utvikle verktøyet "HR Lederdashbordet", som inneholder viktige nøkkeltall og styringsdata på HR-feltet. Disse dataene gir verdifull innsikt og oversikt, noe som gjør arbeidet enklere og mer effektivt for både ledere og HR-medarbeidere.

Etikk og varsling

Etikk er en bærebjelke for kommunen som tjenesteyter og arbeidsgiver. Etisk standard er det styrende dokumentet til kommunen for dette området. Det har vært gjort et arbeid med å oppdatere dette dokumentet, og revidert etisk standard ble vedtatt i bystyret i februar 2025.

Bergen kommune ønsker at ansatte skal si ifra, og kommunen skal ha et godt klima for ytringer. En partssammensatt arbeidsgruppe arbeider for tiden med å revidere kommunens varslingsrutiner.

Bedriftshelsetjenesten

Hovedoppgaven til bedriftshelsetjenesten er å bistå alle kommunens byrådsavdelinger med å skape et trygt arbeidsmiljø som fremmer god arbeidshelse. Det er en økning i antall henvendelser til Bedriftshelsetjenesten fra ledere sammenlignet med 2024.

Forebyggende arbeid er en nøkkelfaktor for å fremme god arbeidshelse. Som en del av denne innsatsen deltar avdelingen aktivt i det pågående nærværprosjektet. En særlig involvering fra avdelingen er rettet mot forebygging av støy i barnehagene, og utvikling av webinar for hvordan tilrettelegge for gravide.

Avdelingen utvikler kartleggingsmetoder innenfor ergonomi, psykososiale og organisatoriske faktorer, vold og trusler og emosjonelle krav. Flere av disse er under utprøving i ulike enheter i kommunen, og det pågår et løpende arbeid med å evaluere disse.

Arbeidstilsynet krever omfattende deltakelse fra bedriftshelsetjenesten til avdelinger som har tilsyn og der det er spesifikke pålegg som må innfris. Dette er en oppgave som har økt i tidsbruk og omfang, men er et prioritert arbeid.

Bemanningstjenester - kommunens interne bemanningsbyrå

Bemanningstjenester er kommunens bemanningsbyrå og løser midlertidige bemanningsbehov i barnehagene.

Ved utgangen av første tertial er det 18 fagarbeidere og 52 assistenter som er ansatt i 100 % faste stillinger i Bemanningstjenester. Disse leies ut som vikarer til barnehagene. I tillegg har Bemanningstjenester 150 timelønnede vikarer med rammeavtale som dekker midlertidige oppdrag i barnehager.

Bemanningstjenester opplever svært høy etterspørsel etter vikarer og løser ofte over 220 oppdrag daglig. Samtidig er det høyere etterspørsel fra barnehagene enn det Bemanningstjenester kan levere. I gjennomsnitt har det vært nærmere 20 uløste oppdrag per dag i perioden januar-april. Årsaken er blant annet et høyt sykefravær i barnehagene. Utfordringer fremover vil være å rekruttere nok faglærte vikarer og assistenter med erfaring til barnehage.

For å imøtekomme vikareterspørselen og å styrke satsingen på rekruttering av vikarer i hele faste stillinger, har avdelingen økt antall annonseringer, samt omorganisert internt slik at flere deltar ved rekruttering av nye vikarer.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Bergensalliansen	708	-708	0	0	0
Byrådet	22 867	-34	22 833	24 223	-1 389
Administrasjon	1 189 862	-261 386	928 476	929 581	-1 105
Forvaltningsutgifter eiendomsforvaltningen	149 984	-14 275	135 709	137 620	-1 911
Administrasjonslokaler	194 579	-27 131	167 448	164 676	2 772
Sum	1 558 000	-303 534	1 254 466	1 256 100	-1 633

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	256 989	-32 586	224 403	225 906	-1 503	-0,6 %
2-Byrådsavdeling for finans	877 109	-233 115	643 994	643 883	111	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	90 537	-3 550	86 986	86 986	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	82 165	-3 903	78 262	77 719	543	0,7 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	62 763	-9 315	53 449	53 449	0	0,0 %

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	84 536	-3 058	81 478	82 206	-728	-0,9 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	91 223	-16 113	75 110	75 166	-57	-0,1 %
8-Bystyrets organer	4	0	4	4	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	12 674	-1 894	10 781	10 781	0	0,0 %
Sum	1 558 000	-303 534	1 254 466	1 256 100	-1 633	-0,1 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling forventer et samlet merforbruk på 1,5 mill. innen tjenesteområdet, som skyldes flere forhold. Merforbruk på 4,0 mill. skyldes hovedsakelig ettergodtgjørelse og lovbestemte permisjoner i byrådet, økning i KS - medlemskontingenter, samt lønnsutgifter i Seksjon kommunikasjon. Dette merforbruket motvirkes av et mindreforbruk på 2,7 mill., som i hovedsak skyldes midlertidig vakanse hos Kommuneadvokaten og i HR Bemanning. Det vises også til nærmere omtale under forslag til budsjettjusteringer når det gjelder ettergodtgjørelse og KS-kontingenter.

Byrådsavdeling for finans forventer tilnærmet balanse på tjenesteområde 16 Administrasjon og fellesfunksjoner.

Etat for bygg og eiendom melder at energiutgiftene i administrasjonsbygg blir kr 2,9 mill. lavere enn det som er budsjettet. Årsaken er at forventningsprisene i strømmarkedet har falt etter at budsjettet ble lagt frem høsten 2024.

I motsatt retning kommer et forventet negativt avvik i prosjektet for anskaffelse av nytt HR, Økonomi og innkjøpssystem på kr 2,6 mill. Årsaken er at det nå er avklart at utgifter som er budsjettet i investering i 2025 i stedet vil påløpe i driftsbudsjettet. Byrådet har foreslått en justering for å rette opp i dette.

Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg rapporterer balanse på tjenesteområdet.

Byrådsavdeling for barnehage og skole melder balanse på tjenesteområde 16 administrasjon.

Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold rapporterer et merforbruk på 0,7 millioner kroner innenfor tjenesteområdet.

Merforbruket skyldes i hovedsak nye sikkerhetskrav som pålegger registrering av alle mobile enheter brukt til å aksessere jobbdatabaser i kommunens IKT-system.

Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett v/ Bergen byarkiv forventer balanse på tjenesteområdet 16 Administrasjon og fellesfunksjoner ved årsslutt.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		1 254 466	1 248 222	1 263 308	1 237 671
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-3 384	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		-2 574	-5 434	-5 434	-5 434
Prisjustering og diverse endringer		-5 958	-5 434	-5 434	-5 434
Nytt HR- og økonomisystem - øke ramme på driftsmidler og nedjustere ramme på investeringsmidler	Nye engangstiltak	2 600	0	0	0
Krav om innrulleringen av mobile enheter av sikkerhetsmessige grunner	Tilpasning til aktivitetsnivå	600	0	0	0
Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	Tilpasning til aktivitetsnivå	1 157	0	0	0
Ettergodtgjøring folkevalgte	Tilpasning til aktivitetsnivå	1 000	0	0	0
Vakante stillinger og restriktiv ansettelsespolitikk	Kutt	-320	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		5 037	0	0	0
Forslag til ny ramme		1 253 546	1 242 788	1 257 874	1 232 237

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-31	-31	0 Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
EBE - Strømsparingstiltak i kommunale bygg	1 800	1 800	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Bortfall av inntekt fra oppfølging av investeringsprosjekter	2 000	2 000	0 Budsjettet er fordelt ut til driftsavdeling i Vedtatt budsjett. Det forventes at budsjettet brukes opp i 2025.
Sum	3 769	3 769	0
Nye tiltak			
Driftskonsekvenser digitaliseringsprosjekter	225	225	0 Økt digitalisering, i tillegg til kravene om digitalisering og lovkrav til denne, medfører økt ressurs- og kompetansebehov. Dette gjelder for alle byrådsavdelingene, etatene og enheter. Summen av dette medfører høyere kostnader. I tillegg er også

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			digitaliseringsområdet gjenstand for høy prisvekst siste årene, noe som medfører større driftskonsekvenser for digitaliseringsprosjektene.
Økte utgifter til drift av fagsystemer	1 600	1 600	0 Pris ut til Byrådsavdelingene er justert opp i henhold til økte utgifter. Byrådsavdelingene har fått fordelt ut ekstraordinær priskompensasjon i henhold til dette.
Økte lisensutgifter til drift av kommunens IT-infrastruktur	8 443	8 443	0 Etterslep digitale kostnader tilbake fra 2022. Budsjett justert opp varig ihht dagens kostnader.
Økte utgifter til service- og driftsavtaler for IT-infrastruktur	4 071	4 071	0 Etterslep digitale kostnader tilbake fra 2022. Budsjett justert opp varig ihht dagens kostnader.
Sum	14 339	14 339	0

Effektivisering

EBE - Ytterligere 10 % reduksjon i energiforbruk i kommunale bygg	-178	-178	0 Det forventes at målet om redusert energiforbruk vil bli nådd, men den økonomiske effekten av tiltaket blir lavere enn budsjettet pga. at strømprisene har falt. Det er ikke mulig å tallfeste besparelsen i kroner, fordi det ikke er mulig å skille effekt av strømsparing fra effekt av energieffektivisering.
Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1 250	-1 250	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Budsjettreduksjon / omdispenserings BNKI nivå 1	-600	-600	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Redusere bilutgifter i Etat for bygg og eiendom	-2 100	-2 100	0 Som følge av omorganiseringen i driften ses det også på bruken av biler. Det er ikke realistisk å redusere bilutgiftene i denne størrelsesordenen, og kravet må derfor til dels tas innenfor etatens øvrige budsjett, da gjennom redusert vedlikehold.
Redusere lisensutgifter i Etat for bygg og eiendom	-1 900	-1 900	0 Nedtrekket er realisert og innarbeidet i det vedtatte budsjettet.
Redusere FDV-utgifter gjennom økt salg av eiendom	-500	-500	0 Det er usikkert hvor mye man vil klare å realisere av den budsjetterte reduksjonen. Kravet må derfor til dels tas innenfor etatens øvrige budsjett, da gjennom redusert vedlikehold.
Redusere bemanning i Etat for boligforvaltning med 0,5 årsverk	-500	-500	0 Ansatt som sluttet ved nyttår vil ikke bli erstattet, og oppgavene er fordelt ut i avdelingen.
Sum	-7 028	-7 028	0

Kutt

Avslutte medlemskap i Nasjonalt program for leverandørutvikling	-250	-250	0 Medlemskapet er avsluttet.
Kurs, seminar og reiser	-364	-364	0 Innsparingskrav knyttet til kurs, seminar og reiser er innarbeidet i ramme.
Budsjettreduksjon / omdispenserings BNKI nivå 1	-3 600	-3 600	0 Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Kutt i administrasjon i Byrådsavdeling for barnehage og skole	-6 000	-6 000	0	Kutt i administrasjonen vil håndteres av avdelingen sentralt og i etatsadministrasjonene. Det vil i forbindelse med revidert bli foreslått en teknisk budsjettjustering mellom tjenesteområder på deler av kuttet, slik at etatene kan håndtere kuttet innenfor sine egne tjenesteområder.
Restriktiv ansettelesespolitikk i BBSM	-5 000	-5 000	0	Tiltaket forventes gjennomført som følge av vakante stillinger og gjennom sykerefusjoner fra stillinger det ikke anvendes vikar.
Videreføring av restriktiv praksis for kurs, konferanser og reiser i BBSM	-200	-200	0	Redusert kurs, konferanser og reiser ihht innspill til vedtatt budsjett
Ikke erstatte medarbeidere som har sluttet i Seksjon for digital transformasjon	-3 100	-3 100	0	Tiltaket er innarbeidet i budsjett for 2025. Seksjonen er presset på kapasitet og ressurser, noe som krever streng prioritering av oppgaver. Risiko er knyttet til om det er nok kapasitet til å gjennomføre seksjonen oppdrag med dagens bemanning.
Redusere utgifter til kurs og kompetanse i Etat for bygg og eiendom	-1 000	-1 000	0	Budsjettet for kurs er redusert i 2025 sammenstilt med 2024.
Kutte budsjett til konsulenttjenester i Seksjon for administrasjon	-500	-500	0	Budsjettet er nedjustert
Redusere staben i Økonomi konsern med ett årsverk	-1 000	-1 000	0	Staben er redusert med ett årsverk
Budsjettreduksjon Bergen byarkiv	-1 250	-1 250	0	Forventes realisert i tråd med budsjettvedtak.
Reduserte administrative funksjoner i Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	-13 400	-13 400	0	Tiltaket ble lagt inn med en tentativ fordeling på tjenesteområder. Alle omstillingsprosesser er nå så godt som gjennomført, og det ser ut til at hele reduksjonen vil bli realisert i inneværende år. Faktisk fordeling på tjenesteområder avviker imidlertid noe fra den tentative fordelingen. Se også forslag til teknisk budsjettjustering på tjenesteområdet.
Reduserte administrative utgifter i BBSM	-500	-500	0	Tiltaket forventes gjennomført på slutten av året med sykerefusjoner og vakante stillinger
Redusere avsetning til mangfoldsmidler i HR konsern	-1 200	-1 200	0	Budsjettkuttet er innarbeidet i rammen og den søkbare potten til mangfoldsmidler utgår fra og med 2025.
Kutte stillinger på Byrådsavdeling for byutvikling	-3 000	-3 000	0	Stillingene er varig inndratt og blir ikke besatt.
Si opp Bergen kommunes avtale med NHH om støtte til DIG-senteret	-1 500	-1 500	0	Avtalen på DIG-samarbeid med NHH er sagt opp. Tiltaket er innarbeidet i budsjett for 2025 og dermed ferdigstilt.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Statusbeskrivelse
Ikke erstatte vakante stillinger i Etat for bygg og eiendom	-3 000	-3 000	0	Tiltaket er hensyntatt ifm. detaljeringen av det vedtatte budsjettet hvor vakante stillinger er tatt ut.
Redusere staben i Innkjøp konsern med ett årsverk	-1 100	-1 100	0	Ansatt sluttet i august. vil ikke bli erstattet.
Tilskudd til FN-sambandet - Internasjonal uke utgår	-167	-167	0	Det faste årlige tilskuddet til FN-sambandet - Internasjonal uke utgår fra og med 2025.
Sum	-46 131	-46 131	0	
Inntektsendringer				
Øke inntekter fra toaletter og parkering i Etat for bygg og eiendom	-500	-500	0	Det er ikke realistisk å øke inntektene fra toaletter og parkering. Kravet om økte inntekter må derfor salderes innenfor etatens øvrige budsjett, da gjennom redusert vedlikehold.
Sum	-500	-500	0	
Helårsvirkning av realendringer i årets budsjett				
Økte utgifter til kontingenter på arbeidsgiverområdet	1 589	1 589	0	Utgiftsøkningen som følge av oppjustert sats for KS-kontingenten 2024, samt endring i antall ansatte i kommunen, er innarbeidet i rammen.
Justering MS-lisenser mellom avdelinger	0	0	0	Justeringen er videreført i økonomiplanperiode 2025-2028
Sum	1 589	1 589	0	
Nye engangstiltak				
Nytt HR- og økonomisystem - driftskonsekvenser	10 500	13 100	-2 600	Prosjektet er startet og er etter gjennomført markedsdialog i gang med utforming av konkurransegrunnlag. Prosjektet skal inngå fem ulike kontrakter, og forventer å kunngjøre disse i tidsrommet juni til november 2025. Antall kontrakter medfører at prosjektet har høy kompleksitet. Utfordringer med ressursituasjonen medfører en høy risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet på estimert tid. Det er noe etterslep på fakturering og i tillegg er det planlagt høyere ressursbruk utover året, spesielt til høsten 2025. Prognosen er innenfor totalrammen, som består av både drifts- og investeringsmidler, men det vil kun være behov for driftsmidler i 2025. Avviket meldes som budsjettjustering drift i 2025 og en nedjustering av investeringsmidler for samme år.
Ny avtale mobilabonnement for Bergen kommune	3 000	3 000	0	Prosjektet er startet, men avhengigheter til andre prosjekter, og fordeling av ressurser, har medført en noe forsinket leveranseplan i første kvartal 2025. Markedet har forventninger om kunngjøring av konkurranse i 2025. Fakturering har noe

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
			etterslep og opprinnelig kostnadsestimat opprettholdes.
Overføre besøksterminaler/digital resepsjon til ny avtale	500	500	0 Dette engangstiltaket er i gjennomføringsfasen. Det er per nå usikkert om hele beløpet vil benyttes, men det vurderes som for tidlig å trekke inn midler på nåværende tidspunkt.
Utskifting av nettverkskomponenter på Bergen kommunes kontorlokasjoner	14 800	14 800	0 Dette engangstiltaket er i analyse- og planleggingsfasen. Det forventes at midlene er brukt ved utgangen av året.
Ny avtale for datatjenester og internett for Bergen kommune	5 300	5 300	0 Prosjektet har veldig god fremdrift, og det forventes kunngjøring av konkurransen i 3.kvartal 2025. Det er et stort og komplekst konkurransegrunnlag, og pga kapasitet hos Innkjøp konsern leies innkjøpskompetanse inn fra ekstern avtalepart. Fakturering har noe etterslep. Prognose opprettholdes.
Anskaffelse av ny IKT-løsning for kontaktsenter	1 200	1 200	0 Ny løsning for kontaktsenter er kunngjort i markedet, og det forventes kontraktsignering med leverandør i overgangen 3./4. kvartal 2025. Det er noe etterslep av fakturering knyttet til innkjøpsressurser som leies inn av ekstern avtalepart pga kapasitetsutfordringer hos Innkjøp konsern. Prognose opprettholdes.
Sum	35 300	37 900	-2 600
Sum tiltak	1 338	3 938	-2 600

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bergen kommune skal være en foregangskommune for samfunnsansvar i sine anskaffelser - prioritering av miljøkrav	Andel nye kontrakter som har krav til klima/miljø	55,0 %	54,0 %	Nytt krav til 30% vekting av klima og miljø har ført til en stigende prosentandel nye konkurranser med krav til klima og miljø.
	Inkluderende by	Bergen skal være en foregangskommune for samfunnsansvar i sine anskaffelser - prioritering av reserverte/inkluderende kontrakter	25,0 %	12,0 %	Resultatet er på samme nivå som tidligere og ligger et godt stykke bak målsetting.
	Effektiv kommunikasjon som når innbyggerne	Andel i innbyggerundersøkelsen som er fornøyd med informasjon fra kommunen	75,0 %		Undersøkelsen er ikke gjennomført ennå.
	Øke bruk av fagarbeidere i kommunens byggeprosjekter	Andel av arbeidstimer som er utført av fagarbeidere	50,0 %	63,5 %	Gjelder 4 prosjekt i tertial 1 2025.
	Øke bruk av lærlinger i kommunens byggeprosjekter	Andel av arbeidstimer som er utført av lærlinger	10,0 %	13,6 %	Gjelder 4 prosjekt i tertial 1 2025.
	Bergenserne skal forstå informasjon og brev fra Bergen kommune	Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon generelt fra kommunen	75,0 %		Undersøkelsen er ikke gjennomført ennå.
		Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon i brev fra kommunen	75,0 %		Undersøkelsen er ikke gjennomført ennå.
		Andel i innbyggerundersøkelsen som svarer at det er lett å forstå informasjon på kommunens nettside	75,0 %		Undersøkelsen er ikke gjennomført ennå.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	Ansattservice skal gi gode brukeropplevelser til ansatte og innbyggere	Andel saker i kundestøttesystemet løst ved første kontakt	82,0 %		Det foreligger ikke et måleresultat. Ansattservice jobber med å utvikle en metode for å kunne rapportere på målet til hver tertialrapportering.
	Bergen kommune har kapasitet og evne til å ta i bruk ny teknologi	Andel av ledere som har gjennomført tildelt kompetanseplan på digital endring	50,0 %	57,0 %	Det er 377 ledere som har blitt tildelt kurset Digital kommune gjennom Startskuddet, hvorav 217 av disse har gjennomført kurset. I

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					neste lederbrev om digitalisering vil det bli sendt ut påminnelse om gjennomføring.
	EBE: reduksjon av energiforbruk i kommunale bygg	Reduksjon i temperaturkorrigert energiforbruk i forhold til 2019	13,0 %	9,2 %	Det graddagskorrigerte energiforbruket pr. m2 er redusert med 1,4% poeng siden samme tid i 2024. Det er variasjoner i energiforbruket over de ulike årstiden, noe som innebærer at vi bør se hele året under ett for å kunne si mer konkret hvor stor reduksjonen er fra foregående år. Det er forventet at energiforbruket vil gå ytterligere ned som følge av ny organisering i Driftsavdelingen i Etat for bygg og eiendom, samt som følge av ENØK-tiltak og gradvis oppgradering av eiendomsmassen. Likevel vil det være meget utfordrende å oppnå en samlet besparelse på 30% av energiforbruket uten en betydelig økonomisk satsning på ENØK-tiltak som varmepumper, mer effektive ventilasjonsanlegg, etterisolering, nye vinduer og økt kursing av teknisk personell.
	EBF: Sikre effektiv bruk av boligmassen ved at leieinntekten ved tomgang er 2% eller lavere	Andel tomgangsleie av samlet husleieinntekt	<2,20%	1,98	Tomgangstap ligger ved første tertialrapportering innenfor etatens målsetting.
	Høy datakvalitet som gir et korrekt bilde av lojalitet til inngått avtaler	Andel kjøp som kan knyttes mot en gyldig kontrakt i system for innkjøpsanalyse	50,0 %	31,2 %	Dette er et nytt mål hvor vi forventer en positiv utvikling fremover.
	Kommunen skal gjennomføre digitaliseringsprosjekter som er nyttige for ansatte og innbyggere	Andel prosjekter i Digitaliseringsplanen som har gjennomført en konseptvurdering	50,0 %	45,0 %	Per 1.5 har 45 % av pågående digitaliseringsprosjekter gjennomført en konseptvurdering. Byrådet har som ambisjon å øke andelen digitaliseringsprosjekter

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					som har gjennomført konseptvurdering.
Trygg by i alle livsfaser	Bergen kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver	Sykefraværsprosent	9,3 %	12,1 %	Registrert sykefravær er 12,1% for perioden januar-mars 2025, som er en økning på 0,3 prosentpoeng sammenlignet med samme periode i 2024. Det er 2,8 prosentpoeng mer enn målet for 2025. Sykefraværet ligger historisk sett høyere i første kvartal enn totalt i året.
	Løse barnehagenes vikarbehov med kompetente vikarer	Andel vikaroppdrag i barnehager som dekkes av interne vikarer ansatt i Bemanningstjenester	65,0 %	45,0 %	Bemanningstjenester har i første tertial mottatt bestilling av vikarer til 18916 oppdrag til kommunens barnehager. 45% av disse oppdragene har blitt løst av vikarer i Bemanningstjenester. Det jobbes med å ansette flere vikarer i Bemanningstjenester for å kunne øke dekningsgraden og å løse flere oppdrag. Etterspørselen etter vikarer har vært større enn det man har klart å løse i perioden. Totalt 1407 oppdrag er registrert som uløste. Totalt 17 509 vikaroppdrag i barnehager har blitt løst av vikarer fra kommunen og rammeleverandører. 49% av disse oppdragene har blitt løst av vikarer i Bemanningstjenester. Av disse har 24% av oppdragene blitt løst av fast ansatte vikarer og 25% har blitt løst av interne ringevikarer. Eksterne byråer har bidratt med å løse 50% av vikaroppdragene som har blitt registrert av barnehagene.

Status merknader

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse status
Merknad 23. Gassverket Bystyret viser til tidligere vedtatt merknad om fremtidig bruk av gassverkbygget. Uavhengig av utredningsarbeidet som nå foregår, ber bystyret byrådet konkret vurdere hvordan og hvorvidt eksterne aktører kan tilbys leiekontrakt eller kjøp mot oppgradering av bygningsmassen.	Som en del av det pågående utredningsarbeidet er det opplyst fra Plan- og bygningsetaten v/byggesaksavdelingen, at det ikke vil være mulig å få tillatelse til framtidig rehabilitering uten å håndtere de forurensede masser i grunnen. I følge samme etat, vil ingen bruk tåle å være i bygget, slik tilstanden er nå. Både Norconsult og Multiconsult har i tidligere rapporter synliggjort at det må påregnes store kostnader knyttet til å løse påviste problemer på eiendommen, herunder opprydding av forurensede masser i grunnen. Inntil det i utredningsarbeidet er avklart hvilke konkrete oppryddingstiltak som vil være nødvendige, samt det økonomiske omfanget disse tiltakene representerer, mener byrådet at det foreløpig er for prematurt å foreta den vurderingen som etterspørres i merknaden.
Verbalvedtak 10 a. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med vurdering av organisering av konserntjenestene i 2025, med mål om en mer effektiv og formålstjenlig organisering som kan gi varige kostnadsreduksjoner.	Arbeidet med vurdering av organisering av konserntjenestene er godt i gang. Bestillingen er overordnet operasjonalisert og forankret, og det er utviklet en felles metode og prosess for alle hovedaktivitetene.
Verbalvedtak 10 b. Bystyret ber byrådet etablere ordninger for å håndtere overtallige som sikrer rettferdig og lik behandling av kommunens ansatte. Det må vurderes både ordninger for en sentral enhet som koordinerer plassering av overtallige og ordninger med målrettede sluttpakker for ansatte som berøres av omstillinger med overtallighet.	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. Det er etablert en samordnet og koordinert håndtering av overtallige (Sentral koordinerende funksjon), oversikt over alle rekrutteringsprosesser i kommunen, og det er lagt til rette for mobilitet i organisasjonen ved å blant annet gjøre internt ledige stillinger mer tilgjengelige i organisasjonen.
Verbalvedtak 10 c. Bystyret ber byrådet lage en ordning for restriktiv ansettelsespolitikk for administrative stillinger i hele organisasjonen. Bystyret ber byrådet fortsette arbeidet med omstilling slik at kommunen både kan nå målene for effektivisering og samtidig sikre de ansattes rettigheter og at kompetansen i organisasjonen opprettholdes.	Arbeidet er iverksatt og følges opp, jf. byrådssak 1011/25 "Omstilling og restriktiv ansettelsespolitikk 2025" vedtatt 23.01.25. I saken er det svart ut hva som omfattes av restriktiv ansettelsespolitikk og hvordan en restriktiv ansettelsespolitikk skal praktiseres. Det er også gjort et omfattende arbeid med å revidere styrende dokumentasjon som gjelder omstilling, for å sikre at prosesser skjer arbeidsrettslig korrekt og enhetlig for ansatte.
Verbalvedtak 10 d. Bystyret ber byrådet om å sikre at alle utleieavtaler som leietaker ønsker å forlenge ved avtalens utløp, videreføres på reforhandlede og markedsmessige vilkår.	Kommunen har i dag ca 190 kontrakter for utleie av kommunalt eide bygg og ca 350 kontrakter for utleie av kommunalt eid tomtegrunn. Leieavtalene knyttet til tomtegrunn er foreløpig ikke digitalisert, så for disse er det per dags dato vanskelig å gi detaljert status. Av de 190 leiekontraktene som gjelder kommunale bygg, så er 149 kontrakter tidsubestemte; dvs. at de løper til de blir sagt opp av én av partene. I den grad disse inneholder leieregulering i leieperioden så er det begrenset til årlig KPI-justering. For de resterende 41

Oppdrag

Beskrivelse status

leiekontraktene som ikke er tidsubestemte, så er det 5 som hadde nådd sin sluttdato ved årsskiftet. En av disse avtalene er avvirket, mens 4 avtaler enten er reforhandlet eller er under reforhandling med utgangspunkt i at prisene skal være markedsmessige:

1. Rundetårnet på Torget – avtalen med Reitan Convenience (Narvesen) er forlenget med 5 år.
2. Jekteviken 5 – avtale med Dyrebeskyttelsen Bergen, avtalen er forlenget med 1 år, leietaker er i prosess med å finne andre lokaler.
3. Vågsalmenningen 12 (gml Norges Bank) – reforhandling med KRAFT BERGEN AS. Eksisterende leieavtale allerede på markedsmessige vilkår.
4. Nordnes Bydelshus – Spisekroken reforhandling om 5 års forlengelse pågår. Eksisterende leieavtale allerede på markedsmessige vilkår.

10 kontrakter løper ut i 2025 og skal reforhandles, de viktigste er Posten (Bring-bygget), HI i Havnelageret, og avtalen med Statsraad Lehmkuhl i Skur 7. De resterende avtalene løper ut i 2026 eller senere. I 2026 skal leieavtalen med Fjeldets bataljon for leie av Krybbesmauet 5 reforhandles.

Verbalvedtak 10 e. Bystyrets organer skal ha fast tilhold i rådhuset, og bystyret ber byrådet utrede og fremme egne investeringsforslag for bruk av Magistraten og Manufakturhuset som kan erstatte deler av det kontorbehovet som i dag er løst gjennom eksterne leiekontrakter.

Eiendommene vil inngå i et større prosjekt som omhandler effektivisering av kommunens arealbruk. I den forbindelse vil det bli konkretisert hvilke bygningsmessige tiltak som er nødvendig for at byggene skal kunne fungere som kontorarbeidsplasser. Når behovene er tilstrekkelig avklart, vil de bli spilt inn på ordinær måte i budsjettprosessen.

Verbalvedtak 10 f. Bystyret ber byrådet om å utrede og iverksette tiltak for å redusere lisensutgiftene.

Seksjon for digital transformasjon har startet arbeidet med å utrede og iverksette tiltak for å redusere lisensutgiftene for Bergen kommune. I den foreløpige utredningen er det identifisert potensielle tiltaksområder og metodikker for å redusere utgiftene. Forutsetninger, konsekvenser og effekter av disse må utredes videre før eventuelle tiltak presenteres.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprognos se	Avvik k	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsj tt	Årsprognos se	Forsl ag til bud.endr.
Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM		IA	58 466	57 514	952	2.kv. 2025	952	0	–952
Backupløsning	BR 1209/22	IA	18 000	18 000	0	4.kv. 2025	6 021	6 021	0
Byarkiv - ombygging	2022/480 67	IA	84 503	84 503	0	4.kv. 2025	79 695	79 695	0
Digital fornyelse og tjenesteutvikling i Byarkivet		IA	4 316	4 316	0	4.kv. 2025	3 255	3 255	0
Digitalisering av analoge arkiv		IA	996	996	0	Ferdig	715	715	0
Digitalisering av økonomitjenester		5 600	5 200	5 200	0	4.kv. 2025	88	88	0
Digitaliseringsprosjekter		-	-	-	-	Løpende	9 182	10 729	1 547
ENØK-prosjekter		-	-	-	-	Løpende	5 594	5 440	–154
Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger		IA	6 540	9 040	–2 500	4.kv. 2025	6 540	9 040	2 500
Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost		-	-	-	-	Løpende	4 188	2 188	–2 000
Kjernenettverk	0	IA	15 000	15 000	0	1.kv. 2026	15 000	15 000	0
Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv	BY 176/23	45 000	46 200	46 200	0	4.kv. 2025	46 200	46 200	0
Led-belysning kommunale bygg	0	IA	10 500	10 500	0	4.kv. 2039	–500	–500	0
Løsning for lagring av data	0	IA	25 000	25 000	0	4.kv. 2026	15 000	15 000	0
Mindre bygginvesteringer - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	31 121	30 439	–682
Nytt fagsystem eiendomsskatt		IA	3 000	2 300	700	4.kv. 2025	2 400	1 700	–700
Nytt HR- og økonomisystem	0	IA	32 750	30 150	2 600	4.kv. 2030	3 500	900	–2 600
Oppgradering og utvidelse av IKT-infrastruktur		-	-	-	-	Løpende	9 037	9 037	0
Sentralbadet, påbygg kontorseksjon	BY 20/21	IA	12 176	12 176	0	3.kv. 2026	0	0	0
Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser		-	-	-	-	Løpende	15 500	15 500	0
Tilpasning av lokaler - sekkepost		-	-	-	-	Løpende	103	103	0
Sum øvrige prosjekter							–2 621	74	2 695

Investering	Saksref.	Totalbudsjett				Årets budsjett			
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogn se	Avvi k	Estimert ferdigkvar tal	Justert budsj tt	Årsprogn se	Forsl ag til bud.endr.
Sum							250 971	250 625	-346

Statustekst investeringer

AdO Arena, solenergianlegg

Det skal etableres solenergianlegg på AdO-bygget. Solenergianlegget skal bestå av solfangere til oppvarming av vann, samt solceller til produksjon av strøm. Arbeidene er forventet å ferdigstilt i løpet av 2. kvartal 2025. Endring i ferdigkvarstal skyldes raskere framdrift enn antatt.

Aktivitetsbaserte arbeidsplasser, samlokalisering – BBSM

Det er investert i inventar og IKT-utstyr i aktivitetsbaserte arbeidslokaler ved samlokaliseringer av tjenester. Samlokaliseringene ble vedtatt for å gi gevinster i form av økt kvalitet. Samlokalisering av NAV Bergens Sør og Psykisk helse Bergen Vest ble ferdigstilt 2024, hvor det meldes merforbruk for førstnevnte, og et mindreforbruk for siste nevnte. Mindreforbruket for samlokalisering av Psykisk helse Bergen Vest skyldes lavere kostnader knyttet til ombygging og anskaffelse av inventar og utstyr enn frøst anslått. Merforbruket for samlokalisering av NAV Bergen sør forklares av økte kostnader knyttet til anskaffelse av inventar og utstyr. Sekkeposten melder totalt sett et mindreforbruk.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp

Byrådet jobber løpende med oppgaveløsning på eiendomsområdet. Deler av dette arbeidet innebærer kjøp av tomtegrunn når dette er vurdert som strategisk viktig. Det foreslås ingen endringer.

Backupløsning

Prognosen for året er usikker pga nødvendige avklaringer i forhold til lokalisering av løsning.

Biler til transport av utviklingshemmede

Det må gjennomføres ny konkurranse, Lang leveringstid gjør at det ikke vil påløpe utgifter før i 2026.

Bjørnarhallen - prosjektutvikling

Bjørnarhallen i Arna bydel er i svært dårlig stand, og det vurderes som mest aktuelt å rive denne og erstatte med nybygg på samme tomt. Prosjektet er utvidet med en underjordisk parkeringskjeller grunnet krav i kommunens gjeldende arealplan. Det pågår arbeid med reguleringsplan, og skisseprosjekt har vært på intern høring. Budsjettposten skal dekke kostnader til planlegging og utvikling av prosjektet, mens gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert fremdriftsplan. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Boligprogram - 125 nye boliger

Målet for prosjektet Boligprogrammet er å fremskaffe 125 kommunale boliger. Boligene skal være differensierte; noen skal bygges i egne anlegg med varierende antall enheter, mens andre anskaffes som enkeltleiligheter. Gjenstående budsjettmidler på sekkeposten forventes medgått til mindre prosjektkostnader.

Breisteinvegen 190 - tjenestebase bofellesskap

Breistein bofellesskap består i dag av seks leiligheter for utviklingshemmede, hvorav en av leilighetene har vært benyttet som tjenestebase for ansatte. For å sikre bedre arbeidsforhold for de ansatte, samt tilføre en ekstra boenhet, er det bygget ny tjenestebase som et tilbygg i tilknytning til eksisterende

bofellesskap. Bygget ble ferdigstilt 1. kvartal 2025, og de siste økonomiske forpliktelser forventes avsluttet i starten av 2026.

Byarkiv - ombygging

Opprinnelig gjennomføringsvedtak i sak 88/22 legger til grunn at huseier gjennomfører ombygging. I sak 176/23 vedtok bystyret å benytte kjøpsopsjon for areal i Hansaparken. Nye forutsetninger er lagt i HØP 2025-2028 med bla økt ramme for ombygging i kommunal regi. Gjennomføring av ombygging er avhengig av enighet om kjøp som forventes i 2025. EBE har ansvar for kjøp. Prosjektering av ombygging, ledet av EFU, kan starte etter at kjøpet er gjennomført, og selve ombyggingen mot slutten i 2025 eller tidlig 2026. Medgåtte midler i 2026 vil være i forbindelse med flytting til midlertidige lokaler av ansatte/utstyr i ombyggingsareal i Hansaparken.

Det Hanseatiske museum - restaurering Finnegården 1A

Det er påvist store setninger i grunnen under det fredede bygget i Finnegården som huser Det Hanseatiske Museum. Dette førte blant annet til at bygningen lå lavere i forhold til havvannet enn da Finnegården ble bygget, og ved høy flo kom det vann inn på gulv i 1. etasje. Konstruksjonen var svekket på grunn av setningene i grunnen og endringer som er utført på bygget tidligere. Det er nå gjennomført refundamentering med nytt bolverk, samt heving av bygningen ved å jekke opp gulvet i 1. etasje tilpasset dagens gatenivå. Bygget ble satt ned på nye fundamenter våren 2023, og prosjektet har startet på sin gjenoppbyggingsfase. Det etableres nye overflater på gulv og vegger i Tasken, i tillegg til at de historiske lagene blir reetablert og bevart i et underliggende lag. Nye tekniske anlegg monteres. Antikvariske overflater i sjøstuene skal renses, males og retusjeres. Siden bygget er på UNESCOs verdensarvliste stilles det ekstra strenge krav til utførelse og sikring. Bygget skal bestå så originalt som mulig, og samtlige antikvariske instanser er derfor inne og gir føringer til prosjektet ved behov. Prosjektet har som følge av dette endret karakter underveis, både med hensyn til metode og kostnad. Alt arbeid må utføres så autentisk som mulig, med de samme redskaper og materialer som originalt. Eksempelvis blir ikke elektrisk sag eller boremaskin anvendt for de antikvariske arbeidene. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med oppdatert årsprognose. Justert årsprognose medfører ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Digital fornyelse og tjenesteutvikling i Byarkivet

Anskaffelse av nytt katalogsystem gjennomføres i 2025. BKBilde driftes videre på vegne av Seksjon kommunikasjon i 2025, men utvikles i løpet av året med etablering av nytt bildebehandlingsverktøy i seksjonen. Konseptfase for anskaffelse av maskinell behandling av postmottak og journal er påbegynt i 2025. Arbeidet med arkitekturvisjon ferdigstilles i 2025. Til dette arbeidet benyttes også eksterne fondsmidler.

Digitalisering av analoge arkiv

Restmidlene i prosjektet er avsatt til en tjeneste på www.bergen.kommune.no/politikk for oppslag i eldre bystyrevedtak fra perioden 1837-1995. Dette gir innbyggerne tilgang til alle vedtak fattet i Bergen kommune. Trykte forhandlinger/vedtak er nå digitalisert og tilgjengelig i digitalarkivet.no. Søkbart saksregister er klargjort og bestilling for etablering på kommunens nettsider utføres av Ansattservice. Ferdigstilling forventes i 2025.

Digitalisering av økonomitjenester

I 2024 ble det implementert ny løsning for adressevask, denne skal redusere manuelle rutiner. Prioritering av tiltak i 2025 sees i sammenheng med konseptarbeidet som pågår med at økonomi- og HR systemet skal flyttes til sky. Prosjektet forventes ferdig i 2025.

Digitaliseringsprosjekter

Seksjon for digital transformasjon melder om økt budsjettbehov på sekkeposten «Digitaliseringsprosjekter». Dette gjelder prosjekt «Teknisk oppgradering Allmenningen», der det er behov for økning av prosjekttimer og prognosen derfor øker med 750 000kr. I tillegg til dette var det tre av prosjektene under sekkeposten «Digitaliseringsprosjekter» som gikk med merforbruk i 2024 da de ble ferdigstilt. Dette var prosjektet «Proaktive tjenester» med merforbruk på 371 690kr grunnet ferdigstilling av utprøvinger og spesielt avklaringen knyttet til hvordan håndtere lovkrav/hjemmelsbehov for data som har vært nødvendig for å demonstrere gjennomførbarheten. Prosjektet «Inndata-Skjemaløsning» gikk med 121 213kr i merforbruk grunnet forsinkelser ved teknisk oppsett og testing og feilrettinger som har tatt lenger tid å rette enn forventet. Prosjektet «Etablere KS min side» er tredje prosjekt med merforbruk på 304 343kr. Dette prosjektet har krevd betydelig mer utvikling enn det som opprinnelig var estimert for å få reetablert enkelte tjenester.

Prosjektet «Fellesdata og informasjonsarkitektur er nå tatt inn som et delprosjekt i HØI (HR, Økonomi, Lønn og innkjøp) for Datadrevet utvikling, forvaltning og arkitektur. Første kvartal har det vært stort fokus på en konkurranse for anskaffelse av integrasjonsplattform, men det forventes at prognose opprettholdes og at fremdrift av leveranse knyttet til data- og informasjonsarkitektur er god før sommeren og i 3./4. kvartal. For prosjekt «Ny leveransemodell sak- og arkivløsning (Bk360)» forventes også prognosen å opprettholdes. Analyse og planleggingsaktiviteter er startet med interne ressurser. Oppdrag for ekstern bistand fra leverandør er bestilt, og det forventes gjennomføring av dette i 3./4. kvartal 2025

ENØK-prosjekter

I [Grønn virksomhet - Klima- og miljøplan for Bergen kommunes virksomhet](#) ble det vedtatt en målsetting om at energibruk i kommunale bygg skal reduseres med 30 % innen 2030, sammenliknet med 2019. Typiske ENØK-tiltak som skal gjennomføres er:

- Skifte ut defekt luft/vann-varmepumpe, ombygging varmesentral
- Tiltak for å kontrollere radon i utsatte bygg
- Bytte eldre varmegjenvinner mot roterende gjenvinner i ventilasjonsanlegg
- Innregulering av varmeanlegg
- Nyinstallasjon og utskiftning av anlegg for sentral driftsstyring (SD-anlegg)
- Installasjon av solfangere
- Enkel automatisering av styring av panelovner
- Installere varmepumpe i bygg med vannbåren varme

Midlene kan brukes på alle kommunens tjenesteområder.

For 2025 er det så langt i hovedsak disponert midler til videreføring av prosjekter som startet opp i 2024. Dette gjelder blant annet prosjektene ved Arna brannstasjon og Skranevatnet skole. Det største nye tiltaket i 2025 er knyttet til oppgradering av ventilasjonsanlegget ved Fjellsiden barnehage på ca. kr 2,5 mill.

Det foreslås en tilbakeføring til bykassen på kr 5,92 mill. som følge av et netto mindreforbruk på avsluttede prosjekter og pågående prosjekter med merforbruk.

Etablering av permanent mottak av bekymringsmeldinger

Det tilrettelegges for nye lokaler knyttet til etablering av permanent mottak for bekymringsmeldinger. Investeringsmidlene skal gå til ombygging av lokalene, etablere publikumsmottak, sikre god kvalitet, tilrettelegge for tilstrekkelig sikkerhet ved arbeidsplassen og innkjøp av AV-utstyr og inventar.

Investeringer er en del av tiltakspakken i barnevernet, som blant annet skulle etablere et felles mottak for bekymringsmeldinger.

Gjennomføringen av prosjekter forventes igangsatt i løpet av 2025. I henhold til nytt kostnadsanslag forventes det økte kostnader knyttet til ombygging. Det meldes derfor om et merforbruk i forbindelse med Revidert budsjett.

Fageråshjemmet

Det er besluttet å rive eksisterende Slettemarken sykehjem, omsorgsblokken og Telenor-bygget for å bygge Fageråshjemmet, et nytt sykehjem med 100-110 plasser. Tiltaket har krevd detaljregulering, vedtatt av Bergen Bystyre 26.03.2025, sak 95/25. I ny plan fremkommer krav til omlegging og opparbeidelse av infrastruktur. Det må også opparbeides infrastruktur for flytting av Telenors virksomhet innad på tomten. Disse tiltakene inngår i egen budsjettpost. Forprosjektet er ferdigstilt og det er planlagt gjennomføringsvedtak og utlysning av konkurranse høsten 2025. Det foreslås en flytting av midler til inneværende år i tråd med justert årsprognose. Økning i totalprognose skyldes overføring fra sekkepost for gjennomføringsfasen, med justering av forventet projektkostnad for økning fra 100 til 110 plasser.

Havneeiendommer sekkepost

Teknisk standard på bygg og kaier, gjeldende leieavtaler, og behov for tilpasning ved nye avtaleinngåelser - innebærer behov for oppgraderinger. I 2024 er det gjort vedtak om tiltak med oppgradering av fending ved Bontelabo, Skoltegrunnskaien Nord og Tollbodkaien. Videre er det en pågående prosess for oppgradering på Skoltegrunnskaien Sør og Hurtigrutekaien.

Planprosessene har tatt lengre tid enn forutsatt i 2. tertial 2024, og kr 12 mill. av bevilgningen ble flyttet til 2025. Midlene er knyttet opp mot tiltakene som er planlagt på Skoltegrunnskaien Sør og Nord.

Investeringsprosjekter IKT i tjenestene – sekkepost

Investeringsprosjektet er en sekkepost som skal benyttes til å forenkle, fornye og forbedre digitale løsninger, og utvikling av ny funksjonalitet i fagsystemer og teknisk infrastruktur, herunder integrasjoner mellom ulike fagsystemer som understøtter bedre og mer effektiv tjenesteyting. Sekkeposten er tiltenkt alle tjenesteområdene i Byrådavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold.

Investeringsbudsjett forventes å medgå til sekkepostens formål. Ubrukte midler fra 2024 utgår fra sekkeposten.

Kjernenettverk

Prosjektet er på vei ut av planleggingsfasen og på vei inn i gjennomføringsfasen på anskaffelse av kjernerutere. Det forventes at midlene blir brukt i 2025, da dagens løsning går ut på service- og garanti.

Kjøp av lokaler til Bergen byarkiv

I sak 176/23 har bystyret vedtatt at kommunen skal kjøpe Bergen byarkiv sine leide lokaler i Hansaparken. Kjøpsopsjon er tatt ut og kjøpesum er tidligere anslått til kr 45 mill., men ble i budsjettet for 2025 oppjustert til kr 46,2 mill. Prosessen og forhandlingen om endelig kjøpekontrakt har tatt lengre tid enn forutsatt.

Krohnåstoppen bofellesskap for utviklingshemmede

Det er etablert to nye bofellesskap med totalt 16 leiligheter i Øvre Krohnåsen 4 og 6 i Fana bydel. Bofellesskapene har et felles underjordisk parkeringsanlegg og uteområde. Byggene ble tatt i bruk juni 2023. De siste økonomiske forpliktelser ventes ferdigstilt i 2025.

Kulturhuset Danckert Krohn - restaurering og ombygging

Tidligere Danckert Krohn seniorsenter er rehabilitert og hovedbygget fra 1789 skal benyttes av kulturkontorene i Bergenhus og Årstad bydeler. Det gjenstår noe utomhusarbeider som forventes ferdigstilt 2. kvartal 2025. Endring i årsprognose skyldes noe lavere aktivitet enn forutsatt.

Led-belysning kommunale bygg

Størsteparten av all innvendig belysning i kommunale bygg er basert på armaturer med lysstoffrør, men det er fra 2023 ikke lenger tillatt å produsere slike. For nyere lysarmaturer for ordinære lysrør, uten dimming, kan det benyttes nye LED-rør. For eldre lysarmaturer, og/eller der det er dimming av lysstyrke, anbefales det å erstatte hele lysarmaturen. Uten dette vil det være en risiko for at lysarmaturer slutter å fungere. Demontert fungerende utstyr vil bli supplert ved behov fram til nødvendige utskiftninger er gjort. Overgang til LED-lyskilder vil gi ca. 50 % energibesparelse sett i forhold til ordinære lysstoffrør. LED-lyskilder har betydelig lengre levetid, noe som også vil redusere kostnadene for brukerne.

Det planlegges for skrittvis gjennomføring over flere år, fordelt over mange bygg. Tiltakene er i en oppstartsfase.

Løsning for lagring av data

Prosjektet er i planleggingsfasen. Kravspesifikasjoner er under utarbeidelse før anskaffelse. Det forventes at midler blir brukt i henhold til planen, det vil si 15 MNOK i 2025 og 10 MNOK i 2026.

Midtunvegen bofelleskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap på en tomt ved Fana Herredshus i Midtunvegen. Anlegget skal omfatte åtte boenheter for utviklingshemmede med tilhørende fellesareal og personalfasiliteter. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å avvikle kø for bolig til personer med utviklingshemming. Endring i ferdigstillelsesdatoen er betinget av at tilhørende rekkefølgekrav fullføres før byggestart. Det pågår også arbeid med areal -og kvalitetsreduksjon i prosjektet, noe som medfører lavere aktivitet enn antatt. Det foreslås derfor en forskyvning av midler og endring av antatt tidspunkt for ferdigstilling. Totalprognosen er foreløpig uendret.

Minde skole og idrettshall - prosjektvikling

Budsjettposten dekker arbeid med reguleringsplanen i området rundt Minde skole med hensikt å bygge et tilbygg til skolen og idrettshall sør for eksisterende skolebygg. I revidert budsjett 2024 vedtok bystyret at idrettshallen ved Minde skole skal skaleres ned fra en full idrettshall til en basketballhall, og at bydelens behov for større innendørs idrettsflater skal løses gjennom en samarbeidsavtale med Vestland fylkeskommune om etablering av en full idrettshall ved Langhaugen videregående skole. Planprosessen har tatt lengre tid og krevd mer midler enn opprinnelig antatt, men er forventet vedtatt i Bergen Bystyre i slutten av 2025. Det foreslås derfor en økning av midler til inneværende år i tråd med justert års- og totalprognose. Budsjettposten skal dekke kostnader til reguleringsprosessen, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekteringer. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Nedre Totland bofellesskap

Det er planlagt et nytt bofellesskap for utviklingshemmede på Nedre Totland. Det gamle skolebygget på Riple skal være personalbase for ansatte, mens seks leiligheter i bofellesskapet etableres i et nybygg. Prosjektet inngår som en del av "Boligløftet Bergen", et boligpolitisk tiltak som har som formål å utvikle kjøp for bolig til personer med utviklingshemming. Totalentreprenør fikk i mars 2025 godkjent rekonstruksjonsplan. Aktiviteten har i forkant av godkjenning vært lavere enn anslått og det foreslås derfor en forskyvning av midler. Justert årsprognose medfører foreløpig ikke endring i totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse.

Nytt fagsystem eiendomsskatt

Det foreslås at 0,7 mill. trekkes inn da denne summen gjelder lisenser som er feilaktig klassifisert som investering.

Nytt HR- og økonomisystem

Prosjekt for nytt HR – og økonomisystem (HØI) har et delt budsjett mellom driftsmidler og investeringsmidler. Prosjektet melder en prognose som er innenfor rammen totalt sett, men for 2025 er det ikke lagt opp til aktiviteter som inngår i produksjon av et anleggsmiddel og dermed får vi et avvik i driftsbudsjettet. Denne problemstillingen vil følge prosjektet gjennom hele økonomiplanperioden. Problemstillingen angående deling av budsjett mellom drift og investering tas videre til styringsgruppen for prosjektet. Effekt for 2025 er –2,6 mill.

Oppgradering og utvidelse av IKT-infrastruktur

Prosjektet er i planleggingsfasen. Vi holder på med en kapasitetsutvidelse på brannmur, samt at det er en del serverer som skal skiftes. I tillegg er det behov for en overvåkningsløsning for trådløst nett. Det forventes at midlene blir brukt i 2025.

Petedalsmyra, utleieboliger

I Petedalsmyra oppføres et bygg bestående av åtte utleieboliger og en personalbase. Målgruppen for tiltaket er personer med ROP-lidelser. Det foreslås en flytting av midler som følge av oppdatert framdriftsplan. Tidspunkt for ferdigstillelse er flyttet. Endring i totalprognose skyldes reduserte kostnader knyttet til prosjektet.

Sandbrekkevegen bosenter og utleiebolig

I Sandbrekkevegen er det planlagt å bygge to blokker med totalt 17 boenheter og personalbase. Av disse leilighetene er ni tiltenkt alvorlig psykisk syke og de øvrige åtte skal være ordinære kommunale leiligheter. Prosjektet har våren 2025 gjennomgått en areal - og kvalitetsreduksjon. Det foreslås en forskyvning av midler som følge av forsinkelser i prosjektet. Totalprognose og forventet tidspunkt for ferdigstillelse er foreløpig uendret. Det planlegges å optimalisere prosjektet videre, og eventuelle justeringer vil bli behandlet i forbindelse med kommende handlings- og økonomiplan (2026-29).

Sentralbadet, påbygg kontorseksjon

Seksjonen som vil huse kontorpåbygget i det nye Sentralbadet, ble i juni 2024 solgt fra Bergen kommune til det kommunalt eide aksjeselskapet Sentralbadet Kontorpåbygg AS. Alle kostnader relatert til oppføringen av kontorpåbygget vil derfor påløpe i dette selskapet. Kommunens investeringsbudsjett blir dermed ikke belastet med byggekostnader for dette prosjektet.

Sikkerhetstiltak og oppgraderinger i bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser

Byrådet har startet et prosjekt som skal føre til at bygg som brukes til boliger og arbeidsplasser skal være i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Sikkerheten i byggene skal være forsvarlig for beboere, deres besøkende og ansatte. Det utarbeides en plan for gjennomføring som også tar hensyn til kapasitet og finansiering. For 2025 er det planlagt å gjennomføre nødvendige oppgraderinger for bygg og lokaler hvor behovet for snarlig oppgradering er størst. Det forventes at årets investeringsbudsjett vil gå til formålet.

Slettebakken skole - konseptvalgutredning

Slettebakken skole har stort innvendig vedlikeholdsetterslep. Det er behov for omfattende ombygging og oppgradering for å tilpasse bygningsmassen til moderne skoledrift og tilfredsstillende krav til arbeidsmiljø. Fremdrift og tidsperspektiv på et eventuelt byggeprosjekt vil være avhengig av tilgang på erstatningsarealer. Det er foretatt en gjennomgang av rom- og funksjonsprogram for planlagte skolebygg i Bergen kommune, med sikte på å redusere arealet. Den pågående konseptvalgutredningen ble holdt igjen i påvente av omarbeiding av konsepter i tråd med arealreduksjon per elev. Utredning er startet opp igjen og forventet ferdigstilt i 2025. Prosessen har tatt lengre tid og krevd mer midler enn opprinnelig anslått. Det foreslås derfor en økning av års- og totalprognose.

Storetveit skole, rehabilitering og ny idrettshall - prosjektutvikling

Storetveit ungdomsskole skal rehabiliteres og et nybygg oppføres for å øke kapasiteten til 600 elever. I tilknytning til skolen skal det også bygges en ny idrettshall. Skolebygningen har høy verneverdi og det nåværende arkitektoniske uttrykket skal ivaretas i størst mulig grad. Rehabilitering av skolebygget gjennomføres parallelt med riving av gymbygg og oppføring av ny idrettshall. Det pågår en detaljregulering, noe som har betydning for prosjektets fremdrift. Parallelt arbeides det med skisseprosjektet, som har vært igjennom arealreduksjon og andre kostnadsbesparende tiltak. Dette arbeidet er ventet ferdigstilt våren 2025. Det foreslås en forskyvning av midler med bakgrunn i oppdatert framdriftsplan. Endring i årsprognose påvirker ikke totalprognose eller forventet tidspunkt for ferdigstillelse. Budsjettposten skal dekke kostnader knyttet til planlegging og utvikling av prosjektet, mens budsjett for gjennomføringsfasen inngår i sekkepost inntil videre.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

Midlene skal i 2025 benyttes til ombygging av Ombygging av forsterket skjermet enhet ved Fyllingsdalen sykehjem. (ca 4 mill). Ombyggingen er nødvendig for å kunne ivareta sikkerheten for ansatte og brukere. Videre skal det benyttes midler til å bygge om lokaler på helsehuset lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, slik at det kan utvides med flere operatørplasser (ca. 2,2 mill)

Tveiterås skole - riving og nybygg

Tveiterås skole er en spesialskole for elever med spesielle behov, lokalisert på Paradis. Det eksisterende skolebygget er revet og det er oppført et nytt bygg på samme tomt. Bygget ble tatt i bruk august i 2023. Det gjenstår noen økonomiske forpliktelser knyttet til oppfølging, disse forventes avsluttet i løpet av 2025. Totalprognose er redusert i tråd med antatt sluttkostnad.

17-Beredskap og sivilforsvar

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter alle kommunens tjenester innen samfunnssikkerhet og beredskap, herunder kommunens utgifter til beredskap, sivilforsvar og tilfluktsrom.

Kommunene er en viktig bærebjelke i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap og er også gitt en sentral rolle som samvirkeaktør og pådriver i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet lokalt.

Sivilbeskyttelsesloven (2010) og Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011) pålegger alle kommuner i Norge å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorene i kommunen.

Utvikling og utfordringer

Bergen ROS 2024 ble behandlet av Bergen bystyre i møtet den 4. september 2024 i sak 271/24. Bergen ROS 2024 gir en god oversikt over utfordringsbildet og sårbarheter i Bergen kommune. Sårbarhetene er til en viss grad statiske, og i den grad de endres skjer endringene gradvis og over tid. Risikobildet er således ikke vesentlig endret siden Bergen ROS 2024 ble behandlet i fjor høst.

Når det kommer til de trusler som Bergen kommune står ovenfor skjer endringene raskere. Det geopolitiske bildet har de siste månedene vært i rask endring, og internasjonale organisasjoner og avtaler har blitt utfordret på måter som skaper usikkerhet. Slik usikkerhet skaper et handlingsrom som kan utnyttes av ulike trusselaktører. Dette gjenspeiles også i vurderinger fra nasjonale sikkerhetsmyndigheter. Det pekes på blant annet økt sabotasjetrussel gjennom proxyaktører, intensivert etterretningsvirksomhet fra Russland og økt fokus på Cyberoperasjoner fra Kina.

Dette gir flere konkrete utslag og utfordringer for kommunens arbeid med beredskap. Sentrale myndigheter har et økt fokus på lokal og kommunal beredskap. Dette innebærer tydelige forventninger til Bergen kommune om å delta i dialogen med sentrale myndigheter å finne gode løsninger på nye utfordringer øker. Tilsvarende er det økt interesse lokalt, med større fokus og flere spørsmål og forventninger til den kommunale beredskapen. Spørsmålene kommer fra både andre samvirkeaktører, interesseorganisasjoner og publikum. Endringer i trusselbildet gir også utfordringer for Bergen i forhold til hvordan vi skal vurdere egen beredskap og behovet for ulike tiltak.

Nye krav og forventninger

Økt fokus og forventninger til kommunens beredskapsarbeid gjør seg også gjeldende gjennom skjerpede krav fra nasjonale myndigheter. Det er blant annet forventet at krav om bygging av tilfluktsrom blir gjeninnført, og at det blir stilt krav om at alle kommuner skal ha et beredskapsråd. Etter 2023 har kravene til kommunenes regelmessige øvelser og oppdatering av beredskapsplaner blitt tydeliggjort og statsforvalterens fullmakter til å utøve tilsyn på feltet er utvidet. Dette står i kontrast til en stadig strammere kommuneøkonomi, og det er en reell risiko for at gapet mellom forventninger og den faktiske beredskapen kan øke.

Arbeid med plan for samfunnssikkerhet og beredskap

For å ha en helhetlig tilnærming til utfordringene og for å følge opp den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen, har det i perioden vært arbeidet mye med «Plan for samfunnssikkerhet og beredskap», jf. byrådssak 1258/24 «Oppstart av arbeidet med plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet». Formålet med planen er å sette tydelige mål, strategier og tiltak for kommunens videre arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Ny seksjon for samfunnssikkerhet og beredskap etablert

Ny seksjon for samfunnssikkerhet og beredskap ble etablert i Byrådsleders avdeling fra og med 10. mars 2025 og etaten Samfunnssikkerhetenes hus ble avviklet fra samme dato, i tråd med vedtak i bystyresak 445/24 «Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetenes hus». Hverdagsberedskapen forutsettes som hovedregel å bli ivarettatt i den enkelte byrådsavdeling, mens den nyopprettede seksjonen skal ha fokus på konsernfunksjonen. Dette innebærer også en viss omlegging av beredskapsplanverket.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Tilfluktsrom	4 188	-1 721	2 467	2 467	0
Sivilforsvar	3 279	-1 946	1 333	1 714	-381
Beredskap	26 831	-3 075	23 756	24 677	-921
Helseberedskap	10 103	-1 826	8 277	8 277	0
Sum	44 400	-8 568	35 833	37 135	-1 302

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	29 603	-5 021	24 582	25 885	-1 302	-4,4 %
2-Byrådsavdeling for finans	4 717	-1 721	2 996	2 996	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	10 165	-1 826	8 339	8 339	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-85	0	-85	-85	0	0,0 %
Sum	44 400	-8 568	35 833	37 135	-1 302	-2,9 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsleders avdeling forventer et merforbruk på kr. 1,3 mill. innen tjenesteområdet. Merforbruket skyldes i hovedsak forsinkelser i omstillingsprosessen av etaten Samfunnssikkerhet hus. I tillegg bidrar økte husleiekostnader for sivilforsvarslageret og endringer i kostnadsfordelingsmodellen mellom kommunene i sivilforsvarsdistriktet til det samlede avviket.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		35 813	33 013	33 013	33 013
Sum Tekniske justeringer		2 715	2 725	2 725	2 725
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-21	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		2 695	2 725	2 725	2 725
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		38 507	35 737	35 737	35 737

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
EBE - Justering av FDV-ramme for endringer i byggporteføljen	-112	-112	0	Endringen er innarbeidet i vedlikeholdsplanen til Bergen kommune.
Sum	-112	-112	0	
Kutt				
Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetens hus	-6 000	-5 000	-1 000	Avviklingen av etaten Samfunnssikkerhetens hus er gjennomført og ny Seksjon for samfunnssikkerhet beredskap er etablert på nivå 1 i Byrådsleders avdeling med virkning fra 10. mars 2025. Avviket skyldes i hovedsak forsinkelser i omstillingsprosessen.
Videre organisering av etaten Samfunnssikkerhetens hus - justering av arealbruk	-2 800	-2 800	0	Reduksjon av budsjettet for leie av lokaler med delårseffekt i 2025 er igangsatt. Kuttet forventes realisert i løpet av året, forutsatt at 2. etasje i Rosenkrantzgaten 3 leies ut fra og med 3. kvartal 2025.
Kurs, seminar og reiser	-9	-9	0	Innsparingskrav knyttet til kurs, seminar og reiser er innarbeidet i ramme.
Sum	-8 809	-7 809	-1 000	
Sum tiltak	-8 921	-7 921	-1 000	

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik ferdigkvartal	Estimert løpende	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Tilfluktsrom - oppgradering mv		-	-	-	-	Løpende	4 687	4 682	-5
Sum							4 687	4 682	-5

Statustekst investeringer

Mindre bygginvesteringer - sekkepost

Midlene benyttes til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter og andre oppgraderinger i kommunens bygningsmasse og kan bli brukt på alle tjenesteområder i kommunen.

Midlene benyttes også til å bytte ut, eller oppgradere, tekniske anlegg med utgått levetid. Eksempler på dette er brannvarslingsanlegg, elektriske anlegg, pasientvarslingsanlegg, ventilasjonsanlegg, SD-anlegg, heiser og investeringer knyttet opp mot digitalisering. Det utarbeides årlige vedlikeholdsplaner og prioriteringer basert på tekniske tilstandskartlegginger og kommunens fremtidige arealbehov.

Det er i 2025 så langt bevilget midler til ca. 30 nye prosjekter. Videre er det startet opp 20 utredninger/prosjekter. De største enkeltprosjektene er oppgradering i Jekteviken 4 og 6a, Sollien Barnehage - Ny gapahuk, Arna Helseheim oppgradering yttertak og Kalvatræet skole - nytt skolekjøkken.

Samlet mindreforbruk på prosjekter som er avsluttet inneværende år utgjør kr 12,54 mill. og foreslås tilbakeført bykassen i revidert budsjett. Samtidig spilles det inn et behov for økt finansiering på pågående prosjekter for til sammen kr 2,13 mill. Netto utgjør dette en tilbakeføring til bykassen på kr 10,4 mill.

Tilfluktsrom - oppgradering mv

Det er et stort behov for oppgradering av tilfluktsrom slik at de blir gjort i stand i henhold til gjeldende krav. Tilfluktsrommene vil da lettere også kunne brukes til andre formål.

Det er så langt planlagt gjennomført et prosjekt for å etablere toalettanlegg m.m. i Krohnstadhøyden tilfluktsrom.

Tilpasning av lokaler - sekkepost

Midlene skal i 2025 benyttes til ombygging av Ombygging av forsterket skjermet enhet ved Fyllingsdalen sykehjem. (ca 4 mill). Ombyggingen er nødvendig for å kunne ivareta sikkerheten for ansatte og brukere. Videre skal det benyttes midler til å bygge om lokaler på helsehuset lokaler til nye arealer for legevaktsentralen, slik at det kan utvides med flere operatørplasser (ca. 2,2 mill)

18A-Vann og avløp

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet vann og avløp omfatter vannforsyning og avløpshåndtering for byens innbyggere og virksomheter. Området omfatter også det kommunale overvannssystemet. Vann- og avløpstjenestene er fullt ut finansiert gjennom kommunale gebyrer og bruk av tidligere års opparbeidede fondsmidler. Midlene kan kun brukes til vann- og avløpsformål (innen vann- og avløpssektoren).

Bergen kommune jobber systematisk for å levere god tjenestekvalitet og god effektivitet gjennom å ta vare på og videreutvikle eksisterende vann- og avløpsinfrastruktur og tilpasse byen til et mer krevende klima. Mye av arbeidet som gjøres skjer i tett samarbeid mellom ulike etater i kommunen og andre infrastruktureiere. Effektivitet og kvalitet måles og sammenlignes med andre kommuner (benchmarking). Publikum skal oppleve god kundeservice og informasjon. Brukerundersøkelsen fra april 2024 viser at 94 % av innbyggerne er fornøyd med vann- og avløpstjenestene.

Utvikling og utfordringer

Viktige begivenheter så langt i 2025

- Nye hovedplaner for vannforsyning og avløp og miljø vedtatt i Bystyret 30.01.25.
- Øvreveien ledningsfornyelse ferdigstilt i mars 25.
- Arbeidene på Løvstakksiden startet opp i mars 25.
- Reguleringsplan for Drottningsvik renseanlegg er oversendt til behandling.
- Mjølkeråen avløpspumpestasjon vil bli satt i drift rundt 30.04.25. Målet med prosjektet, som er å fase ut Mjølkeråen renseanlegg og oppfylle utslippstillatelsen på dette punktet, er dermed nådd.
- Ledningsfornying
 - Holtavegen VA-anlegg starter opp i løpet av kort tid (kontrakt er nylig signert)
 - Gimleområdet separering og fornying pågår.
 - Diverse ledningsfornying avløp i Fyllingsdalen/Vardenområdet for å redusere mengde fremmedvann til Knappen avløpsrenseanlegg. Godt internt samarbeid på tvers av avdelinger i planlegging og oppfølging gir gode resultater.
 - Fornyning av en stor 375 mm vannledning fra 1934 i Brattlien/Leitet.
 - Fornyning ledninger C. Sundts gate.
- Det er inngått 3 viktige rammeavtaler i første tertial:
 - Rammeavtale fornying av VA-ledninger med graving, utblokking og tett-tilsluttet rør.
 - Rammeavtale NoDig for fornying av avløpsnett med strømpereovering.
 - Rammeavtale dampsikkerhet – rådgivningstjenester.

Hovedplan for vannforsyning og Hovedplan for avløp og vannmiljø 2024 – 2033 ble vedtatt 29.01.2025 i [bystyresak 20/25](#). Hovedplanene er kommunens overordnede sektorplaner for tjenesteområdet vannforsyning og avløpshåndtering, og er styrende for aktiviteten på området.

Sentrale oppgaver og utfordringer i 2025 er:

For vannforsyning

- Anleggsarbeidet med nye Espeland vannbehandlingsanlegg er godt i gang. Planlegging av forsyning mot Åsane fra Espeland fortsetter. Kraftverket som er integrert med vannbehandlingsanlegget skal erstattes med et nytt med overløp og større effekt for å kunne øke produksjonen av elektrisk strøm.
- Det pågår en teknisk og økonomisk utredning for et mulig kraftverk ved Svartediket for å utnytte fallet fra Tarlebødammen med tilhørende eldre ledningsnett. Det er gjennomført en vurdering av mulighet for energiproduksjon også ved Sædalen vannbehandlingsanlegg. Vurderingen har i utgangspunktet en positiv konklusjon, men eventuelt videre arbeid med dette må ses i sammenheng med nødvendig oppgradering av vannbehandlingsanlegget i løpet av 5-10 år.
- Videreføre arbeidet med sikring av vannbasseng og hygienisk sikkerhet i vannforsyningen.
- Holde oppe takten i ledningsfornyning, og balansere finansiering over drift og investering.
- Videreføre arbeidet med å øke robustheten på vannforsyningen, utvikle samkjøring mellom kilder og etablering av felles reserve vannforsyning med Øygarden gjennom bygging av vannledning over nytt Sotrasamband.
- Videreføre arbeidet med lekkasjereduksjon.
- Sikre god drift og optimalisering av eksisterende anlegg
- Videreføre arbeidet med oppfølging av rehabiliteringsplan for vassdragsanlegg.
- Konseptvalgutredning for oppgradering av Kismul vannbehandlingsanlegg følges opp med utarbeiding av forprosjekt i tråd med hovedplan for vannforsyning.

For avløpshåndtering

- Videreføre arbeidet med planlegging og oppstart på arbeider med oppgradering av de mindre avløpsrenseanleggene. Konseptvalgutredning er utarbeidet for Åsane Nord og Bergen Vest og er behandlet i byrådet. Detaljprosjektering er startet på de første delstrekene i Åsane, og prosjektering av Bergen vest (sør) starter opp i løpet av våren.
- Reguleringsplan for Garnes renseanlegg har vært lagt ut på høring, og er sendt til politisk behandling. Skal til politisk sluttbehandling våren 2025. Arbeidet med prosjektering pågår. Det arbeides videre med klargjøring for oppstart, herunder grunnforhandlinger og arkeologiske utgravinger.
- Knappen avløpsrenseanlegg – oppgradering: arbeid med KVVU startet opp i mars og fullføres i oktober 2025. Renseanlegget er 40 år gammelt, og det er generelt behov for opprusting. I tillegg skal alternative renseprosesser vurderes i lys av dagens og framtidige rensekra..
- Holde oppe takten i ledningsfornyning.
- Videreføre arbeidet med klimatilpasning og øke robustheten i eksisterende avløpssystemer gjennom oppfølging av kommunedelplan for overvann mm.
- Arbeide for en stabil og økende gassproduksjon ved biogassanlegget.
- Sikre god drift og optimalisering av eksisterende anlegg.

Nærmere om virksomheten

Sirkulærøkonomi og klimafotavtrykk

Energiforbruk – Bergen Vann har de siste årene hatt stort fokus på energiforbruk og energiproduksjon, og på driftsområdet har det vært økende fokus på energisparende tiltak og selvforsyning. Bergen Vann vil arbeide videre med å redusere sin del av utslippene for at Bergen kommune skal kunne bli fossilfri i

2030 og unngå en økning i temperatur på mer enn 1,5 grader frem til 2050, blant annet gjennom økende overgang til fossilfri anleggsdrift.

Bergen Vann produserer energi selv ved vannkraft og biogass. Pr. mars 2025 er det produsert 2,0 GWH energi biogass ut fra oppgraderingsanlegget. For hele 2024 ble det produsert 16,2 GWH energi netto biogass ut fra oppgraderingsanlegget samt 7,34 GWH fra vannkraftverkene. Biogassen brukes til busser.

Bergen Vann har vedtatt en intern klima- og energihandlingsplan som følger opp kommunens klimastrategi. Det er utarbeidet et verktøy som gir oversikt over etatens klimafotavtrykk. Bergen Vann er blitt anerkjent av Verdens vannorganisasjon (IWA) som «Climate Smart Utility». Staten er med i det nye kommunale, tverretatlige Fysisk klimarisikonettverk og skal være med å kartlegge fysisk klimarisiko.

Vannforbruk/vannkvalitet, nyanlegg vann

Alle abonnenter forsynes kontinuerlig med drikkevann av god kvalitet. Bergen kommunes seks vannbehandlingsanlegg har alle UV-stråling (ultrafiolett lys) som hygienisk barriere mot mikroorganismer. Bergen Vann har lav terskel for å sende ut føre-var kokevarsel dersom det er mistanke om redusert vannkvalitet. Ved påvist forurensing sendes kokevarsel.

Vannforbruket i 2024 var på 30,05 mill. kubikkmeter, som var en liten økning fra året før (29,83 kubikkmeter) og et avvik fra de siste års utvikling med reduksjon i vannforbruket. Det legges stor vekt på lekkasjesøking og hurtig lekkasjeutbedring for å redusere vannforbruket. Befolkningsøkning kan påvirke og gi et økt forbruk.

Bergen Vann har ansvar for byens dammer og gjennomfører tilsyn og oppgradering etter plan godkjent av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

- Storavatnet (Krohnegården) – Rehabilitering av damanleggene er ferdig, og området er tilbakestilt for brukere.
- For Storediket har bystyret besluttet nedlegging av dammen. Behandling hos NVE er ferdig med tanke på konsesjon om nedlegging. Nedtapping og detaljprosjektering er startet. Utlysning konkurranse på arbeidet forberedes. Avhengig av saksbehandlingstid hos NVE vil arbeidet utføres i 2025 og muligens i 2026.
- Dam Skredderdalen må rehabiliteres for å møte krav til damsikkerhet. Foreslått løsning ble avvist av NVE i sin behandling av teknisk plan. På Skredderdalen er derfor konseptvalgsarbeidet startet opp på nytt og andre alternativer vil bli vurdert.
- Storevatnet (Sandviksfjellet v/Stoltzekleiven), forprosjekt er ferdig. Vurdering av konsekvenser for øvrige dammer oppstrøms Storevatnet er ferdigstilt. Vannstanden i Storevatnet har vært senket og vil bli holdt senket frem til planlagte rehabiliteringstiltak er gjennomført.
- Prosjektering pågår for Stemmevatnet og Glørevatnene i Sædalen, Gamsebotstjørna (Ytre Arna), Storevatnet og Ulvvatnet/Svartavatnet (Fanafjellet) ved Kismul. På Gamsebotstjørna legges det opp til en oppgradering av dammen. Man er i dialog med grunneiere for å avklare adkomstvei for damtiltaket og for fremtidig adkomst for drift og vedlikehold. Planlagt utlysning av konkurranse i løpet av 2025.

Avløpshåndtering og nyanlegg avløp

Bergen kommune fikk 14.10.2016 tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av avløpsvann i Bergen og Arna tettbebyggelser fra Statsforvalteren i Vestland. Kravet til sekundærrensing gjelder for alle de større renseanleggene som i dag oppfyller kravet, Garnes renseanlegg og 18 mindre renseanlegg,

inkludert store slamavskillere. Frist for oppfyllelse av kravet for alle anleggene er 31.12.2025, jfr. [bystyresak 226/16](#), behandlet 21.09.2016.

Bergen Vann mottok den 17.01.25 brev fra Statsforvalteren med aksept av nye frister. I brev datert 25.02.25 har Statsforvalteren gjort vedtak om tvangsmulkt knyttet til framdrift for etablering av sekundærrensing i Bergen og Arna tettbebyggelse. Mulkt vil bli ilagt dersom Bergen kommune ikke ferdigstiller planlagte sekundærrenseanlegg innen gitte tidsfrister. Saken følges opp i videre dialog med Statsforvalteren.

Gjennomføring av revidert framdriftsplan som innebærer bygging av flere kilometer med avskjærende ledningsanlegg, diverse pumpestasjoner samt 2 nye sekundærrenseanlegg, vil kreve en sterk prioritering av prosjekter i de kommende år, samt en styrking av kapasitet til prosjektgjennomføring.

Det arbeides kontinuerlig for å redusere overløpsutslipp fra avløpsnett ved å skille regnvannet fra spillvann i sentrale byområder, kalt separering. Dette er et nødvendig og langvarig arbeid for å sikre stabil god vannkvalitet i nære sjøområder.

Bergen Vann, Plan- og bygningsetaten og Bymiljøetaten samarbeider for å sikre at kommunedelplan for overvann innarbeides i kommunens planbehandling. Hensikten er å sikre byen mot skader som følge av flom, oversvømmelse og klimaendringer ved at overvannshåndtering blir en integrert del av all arealplanlegging. Det gis uttalelser til planer til offentlig ettersyn. Det er et krav om utarbeidelse av VA-rammeplaner til alle reguleringsplaner. I 2024 ble dette oppfylt 100 %. Dette følges opp og måles tertialvis.

Fornyng av ledningsnett

For å hindre forfall i ledningsnett er det viktig å fornye ledningsnett kontinuerlig. Det legges vekt på at fornyng i stor grad utføres med gravefrie metoder (NoDig). Dette gjøres for at disse arbeidene skal gjennomføres effektivt, til minst mulig ulempe for publikum og skade på miljø. Spesielt på avløpssiden utgjør gravefrie metoder hovedandelen. Dette arbeidet fortsetter i 2025.

Fornyng av vannledninger er mer krevende enn fornyng av avløpsledninger. I 2024 ble det fornyet 3,7 km offentlig vannledning, som utgjorde 44 % av årsmålet. Andel utført med gravefrie metoder var 48 %. Det ble fornyet 8,9 km offentlig avløpsledning, som utgjorde 102 % av årsmål. Andel NoDig var 81 %. Det prioriteres å fornye større, eldre og kritiske vannledninger.

Det vektlegges også å få fornyet private ledninger samtidig med fornyng av de offentlige ledningene. I 2024 ble det fornyet 11,1 km privat avløpsnett. Dette var i hovedsak utbedring av private ledningsanlegg etter pålegg fra Bergen Vann.

Personal/oppfølging ansatte/rekruttering

Det er krevende å beholde og rekruttere personell til flere nøkkelfunksjoner i Bergen Vann. Det er et meget stramt arbeidsmarked og mangel på personell med kompetanse innen Bergen Vanns kjerneområder. Det må iverksettes ekstraordinære tiltak for å beholde og rekruttere kompetanse innen flere stillingskategorier. Det arbeides kontinuerlig med dette både på kort og lengre sikt.

Bergen Vann ble samlokalisert og flyttet inn i nye lokaler i Kroatjønneveien 11 C 19. august 2024. Det arbeides med tilrettelegging av uteområde og bygging av lagerfasiliteter for å fullføre samlingsprosessen. Tilbakemeldinger fra ansatte er foreløpig gode.

Samarbeidsprosjekter

Bergen Vann er generelt involvert i mange samarbeidsprosjekter i tilknytning til andre infrastrukturprosjekter. Mye tid brukes i oppfølgingen av slike prosjekter for å sikre gode løsninger på klimatilpasning og behov som må ivaretas for å sikre gode VA-anlegg som skal vare i over 100 år. Slike prosjekter gir også anledning til fornyelse av dårlige ledninger.

Digitalisering

Flere digitale løsninger er etablert. Bergen Vann har tatt i bruk datasjø (felles lagringsplass for kontinuerlig innhenting av driftsdata fra VA-systemene), for å bruke dette til analyser av data som kan bidra til effektivisering av virksomheten. Dette har blant annet bidratt til den sterke reduksjonen av lekkasjer på vannledningsnettet. Det jobbes med ytterligere digitaliseringstiltak og innfasing av nytt styrings- og overvåkingssystem (SCADA) som ble anskaffet i 2024. Etaten ser på metoder for å jobbe smart og effektivt, hvor man kan ta i bruk og ha nytte av kunstig intelligens (KI) samt maskinlæring. På avløp har man startet med maskinlæring for å optimalisere drift av pumpestasjoner. Det er tett kontakt med digitaliseringskoordinator i byrådsavdelingen.

IT-sikkerhet og fysisk sikring

Det jobbes ytterligere med sikkerhet i tråd med trusselvurderinger fra overordnede myndigheter. Vannforsyning regnes som kritisk infrastruktur og krever således god sikring. I tråd med dette stengte vi tilgang til ledningskartet i Bergenskart i februar 2025. Kunder som har tjenstlig behov eller hjemmel får tilgang til det de trenger via vårt kundesenter. Profesjonelle kunder kan også bestille ledningsdata 24/7 via karttjenesten Ambita Infoland. Foretak som utfører arbeid for Bergen Vann får tilgang til det de trenger. Det jobbes ytterligere med sikkerhetskultur og retningslinjer for våre ansatte og leverandører i forhold til adgangs-/tilgangskontroll.

Forholdet til innbyggere og næringsliv

Bergen Vann har høyt kundefokus og er opptatt av å yte god service til byens innbyggere og næringsliv. Bergen Vann deltar i prosjektet *Innføring av Kanalstrategi* som har som mål å forbedre informasjon og sikre rett kanal og kontaktvei inn for kunder. Vi har tatt i bruk BkService i 1. linjen og jobber for å iverksette dette ytterligere i hele etaten. Digital web-løsning Gemini entreprenørportal benyttes av rørleggere og entreprenører. Denne samsnakker med Gemini Privat (kart- og saksbehandlingsløsning for VA-anlegg) og sak/arkivløsning på innsiden.

Bergen Vann gir forhåndsuttalelser om tilknytning til offentlig VA-ledninger ved utbygging av bolig- og næringsområder. Målet er at 90 % av søknadene skal behandles innen en frist på 3 uker. I 2024 var 82 % av totalt 671 uttalelser innen frist.

Årlig brukerundersøkelse gjennomføres i april hvert år. Rapport for 2024 kom i mai 2024. Vi venter nå på ny rapport for 2025 som skal leveres i mai. I 2024 hadde vi som før gode tall. 94 % av de spurte oppga at de var tilfredse (*svært fornøyd eller ganske fornøyd*) med standarden på tjenestene som leveres av Bergen Vann.

Nøkkeltall for tjenesteområdet

Indikator	Første tertial 2023	Første tertial 2024	Første tertial* 2025
Prosentandel rutinemessige vannanalyser med god hygienisk vannkvalitet».	100,0 %	100,0 %	99,9 %
Andel innbyggere tilknyttet avløpsanlegg som tilfredsstillende gjeldende krav	90,0 %	83,7 %	83,7 %
Antall km fornyet avløpsledninger	2,5	2,7	1,1
Antall km fornyet vannledninger	1,4	1,3	0,8
Antall m3 vannforbruk	10,15 m3	10,29 m3	9,27 m3
Andel badeplasser med badevannskvalitet og andel i beste kategori.	Ikke resultat	77 %	68 %
Kraftproduksjon, vannkraft	2,3 mill. kWh	1,9 mill. kWh	1,7 mill. kWh
Kraftproduksjon, biogass	5,7 mill. kWh	5,9 mill. kWh	5,4 mill. kWh

*Tall for 2025 er pr. 23. april og vil for enkelte indikatorer derfor være lavere enn foregående tertialer

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert	Prognose	Avvik
			årsbudsjett 2025		
Administrasjon - vann og avløp	12 710	0	12 710	12 710	0
Produksjon av vann	117 529	-30 722	86 807	86 385	421
Vannlaboratorium	7 090	-350	6 740	7 319	-579
Distribusjon av vann	430 203	-603 107	-172 904	-185 961	13 057
Avløpsrensing	296 535	-61 450	235 085	222 109	12 975
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann	369 347	-715 923	-346 576	-350 301	3 725
Tømming av slamavskillere	10 910	-12 236	-1 326	-1 551	225
Selvkostrenter - vann og avløp	181 356	-1 840	179 516	209 341	-29 825
Sum	1 425 681	-1 425 629	52	52	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	11	-11	0	0	0	0,0 %

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud. 2025	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	1 425 670	-1 425 619	52	52	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	0	0	0	0	0	0,0 %
Sum	1 425 681	-1 425 629	52	52	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområde 18A - Vann og avløp (VA) opererer innenfor selvkost og ivaretas av Bergen Vann. Det vi si at vann- og avløpsgebyrene kun skal brukes til vann- og avløpsformål. Eventuelle overskudd avsettes på et selvkostfond, mens eventuelle underskudd dekkes inn av selvkostfond. Inngående balanse selvkostfond ett år skal budsjetteres for å brukes opp eller dekkes inn i løpet av de påfølgende fem år. Budsjett og regnskap som avviker fra null ved utgangen av et år, gjelder poster som ikke inngår i selvkost. Den største slike posten er regnskapsmessige meravskrivninger.

Tabellen under viser endringer på tjenesteområdet som i sum går i null, og fremgår under Tekniske justeringer i tabellen Forslag til budsjettjusteringer

Selvkostområde	Beløp
Vann	
Endring i aktivitetsnivå og avskrivninger	Kr -45,1 mill.
Endring i renteforutsetninger	Kr 12,9 mill.
Endring i fondsbruk	Kr 32,2 mill.
Avløp	
Endring i aktivitetsnivå og avskrivninger	Kr 16,9 mill.
Endring i renteforutsetninger	Kr 16,7 mill.
Endring i fondsbruk	Kr -33,6 mill.
Tømming av slamavskillere	
Endring i aktivitetsnivå og avskrivninger	Kr -0,4 mill.

Endring i renteforutsetninger	Kr 0,2 mill.
Endring i fondsbruk	Kr 0,2 mill.
Sum endringer renter og fondsbruk innenfor vann og avløp	Kr 0,0 mill.

Endringene skyldes i hovedsak tekniske korreksjoner mellom tjenestene Vann og avløp, men også endringer i renteforutsetninger. I Vedtatt budsjett ble det lagt til grunn 4,35 %, som forventes å øke til 4,6 %. Dette gir økte rentekostnader, men motsvares i stor grad av tekniske korreksjoner og tilpasning i aktivitetsnivå. Netto endringer før bruk av fond er derfor kr -1,2 mill.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		52	52	52	52
Sum Endring i bruk/avsetning av fondsmidler		-1 138	0	0	0
Sum Tekniske justeringer		1 138	0	0	0
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		52	52	52	52

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Avvik Statusbeskrivelse prognose i kr
Tilpasning til aktivitetsnivå		
Vedlikehold av va-anlegg	76 855	48 490 28 365 Eventuelle avvik vil håndteres mot selvkostfondet.
Sum	76 855	48 490 28 365

Nye tiltak

Aktivtetsvekst pga. nye VA-anlegg og ledningsnett	4 000	2 000 2 000 Aktivtetsveksten kan bli noe lavere enn forventet blant annet pga. forsinkelser på driftssetting av enkelte VA-anlegg under utbygging. Eventuelle avvik vil håndteres mot selvkostfondet.
Sum	4 000	2 000 2 000

Inntektsendringer

Inntektsøkning biogass	-780	-780 0 Inntektene er i samsvar med budsjett.
Inntektsendring kraftverk	200	200 0 Inntektene er i samsvar med budsjett.
Inntektsvekst på refusjoner	-20	-20 0 Inntektene er i samsvar med budsjett.

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Produksjon og spotpris salg elkraft	-1 500	-1 500	0 Inntektene er i samsvar med budsjett.
Gebyrendring innen VA	-105 140	-102 940	-2 200 Det forventes en mindreinntekt knyttet til engangsgebyr på avløp på kr 3,0 mill. Dette motveies av en forventet merinntekt på årsgebyr avløp på kr 0,8 mill.Eventuelle avvik vil håndteres mot selvkostfondet.
Sum	-107 240	-105 040	-2 200
Sum tiltak	-26 385	-54 550	28 165

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Attraktiv by med vekst og utvikling	Bergen Vann skal være en viktig bidragsyter til at kommunen når sine klima- og miljømål ved å redusere klimaavtrykket og bidra til et fossilfritt Bergen 2030.	Mengde energi produsert fra biogass (GWh/år)	18,0	5,4	Det er pr 23.04.25 produsert 5 446 233 kWh ved biogassanlegget. Årsmål, vil først i 3 tertial se om man når målet.
		Mengde energi produsert i kraftverkene (GWh/år)	8,5	1,7	Mengde energi produsert i kraftverkene er pr 23.04.25 på 1 675 464 kWh. Årsmål, vil først i 3 tertial se om man når målet.
	I Bergen skal vannforekomster ha god økologisk vannkvalitet og avløpshåndteringen skal ligge på et nivå som ivaretar dette.	Antall av de fem store renseanleggene der vannkvaliteten ved utslippspunktene tilsvarer klasse 2 (god tilstand) eller bedre	5	4	Ikke foretatt måling til nå i år. Måling fra tidligere viser at 4 av 5 anlegg oppfyller mål om god kvalitet - Flesland besto ikke sist måling. Dette skjer ikke årlig og rapporteres kun i 3. tertial.
	Kunder skal være fornøyd med tjenestene som leveres og den behandling de får når de henvender seg til Bergen Vann.	Saksbehandlingstid, andel saker behandlet innen frist. Forhåndsuttalelse om tilknytning/andel komplette saker innen frist 3 uker.	90,0 %	89,0 %	Saksbehandlingstid er 89 % pr 23.04.25. Nøyaktige tall er ikke klar før utgang 1. tertial. Må få med saker fra Bk360.
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal avløpsnettets fornyes for å sikre tilfredsstillende funksjon og ivareta leveringssikkerheten på lang sikt.	Total lengde offentlig nett fornyet. Målemetode målt ledningslengde i km.	8,5	1,1	Ledningsfornyelse avløp er pr 23.04.25 på 1143 meter (976 meter Nodig (85%) og 167 meter graving)
	I Bergen skal reguleringsplaner og tilhørende rammeplaner for vann og avløp identifisere, dimensjonere og sikre arealer for overvannshåndtering.	Prosentandel reguleringsplaner lagt ut til offentlig ettersyn med VA-rammeplan.	98,0 %	100,0 %	Antall reguleringsplaner lagt ut til off. ettersyn med VA-rammeplan er pr 23.04.25 på 100 %.
	I Bergen skal vannledningsnettets fornyes for å sikre tilfredsstillende funksjon og ivareta leveringssikkerheten på lang sikt.	Andel av total lengde ledninger fornyet. Målemetode måling av ledningslengde i km.	6,9	0,8	Ledningsfornyelse vann er pr 23.04.25 på 799 meter (510 meter NoDig (64%) og 289 meter graving).
	Totalt årlig vannforbruk i Bergen skal reduseres.	Målt årlig vannforbruk (prognose i mill. m3)	29,7	30,0	Målt årlig vannforbruk (prognose i mill. m3) – 9 272 760 m3 til 24.04.2025. Estimert vannproduksjon for 2025: 29 977 031 m3

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Trygg by i alle livsfaser	I Bergen skal publikum være fornøyd med standarden på vann- og avløpstjenestene. Minst 90 % av de spurte skal være svart fornøyd eller ganske fornøyd med standarden på tjenestene.	Spørreundersøkelse, prosentandel som svarer at de er fornøyd eller ganske fornøyd med standarden på tjenestene fra Bergen Vann.	92,0 %	87,0 %	Andel som svarer at de er svært/ganske fornøyd er i 2025 på 87 %. En nedgang fra 94 % i fjor. Verdt å merke seg at vi har endret metode fra telefonundersøkelse i 2024 og bakover til web-panel undersøkelse i år. Antall respondenter er også økt fra 600 til 1000. Leverandør mener datainnsamlingsmetode kan ha gitt endring. Vi ser at vet ikke- andel har økt fra 2 til 10 %. Andel misfornøyd har ikke økt. Erfaringsvis er man mer "overhøflig" og tilbøyelig til å svare positivt på telefon vs web, og det er også en større andel som er tilbøyelig til å svare "vet ikke" på web.
	I Bergen skal vannforsyningssystemet levere godt og hygienisk drikkevann til abonnentene.	Prosentandel rutinemessige vannanalyser med god hygienisk vannkvalitet (på E.coli og intestinale enterokokker).	100,00	99,93	Prosentandel rutinemessige vannanalyser med god hygienisk vannkvalitet er 99,93 % pr 23.04.25.
	I Bergen skal alle offentlige badeplasser ha badevannskvalitet og 75 % av disse skal være i beste kategori.	Prosentandel av offentlige badeplasser som er i kategori god eller bedre når det gjelder badevannskvalitet. Resultat fra prøvetaking i badevannsesongen.	75,0 %	68,0 %	Badevannssesongen er nettopp startet og varer fra april til september. For tidlig så langt til å si noe om status, men gode prøver til nå i april. Ved utgang badevannssesong 2024 i høst var 68 % av offentlige badeplasser i beste kategori på badevannskvalitet.

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvar- tal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud.endr.
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann		-	-	-	-	Løpende	68 932	57 013	-11 919
Avløpsrensing Breiviksbakken del 2		-	-	-	-	Løpende	6 000	5 000	-1 000
separerer overvann		IA	10 794	10 794	0	2.kv. 2028	-1 882	872	2 754
Bryggjedalen avløpspumpestasjon		IA	4 561	8 465	-3 904	4.kv. 2029	4 561	8 465	3 904
Bybanen sentrum - Fyllingsdalen, va-anlegg	BY213/18	659 500	494 165	497 411	-3 245	4.kv. 2027	-3 245	0	3 245
Dig og NoDig rammeavtaler		-	-	-	-	Løpende	172 298	74 288	-98 010
Dig og NoDig rammeavtaler påkostning vannledninger		-	-	-	-	Løpende	46 710	46 710	0
Distribusjon av vann Espeland	BY	-	-	-	-	Løpende	82 275	35 663	-46 612
vannbehandlingsanlegg	146/22	800 000	913 880	913 880	0	4.kv. 2029	158 730	123 774	-34 956
Fanhammeren avløpssanering	BY 97/24	72 000	72 000	72 000	0	4.kv. 2026	15 591	9 429	-6 162
Fjell - Bergen reservevannforsyning	BY29/18	50 000	80 000	80 000	0	Ferdig	2 858	441	-2 417
Fjellanlegg oppgradering		-	-	-	-	Løpende	27 645	39 125	11 480
Forsyningsledninger Furubotn del 2		IA	-2 946	-2 946	0	Ferdig	0	0	0
separer overvann		IA	3 256	3 256	0	Ferdig	2 209	0	-2 209
Garnes renseanlegg oppgradering	BY 317/22	615 000	629 734	629 734	0	4.kv. 2027	40 941	38 824	-2 117
Gimleveien m.fl. va-anlegg	UFKN 42/24	42 800	42 111	42 111	0	Ferdig	17 046	6 321	-10 725
Gjensidigegården va-anlegg	UFKN 38/24	30 000	30 016	30 016	0	4.kv. 2025	2 883	5 175	2 292
Hilleren avløpspumpestasjon		IA	7 000	7 000	0	Ferdig	2 131	2 131	0
Holtaveien va-anlegg	BY 132/24	73 000	73 000	73 000	0	4.kv. 2029	36 907	15 044	-21 863
Indre Arna (Stuajordet) høydebasseng	BR 1178/22	19 800	21 858	21 114	744	4.kv. 2027	744	0	-744
Johan Berentsensvei va-anlegg		IA	22 917	22 923	-6	Ferdig	330	17	-313
Kismul hovedvannledning del 1	UFKN 127/21	28 860	24 860	24 860	0	4.kv. 2028	-1 830	0	1 830
Kjøkkelvikdalen vannledning		IA	9 965	9 965	0	Ferdig	-485	0	485

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Investerings	Saksref	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt	Vedta	Totalprogno	Avvik	Estimert	Justert	Årsprogno	Forsl
		ak	tt	se		ferdigkvart	budsje	se	ag til
						al	tt		bud.endr.
Kvitura - Hope - Grimstad va-anlegg	UFGN 60/20	30 000	56 126	61 417	-5 291	Ferdig	-5 291	0	5 291
Lagunen—Skjoldskiftet (Miljøløfttet) separer overvann	BY 135/24	151 500	151 500	151 500	0	4.kv. 2030	10 724	8 462	-2 262
Lars Hillesgate vannledning		IA	45 000	47 000	-2 000		29 334	12 000	-17 334
Lyngbøvegen va-anlegg	BY 104/22	59 500	87 910	87 910	0	4.kv. 2025	15 940	5 428	-10 512
Løvstakklien - Bøhmergt. va-anlegg	BY 315/23	168 000	176 897	176 897	0	4.kv. 2031	18 951	17 695	-1 256
Mjølkeråen - Kvernevik va-anlegg	BY32/1 9	171 000	230 000	271 963	-41 963	4.kv. 2025	-2 798	39 021	41 819
Mynteviken va-anlegg	UFGN 63/23	26 000	28 496	28 496	0	4.kv. 2029	4 500	0	-4 500
Nedre Nygård del 1 va-anlegg	UFGN 64/20	22 000	27 557	28 875	-1 318	4.kv. 2028	-4 849	547	5 396
Nedre Nygård del 2 va-anlegg	UFGN 153/24	47 000	47 000	47 000	0	4.kv. 2027	16 342	0	-16 342
Produksjon av vann		-	-	-	-	Løpende	11 998	17 389	5 391
Riplegården høydebasseng	BR 1266/23	19 000	17 167	19 569	-2 402	1.kv. 2025	-2 402	0	2 402
Skjold - Fjøsanger samkjøringsledning		IA	74 573	74 573	0	4.kv. 2027	13 606	297	-13 309
Stamskaret pumpestasjon uv-anlegg		IA	7 329	7 329	0	4.kv. 2028	2 454	2 454	0
Storavatnet dammer (Fyllingen)	UFGN 14/22	45 500	46 480	46 480	0	4.kv. 2030	1 554	385	-1 169
Storediket (dammer)		IA	30 981	30 981	0	4.kv. 2029	14 000	0	-14 000
Sædalssvingene vannledning		IA	3 550	3 550	0	Ferdig	-120	-120	0
Sætrevegen ringledning		IA	22 249	18 064	4 185	4.kv. 2027	2 185	0	-2 185
Øvre Smøråsvegen va-anlegg		9 400	11 123	12 057	-934	4.kv. 2028	-934	0	934
Åsane nord avløpsnett trinn 1		IA	261 250	261 250	0	4.kv. 2032	26 315	11 028	-15 287
Sum øvrige prosjekter							90	71	-19
Sum							832 947	582 949	-249 998

Statustekst investeringer

Avløpsnett / innsamling av avløpsvann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen avløpsnett/innsamling av avløpsvann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere inn prosjekter som kommer, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring.

Fjøsangerveien overvannsanlegg og Salhus—Kistebakkene—Naustvegen avløpsledning er de største prosjektene i posten og disse forventes igangsatt i 2025.

Avløpsrensing

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen avløpsrensing. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere inn prosjekter som kommer, men som ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring.

Det gjøres en mindre justering i overføring fra 2025 til senere år for å redusere prognosen for 2025 grunnet estimert lavere fremdrift.

Breiviksbakken del 2 separerer overvann

Prosjektet er en videreføring av Breiviksbakken del 1 og gjelder separering av avløpssystemet mellom Løvestakken og Solheimsviken. Prosjektet består av ny overvannsledning. Separering av avløpssystemet på Løvestakksiden er viktig for å redusere tilførselen av rent vann til Holen renseanlegg og for å redusere forurensning fra overløpsdrift. Tilførsel av rent vann i renseanlegg er bare en ekstra kostnad da det allerede er rent/renset, og i tillegg stjeler kapasitet som kan brukes til å rense avløp. Separering av avløpssystemet er viktig både fordi området nå er et boligområde med høyt krav til vannkvalitet, og fordi sjøbunnen nå tildekkes med rene masser og ny tilførsel av forurensning derfor må stanses.

Prosjektet er under avslutning og det hentes midler fra reserver som ligger budsjettert frem i tid.

Bryggjedalen avløpsspumpestasjon

Bryggjedalen avløpsspumpestasjon pumper avløpsvann som kommer fra områdene på oversiden av Morvikveien mellom Bryggjedalen til Hesthaugsvegen, samt avrenning fra ned- og oversiden av Morvikveien fra krysset Hesthaugveien/Morvikveien til Sletteviksveien. Anlegget vurderes som samfunnskritisk, men er i dårlig stand.

Byggearbeidet startet opp i mars. Under arbeidet ble det konstatert at anlegget er i enda dårligere stand enn tidligere antatt.

På grunn av dette er usikkerhetskalkylen økt. I tillegg er innkommende pris etter gjennomført anbudskonkurranse høyere enn tidligere estimert. Med bakgrunn i disse momentene foreslås det derfor en økning i totalprognosen.

Bybanen sentrum - Fyllingsdalen, va-anlegg

Investering i dette prosjektet gjaldt vann- og avløpsledninger som var lagt om i forbindelse bybanens 4. byggetrinn. Investeringen omfattet også Bergen Vann sine anlegg knyttet til kanalåpning på Mindemyren og ny overføringsledning for vann fra Svartediket til Fyllingsdalen. Det kom i 2024 et ekstra krav fra Vestland fylkeskommune etter endt sluttoppgjør, som Bergen kommune aksepterte.

Prosjektet ble ferdigstilt i 2024. Det ekstra kravet førte imidlertid til et merforbruk i 2024 på kr 3,245 mill. Det foreslås at prosjektet avsluttes og at avviket håndteres i forbindelse med Revidert budsjett 2025.

Dig og NoDig rammeavtaler

Dette er en samlepost for mange mindre vann- og avløpsprosjekter som i hovedsak bruker NoDig-metoder. Det arbeides kontinuerlig med å fornye ledningsnett. I noen tilfeller medfører det graving. Bergen Vann har inngått ny rammeavtale om fornying av vann- og avløpsledninger. Anleggene er lokalisert ulike steder i Bergen og det pågår arbeid på ulike prosjekter med ulikt arbeidsomfang.

Bergen Vann hadde til og med januar 2025 to pågående rammeavtaler med entreprenør om fornying av vann- og avløpsledninger. Denne budsjettposten omfatter prosjekter som er innenfor den nye rammeavtalen, som hadde oppstart i februar. Arbeid som ble påstartet før januar 2025 vil bli slutført innenfor den gamle rammeavtalen og budsjettposten (Dig og NoDig rammeavtaler påkostning vannledninger), mens arbeid påstartet fra februar og utover vil gå under den nye rammeavtalen og innenfor denne budsjettposten.

Arbeidet som utføres finansieres både over drifts- og investeringsbudsjettet, blant annet avhengig av type arbeid som skal utføres.

Det er gjort administrative budsjettjusteringer som flytter investeringsmidler fra den tidligere budsjettposten til denne. I forbindelse med Revidert budsjett foreslås det i tillegg å gjøre endringer i periodiseringen av investeringen for å tilpasse prognosen til avtalt fremdrift og fordeling av drifts- og investeringsmidler.

Dig og NoDig rammeavtaler påkostning vannledninger

Dette er en samlepost for mange mindre vann- og avløpsprosjekter som i hovedsak bruker NoDig-metoder, men også graveprosjekter. Bergen Vann hadde til og med januar 2025 to pågående rammeavtaler med entreprenør om fornying av vann- og avløpsledninger.

Ny rammeavtale hadde oppstart i februar og arbeid som er påstartet etter februar vil gå på ny kontrakt og ny budsjettpost (Dig og NoDig rammeavtaler). Det er i forbindelse med dette gjort administrative budsjettjusteringer som flytter midlene fra denne budsjettposten til den nye. Midlene som er igjen er for prosjekter som ble påbegynt under den tidligere rammeavtalen.

Distribusjon av vann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen distribusjon av vann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere for prosjekter som skal starte opp, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring.

De største prosjektene i denne posten er etablering av UV-anlegg på Stendafjellet høydebasseng og etablering av nye lagerhaller i Kroatjønnevegen.

I forbindelse med Revidert budsjett gjøres det endringer i periodiseringen av flere underliggende prosjekter slik at de er i samsvar med oppdaterte estimer for fremdrift. I hovedsak gjelder dette skyvinger av beløp fra 2025 til fremtidige år på grunn av forsinket oppstart av prosjekter som følge av kapasitetsutfordringer.

Kr 2,0 mill. overføres fra denne investeringen til investeringen "Lars Hilles gate vannledning" som følge av at denne nå er skilt ut som en egen investering, slik at budsjettet er i samsvar med gjennomføringsvedtaket, som er under behandling.

Espeland vannbehandlingsanlegg

Espeland vannbehandlingsanlegg er et av fem vannbehandlingsanlegg i Bergen vannverk. Det pågår bygging av et nytt anlegg med oppgradert vannbehandlingsprosess for å tilfredsstille dagens krav om to hygieniske uavhengige barrierer mot parasitter. Anlegget vil etter ferdigstilling levere samme kvalitet og hygienisk sikkerhet som de fire andre vannbehandlingsanleggene. I tillegg økes maks vannproduksjon fra dagens 67 000 m3 pr. døgn til 80 000 m3 pr. døgn. Det nye behandlingstrinnet skal også fjerne humus og dermed redusere fargen på vannet, noe som også setter anlegget bedre i stand til å håndtere

økning i farge på grunn av klimaendringer. Det bygges også et nytt vannkraftverk integrert med behandlingsanlegget, og det gamle kraftverket rives.

I perioden februar-juni 2025 vil vannbehandlingsanlegget være nedstengt grunnet arbeid på eksisterende råvannsledning.

Betongarbeidene på nytt prosessbygg nærmer seg slutten. Murerarbeider på nytt prosessbygg starter opp som planlagt etter sommerferien og i løpet av mars har Maskin og prosess-, elektro- og VVS-entreprensen startet opp sine arbeider.

Tidligere estimert prognose for 2025 var for høy i forhold til det som er oppdatert fremdriftsplan og det foreslås derfor å gjøre justeringer i periodiseringen, slik at den er i samsvar med faktisk forventet fremdrift.

Fanahammeren avløpssanering

I Hovedplan for avløp og vannmiljø 2015 – 2024 er det forutsatt at utslipp til Fanafjorden skal saneres og overføres til Flesland renseanlegg. Deler av anlegget er bygget samtidig med ny E39. Det gjelder åpning av bekken mot Mjølkevika og tilknytning til avløpstunnelen i Rådalen, som går til Flesland renseanlegg.

Det som gjenstår er bygging av pumpestasjoner og ledningsanlegg i sjø og å overføre det til ledningen som allerede er bygget. Detaljprosjektering pågår fortsatt pga. utfordrende grunnverv. Dermed er oppstart av gjenstående byggearbeider usikkert. Den usikre oppstarten gjør at midler må flyttes fra 2025 til senere år.

Fjell - Bergen reservevannforsyning

Prosjektet gjelder etablering av en gjensidig reservevannforsyning mellom Bergen og Øygarden kommune. Arbeidet utføres i forbindelse med Rv555 - Sotrasambandet, som er et OPS-prosjekt (offentlig-privat-samarbeid), med Statens vegvesen som byggherre. Etableringen av en gjensidig reservevannforsyning mellom kommunene vil ha stor betydning for styrking av vannforsyning og leveringssikkerhet i Bergen Vest, i tilfelle utfall av hovedvannforsyning gjennom Løvestakken og Gravdalsfjellet.

Det er usikkert når Bergen Vann vil motta faktura fra Statens vegvesen for utført arbeid og prosjektering. Kostnader som er påløpt hittil gjelder kontroll av utførelse.

I forbindelse med Revidert budsjett foreslås det endringer i prosjektets periodisering i henhold til oppdatert fremdriftsplan fra Statens vegvesen. Deler av budsjettet foreslås derfor skjøvet til 2026 fra 2025 samt 2027 og 2028 for å være i samsvar med estimert fremdrift.

Fjellanlegg oppgradering

Dette er en budsjettpost for mindre prosjekter knyttet til oppgradering av fjellanlegg. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere for prosjekter som skal starte opp, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring.

Grunnet forventinger om økt aktivitet på fjellsikring i 2025, foreslås det å flytte midler fra 2026 til i år. Det flyttes også midler fra 2026 for å dekke regnskapsmessig merforbruk i 2024 på enkelte underliggende prosjekter.

Furubotn del 2 separer overvann

Prosjektet omfatter separering av Kisteveit (muret grøft) for spillvann/overvann, og sanering av privat utslipp til sjø. Det blir i tillegg etablert et nytt kommunalt spillvannsnett.

Midler for 2025 må flyttes til senere år grunnet utsettelse av prosjektet, som følge av at kalkylen viser større kostnader per eiendom enn tidligere antatt. Det er likevel usikkert om dette vil medføre en økning av totalprognosen

Garnes renseanlegg oppgradering

Garnes avløpsrenseanlegg oppgraderes etter pålegg fra statsforvalteren i samsvar med utslippstillatelsen. På Garnestangen bygges ny innløpspumpestasjon i fjell og nytt renseanlegg i dagen. Det bygges tilkomstvei i ny trase. Det eksisterende renseanlegget rives. Budsjettrammen ble i 2022 i bystyresak 317/22 økt med 190 mill. i tråd med oppdatert usikkerhetsanalyse for prosjektet.

Grunnet utenforstående omstendigheter har prosjektet blitt utsatt i tid. Utsettelsen medfører at det flyttes midler fra 2025 til senere år. Det pågår projektering og bygging av deler av prosessanlegget på fabrikk.

Gimleveien m.fl. va-anlegg

Avløpsanlegget i Gimleområdet ble på 1930-tallet etablert som fellessystem. Dette medfører at store mengder overvann føres unødvendig til pumpestasjoner/renseanlegg. Prosjektet som er planlagt omfatter omlegging og fornying av eksisterende vann- og avløpsanlegg, separering av eksisterende avløp som er etablert som fellessystem (fører både kloakk og overvann i samme rør) og arbeid med stikkledninger som i dag ligger i veien.

Grunnet kvalitetsavvik hos prosjekterende har byggestart blitt utsatt noe som medfører at deler av prognosen for 2025 må flyttes til senere år.

Gjensidigegården va-anlegg

Prosjektet ved Gjensidigegården omfatter separering av fellessystem (rør som fører både avløp og overvann) og utskifting av eksisterende vannforsyning. Overvannssystemet dimensjoneres for fremtidige mengder med nytt utslipp ved Gjensidigegården. Grunnet økte kostander for eiendomsoverdragelse må det flyttes midler fra 2027 til 2025.

Hilleren avløpspumpestasjon

Privat utbygger skal bygge en privat pumpestasjon for å dekke sitt eget behov. Bergen Vann ser imidlertid at ved å oppgradere denne til en kommunal pumpestasjon så kan øvrig avløp føres inn på denne og sanere det kommunale utslippet i Bekkjavika. Pumpestasjonen avventes med å settes i drift til systemet har fått økt kapasitet. Utbygger skal etablere en midlertidig slamavskiller slik at det er en rensløsning på avløpet fram til driftsstart. Arbeidet er slutført, men entreprenør har ikke levert sluttdokumentasjon. Sluttoppgjør og overtakelse vil finne sted i 2025.

Holtaveien va-anlegg

Bergen Vann skal fornye vann- og avløpsledninger i Holtavegen, Holtastølen, Holtaåsen og Follalslia grunnet dårlig tilstand på eksisterende vann- og avløpsanlegg.. Det er planlagt å skifte vann, avløp og overvannsanlegg. Arbeidet er planlagt til utførelse i 2024-2026. I prosjektet skal det skiftes/utbedres ca. 1500m vannledning med kummer og ca. 1500m avløpsledning med kummer og ca. 800 meter overvannledning med kummer. Deler av prosjektet vil bli utført med NoDig-metode der det er hensiktsmessig.

Budsjettmidler foreslås skjøvet fra 2025 til senere år som følge av forsinket oppstart på prosjektet.

Indre Arna (Stuajordet) høydebasseng

Det er bygget et høydebasseng i Stuajordet på Arnatveit. Bassenget gir bedre driftssikkerhet, tryggere branndekning og mer stabile driftsforhold i forsyningsnettet i Indre Arna.

Høydebassenget er ferdigbygget og sluttoppgjøret er ferdig. Det foreslås at prosjektet avsluttes og at restmidler inndras.

Johan Berentsensvei va-anlegg

Kommunen skal trafikkisikre Johan Berentsens vei ved å etablere fortau. I den forbindelse skal det også separeres overvann fra Nygårdsmynen. Det er i tillegg vurdert å sette opp en liten pumpestasjon for å sanere avløpsutslippene fra bebyggelsen nedstrøms Nygårdsmynen.

Prosjektet har vært i stillstand grunnet ekspropieringsvedtak. Det blir gjort arbeid med avslutte detaljprosjekteringen, få vedtak om forhåndstiltredelse av grunn. Det er en mulighet for oppgjør av ekspropiering i 2025.

Kismul hovedvannledning del 1

Prosjektet gjaldt fornying av hovedvannledning på deler av strekket fra Kismul vannbehandlingsanlegg og ned til Hamretjørna, (knutepunkt til E39-prosjektet).

Prosjektet er avsluttet. Delvis godkjenning av omtvistede endringer i forbindelse med sluttoppgjøret gjorde at prosjektet endte med et merforbruk i forhold til justert budsjett i 2024, uten at dette påvirker totalprognosen pga. gjenværende budsjetterte reserver i senere år.

Det foreslås å dekke merforbruket i 2024 ved å flytte avsatte reserver i 2026 til 2025.

Kjøkkelvikdalen vannledning

Prosjektet omfattet etablering av nye vannledninger for å danne ringsystem på vannforsyningen i Kjøkkelvikdalen. Ringsystemet ble etablert for å bedre dagens trykksituasjon og vannkvalitet.

Prosjektet endte med et merforbruk i 2024. Dette skyldes at gjennomførte endringer i prosjektet, som følge av endringsmeldinger fra entreprenør, oversteg reservene som var satt av til formålet.

Prosjektet er ferdigstilt og sluttoppgjøret er utført. Merforbruket i 2024 foreslås dekket med reserver fra fremtidige år.

Kvitura - Hope - Grimstad va-anlegg

Bebyggelsen i Grimstadområdet hadde tidligere privat vannforsyning basert på brønner. I perioder var vannforsyningen problematisk, både med hensyn til mengde og kvalitet. Det var derfor et sterkt ønske fra beboere om å få offentlig vannforsyning. Bebyggelsen hadde også private avløpsløsninger med utslipp til Grimstadfjorden. På grunn av nevnte årsaker ble det bygget offentlig avløpsanlegg samtidig med etablering av vannforsyning til området.

Prosjektet ble avsluttet i 2024 med et merforbruk på totalt kr 5,3 mill. Avviket skyldtes i hovedsak utfordringer med kvalitet på utført arbeid som måtte utføres på nytt. I forbindelse med Revidert budsjett foreslås det å håndtere avviket og å avslutte prosjektet.

Lagunen–Skjoldskiftet (Miljøløftet) separer overvann

E39 Sykkelvei Lagunen – Skjoldskiftet, er samarbeidsprosjekt innenfor Miljøløftet med Statens Vegvesen som byggherre. Bergen kommunes del av prosjektet går ut på å flytte og etablere nye vann- og avløpsledninger samtidig med bygging av ny gang- og sykkelvei mellom Skjoldskiftet og Lagunen. Det

skal legges om både gamle og nyere ledninger langs traseen. Det vil også bli utført separering fra fellesledning til separat spillvann- og overvannsledning.

Prosjektering er i sluttfasen og oppstart forventes i løpet av året, men grunnet av forsinket fremdrift må det flyttes milder fra 2025 til senere år.

Lars Hillesgate vannledning

Prosjektet gjelder rehabilitering av vannledning i Lars Hilles gate. Vannledningen som er der i dag, ble etablert i 1923, er i grått støpejern og klassifisert til å være i svært dårlig tilstand. Ved hjelp av NoDig-teknologi vil Bergen Vann etablere en ny vannledning, med en mindre diameter, inne i vannledningen som ligger der i dag. Arbeidet vil foregå på strekket av Lars Hilles gate som ligger mellom Strømgaten og Christies gate. Veistrekket det skal arbeides på, er en del av europaveinettet og har høy ÅDT (årsdøgnetrafikk). Hvis E39 Fløyfjellstunnelen blir stengt, er denne delen av Lars Hilles gate brukt som omkjøringsvei. På grunn av prosjektets plassering er det etablert kontakt med Statens vegvesen som har lagt som føring at arbeidet kan utføres på dagtid, under forutsetning av at et kjørefelt til enhver tid skal være åpent for ferdsel, slik at veistrekket fortsatt kan brukes som omkjøringsvei hvis Fløyfjellstunnelen må stenge.

Når prosjektet er gjennomført vil følgende vann- og avløpsanlegg (VA-anlegg) ha blitt utbedret:

- 356 meter Ø355 vannledning
- 2 stk. vasskummer
- 13 stikkledninger
- 4 stk. brannhydranter
- 1 stk. spillvasskum

Prosjektet er skilt ut som en egen budsjettpost fra budsjettposten "Distribusjon av vann". Det overføres i tillegg kr 2,0 mill. fra denne budsjettposten til "Lars Hillesgate vannledning" i samsvar med prognosen i gjennomføringsvedtaket, som er under behandling.

Lyngbøvegen va-anlegg

Utbedring av Lyngbøveien var i utgangspunktet et trafiksikkerhetstiltak i regi av Bymiljøetaten. I forbindelse med utviklingen av prosjektet ble det også innledet et samarbeid med Bergen Vann for å fornye og utbedre ledningsnettet i området.

I rulleringen av Handlings- og økonomiplan 2025-2028 ble budsjettet for Lyngbøvegen VA-anlegg økt. Årsaken var at entreprenøren med ansvar for utførelsen av prosjektet gikk konkurs og prosjektet måtte prosjekteres på nytt for ny utlysning. Dette førte til et opphold i fremdriften og deler av budsjettet i 2025 foreslås derfor skjøvet til senere år.

Løvestakken - Bøhmergt. va-anlegg

Prosjektet gjelder separering av avløpssystemet mellom Løvestakken og Solheimsviken. Prosjektet består av ny overvannsledning. Separering av avløpssystemet på Løvestakksiden er viktig for å redusere tilførselen av rent vann til Holen renseanlegg og for å redusere forurensning fra overløpsdrift. Tilførsel av rent vann i renseanlegg er bare en ekstra kostnad da det allerede er rent/renset, og i tillegg stjeler kapasitet som kan brukes til å rense avløp. Separering av avløpssystemet er viktig både fordi området nå er et boligområde med høye krav til vannkvalitet, og fordi sjøbunnen er tildekket med rene masser.

På grunn av forsinkelser forårsaket av eksterne omstendigheter, flyttes midler fra 2025 til senere år.

Mjølkeråen - Kvernevik va-anlegg

I hovedplan for avløp og vannmiljø 2015-2024 er det beskrevet at alle renseanleggene innenfor Bergens tettbebyggelse skal oppgraderes til sekundærrenseanlegg eller at utslippene samles i færre anlegg. Dette må gjøres for å oppfylle kravene i utslippstillatelsen fra Fylkesmannen. Kvernevik avløpsrenseanlegg er et av de store renseanleggene som er oppgradert til sekundærrenseanlegg.

Prosjektet gjelder etablering av et overføringsanlegg for avløp fra Mjølkeråen renseanlegg til Kvernevik renseanlegg. Mjølkeråen er et eldre renseanlegg som ikke tilfredsstiller dagens krav og skal tas ut av drift når nytt overføringsanlegg er etablert.

Fallet mellom renseanlegget i Mjølkeråen og renseanlegget i Kvernevik er større enn tidligere antatt og medfører et behov for en endret løsning på pumpestasjonene i Mjølkeråen og Naustveien. Som følge av dette foreslås det en økning i totalprognosen.

at det var etablering av ekstra støttemurer og økt kostnader ved trafikkavvikling eller eksterne forhold

Mynteviken va-anlegg

Prosjektet ved Mynteviken omhandler etablering av vann- og avløpssystem i Mynteviken. Det skal etableres en pumpestasjon i Mynteviken som skal pumpe avløpet videre til Mørkevika via sjøledning. Parallelt med dette skal det etableres egen vannforsyning til forbruksvann og brannvann.

I området har det vært pågående arbeid med grunnnerverv i lang tid, samt ekspropriasjonssak. Denne prosessen er ikke ferdigstilt. Dette gjør at prosjektet utsettes og midler flyttes derfor fra 2025 til 2026.

Nedre Nygård del 1 va-anlegg

Prosjektet er i regi av Graveklubben, som er et samarbeid mellom Bergen Vann, BIR Infrastruktur AS (tidl. BIR Nett AS og BossNett AS), BKK Nett AS, Eviny Termo AS (tidl. BKK Varme AS), Telenor ASA og Bergen Fiber AS. Arbeidet omfatter fornying av eksisterende va-anlegg og separering av overvann i Lyder Sagens gate, Daniel Hansens og Jonas Reins gate.

Prosjektet nærmer seg avslutning, men har økt noe i omfang i forhold til det som var prosjektert. Mengdene masser som måtte tas ut var større enn anslått. Som følge av dette øker totalprognosen.

Nedre Nygård del 2 va-anlegg

Prosjektet er et graveklubbprosjekt (Et samarbeid mellom Bergen Vann, BIR Infrastruktur AS (tidl. BIR Nett AS og BossNett AS), BKK Nett AS, Eviny Termo AS (tidl. BKK Varme AS), Telenor ASA og Bergen Fiber AS.) Arbeidet skal bestå i fornying av eksisterende vann- og avløpsanlegg og separering av overvann på Nedre Nygård. Prosjektet er en forlengelse av graveklubbprosjektet Nedre Nygård del 1.

Oppstarten på prosjektet er utsatt, i påvente av økonomisk bevilgning hos en av samarbeidspartnerne i prosjektet og derfor må prognosen for 2025 bli flyttet til senere år.

Produksjon av vann

Dette er en samlepost for mindre prosjekter innen produksjon av vann. Budsjettposten er nødvendig for å kunne budsjettere for prosjekter som skal starte opp, men ikke er ferdig definert på budsjetteringstidspunktet. Enkeltprosjekter blir skilt ut fra samleposten når konkrete prosjekter blir identifisert og er klar for gjennomføring. Det er gjort en oppjustering av totalbudsjettet, som følge av lønns- og prisstigning, men denne er delvis redusert av en forflytning av midler på Gamsebotstjørna og Stemmevatnet/Glørevatnet fra 2025 til senere år

En eldre kulvert er knyttet til det nye høydebassenget på Grøntua og skal bygges om. I forbindelse med dette foreslås det å flytte midler fra budsjettposten til prosjektet "Grøntua høydebasseng ombygging" slik at prosjektering kan gjennomføres med sikte på å starte selve ombyggingen fra høsten 2025.

Riplegården høydebasseng

Prosjektet omfattet etablering av nytt høydebasseng for å sikre forsyningstabiliteten for vann i området. Gamle Riplegården høydebasseng ble tatt ut av drift i 2020 pga. funn av E.coli og påvist lekkasje. I mellomtiden ble vannforsyningen opprettholdt uten bruk av høydebassenget. Deler av det gamle bassenget er allerede revet. Gjenbruk av det gamle bassenget har vært vurdert i prosessen, men konklusjonen var at det ikke lot seg gjøre fordi dette var bygget i fjell med påstøpte betongvegger.

For 2024 endte prosjektet med et merforbruk knyttet til økt fremdrift i forhold til justert budsjett. I forbindelse med 2. tertialrapport 2024 ble budsjettet ved en feil nedjustert med kr 1,8 mill.

Prosjektet er ferdigstilt, sluttoppgjør er gjennomført og prosjektet endte med et merforbruk på kr 2,4 mill. i forhold til justert budsjett. I forbindelse med Revidert budsjett foreslås det å håndtere avviket og å avslutte prosjektet.

Skjold - Fjøsanger samkjøringsledning

Prosjektet gjelder styrking av samkjøringsmuligheten mellom Kismul, Espeland og Svartediket vannbehandlingsanlegg ved at det legges ny ledning fra Skjold til Fjøsanger.

Prosjektet må ses opp mot planlegging og gjennomføring av annen infrastruktur i området. Oppstart på prosjektet er utsatt grunn av forsinkelser i planleggingen. Mesteparten av budsjettmidlene i år foreslås derfor flyttet til neste år.

Stamskaret pumpestasjon uv-anlegg

Prosjektet omfattet etablering av permanent UV-anlegg i tilknytning til eksisterende vannpumpestasjon Stamskaret.

Prosjektet ble ferdigstilt i 2024 med et mindreforbruk, som skyldes forsinket fakturering fra leverandør. Sluttoppgjør gjenstår.

Storavatnet dammer (Fyllingen)

Prosjektet gjelder rehabilitering av dammer i tilknytning til et nedlagt vannmagasin i Fyllingsdalen; dam Storavatnet, dam Storavatnet nord, dam Storavatnet sør og dam Svartatjørna for å tilfredsstille krav i Damsikkerhetsforskriften.

Arbeidene ble ferdigstilt i 2024, men utarbeidelse av sluttdokumentasjon og sluttoppgjør gjenstår. Deler av midlene for 2025 flyttes derfor til 2026, som reserve for avslutningen.

Storediket (dammer)

Storediket dam, som ligger nedenfor Rundemannen, tilfredsstiller ikke krav i damsikkerhetsforskriften. Bystyret har vedtatt å legge ned vassdragsanlegget og bevare deler av den historiske dammen.

Grunnet forsinket oppstart, foreslås det å skyve budsjettet i 2025 til 2026.

Sædalssvingene vannledning

Vannledningen i Sædalssvingene skal fornyes samtidig som det skal pågå arbeid med den nye kirken i Sædalen. Arbeidet utføres av samme entreprenør som bygger kirken. Prosjektet er ferdigstilt og endte med et merforbruk på kr 0,12 mill. på grunn av utfordringer med å krysse under en stor

overvannskulvert, samt adkomst til butikken.

Vannledningen i Sædalssvingene skal fornyes samtidig som det skal pågå arbeid med den nye kirken i Sædalen. Arbeidet utføres av samme entreprenør som bygger kirken.

Sætrevegen ringledning

Bergen Kommune ønsket å øke vannforsynings sikkerheten til innbyggerne i Ytre Arna. Derfor etablerte Bergen Vann en ny vannledning i Sætrevegen. Den nye vannledningen er en ringforbindelse som vil bidra til en bedre forsynings sikkerhet i området.

Prosjektet er ferdigstilt innenfor totalprognose og prosjektet foreslås derfor avsluttet og restmidler inndratt.

Tappearrangementet på Grimevatnet

Bergen kommune har ansvar for regulering av Grimevatnet og Myrdalsvatnet. I dette prosjektet gjennomføres det flomberegninger av Nesttunvassdraget for å vurdere eventuelle utbedringer for å sikre vassdragets tilstrekkelige flomkapasitet. Bakgrunnen for prosjektet var at Nesttunvassdraget tidvis har hatt mer vannføring enn det vassdraget kan frakte uten at det går over sine bredder. Dette har tidligere gitt dramatiske konsekvenser. Særlig under de to store flommene i 2005, da vannføringen gjennom Nesttun var større enn kapasiteten på elveløpet under Nesttun senter.

Det er utarbeidet et grunnlag for å kunne vurdere om tiltaket er teknisk og økonomisk gjennomførbart, også i forhold til å ivareta «allmenne interesser» etter [vannressurslovens § 5](#). Det nye prosjektet omfatter etablering av et nytt tappearrangement for Grimevatnet, med en kapasitet på ca. 15 kubikkmeter i sekundet. Hovedhensikten med det nye arrangementet er å kunne tappe ned Grimevatnet raskere enn det som er mulig i dag og kunne dempe en eventuell flomvannstigning i Grimevatnet. I tillegg gjør det nye arrangementet det mulig å magasinere et større volum.

Det er vurdert ulike alternativer for nytt tappearrangement. Hvilket alternativ som brukes, er ikke bestemt enda men det forventes en avklaring i løpet av 2025. På grunn av dette endres fremdriftsplanen og det flyttes midler fra 2026 til i år, for å hensynta oppdatert fremdrift, som innebærer en tidligere oppstart enn estimert.

Øvre Smøråsvegen va-anlegg

Prosjektet gjaldt etablering av nye vann- og avløpssystemer i Smøråsvegen. Smøråsvegen hadde begrensede kommunale VA-systemer og beboere og bedrifter har hatt vann fra brønner og avløp som ble rensert i private slamavskillere, som ble ledet ut i natur og vassdrag.

Prosjektet er ferdigstilt og sluttoppgjør er gjennomført. Prosjektet endte med et merforbruk på kr 0,9 mill.ble noe dyrere enn planlagt grunnet kostnader knyttet til borehull og permanent sikringstiltak.

Åsane nord avløpsnett trinn 1

Åsane Nord omfatter et område med totalt 5600 personekvivalenter (PE) i dag + næring der ca. 50 % (2850 PE) er tilknyttet eksisterende mekaniske renseanlegg i Hylkje, Steinestø eller Tellevik. I tråd med hovedplan for avløp og vannmiljø 2019–2028 er rensekravet at alt avløpsvann i området skal gjennomgå sekundærrensing, regulert i utslippstillatelsen fra 14.10.2016. Konsekvensutredningen, som er utført før internt forprosjekt i planavdelingen, har konkludert at bygging av overføringsanlegg til Kvernevik renseanlegg er den beste løsningen for området Åsane Nord.

Åsane Nord-prosjektet omhandler totalt 12 delentrepriser fordelt over flere år. Åsane Nord byggetrinn 1 består av tre delentrepriser. I entreprise 001 skal det graves ca. 440 meter av avløpsledninger i dimensjon 800-1000 og ca. 400 meter med vannledninger. I delentreprise E002/E003 skal det etableres

ca. 3500m med avløpsledninger fra Kvernevikstemma til Coop Xtra ved Åsamyrane. I forbindelse med dette skal det utføres omfattende renskarbeid i tunnelen, samt sikringstiltak m.m. Samtidig med disse arbeidene skal det etableres nye rømningsveier i tunnelen for å sikre arbeiderne underveis og fremtidig drift av ledninger.

Senere oppstart av detaljprosjektering pga. geoteknisk vurdering av tunnel har medført utsettelse av oppstart. Det foreslås derfor å skyve midler fra

18B-Renovasjon

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter kommunens lovpålagte innsamling og behandling av husholdningsavfall, etter Forurensningslovens § 30. Bergen kommune ivaretar oppgavene ved tjenestekjøp fra BIR Privat AS. Tjenesteområdet omfatter også forvaltning/etterdrift av nedlagte avfallsdeponier, herunder bl.a. kostnader ved miljøtiltak på disse deponiene. Fagfeltet ivaretas primært av Bymiljøetaten.

Bergen har en fremtidsrettet, avansert og klima- og miljøvennlig renovasjonsløsning for Bergen sentrum; bossnettet. I dette underjordiske rørsystemet fraktes restavfall, plast, papir og drikkekartonger fra egne nedkast rundt om i byen til oppsamlingsterminaler lokalisert i utkanten av sentrumskjernen. I terminalene blir bosset komprimert, og deretter transportert bort til gjenvinning. Bossnettet gjør Bergen til en renere og penere by. Moderne renovasjonsløsninger er samfunnskritisk infrastruktur, og et viktig element planleggingen og utformingen av byutviklingen.

Bossnettet bygges primært for husholdningene og deres avfall, men det er også mulig for næringskunder å knytte seg til nettet. Det er BIR, gjennom datterselskapet BIR Nett AS, som bygger ut og drifter bossnettet for Bergen kommune. Renovasjonsfaglig oppfølging av BIR og utbyggingen av bossnettet blir utført av Bymiljøetaten.

Bergen har ingen aktive deponier, men Bymiljøetaten forvalter og er ansvarlig for forvaltning/etterdrift av flere nedlagte kommunale deponier.

Utvikling og utfordringer

Nedlagte kommunale avfallsdeponi

Generelt

Behov for tiltak på avfallsdeponiene følger i stor grad av lov- og forskriftspålagte krav og er ikke noe kommunen kan velge vekk. Grunnlaget for aktivitetene på de nedlagte, kommunale avfallsdeponiene i årene som kommer følger av Virksomhetsplan for nedlagte kommunale avfallsdeponi for perioden 2022-2026. Planen ble vedtatt i Bergen bystyre sommeren 2022.

I 2022 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon på deponiområdet. Revisjonen ble gjennomført av Deloitte på vegne av kommunen. Rapporten har en rekke anbefalinger som etaten har startet oppfølgingen av. Mye av dette innebærer å få på plass rutiner og prosedyrer for arbeidet som knytter seg til deponiene. Det har siden revisjonen blitt jobbet mye med å få på plass rutiner og prosedyrer for dette, som grunnlag for systematisk oppfølging. Arbeidet har fortsatt i 2025.

Ressurssituasjonen på deponi er fortsatt krevende, dette som følge av utskiftning av personell og ubesatt stilling. Dette har medført forsinket aktivitet på flere områder, og særlig på det som knytter seg til nye undersøkelser.

Under følger en kort redegjørelse om status for arbeidet med enkelte av deponiene.

Slettebakken

Arbeidet på Slettebakken med fullstendig sanering (masseutskiftning) av deponiet er godt i gang. Arbeidet er omfattende; å fjerne avfallet i bossdeponiet er både teknisk og miljømessig krevende. Maskinene på området sorterer, vasker og renser de forskjellige fraksjonene av massene. Mest mulig av massene skal gjenbrukes på Slettebakken. Prosjektet forventes ferdig i løpet av 2025. Det er etablert en midlertidig fotballbane til erstatning for banen som er fjernet.

Rådalen

Bymiljøetaten har de seneste årene jobbet svært mye med oppfølgingen av den utfordrende situasjonen ved Rådal deponi, der Statsforvalteren gjennomførte tilsyn våren 2021. Tilsynet avdekket seks avvik som må rettes. Bymiljøetaten har siden jobbet intensivt med dette, og har god dialog med Statsforvalteren i prosessen. Statsforvalteren gjennomførte et oppfølgende tilsyn i september 2022, og etaten mottok rapport fra tilsynet siste tertial i 2022. Før sommeren 2024 lukket Statsforvalteren tilsynsoppfølgingen av Rådal deponi, dette med bakgrunn i plan for oppfølging som Bymiljøetaten har levert. Avvikene er ikke rettet, men det foreligger plan for den videre håndteringen av dem, og Statsforvalteren har formidlet at de vil følge opp kommunen i årsrapporteringen.

Oppfølging, plan og tiltak sees i sammenheng med øvrig aktivitet i området, blant annet er VA-rammeplan førende for mye av aktiviteten i området. Dette påvirker blant annet arbeidet med hvordan håndteringen av påfylling av matjord på Magnusbakken skal gjennomføres. Prosjektet har vist seg å ha avhengigheter til føringer i VA-rammeplanen som gjør det mer omfattende, og Bymiljøetaten har vært nødt til å utføre midlertidige tiltak på toppdekket mens prosjektering av varig løsning for påfylling av masser pågår. Det er også flere utrednings- og kartleggingsoppgaver som må gjennomføres for å møte kravene fra Statsforvalter. Ettersom deler av lovpålagt oppfølging er blitt systematisert, har kostnadene for oppfølgingen av deponiet i Rådal begynt å øke i takt med forventningene.

Kollevågen

Bymiljøetaten følger opp lovpålagte krav knyttet til miljøovervåking for deponiet i Kollevågen. Årsrapport for 2024 ble levert 1. mars 2025. Årsrapporten peker på enkelte funn i forhold til tildekkingslaget og forurensning som blir viktig å overvåke videre i årene som kommer. Miljøovervåking fortsetter etter plan i 2025.

Ytre Hope

Resultatene fra de miljøtekniske undersøkelsene som er gjort på Ytre Hope deponi, vil ses i sammenheng med undersøkelser som skal gjøres på flere deponi i 2025 og 2026. Det vil i den forbindelse bli aktuelt å vurdere behovet for supplerende kartlegginger og å vurdere prioritering av tiltak mellom deponiene.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Administrasjon - renovasjon	5 102	0	5 102	5 102	0
husholdningsavfall					
Etterdrift	7 140	-386	6 754	6 754	0
avfallsdeponier					
næringsavfall					
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av	366 050	-370 919	-4 869	-4 869	0
husholdningsavfall					
Forvaltning av	14 773	-17 623	-2 850	-2 850	0
avfallsdeponier					
husholdningsavfall.					
Selvkostrenter - renovasjon	4 954	-763	4 191	4 191	0
husholdningsavfall					
Sum	398 019	-389 691	8 328	8 328	0

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	398 073	-389 691	8 383	8 383	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	0	0	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-54	0	-54	-54	0	0,0 %
Sum	398 019	-389 691	8 328	8 328	0	0,0 %

Kommentar til status økonomi

På tjenesteområde 18B - Renovasjon forventer **Byrådsavdeling for byutvikling** ingen budsjettmessige avvik ved årsslutt.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		8 328	8 328	8 328	8 328
Sum Tekniske justeringer		54	54	54	54
Sum Lønns- og prisvekst mv.		-10	0	0	0
Prisjustering og diverse endringer		45	54	54	54
		0	0	0	0
Forslag til ny ramme		8 373	8 383	8 383	8 383

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Årsprognose prognose	Avvik i kr	Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå				
Oppfølging av nedlagte kommunale avfallsdeponier, kommunal andel	1 500	1 500	0	Med bakgrunn i tilsyn fra Statsforvalter vil kostnaden til oppfølging av lovpålagte oppgaver på nedlagte kommunale avfallsdeponier øke de neste årene for å lukke avvikene som er påpekt i tilsynsrapporten. Oppfølgingskostnadene fordeles 50/50 mellom bykassen og selvkost. Tiltaket er iverksatt og kostnader løper.
Oppfølging av nedlagte kommunale avfallsdeponier, selvkost	1 500	1 500	0	Med bakgrunn i tilsyn fra Statsforvalter vil kostnaden til oppfølging av lovpålagte oppgaver på nedlagte kommunale avfallsdeponier øke de neste årene for å lukke avvikene som er påpekt i tilsynsrapporten. Oppfølgingskostnadene fordeles 50/50 mellom bykassen og selvkost. Tiltaket er iverksatt og kostnader løper.
Sum	3 000	3 000	0	
Sum tiltak	3 000	3 000	0	

Status mål

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
Omstillingsdyktig og økonomisk bærekraftig kommune	I Bergen skal den fleksible gebyrmodellen utvikles, slik at den dekker alle typer husholdninger og oppleves som rettferdig av brukerne	Antall husholdningskunder som har fleksibelt renovasjonsgebyr	84,0 %	83,1 %	Den fleksible gebyrmodellen er avhengig av innsamlingsløsninger hvor mengden restavfall registreres, og det forventes en videre sakte økning av andelen husholdningskunder som har fleksibelt renovasjonsgebyr.
	I Bergen skal ombruk og materialgjennvinning av husholdningsavfall økes, for bedre ressursutnyttelse a avfallet	Andel glass- og metallemballasje utsortert ved kildesortering fra husholdningene	72,0 %	68,9 %	BIR jobber med etablering av henteordning for glass- og metallemballasjeavfall for innbyggerne i Bergen kommune, og det forventes en økning i 2026. Samtidig jobber BIR med forslag til endring av tjenestetilbud og gebyrmodell. Risiko vil være dersom forslag til endret tjenestetilbud og gebyrmodell ikke blir vedtatt.
		Andel matavfall utsortert ved kildesortering fra husholdningene	55,0 %	16,0 %	BIR jobber med etablering av henteordning for matavfall for innbyggerne i Bergen kommune, og det forventes en økning i 2026. Samtidig jobber BIR med forslag til endring av tjenestetilbud og gebyrmodell. Det er høy risiko for at målene vil bli ikke nådd i 2025. Risikoen vil også påvirkes negativt dersom forslag med endringer av gebyrmodell blir ikke vedtatt.
		Andel papp- og papiravfall utsortert ved kildesortering for husholdningene	73,0 %	72,0 %	Innbyggere i Bergen kommune som ikke har henteordning for papp- og papiravfall er forventet å få dette i løpet av 2025
		Andel plastavfall utsortert ved kildesortering fra husholdningene	25,0 %	21,9 %	Innbyggere i Bergen kommune som ikke har henteordning for

Revidert budsjett 2025/1. tertialrapport

Hovedmål	Mål	Indikator	Vedtatt mål 2025	Status 1. tertial 2025	Statusbeskrivelse
					plastavfall er forventet å få dette i løpet av 2025

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj. vedtak	Vedtatt	Totalprognose	Avvik	Estimert ferdigkvarartal	Justert budsjett	Årsprognose	Forslag til bud. endr.
Etterdrift deponier		-	-	-	-	Løpende	6 233	6 233	0
Kollevågen etterdrift avf. deponi	KFIN71/16	25 000	91 088	91 064	24		24	0	-24
Rådal avfallsdeponi		IA	28 000	28 000	0	4.kv. 2030	7 000	7 000	0
Slettebakken avfallsdeponi	BY 116/20	321 000	544 615	608 358	-63 743	4.kv. 2025	26 493	90 236	63 743
Sum							39 750	103 469	63 719

Statustekst investeringer

Etterdrift deponier

Budsjettposten omhandler arbeid relatert til miljøundersøkelser av nedlagt kommunalt avfallsdeponi. Som ansvarlig forvalter av deponiene, plikter Bymiljøetaten å kartlegge miljøpåvirkningen av deponiene. Det skal derfor gjennomføres miljøtekniske undersøkelser på avfallsdeponi i Bergen for å kartlegge deponier med tanke på omfang og miljøpåvirkning.

Bymiljøetaten har tidligere fordelt midler til å gjennomføre miljøundersøkelser på det enkelte deponi. I oppfølgingen av 'Virksomhetsplan for nedlagte, kommunale avfallsdeponier' har det vist seg hensiktsmessig å utføre en del av de innledende undersøkelsene for flere av deponiene, og ved bruk av rammeavtale som er inngått. For den fasen arbeidet er i nå, er det derfor behov for større fleksibilitet i bruk av midlene på tvers av prosjekter. Resultatet fra de innledende, overordnede miljøundersøkelsene skal gi grunnlag for å identifisere videre arbeid, og de vil danne grunnlaget for utarbeidelse av tiltaksliste av ulik karakter og omfang som det så vil bli bedt om prosjektmidler til.

Det fremstår derfor hensiktsmessig å samle det innledende kartleggingsarbeidet av miljøpåvirkning i egne prosjekt under budsjettposten Etterdrift deponier. Budsjetterte midler som var fordelt på de underliggende prosjektene Ytre Hope avfallsdeponi, Drotningstvik avfallsdeponi, Paradis avfallsdeponi og Steinsviken avfallsdeponi foreslås dermed tilbakeført til budsjettposten.

Fanahammeren avløpssanering

I Hovedplan for avløp og vannmiljø 2015 – 2024 er det forutsatt at utslipp til Fanafjorden skal saneres og overføres til Flesland renseanlegg. Deler av anlegget er bygget samtidig med ny E39. Det gjelder åpning av bekken mot Mjølkevika og tilknytning til avløpstunnelen i Rådalen, som går til Flesland renseanlegg.

Det som gjenstår, er bygging av pumpestasjoner og ledningsanlegg i sjø og å overføre det til ledningen som allerede er bygget. Detaljprosjektering pågår fortsatt pga. utfordrende grunnverv. Dermed er oppstart av gjenstående byggearbeider usikkert. Den usikre oppstarten gjør at midler må flyttes fra 2025 til senere år.

Kollevågen etterdrift avf.deponi

Kollevågen på Askøy var Bergen kommunes avfallsdeponi for usortert avfall i perioden 1930-1975. Tidligere gjennomførte tildekkingstiltak har vist seg å være utilstrekkelige.

I HØP 2024-2027 ble det dermed innarbeidet et konseptutviklingsprosjekt for utbedring av strandsonen på Kollevågen, med formål om å utrede varige løsninger for å minimere utvasking av sand og reparasjon av stranden. Opprinnelig planlagt oppstart ble i 2024 skrinlagt med henvisning til Handlings- og økonomiplan 2025-2028. En videreføring og gjennomføring av satsingen ble ikke gitt prioritet i HØP 2025-2028, og det var følgelig ikke hensiktsmessig å gjennomføre de planlagte forarbeidene. Det utarbeides sluttvedtak, og investeringsprosjektet avsluttes. Ubrukte midler kan trekkes inn. Konseptutviklingsprosjektet lå på tjenesteområde 10C Naturforvaltning og parkdrift. Beløpet på tjenesteområde 10D Klima og miljøtiltak skyldes en feilføring fra 2024.

Rådal avfallsdeponi

Investeringen Rådalen avfallsdeponi lå tidligere under budsjettposten «Etterdrift deponier», men skilles nå ut som egen budsjettpost. Denne omfatter oppgraderinger og etablering av tiltak for å minimere miljøbelastningen innenfor hovedtemaene overvann, sigevann og deponigass fra det nedlagte kommunale deponiet.

Oppgraderingene og etablering av 6 nye tiltak gjennomføres som enkeltprosjekter og har tilhørende ulik fremdrift og budsjett. Prosjektering av grøfter og utbedringer toppdekke på Magnusbakken pågår i 2025 over særlige avsatte driftsmidler. Prosjektet er ventet å gå over på investeringsmidler i løpet av 2025. Forberedelser til prosjektering av tetting av overløp, etablering av ytterligere grøfter/avskjærende strukturer, utbedringer av avrenningsforhold og oppgradering av deponigassanlegg er startet. Forprosjekt for etablering av ny tverrforbindelse for overvann, samarbeidsprosjekt mellom aktørene i Rådalen, er i en oppstartsfase.

Alle tiltakene nevnt ovenfor holder planlagt fremdrift. Det vil arbeides med modning av tiltakene og periodisering av kostnader frem mot neste rapportering. I 2025 er det ventet en hovedvekt av bruk av midler til forprosjekt og prosjektering.

Slettebakken avfallsdeponi

Slettebakken avfallsdeponi er under sanering for å gjøre området klart for ny bruk. Det er første gang i Norge en gjennomfører oppgraving av et gammelt deponi med sortering og gjenvinning av massene på stedet. Det er et teknisk og miljømessig komplisert prosjekt med mål om trygge nedstrømsløsninger, gjenvinning og redusert CO2 utslipp.

Prosjektets totalprognose overstiger vedtatt budsjett, som meldt i årsmeldingen for 2024. Avviket skyldes hovedsakelig økt mengde avfall, som har hatt større omfang enn ventet. Økte mengder medfører lengre tid med leie av maskiner/rigg/vaskeanlegg/vannrenseanlegg, samt økte mengder som transporteres til deponi og forbrenning, i tillegg til mer ren tilbakefyllingsmasse som må kjøres inn. Avviket skyldes allerede nevnte grunner, i tillegg til lønns- og prisstigning. Det foreslås dermed at prosjektet tilføres 63,7 mill. i 2025.

Våren 2025 ferdigstilles saneringen, og prosjektet avsluttes.

20-Interne tjenester / fordelte kostnader

Om tjenesteområdet

Tjenesteområdet gjelder funksjoner hvor utgiftene blir fordelt internt til øvrige tjenesteområder og avdelinger. Dette gjelder funksjoner som renholds- og håndverkstjenester i Etat for bygg og eiendom. I tillegg er budsjettet til det interkommunale samarbeidet om beredskap mot akutt forurensning (IUA) ført her.

IUA Bergen region er et samarbeidsorgan som ivaretar deltakerkommunenes plikt til å ha en interkommunal beredskap mot akutt forurensning. 20 kommuner i Vestland fylke er med i samarbeidet. Bergen kommune er vertskommune. Vertskommuneansvaret utøves av Bergen brannvesen.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert	Prognose	Avvik
			årsbudsjett 2025 Just. bud.		
Renholdstjenester - til fordeling	88 326	-134 334	-46 008	-34 838	-11 170
Håndverkstjenester bygg - til fordeling	56 830	-14 877	41 953	41 953	0
Renholdstjenester	0	0	0	0	0
Håndverkertjenester bygg	0	0	0	0	0
IUA Bergen region	5 590	-5 648	-58	-58	0
Sum	150 745	-154 859	-4 114	7 056	-11 170

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Just. bud.	Prognose	Avvik	Avvik i % av utgift
			2025			
1-Byrådsleders avdeling	0	0	0	0	0	0,0 %
2-Byrådsavdeling for finans	144 707	-149 211	-4 504	6 666	-11 170	-7,7 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	0	0	0	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	5 590	-5 590	0	0	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	448	-58	390	390	0	0,0 %
Sum	150 745	-154 859	-4 114	7 056	-11 170	-7,4 %

Kommentar til status økonomi

Byrådsavdeling for finans forventer et netto merforbruk på kr 11,2 mill innenfor tjenesteområde 20 Interne tjenester.

Det er budsjettet med en innsparingseffekt fra renholdsprosjektet på kr 15 mill. i 2025. Størsteparten av innsparingen vil komme etter at kommunens renholdere blir overført fra skoler, barnehager og

sykehjem til renholdsavdelingen i Etat for bygg og eiendom. Dette vil skje etter at nødvendige medvirkningsprosesser og individuelle samtaler er gjennomført, og det vil ta noe lenger tid enn det som var budsjettet. Det langsiktige innsparingspotensialet er intakt, men effekten i 2025 forventes å bli kr 8,8 mill. Dette gir et negativt avvik på kr 6,2 mill. i 2025. Det resterende avviket gjelder oppstartsutgifter i renholdprosjektet som ved en inkurie ikke har vært budsjettet tidligere.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		-4 114	-19 116	-19 116	-19 116
Sum Tekniske justeringer		-448	-448	-448	-448
Prisjustering og diverse endringer		-448	-448	-448	-448
Engangsutgifter i renholdprosjektet	Nye engangstiltak	5 080	0	0	0
Innsparing fra renholdprosjektet - effekt av revidert oppstart	Effektivisering	6 166	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		11 246	0	0	0
Forslag til ny ramme		6 684	-19 564	-19 564	-19 564

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett		Avvik	Statusbeskrivelse
			i kr	
Effektivisering				
Redusere utgifter gjennom omorganisering av renhold i Etat for bygg og eiendom	-800	-800	0	Innsparingen forventes å bli realisert
Effekt av ny renholdsnorm	-15 000	-8 834	-6 166	Overføring av renholdere til Etat for bygg og eiendom vil skje etter at medvirkningsprosesser og individuelle samtaler er gjennomført. Den langsiktige effekten av tiltaket består, men innsparingseffekten i 2025 forventes å bli noe lavere enn det som var budsjettet.
Sum	-15 800	-9 634	-6 166	
Sum tiltak	-15 800	-9 634	-6 166	

21-Pensjon og fellesposter

Om tjenesteområdet

Tjenesteområde 21 Pensjon og fellesposter: (Adm Etat for Helsetjenester og Helsevernenheten)

Prognose for 2025 viser balanse. Dette er uendret fra forrige rapportering.

På dette tjenesteområdet budsjetteres og utgiftsføres:

- Sentrale avsetninger, blant annet lønnsavsetning til neste års lønnsoppgjør
- Sentralt førte pensjonsposter - premieavvik/avdrag på premieavvik vedrørende pensjonspremier
- Regnskapstekniske poster - motkonto avskrivninger og motkonto avgiftsfinansierte renter

Utvikling og utfordringer

Ny offentlig AFP og nye regler for personer med særaldersgrenser

Overgangen til ny offentlig tjenstepensjon som gjelder for årskullene 1963 og senere, medførte en nedgang i kommunenes pensjonsforpliktelser fra 2020. Denne nedgangen har sammenheng med at ny AFP den gang ikke ble tatt inn i regnskapsberegningene, siden regelverket for ny AFP ikke var avklart. Når regelverket for ny AFP nå foreligger, må dette innarbeides i de regnskapsmessige forpliktelsene. Dette vil medføre en betydelig økning i forpliktelsene, noe som må ses i sammenheng med at nivået har ligget kunstig lavt fra 2020. Som følge av at mye av verdien i ny offentlig tjenstepensjon ligger i ny AFP, og at denne i liten grad er forhåndsfinansiert, ble det også en betydelig frigjøring av premiereserve til premiefond i 2021. Pensjonsforpliktelsene ble lavere, men mye av årsaken til reduksjonen var at forpliktelser knyttet til ny AFP ikke var inkludert. Dette rettes opp nå.

Fra 2025 må uttak av ny AFP finansieres etter hvert som personer født i 1963 og senere tar ut ny AFP. Heller ikke gammel AFP er forhåndsfinansiert, og i en overgangsperiode vil derfor kommunene måtte finansiere både gammel og ny AFP. Kommunene vil derfor oppleve en betydelig økning i pensjonspremiene. Over tid antas pensjonspremiene å stabilisere seg på et nivå tilsvarende nivået forut for endringene i 2020.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet fremmet 10. april Prop.108 L (2024–2025) Endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (nye pensjonsregler for personer med særaldersgrense). I proposisjonen foreslås det en ny tidligpensjon for de som har særaldersgrense 60 og 63 år, men at tidligpensjon for de som har aldersgrense 65 år skal utvikles fra og med 1965-kullet. Det foreslås videre en ny livsvarig pensjonsytelse til personer med særaldersgrenser født fra og med 1963, kalt særalderspåslag.

De nye reglene vil medføre endringer i kommunenes pensjonspremier og regnskapsberegninger. Arbeids- og inkluderingsdepartementet ba i arbeidet med proposisjonen KLP om en vurdering av de økonomiske konsekvensene for kommunene av de nye pensjonsreglene for personer med særaldersgrense. KLP vurderer at innføring av særalderspåslag i pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i regnskapet vil måtte behandles som en planendring. En planendring innebærer at økningen av pensjonsforpliktelsene tas i en engangs og finansieres ved belastning på kommunens premiefond. Finansiering er imidlertid ikke avklart.

For personer med særaldersgrense er det naturlig å gjøre denne planendringen samtidig med at ny AFP innarbeides for denne gruppen. KLPs beregninger viser at årlig pensjonskostnad for personer med særaldersgrense blir omtrent lik etter en slik planendring.

Økonomiske anslag

Regjeringen varslet i Statsbudsjettet 2025 å komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med oppdatert anslag for merkostnader til pensjon, inkludert effekten av ny offentlig AFP. Det ble samtidig sagt at regjeringen vil dekke en økning i disse.

Regjeringen foreslår nå en økning i 2025 på 4,1 milliarder kroner for å dekke merkostnader til pensjon. Virkningen av nye regler for personer med særaldersgrenser er også inkludert. Økningen fordeles med 3,7 mrd. kroner på kommunene og 0,4 mrd. kroner på fylkeskommunene. I forslaget til bevilgningsøkning er det ikke gjort fratrekk for styrking av kommunesektorens inntektsrammer som følge av endring i anslag for skatteinntekter og deflator. Sektoren beholder dermed denne varige styrkingen.

Hva betyr dette for Bergen?

Det er for tidlig å kunne vurdere hvilken betydning denne endringen vil bety for Bergen kommune. Det må regnes konkret på pensjonskostnadene med utgangspunkt i kommunens medlemsbestand i hver pensjonsordning og endringene i regelverket. Til 2. tertialrapport vil det derfor være klart hvilke konsekvenser dette faktisk får for kommunen.

Pensjonskostnader som del av deflator fra og med 2026

Fra og med 2026 inngår merkostnader til pensjon i den kommunale deflatoren, som er en indeks for pris og lønnsvekst i kommunene. Realveksten som varsles i kommuneproposisjonen er derfor vekst utover anslått lønnsvekst, prisvekst på varer og tjenester og vekst i pensjonskostnader.

Endrede forutsetninger for fastsettelse av pensjonskostnader

Departementet vurderer at det er grunnlag for å gjøre justeringer i beregningsforutsetningene for pensjonskostnadene, og tar sikte på en gradvis justering i årene framover. Målet er at pensjonskostnadene, gjennom forventningsrette anslag, over tid skal reflektere nivåene på pensjonspremiene. Dette forventes isolert sett også å bidra til et redusert premieavvik over tid. Departementet vil opplyse nærmere om de økonomiske forutsetningene for beregning av pensjonskostnadene for regnskapsåret 2026 i rundskriv til alle kommuner og fylkeskommuner.

Hva betyr dette for Bergen?

Målet med endringen er blant annet redusert premieavvik i årene som kommer. I tillegg innebærer endringen at tidsrommet mellom premiebetaling og statlig tilbakebetaling til kommunesektoren gjennom rammetilskuddene blir kortere enn før. Nå tar det om lag fire år fra premiebetaling til staten utbetaler kompensasjon som skal dekke netto pensjonskostnader og amortisering for utgifter sektoren som helhet har. Omleggingen vil styrke kommunenes likviditet. Kortere tid mellom premiebetaling og statlig refusjon vil også bidra til å redusere renteutgifter.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik
			Just. bud.	Prognose	
Premieavvik	-1 174 440	0	-1 174 440	-1 174 440	0
Amortisering av tidligere års premieavvik	691 178	0	691 178	691 178	0
Pensjon	7 035	0	7 035	7 035	0
Premiefond	-508 886	0	-508 886	-508 886	0
Diverse fellesutgifter	33 801	-1 013	32 789	27 135	5 653
Tilfeldige utgifter/inntekter - AFP m.m.	122 296	0	122 296	122 296	0
Reservert til tilleggsbevilgninger og nye bevilgni	455 823	0	455 823	455 823	0
Rentekompensasjon overført andre	4 082	0	4 082	4 082	0
Motpost avskrivninger	1 558	-1 191 481	-1 189 923	-1 186 841	-3 082
Motkonto renter selvkostområdene (firma 90)	-186 336	2 624	-183 712	-213 537	29 825
Sum	-553 889	-1 189 870	-1 743 759	-1 776 155	32 396

Status økonomi per avdeling

Beløp i 1000

Byrådsavdeling	Utgifter	Inntekter	Justert årsbudsjett 2025		Avvik	Avvik i % av utgift
			Just. bud.	Prognose		
1-Byrådsleders avdeling	34 531	-4 282	30 250	24 596	5 653	16,4 %
2-Byrådsavdeling for finans	-218	-725 497	-725 715	-725 715	0	0,0 %
3-Byrådsavdeling for eldre, helse og omsorg	0	-5 607	-5 607	-5 607	0	0,0 %
4-Byrådsavdeling for barnehage og skole	0	-18 951	-18 951	-18 951	0	0,0 %
5-Byrådsavdeling for byutvikling	6 884	-127 706	-120 822	-120 822	0	0,0 %
6-Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold	0	-4 372	-4 372	-4 372	0	0,0 %
7-Byrådsavdeling for næring, kultur og idrett	1 558	-53 731	-52 173	-52 091	-82	-5,3 %
8-Bystyrets organer	0	-11	-11	-11	0	0,0 %
90-Fellesposter - bykassen	-596 644	-249 714	-846 358	-873 183	26 825	-4,5 %
Sum	-553 889	-1 189 870	-1 743 759	-1 776 155	32 396	-5,8 %

Kommentar til status økonomi

For **Fellesposter - bykassen** er det avvik knyttet til kalkulatoriske renter og avskrivninger på selvkost. Låneopptak for selvkostinvesteringer skjer i bykassen sammen med øvrig låneopptak. For å unngå at renter og avdrag belastes bykassen (tjenesteområde 23), beregnes en kalkulatorisk rente til bruk ved beregning av kommunale gebyrer på de respektive tjenesteområder for selvkost (største del er

tjenesteområde 18A - Vann og avløp). For å unngå at renter og avdrag belastes dobbelt, korrigeres det derfor, dvs en føres en motpost på tjenesteområde 21 - Pensjon og fellesposter. I Selvkostforskriften har Kommunal- og distriktsdepartementet gitt regler for hvordan kalkulatoriske renter skal beregnes og legges inn i grunnlaget for kommunale gebyrer.

Prognosen for årets kalkylerente justeres med 0,7 %-poeng til 4,6 %. Netto kalkulatoriske renteutgifter for selvkostområdene 18A - Vann og avløp økes som følge av dette med kr 29,8 mill. Motkontoen/reduksjon er tilsvarende beløp på dette tjenesteområdet.

Videre er det lagt inn en reduksjon av selvkostavskrivningene innenfor tjenesteområdene for 18A -Vann og avløp på kr 3 mill. Motkontoen er på tjenesteområde 21 - Pensjon og fellesposter.

Forslag til budsjettendringer og ny ramme

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Tiltakstype	2025	2026	2027	2028
Vedtatt ramme		-1 739 989	-1 739 191	-1 808 436	-1 755 700
Sum Tekniske justeringer		8 354	41 863	41 863	41 863
Prisjustering og diverse endringer		8 354	41 863	41 863	41 863
Reduserte forsikringskostnader	Tilpasning til aktivitetsnivå	-5 653	0	0	0
Nye tiltak og realendringer		-5 653	0	0	0
Forslag til ny ramme		-1 737 288	-1 697 328	-1 766 573	-1 713 836

Nye tiltak i årets driftsbudsjett

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett	Årsprognose i kr	Avvik Statusbeskrivelse
Tilpasning til aktivitetsnivå			
Økte utgifter til personalforsikringer	249	0	249 Nye forsikringsavtaler er inngått, noe som har medført reduserte forsikringskostnader. Det forventes derfor at det ikke vil påløpe kostnader knyttet til tiltaket i 2025.
Sum	249	0	249
Kutt			
Redusere byrådets tilleggsbevilgningskonto	0	0	0 Reduksjonen av byrådets tilleggsbevilgningskonto er innarbeidet i rammen.
Sum	0	0	0
Sum tiltak	249	0	249

Investeringer

Beløp i 1000

Investering	Saksre f.	Totalbudsjett					Årets budsjett		
		Godkj.vedt ak	Vedta tt	Totalprogno se	Avvi k	Estimert ferdigkvart al	Justert budsje tt	Årsprogno se	Forsl ag til bud.endr.
Sekkepost til gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU)		-	-	-	-	Løpende	4 300	1 050	-3 250
Sum							4 300	1 050	-3 250

Statustekst investeringer

Sekkepost til gjennomføring av konseptvalgutredninger (KVU)

Det er fremmet [en egen byrådssak](#) om hvilke konseptvalgutredninger som skal gjennomføres i 2025. I budsjettet er midlene på sekkepostene midlertidig plassert på tjenesteområde 21 Pensjon og fellesposter, men det foreslås når i Revidert budsjett å fordele KVU-midler til hhv. Troidhaugen (tj. 12) og oljeutskillere (tj. 07) i tråd med saken.

